

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
תשיעי

היכל
חמישי

אור התורה

מספר

נמדבר

והוא לקוטי אמרים. מאמרים יקרים. מעורדים הלכבות
לעבודת ה'. על סדרי פרשיות התורה. ועל חנוכה ופורים.
שלש רגלים ור"ה ויוהכ"פ.

מ א ת

כבוד קדושת אדוננו מורנו ורבנו הגדול הגאון האמתי האלקי
חסידא קדישא אור עולם נזר ישראל ותפארתו קדוש ה'

מרנא ורבנא **מנחם מענדל** נכנ"מ זי"ע

— אדמו"ר ה"צמח צדק" —

מליובאוויטש

כרך ששי: במדבר — מסעי

נעתק מכת"י ויוצא לאור בפעם הראשונה

על ידי מערכת

"אוצר החסידים"

ברוקלין נ. י.

770 איסטערן פארקווי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ארבעים וארבע לבריאה

מפתח כ"ט

III	פתח דבר
V	לוח המפתחות

אור התורה

א'תרצג	פרשת במדבר
א'תשד	דרושים לחג השבועות
א'תשלה	פרשת נשא
א'תשדמ	פרשת בהעלותך
א'תשסט	פרשת שלח
א'תתכז	פרשת קרח
א'תתסט	פרשת חוקת
א'תתקג	פרשת בלק
א'תתקיח	פרשת פינחס
א'תתקמט	פרשת מטות
א'תתקנט	פרשת מסעי
א'תתקפז	מפתח הענינים
א'תתקצז	מפתח כללי ל(ששת) כרכי אוה"ת במדבר

•

OR HATORAH BAMIDBOR Vol. VI

"KEHOT" PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway
Brooklyn, New York 11213

Tel.: 493 - 9250 - 1

Printed in U.S.A.

נגיש בגודל 3:1א"

צ"י ארזבי בן רחל ושלום בוגזר בן אסתר הגיס

480 SUTTER AVENUE

BROOKLYN, N. Y. 11207

פתח דבר

ב"ה.

על פי הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א ובהמשך להנדפס מכבר מדרושי ורשימות כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק", הננו מו"ל בזה — בפעם הראשונה מכתבי יד — מדרושיו וכו' לספר במדבר בהוספה לאלה שנדפסו מכבר'.

אחדים מהם נעתקו מגוף כתב יד קודש, והשאר מביכלאך כתבי יד מעתיקים שונים', כמצויין בשולי העמוד.

בסוף הספר הוספנו: א) מפתח הענינים. ב) רשימה מהמאמרים ע"פ סדר תנ"ך וכו' מכל ו' הכרכים מאוה"ת במדבר.

העריכה וההערות בשולי העמוד נערכו ע"י הרב התמים ר' אהרן שי' חיטריק, והרב התמים ר' אלכסנדר זיסקינד שי' פיקארסקי.

* * *

בפרטיות יותר ע"ד כתבי כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק" — ראה בהקדמת כ"ק אדמו"ר שליט"א לספר אור התורה שמות (שמות—בא).

מערכת „אוצר החסידים”

עשיק במדבר

עשיק מי ירחא תליתאי, ברוקלין נ. י.

להי' שנת דברי משיח

1) על ספר במדבר ה' כרכים. והם כרך א) במדבר—נשא (תשכ"ו), ב) בהעלותך—קרח (תשכ"ו), ג) חקת—פינחס (תשכ"ו), ד) מטות—מסעי (תשכ"ו), ה) במדבר—מטות (תשל"ד).
2) רובם — רק העתקה אחת, ובכלל אפשר שגם לאחר שהשתלנו בזה, ימצאו טעויות, ובפרט בציוני העמודים ומימ שפנים, חסרון התחלת או סיום החצעיג וכו'.
ובבקשה רבה שכל מי שיש בידו עוד כתי' או גוסח שונה בדיה הגיל יודיענו בהקדם. וזכות הרבים תלוי בו.

מפתח כללי

iii	פתח דבר
v	לוח המפתחות

אור התורה

א'תרצג	פרשת במדבר
א'תשד	דרושים לחג השבועות
א'תשלה	פרשת נשא
א'תשדמ	פרשת בהעלותך
א'תשסט	פרשת שלח
א'תתכז	פרשת קרח
א'תתסט	פרשת חוקת
א'תתקג	פרשת בלק
א'תתקיח	פרשת פינחס
א'תתקמט	פרשת מטות
א'תתקנז	פרשת מסעי
א'תתקפו	מפתח העינים
א'תתקצז	מפתח כללי ל(ששת) כרכי אוה"ת במדבר

OR HATORAH
BAMIDBOR
Vol. VI

"KEHOT" PUBLICATION SOCIETY
770 Eastern Parkway
Brooklyn, New York 11213
Tel.: 493 - 9250 - 1

Printed in U.S.A.

נגעס גגזוט • נזרא
נזי ארזכי גן רחל זולף גזוגר גן אסתר הגיסה

480 SUTTER AVENUE

BROOKLYN, N. Y. 11207

פתח דבר

כ"ה.

על פי הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א ובהמשך להנדפס מכבר מדרושי ורשימות כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק", הגנו מו"ל בזה — בפעם הראשונה נכתבי יד — מדרושיו וכו' לספר במדבר בהוספה לאלה שנדפסו מכבר¹.

אחדים מהם נעתקו מגוף כתב יד קודש, והשאר מביבלאך כתבי יד מעתיקים שונים², כמצויין בשולי העמוד.

בסוף הספר הוספנו: (א) מפתח הענינים. (ב) רשימה מהמאמרים ע"פ סדר תנ"ך וכו' מכל ו' הכרכים מאוה"ת במדבר.

העריכה וההערות בשולי העמוד נערכו ע"י הרב התמים ר' אהרן שי' חיטריק, והרב התמים ר' אלכסנדר זיסקינד שי' פיקארסקי.

* * *

בפרטיות יותר ע"ד כתבי כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק" — ראה בהקדמת כ"ק אדמו"ר שליט"א לספר אור התורה שמות (שמות—בא).

מערכת „אוצר החסידים”

עש"ק במדבר

עש"ק ט' ירחא חליתאי, ברזקלין נ.י.

להי' שנת דברי מלשיח

(1) על ספר במדבר ה' כרכים, והם כרך א) במדבר—גשא (תשכ"ו), ב) בהעלותך—קרח (תשכ"ו), ג) הקת—פינחס (תשכ"ז), ד) מסות—מסעי (תשכ"ז), ה) במדבר—מסות (תשל"ד).
(2) רובם — רק העתקה אחת, ובכלל אפשר שגם לאחר שהשתולנו בזה, ימצאו סעויות, ובפרט בציוני העמודים ומ"מ שבפנים, חסרון התחלת או סיום החצ"ג וכו'.
ובבקשה רבה שכל מי שיש בידו עוד כת"י או נוסח שונה בדי"ה הג"ל יודיענו בהקדם. וזכות הרבים תלוי בו.

לוח המפתחות

במדבר

א'תרצג הגהות לד"ה במדבר סיני
א'תשא קיצור הענין [וידבר . . שאן]
א'תשג מ"ס ואה"מ

דרושים לחג השבועות

א'תשד מארז"ל . . בפסח על התבואה
א'תשיב בשעה שהקדימו
א'תשכ שבעה שבועות תספר
א'תשכב ואה"י אצלו אמון
א'תשכד ויהי קול מעל לרקיע
א'תשכז להבין ההפרש שבין אותיות סיפורי מעשיות שבתו' . .
א'תשל יהי כבוד ה' לעולם

נשא

א'תשלה נשא את ראש
א'תשלט לד"ה נשא את ראש
א'תשמ להבין ענין ברכת כהנים
א'תשמב [כה תברכו] עוי"ל ענין וישם לך שלום

בהעלתך

א'תשרמ וידבר . . בהעלותך
א'תשנב בהעלותך את הנרות
א'תשסו בהעלותך את הנרות
א'תשסח והניף אותם אהרן

שלח

א'תשסט [ויהס כלב]
א'תשע טובה הארץ מאד מאד
א'תשעו להבין שרשי הדברים
א'תשפט ועתה יגדל נא
א'תשצא לד"ה ועתה יגדל נא

א'תשצב	כי תבואו אל ארץ מושבותיכם
א'תתב	להנ"ל פ"א
א'תתג	קיצור ד"ה . . כי תבואו בלק"ת
א'תתו	קיצור מדרוש כי תבואו . . בלק"ת
א'תתח	לד"ה כי תבואו אל ארץ מושבותיכם
א'תתיד	ויהיו בני ישראל במדבר
א'תתכב	[ועשו להם ציצית]
א'תתכג	והי' לכם לציצית
א'תתכג	[וראיתם אותו]
א'תתכו	ע' לק"ת ריש יהושע דשני מרגלי'

קרח

א'תתכז	ויקח קרח
א'תתלג	קיצור (והגהות) לד"ה ויקח קרח שבלק"ת
א'תתלח	קיצור והגהות ד"ה ויקח קרח בס' תקס"ב
א'תתמה	קיצור מן ויקח קרח
א'תתמו	[ויקח קרח]
א'תתמח	כל פטר רחם
א'תתנ	קיצור מד"ה כל פטר רחם
א'תתנא	ועבד הלוי הוא
א'תתסא	ועבד הלוי הוא

חקת

א'תתסט	וידבר . . זאת חוקת
א'תתעד	ויקחו אליך פרה
א'תתעה	כמ"א בהביאור . . בענין תרוה"ד
א'תתעז	לביאור זאת חוקת הא'
א'תתפה	בלק"ת . . ויקחו אליך
א'תתפו	לבוך . . זאת חקת התורה
א'תתפז	[קח את המטה]
א'תתפח	[ביאור נחש נחשת]
א'תתצט	ע"כ יאמרו המושלי'
א'תתק	חשבונו של עולם

בלק

א'תתקג	ביאור לא הביט און
א'תתקיג	לא הביט און ביעקב

א'תתקטו	קיצור מד"ה לא הביט און
א'תתקטז	[ביאור ע"פ לא הביט און]
א'תתקיז	וישב ישראל

פינחס

א'תתקיא	ע"פ הגורל
א'תתקיב	וידבר . . צו את בניי
א'תתקיג	הגהות ע"פ צו . . השני שבלק"ת
א'תתקיג	בילקוט . . כבשים בני שנה
א'תתקיג	את הכבש
א'תתקיג	עולת תמיד
א'תתקלג	קיצור מהדרוש עולת תמיד
א'תתקלט	ללק"ת . . ד"ה קדש ישראל לה'
א'תתקמ	הגהות על הדרוש קודש ישראל לה'
א'תתקמג	קיצורים לד"ה קדש ישראל לה'
א'תתקמה	להבין שרשי הדברי'

ממות

א'תתקמט	וידבר משה ראשי המטות
א'תתקנג	שיך ללק"ת סד"ה וידבר משה
א'תתקנו	[וידבר משה אל ראשי המטות]
א'תתקנו	החלצו

מסעי

א'תתקנט	אלה מסעי בניי
א'תתקסה	אלה מסעי בניי
א'תתקסו	ביאור אלה מסעי הג'
א'תתקסד	וירד הגבול

פ' במדבר

הגהות לד"ה במדבר סיני, שאו את ראש, דרוש הראשון

קיצור

(א) ענין נשיאת ראש, (עמ"ש בד"ה כי תשא את ראש בני, ובמד"ר מצורע ס"פ י"ח פרוקפי ופי' בערך ערך פרוקפי כבוד, וא"כ יש להעיר ממ"ש ע"פ יעלו חסידים בכבוד וע"פ מי זה מלך הכבוד שהוא חולק מכבודו ליריאו, ובמד"ר פ"א, פי' שזהו ענין וירם קרן כו', וע"ד וגתנך ה' עליון וע' מזה במד"ר פ' תבא שזהו כמו השמן שנעשה עליון על כל המשקים כו'), ויקדים פסוק געשה אדם בצלמנו, מוחין וגלגלת, (וע' בפרדס, שער הגשמה), אית רצון ואית רצון, נודע בשערים בעלה (עמ"ש בד"ה עיני כל אליך ישגרו ובד"ה זה יתנו כל העובר), לקשר גפשו בה' ולדבקה בו, (עמ"ש בפי' הוה ר"פ תרומה בענין לאתקשרא עמהון ומ"ש בסידור בביאור אחרי בענין ובו תדבקון ע"ד ודבק באשתו, וזהו ענין נודע, וזהו ענין ונודעתי דלקמון), והגם דלמת"ב כלל, היינו בעצמותו ומהותו אבל זה כל אדם להתבונן במה שהוא מהוה כו' (עמ"ש על הסידור ביאור ששת ימים תאכל מצות בענין כי

הגהות לד"ה במדבר סיני : געתק מבוך 1072 שפ, א גוכי"ק.

ההגהות הם לד"ה זה שבלקוסי תורה ריש פרשתנו.

בגוכי"ק בא תחלה (דף שפ, א"ב) ד קיצורים, ואח"כ מתחיל עוה"פ (כדף שפא, א — שחלקו הראשון נשאר חלק) בסעיף ב.

בלקוסי תורה בא כל המאמר בהמשך אחד, ולא נחלק לסעיפים. הסעיפים כפי שנושמו כאן הם :

(א) מתחיל מריש המאמר (בלקו"ת) עד (בלקו"ת) שו"ה רצון — הדעת.

(ב) מתחיל משו"ה רצון — אבל עד א, ב שו"ה ממש — ממש.

(ג) מתחיל משו"ה ממש — וזהו עד שו"ה משה.

(ד) מתחיל משו"ה משה — וזהו.

בד"ה כי תשא : ראה תורה אור תשא קיא, ג. ספר המאמרים תקס"ג ע' קעו. מאמרי אדה"ן — פרשיות ע' שסט.

אית רצון ואית רצון : דרך מצותיך פה, א בשם הזהר. וראה תורה אור פו, ד. סה"מ תש"ט ע' 113 בהערה.

בד"ה עיני כל : לקוסי תורה מסות פה, ב. והנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי בספר המאמרים תקס"ח ע' גב. והנחה אחרת בהנחות הר"ם ע' פה, ובחוס' קיצורים והגהות באוה"ת שה"ש ע' לה.

ובד"ה זה יתנו : תורה אור תשא פו, ג.

בפי' הזהר : ביאורי הזהר תרומה מט, א.

ומ"ש בסידור בביאור אחרי : שער התפלה כו, רע"ב.

דלמת"ב כלל : ראה תקוני זהר בהקדמה יו, א.

עמ"ש על הסידור : אור התורה ויקרא — ב ע' תלו ואלך.

עין בעין יראו כו' ומ"ש ע"פ וידעת היום, ובד"ה ואתחנן בגין דישתמודען ליי' והרצון הנולד מזה נק' רצון התחנות (ר"ל ע"ד כתר דז"א הגמשך מהבינה היינו מת"ת דאימא).

(ב) אבל אית רצון לעילא הנמשך מהתבוננות רוממות א"ס ב"ה בעצמו ורצון זה גמשך לישראל במ"ת (נ"ב וגם עכשיו זהו ענין חג השבועות שאחר מ"ט ימי העומר שהם בחי' נודע בשערים מ"ט שע"ב) ע"י עשה"ד שעל כל דבור פרוחה נשמתם ונתקשרו ונתחברו עם בחי' מזליה של הנשמה, שהיא דבוקה באלקים חיים (עמש"ל פ"א פי' דביקות זו).

(ג) וזוהו אשר הוצאתיך מאמ"צ, וזהו ענין בטל רצונך שלמעלה מבחי' עשה רצונך, וזהו שאו כו' לגלגלתם, עדי"מ אלו היה נמצא ברפואות כו'.

(ד) וזוהו ענין ספירות העומר, (ע"ל ס"ב שזוהו בחינת נודע בשערים, ואחי"כ בשבועות שאו שערים הנ"ל מ"ט שע"ב, ראשיכם, שאו את ראש,

וענין שאו ע' בפ' ואני אפתח לך בביאור אני ישנה המשכת הכתר לז"א נק' הפיצה חשיקה ועצם היחוד אחותיו ובו תדבקו, אהרן ע"ש והריון שמעלה הנשמות אל חדר הורתי וזהו להרתם שיוקלטו למעלה בכנסי' ומשה אחותיו עד שהבאתיו.

להרתם ע"ד והרוח תשוב כו' אשר נתנה בד"ה האזינו כו' הרת עולם, קליטה בשמע"צ וכן שבועות נק' עצרת וע"ד יוכל תשובו איש אל אחותו בבחי' אחותיו ולא ארפאנו.

ע"פ וידעת היום: לקוטי תורה ואתחנן ד, א. ספר המאמרים תקס"ה ע' תשכט וכמאמרי אדה"ז — פרשיות ע' תשד.

ובד"ה ואתחנן: לקוטי תורה ואתחנן ב, א. ספר המאמרים תקס"ד ע' קצו. כתר דז"א . . מת"ת דאימא: ראה עץ חיים שער מוחין דצלם רפ"ה ורפ"ו. שער דרושי הצלם דרוש ד"ה. שער מיעוט הירח ס"א.

שעל כל דבור פרוחה נשמתם: ראה שבת פח, ב. עדי"מ . . ברפואות כו': לקו"ת שם א, ב שו"ה מראשו.

וענין שאו: מה שנשאר מהמחיקות — נכתב בריש העמוד. ע' בפ' . . אני ישנה: ראה לקוטי תורה שיר השירים לו, ג סה"מ תקס"ח ע' כג.

תנחות הר"פ ע' צד.

אהרן ע"ש ההריון: שמות רבא פכ"ו, א.

זהו להרתם: ראה זהר שמיני מ, ב.

להרחם ע"ד: נכתב בצד ימין של העמוד.

בד"ה האזינו: לקוטי תורה האזינו ע"א, ב.

ויבא מה"כ ע"ל ס"א) שעי"ז אח"כ בשבועות התגלות רצון העליון (ע' סד"ה וספרתם לכם שבפ' אמור) והיינו ע"י אהל מועד, ונועדתי לך שמה, ותחלה ונוודעתי, נודע בשערים, אך א"א להמשיך כ"א ע"י בחי' אהל (ע' בד"ה במדבר סיני דרוש השני פ"ב ובד"ה תורה צוה פ"ג בענין חופה, ובד"ה לסוסתי, השני), והיינו מ"ש אחותיו כו' אל בית אמי ואל חדר הורתי, תשב"כ ותשב"ע"פ (ע' בד"ה ביום השמע"צ כנישין *), ור"ל שאחר שמצאתי את שאהבה נפשי, ע"ד ובקשתם משם ומצאת את ה' אלקיך, והיינו ע"י רעו"ד בחי' שאו כו' לגלגלתם גם ע"ד אמצאך בחוץ אשקך, אח"כ כדי שיהיה קיום לדבר הוא ע"י עסק התורה זהו אחותיו ולא ארפנו עד שהבאתיו כו' וכן נאמר אמצאך בחוץ אשקך אנהגך אביאך אל בית אמי, כמ"ש במ"א וזהו במדבר סיני באהל מועד שאו כו' לגלגלתם, ומדבר לשון ומדברך נאוה דבור ועסק התורה כו' וגם שבחי' שאו לגלגלתם נמשך ג"כ ע"י אהל מועד כמ"ש בד"ה וישב יעקב שנמשך להם בחי' רעותא דלבא מגלוי אא"ס ב"ה בהיכל קה"ק כמ"ש בסש"ב פנ"ב נ"ג ומוה נמשך להיות בטל רצונך וזהו ואין אנו יכולים כו' ולהשתחוות ע' בד"ה חנכת הבית לדוד, דרוש הראשון גם קד"ה"ק זהו כח"ב ומשם נמשך הרצון והיינו פי' רעדכ"ר וע' סד"ה אני ישנה בענין שראשי נמלא טל.

(ב) * עי"ן מענין אית רצון לעילא בד"ה ויקהל משה גבי זהו ענין שבת שבתון, המכוון שאו מאיר כתר דא"א בכתר דו"א, ובד"ה וישב יעקב מענין רעותא דלבא, ובד"ה מי מנה, פ"ג ובפ' תולדות בביאור ע"פ מים רבים, ובד"ה ראה ריה בני גבי מפני שמתכוונן בגדולת א"ס ב"ה בעצמו ור"ל ע"ד דעת עליון שממשיך מהכתר כו' ובפ' וישלח בד"ה ויקח מן הבא בידו מנחה, גבי ויובן זה בעבודת ה' כו' משא"כ כשהאהבה באה כו' ובד"ה חכלילי עיניים, ובד"ה צאינה וראינה דרוש השני פ"ד בענין עשה רצונו כו' בטל רצונך כו', והנה ע"י הארת רצון דלעילא בנפשו זהו ענין נעשה אדם בצלמנו, נעשה ל' רבים שאדה"ר הו' כליל מעילאין ותתאין בזהר ר"פ במדבר היינו מג"ד כח"ב ומו"ת כו' ואח"כ ע"י החטא כו' ואח"כ ע"י האבות עד מרבע"ה דור שביעי לאברהם, כמו בשבת גלוי ג"ר כו' וגם פסקה וזהמתן

בד"ה ביום השמע"צ : לקוטי תורה דרושים לשמ"ע פה, ב.

כנישין : (כנראה) בגוכי"ק הי' כאן סוף מוסגר ומחקו.

בד"ה וישב יעקב : תורה אור וישב כו, א.

בד"ה חנכת הבית לדוד : לקוטי תורה ברכה צח, א. ספר המאמרים תקס"ו ע' קב. סידור שער חנוכה רעו, סע"ב.

(ב) * : ראה הערה בריש המאמר.

מענין אית רצון לעילא : בלקו"ת שם שו"ה וחיותן.

בד"ה ויקהל משה : תורה אור ויקהל פו, סע"ד.

ובד"ה ראה ריה בני : תורה אור תולדות כ, ז.

ובד"ה חכלילי עיניים : תורה אור ויחי מו, ב.

ואח"כ ע"י החטא . . . לאברהם : ראה בראשית רבא פי"ט, ז.

פסקה וזהמתן : שבת קמו, רע"א.

עין בעין יראו כו' ומ"ש ע"פ וידעת היום, ובד"ה ואתחנן בגין דישתמודען ל"י והרצון הנולד מזה נק' רצון התחתון (ר"ל ע"ד כתר דז"א הגמשך מהבינה היינו מת"ת דאימא).

(ב) אבל אית רצון לעילא הגמשך מהתבוננות רוממות א"ס ב"ה בעצמו ורצון זה נמשך לישראל במ"ת (נ"ב וגם עכשיו זהו ענין חג השבועות שאחר מ"ט ימי העומר שהם בחי' גורע בשערים מ"ט שע"ב) ע"י עשה"ד שעל כל דבור פרוחה נשמתם ונתקשרו ונתחברו עם בחי' מזליה של הנשמה, שהיא דבוקה באלקים חיים (עמש"ל פ"א פי' דביקות זו).

(ג) וזהו אשר הוצאתיך מאמ"צ, וזהו ענין בטל רצונך שלמעלה מבחי' עשה רצונה, וזהו שאו כו' לגלגלתם, עד"מ אלו היה גמצא ברפואות כו'.

(ד) וזהו ענין ספירות העומר, (ע"ל ס"ב שזהו בחינת נדע בשערים, ואח"כ בשבועות שאו שערים הנ"ל מ"ט שע"ב, ראשיכם, שאו את ראש,

וענין שאו ע' בפ' ואני אפתח לך בביאור אני ישנה המשכת הכתר לז"א נק' חפיצה חשיקה ועצם היחוד אחותיו וכו' תדבקו, אהרן ע"ש ההריון שמעלה הנשמות אל תדר הורתי וזהו להרתם שיוקלטו למעלה בכנס"י ומשה אחותיו עד שהבאתיו.

להרתם ע"ד והרוח תשוב כו' אשר נתנה בד"ה האויגו כו' הרת עולם, קליטה בשמע"צ וכן שבועות נק' עצרת וע"ד יוכל תשובו איש אל אחותו בבחי' אחותיו ולא ארפאנו.

ע"פ וידעת היום: לקוטי תורה ואתחנן ה, א. ספר המאמרים תקס"ה ע' תשכט וכמארי אדה"ז — פרשיות ע' תשד.

ובד"ה ואתחנן: לקוטי תורה ואתחנן ב, א. ספר המאמרים תקס"ד ע' קצו.

כתר דז"א . . מת"ת דאימא: ראה עין חיים שער מוחין דצלם רפ"ה ורפ"ה שער ורושי הצלם דרוש ד"ה, שער מיעוט הירח פ"א.

שעל כל דבור פרוחה נשמת: ראה שבת פח, ב.

עד"מ . . ברפואות כו': לקו"ת שם א, ב שו"ה מראשו.

וענין שאו: מה שנשאר מהמחיקות — נכתב בריש העמוד.

ע' בפ' . . אני ישנה: ראה לקוטי תורה שיר השירים לו, ג סה"מ תקס"ח ע' כב. הנמות הר"פ ע' צד.

אהרן ע"ש ההריון: שמות רבא פכ"ו, א.

זהו להרת: ראה זהר שמיני מ, ב.

להרתם ע"ד: נכתב בצד ימין של העמוד.

בד"ה האויגו: לקוטי תורה האויגו ע"א ג.

ויבא מה"כ ע"ל ס"א) שעי"ו אח"כ בשבועות התגלות רצון העליון (ע' סד"ה וסמרתם לכם שגם' אמור) והיינו ע"י אהל מועד, ונועדתי לך שמה. ותחלה ונודעתי, גודע בשערים, אך א"א להמשיך כ"א ע"י בחי' אהל (ע' בד"ה במדבר סיני דרוש השני פ"ב ובד"ה תורה צוה פ"ג בענין תופה, ובד"ה לסוסתי, השני), והיינו מ"ש אחזתיו כו' אל בית אמי ואל חדר הורת, תשבי"כ ותשבע"פ (ע' בד"ה ביום השמע"צ כנישין *), ור"ל שאחר שמצאתי את שאהבה נפשי, ע"ד ובקשתם משם ומצאת את ה' אלקיך, והיינו ע"י רעו"ד בחי' שאו כו' לגלגלתם גם ע"ד אמצאך בחוץ אשקך, אח"כ כדי שיהיה קיום לדבר הוא ע"י עסק התורה וזהו אחזתיו ולא ארפנו עד שהבאתיו כו' וכן נאמר אמצאך בחוץ אשקך אנהגך אביאך אל בית אמי, כמ"ש במ"א וזהו במדבר סיני באהל מועד שאו כו' לגלגלתם, ומדבר לשון ומרברך נאווה דבור ועסק התורה כו' וגם שובחי' שאו לגלגלתם נמשך ג"כ ע"י אהל מועד כמ"ש בד"ה וישב יעקב שנמשך להם בחי' רעותא דלבא מגלוי אא"ס ב"ה בהיכל קה"ק כמ"ש בסש"ב פנ"ב ג"ג ומוזה נמשך להיות בטל רצונך וזהו ואין אנו יכולים כו' ולהשתחות ע' בד"ה חנכת הבית לדוד, דרוש הראשון גם קדה"ק זהו כח"ב ומשם נמשך הרצון והיינו פ"י רעדכ"ר וע' סד"ה אני ישנה בענין זראשי נמלא טל.

(ב) * עיין מענין אית רצון לעילא בד"ה ויקהל משה גבי זהו ענין שבת שבתו, המכוון שאו מאיר כתר דא"א בכתר דז"א, ובד"ה וישב יעקב מענין רעותא דלבא, ובד"ה מי מנה, פ"ב ובפ' תולדות בביאור ע"פ מים רבים, ובד"ה ראה בני גבי מפני שמתבונן בגדולת א"ס ב"ה בעצמו ור"ל ע"ד דעת עליון שממשיך מהכתר כו' ובפ' וישלח בד"ה ויקח מן הבא בידו מנחה, גבי ויובן זה בעבודת ה' כו' משא"כ כשהאבה באה כו' ובד"ה חכלילי עיניים, ובד"ה צאינה וראינה דרוש השני פ"ד בענין עשה רצונו כו' בטל רצונך כו', והנה ע"י הארת רצון דלעילא כנפשו זהו ענין נעשה אדם בצלמנו, נעשה ל' רבים שאדה"ר הו' כליל מעילאין ותתאין בזהר ר"פ במדבר היינו מג"ר כח"ב ומו"ת כו' ואח"כ ע"י החטא כו' ואח"כ ע"י האבות עד מרבצ"ה דור שביעי לאברהם, כמו בשבת גלוי ג"ר כו' וגם פסקה וזהמתן

בד"ה ביום השמע"צ : לקוטי תורה דרושים לשמ"ע פה, ב.

כנישין : (כנראה) בגוכי"ק הי' כאן סוף מוסגר ומחקר.

בד"ה וישב יעקב : תורה אור וישב כו, א.

בד"ה חנכת הבית לדוד : לקוטי תורה ברכה צח, א. ספר המאמרים תקס"ו ע' קכ. סידור שער חנוכה רעה, סעי"ב.

(ג) * : ראה הערה בריש המאמר.

מענין אית רצון לעילא : בלקרי"ת שם שו"ה וחיותן.

בד"ה ויקהל משה : תורה אור ויקהל פה, סעי"ד.

ובד"ה ראה בני : תורה אור תולדות כו, ד.

ובד"ה חכלילי עיניים : תורה אור ויתו פה, ב.

ואח"כ ע"י החטא . . לאברהם : ראה בראשית רכא ט"ט, ו.

פסקה וזהמתן : שבת קמ"ו, רע"א.

ע"י מ"ח, לכן האיר בהם בחי' מוליה ע"ד ומעין אדה"ר נעשה אדם כו', וגם כמ"ש בד"ה ויקהל משה שע"י התורה מאיר רצון העליון ברצון התחתון כו' ע"ש דקט"ז ע"א גבי והנה ע"י התורה ממשיכים ג"כ רצון העליון שיתלבש ברצון התחתון כי התורה נמשכה מבחי' רצון העליון כו' רק שנתלבשה למטה בבחי' המדות כו' ע"ש וא"כ כ"ש בשעת מתן תורה ממש האיר רצון העליון אנכי מי שאנכי להיות אלקיך ממש והיינו ע"י ש' הוי'.

(ג) ומ"ש וזהו אשר הוצאתיך מאמ"צ כו' כי שאר כל עניני השגות הם עדיין בבחי' מצר וגבול, זהו כמ"ש בד"ה אלה מסעי, דרוש השני ספ"ג, והנה עיקר ותכלית נסיעתם במדבר * היה לצאת מבחינת מצרים בחי' מיצר וגבול שאפילו ג"ע העליון הוא בחי' גבול ומיצר בחי' השגה כו' עיין באג"ה סי' י"ז ד"ה גודע דבאתעדל"ת דהיינו לפי ששרש ההמשכה והגילוי בו מבחי' ממכ"ע בחי' חכמה כו' שנק' מצר וגבול לגבי סוכ"ע, ולכן כל המ"ב מסעות נק' הכל אשר יצאו מאמ"צ והיינו עד חנייתם בירדן יריחו, יריחו הוא בחי' ריח עיין בד"ה וישלח יהושע מן השטים, ועיין מענין שם מ"ב בזח"ב תרומה דקל"ב ע"ב שהוא העלייה עד א"ס כו' ועיין מענין יריחו בהביאור דאלה מסעי שם, והנה שם מ"ב י"ל נתגלה במ"ת כי כ"ב אותיות ועשרה מאמרות ועשרת הדברות זהו שם מ"ב, ומ"ש וזהו ענין בטל רצונך י"ל היינו ש' מ"ב שבפ' ראשונה דק"ש שנאמר בה בכל מאדך בלי גבול, ונק' ערש"מ כמ"ש במ"א, ר"ל עושים רצונו, המשכה מבחי' אית רצון לעילא, גם בטל רצונך, כי ענין שבת יש בו ב' פירושים הא' לשון שביחה ונייחא ה"ב ענין ביטול והעברה כמו תשביתו שאור, והא' בהא תליא כי ע"י גלוי רצון העליון ממילא משבית ומבטל היצה"ר עיין בילקוט פ' בזקתי ע"פ והשבתי חיה רעה מן הארץ, ועד"ז ענין בטל רצונך כו' ושיהי' גלוי רצון העליון בחי' יחידה שאין לו רצון אחר כו' עיין מענין יחידה בד"ה ענין ק"ש אחד ואהבת, פ"ב, ובביאור ע"פ כי כאשר השמים החדשים, שבסוף שיר השירים ושם פ"ג יעו"ש.

בד"ה ויקהל . . דקט"ז ע"א : בתורה אור (הוצאת קה"ת) ויקהל פח, ב. אנכי מי שאנכי : ראה אבן עזרא ולקוטי תורה [להאיריז"ל] תולדות כו, יס. זהר (וישלח) קסו, ב. (ויקרא) יא, א. לקוטי תורה (פינחס) פ, ב. (ראה) לא, ד. אתהלך ע' רב, ספר המאמרים תקס"ה ע' תתס. ספר המאמרים תקס"ו ע' מז. מאמרי אדה"ו — ערשיות ע' רט.

ומ"ש וזהו אשר הוצאתיך : לקוטי תורה שם א, ב בשו"ה ממש. במדבר : בלקוטי תורה שם ליתא.

בד"ה וישלח יהושע : לקוטי תורה שלח גב, א.

ומ"ש וזהו ענין בטל רצונך : בלקוטי תורה במדבר שם שו"ה ע"פ. — תיבת ענין ליתא בלקוטי תורה.

ומ"ש וזהו שאו את ראש כו' לגלגלתם, עיין מענין גלגלתא בד"ה תקעו בחדש, דרוש הראשון, וע"ש פ"ג שהוא המאיר בר"ה י"ל ע"ד מש"כ שאו את ראש כו' לגלגלתם, ובד"ה אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מאמ"צ, דרוש השני פ"א בענין בשעה שישראל עונין אישר"מ הקב"ה מנענע בראשו, ושם פ"ב דהיינו ע"י ישראל לי ראש, ויש לפרש לי ראש היינו שאו את ראש, לבחי' גלגלתם וזהו לי, וע"ש בהביאור, ועיין עוד מענין גלגלתא שהוא כתר שבכתר ולמעלה גם מהחכמה שבכתר בביאור ע"פ יביאו לבוש מלכות, ובד"ה ובבואה לפני המלך שם נזכר ג"כ מענין שאו את ראש כו' לגלגלתם, ושם רצון העליון ב"ה הוא העולה למעלה מעלה מבחי' העונג כו', ועיין בד"ה האזינו השמים, דרוש הראשון פ"ד גבי והנה יהוה"כ"פ נק' שבת שבתון כו' ומשם יובן ג"כ ענין שאו כו' לגלגלתם, ועמש"ש שעיי"ז גמשך אם יהי' חטאיכם כשנים כשלג ילבינו, ח"ש כאן, ונכרתה הנפש כו' העצה היעוצה לזה כו'.

ועוד יובן ענין גודל בחי' זו דשאו לגולגלתם ממ"ש במ"א בענין ריב"ז שאמר איני יודע באיזו דרך מוליכין אותי, שהוא תמוה, והענין כי הנה ענין הנשמה היא למעלה מבחי' שכל, והשכל הוא רק זיו והארה מן עיקר הדבר שהוא הנשמה יחידה כו' שהיא מתלבשת באור השכל (ע' ביאור כי כאשר השמים החדשים שבסוף שה"ש פ"א וביאור ע"פ ולא תשבית מלח בפ' ויקרא פ"א) והיא נקרא ספירת כתר שכלולים בו ע"ס (ע' בר"ה וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר, פ"ב) וא"כ מוכרת שאין להשיג מהות הנשמה שהיא למעלה מן הדעת וזה שאמר ריב"ז איני יודע כו' שאע"פ שעסק בתורה הרבה והתבוננות רב עכ"ז היינו שהחכמה שבנפשו היתה בדיבוק גדול בחכמת ה', אע"פ כן נסתפק שמא הבחי' נשמה שלמעלה מהדעת כנ"ל לא היה בעבודת ה' כדבעי וזהו שאמר איני יודע כי הוא למעלה מהדעת כנ"ל, וזהו ענין חסידים הראשונים שהיו שוהים בתפלתם ט' שעות שהי' מדרגתם בבחי' רצון עילאה וזהו ענין אחת היא יונתי שלמעלה מבחינת ששים המה מלכות ששים מסכתות בד"ה לבאר הדברים ע"פ ששים המה, ושם ספ"ב, וענין ט' שעות להמשיך במל' מבחי' ט"ס העליונים ממנה כח"ב חג"ת גה"י כו' וכוה הוא ט' ברכות דר"ה ט' תקיעות כמ"ש במ"א, וא"כ בחי' זו זהו ענין שאו לגלגלתם שיאיר עצם הנשמה שלמעלה מהחכמה כו'.

ומ"ש וזהו שאו את ראש : לקוטי תורה במדבר שב שויה בו.
 בביאור ע"פ יביאו לבוש מלכות : תורה אור מגלת אסתר צא, ד.
 ובד"ה ובבואה לפני המלך : תורה אור מגלת אסתר צו, ב ואילך.
 ח"ש כאן ונכרתה . . והעצה : לקוטי תורה במדבר שם שויה מאירה . . מראשו.
 ריב"ז שאמר : ראה ברכות כח, ב. אוה"ת משלי ע' תקעא.
 חסידים הראשונים . . ט' שעות : ברכות לב, סע"ב.
 וענין ט' שעות : השוה אור התורה שבת שוכה ע' איתפה.

ועוד יובן זה דהנה ענין זה למעלה דשאו לגלגלתם היינו עליית ז"א בא"א, והוא בשבועות שאו מקבל הכתר מא"א, ויש להבין זה ע"ד משארז"ל פ"ק דברכות ד"ז מנין שהקב"ה מתפלל כו' יהי רצון מלפני כו' והרשב"א בע"י שם פ"י ע"ד מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אותי, ונתבאר ענין זה בביאור ע"פ הדרוש בשעה שהקדימו ישראל נעשה כו' מי גילה לבני, ע"ש פ"ג, ועיין במערכת סוף מערכת האדם היינו ס"פ יוד, ויובן זה ע"ד מ"ש בד"ה מזוה מימין בפ"י מט"ט קושר כתרים לקונו מתפללותיהם של ישראל, ובד"ה מה יפו פעמיך בנעלים והוא ענין ההמשכה מהכתר בז"א כו', ובד"ה הוי' יחתו מריביו ספ"א שוהו ענין ויקרא הוי' הוי', עוד יובן זה ע"ד מ"ש בזהר ע"פ מה תצעק אלי לבחי' ז"א דקי"ס בעתיקא תליא ועיין מזה בזהר ויגש דף ר"ח ובפ' תרומה דף ק"ע ונתבאר במ"א בענין החדש הזה לכם, שנחקשה בו משה, וכן בענין הזיווגים ארז"ל קשה לזווגן כקריעת ים סוף וע' מזה במד"ר ר"פ ויצא, וכן ענין בני חיי ומוזני לאו בזכותא תליא אלא במזלא וע' מזה בפרדס ערך זכות, דזכות היינו ת"ת ומזלא היינו כתר, ואפ"ל פי' לאו בזכותא ע"י תומ"צ אלא במזלא ע"י שימשיך גלוי מזליה של הנפש בחי' לגלגלתם, אחת היא יונתי, שעל בחי' זו אמר ריב"ז א"י באינו דרך כו' והיינו שע"ז דוקא ממשיך מהכתר, וזהו ענין ותתפלה חנה על הוי' כמ"ש בד"ה לא תהיה משכלה ועקרה, על דייקא וע' בר"ח שער האהבה פי"ב בפ"י השלך על ה' יהבך, ובטח עליו והוא יעשה יעו"ש, וזהו ג"כ ענין יהי רצון מלפני, וכ"ז נמשך ע"י שאו כו' לגולגלתם, כמובן ועמ"ש בד"ה צאינה וראינה, הראשון בפ"י שאו ידיכם קדש וברכו את ה'.

קיצור. פי' אשר הוצאתיך מאמ"צ כי עד גלוי סוכ"ע נק' מיצר וגבול, ואפ"ל זהו אשר הוצאתיך, אשר הוא בחי' תענוג העליון, וכמו מ"ב מסעות ביצ"מ. בטל רצונך ע"ד שבת תשביתו שאור, והשבתי חיה רעה, וזהו שאו כו' לגלגלתם, ר"ה לגלגלתא, הקב"ה מנענע בראשו והיינו ע"י ישראל לי ראש, ובבואה לפני, שבת שבתון, איני יודע באיזו דרך, אחת היא יונתי, עליות ז"א שמקבל הכתר מא"א יחידה, קודב"ה מצלי, להמשיך ורב חסד, ע"ד הוי' יחתו מריביו, מי יתן והיה לבבם, קושר כתרים לקונו, בעתיקא תליא, וכן ענין במזלא תליא, ואפ"ל היינו ע"י לגלגלתם שבנפש שנקרא מזליה, ותתפלל חנה על ה', והיינו ע"י שאו כו' לגולגלתם, שאו ידיכם קדש.

בד"ה מזוה מימין : תורה אור מקץ מב, ב.
 ובד"ה מה יפו : לקוטי תורה שיר השירים מג, סע"ג ואלך,
 מ"ש בזהר : בשלח מח, א, גב, ב.
 בענין החדש הזה לכם : אור התורה שמות ע' ביתקב ואלך,
 קשה לזווגן כקריעת ים סוף : סוטה ב, א.
 בד"ה לא תהיי משכלה : תורה אור משפטים עט, ב.

וכתר דוחה החיצוני לגמרי ע' בד"ה והתהלכתי שלכן כשערש"מ א"צ
 לבירורי רק ועמדו זרים כו', ויבא מלך הכבוד שחולק כבוד ליריאי
 היינו שאו כו' לגלגלתם נק' חולק כבוד, וירם קרן, אך הו' שבתות צ"ל ג"כ
 תמימות, פתחי עולם ע"ד פתחי לי אחותי כו' ויבא מלך הכבוד ע"ד ואני
 אפתח לך כפתחו, ונועדתי זהו ארון הברית, היינו ויבא מה"כ בזהר שם,
 ותחלה ונודעתי ע"י ד"ת, כי הגה המלכים נועדו.

(ד) ומ"ש שזהו ענין ספה"ע ושבועות, כי ספה"ע המשכת המוחין בהמדות,
 בירור המדות ע"י המשכה מהמוחין, וזהו ענין מ"ט ימי העומר,
 המשכת מהבינה ב' המדות היינו ענין מ"ט שערי בינה כמ"ש בד"ה עיני כל
 אליך ישברו, וזהו ע"ד עשה רצונו כרצונך המשכת הירצון ע"י חו"ב כו', כי גם
 מהחכמה נמשך עם הבינה, ע"ד יין המשומר בענביו משי"ב פי' שיי"ב הם ו"ק
 דאבא שע"ז נשמר היין דבינה כך ע"ד"ו בספירת העומר כמ"ש בסידור סד"ה
 להבין בתוספת ביאור ענין ברכת הזימון, ועיין זח"ג בלק דקפ"ט סע"א גבי
 וארמי מיא בהוא יין וזהו וספרתם לכם ממחרת השבת, לומר שממשיכים ג"כ
 ממוחין דאבא שהם בחינת שבת כו', ואזי אח"כ בשבועות הוא המשכת הכתר
 שלמעלה מהחו"ב ע"ד עושינו רצונו של מקום, וכמ"ש מזה בביאור ע"פ בחודש
 השלישי, ואפ"ל שזהו פירוש שאו שערים ראשיכם, ר"ל נשי"ב הם שערים,
 שעו"ג נודע בשערים בעלה, ראשיכם הם המוחין, וענין שאו היינו להעלותם
 לבחי' לגלגלתא, ואזי המשכה ויבא מלך הכבוד, ל"ב גתיבות חכמה שזהו עסק
 התורה, בחי' אהל מועד, וב' פעמים שאו הא' ע"ד שאו מרום עיניכם וראו
 מי ברא אלה הב' ההתבוננות בענין מהו"ע ית' דלמת"ב כמש"ל ס"ב, וכמ"כ
 ויבא מלך הכבוד ב"פ כי אורייתא סתים וגליא, וזהו ב"פ כבוד, וכן קודב"ה
 סתים וגליא זהו ב"פ ויבא מלך הכבוד, וענין אחותיו ולא ארפנו
 עד שהבאתיו כו' ע"ד מ"ש בד"ה מי יתנך בענין אמצאך, אנהגך
 אביאך אל בית אמי תלמדגני, ובילקוט ע"פ אחותיו פי' ע"ד ונפלינו
 אני ועמד ביקש משה שלא תשרה שכינה על עו"ג וכמ"ש במד"ר פ' ויקרא
 ס"פ א', וענין זה נתבאר בד"ה מצה זו, ספ"ג דהיינו לפי שהוא ית' כל יכול
 וכחשכה כאורה אך ביצ"מ בעבור זה עשה ה' לי, וע' עוד בסידור בדרושי

בד"ה והתהלכתי: הנחות הרי"פ ע' קנו. ספר המאמרים תקס"ט ע' קלה ואילך.
 וז"ש שזהו ענין ספה"ע: ראה לקוטי תורה במדבר (א, ב) שם שו"ה משה.
 ע"פ בחודש השלישי: תורה אור יתרו קט, א. ספר המאמרים תקס"ז ע' קנג.
 כמש"ל ס"ב: ראה לעיל ס"א.
 אורייתא... קודב"ה סתים וגליא: זהר אחרי עג, א.
 וענין אחותיו: בגוכי"ק אינו ברור אם כאן מתחיל קטע חדש — ראה לקוטי
 תורה במדבר א, דע"ג שו"ה ומשכן.
 בד"ה מי יתנך: לקוטי תורה שיר השירים מד, ד. ספר המאמרים תקס"ה
 ע' תצג. ע' תקי.

החתונה בו"ה להבין שרשי הדברים כו' פותחת בברוך וחותם בברוך ושם בענין יבחר לנו את נחלתנו, וזהו ענין אחותיו עיין זח"ג בהר קח"ב ע"פ בשנת היובל תשובו איש אל אהותו, לדרגא דיליה דנשמתיה אחיזא מתמן, וכן מלמעלה אחות ביד ימיני, תלים ע"ג כ"ג, מאחו פני כסא איוב כ"ו ט', כולם אחזי חרב שיר ג' ה, וידו אוחות בעקב עשו פ' תולדות כ"ה כ"ו, ובגמ' שבת פ"ט דף פ"ח סע"ב פירשו מאחו פני כסא אחוז בכסא כבודי, וע' בלק"ת בפ"י יערוף כמטר לקחי שאתם לוקחים אותי ממש ע"י התורה בד"ה האזינו השמים דרוש השלישי ספ"ד וכן הוא במד"ר ר"פ תרומה בפ"י ויקחו לי תרומה שהמוכר נמכר עמה וזהו כי לקח טוב נתתי לכם, ולא ארפנו כי גבי ויחנו ברפידים שארז"ל שרפו ידיהם מן התורה כתיב ויבא עמלק כו' כי ע"י הקול קול יעקב עי"ז אין הידים ידי עשו משא"כ רפי ידים, לכן נאמר ולא ארפנו, וענין אל חדר הורתי עיין זח"ג פ' שמיני ד"מ ע"ב מפרש עיבור זו"נ שהם תשב"כ ותשב"ע"פ בבטן אימא, ולפמש"כ אל בית אמי זהו יחוד או"א ושם תשב"כ, ואל חדר הורתי יחוד זו"נ תשב"ע"פ, ועיין בחיי ס"פ משפטים ע"פ אשר כתבתי להרתם פי' שע"י יוכלו הנשמות במקורם כנסי" והוא כענין הקליטה בשמע"צ וכענין והיתה נפש אדני צרורה בצרור החיים, וזהו ענין בחי' אהרן ע"ש ההריון שמעלה את נש"י אל חדר הורתי, ומשה ממשיך מלמעלה עד שהבאתיו אל כו' חדר הורתי, והיינו ע"י התורה אחותיו כו' כי אור א"ס מלוכש בחכמה ע' ביאור לא תשבית מלה, וזהו ענין מאחו פני כסא, וכנ"ל.

קיצור. שזהו ענין ספה"ע המשכת המוחין במדות גודע בשערים בעלה, ושבועות המשכת הכתר ונועדתי, שאו שערים ראשיכם, ויבא מלך הכבוד, וענין אחותיו, ע"ד ויקחו לי.

וי"ל ראשיכם ע"ד ראש צדיק, ראש המטה, ראשי המטות בלק"ת מטות דפ"ב סע"א, מלכא עילא' דכולא ע' זח"ב סו"ב ואמור ק' ב', ע' ד"ה כי על כל כבוד, וי"ל ע"ד אחותיו כו' גלוי אור א"ס בחכמה היינו מלך על ל"ב נ"ח הנק' כבוד כו' עמ"ש ע"פ ואולם חי כו', אימתי בשבועתיכם, ז' שבועות ג' אבות ד' אמהות, אז ויבא בשבועות היחוד, אורייתא בארונא, שבע ביסוד ע"ד וישבות ביום השביעי, וזהו חג השבועות.

קיצור הענין

(א) נשמות ישראל שרשן למעלה וירדו למטה ועלייתם למעלה תחלה הוא לבחי' למשפחותיכם ע' נפש, והיינו ע"י משה ואהרן שוש' דמלכא ושוש' דמטרוניתא, והירידה צורך עלי', והנה מאין באת מג"ע העליון ולאן אתה הולך ג"ע התחתון וא"כ מהו העלי' אך עיקר העלי' הוא אפי' בעוה"ז, כי יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים מכל חיי העולם הבא שאינו רק זיו, אבל תורה * ומעשי' טובים הוא בחי' לאשתאבא בגופא דמלכא.

(ב) והעלי' ע"י ב' בחי' מדבר סיני ואהל מועד, מדבר הוא דבר ה' ותוספת המ"ם פתוחה כשמתלבשת בבי"ע, ומ"מ יש בזה ב' בחי' בזמן הבית נק' מדבר לשון ידבר עמים תחתינו שהיו הקליפו' מוכנעים, אבל בזמן הגלות השכינה הוא מדבר וציה, וכך הנפש בגלות במאסר הגוף וכל זה הוא צורך עלי' לברר הנפש הבהמי'.

(ג) ועלי' זו ג"כ בבחי' מדבר דיבורי התפלה ומדברך נאווה רשפי אש צמאה לך נפשי בארץ ציה ודוקא מצד הריחוק (כמו הוציאווה כו'), וכמ"ש דוד הלואי כן בקדש חויתוך כו' וז"ש עולה מן המדבר וההתבוננות ג"כ אין שכל העולמות הם רק בחי' מדבר ושממה לגבי א"ס ב"ה כי אין עוד מלבדו, ואתה מחי' כו' (ובי"ע נק' מדבר לגבי עיר מושב מל' דאצילות, אמנם יש בחי' מדבר הגדול והנורא, שלמעלה מאצילות, כמ"ש אשר לא ישב אדם שם, וגם הוא בחינת שממה לגבי א"ס, אוכם הוא קדם עילות העילות).

(ד) ועי"ז יומשך הצמאון לאהבת את ה' כי הוא חייך, וכדכתי' ראו כו' רק שזה יהי' לע"ל ועכשיו צמאון להגיע לבחי' ראה זה, ומבחי' צמאון זה נמשך ויצעקו כדכתי' רעבים גם צמאים כו' ויצעקו והצעקה על

קיצור הענין : נעתק מבוך 113 ע, ב. נמצא ג"כ בבוך 207 קו, ב (ומשם נעתק הכותרת קיצור הענין). 993 צה, ב.
 קיצורנים] לדי'ה וידבר . . שאו שנדפס באור התורה במדבר ע' ט וסיומו בע' א'תכא.
 באור התורה שם נרשמו ה אותיות. והסיום בע' א'תכא ג'דפס כאן (באות ז) בהוספת קטע בסופו, וראה לקוטי תורה כאן (ב, א).
 משה ואהרן שוש' . . דמטרוניתא : זח"א רסו, ב. זח"ב מט, ב. זח"ג ב, א.
 נג, ב. ערה, ב.
 מאין באת . . ולאן אתה הולך : אכות פ"ג, מ"א וראה לקוטי תורה במדבר ב, א.
 יפה שעה אחת : אכות פ"ד, מ"ז.
 תורה : בבוך 207 תשובה.
 הלואי כן בקדש : ראה זהר תרומה קמ, סע"א ורע"ב.

ההפך שהגוף מסתיר, וזהו במדבר סיני שירדה שנהא לאומות העולם העוכומיז כו', ולכן נתקן התפלה בזמן הגלות לפי שאו הוא הירידה בבחי' מדבר וציה (כנ"ל אות ב') עת אשר שלט ע"כ צריך להפריד הרע על ידי רשפי אש התפלה, ועד"ז נתקן פסוד"ז איך כי נשגב שמו כו', וכן ביוצר אור, וכל זה להגדיל הצמאון והוא העלאה עולה מן המדבר עד ברכת אהבת עולם שהיא המשכה מלמעלה למטה ונק' אהל מועד.

(ה) כ' מועד לשון ונועדתי אותיו' ונועדתי לשון התקשרות והמשכת יחוד אור א"ס ב"ה למטה, וגילוי זה בנפש האדם היינו ענין שמחה ואהבה בתענוגים (בברכת אהבת עולם) אך כיון דלית מחשבה תפיסא בי' א"א להיות ההמשכה רק בבחי' אוהל בצל ידי כסיתוך רמ"ח פקודין וימינו תחבקני שאף שהחיבוק ביד גשמי מכל מקום העיקר פנימי' החיות כן תורה ומצות היא קרבת ה' ממש וגילוי יחודו בנפש ביחוד עצום ונפלא כו'.

(ו) והנה משה רבינו ע"ה שוש' דמלכא הוא הממשיך בחי' אהל מועד גילוי יחוד א"ס בנפש כי הוא בחי' דעת שיכיר וירגיש כאילו רואה ראו עתה כו' הגם דקאי אלע"ל, מכל מקום כח זה יש בכל נפש ביניקתה מנשמת משה רבינו כו', ואהרן שושבינא דמטרוניתא המעלה הכלה להיות ההתפעלות בבחי' מדבר וצמאון, בהעלותך את הנרות גר ה' נשמת אדם, אך כ"ז הוא באחד לחודש השני בשנה השנית לצאת מארץ מצרים, חדש ושנה ענין א' חידוש ושינוי ויציאת מצרים היינו לצאת מרע הגמור דג' קליפות הטמאות דהיינו להיות סור מרע בפועל ממש, אוי אח"כ יכול להיות בבחי' השנית והוא מדבר סיני צאת הנפש מנרתקה לברשי נוגה ואהל מועד שמחת הנפש בה' עושה כו'.

(ז) ובוה • יובן מ"ש שאו [את ראש] כו' [בתחילה] למשפחותם (לבית אבותם), ואח"כ לגלגלתם, (נו') [כי זה] ג' בחי', כי יעקב מדת הרחמי' (כלולה מחו"ג) [ממדת] אברהם ויצחק), [ו]נמשכה מן הדעת כי התינוק אכזרי וכרתם אב ולא א . . . מפני שדעתן קלה, וכן לענין מי שצריך לרחם עליו כל מי שאין בו דיעה כו', וענין הרחמנות של יעקב היא אפי' על [עולמות] עליונים כי גמשכה מדעת ה' איך שאין עת' ואפילו עולמות עליונים הם מדבר ושממה, ואחר כך נמשך מזה י"ב שבטים כוכבא דשביט ענמי האילן י"ב בקר

במדבר סיני שירדה שנהא : ראה שבת פט, סע"א.
 ובוה : מכאן נדפס באור התורה במדבר ע' א'חכא, הבא בסגים בחצאי ריבוע
 ביתוסף מאור התורה שם והבא בחצאי עיגול ליתא שם.
 (כלולה . . ויצחק) : באור התורה שם כלולה . . ויצחק.
 א . . : בוכך זה משושש ובוכך 207, 993 אדם, ובאור התורה שם אס.
 שדעתן קלה : שבת לג, ב ודאה לקוטי שיחות — יז ע' 149 בהערה.
 כל טי שאין בו דיעה : בוכות לג, א.

שהים עומד עליהם והם מרכבה אליו בשם אלקינו נדגול מקור עלמא דאתגליי, וזהו רחמנות אחרת על עלמין דאתגליין מים תחתוני' בוכין אנן בעינן [קדם מלכא] כו' * מפני שמיני' שיש מים עליוני' עלמין סתימין [דלא אתגליין] ויבדל בין מים [למים] (כו') ולמטה זו * הרחמנות על ירידת הגפשו, [ו]אח"כ הרחמנות על ההתלבשות במאסר הגוף, וכ"ז המשכות עליונות ונתן לך רחמים, ולהעלות ממטה למעלה צ"ל * תחלה למשפחותם ע' נפש (והיינו ע"י משה שמשפיע דעת לכנ"י או שייך רחמנות כי מי שאין בו ידיעה כו', זהו ענין ספירת העומר ז' שבועות) [ו]אח"כ לבית אבותם י"ב שבטי' ויעקב * אח"כ לגלגלתם שבועו' מ"ת גילוי אהבה רבה שלמעלה מהדעת עבודת מתנה אש שלמעלה גלגלתא דחפאי על מוחא (שזהו * למעלה אפילו מבחי' לאשתאבא בגופא דמלכא והוא בחינות רחמים רבים, ועיי' מה שכתוב על פסוק וישכם לבן, איך שרחמים שלמטה דשבטי' שרשם שם, וזהו וינשק לבניו כו', שוב למען עבדיך כו' *.

מ"ס ואה"מ הכל מל' דאצ"י, ט"ס דנוק', יורדי' בבי"ע לברר רק הכתר דנוק' נשאר באצ"י בסוד לעולם דברך נצב כו', ענין הבירור לברר האוכל מהפסולת שמתחלה הי' מעורב כמו בנפש שהאדם מעורב טו"ר עושה מצות אעפ"כ בהעלם רע, וכשמתפלל מתברר לכן אז נופלים מ"ז גרא' הרע אח"כ מתפרד כן למעלה ענין ירידת המל' לברר לברשי דבי"ע שהלבושי' דבי"ע, הנה בכריא' מיעוטו רע כו', וכשהיא עולה מכי"ע לאצ"י גק' מ"ס, משא"כ בזמן בהמ"ק גק' ידבר מלכותו בכל משלה ומ"מ היו מתבררי' הניצוצו' דרפ"ח אף שלא ירדה בבי"ע רק מחמת יחוד זו"נ במקומן היו ממילא מתבטלי' מרוב האור, עמ"ש ע"פ קומה למנוחתין כו' אבל (כמשל אבוקה למרחוק מתכללי' ניצוצו', וכן בשלמה מחמת רוממות נתבטלו העמי' כו').

מיס תחתוני' בוכין : ת"ז ת"ה (יט, ב), תוסי' הראש (הדר זקנים) בראשית בתחלתו.
 בחיי ויקרא ב, יב.
 כו' : בבוך 933 למיהוי כו'.
 זו : בבוך 933 הוא.
 צ"ל : באור התורה שם צריך להעלות כסדרן.
 י"ב . . ויעקב : באור התורה שם בחיי בני יעקב ואח"כ למוריגת יעקב כו' —
 ע"כ נדפס באור התורה שם.
 (שזהו : בבוך 933 שזהו.
 על פסוק וישכם לבן : תורה אור ויצא כה, א. סה"מ תקס"ד ע' יד ואילן.
 כו' : בבוך 207, 993 שבטי כו'.
 מיס ואה"מ : נעתק מבוך 113 עא, ב. נמצא ג"כ בבוך 993 צו, ב. — ראה לקו"ת במדבר ג, ב.
 ע"פ קומה למנוחתין : ביאורי הזהר ויצא קלכ, ג.

דרושים לחג השבועות

ב"ה מה שטמענו מאדמו"ר שי' ערב חג השבועות תקצ"ו

מארז"ל (במשנה פ"א דר"ה) בפסח על התבואה בעצרת על פירות האילן, כתיב איש על דגלו באותות כו' יחנו כו' סביב לאוהל מועד, ולהבין ענין הדגלים יש להקדים תחלה ענין השבטים, דהנה פי' שבטים הוא מלשון שבט וענף היוצא ונמשך מהאילן, שההפרש הוא שהשבטים והענפים יוכלו לכופפם ולהמשיכן למטה אליו משא"כ גוף האילן עצמו, הענפין הוא שהאבות הן הם גוף האילן עצמו והוא מ"ש ועץ החיים בתוך הגן שזהו בחי' אבות וכמארז"ל (חולין *) ובגפן שלשה שריגים אלו האבות והי"ב שבטים הן המה הענפים שיוצאים ונמשכים מהאילן.

ולהבין זה דהנה ארז"ל האבות הן המרכבה, דהיינו שהיו בבחי' מרכבה וביטול כל ימיהם תמיד בלי הפסק לבחי' המדות עליונות לך ה' הגדולה והגבו' וכו', אברהם אהבי מרכב' לבחי' חסד דרוע' ימינא כו' ופחד ויראה דיצחק ה' מרכב' לבחי' גבו' דרוע' שמאלא כו', דהנה פי' מדות הוא מלשון ומדו בד כו' ילבש, דהיינו בחי' לבושים, והענין הוא דהנה מהו"ע א"ס הוא קדוש ומובדל מבחי' מדות דלאו מכל אלין מדות כלל, וכדי שיוכל להיות נמשך ממנו חיות וקיום עולמות והשתל' הגבראים לא ה' * להיות מבחי' מהו"ע א"ס כמו שהוא כי ה' הכל בבחי' א"ס ע"כ הוצרך שיתלבש תחלה בבחי' מדות ולבוש דבחי' גדולה וגבורה כו' ואו יוכל מזה להמשיך בבחי' השפעות חיות השתלשלות העולמות והגבראים כו', וכמו כן הוא בהמשכת פנימיו וגילוי אלקו' למטה נמשך ג"כ ע"י המשכו' והתלבשות א"ס דלאו מכל אלין מדות כו' בבחי' המדות כמו שמתגלה בבחי' חסד ואהב' עליונה כו' שנמשך למטה כו' וזהו ענין האבות שע"י שהי' בבחי' מרכב' וביטול

מארז"ל . . בפסח על התבואה : נעתק מבוך 16 לו, א.

ראה ג"כ אור התורה במדבר ע' לה, וביאורי זוהר — לכ"ק אדהצ"צ — ע' תמט, ע' תסב.

חולין : בהבון מקום פנוי — ראה שם צב, א.

האבות הן המרכבה : בראשית רבא פמ"ו, ה' פפ"ב, ו.

אברהם . . חסד : ראה זח"א מז, ב. הנסמן במאמרי אדה"ז — פרשיות לע' תקפ.

דיצחק . . גבו' : ראה זח"ב רעו, א. הנסמן במאמרי אדה"ז שם.

חסד דרוע' . . שמאלא : תקוני זהר בהקדמה (יז, א).

דלאו מכל אלין מדות כלל : תקוני זהר בהקדמה (יז, ב).

ה' : בהבון מקום פנוי ואוצ"ל יוכל.

א'תשד

תמידי אברהם הי' בחי' ביטולו לאוא"ס ע"י מדת החסד והאהב' שהי' מתחסד כו' הלוך ונסוע שהי' תמיד בלי הפסק דבק באהב' וביטול אליו ית' וכן יצחק שהי' עבודתו ודביקותו בבחי' ביטול ביראה ופחד, עי"ז נעשו בחי' מרכבה לבחי' המדות עליונות עי"ז גרמו ירידת והמשכת אוא"ס שלמעלה מבחי' מדות כו' שיאיר ויתגלה ונתלבש בבחי' המדות ג' קוין חח"ג כו' והיינו שהי' גילוי אוא"ס ע"י יחורו בבחי' המדות עליונות וכמ"ש דאיהו וחיוהי ואיהו וגרמוהי חד שהוא בחי' ביטול והתכללו' אמיתי באוא"ס שמאיר ומלוכש בהן (וזה גרמו באתעדל"ת שלהם שהי' בבחי' ביטול תמידי בלי הפסק ובבחי' ביטול לגמרי כאלו אינם יש ודבר נפרד בפ"ע כלל רק כביטול התכללו' באוא"ס ע"י המדות אהוי"ר ורוח אייתי רוח גילוי אוא"ס במדותיו שמתכללו' ומתייחדים בו בתכלית בבחי' איהו וחיוהי וגרמוהי חד) ועי"ז נמשך ומשתלשל למטה ג"כ.

וזהו ג"כ ענין מ"ש ואהבת את ה' כו' ובתיב' ואהבת יש ב' פירושים לשון ציווי שתאהוב והב' לשון הבטחה שיהי' לך אהב', והענין הוא דהנה בחי' אהב' אלקי' שבנש"י הוא נמשך מבחי' האבות וכמ"ש מה יפה ירושתינו שהאבות הן המרכבה המשיכו ע"י עבודתם למטה וכמו ע"י בחי' אהב' דאברהם נמשך למטה בחי' גילוי אוא"ס בבחי' חסד ואהב' עליונה, אך מ"מ הגם שנמשך מלמעלה צריך להיות אתעל"ת ג"כ וכמ"ש ויניחהו בג"ע לעבדה ולשמרה כו' לעבדה רמ"ח מ"ע כו' כמו למטה בעבודת הארץ גשמי לחרוש ולזרוע כו' ואעפ"י שהעיקר הוא הברכה שנמשך מלמעל' ובא"ל אינו כלום וכמ"ש ונתתי מטר ארצך כו' וכה"ג מ"מ צריך לעשות למטה ג"כ כלי המחזיק ברכה וכשלא יחרוש ויזרע לא יצמיח כלום ומ"מ העיקר הוא הברכה שנמשך מלמעלה, וכמו"כ בענין עץ החיים כו' שהוא בחי' האבות שהוא המשכות אהב' עליונה כו' צ"ל תחלה אתעדל"ת והוא היגיעה באהבה וזהו מ"ש ואהבת לשון ציווי היינו שייגע א"ע בהתבוננו' המביא לידי אהבה כו' וכה"ג וזהו בחי' אתעדל"ת וכלי להמשכת אהב' וחסד עליון שהוא עיקר בחי' גילוי אלקות הנמשך מלמעל' והוא ענין פי' הב' בואהבת לשון הבטחה ממילא שיאיר ויתגלה בו מלמעל' והוא בחי' האהב'.

אך זהו בחי' האבות שהי' מרכבה לבחי' מדות דאצי' דאיהו וגרמוהי חד והוא בחי' געלה מאד וכמ"ש אין קורין אבות אלא לג' ולא כל

דאיהו וחיוהי: ראה תקוני זהר בהקדמה (ג. ב).

ורוח אייוני רוח: ראה זהר תרומה קסב, רע"ב.

ואהבת יש ב' פירושים: ראה סה"מ — תרכ"ו ע"י ק"ג.

לעבדה רמ"ח מ"ע: ראה זהר בראשית כו, א. הגסמן ללקוית (קה"ת תשר"מ)

בלק ע. ג.

אך זהו בחי': השוה תורה אור ויצא כו, א.

אין קוראין אבות: ברכות סז, ב. וראה לקוטי שיהות ח"ד ע' 1068 בהערה.

חיי ע' 97 בהערה.

נפש תוכל שאת גילוי זה, אבל להיות גילוי זה נמשך ונשתלשל בכי"ע ששם מושרשות נפשות כלל ישראל שיתגלה בכל נשמה פרטית הוא ע"י בחי' מדרגת השבטים שהם הענפים הנמשכים ויוצאים מגוף האילן וכמו שהענף יוכל האדם לכופפו ולהמשיכו למטה אליו כמו"כ בחי' ומדרגות השבטים יכולים כל נשמה פרטית שאת נפשם שיתגלה בהם, וז"ש הנביא ונתקן בתיקון הצות למה תתענו ה' מדרכיך תקשיח לבינו מיראתך שוב למען עבדיך שבטי נחלתך, פ"י מדרכיך הוא מדת אברהם שנא' עליו הלך ונסוע הגגבה כו', ומיראתך מדת יצחק כו', שעם היות שבחי' מעלת מדרגת האבות עצמן אינו שורה ומתגלה בכל נשמה פרטית בגלות, שוב למען כו' שבטי נחלתך שבחי' השבטים היוצאים מבחי' האילן דאבות יוכל להיות גילוי זה בכל נפשם מישראל, וענין י"ב שבטים הוא כמ"ש י"ב בקר והים עומד עליהם שהוא בחי' ד' חיות שבמרכבה פני אר"י להימין הוא בבחי' חסד מפני שור מהשמאל בחי' גבו' כו' והוא ג"כ ענין ד' מחנות שכינה מחנה מיכאל עבודתו בבחי' האהב' כו' וגבריאל ביראה כו' וענין הים עומד עליהם הוא בבחי' חיות המרכבה הם בבחי' מרכבה וביטול לבחי' עלמא דאתגלי' שהוא בחי' מל', וכללות הארבע חיות כ"א כלול מג' והוא ענין י"ב שבטים שנמשכים מהאבות, והענין הוא דהנה בחי' המדות עליונות חסד דרועא ימינא גבו' דרועא שמאלא כו' כשצריך שיומשך מהם למטה בבחי' עלמין דאתגליין נתחלק כ"א לג' בחי' שהוא בחי' ג' כלים פנימים ואמצעי' וחיצוני', וכמו שאנו רואים למטה שהיד יש בה ג' פרקין וכן הרגל כמו"כ יובן למעלה שבחי' חסד דרועא ימינא כו' כדי שיומשך למטה נתחלק לג' פרקין, והוא עד"מ שכל א' שהוא השכלה ותנועה א' וכשיבא לגלותו בדבור למקבל אז נתחלק זה השכל עצמו לכמה צירופים ומה שיתחלק לרובי הצירופים הוא ענין התגלות השכל יותר, וכמו"כ יובן למעלה כשבחי' חסד עליון ודרוע' ימינא יורד להאיר ולהתגלות למטה בכי"ע כמו בבחי' חיות המרכבה בפני אר"י להימין שהוא בחי' אהב' וחסד (שהוא בחי' ביטול היש דבי"ע לאין ע"י בחי' אהב' ותשוק') או יתחלק זה הבחי' חסד דרועא ימינא שמצד עצמו הוא בבחי' התכללות בחי' א' ויבא בהתחלקו' בג' פרקין שהוא הצרופי אותיות ההמשכה באופן שיתגלה למטה כו' וכן הוא בבחי' דרועא שמאלא כו' והוא ענין י"ב צירופי אדנ"י בחי' מל', שהוא בחי' הים עומד עליהם שמקבל מבחי' י"ב צרופי הוי' כו' שמהם מקבלים הי"ב בקר כו' והוא ענין י"ב שבטי' שנמשכי' מהאבות.

ומעתה יש להבין ענין הדגלים, ומבואר בזהר שהדגלים הוא דוגמא לבחי' המרכבה עליונה, והענין הוא דהנה כתיב והחיות נושאות את הכסא,

י"ב שבטים . . . י"ב בקר : ראה זהר ויחי רמא, א.

ומבואר בזהר : ראה זהר במדבר קיח, ב.

והחיות נושאות את הכסא : בחי' תרומה כה, י, בשם פזריא [פסיד וראה ברד"ל

שמן. במדבר רבא ס"ט יד.

וכתיב נושאות ומנושאות, ופי' נושאות את הכסא היינו מ"ש ועל הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה, וי"ל דהא פעם כתיב כי לא אדם הוא, אך הענין דמצד התלבשותם בבחי' השתלשלות העולמות שאז הוא מתלבש כבי' בבחי' ג' קוין דמדות עליונו' חסד דרועא ימינא כו' וגבו' דרועא שמאלא כו' כנ"ל, או נק' בחי' כמראה אדם שהוא בחי' גוף ויד ורגל כו', אבל מהו"ע אא"ס כמו שהוא מובדל מבחי' המשכ' להשתלשלות לאו מכל אליון מדות איהו כלל וזהו כי לא אדם הוא, והחיות בנשואם את הכסא נושאות את מראה אדם שעליו למעלה לבחי' כי לא אדם הוא כו' למעלה מבחי' וגדר ההשתל' להמשיך משם בחי' אור חדש המשכה והתהוות חדשה בבחי' אדם שהוא בבחי' השתל' העולמות בבחי' ג' קוין כו' והוא המשכה מבחי' סוכ"ע שהוא רם ונשא מבחי' עלמין לבחי' ממלא כ"ע, וכמו"כ הוא גם בבחי' המשכה פנימית דתורה הוא ג"כ בבחי' אדם כמ"ש זאת תורת האדם רמ"ח מ"ע רמ"ח אברין דמלכא ונחלקת לג' קוין ימין ושמאל כו' העלאות והמשכות, וכתיב ושמרתם את חוקתי ועשיתם אותם אתם שנש"י הם העושים את התורה והיינו להמשיך מבחי' כי לא אדם שיומשך ויאיר ויתגלה בבחי' אדם דתורה, וזהו סביב לאהל מועד יחנו, כי תרגום אהל מועד הוא משכן זימנא, וגם מועד הוא מלשון ונועדתי לך כו' שהוא לשון חיבור והשראה כו' היינו כי התו' באה וירדה בבחי' זמן ומקום כו' זמן תפילין וזמן ציצית כו' וכה"ג שהוא בבחי' ההשתל', אך בתו' מתגלה ושורה מבחי' שלמעל' מהשתל' (בחי' - אדם וזהו ונועדתי כו' שמהו"ע שווה ומתגלה בבחי' אדם שהוא בחי' מועד וזמן כו'.

ומעתה י"ל ענין הדגלים שכל דגל הי' כלול ומקובץ מג' שבטים, והענין הוא עפ"י הג"ל שהוא דוגמא לחיות המרכבה דהנה הטעם מה שיש בכח חיות המרכבה לנשאות ולהגביה את הכסא ומראה אדם שעליו למעלה לבחי' כי לא אדם ולהמשיך משם אור והוי' חדשה בבחי' אדם, יובן ממה שאנו רואים למטה ג"כ שהגם שהחיה ובהמה הוא למטה במדרגה מאדם מדבר ובר שכל והשגה מ"מ יש לבהמה וחיה כח רב יותר מאדם כמו משא כבד אשר לא יוכל אדם להגביה והחיה ובהמה יגביהו הרי שיש להחיה ובהמה תוקף כח רב יותר מהאדם והגם שהחיות שבאדם הוא ביתרון מעלה בגילוי פנימיות יותר, אבל בתגבורת הכח ורובי החיות יש לבהמ' וחיה יותר והטעם מצד ששרשן נלקח ממקום מבחי' גבוה ששם הוא בחי' ריבוי ותגבורת החיות יותר משרש חיות האדם, ע"כ גם למטה יש להם התוקף ותגבורת החיות יותר רב מאדם, וכמו"כ יובן בבחי' חיות המרכבה פני אר' פני שור כו' ששרשם הוא למעלה מבחי' אדם כי שרשם מעולם התהו שהוא למעלה מבחי' התיקון דאדם

דמ"ח ח"ע . . דמלכא : ראה תניא פכ"ג. תני ת"ל עד, כע"א. אגרת התשובה רמ"א (צ, ב). וזה וישלח קע, ב. סה"מ תקס"ה ע' התענו. רעיו מהימנא משפטים קית, א. אותם אתם : על דרך סנהורין צט, ב וראה יפה תואר לויקרא רבא פליה, ז. (בחי' : בהבון לא נטמן סיום החצעי"ג.

כו' כמ"ש ואלה המלכים כו' לפני מלך כו' וידוע שבבחי' התהו הי' ריבוי ותוקף האור שמצד זה הי' בחי' שבה"כ ונפילה כו' כי מצד תוקף האור כי רב הוא לא הי' יכול להתיישב בבחי' הכלים שלא יוכלו להכילו ומצד שהוא אור עליון ביותר ע"כ נפל למטה יותר וכידוע שכל שהוא עליון ביותר ירידתו למטה מטה כו' ע"כ נתהווה מזה למטה בחי' חיות ונהמו' שהוא למטה במדרגה מבחי' אדם כו' וזהו ענין חיות המרכבה שמצד שרשן בבחי' רבוי ותוקף האור שלמעלה מבחי' אדם ע"כ יש בכחם לנשאות את הכסא ומראה אדם כו' לבחי' כי לא אדם, כי יש להם התגברות החיות מצד שרשן (היינו כי בחי' התשוקה ואהב' דבחי' פני אר"י להימין הוא בתוקף התגברו' האה' והביטול כו' וכן ביראה דפני שור כו' והוא מצד שרשן בבחי' ריבוי ותוקף האור בבחי' התגברות כטבע האור לעלות למעלה ולא לירד למטה כו' כמבואר במ"א) אך הנה הגם שמצד שרשן שרש החיות דמרכב' ממקום היותר עליון מבחי' אדם מ"מ הרי למטה הם בבחי' נפילה ושבירה כו' ואיך יוכלו לנשאות גם את הכסא וכו'.

והענין הוא שו"ש והחיות נושאות ומנושאות פי' לפי שהם מנושאות לגבי הכסא שהם בבחי' ביטול כו' ולכך הם נושאות ג"כ למקום רם ונשא את בחי' הכסא ומראה כו', דהנה מה שהם מנושאות, הוא ע"י בחי' פני אדם שבהם כמ"ש ודמות פניהם פני אדם כי מלבד שיש בד' חיות פני אדם פרצוף בפ"ע הנה גם בכללותן פניהם פני אדם, והיינו כי בחי' אד"ם הוא בחי' מ"ה שהוא בחי' הביטול בבחי' מ"ה (והעדר המהות לגמרי שהוא ביטול בתכלית ביותר שבבחי' מ"ה דתיקון שלמעלה מבחי' התוקף והתגברות שיש בכל אור ומדה פרטית דבחי' התהו שהוא התגברות כח מהות העצמי כמו שהיא דוקא בבחי' העליו' והסתלקו' למקורו, משא"כ בחי' מ"ה והעדר המהות וביטול עצמי שבבחי' אדם דתיקון שע"כ ממנו הוא עיקר התכללו' כו' כמ"ש במ"א) וזהו ענין הפני אדם שבכ"א היינו בחי' מ"ה שנמשך בהם שיהי' בבחי' ביטול והתכללו' כו' וזהו שהחיות מנושאות עם הכסא כו' היינו שהם בבחי' ביטול ע"י בחי' מ"ה דאדם הנמשך והוא בחי' פני אדם שבפני שור ואר"י כו', ומצד בחי' מ"ה וביטול זה הנמשך בהם נעשה בהם בחי' התכללו' יחד שלא יהיו בהתחלקו' כאו"א בבחינתו בפ"ע (כמו שהוא מצד בחי' הנפילה ושבירה שע"י בחי' התהו שנעשו בבחי' יש וענפין מתפרדין כו') כידוע שההתכללו' מכמה בחי' יחד וכ"ש משני הפכים או"א להיות כ"א מחמת בחי' ביטול שע"י ביטול המהות יוכל להתכלל,

התהו הי' ריבוי ותוקף האור : ראה ע"ח שער התיקון פ"ה. שער המלכים פ"א"ב.
 שכל שהוא עליון ביותר : ראה גם סידור ע"א, ד. שג, ג. שערי אורה נח, א. סה, א.
 אדם .. מ"ה : ראה פרדס שער (כג) ערכי הכינויים בערכו. הנסמן במאמרי אדה"ז — פרשיות לעי' תקסו.

אור דרושים לחגה"ש התורה א'תשט

וכמשארז"ל ע"פ עושה שלום במרומיו מיכאל שר של מים וגבריאל שר של אש ואין מכבין זא"ז, וענין השלום הוא שע"י שמתגלה עליהם אור עליון יותר מכפי המדה הקצוב שנתצמצם ובא לפ"ע כלי קבלתם להיות מזה התהוות מהותם כאו"א בבחי' מובדלת מזולתו, אלא ממקום נעלה וגילוי עליון יותר נעשה בהם בחי' ביטול מהותם ועי"ז נכללים כו', וכמו"כ הוא בחיות המרכבה פני ארי' להימין בחי' חסד כו' ופני שור גבו' כו' ע"י הארת המ"ה דאדם בהם נעשה בהם בחי' הביטול והתכללו', וע"כ יוכלו לנשאות יחד את הכסא ולהגביהו למקום נעלה לבחי' כי לא אדם ולהמשיך משם אור חדש כי כל התכללו' מכמה פרטים יחד אשר נכללו והי' לאחדים גורם המשכה היותר גדולה.

ויובן זה עד"מ בדבר שכל כמו גתיבות ברוך שאמר והי' העולם, שבקיבוצם והצטרפותן יחד יובן מזה מכוון שלם והשכלה אשר לא הי' מובן כלל מכל תיבה ותיבה בפ"ע אם היו מפוזרים אעפ"י שבכל תיבה יש חלק ושכל פרטי מכללות ההשכלה, מ"מ דוקא ע"י קיבוץ מצירוף תיבות אלו יחד דוקא יובן עיקר המכוון ושלימות ההשכלה מ' ודוגמא לזה מארז"ל אכל ביי עשרה שכינת' שרי' לכן אין אומרים דבר שבקדושה בפחות מעשרה הרי אם היו כאו"א בפ"ע אף ביותר מעשרה וכדומה לא יומשך כלל כמו שבקיבוצם יחד דוקא שאו יומשך המשכה גבוה ונעלה יותר שע"כ לדבר שבקדושה דוקא שהוא המשכה עליונה מבחי' קדוש' והבדלה כו' צריך י' דוקא ואז שכינת' שרי' כו', כמו"כ יובן למעלה שע"י התכללות ד' חיות יחד יוכלו דוקא להמשיך מבחי' רם ונשא שלמעלה מבחי' אדם אור חדש והוי' חדשה בבחי' אדם מה שלא הי' יוכל ע"י כל בחי' בפ"ע שכל התכללו' מכמה בחי' יחד גורם המשכה יותר נעלה (וזהו דוקא ע"י בחי' החיות שמצד עצמן הם בבחי' התחלקו' פרטים כנ"ל בבחי' י"ב בקר שהוא התחלקו' הצרופי שאז ההתכללו' שלאחר ההתחלקו' שזוהו עיקר התכללו' שכולל כמה בחי' מובדלים יחד גורמת המשכה ממקום גבוה ונעלה מבחי' ההתכללו' שגורם ההתחלקו' שהרי התכללו' זו כשיצא' ונמשכה מההעלם אל הגילוי בפרטיו נעשה בחי' התחלקו' ממש אבל התכללו' שלאחר התחלקות הוא מבחי' שלמעלה מבחי' מקור הכולל פרטים שבהעלמו הוא בהתכללו' ובגילוי בא בבחי' התחלקו' אלא הוא למעלה מבחי' העלם וגילוי כלל ופרט כמ"ש במ"א), (ולפי"ז ע"י החיות מנשאות שהוא בחי' הביטול שנעשה ע"י בחי' פני אדם שאז מצד תוקף והתגברות החיות שבהם שהוא תוקף הביטול בתשוקה וצמאון כו' גדול עי"ז יוכלו לנשאות

וכמשארז"ל ע"פ עושה שלום: ראה במדבר רבא פי"ב, ת. תנחומא ויגש ו. הנסמן במאמרי אדה"ז — פרשיות לעי' תרמה.
מארז"ל אכל ביי עשרה: ראה סנהדרין לט, א וראה ליקוט פירושים לתניא [קה"ת תשלי"ה] פי"א סי' יח (עי' רכא).
אין אומרים דבר שבקדושה: מגילה כג, ב.

א'תשי אור דרושים לחגה"ש התורה

את הכסא ובחי' כמראה אדם להגביהו לבחי' כי לא אדם כי ע"י הבחי' פני אדם שבהם נתקנו מנפילתם בבחי' השבירה ונתעורר שרשם היותר עליון מבחי' התוהו שלמעלה מבחי' אדם כו' אך להמשיך משם אור חדש בבחי' אדם הוא ע"י התכללותם שנמשך ע"י בחי' ביטול דמ"ה שבהם גורמת המשכה עליונה יותר שיומשך מאחדות הפשוטה למטה במקום התכללות ויחוד כו' וכמבואר במ"א).

וזהו ג"כ ענין הדגלים שהוא ג"כ התכללו' מכמה שבטים יחד כי בכל דגל הי' ג' שבטים יחד באופן חגייתם סביב לאהל מועד, וכמ"כ שהי"ב שבטים דבריהם הוא בחי' התחלקו' ופירוד כמו ע"ד י"ב בקר כו' שהים כו' שהוא בבחי' ההתחלקו' דעולם הבריאה כו' וכא"ר מהשבטים הוא בחי' בפ"ע וכמו בחיות המרכבה פני אר"י כו' פני שור כו' וכמ"כ בשבטים בחי' יהוד' הוא מלשון הודי' וביטול, יששכר בחי' תור' וזבולון הוא בחי' מצות וראובן הוא בחי' ראי' והסתכלו' לאסתכלא ביקרא דמלכא כו' וכן שאר כל השבטים, וע"י בחי' התכללו' מג' בחי' יחד שהוא ע"י בחי' מ"ה וביטול שגורם ההתכללו' ע"כ המשיכו המשכה עליונה ורמה מבחי' כי לא אדם שיאיר ויתגלה בבחי' אדם דתומ"צ שבאה בהתחלקו' רמ"ח אברין כו' ובבחי' זמן ומקום כנ"ל, וכמ"כ בכל גשמה בפרט ע"י בחי' התכללות אהב' ויראה כו' דוקא יוכל להמשיך הארה וגילוי ממקום גבוה ונעלה כו' כנ"ל והוא ע"י בחי' הביטול והתכללו' דוקא מה שלא יומשך כ"כ הארה גדולה ע"י בחי' אהב' לבד או יראה לבד, וז"ש ובשם אלקינו נדגול שהוא לשון דגלים דהיינו בחי' התכללו' שגורמת המשכת היחוד עליון ביותר, ויובן זה עוד עפ"י מ"ש בענין גלות מצרים בשעבוד בחומר ולבנים הי' תיקון לדור הפלגה שהי' נשמות גבוהות כו' שאמרו הבה נלבנה כו' ויהי להם הלבנה לאבן כו' וניתקנו בשעבוד חומר ולבנים בבנין פיתום ורעמסס כו', והענין הוא כי לבנים ואבנים הוא צרופי אותיו' כמ"ש בסי' שתי אבנים בוגות כו' ה' אבנים כו', והיינו שרצו להמשיך בצרופי אותיו' עליוני' שכל המשכה והשפעה הוא ע"י אותיו' ורצו להמשיך השפע' עליונה למטה כמו שהם בבחי' יש וחיצוני', אך מאחר שידוע שלכל המשכה מלמעלה צ"ל העלא' מלמטה בבחי' הביטול כו' והם לא רצו בזה רק שיומשך להם כמו שהם בבחי' יש ונפרד ע"כ התחכמו לעשות המגדל שהוא הקיבוץ שלא יפוצו ויתפרדו היינו שידעו שההתכללו' גורם המשכה עליונה כי בחי' יחוד ואחדות העליונה שורה במקום אחדות והתכללו' דוקא.

גלות מצרים . . לדור הפלגה : ראה פרי עץ חיים שער חג המצות פ"א. שער הכונות ענין סתת דרוש א. שער הפסוקים ר"פ שמות. שער ההקדמות דרוש ה, קרוב אל הנזכר, בענין שינוי הזמנים הנו' (תליאביב תשכ"א שסו, א), וראה ג"כ עץ חיים שער מיעוט הירח פ"ב.
כמ"ש בסי' : פ"ד, מ"ב.

אור דרושים לחגה"ש התורה א'תשיא

ע"כ רצו ע"י אחדות חיצוני שבהם להמשיך המשכה והשפעה עליונה, וכמ"ש חבור עצבים כו' שע"י החיבור נמשך ממקום נעלה וכו' וע"ז אמר הבה נבלה שפתם כו' כי פיזור לרשעים הנאה להם והנאה לעולם, שלא יומשך במקום היש ופירוד כו' ותקנתם הי' ע"י שעבוד מצרים בחומר ולבנים והעיקר ע"י הדגלים שהוא ג"כ בבחי' התכללו' מכמה בחי' מחולקים אך הוא בבחי' הביטול דמ"ה דוקא ובוזה נתקן מה שרצו להמשיך מיחוד העליון כו' שיומשך בבחי' התכללו' בבחי' ביטול דוקא, והכל מטעם שבחי' ההתכללו' גורמת המשכה עליונה ביותר מה שאין זה בכל בחי' בפ"ע, וע"כ ע"י הדגלים דוקא יחנו סביב לאהל מועד להמשיך בבחי' כי לא אדם שיתחבר וישרה בבחי' אדם ובבחי' זמן ומקום כו' כנ"ל.

וז"ש מנגד סביב כו' ואיתא במדרש רבה אלפים אמה ע"ש, והענין הוא דהנה ארז"ל התורה קדמה לעולם אלפים שנה, ולהבין זה דהלא הזמן ג"כ נברא מחודש וקודם בריאות העולם לא שייך ג"כ בחי' זמן וא"כ איך יתכן שקדמה לעולם אלפים שנה, אך הענין הוא דהנה עולם נק' בחי' מקום ו"ק מעלה ומטה ומזרח ומערב צפון ודרום, וכמו"כ הוא למעל' בחי' ו"ק רוחנים שהן ו' מדות עליונות וכן הוא במדות דתורה ו' מדות כשר פסול טמא טהור חייב זכאי הוא בחי' עולם, אך זהו בחי' התורה כמו שירדה למטה כו' אבל שרש התו' הוא למעל' בבחי' המדות והמוחין דחו"ב שממנו נמשכי' המדות אלא כמ"ש אאלפך חכ' אאלפך בינה שהוא בחי' שהוא למעלה מחו"ב והוא מקור חו"ב שממנו נמשך חו"ב, וזהו בחי' אלפים כו' שהוא אאלפך חכ' ובינה שקדמ' לעולם ו"ק מדות כו' אך התורה הרי ירדה ונמשכ' משרשה שקדמה לעולם בבחי' עולם ו"ק והיינו ע"ד הנ"ל שהוא המשכה בבחי' כי לא אדם שיאיר ויתגלה בבחי' אדם וזהו מנגד כו' אלפים שהוא בחי' אלפים שנה אאלפך חו"ב שהוא מקור החו"ב ולמעלה מחו"ב שיומשך בבחי' אהל מועד שיתחבר בבחי' זמן ומקום זמן ציצית וכו' כנ"ל, זהו נמשך ע"י איש על דגלו שהוא בחי' הביטול מההתכללו' דשבטים כו' כנ"ל.

וזהו בעצרת על פירות האילן, דהנה פירות הוא מצות וכמארז"ל גבי עגלה ערופה כו' שלא הניחיהו לעשות פירות ופריך בגמ' מאי פירות אילימא

פיזור לרשעים: סנהדרין עא, סע"כ (במשנה).

במדרש רבה: במדבר פ"ב, ט.

ארז"ל התורה קדמה לעולם: ראה מדרש תהלים צ, ד. הנסמן במאמרי אדה"ז

— פרשיות ל"ע תקיב.

הזמן ג"כ נברא ומחודש: ראה סידור שער הק"ש עה, סע"ד בשם הח"מ.

לקוטי תורה בלק ע, ג. ספר המאמרים תקס"ה ע' שא. ספר המאמרים תקס"ו ע' מג.

אמרי בינה שער הק"ש פל"ו. ספר הליקוטים — צ"צ — בערכו. לקוטי שיחות —

ח"י ע' 176.

וכמארז"ל: סוטה מו, סע"א.

בנים א"ה זקן וסריס לא מבעי כו' אלא מאי פירות מצות, וכמו שלמטה
 אנו רואים שמציאת גידול הפירות אינו בעצם גוף האילן רק בענפים היוצאים
 מהאילן כמו"כ ענין המצות בגשמיות שנק' פירות הוא בבחי' השבטים דוקא
 שהן הענפים שיצאו ונמשכו מבחי' האבות כו' שהיו מרכבה למדות דאצי'
 והשבטי' הוא בבחי' בי"ע וע"י בחי' השבטים בבחי' ביטולם והתכללות'
 יחד בבחי' דגלים כנ"ל זכו להמשיך בחי' מתן תורה ומצות בגשמית היינו
 שמאיר ויתגלה מבחי' כי לא אדם למטה מטה כו' כנ"ל וע"ד הנ"ל בחיות
 המרכבה נושאות ומנושאות כו' כנ"ל וזהו בעצרת שהוא זמן מ"ת שאז הוא
 ההמשכה בבחי' פירות האילן שהוא על השבטים וענפים כנ"ל, וקודם מ"ת
 צ"ל ימי הספירה שהוא בחי' העלא' ובירור המדות בבחי' ביטול ועי"ז
 יומשך במ"ת כו' כמ"ש במ"א.

וזהו שקורין פ' במדבר קודם שבועות, ששם נא' שאז את ראש בני'
 למשפחותם לבית אבותם כו' לגלגלתם, מפני שצריך תחלה לישא
 ולהגביה פרטיות נש"י למקורן ושרשן כו' (והוא ע"י ג' בחי' רחמנות כמ"ש
 במ"א ע"פ זה) ואח"כ ענין הדגלים איש על דגלו כו' שהוא ענין מכמה בחי'
 יחד וביטול כו' כנ"ל ועי"ז יומשך ענין מתן תורה שיאיר למטה מטה כו'
 כנ"ל וד"ל.

בס"ד

בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע יצתה ב"ק וא' מי גילה רז זה לבני
 כו' עד לשמוע בקול דברו הנה כתיב את ה' אלקיך האמרת היום ה'
 האמירך, פי' האמירך היינו כענין המבואר למעלה בפ"י תען לשוני אמרתך
 שהדיבור בתורה הוא בחי' דבר ה' המדבר בפיו וזהו ואשים דברי בפיך כו'.

ג' בחי' רחמנות : ראה לקוטי תורה במדבר ג, א ואילך.
 בשעה שהקדימו : נעתק מבוך 17 נו, א. [הבא בפנים בתוך חצאי ריבוע גיזוסף
 מבוך] 744 תסב, ב.
 בבוך 17 בא מאמר זה אחר ד"ה וידבר . . אנכי שנדפס באור התורה יתרו ע'
 תחסו, ולכאוי הכחנה במ"ש כאן בתחלת המאמר [ועי"ז לקמן] המבואר למעלה, וכן בהתחלת
 הקיצור, לאור התורה הנ"ל.
 בשעה שהקדימו : ראה שבת פה, סע"א.
 כענין המבואר למעלה : ראה הערה בריש המאמר.

אך להבין דלכאורה אין שום שינוי בין כשמדבר ד"ת או כשמדבר דברים בטילים ואיך יאמר שבד"ת או הדיבור בו מלמעלה, אך הענין מבואר ממ"ש במ"א ע"פ ויהי קול מעל לרקיע כי הנה בחי' רקיע הוא הפרסא שבין עולם לעולם ומחמת זה נמשך התהוות היש שיהא נראה דבר נפרד בפ"ע והנה באמת הדבור שבאדם נמשך מעולם הדבור שלמעלה כמ"ש מי שם פה לאדם הלא אנכי כו' כדפי' בר"ח שער הקדושה פרק יו"ד, וכן אנו רואי' שיציאת האותיות מה' מוצאות הוא למעלה מהשכל המושג כמ"ש באגה"ק ע"פ ויעש דוד שם לפי ששרשן נמשך מלמעלה רק שקבען בפה, רק שגראה כאילו הוא דבר נפרד מחמת בחי' רקיע הנ"ל המסתיר, אך התורה ניתנה בה' קולות והיא בחי' קול מעל לרקיע שאין הרקיע והמסך מסתיר בבחי' זו וכיון שאין דבר מסתיר ה"ז ממש ואשים דברי בפיך וזהו וה' האמירך, אמנם להבין ענין את ה' האמרת הנה יש להקדים פי' וענין משארז"ל שקשרו לישראל ב' כתרים א' כנגד נעשה כו', מהו ענין כתרים אלו, והענין שיש ב' פירושים במלת כתר הא' לשון מקיף וטובב כמו כתרז את בנימין (שופטי' כ') וכן רשע מכתיר את הצדיק דהפירוש שסובבו ומקיפו, ומוה הטעם נק' העטרה שעושין למלך בשם כתר כמ"ש כתר מלכות בראשו לפי שהוא סוכב ומקיף על הראש והפי' הב' לשון שתיקה כמ"ש באיוב (ל"ו ב') כתר לי זעיר דפירושו שתוק והמתן לי מעט, ושני הפירושים עולים בקנה א', כי הנה ארז"ל סייג לחכמה שתיקה, ר"ל השתיקה היא סייג וגדר ומקיף להחכמה והיינו בחי' כתר שהוא למעלה מהחכמה כי הנה החכמה לגבי א"ס ב"ה היא נמשכת שלא בבחי' השתלשלות עילה ועלול ולא כמו המדות מהחכמה כי א"ס ב"ה מרומם ומתנשא לאין קץ מבחי' חכמה, כ"א התהוות החכמה הוא ע"י הצמצום ומקום פנוי הנו' בע"ח שנסתלק האור ונכלל במקורו ונמשך הגלוי רק בחי' קו דק נמשך והוא מקור לחכמה והוא עד"מ אדם היודע ולומד איזה חכמה וכשצריך לדבר מענין אחר שלא מערך אותה החכמה הרי אותה החכמה נכללת בבחי' העלם ואינה בגילוי, ואם מקצת ורשימו ממנה נשאר בגילוי והשאר בבחי' העלם זהו עד"מ ענין גלוי בחי' קו הנ"ל ועיקר האור הוא בבחי' העלם וזהו ענין כתר לשון שתיקה פי' עיקר האור בבחי' א"ס שאינו מתגלה בהחכמה הרי הוא בבחי' שתיקה כנ"ל במשל מאדם הלומד איזו חכמה כששותק הוא ענין העלם האור כו' וגם הוא לשון מקיף וטובב על בחי' חכמה כמו עטרה על הראש והגילוי בחכמה

ע"פ ויהי קול מעל לרקיע: ראה ד"ה זה לקמן. מאמרי אדה"ז — נ"ך — יחזקאל.
 אור התורה שבועות ס"ע איתכט. עם הגהות באוה"ת יתרו — ח ע' ב'חתקעז.
 התורה ניתנה בה' קולות: ברכות ז', ב. ספר המאמרים תקס"ה ע' מד. אור
 התורה יתרו ע' תתקסא.
 משארז"ל: שבת שם.
 סייג לחכמה שתיקה: אבות פ"ג, מ"ג.
 הנו' בע"ח: בתחלתו.

בנים א"ה זקן וסריס לא מבעי כו' אלא מאי פירות מצות. וכמו שלמטה
 אנו רואים שמציאת גידול הפירות אינו בעצם גוף האילן רק בענפים היוצאים
 מהאילן כמו"כ ענין המצות בגשמיות שנק' פירות הוא בבחי' השבטים דוקא
 שהן הענפים שיצאו ונמשכו מבחי' האבות כו' שהיו מרכבה למדות דאצי'
 והשבטי' הוא בבחי' בי"ע וע"י בחי' השבטים בבחי' ביטולם ההתכללות'
 יחד בבחי' דגלים כנ"ל זכו להמשיך בחי' מתן תורה ומצות בגשמית היינו
 שמאיר ויתגלה מבחי' כי לא אדם למטה מטה כו' כנ"ל וע"ד הנ"ל בחיות
 המרכבה נושאות ומנושאות כו' כנ"ל וזהו בעצרת שהוא זמן מ"ת שאז הוא
 ההמשכה בבחי' פירות האילן שהוא על השבטים וענפים כנ"ל. וקודם מ"ת
 צ"ל ימי הספירה שהוא בחי' העלא' ובירור המדות בבחי' ביטול ועי"ז
 יומשך במ"ת כו' כמ"ש במ"א.

וזהו שקורין פ' במדבר קודם שבועות. ששם נא' שאז את ראש בני'
 למשפחותם לבית אבותם כו' לגלגתם. מפני שצריך תחלה לישא
 ולהגביה פרטיות נש"י למקורן ושרשן כו' (והוא ע"י ג' בחי' רחמנות כמ"ש
 במ"א ע"פ זה) ואח"כ ענין הדגלים איש על דגלו כו' שהוא ענין מכמה בחי'
 יחד וביטול כו' כנ"ל ועי"ז יומשך ענין מתן תורה שיאיר למטה מטה כו'
 כנ"ל וד"ל.

בט"ד

בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע יצתה ב"ק וא' מי גילה רז זה לבני
 כו' עד לשמוע בקול דברו הנה כתיב את ה' אלקיך האמרת היום וה'
 האמירך. פי' האמירך היינו כענין המבואר למעלה בפ"י תען לשוני אמרתך
 שהדיבור בתורה הוא בחי' דבר ה' המדבר בפיו וזהו ואשים דברי בפ"ך כו'.

ג' בחי' רחמנות : ראה לקוטי תורה במדבר ג, א ואילך.
 בשעה שהקדימו : געתק מבוך 17 נו, א. [הבא בפנים בתוך חצאי ריבוע ניתוסף
 מבוך] 744 תסב, ב.

בבוך 17 בא מאמר זה אחר ד"ה וירבר . . אנכי שנרפס באור התורה יתרו ע'
 תתסו. ולכאז' הכוונה במ"ש כאן בתחלת המאמר [ועד"ו לקמן] המבואר למעלה. וכן בהתחלת
 הקיצור, לאור התורה הנ"ל.

בשעה שהקדימו : ראה שבת פח, סע"א.

כענין המבואר למעלה : ראה הערה בריש המאמר.

אך להבין דלכאורה אין שום שינוי בין כשמדבר ד"ת או כשמדבר דברים בטילים ואיך יאמר שבד"ת או הדיבור בו מלמעלה, אך הענין מבואר ממ"ש במ"א ע"פ ויהי קול מעל לרקיע כי הנה בחי' רקיע הוא הפרסא שבין עולם לעולם ומחמת זה נמשך התהוות היש שיהא נראה דבר נפרד בפ"ע והנה באמת הדבור שבאדם נמשך מעולם הדבור שלמעלה כמ"ש מי שם פה לאדם הלא אנכי כו' כדפי' בר"ח שער הקדושה פרק יו"ד, וכן אנו רואי' שיציאת האותיות מה' מוצאות הוא למעלה מהשכל המושג כמ"ש באגה"ק ע"פ ויעש דוד שם לפי ששרשן נמשך מלמעלה רק שקבען בפה, רק שנראה כאילו הוא דבר נפרד מחמת בחי' רקיע הנ"ל המסתיר, אך התורה ניתנה בה' קולות והיא בחי' קול מעל לרקיע שאין הרקיע והמסך מסתיר בבחי' זו, וכיון שאין דבר מסתיר ה"ז ממש ואשים דברי בפיך וזהו וה' האמירה, אמנם להבין ענין את ה' האמרת הנה יש להקדים פי' וענין משארז"ל שקשרו לישראל ב' כתרים א' כנגד נעשה כו', מהו ענין כתרים אלו, והענין שיש ב' פירושים במלת כתר הא' לשון מקיף וסובב כמו כתרו את בנימין (שופטי' כ') וכן רשע מכתיר את הצדיק דהפירוש שסובבו ומקיפו, ומהו הטעם נק' העטרה שעושין למלך בשם כתר כמ"ש כתר מלכות בראשו לפי שהוא סובב ומקיף על הראש והפי' הב' לשון שתיקה כמ"ש באיוב (ל"ו ב') כתר לי זעיר דפירושו שתוק והמתן לי מעט, ושני הפירושים עולים בקנה א', כי הנה ארז"ל סייג לחכמה שתיקה, ר"ל השתיקה היא סייג וגדר ומקיף להחכמה והיינו בחי' כתר שהוא למעלה מהחכמה כי הנה החכמה לגבי א"ס ב"ה היא נמשכת שלא בבחי' השתלשלות עילה ועלול ולא כמו המדות מהחכמה כי א"ס ב"ה מרומם ומתנשא לאין קץ מבחי' חכמה, כ"א התהוות החכמה הוא ע"י הצמצום ומקום פנוי הנז' בע"ח שנסתלק האור ונכלל במקורו ונמשך הגלוי רק בחי' קו דק נמשך והוא מקור לחכמה והוא עד"מ אדם היודע ולומד איזה חכמה וכשצריך לדבר מענין אחר שלא מערך אותה החכמה הרי אותה החכמה נכללת בבחי' העלם ואינה בגילוי, ואם מקצת ורשימו ממנה נשאר בגילוי והשאר בבחי' העלם זהו עד"מ ענין גלוי בחי' קו הנ"ל ועיקר האור הוא בבחי' העלם וזהו ענין כתר לשון שתיקה פי' עיקר האור בבחי' א"ס שאינו מתגלה בהחכמה הרי הוא בבחי' שתיקה כנ"ל במשל מאדם הלומד איזו חכמה כששותק הוא ענין העלם האור כו' וגם הוא לשון מקיף וסובב על בחי' חכמה כמו עטרה על הראש והגילוי בחכמה

ע"פ ויהי קול מעל לרקיע: ראה ד"ה זה לקמן, מאמרי אדה"ז — נ"ך — יחזקאל.
אור התורה שבועות ס"ע איתכס, עם הגהות באוה"ת יתרו — ח ע' ב'תתקעז.

התורה ניתנה בה' קולות: ברכות ו, ב. ספר המאמרים תקס"ה ע' מז, אור
התורה יתרו ע' תתקסא.

משארז"ל: שבת שפ.

סייג לחכמה שתיקה: אבות פ"ג, מ"ג.

הנז' בע"ח: בתחלתו.

א' תשיד אור דרושים לחגה"ש התורה

הוא רק קו והארה בעלמא ולכן נק' החכמה יו"ד. וזהו ענין סייג לחכמה שתיקה. והנה אורייתא מחכמה נפקת אך היינו נפקת דוקא יציאתה אל הגילוי אבל שרשה מבחי' כתר רק שאינו מתלבש בגילוי בחכמה, וזהו בחי' כתר תורה מה שלמעלה מהחכמה שבתורה והוא בחי' סובב ומקיף על החכמה וזהו ב' פירושים דכתר לשון שתיקה ולשון סובב, והנה כמ"כ יש בחי' כתר ג"כ מלמטה למעלה בנבראי' דהנה יש בנפש ג"כ בחי' שתיקה שהוא למעלה מבחי' רצוא והתפעלות והוא כמ"ש למנצח על יונת אלם רחוקה * מכתם לדוד * דקאי על כנסי' למעלה ועל גש"י למטה שהן בבחי' ביטול לא"ס ב"ה וזהו בחי' רחוקה כי כל הקרוב קמי' יותר הוא יותר כלא חשיב ובחי' רחוק וכמ"ש יעקב קטנתי כו', ובחי' ביטול זה נק' יונת אלם שהוא בחי' שתיקה, וביאור ענין שתיקה זו הוא ע"ד מ"ש ביחזקאל גבי חיות הקדש בעמדם תרפינה כנפיהם כי כנפיהם היינו שמעופפים בהם והוא בחי' רצוא שהוא ענין התשוקה והלהב להתכלל באור א"ס ב"ה מחמת ההתכוננות שמשגיגים איך שהוא ית' ק"ק ה' צבאות דהיינו שהוא ית' קדוש ומובדל ורק אות הוא בצבא שלו שחיות וקיום כל צבאי צבאות שלמעלה הוא רק מאות א' בלבד כו', ולזאת כלתה נפשם להתכלל במקור החיות, וזהו ענין שהאופנים והחיות מתנשאים ברעש גדול וזהו הנק' רצוא אך אם רץ לבד שוב לאחד כי הנה ע"י הרצוא נמשך להם גילוי אור א"ס כי רוח אייתי רוח ואמשיך רוח ואזי ע"י הגילוי מתבטלים במציאות ובטילה האהבה והרעש בבחי' שלמעלה מבחי' אהבה כי אהבה הוא עדיין בחי' יש מי שאוהב כנ"ל, אבל בחי' הביטול היינו שאין בו כח עוד להרעיש ולהיות אוהב ומתאוה כו' כשנתגלה לו איך שאינן תופסים מקום כלל עד שיהי' מי שהוא אוהב אלא כלא ממש חשיב'י, וזהו ענין בעמדם תרפינה

נק' החכמה יו"ד : ראה זח"א לא, א. זח"ב קנ"ג, ב. זח"ג רצ, ב. מרדס שער האותיות פ"ג.

אורייתא מחכמה נפקת : ראה זהר משפטים קכ"א, א. יתרו פה, א. קדושים ט"א, א. נפקת . . שרשה מבחי' כתר : באור התורה בראשית תתרכ"ג, ב : ומקור דברים אלו נאי מפי רבינו ז"ל שבועות תקנ"ה ב"ה ויהי קול מעל לרקיע [ראה לעיל הערה ע"פ ויהי קול].

רחוקה : בכרך 744 רחוקים.

מכתם לדוד : בתהלים נ"ו, א לדוד מכהם.

יונת . . כנסי' : ראה תרגום לתהלים שם. שיר השירים רב"ב פ"ב יד, ב. ברכות גג, ב.

כי כל הקרוב קמי' יותר : ראה (תניא) אגרת הקדש ס"ב, ובהנשמך תניא ליקוט פירושים (קה"ת תש"ט) לשם.

אות הוא בצבא שלו : חגיגה טו, רע"א (לפי גי' העין יעקב). תקוני זהר בהקדמה יב, ב. אבן עזרא שמות ג, טו.

אם רץ לבד : ראה ספר יצירה פ"א, מ"ח. אור התורה יתרו ע"י תתקצ"ח. ע"י תתקפ"א. הערה בספר המאמרים תרנ"ט ע"י ריא.

רוח אייתי רוח : ראה זהר תרומה קס"ב, רע"ב.

כנפיהן כי מתחלה שמע יחזקאל קול כנפיהם כקול מים רבים שמתנשאים ברעש בבחי' רצוא והרעש גמשך מההשגה וההתבוננות כנ"ל, אך אח"כ כשנמשך להם איזה גלוי שלמעלה מהשגתם תרפינה כנפיהן שאין להם כח עוד להרעיש באהבה כו', אלא הם בבחי' ביטול, וזהו בעמדם שביטול זה נק' עמידה, כי הנה ארז"ל (בסוטה דל"ט) אין עמידה אלא שתיקה, פי' שתיקה זו היינו שתרפינה כנפיהן מהרעש גדול מחמת הביטול שהוא למעלה מעלה מהאהבה ורעש, וכמ"ש אחרי האש קול דממה דקה והוא בחי' שמו"ע כי בק"ש ואהבת הוא בחי' אש ולכן הק"ש הוא עדין מיושב שהאהבה היא יש מי שאוהב אבל שמו"ע היא בעמידה ולכן הוא בחשאי כי הוא בחינת דממה וביטול זהו ענין שתיקה כמ"ש בחנה וקולה לא ישמע (וזהו שאמר דהע"ה אם לא שויתי ודוממתי שהי' בבחי' ביטול כ"כ עד שהיה כמו בחי' דומם שאין לו כח לדבר כו') רק שמבקשים ברוך אתה [ה'] דהיינו שהי' גילוי אלקותו ית' וזהו בחי' יונת אלם כו' לשון אלם, ור"ל שאינו בבחי' התפעלות ואהבה, והנה עיקר בחי' ביטול זה נמשך מצד גילוי אור שלמעלה מההשגה כי מבחי' גלוי אור הנתפס בהשגה נמשך האהבה והרעש גדול, אבל מבחי' גלוי שאינו יכול להתפס בהשגה נמשך דוקא בחי' הביטול, וענין גילוי שלמעלה מההשגה שיהי' נק' בשם גלוי אעפ"י שאינו מושג בשכלו ממש, הוא ע"ד מ"ש בחברי דניאל והאנשים אשר עמי לא ראו את המראה אבל חרדה גדולה נפלה עליהם ואמרו בגמרא מאחר דלא חזי זיינו שלא נמשך הגלוי בחכמתם ובינתם כמו בדניאל שראה את המראה, אלא שהי' הגילוי בבחי' מזליהו שהוא למעלה מן השכל המושג והוא מקור הנשמה שלמעלה מהחכמה שבה כו', ולכן נמשך ומתפשט מזה החרדה הגדולה גם בשכל ומדות של הנשמה מחמת הגילוי בבחי' מזליהו, נמצא מבחי' גילוי שלמעלה מהשגה דוקא נמשך הביטול, ולכן דניאל שראה את המראה שהי' יכול לתפוס זה בהשגתו ולא הי' אצלו למעלה מהשגתו לא נפלה עליו חרדה כ"כ כמו אצל האנשים אשר עמו שהי' אצלם למעלה מהשגה רק בבחי' מזליהו וכמ"ש כ"ז במ"א באריכות, וזהו ג"כ ענין עמוד בין ג"ע תחתון לעליון שהוא בחי' ממוצע דפי' עמוד מלשון עמידה ושתיקה שנתבטל מהשגתו הראשונה, וכענין והאיש משתאה לה מחריש כו' והוא בחי' אין כמ"ש במ"א), וזהו ענין בחי' כתר שבנפש שהוא לשון שתיקה וביטול והיינו אין וגם כתר לשון סובב כי ביטול וחרדה זה נמשך מבחי' מזליהו חזי שהוא גילוי בבחי' מקיף כנ"ל נמצא ב' הפירושים דכתר עולים בקנה א'.

ואטרו בגמרא : מגילה ג, א.

וכמ"ש כ"ז במ"א באריכות : ראה לקוטי תורה במדבר יה, א. ספר המאמרים תקס"ח ע' רלה. מאמרי אדה"ז — פרשיות ע' תתסו ואילך.

עמוד בין ג"ע תחתון לעליון : ראה זח"ב ריא, א. זח"א ריט, א. הנסמן במאמרי אדה"ז — פרשיות לע' תשעג.

כמ"ש במ"א : ראה סידור שער נמי"א צב, רע"ג.

במ"א) : בהבון לא נסמן התחלת החצע"ג.

א'תשמו אור דרושים לחגה"ש התורה

(נת') כי סה"ע בירור הו' מדות שבהן הי' השבירה ע"י המשכת מוחי' בסה"ע, ובשבועות המשכת הכתר בחי' אין, כי כתר לשון שתיקה ול' טובב יונת אלם רחוקה*, בעמדם תרפינה כנפיהם, אם רץ לבך שוב לאחד, אין עמידה אלא שתיקה, שמו"ע קול דממה דקה בא"י, והביטול נמשך ממזלייהו חזי חרדה גדולה נפלה עליהם זהו כתר לשון טובב).

(ב) והנה בחי' כתר זה הוא בשבועות כי ספה"ע הוא התהפכות המדות שזהו בחי' רצוא כנ"ל והיינו ע"י המוחין הנמשכין בה זאח"כ בשבועות נמשך בחי' הכתר, וזהו ענין תספרו חמשים יום והרי אין סופרים רק מ"ט יום אלא לפי שבחי' כתר הוא בחי' שתיקה וביטול רק שנמשך ממילא, כי אחר הרצוא נמשך בחי' שוב, ועמ"ש במ"א ע"פ אני ישנה שזהו ענין פתחי לי כחודה של מחט דהיינו כל הברור דסה"ע נק' כחודה של מחט לגבי גלוי בחי' כתר זה בנפש שבשבועות, אך כ"ז הוא בחי' כתר שבגוברים דהיינו בחי' השתיקה והביטול בעמדם תרפינה כנפיהם, אמנם כמ"כ יש בחי' זו למעלה וכמש"ל דכתר לשון שתיקה ולשון מקיף להיותו למעלה מהחכמה המשכת בחי' הכתר תורה הוא בשבועות, וזהו ענין את ה' האמרת כי הנה יש להבין ענין גלוי כתר תורה בשבועות וכן תר"ך אותיות בעשה"ד הלא כתר הוא בחי' שתיקה שהוא הפך הגלוי אך שע"ז נאמר את ה' האמרת שעשית אותו להיות אומר שיומשך באותיות הדיבור, והיינו ע"י אתעדל"ת בבחי' כתר שמלמטה למעלה בחי' שתיקה וביטול שהקדימו נעשה לנשמע ועי"ז המשיכו למעלה ג"כ גלוי הכתר תורה בדיבור וזהו עושי דברו שממשיכים הגלוי בבחי' דיבור ואז עי"ז לשמוע בקול דברו, והיינו פי' לשמוע ע"ד ה' האמירך שהוא בבחי' ביטול רק כעונה אחר האומר כו', שדיבור כזה בבחי' ביטול הוא כלי לגילוי בחי' כתר תורה וכמו בשמו"ע אדי' שפתי תפתח כו' שהוא נק' קול דממה [דקה] בחי' שתיקה כי אין הדיבור מצד עצמו, וזהו ענין ב' כתרים א' כנגד נעשה וא' כנגד נשמע.

והנה זה שהקדימו נעשה הוא ענין בחדש השלישי לצאת כו', הנה ידוע דניסן הוא ראשון לכל חדשי השנה ואייר נק' החדש השני כו' ותשרי חודש השביעי כו', אמנם מ"מ לא מצינו בפ"י בתורה יחוס חדשים לצאת בנ"י מאמ"ץ, ועל ניסן כתיב בפ' בא ופ' משפטים חדש האביב בו יצאת ממצרים, וכן

נתי' כי סה"ע . . הכתר בחי' אין : ראה אור התורה יתרו ע' תתס"ז ובהערה בריש המאמר.

רחוקה : בבוק 744 רחוקים.

עי"פ אני ישנה : לקוטי תורה שיר השירים לה, ג. ספר המאמרים תקס"ח ע' כו. הנחות הר"פ ע' צה.

תר"ך אותיות בעשה"ד : בעל הטורים יתרו כ, יד. במדבר רבא יג, טו. וראה לקח טוב יתרו שם תרכ"א.

בפ' בא ופ' משפטים : ראה ג"כ תשא לה, יח. ראה טו, א.

אור דרושים לתגה"ש התורה א' תשי"ז

בחדש השני כתי' בפ' במדבר באחד לחודש השני בשנה השנית לצאתם מאמ"ץ, והגם דלצאתם מאמ"ץ קאי אשנה השנית מ"מ פי' בזהר ר"פ במדבר (דקי"ז ע"ב) דלחדש השני בשנה השנית כולא חד שהוא בחי' שנית ליצ"מ שהבחי' ראשונה דיצ"מ הי' בניסן ע"ש. נמצא לפ"ז בחדש הג' שנו' בו ג"כ לצאת כו' מאמ"ץ היינו עוד בחי' ג' ליצ"מ, ולכן לא הוזכר עוד שאר החדשים ליצ"מ כי הגם שנק' חדש הרביעי או חדש החמישי היינו רביעי וחמישי מניסן אבל לא יוחסו ליצ"מ, כי יצ"מ הם ג' בחי' הנ"ל ניסן אייר סיון והיינו עד מ"ת שאז הוא גמר יצ"מ כמ"ש אנכי כו' אשר הוצאתיך מאמ"ץ. והענין דהנה ביהושע כתיב (סי' ה') מל את בני' שנית כו', ואחר המילה נאמר לו היום גלותי חרפת מצרים מעליכם, וצ"ל מהו הלשון שנית וגם מה שייכות במילה לענין מצרים, והענין דהנה ידוע בפ"י שמש ומגן הוי' אלקים דשם אלקים הוא בחי' מגן ונרתק להעלים ולהסתיר על גילוי אור דשם הוי' כדי להיות בחי' יש ודבר כו', אך יש ק"כ צירופים אלקים שבחי' ע"ב צירופים הראשונים הם בקדושה עדיין רק מבחי' מ"ח צירופי' אחרוני' יורדים ומשתלשלים למטה מטה עד להחיות החיצונים שהם בחי' יש ודבר נפרד לגמרי לומר אני ואפסי עוד וזהו ונתתי מופתים בארץ חם שהם בחי' מ"ח צירופי' האחרונים שמהם מקבלים הקליפות הנק' בני חם שהם חמימות וגבורות קשות תאוות ורציחה כו', משא"כ בחי' ע"ב צירופי' הראשונים אעפ"י שנמשך מהן בחי' יש מ"מ אינו יש ונפרד גמור רק כענין וצבא השמים לך משתחווים ונק' המלאכים המקבלים מהם בני אלקים ולא בני חם. והנה מבואר בלק"ת פ' לך דהערלה נמשכת משם אלקים, והיינו כי הערלה היא בחי' קליפה המסתרת על [ה]ברית, שהוא ענין ברית והתקשרות לאלקות לכן העטרה בתמונת יו"ד בחי' ביטול והערלה הוא הסתר המכסה ומעלים לגמרי על בחי' זו ונלקח מש' אלקים המסתיר על ש' הוי' אך היינו מבחי' מ"ח צירופי' אחרונים דש' אלקים דוקא שהן הגורמים הסתר גמור, ומ"ח צירופים אחרונים נמשכים משני אותיות אחרונים דשם אלקים דהיינו י"ם כי מכל אות יש כ"ד צירופים כו', וזהו שנאמר במילה גלותי חרפת מצרים כי מצרים דהיינו מצר י"ם דהיינו מה שנשתלשל משני אותיות אחרונים דשם אלקים שהן בחי' בני חם שזה הוא בחי' הערלה ולכן על ידי המילה נאמר גלותי חרפת מצרים ונמצא יצ"מ ומילה ענין א' הוא.

ק"כ צירופים אלקים: ראה שער הכחנות ענין פסח דרוש א (קרוב לסופו).
הנסמן במאמרי — אדה"ז פרשיות לעי' נט.
מ"ח צירופי' האחרונים: ראה שער הכחנות שם. פע"ח שער תגה"מ פ"ה. תורה
אור יתרו קט, ד. דרך חיים שער התשובה פ"ט.
בלק"ת פ' לך לך: [להאריז"ל] בטעמי המצות שם ד"ה מתלמידי הרב ז"ל.
מכל אות יש כ"ד צירופים: ראה ספר יצירה פ"ה, מייב חמש [אותיות] בוונת
מאה ועשרים בתים.
מצרים היינו מיצר ים: פע"ח שער תגה"מ פ"ו (ד"ה ועל . . עבדים היינו).

א'תשיח אור דרושים לחגה"ש התורה

והנה במילה יש ב' בחי' הא' עור הערלה שכורת' אותו לגמרי ומבדילים אותו מעל הברית, והב' עור הפריעה שאין כורתים אותו ונשאר על האבר רק צריך לפורעו עד שלא יהי' חופה על העטרה כו', והנה אם מ"ל ולא פרע ולא קרע אותו מעל העטרה כאילו לא מל, אך אעפ"י שכשהוא על העטרה הרי הוא כאילו לא מל מ"מ א"צ לכורתו לגמרי כעוד הערלה, רק די במה שפורעי' אותו שלא יהי' חופה על העטרה כלל, והענין כי בקליפות יש ב' בחי' א' ג"ק הטמאות שהן רע גמור שמהן נמשך חיות כל דברים האסורים שא"א לבררן רק צריך לדחותן לגמרי, וזהו בחי' עור הערלה שלכך צריך לכורתו ולהבדילו לגמרי, הב' בחי' ק"נ שמעורב טו"ר ואפשר לבררו והן הדברים המותרים אך כשאינו מברר רק בזוללי בשר כו' הרי הוא כאילו לא מל אבל כשמבררו נכלל בטוב לכן א"צ לכורתו לגמרי, וכן במילת ערלת הלב יש ב' בחי' היינו אתכפיא ואתהפכא, וזהו שנאמר ביהושע מול את בניי שנית דהיינו בחי' פריעה כמ"ש בפרקי דר"א הובא בילקוט שם ביהושע שמולים היו רק שלא פרעו כו', והיא הבחי' שנית במילה, דהיינו הבחי' ראשונה היא סור מרע גמור שהוא ענין כריתת הערלה, והבחי' השנית הוא אתהפכא תאוות היתר, ועי"ז יהי' בחי' שלישי' הוא גלוי העטרה, שהיא בחי' נקודת פנימית הלב שלמעלה מהשכל כמ"ש באגה"ק ד"ה אין ישראל נגאלין אלא בצדקה הארת חסד עליון • שלמעלה מהבינה והדעת כו' ע"ש ובסידור ע"פ חרבות צורים בשער בהמ"ז ע"פ והקימותי את בריתי שהיא מבחי' ורב חסד אהבה רבה כו' ע"ש.

והנה ג' בחי' אלו הן הן ג' בחי' דיצי"מ, שהבחי' הראשונה דיצי"מ הוא שהיו במ"ט שערי טומאה ויצאו מזה וכמ"ש כי ברח העם כו' שהוא הבריחה מרע גמור ע"י בחי' אתכפיא עכ"פ וזהו כי ברח וזה הי' בחדש ניסן, ואח"כ ספה"ע הוא בחי' שנית ליצי"מ דהיינו להיות בחי' אתהפכא להפך תאוות היתר ולהיות מואס ברע ושונאן רק להיות האהבה לה', וזהו ענין חדש שני ליצי"מ, וכמ"ש זה בתורה ע"פ במדבר סיני, ולכן נק' חדש אייר בשם חדש זיו כי ספירת העומר הוא לשון ספירה ובהירות לוכך המדות דנה"ב, ועיקר הספירה הוא בחודש אייר וכמ"ש ל דבר"ח סיון הוא כאילו נגמר כל הספי' כנ"ל וב' בחי' אלו דניסן ואייר הוא כענין ב' בחי' מילה ופריעה הנ"ל (וכ"מ בזהר ח"ג דצ"א סע"ב (ודצ"ה ריש ע"ב) בביאורו ענין מילה ופריעה ובדף קי"ז ע"ב

אם מ"ל ולא פרע : שבת קלו, רע"ב (במשנה).

ג"ק הטמאות : ראה תניא ספ"ו.

ק"נ שמעורב טו"ר : ראה עץ חיים שער קליסת נוגה פ"ב ג.

חסד עליון : כ"ה [גם באור התורה בלק ע' תתקו ו]בהוצאות הקודמות דספר

התניא, ובהוצאת חילוג תר"ס חכמה עליונה.

שהיו במ"ט שערי טומאה : ראה זהר חדש יתרו לא, א.

ע"פ במדבר סיני : לקוטי תורה במדבר ג, א.

וכמ"ש : אור התורה יתרו ע' התעא, וראה הערה בתחלת המאמר.

אור דרושים לחגה"ש התורה א' תשי"ט

ודף קנ"ב ע"ב בביאורו ענין ב' חדשים הנ"ל ניסן ואייר מובן דהוא ענין א' דבחינת יצי"מ דניסן כענין מילה ובחי' שנית דיצ"מ שהוא אייר כענין פריעה), ולפ"ז ענין בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים הוא ענין הבחי']ה[ג' דמילה שהוא ענין גלוי העטרה, והיינו כמש"ל בענין בחינת כתר שהוא בחי' שתיקה וביטול דנכבדים למעלה מבחי' רצוא ואתהפכא ובחי' זו נמשך בחדש שלישי הנ"ל וזהו ממש ענין גלוי עטרה כי עטרה היינו בחי' כתר, והיינו כתר שממטה למעלה בחי' שתיקה וביטול הנ"ל וכן עפ"י הקבלה ידוע דע"י המילה נמשכו ונתגלו הג' חסדים וכמ"ש בלק"ת פ' לך לך וידוע שהכתר דז"ן שבשבוועו' נמשך ונתגלה מחסד שבת"ת והוא המחגלה ע"י הפריעה, והיינו שע"י הביטול ממטה למעלה בחינת כתר ושתיקה נמשך אח"כ כתר תורה מלמעלה למטה, וזהו משנת"ל דבחי' דחיי' החיצוני' הוא ע"י ב' אופנים הא' ע"י ספה"ע הב' ע"י גלוי הכתר תורה בשבועות, וכמ"ש אנכי כו' אשר הוצאתיך מארץ מצרים היינו בחי' מצרים הנ"ל והיינו כי כתר אותיות כרת שכורת יניקת החיצונים, אך יש ב' בחי' כתר א' ממטה למעלה והוא ענין גלוי העטרה דמילה שמבחי' כרת נעשה כתר ר"ל ע"י כריתת הערלה כי מילה ה"ע כריתה וכמ"ש בצפורה ותכרות ערלת בנה כו' והיינו ע"י דחיית הרע ואתהפכא בא אח"כ לבחי' כתר וביטול הנ"ל (ולכן * איתא בפוסקי' לעמוד בשעת המילה ע"ש הפסוק ויעמוד כל העם בברית כו', וזהו ג"כ ענין ספה"ע הכל ממטה למעלה כו', אך בשבועות הוא ממעלה למטה ע"י גלוי דכתר תורה נעשה בחי' כרת לחיצונים, וזהו אנכי כו' הוצאתיך מארץ מצרים מצר ים הנ"ל, ולפי שאצל ישראל הי' ב' הבחי' לכן קשרו להם שני כתרים כו', וזהו מי גילה רו זה לבני בחי' האהבה המסותרת שהוא בחי' הברית רק שהערלה חופה עלי' וצ"ל גילה רו זה שע"י כריתת הערלה מתגלה האהבה והיא בחי' החסדים המכוסי' כגודע בע"ח.

משנת"ל : אור התורה יתרו ע' תתסט. וראה הערה בתחלת המאמר.
כתר אותיות כרת : תורה אור יתרו קט, א. ספר המאמרים תקס"ז ע' קנד.
(ולכן : בהבדל לא נסמן סיומ התצ"ג.
איתא בפוסקי' : הובאו ברמ"א שו"ע יור"ד ה"ל מילה סרס"ה, ס"א.

א'תשכ אור דרושים לחגה"ש התורה

לתורה שבועות תקס"ד וספרתם לכם זכו'

שבעה שבועות תספר, ועשית חג שבועות ע' בהרמ"ז פ' אמור דקנ"ג ע"א. לכאורה י"ל טעם למה נק' החג שבועות שהוא ע"ש תספור לך ז' שבועות הלא הו' שבועות כבר חלפו תמימות והחג הוא ביום הני'. גם י"ל למה לא נכתב חג השבועות כמ"ש חג הסוכות. גם מהו נדבת ידך. ע' לק"ת.

א. ענין תספרו נ' יום וענין יום א' שני ימים ולא שני. הספירה מקציר שעורים עד קציר חטים (ע' נדרים עד הקציר קציר חטים). וכנפיהם פרודות ארי' אהבה ושוור יראה ונשר רחמנות (וזהו החילוק בין אדם למלאך שהמלאך בבחי' א' אהבה כו' והאדם כלול מכל הבחי' וכן בגשמיות עד"מ בהמה בחי' א' נשר רחמי' ואדם יש בו כל המדות נ"ל וע' בביאור והניף כו') והיינו לפי שחיותן ממלי' ד' מוצאות כל מוצא ענין אחר.

ב. ומוצא ה' גיכ"ק עושה שלום (ע' ענין השלום ע"פ וידעת היום שיהי' התכללו' אהוי"ר) בחי' חך (עמ"ש ע"פ הוהר שמיני ל"ט בפ"י חכו ממחקי' וחכך כייך הטוב וע' בענין חך וגרון). לבחי' זו אומרי' קדוש. היא מתהלכת ופניהם זקף גדול (ע' ע"פ ואשה כי תדור) חך. ולפי שההמשכה מעלמא דאתגליא ע"כ בוערים, ממעל לו פתוח לרווחה וישרנה הפרות.

ג. והמשכה זו נק' שעורה, מאכל בהמות מלאכים, שעור הנמשך מבחי' ה' (ויש שערים מבחי' ה' עילא' שאו שערים נש"ב מ"ט שערים) היא מתהלכת, בשעור ומדה להתחלק במחנות, ולכן נק' עומדים (שמקבלי' מאותיו' הדבור ואין מאות זה גידול אות אחר ע' ביאור עש"ק * שלח). ושעורה בשין שמאלית, ומזה נעשה רעש גדול (ויש שער בימין שערים דבינה הנ"ל).

לתורה שבועות תקס"ד: געתק מבוך 1114 קמא, ב גוכי"ק.
המאמר (וספרתם לכם תקס"ד) גופס בלקוטי תורה במדבר י, א. והנחת כ"ק אדמור' האמצעי גופס בסידור שער חג השבועות שו, ג. [ראה רשימת המאמרים בספר המאמרים תקס"ד ע' שמש הערה 59].
ע' לק"ת: [להאריז"ל] פ' שמות עה"פ ויקם מלך חדש (תל אביב תשכ"ג ככג, סע"ב).

ע' נדרים: סב, ב.

בביאור והניף: לקוטי תורה אמור לו, ג. ספר המאמרים תקס"ח ע' רנה.

ע"פ וידעת היום: לקוטי תורה ואתחנן ה, א. ספר המאמרים תקס"ו ע' שיב.

ע"פ הוהר שמיני: ביאורי הוהר שמיני סו, סע"ב.

ע"פ ואשה כי תדור: לקוטי תורה מטות פג, ג. הגחת כ"ק אדמור' האמצעי

במאמרי אדה"ז — הקצרים ע' ק. ובשינויים באתהלך — לאזניא ע' ט.

עש"ק: אולי תיבה זו נמחקה בגוכי"ק.

אור דרושים לחגה"ש התורה א'תשכא

ד. והמשכת שעורה הנ"ל תלוי בהקרבת העומר העלא' ע"י כהן חסד. ובא מתרומת הלשכה כי קדש ישראל הנה"א ראשית להיות תבואתו (וגם השעורה היא ראשית תבואתה ע' הרמ"ז ח"ג דקנ"א סע"ב) ועי"ז נמשך תוס' אור למלאכי ומשמם לנה"ב להתהפך ז' מדותי ב' שבועות (וזהו חרמש בקמה) והספי' להמשיך המקיף כו'.

ה. והנה כ"ז שעורה ראשית קצירכם השגת הנפש בעלמא דאתגליי' (לכן שעורי' ראשית זה השער) ואח"כ בשבועות חטה דעת הנעלם נמשך מהעלם לגלוי. מס"ג פתחה נשמתן מבחי' אנכי מי שאנכי (נמצא אף שבחי' זו אינה מושג לא כשעורה גילוי מ"מ היינו משום דלמת"ב) (צ"ע ענין חטא אדה"ר שאכל מן חטה כו' *).

ו. וזהו אשר הוצאתיך מאמ"צ מצר ים החכמ' והשגה, וגבולי' דמאסר הגוף.

ז. וזהו ענין תומ"צ חקיקה בחי' גילוי ההעלם ולא השתלשלות. מצות גשמי' כח הראי' בעין, שתי הלחם חטה כ"ב אתון דאורי' וענין שתי הלחם לחמו תורתכם בלחמי תורתי (ע' רע"מ ח"ג צ"ח ע"א שכינתא עילא' ותתא' והיינו אותי' החקיקה המתלבשי' בתשב"כ) אך כדי להגיע לבחי' אנכי מי שאנכי סופרי' סה"ע, מ"ט שערי בינה ושער הנ' כוללם. שהוא השער שבו נמשך בחי' אנכי (ומ"מ גם המ"ט שערי' ג"כ הארה ממנו וממשיכי' שער בימין בבחי' שעורה בשמאל והיינו המשכת חסדי'), לכל מ"ט שערים, והיינו תספרו ג' יום, וכ"ז להפך נה"ב, יום א' ואח"כ כאן ב' ימי' (ולא כמו במלאכי וכנפיהם פרודו' אבל כאן התכללו' המדות ז' פעמי' ז'), ואח"כ גלוי שער הנ' ממש הכולל המ"ט בחי' יחד ממש (ולא כמו מ"ט בחי' רק שיש ביניהן התכללו') וזהו חג שבועות שכולל כל השבעה שבועות כא' והם למעלה מעלה מזיין שבועות הראשוני' דבהם כל מדה בפ"ע רק שכלולה מזו, אבל למעלה השבועות' כלולי' יחד אך בחי' זו א"צ לספור (וצ"ע מ"ש ביובל סופרי' שנת החמשי' *). וזהו נדבת ידך מצות בעשי' גשמי' למעלה מבחי' לבך ל"ב נ"ה מצר ים החכמ' רק גילוי אנכי הרצון נמשך גם ביד כו'.

ע' רע"מ ח"ג רנ"ה א' בשבועות שלשה עשרוני' לפר ושני' לאיל נגד נש"ב, וז' עשרוני' לכבשי' ז' שבועות, והרי הם ג"כ נש"ב וא"כ תרתי למ"ל. הענין כי יש בנש"ב ב' בחי' ה' פעמי' יו"ד ופ"ז כנ"ל ושבועות' גילוי ב'

כו' : אוצ"ל כו'.

החמשי' : אוצ"ל החמשי'.

ע' רמ"ע : לפני קטע זה — בגוכי"ק — מקום פנוי כארבעה שורות.

בחי' לכן בבחי' הא' ג' וב' כענין ל"ך חג"ת לי חסדי' מכוסי' ב' נ"ה מגוליי,
ובחי' הב' זפ"ז. אך צ"ע הלא בשבועו' פר ושני אילים.

— • —
[ואהי' אצלו אמון]

אמון • פדגוג. לשון מפרנס (כי משה אמר מאין לי בשר, פי' שהי' למעלה מבחי' בשר אף כמו שהם לאחר הבירור שהוא התלהבות ורשפי אש, לפי שבמשה כתיב ונחנו מה, כן פי' לקמן בד"ה בהעלותך את הנרות דרוש השני פ"ב) רק מן ירד בזכותו (שהוא מזון הנמשך מיחוד"ע ביטול מזונא דחכמתא). אבל התורה משבחת א"ע ואהי' אצלו אמון שיכולה היא לירד ממעלתה שיהי' רועה ומפרנס גש"י, וזהו לכו לחמו בלחמי. (וזהו ע"ד המאור שבה מחזירין למוטב במד"ר תחלת איכה. ועוד כמ"ש ולחם לבב אנוש יסעד אף בבחי' עקוב הלב ואנוש הוא מ"מ הלחם דתורה יסעדנו כמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה צאינה וראינה דרוש השני), והנה גילוי זה להיות התורה בבחי' לחם הוא בשבועות זמן מ"ת, שהקריבו שתי הלחם (שהם המשכת הדעת בנש"י ונמשכים מדעת עליון סוכ"ע כמ"ש בלק"ת פ' אמור בסוף הביאור ע"פ והניף הכהן אותם ושני הכבשים י"ל מ"ש מאין לי בשר, והוא ע"ד יבא כל בשר להשתחוות לפני) כי בימי הספירה הוא ימי • יניקה (צ"ע בד"ה מי יתנד כאח לי בפי' יונק שדי אמי פי' ג"כ תשב"ע"פ, ואיך אומר כאן דשתי הלחם זהו תשב"כ ותשב"ע"פ ועמ"ש ע"פ ושדי כמגדלות ועיין מענין מוחין דיניקה ומוחין דגדלות בהביאור ע"פ משה ידבר) דהיינו הגדלת המדות ע"י המוחין, להיות בבחי' אתכפיא ע"י המשכת מוחין דיניקה, אך אין התינוק יודע לקרות אבא

אמון פדגוג : געתק מבוך 1054 רעא, ב. [ב' אותיות בלי הגהות] שם רעא, א.

קיצורים וכי' ללקוטי תורה במדבר יו, ד.

אמון : שם ע"א ההתחלה. ואהי' אצלו אמון, אמון.

מן ירד בזכותו : תענית ט, א.

מזונא דחכמתא : זהר בשלח סב, א.

ימי : שם בחי'.

בד"ה מי יתנד : ראה לקוטי תורה שיר השירים מה, ז. ספר המאמרים חקס"ה

ע' תצב.

ע"פ ושדי כמגדלות : ראה אור התורה שיר השירים ע' תשנו.

בהביאור ע"פ משה ידבר : תורה אור יתרו סה, ג. ספר המאמרים חקס"ה ע' רז.

אין התינוק יודע לקרות אבא : ברכות מ, א.

עד שיטעום טעם דגן זהו שתי הלחם (פי' שהוא ענין גילוי הדעת הנעלם שלמעלה מעלה מדעת המושג כמ"ש לעיל פ' במדבר בד"ה וספרתם לכם, פ"ג, וע"ש מענין שעורה הוא ענין השגת הנפש בחי' גילוי אור א"ס ב"ה בעלמא דאתגליא י"ל זהו ענין מוחין דיניקה הנמשכים בימי ספירת העומר שעורים) ופי' ממושבותיכם תביאו מבחי' ק"ש במס"נ תביאו לחם תוכלו להמשיך לכם התורה שתהי' בבחי' לחם כו' וק"ש היא מירשב (וזהו ע"ד קומי * לך רעייתי שכדי שתהי' רעייתי מפרנסתי צ"ל קומי לך וכמ"כ כדי שתהי' התורה בחי' לחמו בלחמי צ"ל ממושבותיכם תביאו).

ב) ואח"כ ואהי' שעשועים יום יום, יובן ע"פ ענין זמירות היו לי חוקיך, דוד זמירות קרית להו, זמירות כמו כשערב לאדם איזו ניגון יכול לומר ולבגן אותו כמה פעמים, וכך היו לי חוקיך, שהגם שאין למצוה זו שום טעם ודעת בשכל המושג ומובן הרי יסודתה מרצון העליון ב"ה שלמעלה מבחי' טעם ודעת הנמשך מבחי' חכמה עילאה, שכל בחי' השגה ותענוג אינו אלא בבחי' זה, והרצון עליון הוא למעלה מבחי' החכמה, ולכן הי' דוד שמח שמחה גדולה בעסק התומ"צ * , אך מ"מ גענש דוד ע"ז, לפי שזה השבח דומירות הוא מצד הרצון עליון שבמצות והרצון הוא בחי' אחוריים ובחי' חיצוניות לגבי העונג העליון המלוכש בו, וזהו אשר קדשנו במצותיו אשר לשון הילול ושבח והוא על עוצם ריבוי התענוג שיש בזה כו' * , וענין חוקיך עמ"ש ע"פ אם בחקתי תלכו.

ג) והנה ההפרש שבין בחי' אחוריים לבחי' פנים, שבעורף עור א' מכסה את כולם בשוה, משא"כ בפנים התחלקות האברים עינים לראות ואזנים לשמוע כו', וכמ"כ ההפרש בין הרצון ובין העונג, שהעונג הוא בכל מצוה פרטי ומיוחד, וזהו על כל דבור פרוחה נשמתן, והגורם לזה ע"י סב"פ דבר ה' כי גם מלמטה למעלה יש ב' בחי' הא' מי לי בשמים כו' אך מ"מ רצון זה ותשוקה זו הוא בחי' אחוריים כו' ומזה תבא לשמחה וטוב לבב מרוב כל, וזהו שנענש דוד על שקרא את ד"ת זמירות כו' ולכן גפל בשכחה שהשכחה היא מבחי' אחוריים ואהי' שצריך להמשיך השעשועים יום יום, אני תורתך שעשעתי, ע"י שעושה מאני אין בק"ש.

קומי : שם מ"ש בדי"ה יונתי [לקוטי תורה שיר השירים יו, א] כפי קומי.
 זמירות קרית להו : בלקוטי תורה כאן מציינ במדרש רבה [במדבר רבה פ"ד, כ] ובתנחומא [פינחס ח] ובגמרא פ"ו דסוטה דל"ה ע"א.
 שכל בחי' . . . התומ"צ : שם כי החכמה גק' עזר, ויש כמה בחי' ג"ע, לכו מחיל אל חיל, ונהנין מזיו, בורא קדושים ישתבח שמך, שמו ג"י רצון, והחכמה בטילה לגבי הרצון וזהו ענין הזמירות, ששרשן מרצון העליון שלמעלה מהחכמה.
 כו' : שם ולכן נאמר באשרי וטובל בשמן רגלו.
 ע"פ אט בחקתי תלכו : לקוטי תורה בחקתי מו, ה. ספר המאמרים תקס"ו ע' קסו.
 על כל דבור פרוחה נשמתן : שבת פת, ב.

ד) משחקת לפניו בכל עת. יש כ"ח עתים י"ד לטובה כו' עת לחבק כו' אהבתי אתכם אמר הוי', וכמו במ"ת פנ"פ דבר הוי'.

ויהי קול מעל לרקיע כו' בחמשה קולות ניהנה תורה קול ה' על המים ואין מים אלא תורה ולהבין כל זה הנה כתי' רם על כל גוים ה' מי כה' אלקינו המשפילי לראות כו' כי הנה נודע שאין הקדושה שורה אלא על דבר הבטל נגדו ית' בחי' אין וכל דבר השפל נגדו יותר הוא יותר בטל ואין נגדו ע"כ הוא קרוב שם יותר והמשל ע"ז כאשר יהי' האופן בתוך האופן שכל העיגול הפנימי יותר רחוק מהגדול הסובבו דהיינו שהקטן הוא המרכז שהוא הנקודה היותר רחוק מהסובב הוא בטל ואין נגד העיגול הגדול מחמת קטנותו וע"כ הארץ שהיא בתכלית הריחוק שהיא נקודת המרכז כנודע והוא כגרגיר הרדל נגד עולמות עליונים הוא כאין ממש נגדו ית' לכן יכול להיות בעולם השפל השראת אלקות יותר והיינו בתוך ישראל שמכירים שפלותם שהם רחוקים מאתו ית' ובטלים נגדו כמ"ש כי אתם המעט מכל העמים על שממעטים את עצמם כאברהם כו' וזהו והייתם לי סגולה מכל העמים שהסגולה הזאת אין בכל עכו"ם שהם מחזיקים עצמם ליש וכל מה שהם יותר למעלה הם מחזיקים עצמם יותר ליש כמאמר נתתי גדולה לפרעה כו' וע"כ הוא ית' רם עליהם בתכלית הרוממות שמסרם תחת שרים וממונים וע"ז עד אין מספר כי גבוה מעל גבוה כו' אבל מי כהוי' אלקינו כו' שיש לכם בירושה להיות בטלים נגדו ית' ע"כ המשפילי לראות בשמים ובארץ כבי' שורה בתוך בני' בעולם השפל וקרוב ה' לכל קוראיו כי הם נקראו בחי' ארץ על שבטלים נגדו וזהו כי לי כל הארץ דוקא שהקב"ה חפץ בארץ יותר שהוא יותר אין וכמ"ש כי לא מחשבותי מחשבותיכם כו' ולכאוי' הוא תמוה מי לא ידע בכל אלה שאין

ויהי קול מעל לרקיע : נעתק מבוך 829 קעא, א. נמצא ג"כ (בלי הגהות) בבוך 943 לג, א.

נוסח אחר מהמאמר (בלי הגהות) נדפס במאמרי אדה"ז — ג"ך — יחזקאל. אור התורה שבועות ע' איתכה. ועם הגהות מכ"ק אדמו"ר הצ"צ באור התורה יתרו כרך—ח ע' ב'יתחקנו בדי'ה ועתה עם שמוע תשמעו.

הציונים שבפנים המאמר הכונה לד"ה אלו שבתורה אור ולקוסי תורה.
 בחמשה קולות ניהנה תורה : ברכות ו, ב. וראה ספר המאמרים תקס"ה ס"ע מד,
 ואין מים אלא תורה : בבא קמא יו, א.
 כאברהם כו' : ראה חולין פט, א.
 נתתי גדולה לפרעה : חולין שם.

אור דרושים לתגה"ש התורה א'תשכח

ערוך אליו ולית מחשבה תפיסא ב' כלל ואפי' מלאכים ושרפים כו' אבל באמת הפי' הוא כך שאצל הקב"ה הוא ההיפך מכמו באדם שבאדם המחשבה נק' אין נגד הדבור והדיבור נק' יש ומה שלמטה יותר דהיינו המעשה הוא יותר יש כו' ואצלו ית' הוא היפך שהוא בעצמו היש בעצם וכל מה שרחוק ממנו הוא אין נגדו ומה שהוא בחי' דבור אצלו שהוא בדבר ה' שמים נעשו הוא יותר אין וסוף מעשה יותר אין ויש שם קרבת אלקים יותר כשמכירים שפלותם ובטלים כו' והו' ואשא אתכם על כנפי נשרים כי הנשר הוא רחמן על בניו ונרשא אותם על כנפיו שאין עוף פורח על גביו כו' כן כפי' הקב"ה נרשא את ישראל למע' מכנפי נשרים שהוא למע' מן המדות כי דרך הנשר בשמים ועל כנפיו הוא למעלה מבחי' שמים שהוא בחי' במחשבה תחלה והו' ואביא אתכם אלי דוקא שיהיו בטלים דהיינו לבחי' אין ואז הקב"ה שורה עמהם ואין יראים מעוף הדורס שהוא מחשבת חטא ח"ו, משא"כ כשהם למטה מבחי' מס"נ יכול ח"ו ליגע החץ עד יפלת חץ כבדו כשאין בטלים לנגדו, אבל לשון ואביא שהיינו מהפך מעתיד לעבר שכבר הביא ובמה הביאם לזאת המדריגה הוא ע"י נתינת החו' כמ"ש ועתה אם שמוע תשמעו בקולי והי' אם שמוע תשמעו כו' ועשיונם אתם וארו"ל א"ת אותם אלא אתם כו' כביכול מעלה אני עליכם כאלו עשאוני ולהבין זאת כתי' ברכי נפשי את ה' וכל קרבי כו' וכתי' רעייתי תמתי כי נשמות כלל ישראל הנק' כנס"י נק' בכתוב רעייתי מלשון רועי שמפרנסת אותו ית' עד שארו"ל ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים וכתי' קרבני לחמי ולהבין איך שייך לשון מפרנסין אבל הענין הוא מבשרי אחזה אלוה כי כמו שאצל האדם האכילה מקשר ומחבר הנשמה עם הגוף ע"י רוחניות המאכל דהיינו שמתחלה נתבשל בקיבה ונהפך המובחר לדם ונכנס לכבד דרך חצר הכבד והוא מברר יותר ושולח המובחר ללב ומהלב עולים אידים הנקיים אל המוח ומוזה נעשה התקשרות הנשמה במוח ואח"כ יוצא החיות מהנשמה שבמוח לכל הגוף עד סופו, כן ע"י המצות שישראל עושים למטה בהיותן עולים למעלה ומתקשרים בו ית' נעשה התקשרות ית' למטה עם ישראל כמ"ש באתי לגני אחותי כלה שלא זו מחבבה עד שקראה אחותי אכלתי יערי עם דבשי היינו ק"ש ותפלה שתיתי ייני עם חלבי היינו תורה שנק' יין וחלב וזהו קרבני לחמי כי בזמן בהמ"ק היו קרבנות שהיו מקריבים ומקשרים אותו ית' למטה אבל משחרב בהמ"ק אין להקב"ה בעולמו אלא ד"א של הלכה הנק' לחם לכו לחמו בלחמי וזהו קרבני לחמי שעייז נעשה כהיום

ולית מחשבה תפיסא : תקוני זהר בהקדמה יו, א.

הנשר . . ונרשא אותם על כנפיו : ראה מכילתא הובא ברש"י יתרו יט, ד.

א"ת אותם אלא אתם : ע"ד סגהדרין צט, ב (ר"ה כו, א), וראה יפה תואר

לויקרא רבא פליה, ז.

מעלה אני עליכם : ראה זהר בחקתי קיג, א. ויקרא רבא פליה, ז.

ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים : זהר ויקרא ז, ב.

משחרב בהמ"ק : ברכות ה, א.

א'תשכו אור דרושים לחגה"ש התורה

התקשרו' כו' ד"א של הלכה אך כל המצות צריכין בידור להעלותן אל הלב והמוח כמו שהמאכל נתברר בלב ועולה אל המוח כנ"ל והיינו ע"י מס"ג שהיא האהבה מסותרת שבלב כל איש ישראל ביררשה מאבותינו וע"י מס"ג שבלב עולה אל הלב והמוח דרך חצר הכבוד שהוא רקיע שעל ראשי החיות ממטלמ"ע (עמ"ש בפ' ואתחנן בד"ה שמע ישראל מענין זה) כי למעלה יש ג"כ בחי' הנק' לב ומוח (כדפי' בזהר פ' שלח דקס"א ע"ב ע"ש ועמ"ש מזה בפ' שלח בד"ה ענין נסכים) ואח"כ נעשה המשפה מלמעלמ"ט להיות דירתו בתחתונים וכן הצטרכות הגוף לבריאות גופו לעבודתו ית' עולה אל הלב ואפי' כל מעשה בנו"א בעסק מו"מ יכול לבוא אל הלב כשיהי' כוונתו בשביל צדקה עי"ז נתברר ונתעלה הכל אל הלב וזהו ברכי נפשי היינו העוסק תמיד בבחי' נפשות בתו' ובעבודה יכול להמשיך אלקות ע"י מס"ג שבלב כנ"ל וכל קרבי ר"ל העוסק במו"מ יכול להמשיך אלקות ג"כ בבחי' קרבי שהוא הצדקה כי כמו קרביים שהיא הקיבה מבשל המאכל למטה. כן הצדקה מהפך ומעלה הכל לחיות העולמות הנק' לב וז"ש גם את העולם נתן בלבם כו' שגם עניני העולם שהוא העסק נתן שיוכל לבוא אל הלב והוא ע"י צדקה כנ"ל מבלי אשר לא ימצא האדם את המעשה כו' מראש ועד סוף כי עינינו רואות ששכל האדם וחיותו הוא מדצ"ח שכאשר לא יאכל האדם לא יהי' לו שכל והדצ"ח בעצמם אין להם שום שכל ואין להבין זאת אבל אלקים עשה זאת מבלי שימצא האדם מראש ועד סוף שלא ידע באמת מהו הראש ומהו הסוף שדבר שנראה לסוף הוא הראש כן הדבר בעניני עסק מו"מ שלכאו' בחי' נפש הנ"ל הוא הראש והעסק הוא הסוף ובאמת כשיעלה אל הלב יהי' לראש (ועמ"ש בפ' חוקת בד"ה אז ישיר ישראל בענין ובמשענותם) כי כמו שהשי"ת בעצמו הוא בלי גבול וסוף ולא שייך בו ראש וסוף וכן הוא בבחי' העגולים שהם מקיפי' בהשוואה אחת מכל הצדדים, אך בבחי' יושר הממלא כמ"ש זאת קומתך דמתה לתמר בזה יצדק שם ראש וסוף (וגם שם הוא בחי' נעוץ תחב"ס וסוב"ת כמ"ש מזה בד"ה אתם נצבים ע"ש ועמ"ש בפ' שמות ע"פ מי שם פה לאדם) אבל לא בבחי' עגולים וכ"ש בו ית' כן מעשה האלקים אין למצוא בו ראש וסוף, והו' ויהי קול קול נק' המשכה כי הוא ממשיך המחשבה אל הדיבור ובה' קולות דוקא נתנה התורה שהמשיך אלקותו בכלל אותיות התורה וצירופי' וסיפורי מעשיות שבכתב ושבע"פ ושבאגדות ואף שנתגשמה בעניני מו"מ וסיפורי מעשיות הוא מעשה אלקים ולא כמו עסקי מו"מ וסיפורי בנו"א אשר לא מעשה אלקים המה שאין להם חיבור למע', אבל אוריית' מחכ' נפקת כח מ"ה וכשידבק האדם יהי' מי שיהי' לאותיות התורה שהם רצונו ית' בחי' סוכ"ע נעשה עי"ז המשכה להשראת אלקות בעולם וזהו ויהי וי"ו יו"ה, ו' הוא המשכה ונעשה קול המשכה מעל לרקיע מלמעלה מרקיע שעל ראשי החיות מבחי' מוח כי

אוריית' מחכ' נפקת : ראה זהר משפטים קכא, א. יתרו פה, א. קדושים פא, א.
מחכ' . . כח מ"ה : זהר צו כה, א. לה, א.

אור דרושים לחגה"ש התורה א'תשנז

ישראל מפרנסין ממטלמ"ע ואח"כ נעשה המשכה מלמעלמ"ט לדור בתחתוני
(ועמ"ש מענין קול סד"ה הבאים ישרש בפ' שמות וסד"ה משה ידבר ובר"ה
קול דודי ובר"ה כי תשמע בקול בפ' ראה).

[ביאור על הנ"ל]

להבין ההפרש שבין אותיות סיפורי מעשיות שבתו' ובין אותיות ספורי
מעשיות מילי דעלמא ולפה"נ אין שום הפרש ביניהם כלל ואף
כשקורא באוי"ר * אין יתרון אלא מצד אוי"ר לבד, וגם להבין מפני מה מעלות
עסק התו' גבוה מן המדות אוי"ר הלא המדות הם מהות ועצמות הנשמה
והמהשבה שבלמוד התורה אינו אלא לבוש להנשמה ואף שחב"ד שכנשמה עוסק
ג"כ בתורה הרי אינו אלא בחכ' דעשי' כידוע. הנה בס' בן פורת כתוב
בשם הבעש"ט זלה"ה * שהשיב שיש פרסא מפסיק כו' * וביאור הענין הנה
ידוע שיש בחי' פנימיות ממכ"ע ובחי' מקיף סוכ"ע ובחי' פנימיות הוא זה
בתוך זה ומקיף הוא זה למעלה מזה פי' פנימיות הוא התגלות והתפשטות
ההארה כמו אילן הצומח שבתוכו ופנימיותו התגלות והתפשטות כח רוחני
הצומח ולמע' ממנו מקיפו כח החי וכח המדבר שאינן מתלבשי' בו כלל מפני
חיסרון קבלה שאין לו בית קיבול בשבילים ובבהמה מתלבש גם כח החי ולא
כח המדבר לפי שאין לה בית קיבול, אבל האדם שהוא כלי מוכן לקבל גם כח
המדבר וכל חלקי הנשמה להתפשט בכל רמ"ח אבריו ולהיות שכל אלו הם
בחי' פנימי' שהוא התפשטות והתלבשות בכחו ופנימיותו של דבר ולכן נק'
אור שהוא זיו והארה כמו זיו השמש כידוע ויש בו ג"כ בחי' מקיפי' פי' אורות

להבין ההפרש: נעתק מבוך 829 קעב, ב.
נדפס (בשינויים קלים — ובלי הגהות) בבונה ירושלים סקט"ו ע' קטז. ושם נמצא
עוד קטע. במאמרי אדה"ו יתזקאל שם.
בשולי העמוד נעתקו שינויים אחדים מבונה ירושלים ואולי הם השמטת המעתיק.
באוי"ר: בבונה ירושלים נוסף המעשיות שבתורה.
בס' בן פורת: [יוסף] להר' יעקב יוסף הכהן מפולנאה (בעל תולדות יעקב יוסף)
נדפס בקאריץ שנת תקמ"א, והוא בסוף ספרו (קכו, ג) ע"ש.
ספריו נזכרו בכ"מ ומהם במאמרי אדה"ו — פרשיות ע' תלוא (בהספרים דהרב
דפולנאה). ענינים ע' רנו (בן פורת יוסף). אוה"ת תצוה ע' איתקא (צפת פענח). בהעלותך
ע' אישמה (תולדות י"י). ענינים ע' רלב (תי"י).
כתוב . . זלה"ה: שם יוסף איתא בשם הבעש"ט ששאל ממנו מין א' הלא בעי'
יש חיות מלמעלה.

כו': שם נוסף והפסולת שהן הצואות הוא ע"ז שהם צואת הארץ כו',

א'תשכח אור דרושים ל'חגה"ש התורה

ומוחין שאינן מתלבשי בתוכו ופנימיותו רק על גביו מבחוץ ואין הארה חיו שלהם נכנסים ומתפשטים בתוכו ופנימיותו כלל וענין הגלגולים ה"ע צמצום ההארה וזיו וכמו נשמת אדם שנכנסת ומתלבשת בגוף הבהמה אבל אינה מתפשטת הארתה כלל בבהמה שא"כ הי' לבהמה דעת כאדם, והנה בבחי' או"פ כל היותר פנימי שבו הוא יותר רוחני בבחי' אין כמו מד"מ * וכן המדות שאין בהם אפילו אותיות הם יותר בבחי' אין ואפס מן המחדומ"ע והחב"ד יותר בבחי' אין מכולם אבל בבחי' מקיפי' היותר פנימי הוא יותר בבחי' יש כמו הארץ הגשמי נגד הגלגלים המקיפי' אותה והמקיפי' את הגלגל יותר בבחי' אין עוד עד מדריגה אחר מדריגה הכל בבחי' זה למעלה מזה כידוע שאף שמלמטלמ"ע נק' מה שלמטה יש ומה שלמעלה אין, אבל בבחי' מלמעלמ"ט הוא בהיפך שכל היותר למטה הוא יותר בבחי' אין ואפס מצד ביטולו ביטול גמור להמחי' אותו ומקיפו כו' נמצא שבחי' העגולים המקיפי' שכל מה שהוא יותר במעלת המדריגת הוא העיקר שכל מה שלמטה בפנימי' העיגולים אופן בתוך אופן כמו הארץ הגשמי בטל במיעוטו לאין ואפס שלמעלה עד שלמעלה מעלה אין פנימי' העיגולים תופסים מקום כלל וכלל, והנה העכו"ם אין ביכולתם לקבל חיות מאורות מקיפי' דקדושה (כמ"ש בע"ה שחיותן מהשערות וגומות אור דנוק' דאפי" * דרך המשכות שערות כו' תחתית כל המדרגות אבל מאור מקיף אין יכולים לקבל שמסמא את עיניהם כו') אבל ישראל חלק נחלתו יכולים לקבל מאו"מ דקדושה שהם המצות רצה"ע הנק' כתר רצון כו' והנה אוריית' מחכ' נפקת היינו שיציאתה דרך החכ' אבל באמת לוקחה מבחי' סוכ"ע שלמעלה מן החכ' נמצא אותיות התורה אף שהם מדריגה התחתונה בטלים הם לבחי' סוכ"ע כמשל אופן בתוך האופן כנ"ל בבחי' מקיפי' אבל אותיות של דברים בטלים מפני שיש פרסא שהוא חצר הכבוד המפסקת ומבדלת ע"כ תחום הקדושה ולא יעבור זר וקליפה שם כלל אינן נלקחות מהקדושה כלל רק מהפסולת היוצאים מהקיבה כמשיית לקמן. והנה למשל ממאכל גשמי דומם וצומח שאין התינוק יודע לקרות או"א שהוא חב"ד עד שיטעום טעם דגן נמצא שהמוח מקבל חיות מן המאכל ובאמת א"א להמוח הרוחני בתכלית לקבל המאכל גשמי בתכלית אך מפני כשהוא בלא אכילה מסתלק הנשמה מהגוף ובאכילה ממשך הנשמה לתוך הגוף לשרות ברמ"ח אבריו נמצא שהמאכל מחבר המוח אל הגוף, וכן בכנס"י כתי' רעייתי ישראל מפרנסין לאבש"ב ועשיתם אתם מעלה אני עליכם כאלו עשאוני שע"י עשיית המצות רצה"ע העלאת מ"ן ממשיכיי

מ"ח: שם נוסף לברשי הנשמה שלבוש המחשבה דקה ביותר מן לבוש דבור ומעשה.

דאפי': שם דאור פנימי.

אוריית' מחכ' נפקת: נסמן לעיל ע' א'תשכו.

ש"אין התינוק יודע לקרות או"א: ברכות מ, סע"א.

ישראל מפרנסין לאבש"ב: זהר ויקרא ז, ב.

ועשיתם . . כאלו עשאוני: נסמן לעיל ע' א'תשכה.

מ"ד התגלות אורות עליונים של א"ס ב"ה הסוכ"ע באצ"י ובכל העולמות ונעשה תוס' הארת המוחין שהיא התו' חב"ד של המצות ואף שהם המוחין דמצוה מקבל תוס' הארה על ידן ע"י העלאת מ"ן בהיות שכל עניני התורה הם רק באופני פרטית עשיית המצות מעשיות נמצא מקבלת מן המצות ונעוץ תחב"ס ואין ראש שלא יהי' סוף כי הראש מוכרח לקבל מן הסוף כמאכל גשמי המחי' את המוח וכל מצות מעשיות הם מדברים מענינים גשמיים כמו צמר כבשים לציצית קלף לתפילין רק שמתבררים ע"י הבישול בקיבה תחת הפרסא ע"י אפיה כמבואר במ"א ואחר הבידור עולה המובחר למעלה מן הפרסא וניזון ממנה המוח והלב והוא בחי' מ"ן והבישול הוא ע"י הגבורות שביסוד דנוק' שהוא אוי"ר שכל הבידור' הוא ביסוד דנוק' וזהו ויעש דוד שם הוא שהמשיך • האורות בתוך הכלים איהו וגרמוהי חד כו' וזהו וכל קרבי את שם קדשו, קרבי הוא הקיבה ששם נתבלש ונתברר מהפסולת היוצאי' לחוץ והמובחר עולים בבחי' מ"ן והם תמכן דאוריית' המחזיקים לימודי תורה ומקיימין אותה וזהו העולם נתן בלבם מבלי כשימצא וגו' שהראש מקבל מן הסוף ונעוץ סובת"ח כנ"ל והוא עולם התיקון שזה צריך לזה לזה הגדול צריך להקטן כו' מש"א כ בעולם התהו שהי' זת"ז כ"א בפ"ע שלא הי' הראש מוכרח לקבל מן הסוף ולכן הי' שבה"כ, ובעכו"ם כתי' רם על כו' על השמים כבודו, שאצלם הוא רם ונשגב ואינו מתלבש בתוכם מפני היות השמים שהוא הרקיע פרסא מחיצה מפסקת בינם ובין הקדושה אבל בישראל כתי' ויהי קול מעל לרקיע וגו' קול הוא המשכה מרוחני' לגשמי לחברם כענין הקול שיוצא מן הלב שבא אל הלב מהמשכת המוח • בבחי' רוחני ומן הלב דרך • הקנה בהצטרפות אש רוח מים ונעשה קול גשמי שממנו מתחלק הדבור הגשמי נמצא הוא מחבר רוחני לגשמי והתו' נתנה בה' קולות ה' המשכות ה' מדות (כי יסוד כלול מכולם) מאוא"ס ב"ה המקיף כל העולמות וזהו קול ה' על המים שהיא התור' בעמדם תרפינה כנפיהם שהחיות דיצי' ועשי' הם רק המדות אוי"ר ובראותם בחי' הגבוה מהם שהוא קול ההמשכה מבחי' סוכ"ע שנעשה ע"י העלאת מ"ן של ישראל במצותן שעושי'ן רצש"מ תרפינה כנפיהם מתבטלים מעבודתם אוי"ר הנק' גדיפין אבל לישראל אמר להם משה אל תיראו אינכם צריכי' לכך לעבודת יראה זו שהיא רק שער ופתח כמארו"ל לעולם יכנס אדם שיעור שני פתחים כו' כי לבעבור נסות אתכם בא להגביה אתכם האלקי' בבחי' ביטול לגמרי שאין מי שיאהוב כ"א יראתו תהי' על פניכם רק לבלתי תחטאו לצורך יראת חטא שלא יפול בבחי' חטא שהוא גרוע מן כו' ואף בתפלה ישראל

שהמשיך : שם המלכות נוקבא ושם הוא תיקון ועשית השם וזהו כאילו עשאי שממשיך.

מהמשכת המוח : שם מהמשכה שבמוח.

דרך : שם יוצא דרך.

והתו' נתנה בה' קולות : נסמן לעיל ע' איתשכר.

לעולם יכנס אדם : ברכות ה, א.

ע"י העלאת מ"ן שלהם באוי"ר שלהם אף שקטן מאוי"ר של מלאכים עכ"ז בהתעוררות שרש נשמותיהם למעלה מקור חוצבם למעלה מהמלאכים ושם אוי"ר שלהם גבוה משל המלאכים (עמ"ש מזה בפ' יתרו בביאור ע"פ משה ידבר בשם המגיד נ"ע) וסיבת הדבר הזה שישראל יוכלו להגיע למדריגה גבוה מן המלאכים הוא מפני שהם המעט מכל העמים שממעטין א"ע מפני שהם בבחי' אין כי לי כל הארץ מי הוא בחי' לי ובטל לא"ס כל הארץ מי שהוא בתכלית השפלות בבחי' ארציות כו' (ועמ"ש בפ"י לי בביאור ע"פ וארשת"ך לי וזהו עיר קטנה ואנשים בה מעט. פי' עיר היינו מ"ש גדול ה' כו' בעיר אלקינו וע' בזהר פ' אחרי דס"ח ע"ב ונק' קטנה ע"ש הביטול לאוא"ס ב"ה הסוכ"ע וזהו גדול ה' ומהולל מאד בעיר אלקינו שהוא בסט' דקדושה המקבלי' מבחי' עיר זו שהיא בחי' ביטול וזהו ואנשים בה מעט פי' אותם שממעטים א"ע הם בחי' אנשים בה ר"ל משפיעים וממשיכי' גילוי אוא"ס ב"ה הסוכ"ע אל בחי' ממכ"ע וכמ"ש במ"א ע"פ ע"כ יאמרו המושלים כו' המושלים ביצרם תכנה ותכונן עיר סיחון ע"ש. וזהו ובא אליה מלך גדול דהיינו שממשיכי' בה מבחי' מל' דא"ס וכמ"ש בד"ה קול דודי כו' בענין פי' עד שנגלה עליהם ממה"מ כו' ע"ש. וסבב אותה הוא המשכת מקיפי' עליונים, והנה זלעז"ז הוא בחי' העיר והמגדל שבנו אנשי דור הפלגה שאמרו נעשה לנו שם שיהי' בחי' יש ודבר נפרד הפך מבחי' שממעטים א"ע כו' וזהו בקרבך קדוש ולא אבוא בעיר פי' ע"י שבקרבך קדוש בבחי' עיר אלקינו עיי"ז ולא אבוא בעיר שמבחי' לעו"ז, ועמ"ש סד"ה אוסרי לגפן עירה) וזהו ואביא אוכם אלי למעלה מאוי"ר כו', ע"י שאני נושא אתכם על כנפי נשרים *.

יְהִי כְבוֹד ה' לְעוֹלָם יִשְׂמַח ה' בְּמַעֲשָׁיו כו'. הנה בקשה זו היא על סמך דכתיב על לע"ל ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר, לכן מבקשים זה שיהי' כן יהי

בפי' יתרו בביאור ע"פ משה ידבר : תו"א סט, א. ראה תניא ס"מ (גה, ב) ובליקוט פירושים שם.

בביאור ע"פ וארשת"ך לי : לקוטי תורה במדבר ט, ג.

ע"פ ע"כ יאמרו המושלים : ראה לקוטי תורה שלח סה, ב. ספר המאמרים

תקס"ז ע' רסא.

בד"ה קול דודי : לקוטי תורה שיר השירים יד, ד. ספר המאמרים תקס"ט ע' מה.

סד"ה אוסרי לגפן עירה : תורה אור ויחי מו, ד.

נשרים : שם נמצא עוד קטע.

יהי כבוד : נעתק מבוך 40 רכא, ב.

השוה אור התורה דרושים לשבועות ע' קלא ואילך (חלקו) (מע' קלד קרוב

לסופו) נדפס ג"כ באור התורה תהלים ע' התקצג — הקיצורים [א—ב] השוה אור

התורה דרושים לשבועות ע' איתקסא). וראה ג"כ אור התורה תהלים ע' התקצב.

כבוד ה' לעולם כו', והנה אי' במדרש פ' ויקרא משה ראה באספקלריא מצוחצחת וכל הנביאים ראו באספקלרי' מלוכלכת, לפי שבעוה"ז השכינה נגלית על יחידים, אבל לע"ל ונגלה כבוד ה' כו', והנה ביבמות דמ"ט קורא זה אספקלרי' המאירה ואספקלרי' שאינה מאירה, והנה באספקלרי' המאירה רואי' ביושר המהות ממה שמסתכלים בו, ועד"ז הוא למעלה באספקלרי' המאירה, ולכן במשה כתיב ומראה ולא בחידות, הנה מראה הוא בנקודת סגול, דסגול הוא לשון דכר, והנה זה ממשיכים ע"י מעשה המצות כי על ידם נעשה להיות רואה גילוי אלקות בג"ע נהנין מזיו השכינה, ואין הפי' זיו הארה כ"א זיו מבחי' מהות, והוא בחי' יסוד שמלוכש במל', כי איך יכולה הנשמה שהיא בע"ג לקבל הארה שבלי גבול אלא ע"י אספקלרי' המאירה, ולכן כתיב מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב, וצ"ל למה נקראים מצות ימים, ויש מפרשים שהוא לפי שבאים בזמן כו', אך באמת הפי' כי יום אור כמו יום שהוא אור, כי ע"י מצות רואים השגות אלקות כו', והם בחי' אספקלרי' המאירה, ולכן גם משה צריך מ"מ לאספקלרי', ולמה לא ראה בלא אספקלרי', הלא בלא אספקלרי' כלל רואים יותר טוב, אלא שמוכרח ע"י אספקלרי' המאירה, והנה מהו אספקלרי' המאירה פי' בפרדס שאספה"מ הוא תפארת ואספשא"מ הוא מל', ובכה"ז פ' בלק ע"פ המלאך הגואל פי' דו"א כשמקבל מחכמה נק' אספה"מ, כי בחכמה שורה אור א"ס, ועל ידה יכולים לראות מה שגבוה יותר מבחי' חכ' כו', ומל' הוא אספקלרי' שאינה מאירה, כי הגם דמל' מקבל מז"א, מ"מ הוא רק מנ"ה דו"א, ובמא"א פי' דהוא נו"ה שאספה"מ הוא נצח ואספק' שאינה מאירה הוא הוד והכל פי' אחד כי איהו בנצח ואיהי בהוד והטעם הוא כי נצח ענף החכמה ובחכמה שורה אור א"ס כנ"ל, והוד ענף הגבורה כו', אבל הנה אספקלרי' שאינה מאירה הוא שאין רואים מהות כ"א רק דמות שענין דמות הוא כי ע"י ציפוי דק יסתיר לכן אין רואים מהות רק דמות, והנה כמו"כ מצות נקרא ג"כ דמות כי בצלמינו כדמותינו, הנה בצלמינו הוא איך שהמצות הם למעלה כמו תפילין ד' מוחין וציצית ל"ב חוטין ל"ב נתיבות חכמה כו', וכדמותינו הם כמו מצות הם למטה שהם רק דמות וסימן על מצות שלמעלה כי איהו ערך יש למצות שלמטה כמו שהם למעלה, אלא הם רק דמות וסימן כו', והנה מ"מ יש מעלה באספקלרי' שאינה מאירה מה שאין באספה"מ כי באספקלרי' שאינה מאירה יכולים לראות מאחוריו וגם האדם יכול לראות א"ע, וכמו"כ באדם הוא בכל מאדך, והוא דווקא מצד ההעלם והסתר כו', שהוא כמו ציפוי דק שצ"ז נעשה בכל מאדך.

במדרש פ' ויקרא : ראה שם פ"א, יד.

בפרדס : שער ערכי הכינויים מערכת אספקלריא.

ובנושא : מערכת אספקלריא סקני"ט.

איהו בנצח ואיהו בהוד : ע"ח שער הנסירה פ"ה, פ"ו. שער לאה ורחל

פ"ו. מק"מ לזח"א כו, ב.

והענין כי הנה בכל הנביאים כתי' במראה אליו אתודע, וצ"ל והלא במשה כתי' ג"כ ומראה ולא בחידות, אך התירוץ הוא כי במשה כתיב ומראה בסגול, שהוא לשון זכר, משא"כ בנביאים כתיב במראה בקמץ שהוא לשון נוקבא, וצ"ל והלא קמץ מורה על בחי' גבוה יותר מסגול, כי קמץ הוא בחי' דסתים, וכמ"ש וקמץ הכהן, וכן בס' הדקדוק אי' סגול עבד הצירי כמו פתח עבד הקמץ, והיינו כי סגול מורה על ג' מדות חג"ת או נה"י אבל קמץ הוא בכתר, אך הענין כי בשורש הנה אספשא"מ גבוה יותר, כי הנה מגשה דן את ישעי', משה רבך אמר כי לא יראני האדם וחי ואתה אומר ואראה את ה', ותירצו בגמרא לא קשיא כאן באספקלרי' המאירה כאן באספקלרי' שאינה מאירה, הרי שראה באספקלרי' שאינה מאירה מה שלא ראה משה באספה"מ, והענין כי בבחי' השגת המחות א"א לראות כ"כ גבוה משא"כ בבחי' אספשא"מ רואים גבוהים יותר, והנה על לע"ל באמר והשביע בצחצחות נפשיך, כי ע"י מצות יזכו לעתיד לבוא לבחי' צחצחות שהוא בחי' אספה"מ, כי ע"י חכמה רואים בחי' הגבוהות יותר מבחי' חכמה, ובמא"א איתא שהוא בחי' ע"ס דא"ק * או ע"ס דעקודים כו', והנה על לע"ל כתיב ונגלה כבוד הוי', וצריך לחקור מאיזה בחי' יהי' הגילוי לע"ל אם מבחי' אספה"מ או מבחי' אספקלרי' שאינה מאיר' ויש לומר שיהי' מבחי' אספשא"מ כי במדרש אמרו לפי שעכשיו השכינה נגלית על יחידים ולע"ל ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר משמע שאותה בחי' ומדריגה שעכשיו נגלית על יחידים יהי' הגילוי לע"ל לכולם, והרי בחי' שעכשיו נגלית על יחידים הוא מדריגה דאספשא"מ, כי לא אמרו עכשיו השכינה נגלית על משה כ"א נגלית על יחידים, הרי קאי על מדריגת אספקלרי' שאינה מאירה ובחי' זו יהי' הגילוי לע"ל לכולם, אך מהפסוק משמע שיהי' הגילוי לע"ל בחי' אספה"מ, כי כתיב ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה, והרי זה הוא מדריגה דמשה כי אמרו רז"ל כל הנביאים נתנבאו בכה הוסיף עליהם משה שנתנבא בוה, וע"כ צ"ל שהגילוי יהי' לע"ל בחי' ומדריגת אספה"מ, וזהו הבקשה יהי' כבוד ה' לעולם שיהי' כן לע"ל.

אך הנה אח"כ כתיב ישמח ה' במעשיו וארז"ל ברבות פ' אחרי שמח לא נאמר אלא ישמח עתיד הקב"ה לשמוח במעשיהן של צדיקי' לע"ל, וצ"ל והלא במדרש פ' בראשית אמרו ע"פ שמחה לאיש במענה פיו שמחה לאיש זה הקב"ה דכתי' ה' איש מלחמה במענה פיו במאמר יהי אור, וא"כ יש שמחה גם עתה, אך הענין כי הנה מקודם צ"ל למה דוקא ממאמר זה דיהי אור שמח הקב"ה והלא אמר כמה מאמרות, אך הענין פ' בספר נזר הקודש על הרבות,

ובמא"א : מערכת צחצחות סי"ד.
 דא"ק : במא"א שם דעתיק.
 אמרו רז"ל : ספרי ר"פ מטות.
 ברבות פ' אחרי : פ"ב, ב.
 במדרש פ' בראשית : פ"ג, ג.
 בספר נזר הקודש על הרבות : ראה שם פ"ג, ה.

שענין יהי אור קאי על מעשה הצדיקים כמאמרם במדרש והארץ היתה תהו אלו מעשיהן של רשעים. יהי אור אלו מעשיהן של צדיקים, והענין כי מעשה הרשעים הם בחי' שבירת הכלים שהי' מריבוי האור, וצדיקי' ממשיכים שיהי' ריבוי האור ומ"מ יתקיים האור, והוא ע"ד עולם עקודים עקוד בכלי אחד, הגם שהוא רק בכלי אחד מ"מ לא הי' בזה שבירה ח"ו, והוא לפי שקרוב יותר לאור א"ס, ויש בהם ביטול יותר כו', וזהו אברהם קנין אחד מנקודים לעקודים, וזהו שמחה לאיש במענה פיו, כי הנה איש הוא א' יו"ד שי"ה, א' פלא יו"ד חכמה שי"ן בינה מקור לג' מדות, ובבחי' בינה נעשה מקור לשבירת הכלים, כי בחכמה לא הי' שבירת הכלים כ"א מעט בבחי' בינה, והנה שמחה לאיש כשנמשך בבחי' איש מבחי' שלמעלה מבחי' איש, כי יש בחי' שגבוה מבחי' ומדריגת איש, כי הנה אמרו ע"פ לעשות כרצון איש ואיש שאמר הקב"ה למחר יבואו אליך איש יהודי ואיש צר ואויב יכול אתה לצאת ידי שניהם מה אתה עושה מרומם לזה וצולב לזה, אבל אני אז אהפוך אל עמים שפה ברורה כו', וזהו שמחה לאיש במענה פיו, ע"ז אמר יהי אור אלו מעשיהן של צדיקי' שהם ממשיכי' שמחה בבחי' איש, כי איש הוא ז"א שהוא בחי' זעיר אנפין והם ממשיכים ע"י עבודתם ריבוי אור ומ"מ יהי' קיום כו', ומ"מ ישמח הוי' כפשוטו משמע מהו"ע ית' כי אני הוי' כולא חד, הגם שאני מהו"ע והוי' יו"ד צמצום כו', מ"מ כולא חד. והנה עיקר גילוי השמחה יהי' לע"ל כי אז יתגלה, וזהו והי' ביום ההוא יהי' הוי' אחד ושמו אחד, וארו"ל עכשיו על שמועות הטובות ואמר ברוך הטוב והמטיב על שמועות הרעות כו' ולע"ל כולו הטוב והמטיב, כי עכשיו הוא בחי' ה' איש מלחמה בחי' ז"א שיש חו"ג, אבל לע"ל כולו הטוב והמטיב כי לית שמאלא בהאי עתיקא כו', ובזה יובן מה דלפעמים כתיב עולם חסד יבנה שמה שהעולם יבנה הוא רק חסד כי בעצמותו יתברך אינו נוגע כלל, ולפעמים כתיב כל פעל ה' למענהו וארו"ל כל מה שברא הקב"ה לכבודו בראו, אך הענין כי בעצמות אינו נוגע כ"א מצד יחודו בעשר ספירות שם שייך הברו גודל לאלקינו, וארו"ל בזמן שישראל עושים רצונו של מקום מוסיפי' כח בגבורה שלמעלה כמ"ש ועתה יגדל נא כח אדני, ובזמן שאין עושים רצונו של מקום מתישין כח שלמעלה כמ"ש צור ילדך תשי כו'.

והנה מאמר יהי אור הוא אור הגנוז, והוא בחי' אור שנברא ביום ראשון שלמעלה משמש, והוא בוודאי ריבוי אור כי הרי היו צופי' בו מסוף העולם וע"ס

אברהם קנין אחד : אבות פ"ו. י. ראה אור התורה דרושים לשבועות ע' קעה.
כי הנה אמרו : ראה אסתר רבא פ"ב, יד.

וארו"ל : ראה פסחים ג, א.

לית שמאלא בהאי עתיקא : זהר נשא קכט, א. ועייג"כ שם רפס, א. וראה תורת חיים וירא קיד, א.

כל מה שברא : אבות ספ"ו.

וארו"ל : ראה איכה רבא פ"א, לג.

אור שנברא . . צופי' בו : ראה תגינה יב, א.

א'תשלד אור דרושים לחגה"ש התורה

כו', והנה מהו אור הגנוז מכואר ברמ"ז שהוא בחי' פנימי' יסוד אבא, או אצילות שבחכמה כי יש בחכמה אבי"ע, והנה פנימי' אבא פנימית עתיק (כמכואר ברמ"ז פ' תצא דרע"ו) וע"כ א"א להיות גילוי עתה כ"א לע"ל, חזו ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה, ופירש ברמ"ז שמבחי' יום שהוא ז"א יהי' מדריגת הוא בחי' א"א, ולכן ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה קוינו לו עד עתה ועכשיו ויושיענו, אך לא תאמר דשם הוי' יהי' במדריגה קדמונית כ"א זה ה' קוינו לו שיתעלה, ולכן נגילה ונשמחה בישועתו של הקב"ה כו', וזהו יהי' כבוד ה' לעולם שיהי' מאיר לע"ל גילוי בחי' אספה"מ רק מ"מ לא יהיו כולם שווים, כי כמו באספה"מ יש כמה מדריגות, כי נצח נק' אספקלרי' המאירה וז"א נק' אספה"מ וחכמה הוא ודאי אספקלרי' המאירה כו', אך הנה צ"ל מהו יהי' כבוד ה' ואח"כ ישמח ה' במעשיו, הענין כי על לעתיד לבוא נאמר ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה, זה ה' קוינו לו כו', ואמרו במדרש פ' בשלח עכשיו אמרו ישראל פעם אחד זה ולע"ל יאמרו ב"פ זה, כמ"ש ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה כו' זה ה' קוינו לו, וצ"ל מהו ההפרש בין פעם א' זה או לב' פעמים זה, אך הענין כי זה היינו גילוי בחי' ד"ע, כי הנה כי אל דיעות ה' שיש ב' דיעות ד"ת וד"ע, כי ע"פ ד"ת למטה יש ולמעלה אין, וע"פ ד"ע למעלה יש ולמטה אין, והנה מה שע"פ ד"ת למטה יש ולמעלה אין היינו לפי שאין גילוי מהות ולכן הבריאה יש אבל ע"י גילוי מהות אלקות הנה היש בטל, ובי' בחי' אלו הוא בחי' ז"א ומל', אך הנה כ"ז הוא בבחי' ז"א ומל' שהם שורש ב' דיעות אלו דבחי' ד"ע וד"ת, אבל בבחי' גבוה יותר הנה גם ז"א הוא בחי' ד"ת כי ז"א לגבי כתר הוא ג"כ בחי' ד"ת, כי חכמה הוא ג"כ יש כו', והחכמה מאין כו' וקמי' כולא כלא חשיב, וזהו"ע ב"פ זה כי פ"א זה הוא בחי' גילוי ד"ע, אך בבחי' גבוה יותר הנה גם בחי' זו לבחי' ד"ת יחשב, ולכן יאמרו ב"פ זה היינו גילוי איך שהוא בבחי' כתר כנ"ל, וזהו שלע"ל יאמרו ב"פ זה כי עכשיו הגם דמשה ראה באספה"מ מ"מ כתיב במשה וראית את אחורי ופני לא יראו, אבל לע"ל יהי' גילוי בחי' פנימית אבא, כי לעתיד לבוא הנה מה שא"א לראות באספקלרי' המאירה כ"א באספקלרי' שאינה מאירה דווקא, כי ע"י אספה"מ רואים גבוה יותר כנ"ל רק שעל ידה אין רואים כ"א דמות ולא מהות אבל לע"ל שיתגלה בחי' זו דאספקלרי' שאינה מאירה בבחי' אספקלרי' המאירה בבחי' גילוי מהות, וזהו שיאמרו ב"פ זה, וזהו יהי' כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו שיהי' כבוד ה' לעולם הוא רק גילוי בחי' אספה"מ, אבל ישמח ה' במעשיו הוא התגלות בחי' גבוה יותר שיהי' מאיר בחי' דאספקלרי' שאינה מאירה בבחי' אספקלרי' המאירה גילוי מהות, וזהו נר רשעים ידעך ואור צדיקים ישמח, שבבחי' אור שממשיכים צדיקים יהי' לע"ל השמחה בבחי' גילוי כו'.

פנימי' יסוד אבא : ראה רמ"ז ר"פ אמור פה, א (עב), ב, בהעלתך קמה, ב (קכ, א).
 אצילות שבחכמה : ראה רמ"ז ר"פ פקודי רב, ב.
 ופירש ברמ"ז : תולדות קלה, א (פד, ב).
 במדרש פ' בשלח : שמות רבא ס"פ כ"ג.

פ' נשא

נשא את ראש בני גרשון כו', רבות ריז"א רכא"ד רכב"ג.

א) בענין גם הם פי' בכי"ק שימנה בני קהת תחלה ולא נאמר כמו בעשיית הארון שאע"פ שהקדימו בציווי עכ"ז עשה בצלאל המשכן תחלה. כן גם כאן יקדמו בני גרשון נושאי יריעות המשכן לזה אמר גם הם כו'.

ב) יש להעיר לענין גם ממ"ש בענין גם זו לטובה בד"ה נחש נחשת, וממ"ש בענין ואנכי אעלך גם עלה, בד"ה וזה מעשה המנורה, במא"א אות ג' סל"ה גם לרבות מצד היסוד המרבה כו' ובי"נ שם ב' הע"ח דהוא בנוק' כו', בשגם זה משה.

ג) רבות במדבר פ"ד ריז"א נשא את ראש אינו אומר פקוד אלא נשא את ראש לשון נשיאות כשנמנו להתמנות על מלאכת הקדש קבלו נשיאות כו' עכ"ל, והנה נשוא מלשון רוממות ועמ"ש ע"פ ובמדבר אשר ראת אשר נשאך ד' אלקיך ומ"ש בפ"י אל הארץ אשר גשאתי את ידי בד"ה לכן אמור לבני"י בת"א פ' וארא ומ"ש ע"פ יתר שאת ויהר עז, ומ"ש ע"פ ישא ה' פניו, ומ"ש בענין והאופנים מתנשאים כו', גם יש נשא לשון כפרה וסליחה כמו נושא עון וזהו כמארז"ל מי שעלה לגדולה מוחלין לו עוונותיו.

ד) בפרדס ערך נשא פי' רם ונשא יש שפי' תפארת ויש שפי' כתר כו' עכ"ל וא"כ לפי"ז י"ל פי' גם הם כי הנה יריעות המשכן הם רומזים למצות ששרשן מגולגלתא שהיא חיצוני' הכתר אבל הארון שבו הלווחות

נשא את ראש : געתק מבוך 39 עדר, א. גמצא ג"כ בבוך 1159 רכא, א.
חלק (ס"ח) נדפס בשינויים אור התורה נשא ע' איתלה.

גם זו לטובה : תענית כא, א.

בדיה נחש נחשת : לקוטי תורה חקת סב, א.

בדיה וזה מעשה המנורה : לקוטי תורה בהעלתך לג, א.

ע"פ ובמדבר אשר ראת : אור התורה דברים ע' כו.

בת"א פ' וארא : נח, א. נס, ד.

ע"פ יתר שאת ויהר עז : ראה אור התורה ויחי שם, ב.

ע"פ ישא ה' פניו : לקוטי תורה נשא כו, ד. כו, ב. ספר המאמרים תקס"ו ע'

רלב, ע' רלה.

בענין והאופנים מתנשאים : ראה ג"כ לקוטי תורה שיר השירים ו, סע"א ואילך.

מי שעלה לגדולה : ראה רש"י תולדות לו, ג. מדרש שמואל פי"ו. ילקוט שמעוני שמואל

(מ"ג) רמז קין. ירושלמי ביכורים פ"ג, ה"ג.

א'תשלח

שרשם מפנימי' הכתר ועמ"ש בד"ה ואהי' אצלו אמון פי' ואהי' שעשועים. ע"כ עיקר נשיאת ראש נאמר בבני קהת שהם נושאי הארון ששרשו מפנימי' הכתר, וגם על התורה נאמר ראשו כתם פז ע"ד ד' קנני ראשית דרכו, ובבני גרשון נאמר גם הם שהוא בחיצוניות הכתר כו', וע' מענין נשיאת ראש בלק"ת ר"פ במדבר בענין שאו כו' לגלגלתם, ובעירובין פרק כיצד מעברין דף ג"ד סע"א ע"פ ומנחליאל במות שע"י עסק התורה עולה לגדולה כו'.

ה) ר"פ נשא רכ"א ג' יקרה היא מפנינים וכל חפציך לא ישוו בה, במשלי סי' ג', מבכור שיצא ראשון ואין פנינים אלא תחלה שנאמר וזאת לפנים בישראל כו', י"ל כי התחלה זהו חיצוניות הכתר שהוא נמנה במנין ע"ס ותחלה להן והיינו א"א שם שרש הבכור אבל פנימי' הכתר ע"י אינו במנין ע"ס וכמו בחי' קדם שלמעלה מבחי' ראשית, ושם שרש התורה שנק' משל הקדמוני ע"כ יקרה היא מפנינים, ובמשנה סוף הוריות יקרה היא מכה"ג שנכנס לפני ולפנים, היינו היכל קדה"ק בינה, ותורה מחכמה נפקת, א"נ קדה"ק כח"ב ויש בחי' קדושתו שלמעלה מקדושתכם אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת שם שרש התורה כו', גם י"ל נשא את ראש בני קהת העלייה בכח"ב דאצי' ונשא את ראש ב"ג גם הם כח"ב דז"א, או יש ב' מקיפים חיה יחידה לי' מם דצלם ונשא דבני קהת גם מ' ויחידה ע"י התורה שניתנה למם יום ובב"ג בחי' חיה ולמד כו', עכ"פ שיעור הכתוב כי עיקר נשיאת ראש נאמר בבני קהת ע"י התורה שנקרא ראשו כתם פז והנה ישראל לי' ראש היינו מוחין דז"א והתורה היא ג"ר חב"ד שלמעלה מהמוחין דז"א וכמ"ש מזה בבה"ז פ' תולדות לכן ע"י התורה נעשה נשיאת ראש להתקשר לי' ראש דישראל בבחי' ראשו כתם פז, ובגרשון לפי שהיה בכור ועמ"ש בלק"ת פ' בלק בד"ה מה טובו מענין קדש לי' כל בכור ע"כ נאמר בו נשא את ראש כו' גם הם כו', ועו"ל כי הנה ונתתי לכם מהלכים בין העומדים וגם הלכות הליכות עולם לו זהו ענין נשיאת ראש, ולכן בקהת נאמר נשא את ראש ע"י התורה הליכות וכן בבני גרשון נושאי היריעות אה"ר נק' ג"כ מהלכים נאמר נשא את ראש ע"ד לגלגלתם לחבר רצון התחתון לרצון העליון, משא"כ בבני מררי נושאי הקרשים שהם קרשים עומדים עצי שטים עומדים לא נאמר נשיאת ראש.

ו) שם דרכ"ב א' בבני קהת ובבני גרשון נאמר בהם נשיאת ראש שחלק להם הקב"ה כבוד לקהת בעבור הארון ולגרשון בעבור שהי' בכור כו' וע' מד"ר פ' מצורע ס"פ י"ח שאו את ראש זהו ענין כבוד ועמ"ש ע"פ ויבא מלך הכבוד שנאמר ב"פ.

בדיה ואהי' אצלו אמון : לקוטי תורה במדבר יח, א ואילך יט, ג.
ע"פ ויבא מלך הכבוד : אור התורה (יהל אור) תהלים ע' צ.

ז) יש להעיר לפי נשיאת ראש דהנה ע"פ ומשנאיך נשאו ראש תלים סי פ"ג ת"י זקיפו רישא והנה ברבות בראשית פי"ב ואולך אתכם קוממיות תני ר' חייא בקומה זקופה ולא יראים מכל בריה א"כ פי' נשיאת ראש זהו כענין קוממיות, ועוד יש להעיר לענין זקף מענין זקף בשם שהוא העליי עמ"ש בסדור סד"ה אד' שפתי תפתח, ויש זקף קטן זקף גדול, ועמ"ש בד"ה ואשה כי תדור נדר, עוי"ל לפמ"ש אדמו"ר נ"ע דג' ליום הם ג' ידות, והרי כתיב שאו ידיכם קדש כמ"ש מזה בד"ה צאינה וראינה, ע"כ נאמר בבני קהת ובבני גרשון נשיאת ראש בחי' שאו ידיכם.

ח) עוי"ל דהנה צ"ל משארז"ל קוממיות בקומה זקופה, והרי ארז"ל כל ההולך בקומה זקופה כאלו דוחק רגלי השכינה, פ"ק דקדושין דף ל"א ע"א, ופי' בסהמ"ק שם כי השכינה שהיא מל' שורה על חכמה עילאה שהיא כח מה ואין כו' וכשהולך בקומה זקופה ויש א"א להיות עליו השראת השכינה וזהו כאלו דוחק כו', ויש לומר בזה ב' אופנים הא' דעיקר האיסור לילך בקומה זקופה משום שהשכינה היא כפופה ע"י העוונות שהאדם עושה גורם השפלת השכינה בהיכלות הקליפות שמשם שרש היצה"ר ומעשה הרשע וז"ש ואני בתוך הגולה וכתוב ישפילנה כו' עד עפר בישע"י כ"ו ה' ע"כ דיו לעבד להיות כרבו וכה"ג פי' בר"ח שער הענוה פ"ו בד"ה וכאשר יזכור האדם ענין, אבל לע"ל שתהי' בבחי' זקף גדול ועליי' במכש"כ ממ"ש בזה"ג בלק קצ"א ב' ע"פ וה' הולך לפניהם, זקיף טעמא כו' אולת בזקיפו דרישא כו', וא"כ או גם הצדיקים נושאי כלי ה' ילכו בקומה זקופה, ויש לבאר עוד מענין שארז"ל אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש, ופי' באו"ת מהמגיד נ"ע ברמזי אגדות דל"ו ע"ב דפי' ראש הוא השכינה ותתפלל על הכבידות שיש בראש כי הדבר שחסר לך החסרון יש בשכינה כביכול עכ"ד ע"ש, ויש לפרש החסרון זהו חסר כל שבחי' כל שהוא יסוד עולם אינו מאיר בהשכינה כו' וראי' לפירושו אע"פ שאין דבריו צריכין חיזוק ממני ח"ו ממ"ש ברבות פי' אמור ס"פ ל"ב ע"פ וה' בראשם שזהו ענין וגולה על ראשה ח"א גולה וח"א גאולה כו', והיינו שבזמן שאין בהמ"ק נק' וגולה על ראשה (הג"ה ועוי"ל בקומה זקופה ע"ד זאת קומתך דמתה לתמר קאי על חמו"ע שלא השתחוו לצלמו של ג"ב ועמדו כנגדו בקומה זקופה וא"כ זהו אמיתית הביטול אליו ית' שמחמת זה אינו בטל לד"א זולתו ית', וביטולו לה' עיקר הביטול בג"ר ששם הביטול יותר מבו"ת כי חכמה כח מה משא"כ אהבה בחי' יש כו' וזהו קוממיות מאה

עוי"ל דהנה צ"ל : השוה אור התורה נשא עי' איתלה.

קוממיות בקומה זקופה : תורת כהנים בחוקתי כו', יג. בראשית רבא פי"ב, ו. בסהמ"ק : בספר המקנה.

אין עומדין להתפלל : ברכות ל, ב.

באו"ת . . זל"ו ע"ב : [בנאור חזרה] הוצאת קה"ת קה, ג.

חכמה כח מה : זהו צו כת, א, לד, א.

קוממיות מאה אמה : תורת כהנים שם. סנהדרין ק, א.

אמה ע"ס בשלימות ויוד פעמים יוד, משא"כ כשאין מאיר ג"ר בנפש אין הקומה זקופה כ"כ, ועיקר זקיפת הקומה כשמאיר הכתר שבנפש מולי' שע"ז נסתפק א"י באיזה דרך כו' וכן למעלה יש ד' עליות המ' עד שתהי' שוין בקומתן עם ז"א אחותי רעייתי יונתי תמתי, גם מי זאת כו' עד איומה ועמ"ש איומה כמו שמועניקים את השמש כו' וכת' הנה ישכיל כו' וגבה מאד עכ"ה) וע"כ צ"ל כובד ראש כו', אבל לע"ל שיהי' וגאולה על ראשה, ילכו קוממיות בקומה זקופה כי אין שייך כובד ראש, אך האופן השני לפשטא דמלתא דמשמע שעיקר קומה זקופה אינו משום דיו כעבד כו' ולהרגיש כובד ראש כביכול, כ"א משום מכה"כ, צריך לחלק בעין אחר דעם היות שגם עכשיו מכה"כ אך הוא בהעלם והאדם נראה יש ודבר נפרד ע"כ כשהולך בקומה זקופה נראה שוכח על הביטול ולכן דוחק כו', אבל לע"ל שיהי' התגלות כבוד ה', ויהי' הביטול בנשמות בתכלית ע"ד הביטול שלמעלה באצ"י א"כ או הקומה זקופה אין זה בחי' יש כלל מאחר שלא יהי' האדם נפרד כלל שהרי העוה"ב אין בו לא אכילה ולא שתיה ויהיו גיוונין וחיים רק מזיו השכינה וזהו למען חייך שהוא ית' יהיה חייך וכמ"ש ברבות משפטים ס"פ ל"ב בפ"י ואתה מחיה את כולם ויהיו דוגמת ע"ס דאצ"י דאיהו וגרמוהי חד, ע"ד שארז"ל עתידים צדיקים שיאמרו לפניהם קדוש, ולכן מה שילכו בקומה זקופה זהו הגבהת שיעור קומה שלמעלה, ר"ל שאין זה בחי' יש ודבר ח"ו כ"א שהוא ע"ד זוקף בשם שהוא עליית הראש לקבל גלוי השגת אלקות ביתר שאת מבחינתו הראשונה כשהי' בכריעה, כמ"ש בסדור שער ר"ה סד"ה אד' שפתי תפתח, כך הוא ענין קומה זקופה דלע"ל שהזיקוף וההגבהה הוא עליות כלי המוחין חב"ד לקבל גילוי אור א"ס ב"ה ועיין בוח"ג פנחס דרנ"ד סע"א פי' ענין זוקף בשם שע"ז מעלה את השכינה מ"ש בה נפלה כו' להיות בבחי' אקים את סוכת כו' והיינו ע"י הוי' שהוא ית' המקימה, א"כ הרי אנו רואים שע"י שהאדם זוקף בבחי' ביטול מעלה את השכינה עד"ו הוא בחי' קומה דקוממיות ומעין זה הי' משה בעל קומה ולכן אמר ונתתי מטר כו' לפי שהי' בטל לגמרי, ועד"ז י"ל פי' נשא את ראש שנאמר בקהת וגרשון שא"צ לבחי' כובד ראש ע"י שהיו נושאים הארון כו' שזהו ענין דאזלת בזקיפו דרישא כו' משא"כ בבני מררי כו', עוי"ל קומה זקופה ע"ד שאמר רשב"י אנא סימנא בעלמא וכיוצא בזה בהתפארות ורוממות עצמותו במאד שזה תמוה שאין זה מדרך הצדיקים, והענין כי יש נשמות דאצילות שנקראים למען אחי ורעי כמ"ש בלקי"ת בשה"ש בביאור השני ע"פ יונתי בחגוי ואצילות הוא אלהות לכן ההגבהה שלו זהו אינו מסתיר כו' כן

א"י באיזה דרך : ברכות כה, ב.

העוה"ב אין בו לא אכילה : ברכות יז, א.

דאיהו וגרמוהי חד : תקוני זהר בהקדמה ג, ב.

עתידים צדיקים : בבא בתרא עה, ב.

משה בעל קומה : שבת צב, א.

אנא סימנא בעלמא : זהר ויחי רכה, א.

הקשה ותירץ אאזמו"ר ז"ל וע' זהר בא דליח ע"א מאן פני האדון כו' ולכן בהם אין שייך כבוד ראש וזהו ענין גשא את ראש כו'.

לד"ה נשא את ראש בני גרשון, ותועלת הכנעה זו הוא ענין הכנה לע"ל צ"ל מהו שייכות הכנעת המדבר דוקא לענין הגלוי שיהי' לע"ל, י"ל עפמ"ש כסש"ב ח"ב ספ"ג שהגילוי הוא שדבר ה' המחיה את הנברא יאיר ויתגלה ואז הנברא בטל אצל הדבור כמו ביטול זיו השמש בשמש כו' רק מה שהנברא הוא יש ודבר נפרד הוא מחמת מדת הצמצום המסתיר הדבור שלא יהי' נראה ומתגלה כלל כמש"ש ספ"ד שבחי' זו נמשך ממדת הגבורה כו'. והנה מדבר זהו ענין הנמשך מחמת הסתר והעלם הדבור עי"ז נק' העולם מדבר שהוא בחי' שממה, הפך הישוב שנק' עיר אלקינו, ועיין מזה בלק"ת פ' במדבר ד"ה במדבר סיני דרוש השני פ"א, והוא המסתיר על הדבור דבר ה', ולע"ל שיהי' גילוי כתיב ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דבר ועיין מזה בסידור בדרושי המילה ע"פ אני הנה בריתי אתך ובת"א פ' לך ע"פ ולא יקרא עוד שמך אברם כו', ולכן כדי שיהי' הגלוי הזה צריך להכניע המדבר תחלה כו', שהכנעת המדבר כדי שיהי' גילוי הדבור העליון דבר ה'.

פ"ב ושכנתי בתוכם כו' בעבודה שבלב זו תפלה כשיהי' לבבו טהור כו' י"ל למה דוקא לבבו ולא סגי במוחו ובינתו, וי"ל בזה עפמ"ש בשני מקומות האחד בתו"א פ' תצוה ד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק בענין לבבתיני אחותי כלה ובלק"ת פ' אמור ד"ה ונקדשתי בתוך בניי ספ"ה שיהא נתפס קדרשתו ית' בתוך בניי תוך היינו בחי' הלב כו' ולכן התפלה שהיא עבודה שבלב היא במקום הקרבנות שהיו בבהמ"ק שנק' ג"כ לבו של הקב"ה כמארו"ל ע"פ ובויום שמחת לבו במשנה סוף תענית, והנה עי"ז יכניע ג"כ הנה"ב, שיהא נקבע בנפשו הענין שאין עוד מלבדו בראייה חושית ולא בבחי' שמיעה והבנה לבד כמ"ש בסש"ב פכ"ט, ועוי"ל שיש ב' בחי' משכן ובהמ"ק והנה המשכן הי' במדבר ששם נאמר לכתך אחרי בבחי' אבי"א אעפ"כ שייך בחי' משכן כמ"ש בד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק הנ"ל, והמקדש הוא ע"ד בחי' פב"פ, ע"ד שנת' בד"ה זכור הנ"ל.

הקשה ותירץ: ספר המאמרים תקס"ד ע' קו. אור התורה ויחי שנת, א.
 לד"ה נשא את ראש: נעתק מבוך 1056 קסו, א גוכייק.
 לד"ה זה שבלקוטי תורה ריש פרשתנו.
 בסש"ב ח"ב ספ"ג: ראה בליקוט פירושים שם.

אמה ע"ס בשלימות ויוד פעמים יוד, משא"כ כשאין מאיר ג"ר בנפש אין הקומה זקופה כ"ב, ועיקר זקיפת הקומה כשמאיר הכתר שבנפש מולי' שע"ז נסתפק א"י באיזה דרך כו' וכן למעלה יש ד' עליות המ' עד שתהי' שוין בקומתן עם ז"א אחותי רעייתי יונתי תמתי, גם מי זאת כו' עד איומה ועמ"ש איומה כמו שמעניקים את השמש כו' וכת' הנה ישכיל כו' וגבה מאד עכ"ה וע"כ צ"ל כובד ראש כו', אבל לע"ל שיהי' וגאולה על ראשה, ילכו קוממיות בקומה זקופה כי אין שייך כובד ראש, אך האופן השני לפשטא דמלתא דמשמע שעיקר קומה זקופה אינו משום דיו כעבד כו' ולהרגיש כובד ראש כביכול, כ"א משום מכה"כ, צריך לחלק בעין אחר דעם היות שגם עכשו מכה"כ אך הוא בהעלם והאדם נראה יש ודבר נפרד ע"כ כשהולך בקומה זקופה נראה שוכח על הביטול ולכן דוחק כו', אבל לע"ל שיהי' התגלות כבוד ה', ויהי' הביטול בנשמות בתכלית ע"ד הביטול שלמעלה באצ"י א"כ אז הקומה זקופה אין זה בחי' יש כלל מאחר שלא יהי' האדם נפרד כלל שהרי העוה"ב אין בו לא אכילה ולא שתיה ויהיו ניוונין וחיים רק מזוי השכינה וזהו למען הייך שהוא ית' יהיה הייך וכמ"ש ברבות משפטים ס"פ ל"ב בפ"י ואתה מחיה את כולם ויהיו דוגמת ע"ס דאצ"י דאיהו וגרמוהי חזו, ע"ד שארז"ל עתידים צדיקים שיאמרו לפניהם קדוש, ולכן מה שילכו בקומה זקופה זהו הגבהת שיעור קומה שלמעלה, ר"ל שאין זה בחי' יש ודבר ח"ו כ"א שהוא ע"ד זוקף בשם שהוא עליית הראש לקבל גלוי השגת אלקות ביתר שאת מבחינתו הראשונה כשהי' בכריעה, כמ"ש בסדור שער ר"ה סד"ה אד' שפתי תפתח, כך הוא ענין קומה זקופה דלע"ל שהזיקוף וההגבהה הוא עליות כלי המוחין חב"ד לקבל גילוי אור א"ס ב"ה ועיין בזח"ג פנחס דרנ"ד סע"א פי' ענין זוקף בשם שע"ז מעלה את השכינה מ"ש בה נפלה כו' להיות בבחי' אקים את סוכת כו' והיינו ע"י הוי' שהוא ית' המקימה, א"כ הרי אנו רואים שע"י שהאדם זוקף בבחי' ביטול מעלה את השכינה עד"ז הוא בחי' קומה דקוממיות ומעין זה הי' משה בעל קומה ולכן אמר ונתתי מטר כו' לפי שהי' בטל לגמרי, ועד"ז י"ל פי' נשא את ראש שנאמר בקהת וגרשון שא"צ לבחי' כובד ראש ע"י שהיו נושאים הארון כו' שזהו ענין דאזלת בזקיפו דרישא כו' משא"כ בבני מררי כו', עוי"ל קומה זקופה ע"ד שאמר רשב"י אנא סימנא בעלמא וכיוצא בזה בהתפארות ורוממות עצמותו במאד שזה תמוה שאין זה מדרך הצדיקים, והענין כי יש נשמות דאצילות שנקראים למען אחי ורעי כמ"ש בלק"ת בשה"ש בביאור השני ע"פ יונתי בחגוי ואצילות הוא אלהות לכן ההגבהה שלו זהו אינו מסתיר כו' כן

א"י באיזה דרך : ברכות כה, ב.
 העוה"ב אין בו לא אכילה : ברכות יז, א.
 דאיהו ונרמוהי חזו : תקוני נהר בהקרמה ג, ב.
 עתידים צדיקים : בבא בתרא עה, ב.
 משה בעל קומה : שבת צב, א.
 אנא סימנא בעלמא : נהר ויחי רכה, א.

הקשה ותירץ אאזמור"ר ז"ל וע' זהר בא דלי"ח ע"א מאן פני האדון כו' ולכן בהם אין שייך כובד ראש וזהו ענין נשא את ראש כו'.

לד"ה נשא את ראש בני גרשון. ותועלת הכנעה זו הוא ענין הכנה לע"ל צ"ל מהו שייכות הכנעת המדבר דוקא לענין הגלוי שיהי' לע"ל, י"ל עפמ"ש בסש"ב ח"ב ספ"ג שהגילוי הוא שדבר ה' המחיה את הנברא יאיר ויתגלה ואז הנברא בטל אצל הדבור כמו ביטול זיו השמש בשמש כו' רק מה שהנברא הוא יש ודבר נפרד הוא מחמת מדת הצמצום המסתיר הדבור שלא יהי' נראה ומתגלה כלל כמש"ש ספ"ד שבחי' זו נמשך ממדת הגבורה כו'. והנה מדבר זהו ענין הנמשך מחמת הסתר והעלם הדבור עי"ז נק' העולם מדבר שהוא בחי' שממה, הפך הישוב שנק' עיר אלקינו. ועיין מזה בלק"ת פ' במדבר ד"ה במדבר סיני דרוש השני פ"א, והוא המסתיר על הדבור דבר ה', ולע"ל שיהי' גילוי כתיב ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דבר ועיין מזה בסידור בדרושי המילה ע"פ אני הנה בריתי אתך ובת"א פ' לך ע"פ ולא יקרא עוד שמך אברם כו', ולכן כדי שיהי' הגלוי הזה צריך להכניע המדבר תחלה כו', שהכנעת המדבר כדי שיהי' גילוי הדבור העליון דבר ה'.

פ"ב ושכנתי בתוכם כו' בעבודה שבלב זו תפלה כשיהי' לבבו טהור כו' י"ל למה דוקא לבבו ולא סגי במוחו ובינתו, וי"ל בזה עפמ"ש בשני מקומות האחד בתו"א פ' הצוה ד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק בענין לכבתיני אחותי כלה ובלק"ת פ' אמור ד"ה ונקדשתי בתוך בניי ספ"ה שיהא נתפס קדושתו ית' בתוך בניי תוך היינו בחי' הלב כו' ולכן התפלה שהיא עבודה שבלב היא במקום הקרבנות שהיו בבהמ"ק שנק' ג"כ לבו של הקב"ה כמארז"ל ע"פ וביום שמחת לבו במשנה סוף תענית, והנה עי"ז יכניע ג"כ הנה"ב, שיהא נקבע בנפשו הענין שאין עוד מלבדו בראייה חושיית ולא בבחי' שמיעה והבנה לכד כמ"ש בסש"ב פכ"ט. ועוי"ל שיש ב' בחי' משכן ובהמ"ק והנה המשכן הי' במדבר ששם נאמר לכתך אחרי בבחי' אב"א אעפ"כ שייך בחי' משכן כמ"ש בד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק הנ"ל, והמקדש הוא ע"ד בחי' פב"פ, ע"ד שנת' בד"ה זכור הנ"ל.

הקשה ותירץ: ספר המאמרים תקס"ד ע' קו. אור התורה ויחי שנט, א.
לד"ה נשא את ראש: נעתק מכוון 1056 קסג, א גוכי"ק.
לד"ה זה שבלקוטי תורה ריש פרשתנו.
בסש"ב ח"ב ספ"ג: ראה בליקוט פירושים שם.

בענין נשא את ראש בני גרשון גם הם. בהביאור בסופו כ' ועיין בד"ה יו"ט של ר"ה שחל להיות בשבת ושם פרק ד' שזהו ענין מה שבמקדש תקעו בר"ה שחל להיות בשבת. ענין ז"ת דא"א וחוב"ב דא"א יעו"ש.

שמענו מפי אדמו"ר שא' בשקלאב. והכתב אינו מאדמו"ר שי'

להבין ענין ברכת כהנים שמברכי' את ישראל באמרם יברכך ה' וישמרך כו', ויש להקדים לזה מ"ש ה' יחתו מריביו, ולכאורה איך יתכן להיות מריביו של שם הוי', והנה בזה אמר עפ"ז מריביו מריב וי"ה, והענין הוא כי שם הוי' בכללות הוא מדת הרחמים, ובפרטיות העיקר הוא הוי"ו של שם הוי' שענינו הוא הששה מדות שהם מקורים לכל העולמות והנבראי'. וע"כ הוא בצורת קו מפני שכל ענין הוי"ו מדות אינו אלא בחי' קו וצמצום בעלמא לגבי מהו"ע ית' שלמעלה מהיות גם מקור למקור להשתל' העולמות והנבראי'. וביאור ענין ששה מדות הללו הנה מדת החסד הוא ענין ובחי' המשכת אלקותו ית' להוות עולמות ונבראי', אך מפני שטבע הטוב להטיב ומהו"ע • ית' פשוט בתה"פ א"כ גם חסדו הטוב להטיב הוא ג"כ בבחי' הפשיטות, וא"א לזוות העולמו' והנבראים מקבלים כפי מדת חסדו ית' וזהו ענין מדת הגבו' לצמצם האור בכדי שיוכלו לקבל המשכת מדת חסדו ית', ולפ"ז יובן שגם מדת הגבו' הוא בחי' ומדת החסד להיות גם בחי' ומדת הגבו' הוא רק בכדי שיתקבל בהעולמות והנבראים המשכת אלקותו ית', וכמו"כ יובן בשארי המדות שהם כולם בשביל קבלת השפעתו ית' וע"כ המה כולם בבחי' החסד (וכענין לאכללא שמאלא בימינא) וכמו ענין גבורות גשמים שכל עיקר ענין הגשם הוא בחי' חסד לרוות הארץ ולהולידה ולהצמיחה, ולולי מדת הגבו' לצמצם ולחלק להיות

להבין ענין ברכת כהנים: נעתק מבוך 555 מג, ב. נהבא בפנים המאמר בתוך חצאי ריבוע ניתוסף מבוך] 357 מט, א — הכותרת נעתקה מבוך 357. לכללות המאמר השוה לקוטי תורה נשא כה, ב. ספר המאמרים תקס"ה ע' ג. בזוהר: ויקרא יט, ב.

הוי' . . הרחמים: ראה זהר ויקרא יא, א. אחרי סה, א. שטבע הטוב להטיב: ראה עמק המלך שער שעשועי המלך בתחלתו, שומר אמונים ויכוח ב' ס"ד, שער היחוד והאמונה ס"ד, הערה בד"ה אתה אחד מכ"ק אדמו"ר האמצעי (קה"ת תשכ"ה) ע' 4.

וזהו"ע: בבוך 357 באין מעצר לרוחו וע"כ מפני שמהו"ע. לאכללא שמאלא בימינא: ראה זהר וארא כו, א. תרומה קטב, ב. ויקרא כד, א. קרן קעו, א. קעו, א. גבורות נשמים: תענית בתחלתה.

יורד טיפין טיפין לא הי' הנבראים יכולי' לקבלו (וכענין המבול כו' וכידוע), ומכ"ז יובן ענין מריביו מריב וי"ז שהם מארי דדינין שעומדים לנגד שם הוי' והעיקר הוא לנגד הוי"ו של שם הוי' שענינו הששה מדות שהם כולם בבחי' החסד, ולנגדם [הם] מארי דדינין שהם כולם בבחי' הדין דוקא ואין בהם בחי' החסד כלל וכלל (כידוע ומבואר במ"א) אך כ"ז הוא בבחי' שם הוי' שנמשך בהשתל' העולמו' שיש מארי דדינין שעומדים לנגדו (וכענין שטן עומד לשטנו) אבל יש עוד [שם הוי'] שלמעלה מהיות נמשך בהשתל' העולמו' וכמו בי"ג מדה"ד שא' ב"פ הוי' ופסיק טעמא בגווייהו וענינו הוא בחי' רצה"ע כי כל ענין ובחי' ההשתל' ראשיתו הוא בחי' החכ' כמ"ש כולם בחכ' עשית כו' אבל בחי' רצה"ע למעלה מהיות גם מקור להשתל' כו', אך מפני שהוא מקור למקור להשתל' כו' וכמ"ש בע"ח כשעלה ברצונו כו' ע"כ גם הוא גק' בשם הוי' בלשון מהוה כו' (וגם ענין ד' אותיו' דשם הוי' שמורה על בחי' ההשתל' שאינו אלא ע"י צמצום והתפשטות שזהו ענין י"ה והמשכה והתפשטות שזהו ענין ו"ה כמ"ש במ"א וגם בכללותו הוא מורה על הע"ס יו"ד חכ' ה"א בינה כו' ובפרט הוי"ו של שם הוי' שכל ענינו מורה על ההשתל' כנ"ל אעפ"כ יתכן גם כל זאת בבחי' רצה"ע וכמ"ש כל אשר חפץ ה' עשה כו' וא"כ גם כל מה שיש בעשי' מסתמא יש גם ברצה"ע כו' * ואעפ"כ ענינו הוא למעלה מהיות נמשך בהשתל' העולמו' וע"כ אין השטן עומד לשטנו כו' וזה מ"ש ה' יחתו מריביו ששם הוי' שלמעלה מהשתל' יחתה מריביו מריב וי"ו של שם הוי' שנמשך בהשתל' כו'. ובהו יובן ג"כ מ"ש ויאמר ה' אל השטן יגער ה' בך השטן כו' שלכאורה הכפל של שם הוי' ל"ל, אך ע"פ כל הנ"ל יובן ששם הוי' שנמשך בהשתל' יש לנגדו השטן שעומד לשטנו אבל כשנמשך שם הוי' שלמעלה מהשתל' אז אין השטן כנ"ל וד"ל.

ובזוה יובן ג"כ ענין ברכת כהנים כי הנה כתיב במטה אהרן ויצץ ציץ ויגמול שקדים, וביאור ענין שקדים זה מורה על בחי' הכהונה, כי הנה השקדים אין שיהוי ועיכוב כלל בין תחילת הנצתם לגמר בישולם רק כ"א יום כידוע משא"כ בשאר פירות שיש זמן רב ביניהם, ע"כ זה מורה על הכהונה דאהרן, וביאור הענין כי הנה ענין ובחי' אהרן הוא מדת רב חסד, והנה אית חסד ואית חסד כו' הנה אית חסד שנמשך בהשתל' העולמו'

הגשט . . טיפין טיפין : ראה ב"ב טו, סע"א.
 ופסיק טעמא בגווייהו : זח"ג קלת, א אור התורה בראשית תקנא, א.
 וכמ"ש בע"ח : בתחלתו.
 הוי' בלשון טהוה : ראה זתר פינחס רנו, ב. הערה בסה"מ הי"שית ע' 40.
 כו' : שם כו'.
 שקדים . . כ"א יום : ראה לקוטי תורה קרח נה, ג. וראה לקוטי שיחות קרח (תשמ"ג) הערה 34.
 ובחי' אהרן . . רב חסד : ראה תורה אור תצוה פב, איב. ספר המאמרים תקס"ה ע' דש.
 אית חסד ואית חסד : ראה זח"א ריט, א. זח"ג קלג, ב. רא, ב. קמ, ב.

כנ"ל שיש מארי דדינין שעומדי' לנגדו לעכבו, וכמו בענין ר"ה שנגזר על כל אדם כמה יהי' מדת חסדו ית' אתו כל השנה ואעפ"כ מבקשים בכ"י בדרך עלינו השנה הזאת, ולכאורה מה יועיל התפלה אם כבר נגזר כו', אך מפני שגם שנגזר עליו להיות מדת חסדו ית' אתו כל השנה יתכן להיות מארי דדינין שיעכבהו והוא ע"י שפגם בשם הוי' (וכמ"ש בק"ש שעהמ"ט אם פגמתי באות יו"ד כו') וזהו ענין ע"ב גשרים שהוא כלי למדת החסד וכמו ענין הגשר שיכול לעכב המים, אך אין זה אלא במים מועטים וקטנים אבל לא בשטף גדול, וכמו"כ יובן שבמדת החסד שנמשך בהשתל' אפשר להיות מניעה ועיכוב כו' כנ"ל) משא"כ בבחי' ורב חסד שהוא מדת חסדו ית' שלמעלה מהיות נמשך בהשתל' כו' אין יכול להיות עיכוב נגדו כלל וכלל כי אין הכגם יכול להגיע בשם הוי' שלמעלה מההשתל' כו' (וכמו אם רבו פשעיך כו') וע"כ אדרבה הוא נושא עון כו', וזהו ענין ברכת כהנים יברכך הוי' שלמעלה מההשתל' וע"כ וישמרך מן השטן כו'. וזוהו יובן מ"ש על הוי' יחתו מריביו שהטעם שלו הוא גרשי"ם שענינו מורה על ב' תנועות כי כל המשכה שלמעלה מהשתל' שנמשך בהשתל' צריך להיות נמשך מקודם בבחי' חו"ב ואח"כ מחו"ב למדות כו' כידוע וד"ל.

[שייך לאוה"ת נשא ע' א'תחט קודם טע"י יו"ד]

עו"ל ענין וישם לך שלום ע"ד ענין הפלת כה"ג שהי' מתפלל שיהי' שנת שלום כו', וי"ל מה הי' צריך להתפלל על השלום מאחר שהתפלל על הפרנסה כו', אך הענין הוא שעיקר התהוות מחלוקת באה מחמת רוח עוועים ועקלתון שמדמה בנפשו בחבירו שלבו אין שלם עמו כו' והגם שיצעק חבירו במר נפשו לא יאמין לו ויחשוב עליו תמיד עד שחבירו ג"כ ידמה לו עליו שהוא שונאו והכל אינו אלא דמיונות שוא שמעולם לא עלה בלב חבירו שום

וזהו : שם (וזהו.

ע"ב גשרים : פרדס שער טרטי השמות פ"ה. שער ערכי הכינויים מערכת חסד.

סיעור קומה [להרמ"ק] סצ"ד.

עו"ל ענין וישם לך שלום : נעתק מבוך 382 עה, א.

ענין תפלת כה"ג : נרמס בשינויים קלים במאמרי אדה"ו הקצרים ע' תכט.

שיהי' שנת שלום : כ"ה גם במאמרי אדה"ו שם.

רע עליו כו' והאות לזה הנה כאשר יעבור הזמן בזמנים רבים וכלה כבר השנאה ישיב ללבו מה הי' לו בנידן אשר חשב עליו הנה שקר הי' מעיקרו כו' ומדוע לא כיון האמת בשעה ראשונה אך מזה הוראה גמורה אשר רוח רעה של מחלוקת עברה בנפשו לדמות על חבירו כן עד שלא הועיל לו כל אמתלאות של חבירו בוודאי שלהתהוות רוח עקלתון זה שרש ומקור רוחני בעת מן העתים דוקא זמן מתי יכלה כו' והיינו להיות כי ידוע שיש למע' ענין רוח סערה כמו רוח סערה גשמי שעל הים הרי כל גליהם נסרדים זה רודף אחר חבירו ומבלבלו כו' כי כל מי הים מתבלבלים כו' * וכמ"ש בזוהר כד סליק ימא גלגולהי כו' עד דאתי ההוא דכרא בימא כו' פי' כי השלום הוא בריח התיכון הקו האמצעי שהוא עולה במישור וע"כ יש בכחו להשוות ב' צידי הקו חו"ג אע"פ שיהיו ב' הפכים שיהי' כל א' על מקומו יבא בשלום דהיינו למצוא מקום לכ"א ולא יתבטלו כ"א מפני חבירו כו' וזהו ההוא דברא הוא השלום בחי' יסוד כו' וד"ל, ומעתה יובן ג"כ שבבנ"א ג"כ ימצא רוח סערה שייצר עינו בחבירו ויקנא בו ולא יספיק לו בשלום * או ידמה בחבירו רע כנ"ל שזהו מסיבת הבלבול שעושה דמיון שוא כו' והנה יהי' רוח סערה זה מסיבת שני דברים הא' כאשר יהי' מצור ומצוק ח"ו מפני הרעב וכדומה שאז מפני קוטן הדעת יבלבלו זא"ו ואיש בשר זרועו יאכלו והב' מהיפוכו כאשר רוב שובע בעולם שישמן ויבעט כו' מפני הגסות כו' וע"ז התפלל כה"ג שיהי' שנת שלום כלומר לאחר שהתפלל שיהי' רוב ברכה בפרנסה אח"כ ביקש שתלך השפע זו ברוב מנוחה והשקט בבחי' קו האמצעי המנהל השפע לכ"א כפי מדריגתו ולא יתבלבלו לא מפני קוצר רוח של מיעוט השפע ולא מפני גסה"ר בריבוי השפע יותר מדאי, ועד"ו הוא ענין וישם לך שלום שהשלום צ"ל נמשך מלמעלה וכמו לע"ל יהי' שלום וגר זאב עם כבש כו' וכמ"ש לא ירעו כו' כי מלאה הארץ דעה כו' ומהו זה טעם על חיות מזיקים אטו הם ידעו את ה' אך הענין כי מאחר שיהי' מאיר למטה דעת עליון ויתכללו חו"ג למעלה ממילא לא יהי' גם למטה חיות דורסות ומזיקים כלל, ומעין זה הי' בתיבת נח שהיו כל החיות ביחד ולא הזיקו כלל, ועיקר השלום יהי' לע"ל וכמ"ש למרבה המשרה ולשלום אין קץ כו', ועד"ו הוא וישם לך שלום.

כו' : שם נוסף ויש רוח של שלום דהיינו רוח שמנהיג כל הגלים כ"א כפי הליכתו ביושר ובנחת ולא יבלבלו האחר את חבירו כו',
 וכמ"ש בזוהר : בשלח מה, ב.
 השלום בחי' יסוד : ראה זהו בתקתי קטו, ב. במדבר קיח, א. ובהגהות מהרצ"ו.
 סרס שער ערכי הכינויים מערכת שלום. לקוטי תורה [להאריו"ל] בראשית ג, א. מאורי
 אור מערכת שלום סמ"ג.
 בשלום : שם בשלום.

פ' בהעלתך

וידבר ה' אל משה לאמר, דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות וגו', ובמדרש הובא בפרש"י למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאיי לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאיי חלשה או דעתו בשלא הי' עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו אמר לו הקב"ה חייך שלך גדול משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות. להבין זה גם להבין ענין ויכוח של משה עם הש"י בענין הפשר ששאלו בני"י כמבואר בסדרה זו דכתי' ויאמר משה שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרב ואתה אמרת בשר אתן להם הצאן ובקר ישחט להם ומצא להם כו', פי' מי מספיק להם כן משמעו ופשוטו של מקרא, ומלבד גודל הפליא' על מרע"ה איך יפלא בעיניו על יכולת הש"י למצוא להם בשר וכדאי' בדרז"ל עד שאמרו ואיזו קשה זו או שמעו גא המורים כו', עוד יפלא גם בנוהג העולם מה זו פליאה כ"כ והלא היו סביבותם אומות רבות שהי' ביכולת למצוא להם משם הרבה צאן ובקר, ויותר מזה יפלא אומרו אם את כל דגי הים יאסף להם ומצא להם משמע שאין סיפוק להם בכל בשר ודגים שבעולם וזה פלאי הלא בעולם יש כמה וכמה מאות פעמי' ס"ר אנשי' והעולם מספיק להם בשר ודגי' וכיוצא ומעולם לא גשמע שיחסר המין לאנשי' ומה הי' פליא' בעיני מרע"ה רבן של כל הנביאיי במציאת בשר ודגי' לס"ר אנשי' עד שלדעתו גם כל דגי הים לא יספיק להם, זה דבר שאין לו שחר כפשוטו.

א) אך הענין יובן עפ"י הקדמה בענין שבירת הכלי' בהיות שיש לתמה על מה שאנו רואים שהאדם שהוא בר שכל יחי' ויקבל שפעו מן הצומח וחי שהם למטה ממנו במדרגה, עד שע"י אכילתו אותן יתרבה שכלו ייתחזק, וכל כך הם גורמי' גידול השכל עד שלפי אופן דקות או גסות המאכל, כך יהי' אופן גידול השכל שממאכל גס יהי' השכל גס ומפירות יהי' השכל דק וכן גם בפירות עצמן שמתפוח מתוק יוליד בו שכל מה שלא יוליד מתפוח מר או פרי אחרת כשקדים וכיוצא בהן וכנמצא בדרז"ל אין התינוק יודע לקרות

וידבר ה' אל משה : נעתק מבוך 79 כט, א גוכי"ק, שני הקיצורים נכתבו שם כח, סע"ב ונסדרו כאן במקומם. נמצא ג"כ בבוך 292 פב, א, 531 צה, א, בכ"מ בגוכי"ק קרוע וניתוסף כאן בתוך חצאי ריבוע מבוך 292. מיוסד על הנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי בספר המאמרים תקס"ג ע' תקנ"ג נוסחא שני'. נוי"א (הנחת הרי' משה בן כ"ק אדה"ו ז) בתקס"ג שם, לקוטי תורה בהעלתך לא, ג. בדרז"ל : תוספתא סוטה פ"ו, ד.
גידול השכל . . גסות המאכל : ראה ג"כ שלחן של ארבע לרבינו בתיי קרוב לסוף שער שני (ירושלים תש"ל ע' תצו). של"ה שער האותיות אות ק פה, ב.
אין התינוק יודע : ברכות מ, סע"א.

א'תשדמ

או"א עד שיטעום טעם דגן וכן ר"ג אמר עד דלא אכילנא בישרא דתורא כו' והנה מזה נרא' שמעלת הצומח החי גבוה מן האדם עד שישפיעו לו מזון וחיות, והנה אנו רואי' גם בהיפוך והוא אמרם ז"ל ע"ה אסור לאכול בשר והטעם לפי שהאדם הוא המעלה את הבשר ע"ד דוגמת עליית בשר הקרבן ע"ג המזבח כידוע מארז"ל שמשחרב בהמ"ק שולחנו של אדם מכפר עליו במקום מזבח כו' ולפי שע"ה אין בו כח להעלות הבשר אלא ת"ח שיש לו דעת בא"ס ב"ה ע"כ ע"ה אסור לאכול בשר והרי מזה מוכן בהיפוך שהאדם גבוה הרבה מן החי עד שאין לחי עליו בלעדו, ולכאורה שני עניני' אלו סותרין] זה את זה, אמנם הענין הוא דשניהם אמת שיש לכל א' מעלה על זולתו, האדם גבוה מן דצ"ח מצד א' ודצ"ח גבוהי' ממנו מצד א'. ויובן זה בהקדים תחלה שרש האדם הבהמה למעלה, בהיות כי אנו רואי' למטה ציור האדם משונה ענין סדר ציורו מסדר ציור הבהמה, שבהמה ראשה כפופה והאדם ראשו זקוף, וגם שבאדם השכל במוח והמדות בלב זה למטה מזה והרגלים עוד למטה באופן סדר ההשתלשלות חב"ד חג"ת נה"י ובבהמה לא ימצא כלל כאופן ציור זה שהרי ראשה ורגלי' קומה א' להן מן הארץ, ושרש הסיכה לזה הוא לפי שגם בשרשם בעולם הנאצלים הרי המה חלוקי' בדבר זה שבחי' אדם דאצילות והוא שנאמ' בו על הכסא דמות כמראה אדם, הוא בסדר ציור ההשתלשלות בחב"ד חג"ת נה"י ובציור קוין ימין ושמאל כמו ציור אדם ממש והוא בחי' התיקון דשם מ"ה בגימ' אדם, אך לפני מלוך מלך לבג"י דתיקון היו ז' המלכ"י שמלכו ומתו שהם בבחי' שם ב"ן בגימ' בהמה כידוע שהוא בחי' נקודים הגבה למעלה מלפני האצ"י דאדם דהיינו בבחי' תהו ושם לא היו כלל בציור קוין כדוגמת אדם כלל וכלל, ע"כ גם למטה מובדל ציור האדם מציור הבהמה ולהיות שבחי' עולם התהו קדם לעולם התיקון ונעלה ממנו ע"כ גם למטה מאמר נעשה אדם היה לבסוף כל המאמרות שהרי קדמו לו מאמר תוצא הארץ נפש חיה וכל המאמרות, בדוגמא שהי' למעלה אצילת בחי' אדם אחר בחי' בהמה שהוא ענין התיקון אחר התהו, אמנם בהיות כי נעוץ תחלתן בסופן ולכן יש מעלה וכח באדם דתיקון יותר מבתהו כמשי"ת ע"כ גם למטה האדם גבוה במדרגה מדצ"ח ורודה ומושל בהם, וכיאור הדברים יובן עפ"י מ"ש רז"ל בענין והחיות נושאות את הכסא, נושאות ומנושאות, ויש להבין איך יש כח במרכבה

ר"ג אמר: בכא קמא עב, רע"א.

ע"ה אסור לאכול בשר: ראה פסחים מט, ב. וראה לקוטי תורה בהעלתך לב, ב. תצא לו, ג. ברכה צו, ד. ספר המאמרים חקס"ז ע' קצא. הנחות ה"ם ע' פב. ספר המאמרים חקס"ה ע' תתלת. סידור שער המילה קמא, ב. שער ה"ח (ריב, ב) ריד, ב.

שמשחרב בהמ"ק: ראה חגיגה כו, א.

מ"ה בגימ' אדם: נסמן לעיל ע' איתשח.

ב"ן בגימ' בהמה: ראה טעמי המצות [להאריז"ל] שמיני, כנפי יונה [לרמ"ע מפאנון ח"ב סק"ה. מגלה עמוקות אופן קמ (מו, א). קהלת יעקב בערכו, שכת קמא, ב. והחיות נושאות את הכסא: נסמן לעיל ע' איתשו.

דבריא' שהם המלאכי' פני ארי' ופני שור ופני נשר להיות נושאות את דמות מראה אדם שעל הכסא שהוא מרא' דמות כבוד ה', אך הענין שהוא מצד שרש המלאכי' הנק' בהמות וחיות דבריא' הוא מבחי' עולם התהו שקדם לעולם התיקון הנק' אדם ע"כ גם למטה אחר שנפלו בשבחה"כ יש כח באוי"ר שלהן לעורר למעלה בשרשן עולם התהו וז"ש נושאו' את הכסא לבחי' ומעלת עולם התהו שלפני התיקון כו' ומ"מ הם גם מנושאות להיות כי הם נתהוו מאין ליש מבחי' מל' ע"כ הם נישאות ברוח פיו ית' שהוא הסובל אותם ומקימם וגם אוי"ר שלהם ובזאת מעלת בחי' אדם יתירה עליהן להיות כי נעוץ תחלתן בסופן ומאחר שהאדם העליון יצא לבסוף מהמשכו' המאציל מוכרח שיהי' בו תוספת כח רב מכולם וזהו אדם שלימא דכולהו ולכן בבחי' אדם שעל הכסא ימצא הכח הזה להוות מאין ליש מצד התלבשות אא"ס בו כי נעוץ תחלתן בסופן משא"כ בחי' בהמה דעולם התהו שלא נתהוו מאין ליש מהם כו' וזהו שהחיו' דבריא' ששרשן מעולם התהו הם נישאו' ע"י הכסא שדבר ה' דבחי' אדם העליון מחי' אותם מאין ליש ומ"מ אחר שנתהוו הרי הם נושאות ומגביהות בחי' אדם אל שרשן שמעולם התהו שקדם לבחי' התיקון ולכן נק' מרכבה כמשל הסוסים שבמרכבה שיגביהו את הרוכב למקום שלא יוכל להגיע בעצמו.

ועפ"י"ן יובן ג"כ הענין הנ"ל באדם ובהמה שלמטה, בהיות כי ע"י אכילת בשר הבהמה יתחזק שכל האדם והשגתו באחדות ה', ובפרט מדותיו יתחזקו כי אם לא יאכל יחלש וע"י האכילה מתחזקי' מדותיו, והמדות גורמי' תוס' אור בהשכל, כי ידוע דאימ' מקננא בכורסייא פי' בעולם הבריא' ששם הם השרפי' שעבודתם בהתלהבו' ורשפי' אש הנה מקור חיותם מבחי' התבונה בגדולת ה' שהיא המולדת ההתפעלות ורשפי' אש, אמנם הרשפי' אש וההתפעלות גורמי' תוספת כח בבחי' ההתבוננות כנ"ל בענין והחיו' נושאות כו' וכן הוא באדם שלמטה שע"י התבוננותו בגדולת ה' יוליד ההתפעלות וההתלהבות לה' וגם ע"י ההתלהבו' תיתוסף אור ההתבוננות, והנה ההתלהבות תמצא ע"י תוספת חיות הבשר הגשמי שנתעכל ונעשה דם הוא הנפש ונותן תוס' כח להתלהבו' האלקי ה"ז ממש כקרבן הבהמה הגשמי' באש שלמעלה ע"ג המזבח, גמצא שיש כח בבשר בהמה גשמי' לגרום תוס' אור באדם בשכלו ומדותיו והיינו מצד שרשן בבחי' בהמה שלפני האצילות שהוא למעלה משרש האדם שהוא בעולם התיקון כנ"ל שעולם התהו קדם לתיקון וכמו שמתעם זה יש כח בחיו' עליונו' דבריא' להיות נושאות את דמות כמראה אדם שעל הכסא וז"ש ר"ג עד לא אכילנא בישרא דתורא לא צלילא דעתאי כי המאכל גורם תוס' אור

המלאכי' הנק' בהמות וחיות : ראה תניא רס"ט. אור התורה תבוא ע' תתש.
 דאימ' מקננא בכורסייא : תקוני זהר ת"ו (כג, א). עץ חיים שער סדר אבי"ע פ"ג.
 שער ורושי (כללות) אבי"ע פ"ג, תניא פל"ט.

באדם, אמנם זהו לאחר שיתברר המאכלי אבל קודם שיתבררו הרי הם למטה במדרגה מתאדם והוא המברר אותן שהכח הזה נמצא בו דוקא מצד שרשו באדם דתיקון שהוא ש' מ"ה המברר כי הוא בחי' שלימו דכולהו כי נעוץ תחלתן כו' ולכן ע"ה אסור לאכול בשר לפי שאין לו כח לברר ולהעלות המאכלי. ונמצא מובן הקיצור מכל הנ"ל שקודם שנתבררי' המאכלי דדצי"ח אזי האדם גבוה מהם והוא המבררם, ולאחר שמתבררי' אזי הם גבוהי' יותר ומעוררי' בשרשן בחי' בהמה שלפני האצילות וכענין המבואר בע"ה ששם ב"ן לאחר הבירור גבוה משם מ"ה.

הפרק הראשון יבאר בענין שהאדם מברר המאכל שאוכל ומעלה אותו ולכן ע"ה שאין בו כח לברר אסור לאכול בשר, ואחר שהמאכל מתברר הוא מעלה את האדם כמ"ש ר"נ עד לא אכילנא כו', ושכמו כן למעלה הוא ענין חיות נושאות את הכסא וגם מנושאות.

(ב) ועפ"י הקדמה זו שבפרק דלעיל יובן ג"כ ענין שנתקנא אהרן בקרבנות הנשיאי', כי הנה מצות הקרבנות היא ג"כ ע"ד הנ"ל באכילת האדם כי במה שלוקחי' בשר בהמה ושוּרפי' אותה ע"ג המזבח בואת היא מתבררת ועולת למעלה בבחי' עילוי גדול וכמשל עליי' המאכל כשהאדם בר דעת אוכלו שנהפך מצומח או חי לבחי' מדבר כך ע"ד מ' עליי' הקרבן שהבהמו' שהן מבחי' גבורי' דנוגה בישראל סומקא מתבררי' ונכללי' במל' דאצילות הוא ענין האש של מעלה שהי' יורד לקבל הקרבן, ואחר שהקרבן מתעלה [אזי] הוא מעלה את בחי' המל' כמשל שהמאכל מחי' את האדם אחר שנתברר מצד ששרשו נעלה [יותר] מצד שרש הגבו' דנוגה שהוא בבחי' גבורי' דתהו עיי' כשמתבררי' הם מעלי' את [בחי' הנ"ל לשרשן] דתהו וזהו סוד מצות הקרבנות שהם גורמי' עליות העולמות [הגבה מאד געלה].

וזהו שחלשה דעתו של אהרן על ריבוי הקרבנות שלהם להעלות הגבו' דנוגה ולמה לא הי' הוא המקריב לפי שזה הדבר תלוי בו יותר שהרי הוא הי' עיקר המעלה את המל' מלמטה למעלה ברשפי אש שלהבת בחי' הי"ג שבה כי הוא שושבינא דמטרוניתא פי' עד"מ השושבין שיש שושבין לחתן ולכלה של החתן הוא המוריד את החתן והולך עמו ומביאו אל הכלה ושל הכלה גם הוא מאנשי החתן אלא שהוא שליח של החתן אל הכלה להביא אותה אל החתן שצ"ל תשושבין למעלה הימנה במדרגה עד שיהי' כממוצע ביניהם שביכולתו להעלות את הכלה אל החתן מה שאין זה ביכולתה מצד עצמי' כמו

המבואר בע"ה : ראה שער פנימיות וחיצוניות דרוש ז.
 שנתקנא אהרן . . שחלשה דעתו : ראה רש"י ר"פ בהעלתך. תנחומא תצוה ב. בהעלתך
 ג. ה. במדבר רכא פס"ו, ג. ה.
 אהרן . . שושבינא דמטרוניתא : גסמן לעיל ע' א'תשא.

ער"מ הצריך ליכנס להמלך ואין לו כח זה מעצמו לעצור כח בהיכל המלך כי לא ניסה בכאלה אזי יוכל לעלות ע"י א' מאנשי בית המלך שהוא ילך עמו ויחזקהו ויאמצהו כו' כמו כן עליית המל' מבי"ע עולמו הנפרדי לבחי' עלמא דדכורא דאצי' להתייחד עם ז"א שאין לה כח זה מעצמו כי אין ערוך כלל בין היות' מושפלת מבי"ע לעליי' זו שהיא גלוי א"ס ב"ה לזאת יש שליח מבחי' עלמא דדכורא להעלו' את המל' והוא בחי' אהרן שושבינא דמטרוניתא שהוא מבחי' אצי' ומעלה את המל' לשם, ובהיות כי הוא שושבינא דמטרוניתא המעלה את המל' חלשה דעתו על שלא הי' ברובי קריבנו' דנשיאי' שענינם ג"כ להעלות המל' ע"י הקרבנות כנ"ל. והשיב לו הקב"ה חייך שלך גדול משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות, כי הדלקת נרות זמנורה הוא בחי' העלאה גם כן אך ביתר שאת ובמדרגה יותר נעלה מהעלאת קרבנות בהמה דחונכת הנשיאים, וטעם ההפרש ביניהם יובן בהקדים ענין הידוע שיש הפרש בין חכמ' לבינה שהחכמה נק' אין ובינה נק' יש וגם בבחי' גבו' שלהם יובדלו בדבר זה דבחי' גבורו' דאבא הוא בחי' אין וגבו' דאימא הם יש ודבר מה, וביאור הענין הוא כי ההתלהבות ורשפי אש הנגלית ונרגשת הגם שהיא מסתעפת מצד ההשגה וההתבוננות דוקא כי אם לבינה תקרא וכענין אימא מקננא בכורסייא שלכן השרפים הם בבחי' רשפי אש כו' הרי התלהבו' זו שהוא בחי' גבורו' דאימא היא בחי' יש ודבר מה שיש מי שמתפעל כידוע שגם בג"ע העליון כתי' להנחיל אוהבי יש לפי שגם ההשגה שבבינה שבמל' השורה עליהם הוא בחי' יש ודבר מה לגבי החכמה, משא"כ החכמ' תמשיך ביטול במציאות לפי שכח מה למעלה מן ההשגה הוא לכך גם ההתפעלו' וגבו' דאבא הוא בבחי' ביטול, וזהו ההפרש שבין ההעלא' דנרות המנורה לאש הקרבנות כי אש המזבח מבשר הבהמה שנשרפת הוא מבחי' גבו' דאימא כמשל התלהבות שנולד מההשגה כנ"ל ולכן הי' מכליון הבשר שהוא בחי' התהפכו' היש ודבר שעולה בלהב השמימה כהתפעלו' לב בשר באדם, אבל נרו' המנורה שדולקי' משמן זך מאד כמ"ש במשנה פ"ח דמנחות הראשון למנורה כו' וידוע דשמן הוא בחי' חכמה כז מה שלכן הוא בחשאי ובבחי' ביטול וגם בחי' התלהבותו שהוא בחי' גבו' שבו הוא בחשאי וביטול וזהו ענין שנמשך אחר הפתילה שדליקתו והתלהבותו באור בבחי' ביטול והמשכה הוא שנמשך אחריו משא"כ בשריפו' בשר הקרבן שהוא כלה ונשרף באור אבל לא בבחי' המשכה שיומשך אחרי האור כי הוא בחי' יש ונק' אשא אוכמא אבל אש דמנורה בכליון השמן ומשיכותו נק' אשא חירורא כי הי' בהיר וזך מאד מצד צלילות השמן כנ"ל והוא כענין ההפרש בין ביטול להתלהבות, ולכן עליי' המל' שע"י הדלקת

שוחכמה נקי אין : ראה תקוני זהר רתמ"ב. חניא ליקוט פירושים פי"ח ע' שכא.

ובינה נקי יש : דאה זהר ויחי רמב, ב ובאור התמה שם.

דשמן . . חכמה : ראה זהר ויקרא ה, ב ובמקדש מלך שם. אמור פת, ב ובהגהות

הרח"ו שם. מאורי אור אות ש, סמ"ח.

חכמה כז מה : זהר צו כח, א, לד, א.

המנורה הוא ענין העלא' נפלא' כי היא ע"י גבו' דאבא משא"כ בקרבנות שההעלא' ע"י גבו' דאימא וזהו בהעלותך את הנרות כלומר כשתמשיך את ההתלהבו' בכנ"י הנק' נרות כי נר ה' נשמת אדם [כר'] אוי אל מול פני המנור' יאירו ז' הנרות פי' שיהי' ההתלהבו' והאור זך מצד החכמ' הנק' אור המא[יר] אור השורף ועכ"ז הנה נכלל בהדלקת הנרות גם בחי' העלא' גבו' דאי' והוא ענין מה שהי' [מדליק בא]ש המערכה ע"י קיסם שהוא מבחי' אש וגבו' דאימא וזהו בהעלותך בחי' גבו' והסתלקו' מגבו' דאי' [וגם] כליון הפתילה [בא] מגבו' דאימא כמו כליון בשר הקרבן אלא שהמשכת השמן אחר הפתילה והתכללותו באור הוא מבחי' גבו' דאבא וא"כ י"ל שבנרו' המנורה עצמן בהיותן דולקי' הי' בהם שני הבחי' יחד גבו' דאימא וגבו' דאבא ולא שגבו' דאימ' הי' תחלה ע"י הקיסם ואש המערכה שמשם מדליקי' הקיסם ומדליקי' בו המנורה בלבד, וכן משמע פשט ל' הוהר בענין אשא אוכמא ואשא חירורא שהם בחי' גבו' דאו"א ומבואר שם שהם בעוד שהנרו' ממש דולקי' כי האש הסמוך לפתילה הוא אשא אוכמא והאש שעל גביו מלמעלה הוא הנק' נהורא חירורא והוא אור המאיר והנה בהדלקת המנורה הי' ב' הבחי' יחד האשא אוכמא בא מכליון הפתילה והאשא חירורא שע"ג בא משמני' הנמשכי' אחר הפתילה ולכן האש דקרבנו' הי' כולו מבחי' אשא אוכמא וגבו' דאימא לפי שלא הי' ע"י שמן כ"א ע"י כליון בשר בהמה כנ"ל) וזהו שאמר לו הקב"ה שלך גדול משלהם כי קרבנו' שלהם נכללו בשלו לפי שענין הקרבנו' שלהם הי' העלא' המל' ע"י גבו' דאי' לבד ובהדלקת המנורה הי' גבו' דאו"א יחד כנ"ל וזהו טעם סמיכו' פ' המנורה לפ' הנשיאי', וגם בזה יתורץ קושיות הר"ג שהביא הרמב"ן בפירושו החומש ע"ש.

הפרק שני יבאר שכמו כן הי' ענין הקרבנות שהבהמה מתכרר' ע"י אש שלמעלה ואח"כ היא גורמת עליות העולמות, וזה הי' קנאת אהרן במה שלא הי' הוא בקרבנו' הנשיאי' שהם להעלות המל' לפי שזה הדבר שייך לו בהיותו שושבינא דמטרוגיתא, והשיב לו הקב"ה שלך גדול משלהם כי הדלקת המנורה הי' ג"כ להעלו' המל' אך באופן יותר נעלה דהיינו ע"י גבו' דאו"א יחד משא"כ בקרבנו' שהוא מבחי' גבו' דאי' לבד.

ג) ועד"ז יובן ג"כ ענין טענת משה שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרבו ואתה אמרת בשר אתן להם כו' כי הנה משה הוא יסוד אבא שמדרגתו הוא בחי' הביטול דכח מ"ה שלמעלה מעלה ממדרגת ההתלהבות וס"ד ישראל שבדורו הי' דור דעה שהיו כלולי' בנשמת משה שהוא הי'

ע"י קיסם : ראה רש"י יומא מו, ב.

קושיות הר"ג : כ"ה גם בשה"מ תקס"ג שם.

משה הוא יסוד אבא : ראה לקוטי שיחות—ו ע' 244 ואילך.

דור דעה : זהר בשלה סב, ב. במדבר דבא פ"ט, ג. תנחומא חוקת ו.

שרשן ומקורן ולכן אמר אשר אנכי בקרבו פי' בחי' אנכי מי שאנכי הוא בחי' כתר עליון שהוא שרש ומקור להחכמ' הוא בקרבו כי מצד הביטול דכח מ"ה שורה בו אור א"ס ב"ה ולהיות כי מדרגתם הי' בבחי' הביטול אי"כ אנכי דכ"ע בקרבו שורה, ולהיות כן איך יאמר בשר אתן להם שבחי' בישראל סומקא הוא ההעלא' דנוגה ע"י גבו' ורשפי אש כנ"ל בענין הקרבנות כו' ושרשו הוא ע"י בחי' בינה בחי' ההתבוננו' שממנה נולד ההתלהבות ליש ודבר מה, והרי כ"ז הוא למטה מטה ממדרגתם שהם מבחי' ביטול דכח מה וז"ש ואתה אמרת בשר אתן להם שהוא מפליא על בחי' ואתה דכתי' ואתה קדוש ששורה בח"ע איך יאמר בשר אתן להם שלא לפי מדרגתם שהרי הם מבחי' אשר אנכי בקרבו הוא בחי' ח"ע שבו שורה אנכי כו' כנ"ל.

הצאן ובקר ישחט להם ומצא להם, דקדק לומר ומצא להם פי' וכי היאך אפשר שימצא הבשר להם והלא לא יוכל למוצאם ולהשיגם כי הרי כל העלאו' דבשר הוא בגבו' דאימא והם למעלה ממדרגה זו כנ"ל וזהו שאמר ישחט להם כי ענין השחיטה להוציא דם היינו ענין מיתוק הגבו' שבנפש הבהמה שנפלה בשבה"כ שע"י שנשפך דם הקשה לחוץ לא יש עוד בהדם הנשאר בבשרה כ"א מגבו' הטובי' וממותקי' וכ"ז יתכן לאותן שהם ממדרגתם שישחט להם צאן ובקר כדי שיבררו ויעלו אותן ועי"ז יתעלו גם האדם האוכל כנ"ל פ"א אבל העם אשר אנכי בקרבו אין להם השתוות כלל לבשר עד שיעלו אותו ושיתעלו על ידו, גם אם כל דגי הים שהם הברואי' מעלמא דאתכסיא שנמתקו מן הגבו' יותר מן הבשר גם המה לא ימצאו למדרגת דור המדבר כי גם הברואי' שבעלמא דאתכסיא הם יש ודבר לגבי מדרגתם הגם שא"צ שחיטה כברואי' שבארץ אלא אסיפה בעלמא גם אסיפתם יש ודבר הוא כי אין מזונם פי' מדרגתם רק מזונא דחכמת' עילא' שהוא המן בידוע וד"ל.

והשיב לו הקב"ה היד הוי' תקצר, פי' להיות כי יש ב' מיני בשר א' כמו בשר בהמה והב' כמו בשר עוף השמן שהשמנונית שבו יקרא ג"כ בשם בשר אעפ"י שאינו אלא שומן וכמו עופות השמיני' כשלוים שאמרו בגמ' שהי' שמן כ"כ עד שי"ג לחמי' נבלעו משומנו כו', כי הגה נת' למעלה פ"ב שהשמן הוא בחי' חכמה והטעם שנקראת כן החכמה הוא דכמו השמן טבעו להתמשך מטה מטה כמ"כ טבע החכמה להתמשך וכמו שאנו רואי' שמחמת שפע השכל כשמתרבה יוכל להשפיל עצמו למטה מטה עד שיסבול כל ההפכי' ומנגידים וכמו שימצא טענת שכל להטות כלפי זכות גם לאדם שהרשיע מאד כו' משא"כ במי שאין בו חכמה כ"כ שלא יוכל לסבול החיפוף לפי שלא יוכל להשפיל עצמו ממדרגתו, היינו בחי' חסדי' שבחכמ' שלכך נק' אבא כמו

אנכי מי שאנכי : נסמן לעיל ע' א'תרצו.
 דגי הים . . שא"צ שחיטה . . אסיפה בעלמא : חולין כו, ב.
 מזונא דחכמת' . . המן : ראה זהר בשלח סב, א.
 שאמרו בגמ' : יומא עה, ב.

אב הרחמן כו' ואמנם עיקר ענין כינוי השמן לחכמה הוא ע"ש בחי' הביטול שבחכמ' כח מה שכך השמן הוא בחשאי ואם כן גם ענין הירידה וההמשכה שבשמן הוא ג"כ ענין ירידת והמשכת הביטול שבחכמה שיוכל להתמשך מטה מטה ולפי ערך כח החכמ' והביטול בעצמותו כך יוכל לירד יותר לפעול הביטול למטה כמו לפני מלך גדול יתבטל גם מי שהוא יש יותר כשתויי יין וכיוצא שהוא בהתנשאות היפך הביטול עכ"ז מצד גדולת המלך שראוי להבטל לפניו יגרום בו הביטול ביותר כו' וכך גם בבחי' החכמ' שבנפש עם היות' נפלא' בעצמות' יכולה לירד לפעול הביטול גם למטה מטה עד שגם בבחי' בישראל סומקא שהוא בחי' היש דגבו' דאי' יוכל לפעול הביטול מחמת עוצם תגבורת השפע של הביטול מלמעלה למטה כנ"ל וזהו ענין השמנונית שבבשר השלו שטבעו לפעפע דהיינו להתפשט גם בדבר זולתו שהוא בחי' יש ולפעול בו הביטול שנמשל לשמן כנ"ל וזהו שהשיבו היד ה' תקצר, מה שטענת איך יותן להם בשר שהוא יש ודבר, הלא יד ה' שבח"ע לא תקצר מלהתמשך למטה מטה עד שגם באוכלם בשר יהי' בהם בחי' הביטול במציאו', והיינו מחמת השמנונית שבשלו שנק' ג"כ בשר אך הוא מפעפע ויורד ולא נשתנה טעמו לעולם על היותו מחסדי' דאבא בחי' המשכת הביטול, וע"כ באוכלם אותו יוכלו להעלותו ולהבטל ולהכלל באחדות ה' שבכח מ"ה שבנפשם בחי' ביטול, וההפריש שבין שמן למאור המנורה ובין שמנונית דשלו והלא שניהם מח"ע כנ"ל וע"כ יש איזו הפרש ביניהם, הוא כי השמן למאור הרי השמן נכלה באור אלא שהוא גם נמשך אחרי הפתילה והוא בחי' גבו' דאבא שענין היותו בחי' גבו' הוא בחי' ההעלא' שלו אלא שההעלא' היא בבחי' ביטול וזהו ענין שנמשך אחר הפתילה, אבל השמן דשלו הוא בבחי' ירידה והמשכה למטה והוא מבחי' חסדי' דאבא שטבעם לירד ולהמשך והוא בחי' יותר נעלה שאינו בבחי' כליון אלא אין סוף להתפשטותו וע"ז נאמר היד ה' תקצר, והוא ענין ההפרש בין שושבינא דמלכא לשושבינא דמטרוניתא שבחי' שושבינא דמטרונית' הוא המעלה את הכלה כנ"ל פ"ב, אבל שושבינא דמלכא הוא ההמשכה מלמעלה למטה שממשיך את החתן גלוי א"ס ב"ה אל הכלה כו' והוא בחי' משה שבזכותו ירד המן והשלו כנ"ל.

בהעלותך את הנרות וכו' במד"ד פ' בהעלותך ופ' ואתה תצוה פי' בהעלותך לזכותכם להעלות אתכם אמרו ישראל כי אתה נרי ואתה אומר שנאיר לפניך אמר להם בשביל להעלות אתכם כו' שיהו אומרים ראו היאך ישראל מאירים למי שמאיר לכל העולם כו'. ועוד אמרו שם הקרבנות כל זמן שבהמ"ק הם נוהגים אבל הנרות לעולם אל מול פני המנורה יאירו כו'. ולכאורה זה תמוה שבזמן שאין בהמ"ק קיים הרי גם המנורה אינה (בת"א פ' וישב בד"ה בכ"ה בכסליו) והענין כי הנרות הם המדות לך הוי' הגדולה והגבורה כו' והן שבעה נרות כנגד ז' מדות ועד"ז ארז"ל במד"ד פ' בהעלותך ז' הנרות כנגד ז' כוכבים שמשוטטים בכל הארץ כו'. ובזהר ר"פ בהעלותך דקמ"ח סע"ב ת"ח בהעלותך את הנרות אליו בוצינין עילאין דכולהי נהרי כחדא מן שמשא. פי' בוצינין עילאין הם מדות עליונות דאצי' שהם נק' נרות והם מאירים מן שמשא שמשא היינו הארת יסוד אבא המאיר בז"א כדפי' הרמ"ז שם וכן מבואר בסידור שער הר"ח בביאור ע"פ והי' מידי חדש בענין שמש בשבת צדקה לעניים דשמש הוא יסו"א ובשבת הוא מאיר בוו"נ וזהו"ע צדקה לעניים וזהו שמש צדקה ומרפא בכנפי' כו' ע"ש. וע"ע בזה"א ר"פ ויצא ע"פ ורחש השמש ובבה"ז שם ועיין עוד מענין הנרות בזה"ב שמות דף י"ד ב'. רק שם פ' תרומה דקס"ז א' פי' דהנרות הם במל' ע"ש ע"פ כי נר מצוה ותו"א שהם . . . אכן במ"ד תצוה ספלי"ו אמרו ואיזהו נרות של הקב"ה זה תורה שנא' כי נר מצוה ותו"א והקשה ע"ז בעה"כ של בעל טה"ד ערך נר שהרי התורה נק' אור ולא נר ולק"מ כי התורה שרשה מח"ע אך נתלבשה בו' מדות דו"א כשר ופסול נמשך מחו"ב כו' וכמ"ש בד"ה השמים כסאי ולכן מצד שרשה בח"ע נק' אור ומצד התלבשותה בהמדות נק' נר נמצא דהמדות עליונות דו"א נק' ג"כ נרות. ועד"ז מדליקין ב' נרות לשבת א' כנגזי זכור וא' כנגד שמור והרי זכור הוא בחי' ז"א אלא דו"א נק' ג"כ נר ועוד דגם לפמ"ש כי נר מצוה הרי המצות הם ג"כ בז"א רמ"ח פיקודין דאינון רמ"ח איברי' דמלכא וכמ"ש מזה בד"ה והי' לכם לציצית ובביאור ע"פ וידבר אלקים דעשה"ד והחכמה היא בחי' אור להאיר את המדות ולזכנן וזהו"ע העלאת הנרות שהי' אהרן המשיך המשכת אור החכמה בעולם

בהעלותך את הנרות : נעתק מבוך 808 קלד, א.
 במד"ד פ' בהעלותך : ראה שם פט"ו ב.
 במד"ד . . ואתה תצוה : ראה שם פל"ו, ב.
 ועוד אמרו שם : פט"ו, ו. ושם שבהמ"ק קיים.
 ועד"ז ארז"ל : שם פט"ו, ז.
 בד"ה השמים כסאי : ראה תורה אור בראשית א, א. ספר המאמרים תקס"ה ע' תשה.
 ע' תשסו. ע' תשנב.
 מדליקין ב' נרות : ראה שו"ע אדה"ו הל' שבת סרס"ג, ס"א.
 רמ"ח פיקודין : נסמן לעיל ע' איתשו.
 בד"ה והי' לכם לציצית : לקוטי תורה שלח מו, ד. סידור שער הק"ש פ, ג.
 ובביאור ע"פ וידבר אלקים : לקוטי תורה במדבר יו, סע"א. ספר המאמרים תקס"ח
 ע' רלה. מאמרי אדה"ו — פרשיות ע' תתו. ע' תתי. ע' תתכ.

שהם ז' בחינות ומדות... שבסדר והנהגת העולם כמשנת בד"ה בכ"ה בכסליו הנ"ל.

(קיצור. ז' הנרות הם ז' מדות שבפסוק לך הוי' הגדולה והגבו' כו' והעלאת הנרות להעלותך ולהמשיך בהן גלוי אור החכמה שנק' אור).

ב) ולהבין ענין מעלת המשכה זו י"ל בכמה אופנים האחד כמ"ש בסידור סד"ה הללוי' הללי נפשי כי כשצריך להמשיך גילוי אור המדות דאצי' בבי"ע צריך להמשיך גילוי אור החו"ב בהמדות והיינו לפי שמהמדות יש עדיין יניקה לחיצוני' לפי שבו"ת הי' שבה"כ ע"כ צריך להמשיך אור הח' שבה לא הי' שבה"כ כמ"ש ימותו ולא בחכ' ועוד שבחי' החו"ב קרובים יותר להארת אוא"ס כי אין התלבשות אוא"ס אלא בחכמה מצד שבחי' הביטול הוא בחכ' כו' וע' בבה"ז פ' כי תשא גבי מחצה"ש דא י' מענין מעלת המשכת החכמה, ובסידור גבי סדר נט"י לסעודה, שזהו"ע שפיכת המים על הידים כו' להמשיך הארת החכ' על המדות כו' ע"ש. ועוד ע"פ משנת בד"ה באתי לגני שהמדות נק' עלמין דאתגליין והח' נק' עלמא דאתכסייא, ועו"ג מאד עמקו מחשבותיך ועם היות שהחכ' מאירה בהמדות אך אין ערוך לבחי' הארה זו מהחו"ב הנמשכים ומתלבשים במדות לגבי עצם החכ' עצמה שהיא בחי' מאד עמקו ותכלית עבודת האדם להמשיך אור החכ' עצמה שיומשך ויתלבש בהמדות והוה ממעמקים קראתיך והמשכה זו היינו ע"י עסק התורה, ועי"ז נמשך תוס' אור בהעולמות שלא יהי' העולם מסתיר על קדושתו של הקב"ה והיינו כמ"ש במ"א בענין כי אל דעות ב' דעות שמלמטלמ"ע אנו אומרי' שלמטה היש ולמע' הוא בחי' אין שאינו מושג וזהו"ע שהבריאה נק' יש מאין אבל מלמעלמ"ט בידיעתו של הקב"ה הוא בהיפוך כמ"ש כולא קמי' כלא חשיב, שהוא ית' הוא היש האמיתי וכל מה שלמטה הוא אין וכלא ממש חשיב, והנה מצד הארת המדות עליונות שהן מקור בחי' עולם מקום וזמן נמשך הגילוי ע"ד בחי' יש מאין אבל ע"י המשכת בחי' ח"ע שהוא כח מה נמשך שיהי' גם למטה הגילוי... דכולא קמי' כלא חשיב וזהו"ע שהחכ' היא בחי' אור להאיר ולוכך את המדות שיהי' בהם ג"כ הגילוי כמו בחכ"ע וכמ"ש במ"א בפ"י ביום ההוא יהי', וגם כמ"ש במ"א שיחוד אור א"ס בחכ"ע נק' איהו וחיהי חד

בד"ה באתי לגני : לקוטי תורה שיר השירים לא, סע"ד ואילך.
 ב' דעות : ראה תורה אור יתרו סה, א. לקוטי תורה ראה כג, ד. דרושים לשמ"ע פג, א. שיר השירים מז, ב. ספר המאמרים תקס"ב ע' רז. ספר המאמרים תקס"ג ע' תשעז. ספר המאמרים תקס"ד ע' קנו. ספר המאמרים תקס"ו ע' רח. ע' שכח. סידור שחרית מד, סע"א. דרושים לחתונה קכט, א.
 כולא קמי' כלא חשיב : זח"א יא, ב.
 בפ"י ביום ההוא יהי' : ראה לקוטי תורה פקודי ו, א. כמדבר ז, ד, ט, ד.
 תבא מג, ג. ספר המאמרים תקס"ה ע' תקצט. ע' תרסג.

הוא למעלה מהיחוד שבמדות דנק' איהו וגרמוהי חד בד"ה זר"ש בדא"ח בת"א פ' יתרו, וזהו"ע בהעלותך את הנרות שהם הז' מדות שנק' נרות כי גילוי זה שבבחי' יש מאין שעכ"פ היש מתהווה מאין ובטל איליו נק' ג"כ הארה וגילוי והן שבעת הנרות וע' בזח"א ס"פ מקץ דר"ד סע"ב, אך העלא' הנרות היינו שיהי' גילוי דעה עליונה וכמ"ש לקמן אי"ה בענין אהרן אותיות נראה שהו"ע כי עין בעין נראה כו'.

(קיצור.) כי בז"ת הי' שבה"כ משא"כ בחכמה, ועוד שבחכ' שורה אוא"ס, וגם כמ"ש עמקו מחשבותיך, איתו וחייהי גילוי דעה העליונה).

ג) אך להבין איך ובמה יוכלו להעלות נרות העליונות (בד"ה בכ"ה בכסליו הנ"ל) הענין כי יש עולם שנה נפש ואהרן הי' ממשיך המשכת אור החכ' בעולם שהן השבעת הנרות שהן ז' מדות עליונו' שבסדר . . . העולם כך הי' ממשיך אור החכ' בנפש ישראל שהם יוצאי ירך יעקב שבעים נפש דהיינו יו"ד הוא בחי' חכ' הנמשכת ומשתלשלת בבחי' עקב וסוף המדרגות התחתונות וזה הי' ענין המשכת אהרן בהעלותו את הנרות להמשיך בחי' יו"ד של יעקב כו' (בד"ה והי' מספר בני') וכתוב גם את העולם נתן בלבם פי' שהעולם נתן בלבם של בני"א נמצא שעיי"ז שממשיכים בחי' העלאת הנרות בנפש דהיינו העלאת המדות שירדו ונשתלשלו בגשמיות הנה"ב שתהיינה עולות ונכללות בקדושה ע"י החכ"ע שהוא התורה שמן משחת קודש, עיי"ז נעשה ג"כ העלאת הנרות בבחי' עולם, וביאור הדברי' הנה ענין המגורה נא' בזכרי' ראיתי והנה מנורת זהב כולה כו' ואומר מה אלה אדוני ויאמר אלי זה דבר ה' אל זרובבל, פי' כי ענין המגורה הוא בחי' דבר ה' שהוא מקור נש"י שאמר ואתה נפחת בי וכמ"ש ויפח באפיו נשמת חיים וגו' (בד"ה והי' מספר הנ"ל) וגם כמ"ש ויהי האדם לנפש חי' ות"א לרוח ממללא וישראל נק' בשם זרובבל ע"ש וזרעתייה לי בארץ והם היו אז בגלות בבל גם הנשיא נק' זרובבל ע"ש זה וזהו דבר ה' אל זרובבל, וזהו"ע המגורה כי הנשמה קרוי' נר כמ"ש נר הוי' נשמת אדם ועמ"ש מזה בד"ה רני ושמחי בת ובד"ה כי אתה נרי

זר"ש בדא"ח: זכור ושמור בדיבור אחד.

אהרן אותיות נראה: ראה ספר השיחות תש"א ע' 152 מאמר הבעש"ט. זח"ג קג, א. תורה אור תצוה טב, סע"ב. לקוטי תורה בהעלותך ל, סע"א. ספר המאמרים תקס"ב ע' ריט. ע' תנת. ספר המאמרים תקס"ה ע' דש. ספר הערכים תב"ד—ב מערכת אהרן ע' תרכט הערה 681.

יו"ד . . . חכ': נסמן לעיל ע' איתשיר.

בד"ה והי' מספר: לקוטי תורה במדבר ה, א. ספר המאמרים תקס"ה ע' תקעט.

וביאור הדברי': מכאן הושה לקוטי תורה ריש פרשתנו.

בד"ה רני ושמחי בת: תורה אור מקץ לו, א. ספר המאמרים תקס"ה ע' קכד.

ובד"ה כי אתה נרי: תורה אור מקץ מ, א. ספר המאמרים תקס"ח ע' תרמג.

וכללות נש"י נק' מגורה וזהו מגורת זהב כולה ע"ש כולך יפה רעיתי ויש בה בחי' ז' גרות שהם ז' מדריגות בעבודת ה' יש עובד מאהבה משוך כמים ויש מאה' כרשפי אש (ע' בד"ה כי תבואו כו' ושבתה הארץ) ויש ע"י התו' קו הממוצע (ע' בד"ה נאו לחיך) ויש ע"י נצחון לנצח ולהתגבר בעבודת ה' בסוף מרע וע"ט (עמ"ש בד"ה והנצח זו ירושלים ובד"ה למנצח על השמינית ובד"ה אלה מסעי) ויש ע"י הודי' (עמ"ש בד"ה אתה הצבת גבולות ארץ ובד"ה יהודה אתה) וכן יש עבודה ע"י התנשאות כמארו"ל ישראל בני מלכים הם וכמ"ש ויגבה לבו בדרכי ה' ויש ע"י שפלות כו' והנה אהרן הוא המדליק את הנרות הללו לפי שהוא משבעה רועים הממשיכי' חיות אלקות לכללות נש"י והוא המשיך להעלות אהבה עזה לה' ולהגדיל מדורת אש האה' כרשפי אש שלהבת מתלהטת בקרב איש ולב עמוק והוא בחי' אש יו"ד בחי' גבורות דאבא כי באהרן נא' ונחנו מה והוא הרצוא שמבחי' שם מ"ה וע"י שממשיך בחי' הרצוא מבחי' כח מ"ה בנפש עי"ז נמשך ג"כ בחי' זו בעולם כנ"ל.

(קיצור). איך יוכלו להעלות הנרות העליונות אך כי יש עולם שנה נפש ויש בחי' מגורה ושבעה גרותיה בנפש ז' מדות שיש בעבודת ה' ואהרן מעלה גרות אלו ועי"ז נמשך כמו"כ בעולם).

ויובן • בהקדים ההפרש ויתרון מעלת בחי' אהרן על מעלת ומדריגת אברהם אע"ה שנק' אברהם אוהבי כי באברהם הוא אומר הלך ונסוע הנגבה פי' שהלך ממדריגה למדריגה ממטלמ"ע עד שנתדבק בבחי' הנגבה שהוא בחי' אהבת ה' לדבקה בו בדביקה וחשיקה וצימאון כו' (ע' ענין הנגבה בוח"א פי' ל"ל דפ"ג ע"ב גבי לבתר הלך ונסוע הנגבה דקביל ב"י רוח כו' ודף פי"ד ריש ע"א דהיינו בבחי' ז"א דאצי' שנק' רוח למעלי מבחי' מל' שנק' נפש, וע' בפ' ויגש דר"ו ע"א. והנה בדרום הוא יבושת ותוקף החום דהיינו האה' בבחי' צמאון, והנה המגורה ג"כ בדרום • ועד"ז תקנו לומר ב"ש תחלה ואח"כ

נש"י נק' מגורה : ראה ילקוט צפני רמז תקסז. תורה אור מקץ לב, ב.
 בד"ה כי תבואו : לקוטי תורה בהר מ, ג. מאמרי אדה"ז — פרשיות ע' תקצב.
 בד"ה נאו לחיך : לקוטי תורה שיר השירים יב, ד. ספר המאמרים תקס"ד ע' ת.
 בד"ה והנצח זו ירושלים : ספר המאמרים תקס"ה ע' תתקצב.
 ובד"ה למנצח על השמינית : לקוטי תורה תזריע כא, ב.
 ובד"ה אלה מסעי : לקוטי תורה מסעי צ, ד. ספר המאמרים תקס"ה ע' שסה.

הנחות הר"פ ע' קיה.

בד"ה אתה הצבת : סידור שער הל"ג בעומר שג, ג.
 ובד"ה יהודה אתה : תורה אור ויחי מה, א.

ישראל בני מלכים : שבת קיא, א (במשנה).

אהרן . . . משבעה דועים : ראה לקוטי שיחות — כ ע' 643.

ויובן : כנצ"ל (ד) ויובן.

בדרום . . . החוט : ראה לקוטי תורה תזריע יט, ד.

בדרום : אוצ"ל בדרום).

פסוד"ז עד שאח"כ מגיע למדריגת ואהבת שבק"ש וגו' כי ואהבת אינו ציווי על מדת האה' טבעית שבלב כי הרי מדת אה' זו הטבעית ודאי מסותרת בלב כאו"א מישראל אלא ואהבת מל' אבה שהוא פי' וענין רצון, לפי שהרצון הוא פנימיות המדות כמו שאנו רואים בחוש שהרצון מנהיג המדות של אדם שאפי' אם יש לפניו דבר שיש תענוג לפי טבע המדות אם מסלק רצונו ממנו מפני איזה טו"ד אינו מקבל נחת ותענוג ממנו וכן להיפך בדבר של צער ויסורים אם עושה רצונו לכך כו', והרי המדות תלוים ברצון והיינו שהוא פנימיותם וחיותם (כי הרצון הוא בחי' כתר ואית רצון ואית רצון היינו רצון הנמשך מהשכל ויש רצון עליון שלמעלה מהשכל, ועמ"ש מזה בד"ה ויקהל משה עכ"פ גם רצון הנמשך מהשכל הוא למעלה מהמדות הנמשך מהשכל שהם ו"ק דו"א והרצון הוא כתר דו"א ועיין מזה בסידור בביאור ע"פ כי על כל כבוד חופה, שת"ת דאימא נעשה כתר לז"א, והוא למעלה גם מהמוחין דו"א וכ"ש מהמדות דו"א, וראי' לכ"ז ממ"ש בתורה ס"פ בראשית אמחה את האדם כו' כי יצר לב האדם רק רע כה"י, ואח"כ בפ' נח אחר שהקריב נח קרבן וכתוב וירח ה' את ריח הניחוח נאמר לא אוסיף לקלל עוד כו' כי יצר לב האדם רע מנעוריו הרי שזה הטעם עצמו שמתחילה הי' נמשך ממנו חובה מה שיצר לב האדם רע עתה נמשך ממנו זכות והיינו מחמת הרצון שנתגלה רצונו ית' לזכות ע"י העלאה דריח ניחוח אוי הרצון המשיך מהמוחין זכות כו' נמצא הרצון מושל על המוחין וכ"ש על המדות הגמשיכי' מן המוחי' והנה הרצון כתר דו"א נקי מול פני המנורה וששה קני המנורה הן ו"ק דו"א וכ"ז הר"ע ואהבת דאברהם שממשיך הרצון התחתון הנולד מהכינה ודעת שהוא בחי' וגולה על ראשה בחי' בינה ות"ת דאימא נעשה כתר לז"א ולכן מנורה בדרום כמו באברהם הלוח ונסוע הנגבה אמנם אהרן בהעלאת הנרות ממשיך בחי' רצה"ע שהוא א"א ומהמדות דא"א להיות נמשך ומתלבש בכתר ומדות דו"א שהו"ע המנורה עצמה וכמשנ"ת ענין המשכה זו מרצה"ע ברצה"ת בד"ה ויקהל משה גבי ענין בחי' התורה המרומז במעשה המנורה ע"ש), וע"ז מצוה הכתוב להפוך רצונו ותשוקתו וחפצו לאה' את ה' שלא יהי' לו חפץ ורצון אחר זולתו וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ כלה שארי ולבכי וגו' (והיינו דכמו שמכינה נמשך כתר דו"א כמו"כ באדם ע"י התבוננות בעומק השגה נמשך בחי' רצון זה אך היינו ע"י התבוננות היטב כי הכתר נמשך דוקא מתפארת דבינה למעלה מבחי' נה"י דבינה שמהן נמשכי' המוחין עצמן דו"א וע' כאן בזח"ג ר"פ בהעלותך שזהו"ע יוצא מחופתו כו' בחי' בעטרה שעטרה לו אמו ופי' אמו היינו מ"ש בד"ה רני ושמחי בת בענין לא זו מחבבה עד שקראה אמי), והאיך יהי'

הרצון . . . כתר : ראה אגה"ק סכ"ט (תניא קמט, סע"ב).

ואית רצון ואית רצון : נסמן לעיל ע' איתרצג.

בד"ה ויקהל משה : תורה אור ויקהל טו, ז. ספר המאמרים תקס"ה ע' שמ.

שת"ת דאימא נעשה כתר לז"א : נסמן לעיל ע' איתרצד.

יצר לב . . . כה"י : ראה בראשית ה, ה.

הדרך לאהבה זו ורצון זה הקדים הכתוב פסוק שמע ישראל הוי' אלקינו וגו' להתבונן הטיב ולשום על לבו איך שהוא ית' אחד בשמים ובארץ כו' כי למעלה מבחי' השתלשלות שו"א דהיינו למעלה מע"ס דאצי' לא שייך עליו ית' לשון אחד כמ"ש במ"א בד"ה וארא אל אברהם כו' ואפילו במקור ההשתל' בחי' המחדש בכ"י מע"ב נק' הוי' אלקינו בחי' תרין ריעין דל"מ כי תמיד מחדש כו' (ר"ל חו"ב הם אין ויש ונק' תרין ריעין כי תמיד נמשך מאין ליש וזהו"ע המחדש כו' מע"ב פי' ראשית הוא חכ' ראשית ההשתל' כו') ואין נופל לשון אחד כי אם בהשתל' בחי' שו"א כו' שהם בחי' ו' קצוות רוחניים וגשמיים שהם מעלמא דפרודא כו' (כנו' בזח"א פ' חיי שרה דקכ"ג א' גבי עשרים שנה ושבע שנים כו' ע"ש) והוא ית' אחד בהם לפי שהם מתיחדים ביחודו ובטלים אלא דקמי' כולא כלא חשיבי ששה קצות רוחניים דכתיב לך הוי' הגדולה והגבורה וגו' וגם ו"ק גשמיים שהוא כולל בחי' מקום וכת' הנה מקום אתי שהמקום בטל איליו לפי שהוא ית' סוכ"ע ואינו נק' לפניו ית' בשם מקום כלל שהרי לפניו ית' לא שייך שום מקום וזמן שהם הם נבראים מאין ליש ולכן אומרים אח"כ בשכמל"ו פי' כי מבחי' מלכותו נמשך בחי' מקום וזמן כמ"ש מל' מלכות כל עולמים וממשלתך בכל דו"ד רק שאינו אלא מבחי' שם לבד שאינו אלא התפשטות זיו והארה כדי להאיר ממנו לזולתו שיהי' נק' שמו עליו בלבד (וע' בסידור גבי כגוונא דאיגון מתיחדין לעילא באחד היינו ביטול ו"ק רוחניים שמתיחדים בשכינתא עילאה בינה הנק' מקום טמיר וגניז הנה מקום אתי אוף הכי איהי אתיחדת לתתא היינו ביטול ו"ק דבי"ע במל' דאצי' הוא שורש ביטול ו"ק גשמיים כו') וכאשר יתבונן היטב בדברים האלה ויהיו נקבעים בלבו באמת אז לא יחפוץ חפץ ורצון אחר זולתו ית' כמ"ש מי לי בשמים שהם תענוגים רוחניים ועמך לא חפצתי בארץ שהם תענוגים גשמיים לפי שהכל הוא בחי' מקום וזמן אפי' כל השגות שמשיגי' בעוה"ז הם גופלים תחת מקום וזמן ואי לזאת כלה שארי ולבבי להיות צור לבבי כו' להיות בטל אליו ית' לדבקה בו לבדו ית'.

(קיצור אות ד'. נתבאר בחי' אהבת אברהם המנורה עצמה ונמשך ע"י התבוננות).

ה) והנה כל זה הוא בחי' מעלת ומדריגת אאע"ה שאה' זו נק' אה"ע כי נלקחה מבחי' עולם מקום וזמן איך שהם בטילים אליו ית' ונק' ממטלמ"ע לפי שהיא עבודת האדם פולחנא דרחימותא ממדריגה למדריגה כנ"ל (וע' בד"ה רני ושמחי בענין רננא ברמשא מלמטלמ"ע וזהו כענין אה"ע דבחי' אברהם ושמחה בצפרא מלמעלמ"ט זהו כענין מש"כ בענין אה' דאהרן

ע"ש) ועמ"ש בד"ה וידבר אלקים כו' וזארא כו' איך ע"י שם אלקים נמשך הארה לש' הוי' וזהו ענין מלמטלמ"ע גם יובן ב' בחי' אלו ע"ד משנית בד"ה כי תשמע בקול ענין מפתחות החיצונות ומפתחות הפנימי' ובד"ה חכלילי עינים גם בענין ב' בחי' כלה שנו' בד"ה שה"ש אבל בחי' אהרן הוא בחי' אחרת שהוא שושבינא דמטרוניתא בבחי' מלמעלמ"ט דהיינו שכל חפצו ותשוקתו להיות נגלה כבוד ה' לעיני בשר שיהי' גילוי אלקותו ית' למטה כמו למעלה וזהו חסיד המתחסד עם קונו עם קן דילי' כו' ולא כדי לדבקה בו ית' לרות צמאנו לבד כו' כמ"ש בתניא ואה' זו באה ג"כ ע"י אותה ההתבוננות עצמה בק"ש באחד רק כאשר ישים ג"כ מרירות כגפשו על החושך המטטיר אלקות שלא נראה לעיני בשר כ"א בחי' מקום וזמן והם רחוקים מאור פניו ית' ודלית מה' תפיסא בי' כלל ולא שייך בחי' מקום וזמן אלא בבחי' מל' ית' שאז שייך לומר מלך מלך וימלוך כו' וכדכתיב מל' מכ"ע וממשלתך בכל דור ודור שהעולמו' שהם בחי' מקום ודו"ד שהם בחי' זמן נמשכו מבחי' מל' ית' וממשלתו אבל ממהו"ע כביכול רחוקים הם מאד בתכלית ואי לזאת יתמרמר נפשו מאד כאשר ישים אל לבו ריידה זו וריחוק זה אשר ירדה מאד מאד בשפל המדרי' ורחוקה מאד מה' בתכלית ויצעקו אל ה' בצר לו להאיר לו אור ה' בתוך החושך ומסך המבדיל וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ כלה שארי ולבבי צור לבבי וחלקי אלקים לעולם דהיינו שיהי' התגלות אלקותו לעולם ועמ"ש • בד"ה להבין ענין הפסוק מי אל כמך שזהו"ע יחוד קוב"ה ושכינתו' דהיינו שיתגלה אוא"ס ב"ה שלפני ההשתל' ולמע' מן הזמן למטה בסדר ההשתל' שתחת הזמן כו' ע"ש) והנה ע"י אתעדל"ת במירדות צעקה זו גורם אתעדל"ע עד יערה רוח ממרום להיות נגלה כבוד הוי' וראו כל בשר עין בעין וגו' כמ"ש במ"א כשם שמלמעלמ"ט כולא קמי' כלא חשיב כך ממטלמ"ע יראו לעיני כל בשר כמו למעלה חז' בחי' אהרן אותיות נראה וכמ"ש אשר עין בעין נראה אתה הוי' ועננך עומד עליהם פי' עין בעין יראו גילוי אלקותו דכולא קכ"ח והענן והחושך המטטיר יראו שהוא עננך שממך הכל וא"כ אין שום העלם והסתר לפניו ית' ח"ו שלפניו כחשיכה

בד"ה וידבר אלקים : תורה אור וזארא נז, ד. מאמרי אדה"ז — פרשיות ע' רכה.
 בד"ה כי תשמע בקול : לקוטי תורה דאה כב, ד. ספר המאמרים תקס"ו ע' שכב.
 ובד"ה חכלילי עינים : תורה אור ויחי מז, א. ספר המאמרים תקס"ה ע' קסו.
 בד"ה שה"ש : לקוטי תורה שה"ש א, א. הגחות ה"פ קלח סע"א.
 איזהו חסיד : ראה זהר משפטים קיר, ב. מינחס רכב, ב. תקוני זהר בהקדמה

א, סע"ב.

כמ"ש בתניא : פ"י ופמ"א.

ודלית מה' תפיסא : תקוני זהר בהקדמה (יו, א).

מלך מלך : מ (הא') נקוד סגול, מ (הב') נקוד קמץ.

ועמ"ש : אוצ"ל (ועמ"ש).

בד"ה להבין . . מי אל כמך : לקוטי תורה דרושים לראש השנה סא, סע"ב.

כמ"ש במ"א : לקוטי תורה במדבר יג, ב. ספר המאמרים תקס"ב ע' רו.

אור בהעלותך התורה א'תשנ"ט

כאורה ואהבה זו שבבחי' יראה נק' אהבה * שהוא למע' מע' מבחי' אה"ע בחי' מקום וזמן כו' והוא קרבת הוי' ממש במהו"ע כביכול ונק' מלמעלה למטה כו' והמשכיל יבין, וזאת יהי' חפצו ותשוקתו של אדם ואה"כ ימשוך להיות עזה כמות אהבה ורשפי' רשפי' אש שלהבת י"ה שיהי' גילוי אלקותו ית' וכאשר החושך מכסה ומסתיר יהמרמר ע"ז מאד.

(קיצור. ענין אה"ע דאברהם הוא מלמטלמ"ע אכן אה"ד דאהרן היא מלמעלמ"ט שיהי' גם למטה הגילוי כמו למעלה ממש ונק' יחוד קוב"ה ועמ"ש גבי רני ושמחי בענין רגנא ברמשא ושמחה בצפרא).

ו) וזוהי יובן מה שתקנו בתפלת ש"ע סלח לנו כי חטאנו אחר ק"ש שמקבל עליו עומ"ש ומצות ואהבת כי הנה כתיב אוילים מדרך פשעם ומעונותיהם יתענו פי' ועל כל עונותיהם הם מתעני' ועושים תשובה ופשעם שגדלה מעונותיהם כי פשעים אלו המרדי' אעפ"כ הם אוילי' מהם כי לא ידעו דרך פשעם ולא מפשעם אלא מדרך פשעם כי הדרך הגורם לפשע ומרד הוא פר"ע מ"ש (ועמ"ש בד"ה כנשר יעיר, איך פשיעה נזכרה בתו' גבי שומרים שהניצוץ אלקות צריך שמירה שלא יאבד וכענין איזהו שוטה המאבד מה שנתנני' לו פי' ש' מ"ה שבו והשמירה ע"י שמור זו משנה, והו' דרך פשעם כשבטל מן התו' כו' וזהו ג"כ לעבדה ולשמרה כו' וזהו בנים גידלתי ורוממתי והם פשעו בי פי' בי היינו עומ"ש בזה"ג דס"ו ע"ב ובאר"ר דק"ל בענין בי נשבעתי דפי' בי היינו האור המלוכש בתוך ז"א והוא בחי' או"א"ס ממש ועד"ז אמר והם פשעו בי כי ע"י הפשע שגדול מהעון נוגע הפגם כ"כ למעל' ועכ"ז הם אוילי' מדרך פשעם) והיינו לפי שאינו נראה לעיני בשר כמו מלך בוד' ולפיכך בק"ש משקבל עליו עומ"ש ומאריך באחד ועי"ז מגיע לאהבת להיות חפץ בגילוי אלהותו ית' ושלא יחשיך החשך ממנו ואזי יתמרמר הוא מאד ויבין שיש חטא ופשע שע"ז החשך מחשיך שהוא רחוק מאור פניו ית' בתכלית ואזי אומר בשמו"ע סלח לנו כו' כי פשענו (ופי' מחל לנו גילוי רעדכ"ד שהוא בחי' עובר על פשע ואדרבה מפשע נעשה שפע כי זדונות נעשו כזכיות

ואהבה זו שבבחי' יראה : ראה אור התורה בהעלותך ע' שמש קטע המתחיל וענן שיה' בהבדלה.

יראה נק' אהבה : בלקוטי תורה כאן ל, רע"ב ראה זו נקרא אהבה רבה. ק"ש . . עומ"ש : ראה ברכות יג, א.

פשעים אלו המרדי' : יומא לו, ב.

בד"ה כנשר יעיר : לקוטי תורה האוינו עה, א. ספר המאמרים תקס"ד ע' רכ"א. מאמרי אדה"ו — פרשיות ע' תחק,

איזהו שוטה : חגיגה ד, א. וראה כתר שם טוב (קה"ת) סרצ"ב. לקוטי תורה ויקרא ג, ד. תורתו כב, א. פינחס עו, ב. מסעי צא, א. ראה לג, דע"א. סידור שחרית לג, ד.

שמור זו משנה : בלקוטי תורה האוינו שם בספרים. וראה בהנסמן במראי מקומות (קה"ת תשד"מ) שם.

זדונות נעשו כזכיות : יומא סו, ב.

עמ"ש סד"ה ועתה יגדל נא, והטעם שע"י המרירות נמשך בחי' זו הוא כמ"ש בד"ה שוש אשיש גבי עוברי בעמק הבכא מעין ישיתוהו שע"י בכייה זו שבוכה על החושך המסתיר בו נמשך גילוי פנימי' יגמדה"ר בו' ומ"ש סד"ה כי תצא גבי ובכתה את אביה וכו', ועיין בתניא פמ"ה ע"פ וישא את קולו ויבך בו', ועפ"ז יובן ג"כ ענין הנ"ל שכדי להמשיך גילוי בחי' אה"ר דאהרן הוא ע"י אותה ההתבוננות עצמה המעורר אה"ע דאברהם רק כאשר ישם מרירות בנפשו בו', והיינו כי ע"י המרירות ממשיך גילוי יגמה"ר בחי' ורב חסד שהוא שורש אה"ר בו', ועמ"ש בזה לקמן בד"ה והנה מנורת זהב, גם כמ"ש בד"ה קול דודי גבי המרור שהוא בקו האמצעי כי דוקא ע"י המרירות נמשך בחי' רחמים שהוא קו האמצעי שעולה עד הכתר שהוא למע' מסדר ההשתל' כחשיכה כאורה ומשם דוקא נמשך כח יחוד העליון שיהי' הגילוי למטה כמו למע' לפי ששם אין שייך כלל מעלה ומטה (כו') אך לא די במרירות זו מההתבוננות בשעת ק"ש ותפלה לבד רק שצריך לקבוע עתים ולכן תקנו עת קבוע בתיקון חצות לקבוע מרירות זו בנפשו, וזהו בזכרנו את ציון שהוא נקודת מ"ש כמ"ש במ"א (ועמ"ש לענין ציון בד"ה רני ושמחי בת ציון ובד"ה ציון במשפט תפודה) וע"י המרירות זוכה לבחי' גילוי אלהותו ית' כנו"ל, והנה הגורם לשכר מצוה היא המצוה בעצמה שהתור' והמצות הן הן גילוי המשכות אלקותו ית' למטה, וזהו היתה לי דמעתי לחם יומם ולילה באמור אלי כל היום איה אלקיך, פי' שע"י הדמעה והמרירות הנ"ל זוכה ללחם שהיא התור' שנא' בה והגית * יומם ולילה (כי יג"מ שהתור' נדרשת בהן נמשכים ג"כ מיגמה"ר ולכן ארז"ל זקן זה שקנה חכמה כי הן יגת"ד כנודע) לפי שהמרירות שאדם קובע בשעה זו בנפשו גורם להמשכת גילוי אלקות כה"י, משא"כ אם ישים אליו לבו רק בשעת תפלה לבד הנה אז הוא שעת הכושר שמתעורר למעלה מוחין גדלות ולא די לו בזה להיות בזה כה"י כי אחר התפלה כה"י אינו אלא ע"י התור' שהוא גילוי אלקותו ית' ואין גילוי זה אלא אחר המרירות בנפשו מריחוק מה' כי בלאו הכי הרי נשארת למטה בו' (וכמ"ש ג"כ בד"ה ושבחה הארץ גבי כי נכמרו רחמיו על אחיו בו' ויתאפק ויאמר שימו לחם בו' ויבא החדרה ויבך שמה בו' שכדי שיהי'

סד"ה ועתה יגדל נא : לקוטי תורה שלח לט, ג. ספר המאמרים תקס"ו ע' רנא.

בד"ה שוש אשיש : לקוטי תורה נצבים מז סע"א.

סד"ה כי תצא : לקוטי תורה תצא לו, ג. סה"מ תקס"ה ע' תתלא.

בד"ה והנה מנורת זהב : לקוטי תורה בהעלתך לה, ב.

בד"ה קול דודי : לקוטי תורה שיר השירים יד, סע"ד. ספר המאמרים תקס"ט ע' מו.

מ"ש : מלכות שמים.

ובד"ה ציון במשפט תפודה : לקוטי תורה דברים ב, סע"א וד"ה ציון (קה"ת

תש"ו) ע' 7.

והנית : ביהושע א, ה. (ובלקוטי תורה כאן) והגית בו.

יג"מ שהתור' נדרשת : תורת כהנים ר"פ ויקרא, וראה לקוטי תורה עקב טו, רע"ג.

ראה לה ד.

זקן זה שקנה חכמה : ראה קדושין לב, ב. תורת כהנים (ורש"י) קדושים, יט, לב.

התו' בבחי' לחם אפוי ע"ד ואפו כו' בתנור א' להיות נבלע באברי' דמלכא הוא ע"י התעוררות רחמים ובכייה כו' וזהו ממש ענין היתה לי דמעתי לחם כו', גם כי התו' מ"ע ומל"ת שרשם מבחי' דעת הכולל חו"ג וכמ"ש הרמ"ז ר"פ קרה והדעת והרחמים הם קו א' וכמ"ש סד"ה במד"ס גבי שאו כו' לגולגלותם, וזהו ג"כ ענין משה מלגאו בחי' דעת ויעקב מלבר בחי' רחמים וכמ"ש סד"ה את הכבש הא' תעשה בבקר, והנה ענין ההפרש בין המרירות שאדם קובע בנפשו בתיקון חצות ובין המרירות בעת התפלה לבד אפשר דהנה ידוע ענין מ"ת בוכי' אנו בעינן למהוי קדם מלכא כמ"ש בענין הנסכים לשיתין בפ' שלח וסד"ה במד"ס הג"ל, ולכן מרירות זו שבשעה מיוחדת שאינה זמן תפלה ממש הוא דוגמא יותר לבחי' מ"ת בוכי' וע"י בכייה זו נמשך הגילוי גם למטה במים תחתוני' שמתחת הרקיע להיות הגילוי למטה כמו למעלה ולא יסתיר הרקיע המבדיל כו', וזהו חכמות בחוץ תרונה בחוץ דוקא וכמ"ש בד"ה זכור את יום השבת לקדשו, וזהו"ע הנסכים ניסוך היין והמים יינה של תו' וערבים עלי ד"ס כו' שנמשכי' לשיתין למ"ת כו') וזהו באמרם אלי כה"י איה אלקיך שלא די בשעת התפלה לבד אלא צריך להיות לחם יומם ולילה ע"י התו' וע"כ צריך להקדים דמעתי שעה קבוע.

(קיצור. אוילים מדרך פשעם, לכן בשמו"ע אחר ק"ש אומרי' כי פשענו, דמעתי לחם כה"י איה).

ז) והנה עד"ז בענין היתה לי דמעתי לחם כו' ובענין איך שע"י המרירות דוקא נמשך בחי' אה"ר דאהרן להיות עין בעין גראה כו', הנה כ"ז הוא הקדמה לבאר ולהשכיל עד"ז ממש ענין הדלקת הנרות בשמן, כי כמו שהשמן כותתין תחלה כתית למאור וגם עשוי מותים והותים הם מרים, כך הנה הדלקת והמשכת האה' כרשפי אש שלהבת הבא מבחי' ראי' הנ"ל להיות חפץ בגילוי אלהותו ית' הוא ע"י בחי' שמן כתית דהיינו ע"י השפלות להיות שפל רוח וכמאמר ונפשי כעפר לכל תהי' והיינו ע"י התבוננות השפלות של הנפש איך ירדה ממקום כבודו, ואיך המקום והזמן הם רחוקים מאור פניו ית', וגם שע"ז יתמרמר על ההיפך כנ"ל, והענין דהנה כתיב כשמן הטוב על

סד"ה במד"ס: לקוטי תורה במדבר ג, א.

משה מלגו: ראה תקוני זהר ת"יג (כט, א), כנפי יונה [לרמ"ע מפאנו] ח"א

מ"ב, פכ"ט.

סד"ה את הכבש הא': לקוטי תורה פינחס עה, ד.

מ"ת בוכי': גסמן לעיל ע' א'חשג.

בענין הנסכים לשיתין: לקוטי תורה שלח מב, ב.

בד"ה זכור: תורה אור יתרו ע, א. ספר המאמרים תקס"ס ע' לו.

וערבים עלי ד"ס: ראה ע"ז לה, א. וברשיי שם.

ונפשי כעפר לכל תהי': (נוסח אלקי נצור) ברכות יו, א.

הראש יורד על הזקן זקן אהרן שירד ע"פ מדותיו, פי' זקן אהרן הוא דיקנא דכהנא רבא (הן דרך פרט יגת"ד בחי' יגמה"ר, י"ג מדות שהתו' נדרשת בהן כנ"ל) בחי' שערות שהן הן הלכות התו' שנק' קווצותיו תלתלים שהן הן המשכת גילוי אלהותו מלמעלמ"ט בריבוי התחלקות לאין קץ ויש ע"ז בחי' שמן הטוב שהוא בחי' חכ"ע שנמשך עליהם (והענין י"ל דהשערות הם דז"א קווצותיו תלתלים שחורות כעורב והשמן שעליהם זהו חכ"ע דאצי', אך עוי"ל דהכוונה ג"כ על שערות דיגת"ד דא"א וכמ"ש הזקן זקן אהרן נז' ב"פ זקן והענין דהשערה יש בה חלל מבפני' שבו נמשך ומתלבש איזה תיות מהמוחי', והנה השערות עצמן הם ממותרי מוחין, ולכן יכולים לחתוך את השערות ואין זה נוגע להמוח כלל, והגמשל יובן ברוחניות דבחי' שערות נק' לבושים כענין המשל שבו ועל ידו משיגים הגמשל אשר המשל זהו בחי' השערה עצמה ובחי' הגמשל המלובש בו והז"ע החיות המלובש בתוך חלל השערה וכמ"ש כ"ז בסידור גבי האל אב הרחמן המהולל בפה עמו, ועד"ז יובן בענין התו' שהיא בחי' שערות כי התו' נק' משל הקדמוני פי' שהיא בחי' משל ולבוש לבחי' הקדמוני של עולם, שכמו שע"י המשל יושג הגמשל כך ע"י התו' יהי' השגה באור א"ס ב"ה שהוא קדמונו של עולם וכמ"ש בת"א סוף דרושי הפורים ובביאור דמוזזה מימין ונ"ח משמאל, וזהו שהלכות התו' הן בחי' השערות עצמן ר"ל שהם הנק' משל הקדמוני, ויש עליהם בחי' כשמן הטוב שהוא בחי' חכ' דאוא"ס ב"ה ממש מבחי' קדמונו של עולם היינו חכ' דא"ק או חכמה דעתיק יומין הנמשך ומלובש בהן או יאמר ע"ד שנת' סד"ה אני ה' אלקיכם דפ' ציצית שבתו' יש ב' בחי' הא' נק' תורת ה' כמ"ש בתורת ה' חפצו, והב' בחי' ובתורתו יהגה, והיא התו' שלמטה, וזאת תורת האדם, וכמ"ש ועל תורתך שלמדתנו שיש ב' בחי' תורתך ושלמדתנו, וכמ"ש בסידור גבי דרושי המילה, וזהו"ע השערות עצמן ובחי' כשמן הטוב הנמשך בהן, ושני הדרכים עולים בקנה א', והנה השערות עצמן הם יגת"ד דא"א הם בחי' חיצוני' לגבי פנימיותן שהוא בחי' כשמן הטוב שהפנימיות נמשך מבחי' פנימי' הכתר שהוא עת"י אך א"א להמשיך הפנימית כ"א ע"י החיצוניות, וזהו ג"כ ענין הנ"ל שהשמן נמשך מן הזיתים והזיתים הן מרים, כי הזיתים הוא בחי' צומח, הו"ע השערות עצמן דיגת"ד שהם בחי' צומח, ולכן הזיתים הם ג"כ מרים כי כן השערות עצמן נק' דינים לגבי הפנימי' המלובש בהן וכמו שערות הדיקנא שהם תקיפין וקשים וכן בהלכות התו' יש בחי' דינים וגבורות וכמ"ש קווצותיו תלתלים שחורות כעורב כמ"ש במ"א, ואף דבא"א השערות הן כחלג חידור עכ"ז קשישין

הזקן זקן . . . ב"פ זקן : ראה אור התורה בהעלתך ע' שמט.
 התו' נק' משל הקדמוני : ראה שמואל א כד, יד וברשי' שם. רשי' (משפטים)
 כא, יג. (מכות) י, ב ד"ה והאלקים. אור התורה וארא ע' קנב.
 סד"ה אני ה' אלקיכם : לקוטי תורה שלח מט, ב.
 כמ"ש במ"א : ראה לקוטי תורה שיר השירים ו, ג.
 קשישין אינון : ראה זח"ג קלא, ב.

אינון כו' וכדי להמשיך בחינה זו והו דוקא ע"י שהאדם טועם מרירות בנפשו מן החושך המסתיר ושרש דשרש ההעלמים נמשך מן הלבושים המסתירים שהן בחי' שערות כנ"ל, ואזי עי"ז אח"כ זוכה לגילוי בחי' הפנימית בחי' כשמן הטוב חכ"ע והחכ' תחי' שלמעלה מבחי' צומא, ועמ"ש בבה"ז פ' נשא ומכ"ז יובן ענין מ"ש ע"פ כי תשמע בקול, בבחי' הפנימי המלוכב בתוך הקול התורה כו'.

קיצור. ענין שמן כתית ומרירות הותים כשמן הטוב יורד).

ח) והנה בחי' שמן זה נק' שמן משחת קדש משיחותא דקדש עילאה דאית קדש בלא ו' ואית קדוש בו', וכמ"ש ואנשי קדש תהיון לי שזהו למעלה מבחי' כי עם קדוש אתה כמ"ש בוזח"ב משפטים דקכ"א סע"ב, כי קדש הוא לשון הבדלה ומה שהוא מובדל ומופרש ומכוסה מהשגה דחכים ולא בחכ' ידיעה ונק' מלה בגרמי' בוזח"ג דצ"ד, ועמ"ש מזה בת"א בד"ה ואלה שמות, והתפשטות הארה בחי' זו בהשתל' למטה נק' קדוש בתוס' ו' שהוי"ו מורה על המשכה, משא"כ במקורו נק' קדש, ועמ"ש מזה ג"כ בד"ה צאינה וראינה בענין שאו ידיכם קדש וברכו את הוי' שמבחי' קדש ממשכיכם הברכה וההמשכה בש' הוי' שנק' קדב"ה סוכ"ע, והוא הארה כו' אבל קדש היא בחי' שלמע' מסוכ"ע וממכ"ע שאינו בגדר עלמין כלל ונק' קדמונו ש"ע כו' וע"ש. והנה בסדר ההשתל' א"א כלל שיומשך מבחי' זו דקדש ממש ע"י השתל' שאפי' כל המשכות בעולמות עליונים הוא מבחי' קדוש בוי"ו וגם קדוש הוא מובדל כו', אך אמנם ע"י התו' היא בחי' שמן משחת קדש משיחותא דקדש עילאה ממש כי התו' היא ממש המשכת חכים ולא בחכ' ידיעא שהוא בחי' קדש ממש, והוא היורד ונמשך על בחי' השערות דוקא שהן הן הלכות התו', ולכן מברכי' אשר קדשנו במצותיו וצונו, קדשנו ממש למדריגת קדש העליון ואנשי קדש תהיון לי, ולכן עתידים צדיקים שיאמרו לפניהם קדוש שהקדוש הוא מה שממשיכים מבחי' קדש כו' כך ימשיכו המלאכים בחי' קדוש בוי"ו מהנשמות שנק' אנשי קדש ממש, והנה המשכה זו דבחי' קדש ממש נמשך דוקא ע"י הלכות התו' המלוכשת בגשמיות ממש משא"כ בעולמות עליונים וכמ"ש במ"א משל לזה ממה שהשכל המאיר ע"י הדיבור שהוא רוחני אין זה רק הארת השכל אכן בהטפה הגשמיות מלוכב עצמיות החכמה ממש וכמ"ש באגה"ק בסופו ובביאור הזהר פ' בראשית במאמר לא טוב היות האדם לבדו כו' ע"ש, ועד"ז יובן איך שע"י הלכות התו' שבגשמיות נמשך משיחותא דקדש עילאה העליון ממש, מה שלמעלה מסדר ההשתל' כנ"ל, והנה סיפיה דקרא שיוורד ע"פ מדותיו ר"ל

עתידים צדיקים שיאמרו לפניהם קדוש : ב"ב עה, ב.
באגה"ק בסופו : סדיה להבין מ"ש בפע"ח (תניא קנו, א).
ובביאור הזהר פ' בראשית : ראה ד"ה זה בביאה"ז לכ"ק הציצ כרך א.

שיחגלו מדותיו של הקב"ה ואהבתו כו' מלמעלמ"ט, ולא כמדת בו"ד ממטלמ"ע
 בצימאון כו' כנ"ל רק שיהי' גילוי אלקות למטה כמו למעלה ממש ע"י התומ"צ
 שהן הן המשכת מדותיו של הקב"ה יגמה"ד כו', וכמ"ש ושמן ימינו יקרא,
 במשלי סי' כ"ז י"ו, פי' שע"י בחי' שמן נמשך ונקרא בחי' ימין זו הוא בחי'
 אה"ר וימינו זו היא אהבתו של הקב"ה ורצונו (והיינו כי אבא שהוא חכ"ע
 בחי' שמן מליבש חסד דא"א שהוא ימינו של הקב"ה, ולכן שמן ימינו יקרא,
 והגם כי לפמשנ"ת השמן הוא חכ' דא"ס שלמעלה מחסד דא"א מ"מ גם חכ"ע
 דאצי' גק' שמן לפי ששרש מוחין דאבא נמשכים מלמעלה מעלה כו', ועיין
 בזח"ג ויקרא דף ז' ב' ע"פ כשמן הטוב ובמ"ש בזהר הרקיע שם, והנה חסד
 דז"א נק' חסד עולם וימינו שרש בחי' אה"ע אבל חסד דא"א נק' ורב חסד
 כי חפץ חסד הוא ומשם נמשך בחי' אה"ר כו' ונק' חסד דקשוט פי' חסד של
 אמת היינו להיות אמת ה' לעולם, והיינו שיהי' הגילוי למטה כמו למעלה ממש,
 וזהו"ע היד הגדולה אשר עשה הוי' במצרים עמ"ש מזה בד"ה בפ' גסכים)
 דהיינו ע"י התו' והמצות שהן רצונו וחכמתו ית', אך גם בבחי' זו לא יחפץ
 מדותיו של הקב"ה לבד בבחי' חיצוניותו וכמארו"ל האומר אין לי אלא תו'
 אפילו תו' אין לו אלא ישים אליו ליבו רוחו ונשמתו אליו יאסוף מקרב איש
 ולב עמוק לבקש את פניו פנימיות רצונו ית' מקור וחיות המדות (וכמארו"ל
 אליו ולא למדותיו, והוא אוא"ס ב"ה המלוכש בהמדות, ולא להמדות עצמן,
 ואף גם ביגמה"ר כבר נת' שיש בהן חיצוני' ופנימי' כנ"ל), וזהו אל מול פני
 המנורה דהיינו פנימית רצה"ע, שהוא בחי' מול פני המנורה היינו כי פני
 המנורה הוא הרצון דכנס"י כנזכר לעיל אות א' אך מול פני המנורה היינו
 בחי' הפני' עליונים המאירים בבחי' זו ע"ד כמים הפנים לפנים, והו"ע יאר
 ה' פניו אליך, ישא ה' פניו אליך התגלות פנימית רצה"ע הנמשך ומאיר מול
 פני המנורה וכמ"ש במ"א בד"ה כי תצא בענין לך אמר לבי בקשו פני את
 פניך הוי' אבקש, ואהרן כה"ג הוי' מעלה הנרות נש"י שיהי' לבם מכוון לא"ס
 ב"ה ממש שהוא בחי' מול פני המנורה (וע' בחולין די"ט סע"ב בענין מול ערפו
 כו'), יאירו בחי' שבעת הנרות שהן ז' מדריגות שבנשמות עובדי ה' כנ"ל.

(קיצור). השמן נק' משחת קדש שלמעלה מבחי' קדוש בוי"ו ולכן אינו נמשך
 רק על הזקן שהן הלכות התורה, יורד ע"פ מדותיו, ומ"מ צ"ל אם
 ישים אליו לבו, מול פני המנורה).

ט) והנה אחר כל הנ"ל נשיב לב להבין ע"פ הדברים האלו דברי המדרש
 שישראל מאירי' ע"י העלאת הנרות למי שמאיר לכל העולם פי'

האומר אין לי אלא תו' : ראה יכמות קט, ב.
 אליו ולא למדותיו : סרדס שער הכתנה פ"ב בשם הספרי. סה"מ תקס"ז ע' רמו
 בשם הספרא, וראה בחיי ואתחנן ד, ז. עקב יא, יג.

עדמ"ש בוח"ג באד"ר בפי' בית יעקב לכו ונלכה באור הוי' היינו באור ע"י המאיר בש' הוי' והענין כי ש' הוי' מורה על בחי' שמהוה מאין ליש, וזהו"ע שמאיר לכל העולם, אך התהוות זו נק' יש מאין שנק' למטה היש ולמעלה נק' אין, אך מה שישראל מאירים למי שמאיר היינו שממשיכים מבחי' ע"י לז"א כענין שאו ידיכם קדש וברכו את ה' שיאירו יגמח"ר דע"י בז"א, וגם כמ"ש בד"ה אשירה להוי' בענין פי' ושמרו דרך הוי' כו' ע"ש, וע"י תוס' אור זה נמשך שיהי' הגילוי למטה כמו למעלה דכולא קמ"י כ"ח, והיינו ע"י משיחותא דקדש ממש שאין שם מעלה ומטה ועמ"ש סד"ה והגדת לבנך בענין כחשיבא כאורה בשני כפין, וזהו"ע בהעלותך את הנרות וכמ"ש לעיל סוף אות ב', והיינו לחבר ולהעלות המדות דז"א במדות דא"א, והיינו ע"י שממשיך כמו"כ בנפש בחי' אה"ר באה"ע, והוא ע"י המשכת החכ"ע ושמן ימינו יקרא, וגם פי' העלאה זו להיות הרצוא מש' מ"ה כי הנה בכמה מקומות מבואר דהרצוא בירור ש' ב"ן אה"ע ואח"כ השוב מש' מ"ה, אך פעם נת' דאדרבה הרצוא מש' מ"ה ביטול, וזהו"ע העלא' גרות המנורה ולכן הוא למעלה מהקרבנות, ומ"ש במדרש הקרבנות כל זמן שבהמ"ק הם נוהגי' אבל הנרות לעולם כו' והענין כמ"ש במ"א בענין חי"ך שלך גדול משלהם, שהקרבנות ע"ד רשפי אש ששרשו גבורות דאימא ובינה מקננא בבריאה שם בחי' שרפים כו', אבל הנרות בחי' שמן חכמה עילאה ביטול לכן אף הרשפי אש הוא עכ"פ אש יו"ד גבורות דאבא כו', והנה עכשיו תפלה במקום קרבנות לעורר העלא' נה"ב כמ"ש בד"ה בכ"ה בכסליו ובד"ה לבה"יני ובד"ה את הכבש האחד ומ"מ אינו ממש כמו הקרבנות שלכן אומרים ושט נעשה לפניך את קרבנות חובותינו כו' כמצות רצונך מכלל שהתפלה אף שהיא כנגד תמידין אינה כמצות רצונך ממש שהם התמידים כמ"ש בד"ה אוסרי לגפן וכ"ז הוא מפני שאין בהמ"ק קיים בית ראשון בינה ה' עילאה כמ"ש בוח"ב שמות ד"ט ע"ב וממנה העלאת הקרבנות כנ"ל אבל הנרות שהן מחכי קיימות לעולם שבחי' חכ' מאיר גם עתה, כי הנה בזמן הגלות נק' היסוד יתום מאמו כמ"ש בסידור גבי יתום ואלמנה יעודד וזהו כשיוסף הי'

בוח"ג באד"ר : גשא קל, א.

הוי' . . שמהוה : נסמן לעיל ע' א'תשמא.

בד"ה אשירה להוי' : תורה אור בשלח סג, סע"א ואילך.

סד"ה והגדת לבנך : ראה סידור סדר הגדה רצו, רע"ג.

ובינה מקננא בבריאה : ראה תקוני זהר ת"ו (כג, א), עץ חיים שער סדר אבי"ע פ"ג.

שער דרושי (כללות) אבי"ע פ"ג, תניא פל"ט.

גבריאה . . שרפים : ראה מאמרי אדה"ו פרשיות ע' רמט, תניא רפ"ט, עץ חיים שער

פנימיות וחינוניות דרוש יג.

תפלה בטקו"ט קרבנות : ראה ברכות כו, א"ב.

בד"ה בכ"ה בכסליו : תורה אור וישב כט, ב.

ובד"ה לבה"יני : לקוטי תורה שיר השירים כח, ג.

בד"ה אוסרי לגפן : תורה אור ויחי מו, א.

במצרים נאמר כי יפ"ת ויפ"מ ר"ת יתום, דהיינו כי יסוד הוא בחי' המשפיע מאצו' לבי"ע אין נמשך בו גילוי בינה והשגה עליונה שבאצו' לשיהי' משפיע גילוי זה בבי"ע כי עתה אין בחי' השגה עליונה זו נמשך כלל בבי"ע ואין התחברות אצו' ובריאה בבחי' זו ובינה רק עד הוד אתפשטת, והו"ע נשמו מסילות, ומחמת העדר גילוי הבנה והשגה זו בבי"ע ממילא אין התפעלות גה"ב שמבחי' חיות המרכבה כדבעי, כי ההתפעלות הוא לפ"ע ההשגה, אך כ"ז הוא שנק' יתום מאמו, מאמו דוקא כי יסוד אי' קצר אבל יסו"א ארוך פי' שהשפעת ח"ע שהוא מה שלמעלה משכל המושג נמשך בחי' זו גם בבי"ע כמ"ש בבה"ז פי' תשא גבי והדל לא ימעיט, ולכן יש בכח כ"א למס"ב על ק"ה ע"י האר' ח"ע שבנה"א, והוה שהנרות שהן מחכ"ע ע"י השמן משחת קודש קיים לעולם וביאור בחי' זו היינו כי התפלה היא במקום קרבנות, והתו' היא בחי' נרות המנורה וכמ"ש במ"א בד"ה ויקהל משה, התפלה אינה ממש כמו הקרבנות, אבל התו' היא בחי' הנרות ממש כו' וכמ"ש כי נר מצוה ותו"א.

בהעלותך את הנרות, מנורת זהב, נק' זה דבר ד' (להעיר ממ"ש לקמן פי' מטות ע"פ ראשי המטות ושם סעיף ה' ע"פ לאמר זה הדבר ע"ד משה נתנבא בזה, ועמ"ש בפי' ביום הזה באו מדבר סיני סד"ה בחדש השלישי, א"כ אפ"ל מנורת זהב שיהי' הדבור בבחי' זה), ז' נרות ז' מדרגות בעבודת ה', אהבה בבחי' משוך כמים, אהבה כרשפי אש, התורה, והנצח זו ירושלים, הודיה ע"ד יהודה אתה, ובחי' התקשרות, ויגבה לבו בדרכי ה'.

(ב) **והנה** אהרן הוא המדליק את הנרות הללו, והוא הממשיך להעלות אהבה עזה לה', ההפרש בין מדרגת אברהם, ויתרון מעלת בחי' אהרן (דהיינו לפי שהי' כה"ג שממשיך מבחי' גדול ה' עמ"ש בד"ה וזאת המצוה בפי' תלמוד גדול מעשה גדול), כי באברהם אמר הלוך ונסוע הנגבה, אהבה

יפ"ת ויפ"מ ר"ת יתום : עץ חיים שער הכללים ספ"ד, שער הצלם פ"ג, לקוטי תורה [להאריז"ל] וישב לט, ו. שער הפסוקים וישב שם בהגה, שער ההקדמות דרוש ו' בכניסת המוחין ובהגדלת ז"א [תל אביב תשכ"א — קסט, ב].
ובינה רק עד הוד אתפשטת : ראה מאמרי אדה"ז הקצרים ע' תמת וש"ג עץ חיים שער הגסירה פ"ח, טעמי המצות [להאריז"ל] ס"ס שמיני.
יסוד אי' קצר . . ארוך : עץ חיים שער הכללים פ"ה, שער הגסירה פ"ח, לקוטי תורה [להאריז"ל] דברים א, ית. ועוד.

בהעלתך את הנרות : נעתק מבוך 1056 קע, א גוכי"ק.
קיצורים לד"ה זה בלקוטי תורה בהעלתך כט, ג.
סד"ה בחדש השלישי : תורה אור יתרו סו, סע"ג, ספר המאמרים תקס"ו ע' קנב.

בחשיקה וחפיצה וצמאון, ועד"ו תקנו לומר ברוך שאמר ופסוד"ו עד שמגיע לבחי' ואהבת שבק"ש, ואהבת מלשון אבה שהוא הרצון, והרצון הוא פנימית המדות (אפ"ל כתר דו"א הנמשך מתפארת דאימא, עיין בהביאור ע"פ כי על כבוד חופה שבחי' ת"ת דאימא שורש המדות שבשכל, לכן נק' חופה ומקיף על המדות שבלב וזהו ענין הרצון שנזכר כאן) וע"ו מצוה הכתוב להפך רצונו ותשוקתו וחפצו לאהבה את ד', והאיך יהיה הדרך לאהבה זו ורצון זה, הקדים הכתוב פסוק שמע ישראל, כי פי' הוי' אחד שהוא יתברך אחד בשבעה רקיעים והארץ והיינו אפילו בהשתלשלות העולמות הם בטלים אליו לגמרי, כי למעלה מהשתלשלות לא שייך לשון אחד כ"א לשון יחיד, ואפילו במקור ההשתלשלות שהם בחי' חו"ב (ע' בענין קדש מלה בגרמא הוא), כ"א בבחי' ההשתלשלות, וזהו לך ה' הגדולה והגבורה, הנה מקום אתי, בשכמל"ו וע' מזה בד"ה להבין פי' הפסוק מי אל כמוך, וכאשר יתבונן היטב בדברים אלו ויהיו נקבעים בלבו באמת אזי לא יחפוץ חפץ אחר ורצון זולתו יתברך, לפי שכל התענוגים רוחניים וגשמיים נופלים תחת הזמן, ואי לזאת כלה שארי ולבכי להיות בטל אליו יתברך בבחי' שלמעלה מהזמן.

(ג) והנה אהבה זו נק' אהבת עולם כי נלקחה מבחי' עולם מקום זמן איך שהם בטלים אליו ית' ונמשך מזה לדבקה בו יתברך אבל בחי' אהרן הוא אה"ר שיהי' הגלוי למטה כמו למעלה (ווי"ס היחוד עליון עיין בד"ה להבין הפסוק מי כמוך ושם פ"ב וזהו פי' היחוד שיהיה יחיד ומיוחד אחר הצמצום וההתפשטות כמו קודם לכן) ואהבה זו באה ע"י אותה ההתבוננות עצמה שבק"ש באחד כאשר ישים מרירות בנפשו על החושך המסתיר אלהותו (כי מרירות זו הוא בחינת מים תחתונים בוכים והיא העלאת מ"ן להמשיך יחוד העליון) שלא נראה לעיני בשר כ"א בחינת מקום זמן ואי לזאת יתמרמר נפשו ויצעוק אל ה' בצר לו, והנה ע"י אתעדל"ת זו במרירות וצעקה זו גורם אתעדל"ע להיות נגלה כבוד ה' וראו כל בשר, וזהו בחי' אהרן אותיות נראה כו' ואהבה זו שבבחי' ראייה נק' אהבה רבה.

(ד) ובזה יובן מה שתקנו בתפלת שמו"ע סלה לנו כי חטאנו, כי הנה כתיב אוילים מדרך פשעם ומעונותיהם יתענו, כי הדרך הגורם לפשע ומרד הוא פריקת עול והיינו לפי שאינו נראה לעיני בשר, ולפיכך בק"ש שמקבל עליו עול מלכות שמים ועי"ז מגיע לואהבת ואזי יתמרמר הוא מאד ויבין שיש חטא ופשע, וע"י מרירות זו זוכה לבחי' גילוי אלקותו, ע"י תומ"צ וזהו היתה לי דמעתי לחם יומם ולילה.

בהביאור ע"פ כי על כל כבוד חופה : לקוטי תורה שיר השירים מו, ד.
 בד"ה להבין פי' הפסוק מי אל כמוך : ראה לקוטי תורה דרושים לר"ה פ, א.
 וראה הצרה לקמן ע' איתקדי.

(ה) ועד"ז? יובן ענין הדלקת הנרות בשמן כי כמו שהשמן כותתין תחלה כתית למאור וגם עשוי מזיתים שהם מרים כך הגה המשכת אור האהבה שבבחי' ראייה הוא ע"י שמן כתית דהיינו ע"י השפלות להיות שפל רוח, ע"י התבוננות השפלות של הגמשה, כשמן הטוב כו' יורד על הזקן.

והניף אותם אהרן. הלוי' גבו' שירה מ"ן וצ"ל מ"ד המעורר מ"ן והמ"ד מבחי' חסדי' אהרן לכן הוא מניף אותם שהמ"ד גורם העלא' מ"ן.

הלוי' מבן כ"ה עד נ' משא"כ כהן אינו נפסל בשני' כי לוי' קו שמאל בג"ה בינה עד הוד אתפשט' היינו נ' שני' כנודע ענין חג"ת ג"ה נש"ב כל א' כלול מי' משא"כ כהני' חכמ' יסוד אבא ארוך ומגיע עד יסוד ז"א וכן ישראל' קו האמצעי ונודע נש"ב ה"ח ה' פעמי' ה' וה"ג ה' פ"ה, וכיון שהלוי' עיקרן העלא' גבו' ע"כ נמנו מבן כ"ה דהיינו תחלה ה"ח וכשבא כ"ה השני' שהן ה"ג דתחילו עבודתם וגם ה' הראשוני' מכ"ה השני' למדו כי ה' הראשוני' הם בחי' חסד שבגבורה הכלול מה' בחי' לכן מבן ל' עיקר עבודתו עד בן נ'.

עוד בהרמב"ן נרו' קיימי' לעולם ר"ל כי הנרו' מורי' העלא' נה"א ונה"ב פתילה וזה שייך גם עתה רק שהוא ברוחני' משא"כ קרבנות מבהמות אינו עתה דרך נה"ב שבארם יש העלא' ולא בהמה ממש וע' בתורה אוסרי' לגפן דכמצות רצונך העלא' בהמה ממש.

והניף אותם אהרן : נעתק מבוך 1114 קכו, ב גוכי"ק.
 אילי שלשה קטעים הבאים הם ענינים נפרדים — בגוכי"ק בריש הע' בא א ד"ה בהעלתך [נרפס באור התורה בהעלתך ע' שנגן. ב] ד"ה (זה) והניף אותם. ג] ד"ה הלוי מבן כ"ה. ד] ד"ה עוד בהרמב"ן.
 בין ד"ה בהעלתך לד"ה והניף אותם נרשם בגוכי"ק קו ברוחב העמוד לערך חציו.
 בין ד"ה והניף לד"ה הלוי מבן כ"ה יש מקום פנוי בגוכי"ק לערך שורה. ובין ד"ה הלוי לד"ה עוד בהרמב"ן יש מקום פנוי לערך שתי שורות.
 בינה עד הוד אתפשטו' : נסמן לעיל ע' איתשטו.
 יסוד אבא ארוך : נסמן לעיל ע' איתשטו.
 עוד בהרמב"ן : אולי המשך להנדפס באור התורה הנ"ל.
 בתורה אוסרי' לגפן : תורה אור ויחי מו, א.

פ' שלח

[ויהס כלב]

יש להעיר לענין עלמין מענין עולם שנה נפש שבס"י שכל מה שיש בעולם יש בשנה ונפש, לכן העולם כולל כל מה שבתוכו מבחי' נפש, וכן מבחי' שנה, וע' לקמן בד"ה ע"כ יאמרו המושלים בואו חשבון בואו ונחשב חשבוננו של עולם דהיינו שכר מצוה, שעיי"ז ממשיך תוס' אור בעולם, שיהי' גלוי יקרא דקובי"ה בכולהו עלמין, וזהו ענין אישר"מ לעלם ולעלמי עלמיא, שנק' עונה ישר"מ בכל כחו ע"ד יגדל נא כח אד', והנה בס"י משמע דבחי' עולם גבוה משנה נפש, דהיינו עולם הוא בינה, שנה י"ב חודשי' ו"ק דז"א, נפש מ' ואפ"ל ע"ד ויעמידם לעד לעולם, כי עולם ג"כ ל' גצחיות, זה גמשך מבחי' ואתה מרום לעולם ה' במד"ר פ' קדושים, אך מש"כ עולם ל' העלם, הנה היכל הי כל נש"ב וג"כ הבינה מעלמת אור החכמה, והוא ע"ד הפרסא שהיא הבינה, בע"ח שמ"ז, והפרסא שרשה מכתר וע' בד"ה והבדילה הפרוכת, וביאור ואתחנן בענין ובטובו מחדש, וענין אסתלק יקרא ע"ד אלה תולדות השמים, מלא בשני ויון כמ"ש במ"א, וזת חלב להעיר מענין דדי בהמה בד"ה ויאכילך את המן, ודבש מתיקות עונג, דבש וחלב תחת לשונך, פנימי' התורה, ושדי כמגדלות ע' בלקי"ת פ' תבא בד"ה היום הזה, דפי' ארץ הוא תשבע"פ והיא זבת חלב ודבש סתרי תורה, הליכות עולם לו בד"ה אלה החוקים ענין ועלמות אין מספר*, ועיין סד"ה והי' מספר בני' גבי אכן לע"ל יתעלה העולם שבחי' עלמא דאתגליא יהי' כמו עלמא דאתכסיא.

יש להעיר : נעתק מבוך 1196 מד, ב, סח, א. גוכי"ק — נדפס בסה"מ תקס"ז ע' רכו והסיום נדפס באור התורה שלת ע' תסו.
לקמן בד"ה ע"כ יאמרו המושלים : סה"מ תקס"ז שם ע' רסב.
במד"ר פ' קדושים : פכ"ד, ב.
חש"כ עולט ל' העלם : סה"מ תקס"ז שם ע' רכו.
בד"ה והבדילה הפרוכת : תורה אור לך יב, ג.
וביאור ואתחנן : לקוטי תורה ואתחנן ג, ב.
בד"ה ויאכילך את המן : לקוטי תורה עקב יג, ד.
בד"ה אלה החוקים : לקוטי תורה בחקותי מת, סע"ג.
מספר : ע"כ נדפס בסה"מ תקס"ז. מכאן נדפס באוה"ת הג"ל.
סד"ה והי' מספר בני' : לקוטי תורה במדבר ז, ד.

א'תשס"ט

טובה הארץ מאד מאד, אם חפץ בנו ה' והביא אותנו אל הארץ הזאת ונתנה לנו, ארץ אשר היא זבת חלב ודבש. הנה יש להבין ענין המרגלים מה זה הטעם שמאסו בארץ חמדה והלא היו אנשים גדולים מאד כמ"ש ראשי בני ישראל המה והגם שבאמת טעו טעות גדול עכ"ז מוכרח להיות איזו ענין שיטעו בו דלפי פשוטו אין לזה הבנה, גם יש להבין בענין השבח ששיבח כלב לא"י ארץ אשר היא זבת חלב ודבש מה ייחד שבח זה דוקא, ויובן זה בהקדים להבין במה שמצינו בתורה שרוב המצות שניתנו לישראל תלויים בארץ דוקא ובפרט כל מצות תרומות ומעשרות ופיאה ובכורים וכה"ג שבסדר זרעים וכן מצות הקרבנות שבסדר קדשים כולם תלוי' בארץ דוקא והקרבנות שהיו במדבר היו רק לפי שעה לבד כי הרי עכשיו אסורי' הבמות כדתנן באו לירושלים נאסרו הבמות ולא היה להם עוד היתר כו' וגם דיני טומאה וטהרה שבסדר טהרות יש מהן שאין נוהגות אלא בא"י וגם הנוהגות בח"ל הרי א"א לנוהגן בח"ל מחסרון אפר פרה שתלוי' בארץ דוקא (דהיינו בבהמ"ק) וגם אויר ח"ל טמא מדבריהם ונמצא שמצות טומא' וטהרה לא ניתנו כ"א לעשותן בארץ ועוד הרבה מצות גם בסדר מועד נ"נ שתלוי' בארץ כידוע, ויש להבין זה מדוע רוב מצות ה' שצויה לישראל לצרף אותן בהן שייכי' ומתייחסי' לארץ דוקא.

א) הנה אנו מוצאי' באדם ובהמה שהאדם עם היותו למעלה מעלה במדרגה מדומם צ"ח עכ"ז הוא מקבל חיות מהן כשאוכלן וחי מהם שלולי המאכלי' לא הי' מתקיים, ואע"פ שבכאריז"ל ע"פ כי לא על הלחם לבדו יחי' האדם כי על כל מוצא פי ה' יחי' האדם, מבואר תירוץ לזה והוא כי מוצא פי ה' שבמאכל שהוא דבר ה' מעשרה מאמרת המחיי' את המאכל ממנו יחי' האדם עכ"ז אינו מתיישב עדיין שהרי גם בנפש האדם יש מוצא פי ה' ממאמר נעשה אדם המחיי' אותו ולמה יצטרך לקבל חיות ממוצא פי ה' שבמאכל שממאמ' תדשא הארץ ומה יתרון יש למאמר תדשא הארץ דשא על מאמר נעשה אדם עד שהאדם יקבל חיות ממנו דוקא. והענין שבאמת כן הוא שבחיי' מוצא פי ה' שבדצ"ח שרשו גבוה יותר ממוצא פי ה' שבאדם ע"כ יחיה האדם מדצ"ח דוקא, כי הנה ידוע בע"ח דרפ"ח ניצוצי' נפלו בשבירה מבחי' ז' מלכין קדמאין

טובה הארץ מאד מאד : נעתק מבוך 79 לב, א גוכייק, נמצא ג"כ בבוך 292 סו, א, 531 צח.

הקצורים נכתבו שם לד, ב. אחר המאמר וקודם הביאור. ונסדרו כאן אחרי כל פרק. ראה ספר המאמרים תקס"ו ע' רכג. לקוטי תורה ר"פ שלח. כדתנן באו לירושלים : זבחים פי"ד, מ"ח. נ"נ : נשים נויקין.

שבכאריז"ל : ראה לקוטי תורה וספר הליקוטים [להאריז"ל] עקב ת, א. תורה אור בשלח סה, א. יתרו עד, א. ספר המאמרים תקס"ה ע' תרלח. לקוטי תורה צו, יג, ב. במדבר יא, ג. נשא כו, ב. מטות פא, ב. עקב יז, ב. ספר המאמרים תקס"ד ע' קפת. ספר המאמרים תקס"ו ע' רכט. ספר המאמרים תק"ע ע' סו. סידור שער בהמ"ז קו, ב. ביאורי הוהר ויצא קלג, א.

ידוע בע"ח : ראה שער רפ"ח ניצוצין פ"א.

שמלכו לפני מלך לבניי שהוא עולם התהו שלפני התיקון ומהם שרש התהוות הדצ"ח משא"כ שרש גפש האדם הוא מעולם התיקון כי התהוות הנשמו' הוא מיחוד זר"ג שהם לאתר התיקון וידוע שבתהו היו האורות מרובים ונעלים יותר מבחי' תיקון אלא שהדצ"ח גשמי' לפי שהניצוצי' נפלו בשבירה ונתגשמו ונעשו מעורבי' טו"ר אבל כשהם מתבררים ע"י אכילת אדם או יחיו את האדם ויוסיפו בו כח וחיות ביותר הרבה מצד שרשן הנעלה מאד וכמ"ש במ"א בפ"י מאמר ר"ג עד לא אכילנא בישראל דתורה כו' ע' בפסוק בהעלותך פ"א.

והנה עד"ו הוא ענין תועלת המגיע לנשמה ע"י ירידתה בעוה"ז בגוף ונפש הבהמי' שירידה זו צורך עלייה היא שתתעלה במדרגה נעלית יותר מכמו שהיתה תחלה קודם שירדה בעוה"ז וסיבת עלי' זו בא דוקא מחמת הנפש הבהמית ששרש' מעולם התהו ע"ד הנ"ל בענין המאכלים אלא שנפל' לכן יש בכחה להעלות הנפש אלקי' שבאדם ששרש' מתיקון כמו שהמאכל מחי' האדם לפי ששרש התהו נעלה מהתיקון כנ"ל. אך כמו שהמאכל אינו גורם תוס' חיות באדם אלא עד שמתברר תחלה והפסולת נדחה לחוץ כ"א מן המוכחר הוא שנעשה לו חיות כי המאכל צריך בירור לפי שנתערב בו פסולת ע"י השבירה כנ"ל כך גם אין הנפש הבהמית גורמת תוס' עילוי להנפש אלהית עד שתתברר תחלה דהיינו שיוברר חלק הטוב מן הרע שבנפש הבהמית והוא ענין אתהפכא חשוכא לנהורא שבזוה"ק דמאן דלא מהפך חשוכא לנהורא לית לי' חולקא בההוא עלמא כי אם נשאר כך כמו שהוא מעורב ברע אין חפץ בו ולא יצלה לכל מלאכה, אבל כשמתברר הוא גבוה מאד נעלה מצד שמה שמתברר שרשו בעולם התהו הגבוה מאד כנ"ל וז"ש ורעתי את זרע בית ישראל כו' שירידת נשמו' ישראל בעוה"ז נמשל לזריעה וכן כתי' ורעתיה לי בארץ, שכמו הגרעין כשנורע בארץ מצמיח אח"כ ממנו בכפלי כפליים אך בתנאי שיוקרב תחלה בארץ ויופסד צורונו כך גם ירידת הנפש אלקי' הנמשל לזרע להתלבש בגפש הבהמי' שנמשלה לעפר הארץ הרי הניצוץ אלקי' מפסיד טוב טעמו ותענוגו שהי' מתענג על ה' בגי'ע אך אח"כ יצמיח בכפלי כפליי' ע"י עפר הארץ שהיא הנפש הבהמי' דוקא מצד ששרש' מאד נעלה כאשר היא מתבררת וזהו ענין הירידה צורך עלי'.

הפרק הראשון יבאר ענין שהאדם שהוא למעלה מדצ"ח הוא ניזון מדצ"ח להיות שרשן יותר נעלה ממנו, ושכמ"כ הוא תכלי' ירידת הנשמו' בעוה"ז כי ע"י הגוף ונפש הבהמי' תתעלה הנפ"א ביתר שאת ממדרגת' הראשונה.

שבתהו היו האורות מרובים: ראה עץ חיים שער התיקון פ"י. שער המלכים פ"א.ב.
 מאמר ר"ג: בבא קמא עב, רע"א.
 ע' בפסוק בהעלותך פ"א: נדפס לעיל ע' איתשמה.
 שבזוה"ק: ראה זהר בהקדמה ד, א.

ב) וביאור ענין עליי' זו איך ומה היא יובן ע"ד מ"ש בזהר תמיד כד אתכפיא סט"א אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין, שגם זה צריך הבנה מה שייכות להוספת גילוי אלקות ע"י אתכפי' סט"א דוקא וגם צ"ל מ"ש בכולהו עלמין מהו עלמין דוקא. כי הנה ענין ופי' עלמין הוא ע"ד מ"ש אלי' לאנהגא בהון עלמין סתימין דלא אתגליין ועלמין דאתגליין, שיש ב' מיני עלמין בכלל סתימין ואתגליין ובפרט הם נמצאי' כמה עולמו' לאין מספר בכל בחי' הן בסתימין הן באתגליין והן הנקראי' היכלות בזה"ק וכמ"ש בפ' פקודי היכל הזכות היכל האהבה היכל הרצון כו' ובהיכלות הללו יושבי' הנשמות ונהנין מזיו השכינה וכמ"כ יש מלאכים רבים שעומדים שם באימה ויראה ופחד או באהב' ותשוקה לה' לפי ענין ההיכלות בהיכל החסד ישכנו מלאכי' שהן בבחי' אהבה ובהיכל הגבורה ישכנו מלאכים שהן בבחי' יראה, וביאור ענין ההיכלות שלכאורה אינו מובן וכי מקוט' יש שם עד שיאמר שבאותו מקום ישכנו מלאכי' ונשמו' והלא הרוחני' למעלה מגדר מקום ומדה, אך הענין כי והיכל הוא באמת ענין רוחני שאינו בגדר מקום כלל אלא שהוא מהות רוחני הכולל וסובל לכל הרוחניי' הפרטיים שהן המלאכי' ונשמות שבו ונק' לכן היכל כמו שהבית מקיף וסובב להכלים ואדם שבתוכו, וכך למעלה היכל החסד כולל הוא כל פרטי המדרגות שיש בבחי' החסד כי החסד מתחלק ל"ס חכמ' שבחסד חסד שבחסד ובינה שבחסד גבו' שבחסד כו' וגם הם מתחלקי' לי' וי' עד רבבות מדרגות פרטיים ומבחי' פרטיות אחת מקבל חיות מלאך, א' מבחי' החסד ובהקבץ כולם כא' נעשה בחי' מחנה מיכאל שהוא רבבות מלאכים שמבחי' החסד שעבודתם באהבה אלא שאין זה דומה לזה כי זה מבחי' חסד שבחסד שבגבורה עד"מ וזה מבחי' חסד שבגבורה כו' וכיוצא ומ"מ כולם בבחי' החסד, ובחי' היכל החסד הוא בחי' הכולל כולם יחד שבחי' זו היא אצלם כמו היכל שמקיף לכל הנמצאי' שבתוכו בהשוואה א', ועד"ז היכל הגבורה הוא בחי' הכוללת לכל נמצאי' פרטיים שמבחי' הגבורה והן מחנה גבריאל וכן עד"ז יש היכלות רבים לכל הספירות כידוע למסתכל בע"ח, הנהה מלבד שהיכל כולל לנמצאי' פרטיים שבו עוד זאת שהוא הסובל אותם ממש כנ"ל שלכן נק' היכל כמו שהבית סובל לאדם וכלים שבו שיתכן לומר אדם פ' יושב בבית פלוני ואין האדם סובל לבית כך ממש בענין ההיכלות, כי א"א לשום נברא פרטי לקבל האור והחיות מאור א"ס ב"ה שהוא בלתי בעל גבול ובב"ת שלא יתבטל ממציאיותו אם לא ע"י שנמשך ע"י אמצעות ההיכל שהוא בחי' כללי' הכוללת כל הנמצאי' פרטי' ונמשך בו החיות לכולם בכלל ואז

כד אתכפיא . . עלמין : ראה זהר חרומה קכח, ב. יתרו טז, ב. תצוה קפד, א. תניא פכ"ז. תורה אור ויקהל פט, ד. לקוטי תורה פקודי ג, א. ספר המאמרים תקס"ה ע' תקג, ספר המאמרים תקס"ח ע' תיה.
 ת"ש אל" : תקוני זהר בהקדמה יו, א.
 עולמו' לאין מספר : ראה אגרת הקדש ס"ה (תניא קח, א).
 בפ' פקודי : רנא, א (היכל הזכות), רנג, א (היכל האהבה), רנג, ב (היכל הרצון).

מאיר אח"כ לכל א' בפרט ולפיכך נק' היכל כי הרי הוא סובל ממש להנמצאי' פרטיי' שעל ידו מגיע להם החיות ועל שם זה נק' ההיכלות בשם עלמין במאמר דאליהו וכן בזה"ק בדוכתי טובא כי עולם ועלמין מלשון העלם והענין שכמו הבית הסובל ומקיף על אדם וכלים הנה הקפה זו הוא ג"כ הסתר והעלם שמסתיר ומעלים הדבר שבתוכו שלא יגיעו השרב והשמש בתוקף כ"כ וכן מפני הצינה והגשמים. כן הדוגמא בהיכלו' עליוני' שהן בעצמם ומהותם בחי' מסתיר ומעלים להסתיר ולהעלים לגבי הדברי' שבתוכו. והענין הוא מה שנת' למעלה שהנבראי' פרטיי' א"א להם לקבל החיות מא"ס ב"ה כ"א ע"י ההיכל. להיות כי אור א"ס ב"ה בעצמו הוא פשוט בלתי מוגבל כלל ואין לנבראי' ערוך לו כלל מאחר שהם בע"ג ומחודשי' מאין ליש ואא"ט אין לו תחלה ותכלה. וא"כ האיך באפשרי' שיקבלו שפע מאתו ולא יתבטלו ממציות. אם לא שתבא השפע ע"י העלמות והסתרות והוא ענין ההיכלות כי אם אמנם הם בחי' כללית כנ"ל הם בחי' מעלימי' ומסתירי' על פרטי הנמצאי' ולכן האור אלקי הנמשך מא"ס ב"ה על ידן הוא בבחי' העלם והסתר מהנבראי' ועל כן יש בכחם לקבלו וזהו ענין שהנשמו' ומלאכי' יושבי' בהיכלו' ונהנין מזיו השכינה בהיכלות דוקא שכשהאור עובר ונמשך דרך ההיכלו' אזי יוכלו הנשמו' ומלאכי' ליהנות ממנו ושלא יתבטלו ממציותם כ"א היו מקבלי' מאור א"ס ב"ה בלתי אמצעות ההיכל היו מתבטלי' לגמרי. ונמצא פעולת ההיכל שכמו הבית הגשמי מסתיר ומעלים לאור השמש עד"מ שלא יאיר בתוקף כ"כ שע"ז יוכלו האנשי' שבו לקבלו ולא יזיקם השרב והחום כך פעולת' ההיכלו' עליוני' שיוכלו הנבראי' לקבל הארת אא"ס ב"ה. (ונמצא ענין ההיכל ב' דברי' הא' שכולל להפרטי' הב' שמעלים החיות הנמשך להן ועל ידו הם מקבלי' וזהו נכלל במלת כולל וסובל והוא להנמצאי' שבו כבית לאנשי' וע"כ נק' היכל). וזהו שבכל עולם מד' עולמות אבי"ע יש היכלות כנודע שיש היכלות באצי' וגם למעלה מן האצילות והיינו שבהן ועל ידן יעבור שפע הא"ס למקבלים שע"ז נחצמצם האור עד שכאו"א מקבל לפני* השגתו וכענין שארו"ל עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק ש"י עולמות. והנה עפ"י הקדמה זו בביאור ענין העלמין יובן בטוב טעם סיבת ירידת השפע כ"כ עד שנתהווה ממנו ברואי' התחתוני' שבעה"ז שהאלהות מוסתר שם בתכלית עד שנראה כאילו הם נפרדי' בפ"ע שסיבת זה הוא מחמת שההמשכה נשפעת ע"י בחי' עלמין והיכלות הנ"ל שההיכל מסתיר שלא תהי' השפע בגלוי כ"כ ומהיות ידוע שיש רבוי היכלות וההמשכה יורדת דרך ההיכלות מהיכל להיכל ובעברו דרך כל היכל מתעלמת ומסתתרת עד שנתהווה למטה היכלות גשמיים שהן עיגולי השמים והארץ שהן בחי' עיגולי' והיכלות האחרוני' מכל ההיכלות דעשי' ומחמת שהן גשמי' יוכלו להיות המזלות קבועי' בהן שהן שרשי הע"ז לעכו"ם שנק' קליפה וסט"א לעוצם בחי' ההסתר

שיש היכלות . . למעלה מן האצילות : בטה"מ תקס"ז ע' רכה : כמבואר בוהר
 בכמה דוכתי.
 לפני : אוצ"ל לפי.
 עתיד הקב"ה . . עולמות : סוף עוקצין.

וההעלם שבהן מחמת עוצם ירידות המדרגות בהעלם אחר העלם כנ"ל. והנה כד אתכפי' סט"א אסתלק יקרא דקב"ה בכולהו עלמין, פי' כי הנה הי"ס דאצילות האציל המאציל אותן כדי לאנהגא בהון עלמין, פי' לאנהגא לבחי' הפרטי מדרגות שבהיכלות ועלמין הנ"ל ואמנם ההיכלות עצמן הם בחי' מסתירי' ומעלימי' לאא"ס עד שכאו"א מהפרטי' יקבל בצמצום גדול כנ"ל אבל כד אתכפי' סט"א אסתלק יקרא דקב"ה פי' שנגלה אורו ביתר שאת יותר מכפי המדה והצמצום גם בכולהו עלמין והיכלות המסתירים, לפי שאז אין העלמין וההיכלות מסתירים כלל אלא אדרבה נעשה מהם בחי' בליים לקבל האור בגילוי ולא להסתיר ולהעלים האור, והיינו דוקא ע"י אתכפיא סט"א אז נעשה שינוי זה בהיכלות לפי שענין אתכפי' היינו בסור מרע בכל מלי'ת ועשה טוב בכל מ"ע, וע"י סור מרע הרי הוסר כח המעלים והמסתיר (שבהיכלות לפי שההסתר הגמור הוא מחמת הרע שהרי לעתיד כשיתברר הרע כדכתי' ואת רוח הטומאה אעביר אוי כתי' ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר כו') ושרש התהוות ההסתר הגמור בא מחמת ההיכלות המסתירי' כנ"ל ולכן כשהוסר ההסתר הגמור ע"י ל"ת גורם ג"כ הסרת כח המעלים שבשרשו דהיינו בההיכלות כו') וע"י המ"ע הרי נעשה בחי' כלי לקבל האור שיאיר בתוך הכלי כי הנה ידוע בזהר דרמ"ח מ"ע אינון רמ"ח איברים דמלכא ועד"מ האיברים באדם שהגם שהן מגבילים להאור וחיות השוכן בכאו"א מהם הנה מ"מ אור וחיות השוכן בהן מתגלה על ידן בגילוי אור דוקא עד"מ כח הראי' בעין שהעין הוא הכלי לאור הראי' הרוחניות ועל ידה יאיר אור הראי' הרוחני לראות למרחוק והוא בחי' גילוי ולא בחי' העלם ע"ד ההיכלות, וכך ע"י המצות נמשך גלוי אור א"ס ב"ה (וכמ"ש במ"א בפי' מצוה שהיא אוחיות הוי' כי מ"צ באתב"ש הן י"ה רק שכעת הן בבחי' לבוש וזהו ענין החילוף בל' אתב"ש אבל לעתיד כתי' ולא יכנף עוד כו' ויהי' מכל מצוה גילוי ש' הוי' ממש), וכללות כל המצות נמשכו ע"י התורה כמ"ש כי נר מצוה ותורה אור משום דאורי"י מח"ע נפקת ועד"מ הידוע מבחי' המוחי' שבראש שמתפשטי' לכל האיברי' וע"כ ירגיש כאב הרגל וכל האיברים במוח דוקא כך ע"י גילוי אא"ס בחכמה שבתורה נמשך האור בכל המצות מעשיות שנק' רמ"ח איברים דמלכא ומתגלה בכל העולמות והוא ענין אסתלק יקרא דקב"ה בכולהו עלמין ע"י הי"ס כמ"ש לאנהגא בהון עלמין כנ"ל.

הפרקן השני, יבאר ענין עליי' זו שהיא ע"ד מ"ש בזהר כד אתכפי' סט"א אסתלק יקרא דקב"ה בכולהו עלמין ויבאר ענין העלמין שהם היכלות ומה ענין הגילוי אלהו' בהם ואיך שהוא ע"י אתכפי' סט"א דוקא בקיום סומע"ט במ"ע ול"ת.

דרמ"ח . . איברים דמלכא : נסמן לעיל ע' איתשו.
 מ"צ באתב"ש הן י"ה : תקוני זהר תכ"ט (עג, א).
 דאורי"י מח"ע נפקת : נסמן לעיל ע' איתשיר.

ג) ואחר שנתבאר איך שהעלי' של הנשמו' שהוא ענין גילוי א"ס בא דוקא מחמת המצות כי עי"ז אסתלק יקרא דקבי"ה בכולהו עלמין, מצתה יתבאר בטוב טעם מה שהמצות תלוי' בארץ דוקא, כי עיקר סיבת הזדככות בחי' עלמין והיכלות הנ"ל הוא דוקא ע"י זיכוך הבחי' היותר תחתונה המתהווה מהיכלות זהו ענין ארץ הגשמי' ששם הוא תכלי' ההסתור וכאשר הסתר זה מתהפך להיות געשה בו המצות שהן בחי' גילוי אלהות נתעורר כן למעלה בכל ההיכלות וכמשל הבנין העשוי מקורו' הרבה שכשמגביהי' הקורה התחתונה כולם נגבהים ממילא כו' כן בחי' ארץ היא סוף כל דרגין ודוקא א"י ששם שער השמים וכשנעשי' המצות בשם מזדככי' כל ההיכלות שלמעלה וז"ש ארץ אשר היא זבת חלב ודבש, פי' כי חלב ודבש הן בחי' חו"ג שהן שרש מ"ע ומל"ת כי החלב מגדיל הולד כידוע שהולד גדל בחדשי היניקה יותר מגידולו בזמן שאחר מפני שהחלב יש בו כח ההגדלה והוא בחי' החסד שהוא בחי' התפשטו' החיות והיינו בחי' המ"ע שענינם להיות המשכת אלהות ברמ"ח איברים דמלכא ואח"כ בהיכלות ועלמין שהמשכה זו חסד אלקי הוא, והדבש הוא בחי' גבו' כמ"ש כל שאור וכל דבש לא תקטירו אלא שהוא דין דגדלות כלומ' גבו' ממותקי' והם ענין הל"ת ופעולתם לזכך ההיכלות שזיכוך זה צ"ל ע"י התגברות מבחי' גבו' עליונות והוא בחי' הדבש שע"י הל"ת ובהיות כי ענין א"י ע"י המצות שבה מזככי' ההיכלות להיות אסתלק יקרא דקבי"ה בכולהו עלמין לכן שיבחו בזה שהיא זבת חלב ודבש כו' שע"י ב' בחי' אלו יהי' גלוי אלהות בהעלמין וההיכלות, אך המרגלי' מאסו בה מפני שהיו מבחי' עלמא דאתכסי' ורצו שיהי' המשכת אלהות בעלמין ע"י עבודתם ברוחני' כענין שקיים אברהם התורה עד שלא ניתנה ברוחני' ובזאת שגו ברוא' כי ההמשכות שע"י מצות מעשיות דארץ שרשן מבחי' עליונה יותר כי נעוץ תחלתן בסופן דייקא כנ"ל מילתא בטעמא, וז"ש טובה הארץ מאד מאד כפל לומר ב"פ מאד משום שע"י המצות מעשיו' יהי' הגלוי בב' מיני היכלות העלמין סתימין והעלמין דאתגליין והיינו כי היא ארץ זבת חלב ודבש כו'.

הפרק השלישי, יבאר שלכן ניתנו המצות לעשותם בארץ כי אז הוא בחי' אתכפי' סט"א, ויבאר שזהו ענין זבת חלב ודבש שנאמר על הארץ, שע"י מזדככים העלמין ולפי שיש ב' בחי' עלמין הא' עלמין סתימין הב' עלמין דאתגליין לכך נאמ' טובה הארץ מאד מאד ב"פ.

להבין שרשי הדברים הנ"ל, וגם להבין מ"ש אם חפץ בנו ה' ולא אמר אם ירצה בנו ה'. ויובן בהקדים מ"ש בע"ח (שער ל"א) בענין המרגלים שהי' שרשם מבחי' לאה עלמא דאתכסיא וכן כל דור המדבר הי' מבחי' לאה ולפיכך לא נכנסו לא"י שהיא בחי' רחל ונקראו דור דעה שהיו מבחי' ד"ת שמאחורי"י דא"י המתלבש במחשבה הנק' לאה יעו"ש, ועפי"ז יובן מה שמאסו המרגלי' בא"י בהיות כי מדרגתם הי' ממקום גבוה ביותר בחי' עלמא דאתכסי' ע"כ הי' בדעתם ירידה ושפלות ליכנס לא"י שהיא עלמא דאתגלייא בחי' רחל.

א) וביאור הענין הנה תחלה יש להבין שרש ענין מה שנת"ל בענין המצות מעשיות מה שהציוי בהן לעשותן בארץ דוקא והענין כי עיקר ענין המצות הוא לברר הבריורי' דעה"ד טו"ר שבקליפת נוגה שבק"נ הוא מעורב טו"ר ע"י סיבת השבירה שנפלו רפ"ח ניצוצי' וצריך להפריד הטוב מן הרע ולהעלותו אל מקור חוצבו ושרשו ולהשפיל הרע הנפרד מן הטוב להורידו למטה וכ"ז נעשה ע"י המצות בכלל, כי רמ"ח מ"ע המה נעשי' בענינים גשמיים שהם תחת ממשלת ק"נ כגון השופר של איל שמבחי' נוגה וכן סך הסוכ' וכשנעשי' מצוה נתברר בחי' הטוב שבנוגה ונתגבר על הרע דנוגה שבאותו דבר והרי אותו הדבר כולו טוב והיינו ע"י גילוי אא"ס ב"ה ששורה במעשה המצוה הזאת שהרי היא רצון העליון ב"ה וכנודע שרמ"ח מ"ע נק' רמ"ח איברים דמלכא לפי שהם כלים שישכון בהם אא"ס כדוגמת השראת הנפש בתוך האיברים ולכך יש הרבה דקדוקים באופן מעשה המצוה שדוקא כך וכך מתכשרת ואם חיסר או יתיר לא עשה ולא כלום לפי שבאותו אופן דוקא הוכשר להיות גלוי והתלבשו' אא"ס ולא באופן זולתי זה וא"כ עיקר ענין המצוה הוא שיהי' מבחי' טוב שבנוגה שבאותו דבר כלי לשכון בו אא"ס ועי"ז נתברר בחי' הטוב שבנוג' שבאותו דבר מן הו"ע שבו ומתגבר על הרע הוה עד שנעשה הדבר כולו טוב ובחי' כלי לא"ס ב"ה, זהו ענין מ"ע, ומל"ת הוא ענין פירוד והבדלת הרע לבד כמו לא תאכל חלב לא תאכל דם וכיוצא כלומר זה הדבר לא יעלה לה' אלא ירד למטה ויקרא טמא או פסול וזהו הטעם שנק' תורה ל' הוראה שמורה ומבדיל בין טמא לטהור דהיינו ע"י רמ"ח מ"ע הוא מבדיל הטוב מן הרע ומגביר חלקי הטוב על הרע ובשס"ה ל"ת הוא מפריד חלקי הרע ודוח' אותן. אך להבין איך ע"י מצוה מעשיות שהיא בדבר גשמי יהי' גילוי אא"ס ב"ה למטה ובפרט בנפש האדם, יש להקדים ביאור מאמר הזהר הנז"ל בפנים פ"ב כד אתכפי' ס"א אסתלק יקרא דקב"ה בכולהו עלמין, ונת' שם שבחי'

להבין שרשי הדברים : נעתק מבוך 79 לה, ב גוכי"ק. נמצא ג"כ בבוך 292 צ, א. 531 רב.

הקיצורים נכתבו שם לט, ב ונסדרו כאן אחרי כל פרק.
 ראה ספר המאמרים תקס"ו ע' רכו, לקוטי תורה שלח לו, ב.
 בע"ח (שער ל"א) : בדמוס שקלאו תק"ס, בדפו"א שער ל"ב.
 שרמ"ח ט"ע . . ומלכא : נסמן לעיל ע' איתשו.

עלמין הם ההיכלות (הנה ידוע בע"ח (שער מ') שהעיגולים השראתם על ההיכלות כי בחי' היושר הוא בחי' פנימי זה תוך זה וההיכלות הם ע"ג היושר והעיגולי' ע"ג ההיכלות ע"ש). ולהבין זה מה יהי' ענין הגילוי בהיכלות דוקא, יש להקדים ביאור ענין עיגולי' ויושר שמבואר בע"ח שמתחלה יצאו י"ס דעיגולים והם קדמו לבחי' היושר שיצאו אחריהם ומקיפי' עליהם כנ"ל ומ"מ בחי' עיגולי' הוא בחי' נפש והיושר שאחריו הוא בחי' רוח והרי אם כן בחי' היושר נעלה במדרגה מבחי' עיגולי' וכמו באדם שמתחלה זוכה לנפש ואח"כ זכה יתיר יהבין לי' בחי' רוח כי בחי' רוח הוא למעלה מבחי' הנפש, וביאור הדברי' הנה ענין ופי' עיגולי' ויושר יובן עד"מ בהשפעת שכל מרב לתלמיד שיש בזה שני בחי' הא' כמו שמשיג בעת שמשפיע לו ומשיגו ותופסו בשכלו הב' כמו משיג' על בוריה אח"כ כשהוא לעצמו והעמיק בה הרבה עד שברורה לו כאחותו, כי אנו רואי' שבעת ההשפעה ובתחלת ההשגה כשהתלמיד משיג ותופס המושכל בראשונה, הנה או המושכל הנשפע מקיף לשכל התלמיד ושכל התלמיד מוקף מאותו המושכל שמקיפו מכל צד ושכל התלמיד מלוּבש באותו המושכל להשיגו ואור אותו המושכל עודף עליו מכל צד, וכן הלומד מתוך הספר כשלומד בעיון איזו מושכל בגמ' ופוסקים דבר חדש הנה או בראשית לימודו הנה שכלו מוקף מכל צד מאור אותה הסברא והשכל שלומד ואותה הסברא מקפת לשכלו והשגתו, והטעם הוא כי הלומד או השומע בתחלת השגתו אינו משיג רק כללות הענין של הסברא בלתי התחלקות לחלקים בפרטי פרטיו' שכליים שיש בה, כי עדיין אין שכלו מגיע בהשקפה ראשונה להשיג עומק חלקי המושכל הפרטיים זולת כללות הסברא הנגלית שהיא נגלית בהשקפה ראשונה, וכללות סברא זו מקפת לשכל השומע בסקירה א' ויתר החלקי' שאינו משיג' הרי הם עודפים על השגת השומע מכל צד והרי הם מקיפי' על השגתו של השומע והשגת השומע מלוּבשת בהם להשיגם אבל אינ' מקפת עליהם שהרי אינו משיגם בהשגתו בשלימו' כי נשאר עודף על השגתו כו', ואמנם אחר שמשגיג השומע או הלומד אותו המושכל בכללות אח"כ יעיק בו בדרך פרטי פרטות בכל חלקיו ושיג בהם הרבה השגות באורך ורחב גדול כל דבר על אופניו, אז הנה נהפוך הוא ששכלו של השומע או הלומד תופס את המושכל ומקיפו בשכלו מכל צד והמושכל בכל חלקיו נתפס ומוקף ומלוּבש בתוך השכל שהשיגו והשכילו לאשורו על בוריה, וב' בחי' אלו הן הן בחי' עיגולים ובחי' יושר, שבעת ההשפע' המושכל מקיף על שכל השומע הוא כמו בחי' עיגולי' שהם מקיפי' על הכלים ולאח"כ נכנס בחי' היושר היינו כמו שהשומע תופס השכל על בוריו שהכלי' שלו הם מקיפי' על ההשכלה וכמו בחי' היושר שהם

בע"ח (שער מ) : בדפוס שקלאח תק"ס. בדפוס א' שער מ"א.
 שמבואר בע"ח : ראה דרוש עגולים ויושר פ"ב. פ"ג.
 וכמו באדם : ראה זהו משפטים צד, ב.

מוקיפי מן הכלים ומלובשי תוכן, וכמ"כ הנמשל למעלה שבתחלת האצילות כשהאציל המאציל ב"ה והאיר ממנו המשכת החיות להתלבש בכלי דיי"ס יצאו בתחלה י"ס דעיגולי שהן בחי מקיפי על הכלים וכל המשובו מחבירו מקיף את חבירו כי בעת ההאר' והשפעה הרי ההשפעה מקפת על המקבל והמקבל מוקף ממנו, אבל אח"כ יצאו בחי י"ס דיושר שמתלבשי בבחי פנימי דהיינו כאשר נתישב' ההשפע' בהן שהן תופסי' ומשיגי' אותה ומוקפת מהן, ולכן העיגולי הם הנק' בחי נפש אע"פ שהם מקיפי' והיושר הוא בחי רוח אע"פ שהוא פנימי, והענין כי אור' העיגולי' כשהקיפו לכלי המקבל הגם שהקיפו מכל צד אבל הי' בבחי' הקטנות אצל המקבל אחר שלא השיג הדבר עדיין על נכון כל דבר בפרטות אלא רק דרך כללות בלבד כנ"ל ונק' זה בשם העלם ומקיף אצל המקבל והרי הוא או בבחי' מוחי' דקטנות לכך נק' העיגולי' בשם נפש שהוא בחי' תחתונ' במדרגה, אבל אח"כ שנכנס בו זה האור בבחי' יושר דהיינו להבין ולהשיג בהשפעה בהתחלקות פרטים רבים ובבירור גדול, נק' בחי' מוחי' דגדלות אצל המקבל והוא בחי' רוח שגדול מבחי' נפש שהרוח מבחי' הגדלות והנפש מבחי' הקטנות כך בחי' היושר גדול מעלתו בבחי' גילוי אא"ס ב"ה בכלים יותר ממעלת העיגולים אע"פ שבחי' העיגולי' קדמו לבא לבחי' היושר כי תחלה יאיר אור השפע בכללות ובהעלם ואח"כ יאיר בפרט ובגילוי כנ"ל, וכדוגמת כל זה יובן למשכיל למעלה שיש ג"כ כמה בחי' עיגולים כידוע שיש עיגולי' דא"ק ועיגולי' דע"י ועיגולי' דא"א כו' ויש ג"כ בחי' יושר בכל או יושר דא"ק ודע"י וא"א, והענין כי בכל ירידה והמשכה מעילה לעלול הנה צ"ל ההמשכה ע"ד הנ"ל ברב לתלמיד שמתחלה יומשך השפע בבחי' מקיף שהעלול ישיג כללותו ולא פרטיו והוא ענין שהעילה מקפת לעלול והוא בחי' עיגולי' ולגבי המקבל הוא בחי' קטנות כדמיון השגת השומע בתחלה ונק' ג"כ נפש כנ"ל ואח"כ נמשך בו השפע בבחי' פנימי שישגי פרטי השפע בהשגות רבות לאורך ורוחב והוא בחי' יושר ונק' רוח וב' בחי' אלו ישנן בכל המשכה שיש למעלה מעילה לעילה ולפי שהמשכו' רבות הנה כנודע מריבוי המדרגו' שיש ע"כ יש הרבה בחי' עיגולי' ויושר וכמבואר בע"ח בפרטות.

פ"א יבאר ענין המצות דכתי' בהם לעשותם בארץ דוקא, ולהבין זה יקדים לבאר מאמר הזהר כד אתכפיא סט"א אסתלק יקרא דקב"ה בכולהו עלמין ופי' עלמין הם היכלות וההיכלות הם מבחי' עיגולי' שהם בחי' נפש והיושר שבא אחריו ויבאר ענינם עד"מ מהתלמיד שמקבל שכל מרבו שבתחלת כששומע ההשפע' מקפת לשכלו ואח"כ נהפוך הוא ששכלו תופס ומקיף את ההשפעה והמושכל, והוה בחי' עיגולי' ויושר שיש בכל המשכה כמו בא"ק וע"י וא"א וכמ"ש בע"ח.

ב) אך עדיין יש להבין מפני מה הוא כך שבתחלת השגת המקבל הוא מוכרח לקבל רק בדרך כללות לבד ולא שישגי הענין לאשורו כ"א אח"כ כשיעמיק בזה בפ"ע הגם שאנו רואי' שכן הוא מ"מ צ"ל הטעם לזה (גם להבין

ענין ההיכלות מהו כי לפי מ"ש בע"ה ההיכלות אינן העיגוליי' עצמן כ"א שהעיגוליי' השראתם בהיכלות ולהבין מה ענינם).

הנה יובן עפ"י מארז"ל לעולם ישנה אדם לתלמידו בדרך קצרה, שהטעם לפי שהתלמיד רחוק שכלו והשגתו משכל והשגת הרב ולזאת אם יאמר לו הרב ההשכלה עם כל פרטיה ודקדוקיה כמו שמשגיגה ומשכילה בעצמו לא יוכל התלמיד לקבל כלל, לכן מוכרח הרב להלביש אותה ההשכלה בענין קטן ובמלות מועטים או ישיגנו התלמיד, וזהו פי' דרך קצרה שארז"ל לא שיעלים ממנו המכוין לגמרי שא"כ הרי אינו שונה לו כלל אבל כוונתם שישנה לו כל הענין רק שילבישנו במלות מועטי' מחויקי' המרובים רק שאין המרובים בהם בגילוי ממש כ"א בהעלם אלא שלאחר שיעמיק דעת בזה יבין אותם והכרח לעשות כן כי אילו הי' אומר לו הענין בריבוי דברי' הי' מתבלבל, והוא עד"מ המשנה שסובלת בדברים ובמלות מועטים כל האריכות שבפפול הגמ' וכמאמר אילפא בתעני', מי איכא מידי בבריית' דלא פשיטנא לי' ממתניתן כו' וא"כ הרי יש במשנה כל השכליי' שבגמ' אלא שהם בבחי' העלם ולכן גם נער קטן יכול לקבל זה כמאמ' בן עשר למשנה הגם שלא יכול לקבל עדיין פפול הגמ' כ"א אח"כ בן ט"ו לתלמוד או יבין הפפול מתוך הקיצור כנ"ל, ונמצא שבחי' דרך קצרה זו היא כמו לבוש לגבי עומק המכוין שהוא מתעלם ומתלבש בו ונמצא בו ממש כ"א שאינו בגלוי אלא בהעלם כי הלבוש מסתירו ומעלימו, והוא תועלת שעיי"ז יוכל המקבל לקבל השפע, והנה כשהוא מקבל בדרך קצרה הוא בחי' קטנות אצל המקבל ולאחר שעומד על עומק המכוין הוא בחי' גדלות ההשגה, והנמשל מזה יובן למעלה שמוה הטעם צ"ל בכל המשכה מעילה לעלול בחי' עיגוליי' ויושר שהעיגוליי' הוא רק בחי' גפש וקטנות אצל המקבל כי כן צ"ל קבלת השפע בתחלה ואמנם הוא בחי' מקיף וסובב לעלול מכל צדדיו שהרי אינו משיג רק כללות הענין ועומק המכוין שישנו באותו הדרך קצרה נעלם ממנו, ואח"כ מאיר בחי' היושר שיבין המקבל בבחי' גילוי בההשפעה, ונמצא מובן שבריבוא רבבות השתלשלות מעילה לעלול בבחי' העיגולים ע"ד הנ"ל יוכל להיות אור ושפע מוגבלת כ"כ עד שגם נשמות ומלאכי' דבריא' שנבראו יש מאין בבחי' גבול ממש גם הם יוכלו לקבל גילוי אור א"ס שלפני האצי' והיינו נשמו' ומלאכי' שבהיכלות דבריא' מפני שענין ההיכלות ההם הם בחי' עיגולים דקטנות דבריא' להעלים ולהסתיר אור האלקי בהלבשה וקטנות כנ"ל עד שנק' בשם היכל כמו ההיכל המקיף מכל צד ועיי"ז יוכלו הנשמו' ומלאכים לקבל אור וזיו האלקי גם לפי ערך צמצום השגתם ולולי בחי' העלם העיגולים שהן ההיכלו' לא היו יכוליי' לקבל כלל כי היו

לעולם ישנה אדם : פסחים ג, ב.
 וכמאמר אילפא בתעני' : ראה שם כא, א.
 בן עשו למשנה : אבות ספ"ה.

כלים ומתבטלים ממציאותם כענין הושיט אצבעו הקטנה ביניהן ושרפן כמ"ש במ"א מפני ההתגלות יותר מערכם, ועד"ז נשתלשל מבחי' העיגולי' שהן ההיכלות שלפני האצ"י באצ"י ומאצ"י לבריא' ומבריא' ליצי' ומיצי' לעשי' עד שנתהוו השמים והארץ הגשמי' שלנו שהן נמשכי' מבחי' העיגולי' די"ס דעשי' המעלימי' ומסתירי' אור האלקי לגמרי עד שנראים המזלות הקבועי' בגלגלי' ליש ודבר בבחי' פירוד והוא הנק' עולם מל' העלם כי נתעלם האור אלקי בהם לגמרי וגם הארץ הוא מבחי' העיגולי' דע"ס שבמל' דעשי' וע"כ גם הארץ עגולה ככדור וגם יסוד הרוח שיש בעפר הארץ הוא ג"כ בבחי' עיגולים כעפר הארץ החומרי כמבואר בע"ח (א"ה מהלשון גרא' שהן הן העיגולי' הן הן היכלות אך לפמ"ש'ל ב' הע"ח שהן ב' עניני' ג"ל לבאר הענין כי יש ב' מיני השפעות מרב לתלמיד הא' ע"י דרך קצרה כנ"ל והיינו כשאין התלמיד קטן כ"כ שעכ"פ ע"י דרך קצרה יכול להבין, אבל כשהתלמיד קטן ביותר אזי צריך להמשיל לו משל שהוא ענין זר לגמרי ממהו' ההשכלה והוא לבוש גס להשכלה שע"ז יבין ההשכלה אח"כ וג"כ השגתו זאת תחלה בכלל ואח"כ בפרט כנ"ל הנה כשיצויר דוגמא זו למעלה הוא ענין ההיכלות שהם בחי' כלי להעיגולי' כמו המשל שהוא כלי שעל ידו יובן הנמשל מתחלה בכלל כו' וזהו דאורייתא היכלא עילא' דקוב"ה כי היא נק' משל הקדמוני כמ"ש במ"א ע"פ מארז"ל מזוז' מימין ונ"ח משמאל כו'). ובכל הנ"ל יובן פי' המאמר הנו"ל בפנים פ"ב כד אתכפי' סט"א אסתלק יקרא דקב"ה בכולהו עלמין דהנה פי' עזמין מבואר מתוך הנ"ל שהוא בחי' העיגולי' שמעלימי' האור אלקי והוא הנק' ג"כ היכל ובכל מקום לפי ערכו הוא בחי' העלם עד שהיכלו' התחתוני' דעשי' שם תכלי' ההסתר כנ"ל והנה פי' אסתלק יקרא דקב"ה היינו שיאיר ויתגלה אור האלקי כאותו העולם או ההיכל שנסתר שם ויהי' גם שמה בחי' גילוי אור להיותו בא יותר מכפי מדת הכלי המצמצם ומעלים האור עד שלא יסתיר הכלי כלל, והענין הוא כי הנה דרך כלל גם העיגולי' שהם ההיכלות כנ"ל נק' ג"כ בשם כלים לאורות כי ל' כלים הוא ענין כליון להיות' מגביל האור ומעלימו ע"י היות בכלי בחי' עביות וחומריות להסתיר האור כי מהתעבות האור נעשה הכלי, וכאשר האור מאיר בתגבורת יותר מכפי המדה המצומצמת אזי הוא בוקע ומאיר גם בעביות הכלי המחשיך ויוצא אור גם מתוך עובי הכלי ומתגלה האור גם דרך הכלי עד שאין הכלי בחי' מסתיר כלל לאור המאיר וה"ז כדוגמת אור השמש המאיר דרך זכוכי' שכשהזכוכי' אינה צהה ובהירה אזי האור שיוצא

הושיט אצבעו הקטנה : סנהדרין לה, ב.

א"ה : אמר המגי' — הכונה לכ"ק ארמו"ר הצי"צ.

דאורייתא היכלא עילא' דקוב"ה : ראה זהר ויקהל ר, רע"א.

דאורייתא . . . נק' משל הקדמוני : נסמן לעיל ע' איתשטב.

מזוז' מימין : ראה שבת כב, א, תורה אור מקץ מג, ב.

מתעבות האור נעשה הכלי : ראה עץ חיים שער העקודים פ"ג, הנסמן

במאמרי אדה"ז — פרשיות לע' תשנ"ג.

דרך בה אינו צח ובהיר כאור השמש הזורח שלא דרך בה אבל אם תהי' הזכוכי' בהירה ביותר לא יהי' שינוי בהאור השמש המאיר דרך בה שלא יוחשך ויתעבה מחמ' אמצעות הזכוכי' להיות' בהירה ביותר, וכך יובן למעלה שוהו ענין הזדככו' הכלי' שאז האור המאיר דרך אותו הכלי' הוא בגילוי ממש ולא בבחי' הגשמי' והסתר כמו שהאיר כשאין הכלי' מזוככי' כ"כ שאז הם מסתירי' על האור כנ"ל, וזהו ענין אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין פי' שיאיר גלוי אור הא"ס ב"ה בכולהו עלמין שהם ההיכלות שמסתירי' מצד עצמן על האור ועי' גילוי הא"ס ב"ה ביתר שאת אזי מזדככי' הכלי' וההיכלות עד שאינן מסתירי' על גלוי האור וממילא יהי' הגילוי בכל פרטי הנשמו' ומלאכי' שבתוך ההיכלות, (ומה שקרא לגלוי אור א"ס בל' אסתלק דלכאורה ל' הסתלקו' הוא היפוך הגלוי מבואר טעם לזה במ"א ע"פ אכלו ריעים שהענין מפני שגלוי זה הוא גלוי אור חדש מבחי' הכתר וענין גלוי הארת הכתר הוא בבחי' התנשאות ורוממות כמו המלך שמרומם על עמו גם כשמתגלה אליהן ע"כ נק' בל' אסתלק שהגלוי בבחי' רוממות), אך כדי שיהי' בחי' זו דאסתלק יקרא דקב"ה בכולהו עלמין הוא דוקא כד אתכפי' סט"א, כי הסט"א והקליפות נמשך להם כח ויניקה מחיצוניות הכלים וההיכלות כמ"ש סביב רשעים יתהלכון וכתי' ונוגה סביב וכמש"ל בפנים פ"ב שמחמת יריד' השפע דרך ההיכלות נמשך למטה התהוות המזלו' שהם שרשי העי' לעכו"ם כו' וכד אתכפי' סט"א למטה גורם למעלה שיוזדכך בחי' חומריות שבכלי המחשיך על האור וממילא יאיר אור האלקי גם מתוך עובי הכלים אחר שנתכרך ונזדכך כל חומריו' שבכלים כענין ושמתי כדכד שמשותיך כי כל בירורי נוגה הוא בירורי הכלים שנפלו בשבירה כידוע, וביאור הדברים הנה יובן מניצוץ האלקי שבנשמת אדם כשמתלבש בחומר גופני שנעשה החומר כמו כלי לניצוץ האלקי ובוודאי חומריות הגוף מחשיך מאד ומעלים להניצוץ אלקי והיינו במה שנמשך האדם אחר תאוה גופנית כאכילה ותשמיש וכיוצא עד שמתגשם מאד כבהמה כמ"ש נמשל כבהמות גדמו ואזי גם ניצוץ האלקי נחשך ונתעלם אורו מאד מחמת חשכת הכלי שהן התאוות גשמיות עם היותן היתר, ולכן נצטוינו והתקדשתם והייתם קדושי' ופי' רז"ל קדש עצמך במותר לך, כי פי' קדוש' ל' הבדלה הוא כידוע ור"ל שיפריש עצמו מתאוות היתר כמו בוווג ואכילה זולתי הנצרך לש"ש ואז לא יתגשם כלל מחמת' והוא ענין הזדככות הכלי שמזכך חומריות גופו ואזי גורם גלוי אור הנשמי' בו ביתר שאת וגם ארז"ל אדם מקדש א"ע מלמטה מקדשין אותו הרבה מלמעלה, ר"ל שמזככי' גופו מלמעלה ע"י גלוי האור בתגבורת ואז נק' קדוש ע"ש שהניצוץ אלקי שבו בגלוי ומתגבר על כלי גופו עד שאין הגוף מסתיר לו, שזוהו פי' קדוש ל' הבדלה כנ"ל כנ"כ האור אלקי כשנק' קדוש היינו כשהוא מובדל

מבואר . . במ"א : ראה ג"כ תורה אור ויקהל טט, ד.

קדש עצמך במותר לך : יבמות כ, א.

אדם מקדש א"ע : ראה יומא לט, א.

בערך מהגשמת הכלי עד שאין הכלי מסתיר לו כלל, וזהו פ' אדם מקדש א"ע מעט ע"י בחי' ניצוץ אלקי שבו שהוא בחי' א"פ המזכך את הכלי מבפנים אזי מקדשין אותו הרבה מלמעלה ע"י בחי' אור מקיף המזכך הכלי מבחוץ שאורו גדול ביותר ומזכך הכלי ביותר כמ"ש במ"א וכשמזדכך כלי גופו מבפנים ומחוץ נק' קדוש ע"ש תגבורת גלוי אור ניצוץ אלקי בתוכו עד שאין הגוף מסתיר עליו ונק' קדוש שאינו מעורבב עמו כ"ב כ"א מובדל כנ"ל, וזהו כד אתכפי' סט"א שהוא חומריות הגוף ע"י קדש עצמך במותר לך אזי ממילא אסתלק יקרא דקב"ה בכולהו עלמין כי באתעדל"ת אתעדל"ע כי בצלם אלקי' עשה את האדם, וכמ"כ נתגבר אור האלקי בכל עולם והיכל להאיר ולזכך גם בחי' עביות הכלים וההיכלות עד רום המעלות גם בבחי' ההיכלות שלפני האצילות והיינו שאמר דאסתלק יקרא דקב"ה שהוא בחי' כל האורות הבאים מקו וחוט בכולהו עלמין גם בעלמין והיכלות שלפני האצו' עד גם עולם השפל הגשמי שלנו שהם בחי' עיגולי' היותר גרועים מכולם כנ"ל בכל עולם לפי ערכו אסתלק האור להאיר בכלים ודרך כלל יש ב' מיני עולמות בכללות כל ההשתלשלו' ונק' עלמין סתימין ועלמין דאתגליין שהם בחי' מו"ד שנק' לאה ורחל כידוע ויש בחי' ב' מדרגו' הללו בכל ההשתלשלו' עד רום המעלות ונק' סתים וגליא כידוע בזהר, ושניהם מזדככי' ע"י דאסתלק יקרא דקב"ה כנ"ל.

פ"ב יבאר טעם לסיבת היות ההשפע' באופן זה שהוא לצד מעלת המשפיע על המקבל וז"ש רז"ל לעולם ישנה אדם לתלמידו בדרך קצרה והוא עיגולי' ולאחר שהתלמיד עומד על פרטי הדקדוקי' זהו יושר, והנה ברבבות השתלשלו' בבחי' העיגולי' יוכל להתהוו' שפע מוגבלת ויהי' הסתר האלקות כמו בעוה"ז ע"י עיגולי' השמים שהם מבחי' עיגולי' דעשי' וכן הארץ ואמנם ענין אסתלק יקרא דקב"ה בכולהו עלמין שלא יהיו ההיכלות מסתירי' והיינו דוקא ע"י בחי' אתכפי' סט"א קדש א"ע במותר לך לזכך חומר הגוף ומקדשי' אותו מלמעלה בבחי' א"מ ועי"ז מעורר כן למעלה הזדככו' בחי' עלמין והיכלות הנ"ל ונתגלה אא"ס בתוכן.

ג) ואחר שנתבאר המאמר הנ"ל דכד אתכפיא כו' יובן שרש ענין המצות מעשיות שהקשינו למעלה רפ"א איך ע"י מצוה גשמיות יהי' גלוי אא"ס ב"ה ולפי הנ"ל מובן בטוב טעם שהרי נת' דדוקא ע"י אתכפי' סט"א בסומע"ט שבגשמי' אסתלק יקרא דקב"ה בכולהו עלמין לפי שאתכפי' שבמעשה הוא בירור הסט"א שהיא סוף שמרי ההיכלות כנ"ל וכמ"כ ע"י מצות מעשיו' שהם ג"כ בירורי' נוגה ובהיות הבירור בעניני' גשמי' שהוא סוף כל הסט"א בזה מעוררי' למעלה הזדככו' כל הכלי' וגלוי אא"ס ב"ה, וביאור ענין המצות כפרט הענין הוא דרמ"ה מ"ע הם פועלים שעל ידם נמשך האור בתגבורת ובתוס' גלוי עד שמברר בחי' הכלים שהן הדברים שנעשים בהם המצות כמו אתרוג ילולב ציצית ותפילין וכיוצא שיאיר גם בגוף הדבר הגשמי ההוא אור האלקי כמו אור החכמ' בפ' קדש שבקלף התפילין וכיוצא בזה בחוטי' שבציצית

כו' וע"י מצות ל"ח נפרד חלקי הרע מבחוץ להכלים שלא ינקו החיצונים מחיצוניות הכלים ואז ע"ז ממילא מתבררים ומזדככים בחי' חומריות דנוגה דעשי' המסתעפי' מהכלים דעשי' וכמ"כ בכלים דע"ס דבריאה ודיצי' עד ראסתלק יקרא דקב"ה בכולהו עלמין דבי"ע בעלמין דאתגליין ועלמין דאתכסיין ע"ד הנ"ל שהאור בוקע ומוזכר גם בחי' הכלים שיאירו גם הם, ועד"ז מאיר א"ס בעלמין שבבחי' האצי' בשני המדרגות סתים וגליא שנק' לאה ורחל מחשבה ודיבור בדרך כלל ועד"ז עד רום המעלות כנ"ל. וזוהו יובן מה שכל המצות עיקר עשייתן בארץ דוקא כמ"ש לעשותם בארץ, כי הנה מל' דאצי' נק' ארץ אך נודע שיש בה כמה כינויים ושמות ובהי' הנק' ארץ הוא בהיות' בבנין פרוץ כלים מכלים שונים דהיינו כשמתלבשת בבי"ע באורות וכלים וכמ"ש בזהר ארץ דעבדת פירין כו' ובהיות' שעיקר ענין המצות הוא שיאיר האור בכלים דוקא ע"כ מצות מעשיו' עיקרן בארץ דוקא כדי להמשיך אורות עליונים בריבוי כלים מכלים שונים, ובכל הנ"ל יובן ג"כ מה שנו' לעיל בפנים למה שיבחו כלב לא"י במה שהיא זבת חלב ודבש דוקא, והענין כי זהו השבח על שמעלת א"י נכבדת מאד עד שקיום המצות הוא בה דוקא וזהו זבת חלב ודבש חלב ע"ש רמ"ח מ"ע ודבש ע"ש שס"ה מל"ת, כי הנה חלב ודבש הם חסדי' וגבורות ואמנם הם בחי' חו"ג הבאי' ע"י הגדלת המוחי' דוקא (כי יש חו"ג במדות ויש חו"ג שמבחי' מוחי' כידוע בענין ד' בתי תפילין שהם ד' מוחי' חו"ב חו"ג) והוא כמו שאנו רואי' בולד היונק מחלב אמו שע"ז מתגדלים איבריו ומתרחבי' הרבה וגדל בכ"ד חדשי היניקה יותר מערך גידולו בכ"ד חדשי' אחרים, גם שכל התינוק מתרבה בכ"ד חדשי היניקה ביותר לפי ערך, והטעם לפי שהחלב הוא מזון הנמשך ממוחי' דאימא שהוא בינה כמארז"ל שעשה לדדים במקום בינה כי בינה ליבא וכמ"ש בע"ח בענין אלדד ומידד ע"ש להיות כי התהוות החלב הוא מהדם שנעכר ונעשה חלב והרי מהדם ניתוסף מוחי' באם ואח"כ נעשה חלב גשמי בדדים שבמקום בינה שבלב, ונמצא שהוא בחי' מזון הנמשך מן המוחי' ע"כ ע"י יניקה שהתינוק יוגק החלב נמשך בו בחי' התרחבו' המוחי' מדי יום וגם התרחבות וגידול האיברים והוא בחי' חסדי' דגדלות הנמשך מהמוחי' שמטבע החסדי' להתפשט במרחב וכמ"כ טבע החלב להתרחיב הכלי' בין המוחי' בין האיברי' כידוע בס' הרפואה, והנה כמ"כ יובן הנמשל למעלה בארץ העליונה מל' דאצי' שהיא זבת חלב ע"ש רמ"ח מ"ע שהרי גת' ענין מ"ע שהם גלוי המשכת אורו' עליוני' בכלי' מכלי' שוני' במרחב דוקא וגם ידוע שרמ"ח מ"ע הם רמ"ח איברי' דמלכא ז"א שנגרלי'

מל' . . . ארץ : זהר בראשית לא, ב. וראה מאורי אור בערכו.
 ארץ דעבדות פירין : ראה זהר בראשית לג, א.
 לדדים במקום בינה : ברכות י, א.
 בינה ליבא : תקוני זהר בהקדמה יז, א.
 וכמ"ש בע"ח : שער הכללים פ"ג.
 מהדם שנעכר ונעשה חלב : בכורות ה, ב.

ע"י ה"ח הוא בחי' החלב דמוחי' דאי' המגדיל איברי ז"א והוא בחי' שקיו דאילנא וממנו נמשך אח"כ הגילוי בכולו עלמין, אבל הדבש הוא בחי' דין וגבו' ואינו כמו החלב שהוא חסדי' שהרי בדבש יש חריפות וחמימות השורף את הלב אלא שהוא דין דגדלות שהרי הוא מתוק ופי' דין דגדלות הוא גבו' ממותקות שהדין נמתק ע"י החסדי' והמר נעשה מתוק כמ"ש וימתקו המים כו' וכך יש בבחי' הדבש למתק כל דבר מר להיותו בעצמו כבר נמתק כי הוא דין דגדלות ר"ל מקור הגבו' שמהם נמתקי' כל הגבו' כי אין הדין נמתק אלא בשרשו ובחי' מקור הגבו' אינו דין גמור רק אדרבה מהם עיקר השפע כידוע בענין כי הדם הוא הנפש, רק שהשפע באה בבחי' תגבורת גדולה, לכן הם ממתקי' שאר הגבורו' והנה בחי' זו דגבו' דגדלות הנק' דבש הוא ג"כ ממעלת א"י שהיא זבת דבש ג"כ להיות כי גם זה עיקר גדול במעלת המצות מעשיות שבארץ שעיקר ענינם להיות גלוי האור בכלי' ע"י זיכוך הכלי', והנה זיכוך הכלי הוא ע"י תגבורת גלוי האור שמזכך הכלי מבפנים ומחוץ כשהוא בתגבורת דוקא, כי אם אינו מאיר רק בצמצו' הרי אדרבה הכלי מעלמת עליו ומחשיכתו, אבל כשמאיר בתגבורת אזי הוא מזכך הכלי, ותגבורת זה הוא ע"י בחי' גבו' ממותקים והוא הנק' בשם דבש כנ"ל שע"י גבו' אלו יש בכח האור לבקוע הכלי המעלמת ולהתגבר על חומרי' הכלי שלא יחשיך ויעלים בפניו, והוא בחי' סס"ה ל"ת שהן מבחי' ה"ג עליונות שמזככי' כל חומריות הכלים וגורמי' בקיעת האור בכלי', והנה ל' זבת חלב ודבש זבת דוקא כידוע בדרי"ל שהחלב הי' נוטף מן העזי' והדבש מן התמרים וכמ"ש רבב"ח לדידי חזי ל' זבת חלב ודבש דצפורי כו' הוצנין שזה הורא' על תגבורת האור על הכלי עד שאין ביכולת הכלי להעלים על האור כ"א שבוקעים מחיצת הכלים ונגלים לחוץ שהחלב נוטף מהדדי' והדבש מהתמרים וכיוצא בזה יובן למעלה בארץ העליונה מל' דאצי' שהיא זבת חלב ודבש ה"ח וה"ג ועיקר מה שהוא זבת החלב ודבש בא מחמת ה"ג דגדלות שמתגברים על הכלי שגורמי' בקיעת הכלי' כי הנה החלב גורם התרחבו' הכלי' ונמשך בהם האור א"ס ביותר וכנ"ל בענין מוחי' דאי' המרחיבי' איברי ז"א וכן מז"א למל' ואז נק' ארץ טובה ורחבה והוא ענין המ"ע, אבל ה"ג דדבש גורמי' תגבור' האור ביותר עד שנבקע הכלי והאור עודף עליו ואין הכלי מסתיר כלל ואז נק' זבת חלב ודבש, ועל שניהם הוא אומר דבש וחלב תחת לשונך שהם מ"ע ומל"ת, וזהו שרש הטעם לכל המצות מעשיו' שעיקרן בארץ כנ"ל וכמ"ש לעשות בארץ ר"ל כדי לעשות ולתקן הארץ עליונ' שבחי' ההעלם יבא לידי גילוי גם ברבוי כלים המעלימי' שלא יעלימו הכלים לאורות כלל ועד"ו יהי' נגלה האור לאחר הבירור לעתיד דכתי' ולא יכנף עוד מוריד והיו עיניך רואות והיינו ע"י הזדככות בחי' הכלים ע"י מעשה המצות דעכשיו וכמ"ש במ"א.

אין הדין נמתק אלא בשרשו: ראה תניא פליא. לקוטי תורה [להאריז"ל] וישב לט, א. פרי עץ חיים שער השופר פ"א.
 וכמ"ש רבב"ח: כ"ה גם בספר המאמרים תקס"ו ע' רלב וראה מגילה ו, א.
 כתובות קיא ב.

פ"ג יאמר שבזה יובן ענין המצות שהתחלנו לבאר פ"א כי ע"י מ"ע ומל"ת הוא בחי' בירורי נוגה שז"ס אתכפי' סט"א וז"ס ארץ זבת חלב ודבש בחי' חו"ג עשי' ול"ת שמרהיב הכלי' ובוקע אותן להיות בהם גילוי אא"ס ביותר שז"ס חלב ודבש כי חלב מגדל ודבש דין דגדלות בוקע הכלי'.

ד) והנה עתה יובן ג"כ טעות המרגלים שלא רצו ליכנס לא"י להיות כי שרשם מבחי' לאה עלמא דאתכסיא הי' בדעתם ירידה ליכנס לא"י שהיא בחי' רחל עלמא דאתגלייא שנמוכ' הרבה מלאה כערך הדיבור לגבי המחשבה וה"ז יריד' מאיגרא רמא כו' והגם שידעו במעלת המצות שתלו' בארץ עד שנק' זבת חלב ודבש מ"מ הרי כל מה שיש ביבשה יש בים שכל מה שיש בעלמא דאתגליא מל' יש בעלמא דאתכסי' לאה ויכול להיות קיום כל המצות שהם בעלמא דאתגליי' ע"י מעשה בפ"מ יוכלו לקיימם בעלמא דאתכסי' ג"כ ברוחני' כמשי"ת, ולפי דעתם זה טוב יותר כי הרי יש בכלל מאתים מנה שע"ז ממיילא יתקן בחי' התיקון הזה דעלמא דאתגליא ג"כ כי הדיבור נכלל במחשבה ואין כל חדש בדבור שלא קדם שרשו במחשבה תחלה (וכמבואר במ"א ע"פ מי מנה עפר יעקב בענין יוצר אור ובורא חשך שהדיבור הוא צורת המחשבה וגילוייה ולא התהוות חדשה ע"ש) וא"כ מה צורך לקיים מעשה המצות בפועל שהוא בארץ דוקא הרי די שיקיימו כל המצות במחשבה דהיינו בדעת והשגה אלקית, וענין קיום המצות בדעת והשגה הוא ע"ד אומרם ז"ל קיים אברהם כל התורה עד שלא ניתנה ואפי' ע"ת שאין הכונה שקיימם בפועל שהרי יש כמה מצות תלויו' בסיבה כיבום וחליצה וכיוצא ואם לא נודמן לו הסיבה האיך קיימם, אך באמת כוונתם שהמשיך כל האורו' עליוני' הנמשכי' ע"י המצות מעשיות המשיכם הוא ע"י עבודתו ברוחניות או ע"י עובדות אחרות כמקלות וכיוצא כדאי' בזהר שהמקלות דיעקב הי' ענין א' עם תפילין שלנו, רק שההפרש כי בתפילין נמשך האור גם למטה ושורה בד' פרשיות אלו שבתפילין, משא"כ במקלות לא נמשך האור למטה כ"א היה תוס' אורות באצילות לבד, ועד"ז רצו המרגלי' שיקיימו המצות ג"כ ברוחניו' וסברו שזה יותר טוב ממצות מעשיות כי בכלל מאתים מנה כנ"ל, וגם חשבו שבזה ישמרו יותר מחשש היזק שיוכל להגיע ע"י עסק הגשמיות, והוא מ"ש ארץ אוכלת יושבי' היא, וגם כל אנשי' אנשי מדות פי' שהם מבחי' השבירה דז' מלכין קדמאין שהם מדות עליונות דתהו שנפלו בש' ב"ן שנק' ארץ כנען קודם הברור וכשיצטרכו לקיים המצות בגשמיו' שהם בעניני' גשמי' שמהשבירה יש חשש שלא יוכלו לברר וידבק הרע בהם, משא"כ בחי' לאה שהיא המחשבה שמלובשי'

כל מה שיש ביבשה : חולין קכו, א.
 יש בכלל מאתים מנה : בבא קמא עד, א.
 ע"פ מי מנה : ראה ג"כ ספר המאמרים תקס"ג ע' תרא (נוסחא שני').
 קיים אברהם כל התורה : ראה יומא כת, ב.
 כדאי' בזהר : ויצא קסב, סע"א.

שם חו"ב שהם למעלה מהמדות הנ"ל ושם לא הי' שבירה כמ"ש ימותו ולא בחכמי' אלא רק בחי' אחרוני' דאו"א נפלו כמ"ש בע"ח, ולכן חשבו שכשיקיימו המצות ברוחני' יהי' משומרי' יותר ממגע נכרי הם החיצוני' אנשי מדות הנ"ל ומטעם זה מאסו בא"י. קצרו של דבר כך הוא במצות מעשיות יש ב' בחי' א' מה שע"י המצוה מתבררי' ניצוצי' שבנוגה והוא האתרוג או התפילין כנ"ל פ"ג ב' שנמשך אא"ס למעלה באצי' וגם למטה לשרות במעשה המצוה, והם לא רצו רק בהמשכה ולא בעסק הבירורי' מטעם הנ"ל ולפי שעיקר ענין הבירורי' בארץ הוא כמ"ש במ"א ע"פ וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען שעש"ז נק' ארץ כנען ל' סוחר ע"כ מאסו בארץ דוקא וכנ"ל שזה גופא הי' החסרון שאמרו על הארץ כו' הגם שידעו שהיא זבת חלב ודבש, מ"מ חשבו שיוכלו לקיים זה ע"י רוחני' בחי' מחשבה כנ"ל ועוד חשבו שהוא רחוק מהפסד יותר וכנ"ל, אבל באמת שגו ברואה וטעו טעות גדול בדבר זה, ומשה רבינו יוכיח שהי' שרש נשמתו גבוה יותר גם מהמרגלים כי הי' שרשו מבחי' יסוד אבא שלמעלה גם מבחי' מחשבה, ועכ"ז הרבה בתפלות שיכנס לארץ וארז"ל וכי לאכול מפרי' הוא צריך אלא לקיים מצות התלויות בה, ולא הספיק עצמו במה שיקיים ברוחנית, והיינו משום שקיום המצות במעשה הוא נפלא יותר במדרגה לאין שיעור מקיום המצות ברוחניות, והענין הוא כי משה השיג יותר מהם וידע כי הגם שלפי סדרי ההשתלשלו' דאבי"ע עפ"י מאמר קו המדה שבבחי' הקו וחוט הרי העולם קדם לבחי' הגילויי בכל מקום ולא עוד אלא שמבחי' גילויי שבעליון נעשה העולם לתחתון כמו מבחי' מלי' שבעליון נעשה כתר לתחתון וא"כ עולם הדבור הוא למטה מעולם המחשבה כי רק עקבי לאה נכנסי' לתוך ראש רחל כמ"ש בע"ח, עכ"ז זה אינו רק בענין ההאר' שבהשתלשלו' שמצדה הוא שהמחשב' נעלי' מהדבור והעילה על העלול שבמחשבה היא מאירה יותר הרבה מדבור, אבל מצד עצמות המאציל שלפני הקו אדרבה בחי' הגלויי בסוף מעשה גבוה הרבה יותר מבחי' ההעלם לפי סוף מעשה עלה במחשבה תחלה פי' סוף מעשה הוא בחי' התגלות מאין ליש כמו בדבור הוא אשר עלה תחלה להעלם המחשבה בעצמו' המאציל במחשבתו הקדומ' ולכן אמר בס"י שנעוץ תחלתן בסופן וסופן בתחלתן בסופן דוקא, וביאור הדברים ידוע עד"מ מאור שכל עמוק שא"א להביאו בגילויי גם בדבור צריך שיתלבש בדבר הנמוך מן הדבור כמו הרמוז בתנועה גשמית כענין די לחכימא ברמיזא או מחוי

כמ"ש בע"ח : ראה שער דרושי הנקודות פ"ב, פ"ג, פ"ו, שער שבירת הכלים פ"ב.

ע"פ וישב יעקב : תורה אור וישב כו, ג, מאמרי אדה"ז — פרשיות ע' קפד.

ומשה . . יסוד אבא : ראה לקוטי שיחות ח"ו ע' 244.

וכי לאכול מפרי' : סוטה יד, א.

כמ"ש בע"ח : ראה שער לאה ורחל יד, א.

שנעוץ תחלתן בסופן : ראה ס"י פ"א, מ"ז.

די לחכימא ברמיזא : ראה מדרש משלי כב, טו, הנסמן במאמרי אדה"ז —

פרשיות לע' תשנב.

מחוי ל"י במחוג : חגיגה ה, ב.

ל"י במחוג. הרי בתנועה גשמית של הרמז בא עומק אור המושג מה שלא יוכל לבא בדבור הגבוה ממנו מכיון דהיא הנותנת להיותו עמוק וגבוה מאד לא יוכל לבא אלא בהתלבשות היותר חיצוני וכמ"כ בחי' כתר עליון שהוא תחלתן של הע"ס להיותו גבוה מאד לא יוכל לבא בגילוי רק בבחי' מל' שנק' סופא דכל דרגין והוא בחי' הדיבור שנק' סוף מעשה בכלל כי י' מאמרות דדיבור ברא ויצר ועשה ולכך נעוץ תחלתן בסופן דוקא וכמ"כ בסופן נעוץ תחלתן מבחי' אור הכתר וזהו ענין סוף מעשה שעלה במחשבה תחלה וזהו שבקש משה ליכנס לארץ לקיים המצות בפ"מ כי נעוץ סופן בתחלתן שהוא בחי' הכתר שמאיר בו מבחי' מל' דא"ס שלפני הקו ומדה שהוא בחי' א"ס ממש, ומה שבמחשב' יש יותר מגלוי הארה שבהשתלשלו' בלא חשיבי' לגבי מעלת האר' א"ס שיש בסוף מעשה כי כל ההארה שבהשתלשלו' הוא רק כטפה מאוקיינוס לגבי עצמותו ית' כידוע וכיון שמצד עצמות המאציל הגלוי בסוף מעשה יותר לכן נתאוו לקיום מצות מעשיות דוקא (והוא נעלה יותר מקיום המצות ברוחניו' שהם רק המשכת בחי' זיו והארה בלבד אבל ע"י קיום מצוה מעשיו' יומשך עצמו' האור ושרשו ולא זיוו בלבד וכנ"ל במשל חכימא ברמיזא כו' וגם נת' במ"א בפסוק יביאו לבוש מל' איך שהסובב הוא פועל בסוף מעשה יותר כו' ע"ש באורך גדול וזה הי' תשו' הקב"ה למלאכי' שביקשו שתנתן התורה להם והשיב להם מה כתיב בה לא תנאף כלום יצה"ר יש ביניכם, שלכאורה יפלא מה עלה בדעתם אך הענין שכוונתם שינתן להם הכח להמשיך האורו' עליוני' הנמשכי' ע"י תרי"ג מצות שימשיכוהו הם ע"י עבודתם ברוחני' כדרך שקיימו האבות התורה במחשבה כנ"ל והשיב להם הקב"ה כלום יצה"ר יש ביניכם ר"ל שעיקר המשכת עצמו' האור א"ס אינו אלא ע"י אתכפי' סט"א ובירור הרע שזהו למטה דוקא כי המלאכי' הם לאחר הבירור ועוד שכח המעשה שהוא סוף כל דרגין יפה יותר כי נעוץ סופן בתחלתן כנ"ל). וזהו שאמרו יהושע וכלב טובה הארץ מאד מאד, כפלו לומר מאד ב"פ, כי הגה פי' מאד הוא בחי' אור בלתי מוגבל בכלי ור"ל שהמשכת האור הנמשך ע"י המצות מעשיות שעיקרן בארץ כנ"ל הוא בחי' בלתי מוגבל כי הוא המשכת עצמו' אור אין סוף ממש שאין לו תחלה ותכלה וכמש"ל בפ"י אסתלק יקרא דקב"ה בכלהו עלימין שמזכך הכלי' וההיכלות ובוקע אותן שזה בא רק מצד שהוא אור בלתי מוגבל בעצם שאין כח בכלי להעלים עליו והיינו לפי שהאור הנמשך ע"י מצות מעשיות הוא מבחי' א"ס שלמעלה מהקו וחוט כי הקו וחוט הוא שרש הא"פ המתלבשי' בכלי' והכלים מעלימים עליו וכ"ש ההיכלות אבל בהגלות נגלות אור א"ס שלמעלה מהקו הרי הוא בוקע הכלי' ומזכך אותן ועל המשכת אור זה כיונו בל' מאד פי' בלתי מוגבל בכלי, ובהיות שיש ב' מיני היכלות היינו היכלות דאור"א שנק' היכלין עילאין והיכלות דזו"נ שנק' היכלין תתאין ודרך כלל יותר הוא בחי' מחשבה שנק' עלמא דאתכסיא ובחי' הדבור

בפסוק יביאו לבוש מל' : ראה תורה אור מגלת אסתר צ, א ואילך.

תשו' הקב"ה : ראה שבת פט, א.

שנק' עלמא דאתגליא ושניהם בחי' עלמין והיכלות שהרי גק' עלמין סתימין ועלמין דאתגליין וכל ענינם הוא להעלים על האור שיהי' האור מאיר בבחי' צמצום רק כפי המדה, ואמנם ע"י המצות שנמשך אור א"ס שלפני הקו כנ"ל ולמעלה מבחי' קו המדה אזי ב' עלמין הללו דלאה ורחל בכלל וב' מיני היכלות דאו"א וזו"ג בפרט בא בהם בחי' הארת הכתר מבחי' אא"ס שלפני הצמצום עד שנק' גם הם בחי' מאד בלתי מוגבל, ולכך אמר ב"פ מאד נגד ב' מיני עלמין וב' מיני היכלות הנ"ל שבשניהם עובר האור והשפע ויאיר למטה ובשניהם יאיר האור בבחי' בלתי מוגבל, ולפי שכ"ז הוא מצד מעשה המצות ועיקרן בארץ דוקא כי היא סוף מעשה שעלה במחשבה תחלה ונעוץ בה תחלתן ע"כ אמר טובה הארץ מאד מאד שעל ידה דוקא נעשה ב"פ מאד בעלמין סתימין ובעלמין דאתגליין, וז"ש אם חפץ בנו ה' והביא אותנו אל הארץ הזאת, אם חפץ דוקא ולא אמ' אם ירצה כי החפץ הוא פנימי' הכתר שלמעלה מן הרצון שהוא רק חיצוניותו כי החפץ הוא בחי' התענוג והוא ענין שעשוע המלך בעצמותו שהוא בעצמו' אא"ס והוא בחי' פנימי' ע"י שמאיר בו מבחי' מל' דא"ס שלפני הקו והוא מאיר דוקא במעשה המצות להיותן סוף מעשה ונעוץ תחלתן וזהו אם חפץ בנו להאיר לנו מפנימי' ע"י אזי יביא אותנו אל הארץ הזאת כי הא בהא תליא כנ"ל (ועי"ל ב"פ מאד הם כנגד ב' פרצופי הכתר ע"י וא"א ששניהם מאירי' ונמשכי' ע"י מעשה המצות כמ"ש במ"א בענין לא נפלאות היא ממך ולא רחוקה היא ע"ש).

פ"ד. עתה ית' טעות המרגלים שלא רצו ליכנס לא"י כי רצו שיהי' קיום המצות ברוחני' במחשבה להיותן מבחי' לאה עולם המחשבה וכדרך שקיימו האכות כל התורה עד שלא ניתנה, ועוד גינו א"י כי אנשי מדות בתוכ' שנפלו משה"כ ויש חשש לברר אותן שלא יוכלו לברר אותן וידבק הרע. וטען טעות גדול כי קיום המצות במעשה הוא יותר נעלה בהמשכ' עצמו' אא"ס משא"כ ע"י רוחני' כי נעוץ סופן בתחלתן וסוף מעשה עלה במחשבה תחלה וז"ש טובה הארץ דוקא מאד מאד ב"פ כנגד המשכת אא"ס בב' עלמין סתימין ואתגליין אם חפץ בנו ה' ונתנה לנו חפץ דוקא כי האור הנמשך ע"י מצות מעשיות הוא מבחי' שעשוע המלך בעצמותו.

ועתה יגדל נא, היום לעשותם, בזה"ק שהמצות הם לבושים לנפש (ע' מזה בת"א פ' מקץ בד"ה בש"א נר חנוכה יום ראשון כו' ובד"ה לבסומי בפוריא דרוש השני) יקדים שירידת הנשמה בהגוף צורך עלייה, כי הנשמה קודם בואה לעה"ז היו בבחי' עומדים הי' ה' אשר עמודתי לפניו וע"י קיום המצוות נעשה בה בחי' הילוך, בחי' עמידה הוא ובכל נפשך, המלאכים נק' עומדים, והשגתם הוא באו"ס ב"ה הממכ"ע (כמ"ש בת"א פ' מקץ בד"ה רני ושמחי דרוש השני ע"פ וצדקתך ירננו כו') וכך הוא מעלת הנשמות קודם בואן לעה"ה, משא"כ עה"ז הוא עולם המעשה, לפי שבעה"ז שהעולם מעלים ומסתיר על אור ה' הממכ"ע שורה אור א"ס ב"ה הסוכ"ע בבחי' מקיף למעלה על הנפש, אשר אנכי סוכ"ע מצורך היום לעשותם (ע' בד"ה ציון במשפט תפדה) אפ"ל דוגמת מ"ש בת"א בד"ה כי אברהם לא ידענו בענין כי נפלתי קמתי שאין קימה יותר משעת הנפילה שהנפילה הוא שאין מאיר בה ז"א ואז דוקא מאיר בה יסוד אבא, וז"א י"ל ממכ"ע ויסוד אבא סוכ"ע, ועמ"ש ע"פ הודו על ארץ ושמים תחלה ארץ כו', וגדול כח אור המקיף מבחי' סוכ"ע לשנות ולהפך טבע האדם, והנה בחי' הארה והמשכה זו מבחי' סוכ"ע נקרא בשם הליכה (כמ"ש במא"א אות ה' סט"ו שבחי' התגלות אור הסוכ"ע בממכ"ע נק' בשם הילוך וכמ"ש מזה ע"פ ונתתי לך מהלכים), וזהו אם בחקתי תלכו, כי הילוך זה תלוי בקיום התורה והמצוות וע' בלק"ת ר"פ אם בחקתי תלכו פ"א והיא אהבת ובכל מאדך (עיי' בד"ה והתהלכתי בתוכם שבחי' בכל מאדך דוקא נקרא עושין רצונו של מקום והיינו לפי שע"י ובכל מאדך ממשיכים בחי' סוכ"ע שיאיר בממכ"ע), שאהבה זו באה מהתבוננות באו"ס ב"ה הסוכ"ע (כמ"ש בת"א בד"ה ויקח מן הבא בידו מנחה דמ"ב ע"ד גבי משא"כ כשהאהבה באה מחמת שישים אל לבו כו' כי אני הוי' לא שניתי כתיב כו') ובטובו מחדש כו' (ר"ל כמ"ט בד"ה ואתחנן אל ה' בפ"ב ע"ד והחכמה מאין תמצא, שנעשה דבר חדש שלא הי' בכח המקור כו') כי כל העולמות והברואים אינן אלא בחי' מעשה

אדון עוזנו ע' בענין ארון הברית אדון כל הארץ.

ועתה יגדל נא : נעתק מבוך 1056 קעה, א גוכ"יק.
 קיצור והגהות לד"ה זה בלקוטי תורה שלח לה, סע"ג.
 בזה"ק : ראה זהר ויחי רכז, א, לקוטי שיחות — כ ע' 315 הערה 5.
 בד"ה ציון במשפט תפדה : לקוטי תורה דברים א, ב.
 ע"פ הודו על ארץ ושמים : ראה מאמרי אדה"ז — הקצרים ע' רגג. אור התורה (יהל אור) תהלים ע' תקפד.
 ע"פ ונתתי לך מהלכים : ראה תורה אור וישב ל, סע"א ואילך.
 בד"ה והתהלכתי בתוכם : ראה ספר המאמרים תקס"ט ע' קנו. הנחות ה"ט ע' קלו. מאמרי אדה"ז — פרשיות ע' תרז.
 בת"א . . דמ"ב ע"ד : בהוצאת קה"ת כה, ב.

ועשייה גשמיות (ע' בלקית בשה"ש בד"ה מי יתנך כאח לי ושם פ"א אמן מופלא כו' עכ"ז נקרא עשייה עושה פלא כו' וצ"ל מהו ענין המשל לעשייה כו' כמו עשייה גשמיות באדם אין התחברות לה עם שכלו כו') כו' והחיות המתפשט לתוך עלמין הוא רק המלך כו' ולכן אומרים אח"כ ברחמיך הרבים רחם עלינו כו' הרהמנות גדולה מאד על האדם שנתגשם ונעשה רחוק מזה בתכלית (י"ל כענין מים תחתונים בוכים אגן בעינן למהוי קדם רבש"ע כמ"ש בד"ה במדבר סיני באהל מועד דרוש הראשון ספ"ג) ואומרים אדון עוזנו, כלומר הגם שאין תוכה רצוף אהבה בביטול זה מ"מ הרי הוא אדון עוזנו בהינתן מקיף (וע' זח"א פ' בראשית דל"ג סע"ב בענין הנה ארון הברית אדון כל הארץ) ונק' עוזנו ע"ד ועוז מלך, ונמשך מזה ג' מקיפים להנשמה במחודומ"ע (ע' בד"ה וישלח יהושע מן השמים פ"ב גבי הזארה זו היא בחי' ריח כו') צור מגן ומשגב, כנגד גר"ג וכנגד בי"ע לבושים שמקיפי' את גר"ג להיות צרורה בצרור החיים את ה' (ע' בפרדס ערך צרור שם כ' ואין צרור פחות משלושה, היינו בינה ת"ת ומל' וידוע שבבינה הוא התגלות ע"ק ונת' מזה במ"א), וזהו ההלך לפניך צדקך וכבוד ה' יאספך, וזהו שכל המצות הם בג' בחי' מחודומ"ע.

(ב) אך תחלה צריך להמשיך בחי' מלך העולם ואח"כ אקב"ו, כי הנה ב' בחי' יש במצות בעשייתם האחד שע"י עשייתם מקיים מצות מלך מ"ה הקב"ה, הב' הוא להמשיך אור א"ס ב"ה ורצה"ע במצוה זו, והנה תחלת עשיית המצות לא תהיה בשביל להמשיך כו' שהרי זהו כמו שעושה בדרך סגולה כו' ואין זו עבודה, ותחת אשר לא עבדת כתיב, משא"כ בלא קבלת עול מלכותו יתברך אינו ממשיך כלום, כי הוא המרום לבדו, רק המלך כנ"ל (ר"ל שבחי' מלכות הוא המחבר א"ס ב"ה עם העולמות וכמ"ש ע"פ הוהר במדבר דף ק"ך ע"א בענין ובא לו לקרן כמו הקרן מחבר שני כתלים כן מדת מל' מחבר אצ"י עם בי"ע כו'), ע"כ צ"ל קבלת עול מצות עול דוקא בבחינת עבודת עבד, וכוונת המצוה הוא כדי להגדיל שמחה של מצוה שתהיה יותר מרוב כל, כי הנה כתי' עוטה אור כשלמה, אור היא התורה היא רק שלמה ולבוש לבחי' המצות רצון העליון, תר"ך עמודי אור בחי' כתר (ועמ"ש בת"א פ' נח בד"ה מים רבים בענין אם יתן איש את כל הון ביתו) דאורייתא מחכמה נפקת שבה מלובש רצון העליון ב"ה שורש המצות, שהרי התורה היא מדברת בעניני המצות שהיא דרך

סיים תחתונים בוכים : נסמן לעיל ע' איתשג.

בד"ה וישלח יהושע : לקוטי תורה שלח נא, ד.

שבבינה הוא התגלות ע"ק : ראה זהר קרח קעה, ב. לקוטי תורה במדבר ט, ג.

ביאורי הוהר [לכ"ק אדמו"ר הצ"צ] אחרי ע' ססד. הנסמן במאמרי אדה"ז — פרשיות לצי' תקמח.

ע"פ הוהר במדבר דף ק"ז ע"א : ראה ביאורי הוהר שם קמד, ד.

תרי"ך עמודי אור : נמנו בפרשיות בסטר שיעור קומה [להרמ"ק] סצ"ג (צא, א).

וראה הנסמן במאמרי אדה"ז — פרשיות לצי' שלח.

דאורייתא מחכמה נפקת : נסמן לעיל ע' איתשד.

פירוש וביאור של כל המצות, כמו כל מסכת סוכה שהיא פירוש למצות סוכה אין תהיה הסוכה, אלא שהמצות עצמן הן רצונו יתברך להיות המשכת אור א"ס ב"ה למטה בתרי"ג מצות דאורייתא וזו מצות דרבנן שהן תר"ך עמודי אור כמו עמוד המחבר מעלה ומטה, שהוא רצונו יתברך להיות לו דירה בחתוננים וכמ"ש ושכנתי בתוכם, והתורה היא חכמתו יתברך המגבלת והמצמצמת על איזו אופן תהי' השראה ודירה זו, בתפילין מרובעות ורצועות שזורות ולכן התורה היא מזון לנפש בחי' פנימי' והמצות הם מקיף מלמעלה.

(ג) וז"ל ועתה יגדל נא כח אד', אד' הוא בחי' מלכותו יתברך, וכח אד' הוא א"ס ב"ה הסוכי"ע הנמשך ע"י קבלת מלכותו יתברך, כמשל כח היד זויק את האבן ומגביהו באויר הפך טבעו, כמ"כ כח א"ס ב"ה הנמשך ע"י המצות מגביה בחי' ומן העפר אשר יהי' בקרקע המשכן, ומגביה את הגשמה להיות צרורה בצרור החיים את ה' ממש (עיין בד"ה לבאר ענין יוהכ"פ ושם פ"ב בענין אני ככרש רענן, ובד"ה שבת שבתון פ"ג) ועד"ו ביקש מרע"ה בחטא המרגלים ועתה יגדל נא כח אד' (שיהי' נושא עון ע' בד"ה מי כו' כמוד נושא עון), כאשר דברת לאמר מבחי' מ' דאצי' נעשה עת"י לבריאה, וזהו וידבר כו' את כל הדברים האלה לאמר.

לד"ה ועתה יגדל נא

מ"שה אין שלום בעירך, כלום יש עבד שנותן שלום לרבו פי' בעה"ק בההקדמה ענין בעירך הוא עיר אלקינו, ועמ"ש ע"פ עיר גבורים עלה חכם, וא"כ שלום בעירך ע"ד מ"ש בזהר בחקתי דקי"ג סע"ב ע"פ ונתתי שלום בארץ, הנני נוטה אליה כנהר שלום בחי' ונהר יסוד יוצא מעדן משא"כ אין שלום בעירך ע"ד ונהר יחרב ויבש ע' זהר תרומה דקס"ו סע"ב, אך מה זה שייך שיתן שלום להקב"ה, אפ"ל דהנה כתי' או יחזיק במעווי יעשה שלום לי שלום יעשה לי, ב"פ שלום יחוד דא"א יחוד ז"ג ועמ"ש ע"פ בן פרת יוסף בן פורת עלי עין, גם ע"ד ושבתי בשלום אל בית אבי בת"א פ' ויצא, וע"ז השיבו כלום יש

זו מצות דרבנן : ראה לקוטי שיחות חכ"א ע' 401.
 לד"ה ועתה יגדל נא : נעחק מבין 1056 קעב, ב גוכייק הערה לד"ה זה בלקו"ת.
 משה אין שלום בעירך : שבת פט, א.

עבד שנותן שלום לרבו, כי להמשיך יחוד אר"א זה אינו באתעדל"ת כ"א חנם בלא מצות כמ"ש בבה"ז פ' תצוה, דהעבודה ועבודתם את ה' אלקיכם הכל להמשיך יחוד זו"ג בחי' שלום בעירך והוה שאל נא מימים ראשונים כו' ולא למעלה מהם כו' ששם אין מגעת אתעדל"ת, וע"ז השיבו הקב"ה מ"מ הי' לך לעורגי, כי אע"פ שאין בכח אתעדל"ת להמשיך שלום זה מ"מ עזר מיהו הוי האתעדל"ת וכמ"ש בבה"ז חיי קל"ג בענין תפלת ערבית רשות, דהטעם שהוא רשות לפי שהוא מבחי' שלמעלה מאתעדל"ת, ע"כ אינו חובה, גם רשות עלמא דחירו ומ"מ הוי קצת מצוה, ועד"ז הוא ענין הי' לך לעורגי.

לד"ה בפ' נסכים כתיב

כי תבואו אל ארץ מושבותיכם כו' ועשיתם אשה לה' עולה וגו'. להבין למה שינה הכתוב לקרוא ארץ מושבותיכם יותר מכל התורה שנק' ארץ כנען. הנה ארז"ל כל הקורא ק"ש בלא תפילין כאילו הקריב עולה בלא מנחה (שחייבו הכתוב להקריב עמה כמ"ש כאן והקריב המקריב קרבנו לה' מנחה סולת עשרון בלול ברביעית ההין שמן) וזבח בלא נסכים (הוא היין המתנסך ע"ג המזבח אחר העולה והזבח וכמ"ש ויין לגסך רביעית ההין תעשה על העולה או לזבח כו') וצריך להבין ענין דמיון זה שדימה הק"ש לעולה וזבח והתפילין למנחה ונסכים. והנה ענין הקרבנות שהיה יורד אש מן השמים ע"ג המזבח ותאכל את העולה ואת חלבי השלמים וכן הענין בק"ש כי הנה האדם מורכב מארבעה יסודות אש רוח מים עפר שהוא בחי' דצח"מ כנגד ד' אותיות שם הוי' שמשם נמשכו ונתהוו בחינות אלו, ובחי' יסוד האש הוא בחי' החי וכמ"ש במרכבת יחזקאל ודמות החיות מראיהם כגחלי אש כו' וכן הוא בחי' השרפים דהנה כתי' ושרפים

בבה"ז פ' תצוה : גב, ב.

כי תבואו אל ארץ מושבותיכם : נעתק מבוך 1102 רד, א גוכייק.

הכותרת גרשמה בכתי' מעתיק.

לקוטי תורה שלח מ, א בשינויים.

כל הקורא ק"ש בלא תפילין : ברכות יד, סע"ב.

מנחה סולת : ראה גם אה"ת ואתחנן ע' שכו.

מארבעה יסודות : ראה לקו"ת במדבר ה, ב ובספר המאמרים תשי"ח ע' 204 הערה ו.

דצח"מ כנגד ד' אותיות שם הוי' : בלקוטי תורה במדבר ה, רע"ב מצ"ן לעץ

היים שמי"א פ"ג [בהוצאת שקלאוו תק"ס, ובדפוס ש"מ"ב פ"א] וכ"כ במאורי אור אות ד' סכ"ב.

יסוד האש . . החי : ראה לקוטי תורה פינחס עה, סע"ד. תצא לה, ג. מאמרי

אה"ז — פרשיות ע' קנא ובהגסמן לשם.

עומדים שיש בחי' מלאכים וחיות הקדש שנקראים שרפים מפני שהם מיטוד האש האלקית ותמיד הם עומדים בהתלהבות מחמת שאין להם כ"א מחשבה אחת כל ימיהם מששת ימי בראשית שמשיגים רק זיו שכינתו ית' המחיה ומהות אותם מאין ליש ולכן יומם ולילה לא ישקוטו היינו מפני שאין להם כ"א יסוד א' פשוט שהוא יסוד האש האלקות ואינם מורכבים משא"כ האדם שהוא מורכב מד' יסודות וגם המה מלובשים בגוף ונפש החיונית ולא יכול לעמוד במדרגה ומחשבה זו כל ימיו. ובאור ענין זה למה המלאכים אינם מורכבים והאדם מורכב נשמתו מד"י, יובן ג"כ על פי מה שאנו רואים בטבעיות בענין ההפרש שבין חי למדבר, דכתב הרמב"ם בהקדמתו לפי המשניות שכל מיני בעלי חיים והאילנות יש להן פועל א' בלבד או ב' פעלים כמו שאנו רואין הדקלים שאין להם פועל אלא להוציא התמרים וכן שאר האילנות, וכן החיות נמצא מהם מי שיארוג לבד כמו העכביש כו' ומי שיטרוף כמו האריה אבל האדם יעשה מעשים רבים משתנים זה מזה כו' ע"ש, וכמו שהוא בפעולות שבעלי היים כל א' פועל פעולה א' משא"כ האדם פועל מעשים רבים כך הוא ג"כ במדות שבעלי חיים יש לכל א' רק מדה אחת פשוטה בלתי הרכבה מזולתו כלל כמו הנשר טבעו רחמני על בניו והעורב טבעו אכזרי הנו לא יש בגשר הרכבה מטבע העורב כלל שיראה אכזריות לבניו איזה פעם, וכמ"כ להפך בעורב אין בו כלל מטבע הנשר, וכמ"ש לבני עורב אשר יקראו כו' ולא יש בהעורב נטיה אפילו כמלא נימא שיתגלה בעורב א' פעם א' רחמים מחמת כי בריאותו הוא בטבע מדה אחת בלתי התכללות ממדות אחרות, וז"ש כל עוף למינהו כו' (ובגמרא בכתובות משמע שהעורב הלבן מרחם על בניו כמש"ש עורבא בעי בניה והוא גברא לא בעי בניה כו' מ"מ י"ל עכ"פ שאינו כלול יותר רק מן שני מדות וכמ"ש הרמב"ם פועל א' בלבד או ב' פעלים כו', אבל האדם כלול מהרבה מדות מאד), אכן טבעית האדם שהוא מורכב מכמה מדות שונות מדבר והיפוכו, כי הנה לבד שהוא כלול מעשר בחינות הנפש ג' שכליים ושבע מדות, עוד זאת בכל מדה ומדה שלו יש הרכבה והתכללות מהיפוכה ואין זו המדה א' ופשוטה אלא מורכבת וכלולה ג"כ מכל המדות ד"מ באכזריות שבו כלול רחמנות וכן להיפך כו' וכגון האב שמכה את בנו בשביל להדריכו שילך בדרך טובים אע"פ שהכאה זו אכזריות היא הרי עיקרה ותכליתה רחמנות ואהבה שלא יקלקל מעשיו כו', וכן בשאר כל מדות האדם כל א' מורכבת מכולן, וכן יש באדם ג"כ התכללות מבחי' דצ"ח שהעצמות הם כמו בחי' דומם כו', ולכן נק' האדם עולם קטן.

הנשר . . טבעו אכזרי : ראה ירושלמי פאה פ"א, ה"א.

ובגמרא בכתובות : מט, ב.

האדם טולט טולט : וראה תחומא פקודי ג. תקוני זהר תס"ט (ק), ב. אבות דר' נתן פ"א, ז. קהלת רבא פ"א, ד (והארץ לעולם עומדת). זהר תולדות קלה, ב. מורה נבוכים ח"א פ"ב. אגרת הקדש ס"יב (תניא קיו, ב). לקוטי תורה במדבר ה, סע"א. ספר המאמרים תקס"ה ע' תקעס.

וזהו מפני שנברא האדם בצלם אלקים ולכן נאמר באדם וירדו בדגת הים ובעוף השמים כו' והיינו כי שרש האדם נלקח מעולם התיקון ושרש דצ"ח הוא מבחי' עולם התהו שקודם בחי' התיקון. והנה בעולם התהו לא היו בחי' פרצוף רק בבחי' נקודה וספי' דהיינו שלא הי' בחי' התכללות המדות משא"כ התיקון הוא בחי' פרצופי' שהוא התכללות כל הע"ס זע"ז כו', והנה בודאי כדי שיהי' התכללות ב' הפכיים יחד א"א להיות כשכל א' הוא בתוקף מדרגתו אלא ע"י שיהי' נחלש תוקפו או דייקא יוכל להתחבר גם עם היפוכו, כמו עד"מ האש והמים שהם ב' הפכיים הנה הם עצמם כמו שהם א"א שיתחברו בשום אופן יחד, אבל כשנחלש תוקפם כמו תולדות האש ותולדות המים יוכלו להתחבר, וכמו בסממני הרפואי' יש דבר חם ויבש שעיקרו מתולדות האש ויש דבר קר מאד ולח שעיקרו תולדות המים מ"מ הם יוכלו להתחבר יחד ממש לפי שמ"מ אין בכל א' מהם כתוקף האש עצמו או כמו המים עצמן כו', כך הוא ענין ההפרש בין תהו לתיקון שבעולם התהו שיהי' כל מדה בתוקף ונק' רבוי האור כמו עד"מ עצם יסוד האש לבד כו' לכן לא יוכלו להתחבר ולהתכלל עם היפוכה ולכן הי' ענפין מתפרדין, אמנם ענין התיקון הוא המעטת התגברות האור עד שאין המדה בתוקף כ"כ וכמו שיש למטה ג"כ מי שמדותיו קשים כארו ויש מי שהוא רך כקנה כו' וכיון שכל מדה יש בה רכות ולא בתוקף כ"כ לכן יכול להתכלל ג"כ עם היפוכה ולכן האדם ששרשו מעולם התיקון ע"כ פועל מעשים רבים וכל מדותיו כלול' ומורכבות זמ"ז שזהו בחי' עולם התיקון משא"כ דצ"ח ששרשן מעולם התהו שלא הי' בהן התכללות לכן כל א' אינו פועל רק פעולה א' או ב' פעולות וכן אין בו רק גטיה ומדה א' כו'. ועד"ז יובן ג"כ בענין חיות הקדש והשרפים שידוע ששרשן הוא ג"כ מעולם התהו רק שהוא מה שנבררו ונכללו בקדושת עולם התיקון בבי"ע ולכן אין בהם בחי' הרכבה רק בחי' יסוד אש הפשוט האלקי ותמיד הם עומדי' במדרגה זו כגחלי אש וכו' (ולכן ארו"ל אין מלאך א' עושה ב' שליחות והוא להבדיל באלפי' הבדלות כמ"ש הרמב"ם בבחי' בעלי חיים שלמטה שיש לכל א' רק פועל אחד כו' וכך עד"מ בחיות הקדש כו' משא"כ בנשמת האדם כו') משא"כ הנפש אלקית שבאדם ששרשה מעולם התיקון לכן כלולה ומורכבת מכל ד' בחי' ארמ"ע אלקיי' וע"כ אינו יכול האדם לעמוד תמיד במדרגה זו דבחי' רשפי אש כל ימיו שבהכרח יתרא' ג"כ בחי' יסוד המים שבנפש האלקי' וכן בחי' רוח כו'. והנה לכאורה א"כ הרשפי אש דמלאכי' גבוה יותר עכ"פ שהרי יש לו תוקף יותר משא"כ באדם כיון שמורכב מארמ"ע ע"כ היינו מפני שנחלש תוקף יסוד האש כו' ועוד מפני שהנה"א מלובשת בנה"ב המושכה בעניני' גשמיים המסתירי' על אהבת הנה"א ודביקותה כו'. אך הנה מ"מ יש בכח נפשו האלקית הצמאון מיסוד האש כרשפי אש שלהבת יותר מהמלאכים

התהו . . התיקון . . פרצופי' : ראה עץ חיים שער הכללים פ"א.ב. שער התיקון פ"ה. אין מלאך . . ב' שליחות : בראשית רבא פ"ג, ב.

כי אף שלמטה הנה מדרגת האדם גרועה ופחותה ממדרגת המלאכים היינו לפי שהוא למטה מלובש בגוף ונפש הבהמית אבל שרש נשמתו למעלה כ"א לפי מדרגתו שלא כל הנשמה היא מלובשת בגוף רק הארה ממנה והשורש נשאר למעלה במקור חוצבה בעולם העליון שממנו נלקחה והנשמה שבכל עולם ועולם הם ביתר שאת ומעלה לאין קץ על מדרגת המלאכים שבעולמות ההם (וכמ"ש במ"א בפ"י בנות ירושלים שהנשמו' בעודן למעלה גק' כן שמקבלי' בחי' יראה שלם משא"כ במלאכים אינן יכולי' לקבל היראה כ"כ לפי שיש להן גוף כו' ע"ש וא"כ כמ"כ לענין רשפי אש האהבה כו') והן הן אותן הנשמות עצמן שמתפשט הארתן להתלבש למטה בעוה"ז, ואע"ג דאיהו לא חזי מזליה חזי פי' מזליה מלשון יזל מים מדליו והיינו שרש נשמתו למעלה שממנו נמשך ונוזל הארתו למטה, והיינו לפי שישראל עלו במחשבה (ר"ל דלפיכך הנשמות שבכל עולם הם במעלה יתירה על המלאכים שבעולמות ההם) פי' כמו למשל באדם הגשמי הנה מחשבתו מיוחדת בנפשו והיו לאחדים יותר מדברו שהוא דבר נפרד ויוצא לחוץ ממנו ובידו לחסום פיו ולשתוק משא"כ בחי' המחשבה כי הגפש מליאה אותיות, כך כביכול מקור נשמות ישראל עלו במחשבה עילאה ומיוחדת במהותו ועצמותו ממש הגם דכתיב כי לא מחשבותי מחשבותיכם מ"מ הרי אפס קצהו ושמץ מנהו תקח אזנו להבין מעט מזעיר עדי"מ (ועמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה זכור, שבחי' זו גק' איהו וגרמוהי חד כו' משא"כ במלאכים שהתזוזותן מבחי' דבור כו' ולכן אע"פ שהנשמות מורכבות מדי"מ ארמ"ע העליוני' והמלאכים הם רק יסוד א' הוא בחי' אש ומבואר למעלה שבהתכללו' האש עם המים עכצ"ל נחלש תוקפו מיסוד האש כשאינו מורכב מ"מ גדול יותר כח הרשפי אש של הנשמות כיון שהוא בעצם מבחי' אש עליון יותר מבחי' אש המלאכי' דאיהו וגרמוהי חד, וכמו שאין ערוך אש גשמי לגבי אש רוחני כמו שאמרו אש שלנו א' משישים בגיהנם כו' כך אין ערוך רשפי אש שנתהוה מבחי' דבור לגבי מחשבה דאיהו וגרמוהי חד וכנ"ל מענין שנק' הנשמות בנות ירושלים יראה שלם כו'), אלא שבהשתלשלות רבות ועצומות נשתלשל ונתפשט הארת הנשמה להתלבש בגוף ונפש הבהמית ועודנה בכחה לשלוט על הגוף ונהי"ב להסיר החמימות שבלבו לתענוגי העולם ותאוותיו מיסוד האש הטבעי, ולהיות גובר בו היסוד האש האלקי שמשכנו בלב להלהיב נפשו ולבו להכלל ולהבטל באחדותו ית' (כי לפי ששרש הנשמ' ממחשבה עילאה לכך יש לה שליטה על נה"ב ששרשה ומקור התהוותה ע"י רבוי השתלשלות מבחי' הדבור כו') ועי"ז תעלה גם יסוד האש הטבעי שבכח נפשו הבהמית להיות נכלל ועולה לה' כקרבן להיות שבכל עת שיגביר כח יסוד האש האלקי מתמעט

וכמ"ש במ"א בפ"י בנות ירושלים : ראה לקוטי תורה שיר השירים ה, ג
ואע"ג דאיהו לא חזי : ראה מגילה ג, א.
שישראל עלו במחשבה : בראשית רבא פ"א, ד.
הנפש מליאה אותיות : ראה הנסמן במאמר אדה"ז — פרשיות ל"ע תרל"ט.
אש שלנו א' משישים בגיהנם : ברכות נה, ב.

ומתקרה יסוד האש הטבעי ונכלל בקדושה וזהו אש אוכלה אש וכן הי' בקרבנות ממש שהאש של קדושה שלמעלה אכלה בעלי חיים שהם בחי' יסוד האש.

אך עכ"ז הנה היסוד האש האלקי שבו היא במדה וגבול ומתלבש בנפשו החיונית ולכן כשמשתמש בו בעניני גופו כמו בכעס וקנאה ושנאה ודומיהן וכל מיני תאות גופו מתמעט ונחסר מן המדה ושוב לא יתלהב לבו כ"כ בעבודת ה' והעצה היעוצה לזה הנה כתי' כי אתה תאיר נרי והי' יגיה חשכי, פי' שע"י התבוננות באמונת ה' אחד באמת בעומק מחשבתו ולבו ולא די בזכרון הדברים במחשבה לבד כי אם שיעמיק ויתקע מחשבתו בחזק ואז יאיר ליסוד האש האלקי להשלים חסרונו, כי הבינה נק' צור בוהר פ' בשלח דס"ד סע"א כמש"ש מט"ו דאמא נפיק גבורה וכמו שמהצור שהוא אבן הנק' קרעמין בלע"ז מוציאי' ממנו אש והוא לפי שיש בו כח יסוד האש ולכן ממנו נמשך ונתהוה בחי' אש, כך הבינה היא מקור הגבורות דקדושה הנק' רשפי אש, וזהו בינה ליבא והלב הוא עיקר יסוד האש, ולכן ע"י ההתבוננות בגדולת ה' יאיר ליסוד האש האלקי להשלים חסרונו כו', ויגיה חשכו כמ"ש כי אשב בחשך ה' אור לי, ולכן קוראים ק"ש פעמיים בכל יום וביאור ענין ההתבוננות להיות כי א"א לאדם להיותו מלובש בגוף ונפש הבהמית ועוסק בדברים גשמיים כל היום לעורר את האהבה וההתלהבות כ"א ע"י ק"ש ובכל יום מגביר כח יסוד האש האלקי וכנגדו מתמעט והולך כחות יסוד האש הטבעי ועולים ונכללים בקדושה עד שבמלאת הימים ימי שנותיו שבעים שנה או שמונים שנה יתמעטו כל הכוחות שביסוד האש הטבעי ויעלו להכלל בקדושה כי בישראל גם כוחות נפשו הבהמית הוא נצחי ונעשה כסא לקדושה (משא"כ עובדי כוכבים שנפשם הבהמית כלה והולכת ואין להם עלייה כלל) ומדות ימי חייו אשר נתנו לו מן השמים הוא כפי שיעור שצריך להעלות כל כך כוחות מנפש החיונית בכ"כ פעמים אשר יקרא ק"ש.

וענין הק"ש הוא שיתבונן ויעמיק במחשבתו להיות לזכרון על לבו כי הוי' שהוא היה הוה ויהיה פי' שהיה הוה ויהיה הכל שוה אצלו והוא לבדו יחיד ומיוחד ואין בו שינוי ח"ו בין היה להוה ויהיה, כי הזמן הוא נברא ומחודש ע"י השתלשלות כו' והרי קודם שנברא העולם ולאחר שיוחזר העולם לתוהו

מנחה צומח תפילין ונסכים להיות שמחה ש"מ יין המשמח.

אש אוכלה אש : יומא כא, ב.

בינה ליבא : תקוני זהר בהקדמה יו, א.

חוי' שהוא הי' הוה ויהי' : ראה שו"ע אדה"ו חאוי"ח ס"ה, ס"א. עץ חיים

שער דרוש עגולים ויושר ענף א.

כי הזמן הוא נברא ומחודש : נסמן לעיל ע' א'תשיא.

ובוהו לא שייך בחי' ומן כלל כו' והנה כתי' אני הוי' לא שניתי ואתה הוא עד שלא נברא העולם ואתה הוא כו' שהחיות הנמשך לעולמות הוא תחת הזמן והוא ית' למעלה מגדר הזמן גם עתה שנברא הזמן כמו שהיה קודם שנברא הזמן וכמו שיהי' לאחר שיוחזר העולם לתוהו שלא יהי' בחי' זמן כו' ומקור התהוות הזמן הוא ממדת מלכותו ית' ולכן אע"פ שהוא ית' למעלה מהמקום והזמן אעפ"כ הוא נמצא גם למטה במקום וזמן כו' דהיינו שמתייחד עם מדת מלכותו ית' וכמ"ש כ"ז בתניא ח"ב פ"ז, וכולא קמי' כלא חשיב והנה הוי' עצמו ית' הוא אלהינו פי' מלשון ואת אילי הארץ לקח שהוא הוא הכח והחיות של מקור נש"י שעלו במחשבה להכלל באחדותו ית' במהותו ועצמותו כנ"ל משא"כ שאר כל הנבראים שמקור חיותם הוא מבחי' מלך כמ"ש בשכמל"ו ומלכותו בכל משלה ואפילו עולמות עליונים כי מלכותך מלכות כל עולמי' כתיב הגם שאין דברי נפרד חוץ ממנו ית' וכמ"ש כי ממך הכל וכתי' כי ה' הוא האלקי' שהסתתר וההעלם של שם אלקים הוא מבחי' שם הוי' וכמ"ש במ"א, וכהד"ן קמצא דלבושא מינייה וביה אין זה אלא זיו והארה המתפשט ממנו ואף גם זאת היא האויה מועטת כמארז"ל ביום נברא העה"ב שהזיו הזה וההארה הזו אינם אלא מעט מזעיר כמו למשל יוד שהיא אות קטנה שבמחשבתו של אדם שהוא רק כמו ניצוץ אחד קטן אבל מקור נש"י מיוחדים במקור הי' החיים א"ס ב"ה וכמ"ש הודו על ארץ ושמים כו' לבני ישראל עם קרובו, וזה שמע ישראל פי' שמע מלשון אסיפה כמו וישמע שאלו והענין לאסוף ולקבץ כל הכוחות ורצונות שביסוד האש הטבעי ע"י עקירת הרצון מהם, דהיינו להתחרט על העבר ולקבל עליו להבא שלא ישוב עוד לכסלה דהיינו מפני שהוא בחי' ישראל שעלו במחשבה והוי' הוא אלהינו שהוא הוי' אחד שמיוחדים בו ית' כנ"ל ועי"ז יתלהב לבו כנ"ל וזהו ואהבת בכל לבבך בשני יצריך ביצר טוב וביצר הרע פי' שגם היצה"ר שהוא כח יסוד האש הטבעי עולה ונכלל לאהבה את ה' בהתלהבות הנ"ל.

אין אמנם ענין ומדרגה זו להגביר יסוד האש האלקי שבנפשו להלהיב לבו לדבקה בו אין זה עבודה תמה ותמימות ועי"ז אמרו הקורא ק"ש בלא תפילין כו' וענין התפילין דרך כלל הוא כלל התורה וכל המצות מעשיות כי הוקשה כל התורה לתפילין כמו שבתפילין מוחין עליונים משה טפירות עליונות (היינו חב"ד דו"ג) בתמונת אותיות גשמיות והוא כי צריך אדם להשפיל עצמו ולומר דיו לעבד להיות כרבו ולעשות מכוון לשבתו להיות דירה

וכולא קמי' כלא חשיב : זהר בהקדמה יא, ב.

בשכמל"ו : פסחים גז, א.

וכהד"ן קמצא דלבושא מיני' ובי' : בראשית רבא פכ"א, ה.

ביום נברא העה"ב : מנחות כט, ב.

הוקשה כל התורה לתפילין : קדושין לה, א.

דיו לעבד להיות כרבו : תנחומא חיי שרה ה. זהר חרומה קנט, א. בהר קיא, א.

תיקונים לזהר חדש צח, ב. ברכות גח, ב.

בתחוננים דהיינו במקרא משנה תלמוד הלכות ואגדות מענינים תחתונים וגשמיים והם כלים מכלים שונים ויין מלכות שהוא אור א"ס ב"ה המלוכש בהם רב כיד המלך שהוא ענין היד הגדולה וכמ"ש וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים פי' שהגדולה היא התפשטות אשר נתפשט עד אין קץ ותכלית והוא ענותנותו אשר עשה ה' במצרים פי' כי פעל ועשה בחי' ש' הוי' אפילו במצרים שהוא בחי' מצר וגבול וכמו כל עניני זרעים ומועד כו' שהם מדברים מעניני העולם הגשמי (ושיומשך א"ס ב"ה אפי' בעניני גשמי' זה נמשך דוקא מבחי' יד הגדולה כו' שהוא בבחי' רב חסד כי הנה ע"י אהבה ודביקות נמשך תוס' אור באצי' שיהי' שם איהו וגרמהי חד בתוס' אורה כו' אבל כדי שיהי' בחי' יחוד זה גם בעשיי' שיהי' ש' הוי' שורה בגוף האדם זהו נמשך מבחי' יד הגדולה שלמעלה מאצי' ועמ"ש בד"ה פזר נתן כו' ובד"ה משה ידבר ובד"ה אם בחקתי נו' ג"כ מענין כיד המלך כו'). ואפילו בעסקים ומר"מ אם הוא נושא ונותן באמונה הרי עולם זה חסד יבנה וגם שנותן לעני מחיה את גפשו רק אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו בק"ש כנ"ל אזי רוח אייתי רוח ואמשך רוח להיות שורה ה' אחד גם בתורה ומצות מעשיות. והנה ענין עבודה זו להמשיך דירתו בתחוננים להיות אין עוד מלבדו היא למעלה מעלה ממדרגת התלהבות הנק' בשם גדפין לבד לפי שעכ"פ מוכרח להיות שיצייר איזה יש ודבר בפ"ע בחי' לב ונפש שמתלהב משא"כ בחי' אין עוד הוא ביטול במציאות לגמרי ולא ימצא מקום לעצמו כלל ואין לו רצון אחר כיא רצון השי"ת ורצון ה' הוא שוה למטה כמו למעלה כמ"ש במ"א (וע' בת"א סד"ה וארא כו' וגם י"ל שוהו בחי' רוח שלמעלה מבחי' אש כי אש הוא בחי' חי ורוח ממללא בחי' מדבר ע' בד"ה והי' מספר בניי' והו ענין ריח בגדיו ריח ורוח הכל ענין א' כמ"ש בפ"ה הרע"מ אמור צ"ז ארחת דא בדא כו' וגם רוח בחי' אור שלמעלה מבחי' אור כמ"ש בד"ה מזוה מימין כו').

והנה ע"ז נאמר סוף מעשה במחשבה תחלה (פי' שכח מעשה המצות גדול מאד והוא במחשבה תחלה וכמ"ש במ"א מענין המשל מהא דלחכימא ברמיזא כו'). והנה בחי' זו נק' ארץ כנען מלשון הכנעה והשפלה שנופל ומשפיל

בד"ה פזר נתן : ראה הנחות הר"פ ע' נו. אור התורה בהעתך ע' א'תפת.

ובד"ה משה ידבר : ראה תורה אור יתרו סט, א.

ובד"ה אם בחקתי : לקוטי תורה בחקותי מה, ג. ספר המאמרים תקס"ד ע' קיג.

רוח אייתי רוח : ראה זהר תרומה קסב, רע"ב. וירא צט, רע"ב. אור התורה

חנוכה רפו, א.

בד"ה והי' מספר בניי' : ראה לקוטי תורה במדבר ה, ב, ו, א. ספר המאמרים

תקס"ה ע' תקפ. ע' תקפד.

כמ"ש בפ"ה הרע"ט אמור : ספר המאמרים תקס"ה ע' תפא. ביאורי הזהר אמור

קמא, סע"ד ואילך.

בד"ה מזוה מימין : תורה אור מקץ מב, ג.

סוף מעשה במחשבה תחילה : סיוט לכה דודי.

דלחכימא ברמיזא : מורש משלי כב, טו.

עצמו למטה, ובכחי' זו כתיב רגלי' יורדות מות כי מאחר שהוא מקושר למטה בענינים גשמיים אפשר לו ליפול ח"ו בתאות גשמיים וע"ז כתיב ובערת הרע מקרבך וכתוב כי יביאך אל ארץ הכנעני וגו' שבעה גוי' גדולי' ועצומים כו' החרם וחרמים לא תחיה כל נשמה וכתוב גם את הצרעה ישלח ה' במ ער אבוד הנשארים והנסתרים מפניך. וענין הצרעה כי הנה ארז"ל שהצרעה ה' מסמא את עיניהם מלמעלה ומסרסם מלמטה וביאור ענין זה הנה ארז"ל שמויערן של חיות יוצא נהר דיגור על ראש רשעים בגיהנם פי' זיעה הוא ארס וזוימה וכמ"ש הנה סערת ה' חימה יצא כו' והוא פסולת שלהם כי בכל עולם ועולם יש בחי' טוב ורע ואינו ר"ל רע ממש ח"ו (דהא איתא בכהאריז"ל דמחזה דז"א ולמטה מתחיל עה"ד טוב ורע ופשיטא שאין שייך שם רע ח"ו) אלא רע מלשון כעס וחימה והוא ענין חסדי' וגבורו' שבכל העולמות, וכן הענין באדם שהוא עולם קטן יש בו ג"כ בחי' אלו וצריך לעורר הגבורות שבו על עצמו דהיינו על הרע שבו שהוא מסטרא דס"מ ונוקבי' שהם הם הרשעים וכמ"ש על ראש רשעים יחול וכמארז"ל לעולם ירגיז אדם יצ"ם על יצה"ר ופי' לעולם כי הרי תמיד יש לו בחי' רוגז שהוא מצד הגבורה שאין לך אדם שאינו כלול מטור"ר, והרע היינו הרוגז והחימה והכל הוא מסט' דרע כמארז"ל ורע לבריות והרוגז והכעס ישפוך על הרע שבו שיקצוף מאד ויחרה אפו למה הוא כך והתעוררות בחינת הגבורה הנ"ל מויעתן של חיות שהוא התלהבות שבפ' ראשונה של ק"ש ויש בה בחי' גבורות לכן צריך הוא לשפוך חמתו וירגיז על היצה"ר ביותר שאת כאשר יעמיק בשכלו ענין ההתבוננות באמונת ה' אחד ושישראל עלו במחשבה ושלכן רוצה לדבק מחשבתו להתכלל באחד או יעשן אפו מדוע לא היתה כזאת בכל עת ואפילו שלא בשעת התפלה, וזהו ענין פ' שני' של ק"ש וחרה אף כו' שנמשך מהתלהבות הפ' ראשונה ולכן כתי' וסרתם ועבדתם אלקי' אחרי' שבאמת שלא בשעת התפלה אינו כעובד כומ"ז ח"ו אף בשעה שאינו עובד השם משא"כ בשעת ק"ש בהתלהבות לבו נדמה בעיניו מה שהי' רחוק מה' כל היום כאלו עובד ע"ז ממש כמ"ש פן יפתה לבבכם מיחודו ואהבנו והרי זה כאילו וסרתם ועבדתם והיטיב יחרה לו וזוה הוא מקרר הכעס והחימה שברע גמור ולא יהיה רע לאחרים כלל. וזהו ענין הצרעה שמסרס את הרע פי' שמקררו להיות כסריס שאין בו חמימות ולכן אינו מוליד, וגם מסמא את העיניים פי' שלא יביט על אחרים לא במילי דעלמא ולא בעבודתן בעין רעה וקנאה שמצד הרע כי אין הברכה שורה אלא על דבר הסמוי מן העין וכן ברכת ה' היא המשכת אלקות ואינו שורה כ"א בעין טובה.

שהצרעה ה' מסמא את עיניהם : ראה טוטה לו, א.

שמויעתן של חיות : ראה תגיגה יג, סע"ב.

דמחזה דז"א . . עה"ד : ראה לקוטי תורה מסעי צ, א. לקוטי תורה [להאריז"ל]

בראשית ג, א. שער המסוקים בראשית ב, יז. ועוד.

לעולם ירגיז אדם : ברכות ה, א.

ורע לבריות : קדושין מ, א.

אין חברה שורה : ראה תענית ה, ב.

ובזה יובן ענין המרגלים שלא רצו ליכנס לארץ כנען שהוא ענין ההשפלה וההכנעה למטה במצות מעשיות שהם ענינים גשמיים באמונת יחודו בתחתונים כי אמרו ארץ אוכלת יושביה היא פי' יושביה אין תופסין מקום לעצמן כלל ומבטלים עצמן ליחודו ית' שבתחתונים להיות אין עוד כו' כי היו דור דעה כו' ושורש נשמתם למעלה מעלה. (במ"א נת' כך שבחי' א"י היא מקור המצות מעשיות כמ"ש וזאת המצוה כו' לעשות בארץ כו' והמרגלים היו מבחי' שלמעלה יותר מבחי' זו וע"ד שרשב"י ע"ה היה במערה י"ג שנה ולא קיים כמה מצות מעשיות שהרי לא הי' לו מצה ויין לקידוש כו' וקיימם ע"י כוונה רוחנית כו', וכוונת משה ששלחם לתור את הארץ הי' שהם בכחם יעלו את הארץ כי מצות מעשיות צריכי' העלאה שלכן מברכים לפני כל מצוה ואומרי' ברוך אתה הוי' שהברכה היא המשכה כנודע מלשון המבריך את הגפן כו' והיינו שממשיכים הארת א"ס ב"ה על מעשה המצוה שע"י התעלה מגשמייתה ואחר שמעלים אותה אזי היא למעלה במדרגה יותר גם מן המקיים אותה ואז הוא מקבל ממנה ולכן מיד אחר בא"י אומרים אשר קדשנו במצותיו אשר מלשון באשרי כי אשרוני כו' ששם שרש המצות ואז אנחנו נעשים מקבלים מהם לקבל קדושה עליונה זו שבהם ונ' דהיינו בירור ש' ב"ן שמתחלה ש' מ"ה מברר ב"ן ואחר הבירור ש' ב"ן מתעלה יותר בס"ג אהע"ב כו' וכך הי' ענין המרגלי' אם היו עושי' שליחות משה שהם היו מעלים את הארץ או אח"כ היתה היא מעלה אותם. אך הגה עד"מ בגשמיית כשאדם הגדול רוצה להעלות למעלה חפץ המונח בקרקע מוכרח הוא להשפיל א"ע למטה תחת אותו החפץ ואזי יקחנו מתחתיו ויעלהו למעלה מעלה, כן בלתי אפשר הי' שיעלו המרגלי' שהמה עליוני' במדרגה את בחי' א"י שהיתה אז למטה מהם בערך, אם לא ע"י שישפילו א"ע באמת למטה ממדרגת א"י וע"י השפלה זו שהיו משפילי' עצמן למטה ממנה היתה היא מתעלית מעלה מעלה ואז גם הם היו מתעלים עמה וכן הוא למעלה חיות נושאות ומנושאות עם הכסא שמתחלה הם נושאות את הכסא ואח"כ הכסא נושא אותן למעלה ממדרגתן כו' וע' בת"א פ' יתרו דקי"ט ע"ד משמע שבתחלה הם מנושאות ואח"כ נושאות כו' א"כ לפמ"ש בתחלה הכסא מגביה אותן ואח"כ הן מגביהות את הכסא כו' ולכאורה לפמ"ש צודק יותר לגבי הארץ והמרגלי'. והנה המרגלי' לא היו לדם שפלות זו להשפיל עצמן באמת למטה מבחי' ארץ ישראל כמו שהיתה אז והוציאו דבה כו' והיינו הפי' שלא רצו ליכנס לארץ כנען שלא הי' בהם הכנעה זו כו' אבל משה עם היות שהי' למעלה מעלה במדרגה הי' ג"כ ענין

שרשב"י ע"ה הי' בטערה: שבת לג, ב. לקוטי תורה שמיני ית, א.

המבריך את הגפן: כלאים רפ"ו.

ט"ה סדר ב"ן: ראה עץ חיים שער התיקון פ"ג ובכ"מ. שער פנימ' וחיצוני' דרוש ד. לקוטי תורה בחקותי מו, ג. ספר המאמרים תקס"ו ס"ע קעט.

חיות נושאות ומנושאות: נסמן לעיל ע' איתשן.

בת"א פ' יתרו דקי"ט ע"ד: בהוצאת קה"ת עא רע"ב.

אור שלח התורה א'תתא

ושפל מנל האדם כו' וז"ש שלח לך פי' שלח אנשי' שהם מבחי' ומדרגה שלך דהיינו שהם מעולם היותר עליון שיוכלו להעלות בכחם את א"י והיינו מ"ש אח"כ איש אחד דהיינו אנשי' שנמשכי' מבחי' אחד והיינו הנשמו' שנמשכי' מבחי' זכורא שהוא למעלה מבחי' א"י שהוא בחי' נוק' והוה כולם אנשים כו'. נמצא ענין שילוח מרגלי' הוא כעין ברכת המצות שהוא בחי' אתעדל"ע להעלות הדבר שעושים בו המצוה כו' וכמ"ש ע"פ יברכך יאר כו'. ברכה בראש כו'. לפ"ז ג"כ א"ש מ"ש רש"י אני איני מצוה אותך וכמו ברכת המצות אינו חיוב מדאורייתא כו' רק מד"ס והוה לדעתך כו'. ועשה כן ושלח אנשי' אלו, ומה הי' לו לעשות שהם לא הי' להם שפלות זו כו' לכן לא קיימו כמו ברכת המצות כ"א אדרבה כו' אבל מרע"ה עם היותו למעלה מעלה מהם הי' ג"כ ענו ושפל באמת אצלו לגבי כל א' מישראל. ע"כ נת' במ"א. וגם האמורי והכנעני יושב בהר שהן הם הו' אומות שבאמת היו דרים בה בעת ההיא והן הם הו' מדות הרעות אשר צריך ליוהר מאד שלא יפול ברשתם כי רגליה יורדות מות כו' וכמ"ש שבעה גוים גדולי' ועצומים ממך כו' אך באמת אמרו עצומים ממך, ממך דייקא שאתה מגדיל וכמ"ש ירמיה ואתה למדת אותם עליך אלופים לראש כי מה שנחשבו לאלופי' ודבר גדול הוא מחמתכם שאתם מחשיבי' אותם ליש וגדול הוא בעיניכם אבל באמת צריך להקטין אותו בעיניכם כמו שאמר כלב סר צלם מעליהם וה' אתנו פי' שהויה נמשך אתנו במקרא משנה כו' וכלים מכלים שונים כו' כנ"ל (והאור דוחה את החשך וכמ"ש במ"א בד"ה כיצד מרקדין כו' וע' בזהר פ' שלח דק"ס ריש ע"ב). והוה ענין מנחה ונסכים שהמנחה היא מבחי' צומח וכל קרבן מנחתך במלח תמלח שהוא בחי' יומם וכך ענין התפילין ושאר מצות מעשיות ירדו ונשתלשלו בבחי' דומם כגון התפילין שבפסוק ואהבת בק"ש וכן קדש לי כל בכור שהוא בחי' חכמה עילאה נתגשם על הקלף ואותיות בדיו שהוא ענינים גשמיים והנה העולה עצמה שרשה מבחי' פני שור שהוא מבחי' המדות עליונות והמנחה והנסכים שהם סלה שמן ויין זהו בחי' חב"ד כי הסלת הוא דעת כמארו"ל שאין התינוק יודע לקרות אבא כו' ועץ הדעת חטה היתה כו' הרי שרשן חב"ד שלמעלה מהמדות עליונות ונמשכו למטה דוקא בבחי' צומח ודומם שלמטה מבחי' חי, וכך בתפילין יש כל ד' פרשיות שהם ד' מוחין חו"ב חו"ג ובק"ש ג' פרשיות חג"ת והיינו כי להיות ההמשכה שע"י מצות מעשיות בלקח מבחי' עליונה יותר מההעלאה כו' ולכן דימו העולה לק"ש והנסכים לתפילין, ועמ"ש בד"ה הסבי עיניך כו', וז"ש כי חסד חפצתי ולא זבח כו' פי' כי חפץ הוא פנימי' הרצון והרי תכלית הרצון הוא ההמשכה שזהו החסד אלא שא"א להיות

ע"פ יברכך יאר : לקוטי תורה נשא כו, ב.
 בד"ה כיצד מרקדין : לקוטי תורה שיר השירים מז, ג. ספר המאמרים תקס"ז ע' קפת.
 הנחות ה"פ ע' מה.
 שאין התינוק יודע : ברכות מ, סע"א.
 בד"ה הטבי עיניך : ראה לקוטי תורה שיר השירים לו, ב.

ההמשכה בלתי ההעלא' תחלה כו', וגם רק שצריך להסיר הרע שבהם (ר"ל בענינים הגשמיים) וכמ"ש ובערת הרע מקרבך ואז נק' ארץ מושבותיכם כמ"ש וישב ה' מלך פי' ישיבה מלשון הורדה והשפלה שהיושב מוריד ומשפיל עצמו ממקום עמידתו להיות לו דירה בתחתונים כמ"ש רז"ל משחרב בהמ"ק אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה בלבד וישיבה ודירה זו עושין ישראל בהיותן בעבודתן כנ"ל דרוח אייתי רוח ואמשיך רוח ולכן נק' ארץ מושבותיכם דייקא שאתם מושיבין אותה כמארז"ל א"ת בניך אלא בוניך ע"י הלכות המלוכשות בדברים תחתונים כמו דומם צומח שבנסכים.

להנ"ל פ"א (ע' לק"ת כתי')

והענין כי הנה יש ב' בחי' התכללות הא' כמש"ל דע"י שנחלש חוקף כח המדה ע"ז תוכל להתכלל עם היפוכה, וזהו ענין עולם התיקון שהתכללות נעשה ע"י מיעוט האור כו'. משא"כ בעולם התהו מחמת שהי' תוקף ורבויו האור לא יוכל להיות ההתכללות כו'. אמנם יש עוד בחי' התכללות אף בהיות רבוי ותוקף האור מאד אעפ"כ יוכל להיות כלול ג"כ מהיפוכה והוא כמ"ש המשל ופחד עמו עושה שלום במרומיו כו' בין שר של מים לשר של אש, הרי שהמלאכי' אף שכל א' יסוד פשוט וא"כ המים ואש הם הפכיים גמורים זל"ז אעפ"כ מתכללי' ממש זע"ז. וסיבת התכללו' זו הוא מחמת שהמשל ופחד עמו, דהיינו גלוי אור א"ס דלאו מכל אינון מדות איהו כלל, ואזי המדות הנגדיות נכללות במקורן ושורשן והיו לאחדי' אף כמו שהן ברבוי ותוקף האור כו'. ועד"ז הוא ענין התכללו' בעולם העקודים שהתכללו' עצומה בכלי א' ממש, אף דשם ודאי האור' גדולים יותר אפילו מבעולם התהו כו' כנודע בע"ז. אלא לפי ששם גלוי אור א"ס ב"ה במאד כו'. והנה

משחרב ביהמ"ק : ברכות ה, א.

א"ת בניך אלא בוניך : ברכות סד, א.

להנ"ל פ"א : נפתק מבוך 1122 קכו, א גוכי"ק.

הבזרת להנ"ל . . כתי' נרשם בגוכי"ק כ"ק אדמו"ר מהורשיב נ"ע.

לק"ת כתי' : כנראה הכונה לבוך שנרשם בספריית כ"ק אדמו"ר שליט"א במספר 1102 — נדפס לעיל ע' איתשצב.

המשל ופחד עמו . . לשר של אש : ראה הנסמן במאמרי אדה"ז — פרשיות לעי' תרמה.

דלאו מכל אינון מדות : ראה תקוני זהר בהקדמה (יה ב).
כנודע בע"ז : ראה שם שער העקודים סיג.

שרש הנשמו' ישראל עלו במח' הקדומה שהוא בחי' רעדכ"ר בחי' א"ק ששם שרש העקודים. וע"כ ההתכללו' ד"י ארמ"ע שבשרש הנשמה הוא אף שהן בתוקף ורבויו האור אעפ"כ כלולי' ומיוחדין ממש מצד הביטול לאור א"ס ב"ה כו'. וכנודע שבבחי' יחידה כלול ג"כ ד' בחי' גרנ"ח שהם ארמ"ע כו' עיין בע"ח שמ"א. והנשמה המתפשט' בגוף שהיא מבחי' עולם התיקון ששם התכללו' ארמ"ע מצד חלישו' המדות כנ"ל. אך ע"י התכללו' זו ג"כ נמשך גלוי אור א"ס כי קוב"ה שרי באתר שלים במקום שיש התכללות כו'. ולכן עי"ז נמשך ההתכללו' אף כשהמדוי' יהי' בתגבורת מאד. וזהו ענין ההמשכה מבחי' מול ושרש הנשמה כו' שמאיר אל הנשמה שבגוף כו'. ולכן יוכל להיות בה רשפי אש שלהבת יותר מהמלאכי' וכמו בחי' הארה מעולם העקודי' שלמעלה מעולם הנקודים כו'. עוי"ל כפשוטו ע"ד אש שלנו א' מששים בגיהנם, נמצא האש הגשמי הפשוטה קטנה מאש המורכבת הרוחניו', אף שכיון שמורכבת נחלש תוקפ', אבל כיון שהיא מסוג אחר כו'. ועד"ו יסוד האש דיצי' לגבי אש המורכב דבריא' כו'. ולכן נשמו' כיון ששרשם במח' אף שאש שבהם כלולה מארמ"ע גדולה היא מיסוד אש הפשוט של המלאכים כו'.

קיצור ד"ה בפ' נסכים כתי' כי תבואו בלק"ת פ' שלח

ענין דמיון ק"ש לעולה ותפילין למנחה. האדם מורכב מד"י ארמ"ע, יסוד אש בחי' חי, שרפי' יסוד א' אש, האדם מורכב מד"י. וגם מלובש בגנה"ב מ"מ יש בכח נה"א הצמאון יותר ממלאכי' כי עלה במח' (וא"כ יסוד האש גבוה יותר וזהו ענין אהבה מסותר' נר הוי' נש"א ע' בד"ה וכל העם כמה בחי' אש וכו' או כמו אש שבאצי' וענין אש שחורה ואש לבנה כו') ועודנה

בק"ש ב"פ שמע והי' שהן חו"ג אבל בתפילין ד"פ חו"ב חו"ג נמצא תפילין כמו נסכי' שהן ג"כ חב"ד.

בע"ח שמ"א : בדפוס שקלאו תק"ס. בדפויא שמ"ב, פ"א.
 קוב"ה שרי באתר שלים : ראה זהר אמור א, ב.
 אש שלנו א' מששים : ברכות ג, ב.
 קיצור ד"ה בפ' נסכים : נעתק מבין 1122 קכה, א גוכ"ק.
 הכותרת קיצור . . שלח נרשם בגוכ"ק כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע.
 בלקוטי תורה נחלק המאמר לד' אותיות. וראה לעיל ע' איתשב.
 בדיה וכל העם : תורה אור יתרו עג, ד. ספר המאמרים תקס"ה ע' תרלא.

בכחה לשלוט על נה"ב כו' להלהיב נפשו כו'. אך עכ"ז יסוד האש של גה"א היא במדה וגבול וכו' וכשמשתמש בו כו' מתמעט וכו' והעצה כמ"ש תאיר כו' יגיה כו' ע' ד"ה רני כו' בת כו' שבק"ש מגביר כח יסוד האש שבנה"א (ומ"ש ואני אהי' לה חומת אש בד"ה והנצח). וענין הק"ש להתבונן איך בחי' הי' הוה ויהי' הוא חיותינו כי עלו במח' (ונק' ישראל לי ראש ע"ד קורא הדורו' מראש) משא"כ שאר הנבראי' חיותם מבחי' מלך דשם שייך עבר הוה ועתיד כו' ואפי' עוה"ב רק ביוז אב"ל ישראל עם קרובו וכשיתבונן בזה יאסוף כו' ואהבת בשני יצריך שגם יסוד האש הטבעי הוא עולה ונכלל וכו' (ואפ"ל שזוהו סמכוני באשיות בשני אשות כו' וזוהו ענין ברכת מאורי האש. כי בשבת הגיהנ' אש זר נח ורק אשא קדישא וכו' כי התהור' אש יצה"ר משה"כ דעולם התהו ובשבת עליו' העולמו' אין יניקה כו' ולכן ממשיכי' במאורי האש כו').

ה) אך אמנם זה אינו עבודה תמה עדיין (כי זהו ענין מוחין דאי' ויין ישמח אבל העיקר צ"ל להצהיל פנים משמן מוחי' דאבא ע' דצי"ב פי' לדיח שמניך כו') כי צריך אדם להשפיל א"ע כו' אשר עשה אפי' במצרי' יד הגדולה כיד המלך כו' וזוהו עסק התורה ואפי' בעסקי' ומו"מ (ועמ"ש בד"ה פזר נתן כו' וי"ל שזוהו בחי' רוח שלמעלה מאש ע' ד"ה והי' מספר בני' וזהו ריח ורוח הכל א' ריח גיחוחי' וכו' ריח שמניך כו' ריח בגדיו וכו' וכן יסוד הרוח בחי' אדם שלמעלה מחי' אש וכמאמ' לרוח ממללא וכו' ע' ביאור ארחת דא בדא גם רוח אויר שלמעלה מאור) ועד"ה משה ידבר ש' מ"ה וסד"ה וארא תקס"ב יחיד כו').

ו) והנה בחי' זו נק' ארץ כנען כו' ומשפיל וכו' רגלי' יורדות וכו' עיין בענין וזאת המצוה כו' לשמור כו' ביאור ענין הצרעה לעולם ירגיז

אך עכ"ז יסוד האש : בלקוטי תורה מתחיל כאן אות ב'.
 ד"ה רני כו' בת : תורה אור מקץ לו, ג. ספר המאמרים תקס"ה ע' קכז.
 בד"ה והנצח : ספר המאמרים תקס"ה ע' תתקצט ואילך.
 ישראל לי ראש : דרך מצותיך (מצות ציצית) טו, ב בשם הוהר. וראה שער הפסוקים וישלח לב, כט. ספר הליקוטים ויחי מו, כה, מה, ב.
 ה) : כ"ה בגווי"ק. ובלקוטי תורה מתחיל כאן אות ג.
 ע' דצי"ב : כ"ה בגווי"ק.
 בד"ה פזר נתן : ראה הנחות הר"פ ע' נו.
 ד"ה והי' מספר בני' : נסמן לעיל ע' איתשצח.
 ע' ביאור ארחת : ראה לעיל ע' איתשצח הערה כמ"ש.
 ועד"ה משה ידבר : תורה אור סט, א.
 וסד"ה וארא תקס"ב : ראה תורה אור וראו נו, א. ספר המאמרים תקס"ב ע' קלז.
 וזאת המצוה כו' לשמור : ראה לקוטי תורה ואתחנן ט, ד. ספר המאמרים תקס"ה ע' שסז.

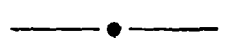
אור שלח התורה א'תתה

וכו' מסרסם שאין הרע מוליד ומסמא עיניהם כו' וענין ארץ שוב עיין בדי"ה השמי' כסאי תקס"ד וכ"א בס"י שמי' מאש וארץ ממים כו'.

ז) ובוזה יובן ענין המרגלי' שלא רצו להשפיל וכו' מב' טענו' כי ארץ אוכלת כו' וגם ז' מדו' כו' אך באמת צריך להקטין אותם וכו' (ע' בתניא) והתורה שמירה כנ"ל וזהו ענין מנח' צומח ודומם (ושרשן דעת הגבוה מאש חי) ואז נק' מושבותיכם השפלה כו' (וגם בכלל ישיבה שאין רגלי' יורדות כו') ואתם מיישבין אותה (בוגיך כו' וכמ"ש המגביהי לשבת כו', וגם ע"ד מ"ש אל עיר מושב משא"כ מרגלי' מדבר כו' וג"כ מחמת יסוד האש כו' וכמ"ש דאפי' עולם התהו נק' מדבר לגבי א"ס אבל התורה ומצו' הם בחי' אדם וכתו' אני חומה כו', עמ"ש בענין בראשית ברית אש, וברית מלה, ענין אשה עולח העלא' נק' אשה והמשכ' שיהי' עולה ואז גדולה מאש המלאכי' אע"פ שמורכב מד"י ותיקון חלישו' לגבי תוהו מ"מ עקודים ג"כ התכללו' ואורו' חזקי' יותר כו' ומ"מ י"ל מעל' בירור נה"ב שאש חוק נכלל בנה"א כו', מנחה ג"כ כליל לאישים כי גם התורה היא אש עד"ה כי תצא תקס"ב.

א. ההו"כבה ע"י חלישו' עצם המתרכב וכמו סממני הרפואות כו' ועד"ז בתיקון כו' ומלאכי' שרשם מתהו לכן בע"ח פועלי' רק פעולה א' ומדה א' וכן אין מלאך א' עושה ב' שליחות וא"כ לכאורה רשפי אש דמלאכי' גבה יותר כו'.

ב. נשגמו' בנות ירושלי' ירא' שלם משא"כ במלאכי' וכן ברשפי אש וכו' אף דמורכב מד"י אך כיון שהוא מבחי' עליונה יותר איהו וגרמוהי כו'.

ג. ד"ה השמים כסאי תקס"ד: לקוטי תורה שיר השירים ג, א. ספר המאמרים תקס"ד ע' קמו.
בס"י: ראה ספר יצירה פ"ג מ"ג.
ז): בלקוטי תורה מתחיל כאן אות ד.
בראשית ברית אש: תקוני זהר תכ"ג. וראה ספר המאמרים תקס"ה ע' א"ג.
כי תצא תקס"ב: ראה לקוטי תורה תצא לה, ב.
א . . ג: כ"ה בגוכי"ק — וראה ד"ה שלפניו.

קיצור מדרוש כי תבואו אל ארץ מושבותיכם בלקי'ת פ' שלח

פ"א ענין ארץ מושבותיכם. כל הקורא ק"ש בלא תפילין כו' ענין הקרבנות לחמי לאשי הם השרפים שהם מיסוד האש האלקי (ע' בד"ה את קרבני לחמי דרוש הראשון רפ"ג ובד"ה את קרבני לחמי דרוש השני ספ"א ובד"ה כי תצא הראשון רפ"א) משא"כ האדם לרוח ממללא וכלול מד' יסודות. אבל מ"מ בחי' יסוד האש שבו גבוה יותר. כי מזליה וגם עלו במחשבה (ועמ"ש ע"פ לא באש הוי' לקמן בד"ה אני ה' אלקיכם דרוש השני פ"ג ובת"ז דאית אש ואית אש כו' המכוון כי אש הוא בכריאה ועז"נ לא באש הוי' אך יש בי"ע דאצילות וזהו ואית אש שהוא מבחי' שם הוי' וא"כ י"ל עד"ז הוא האש שבבחי' מזליה. ועמ"ש במ"א ע"פ ואני אהיה לה חומת אש כו' ועמ"ש בד"ה והיה מספר בני רפ"ג ומ"ש בד"ה והיה לכם לציצית השני בענין איש אש יוד כו') ולכן יש בכחו לעורר יסוד האש שבגה"א לאכל יסוד האש דגה"ב.

פ"ב אך כתיב והוי' יגיה חשכי שיאיר ליסוד האש האלקי (לכאורה י"ל כענין וארא אל אברהם בד"ה וידבר אלקים אל משה כו' וארא אל אברהם ושם פי' שזהו ענין ק"ש או י"ל שזהו אתעדל"ע המעורר אתעדל"ת בד"ה המגביהי לשבת שהמצוה יש בה כח להעלות הגה"ב וכמו וצדקה תרומם גוי. וא"כ לפ"ז אח"כ וארא אל אברהם זהו אתעדל"ע שאחר אתעדל"ת. גם להעיר מ"מ"ש והר סיני עשן כולו מפני אשר ירד עליו ה' באש כו') והיינו בק"ש שמע ישראל הוי' אלקינו (עמ"ש מענין אלקינו שהוא ת"ת כמ"ש במא"א א' קנ"ה ובזו"ב קנ"ט וזש"כ שהוי' עצמו הוא אלקינו ולמעלה ממדרגת כי הוי' הוא האלקים ע' בד"ה וידבר כו' וארא הג"ל בענין ושמי הוי' לא נודעתי להם למעלה מבחי' שמש ומגן כו' כ"א ע"ד ויעש אלקים את שני המאוה"ג הוי' אלקים כו') ומוזה יומשך ואהבת בכל לבבך בשני יצריך (וכמ"ש בד"ה המגביהי לשבת הג"ל שע"י המשכת השכל תתהפך מדות דגה"ב וע"ש. ואפ"ל ב' בחי' אש דגה"א ונה"ב זהו ענין בתר כי בתר גימ' ב"פ אש ומוזה נמשך העלייה על הרי בשמים כו' כמ"ש במ"א) ועמ"ש בד"ה וישב יעקב בענין וחס הוא אבי כנען.

קיצור מדרוש כי תבואו : נעתק מבוך 1072 שעה, ב.

כל הקורא ק"ש : ברכות יד, סע"ב.

ע"פ ואני אהי' לה חומת אש : ראה ספר המאמרים תקס"ה ע' איב.

בד"ה וידבר אלקים : ראה תורה אור וארא גו, ג.

בד"ה המגביהי לשבת : תורה אור מקץ לת, ג.

בד"ה וישב יעקב : תורה אור וישב כו, א.

פ"ג ועב"ז להגביר רק יסוד האש האלקי אין די (כי לא באש הוי' ועיין בד"ה וישלח יעקב בענין בן עזאי ורע"ק ועמ"ש בד"ה ואהבת את ספ"ב ורפ"ג) כ"א שצ"ל אח"כ המשכה למטה ע"י מצות (לכאורה י"ל שעיקר היחוד זהו ההמשכה, אך אפ"ל שגם בההעלאה שייך יחוד ע"ד שילוב אד' בהוי') וזהו ענין ק"ש (העלאה כנ"ל פ"ב) ותפילין הוקשה כל התורה לתפילין. די לעבד להיות כרבו, (ע' זח"ב תרומה קנט"א פי' דיו לעבד ושהוא ג"כ ענין דיו דס"ת ותפילין יוד וע' מזה במא"א ד' י"א), היד הגדולה אשר עשה הוי' במצרים (וע"ד ויעש דוד שם ועמ"ש בד"ה ביום השמע"צ כנישין בפי' זה היום עשה הוי' ע"ש בהקיצור סעיף ה' ובד"ה אני ישנה ולבי ער פ"ג בענין תמתי ע"ד ועשיהם אתם אתם כתיב מעלה אני עליכם כאילו עשאוני, ובד"ה צאינה וראינה, הראשון ספ"ג גבי ולכן קראה הקב"ה לכנס"י אמי ועמ"ש בד"ה ושננתם לבניך) ע"י הלכות התורה וע"י חסד וצדקה (עמ"ש סד"ה וישב יעקב בענין בי"פ בארץ) והנה ענין עבודה זו להמשיך דירתו ית' בתחתונים הוא למעלה מעלה ממדרגת התלהבות (עמ"ש בד"ה וידבר אלקים כו' וארא אל כו' שעי' אהוי"ר מעורוי הגלוי ממדות העליונות וזהו וארא אל אברהם כו' והיינו באל שדי, אבל ההמשכה מג"ר כח"ב שהן למעלה מז"ת כי ז"ת שייכים לעולם אבל חו"ב שייכים אפילו לא היה כלל בריאת העולם זהו נמשך רק ע"י תומ"צ וזהו ושמי הוי' לא נודעתי להם והמשכת חב"ד זהו ענין הנסכים שמן חכמה סלת דעת יין בינה כו'), וזהו ענין ארץ כנען לשון הכנעה ושפלות (ע' בלקי"ת ר"פ שלח) ולפי שבבחי' זו נאמר רגליה יורדות ע"ב צ"ל לעולם ירגזו (ועמ"ש ע"פ הארץ הודם רגלי הודם רגלי • שלא יהי' רגליה יורדות זהו ע"י והארץ הוא המצות כו' •.

פ"ד ובוזה יובן ענין המרגלים שלא רצו ליכנס לארץ. (ואפ"ל ע"ד אבן מאסו הכוזבים היתה כו') וזהו מנחה ונסכים, צומח ודומם גבוה מהאש בחי' חי, סולת דעת אין התינוק יודע כו' עד שיטעום טעם דגן כו'. וענין עולה ומנחה וזבח ונסכים עמ"ש בקיצור שאחר זה סעיף ד'.

בד"ה וישלח יעקב : תורה אור וישלח כה, ב.
 חוקשה כל התורה לתפילין : קדושין לה, א.
 די לעבד להיות כרבו : נסמן לעיל ע' אתשצו.
 ועמ"ש בד"ה ושננתם לבניך : ראה ספר המאמרים תקס"ז ע' שו.
 ע"פ והארץ הודם רגלי : ראה תורה אור בראשית א, ב.
 הודם רגלי : בגוכי"ק נכתב עוד הפעם בהתחלת השורה.
 כו' : אוצ"ל כו'.
 אין התינוק יודע : ברכות מ סע"א.

לד"ה כי תבואו אל ארץ מושבותיכם

קיצור (א) השרפים הם מבחי' יסוד האש האלקי, וכמ"כ יש בחי' זו בנפש האלקית רק שהיא כלולה מד' יסודות. הג"ה. והנה השרפים הם בעלי שש כנפים והחיות ד' כנפים, ופי' בש"א שער ג"ד שהשרפים הם מבחי' שוקיו עמודי שש והחיות שרשם מבחי' ש' אד'. ויובן זה ע"ד המבואר בת"א בד"ה בכ"ה בכסלו בענין ב' בחי' מס"נ הא' למס"נ באחד וזהו המס"נ של הנה"א הב' בחי' ובכל נפשך וזהו הנמשך מבחי' בשכמל"ו כו', וכמ"כ ההפרש בין שרפים לבחי' החיות והאופנים, עיין בד"ה האזינו השמים, דרוש השלישי, פ"ד, וע' במא"א אות שין סע"ה שרפים כנוי לאו"א כו', והיינו כי או"א בריאה שבאצ"י, ובחיות וכנפיהם פרודות ע"ד ומשם יפרד והיה לד' ראשים משא"כ בשרפים, וע' עוד מענין שרפים וחיות בד"ה והיה מדי חוש, ובד"ה ונקדשתי בתוך בני, ובד"ה ויקחו לי תרומה, שרפים מבחי' ש' מ"ב ו' תיבין בכל פסוק כמו מ"ב מסעות ז' פעמים ששה, משא"כ בספה"ע זפ"ו ועמ"ש בענין ז"א שהוא אות וא"ו ונק' ישראל דלעילא ששרשו מאור אבא בבחי' בלק דר"ג ע"ב ע"פ כי מראש צורים אראנו.

קיצור מההגה, בעלי שש כנפים מבחי' ו' ע"ד התפעלות נה"א למס"נ באחד, והחיות ד' כנפים מבחי' בשכמל"ו ומשם יפרד והי' לד' ראשים, גם בן כרך בן כפר, ש' מ"ב זפ"ו וסה"ע זפ"ו.

(ב) **וכתיב** כי אתה תאיר נרי והוי' יגיה חשכי (עיין בת"א בד"ה רני ושמחי בת, הראשון) והיינו ע"י ק"ש בהתבוננות שמע ישראל ועי"ז יבוא לבחינת ואהבת, וזהו כי הוי' אלקיך אש אוכלה, לכן עי"ז נמשך כח ביסוד האש האלקי שבנפש האלקית. הג"ה ועיין מענין הוי' אלקינו בד"ה ראה אנכי גותן לפניכם היום ובד"ה ולא אבה הוי' אלקיך, איך בכל נפש יש שם הוי' ובד"ה להבין ענין הברכות בת"א פ' בראשית ד"י ע"ד, ובד"ה ולא יקרא עוד שמך אברם ובד"ה מה טובו, וע' בסד"ה וידבר אלקים כו' וארא אל אברהם בפני והייתי

לד"ה כי תבואו : נעתק מבוך 1072 שצו, א גוכי"ק.
 בד"ה והי' מדי חוש : ראה לקוטי תורה ברכה צו, א.
 ובד"ה ונקדשתי בתוך בני : לקוטי תורה אמור לב, ב. ספר המאמרים תקס"ג ע' שנט.
 ובד"ה ויקחו לי תרומה : (דשנת תק"ע. גופס ב)אור התורה תרומה (ע' אישנה).
 ע' אישע.

בד"ה ראה אנכי גותן : לקוטי תורה ר"פ ראה.
 ובד"ה ולא אבה : לקוטי תורה תצא לת, ג ספר המאמרים תקס"ו ע' שלו.
 בת"א . . ד"י ע"ד : בהוצאת קה"ת ו, רע"ב.
 ובד"ה מה טובו : לקוטי תורה בלק עג, ב.
 בסד"ה וידבר . . וארא : תורה אור וארא גו, ד.

לכם לאלקים שבחי' ש' הוי' עצמו יהי' לכם לאלקים ועמ"ש מזה בד"ה ויצונו אל בניי ואל פרעה. והנה ענין עולה וזבח י"ל זהו ע"ד שרפים וחיות. כי השרפים הם דוגמת עולה שכולה כליל, ועולה היא עליי' המ' בבינה בזהר ר"פ צו ובפ' ויחי דרמ"ה, ולכן היא זכר תמים, כי בינה נק' שכינתא עילאה ופי' בד"ה שיר השירים, פ"א שזהו ענין כלה עילאה כלה שארי ולבבי, למס"ג באחד, כליון כל הרצונות זרות כו' והיא קדשי הקדשים, וע"ד התשובה שגבוה מבחי' צדיק שהצדיק הוא מקיים אשר קדשנו במצותיו ותשובה היא בחילא יתיר בבחי' י' עיין בד"ה שובה ישראל דרוש הראשון פ"ג שזהו ענין לפני הוי' תטהרו, ובד"ה שבת שבתון פ"ד, ובד"ה האוינו השמים פ"ד וזהו בחי' קדה"ק, כמ"כ הוא ענין העולה ע"ד ותתפלל חנה על הוי', ועמ"ש ע"פ שאו את ראש כו' לגולגלתם, ובענין פי' עושין רצונו של מקום היינו ע"י וכלל מאדך משא"כ בפ' ווי' אם שמוע שלא נזכר בכל מאדך נקרא עדיין אין עושין רש"מ שלכן נאמר ואספת דגנך כו' וזהו כענין זבח שהוא בחי' קדשים קלים, שאינו במדרגת קדה"ק, ועיין בלק"ת סוף דרושי שמע"צ ד"ה להבין ההפרש דבפסח כתיב והקרבתם אשה עולה, דג"כ י"ל עולה ע"ד בהעלותך את הנרות שהיא אה"ר דאהרן שלמעלה ממדרגת חסד לאברהם, כמ"ש בד"ה בהעלותך, דרוש הראשון וע"ש פי' אשה אש ה' י"ל זהו בחי' זבח וה"ע דאית רצון ואית רצון כו' וגם שם פי' עולה בחי' יחוד ר"ל כמו אהבת האדם חיי נפשו אין שייך לקרותו אהבה כאהבתו לבנו ועד"ז שייך בחי' יחוד כל א' מישראל עם הקב"ה ר"ל ע"ד מ"ש כי עזה כמות אהבה כפרישותא דגופא מן גפשא וזהו ובו תדבקון ע' בסידור שער התפלה בהביאור ע"פ אחרי ד' אלקיכם תלכו.

קיצור מההג"ה. וע"ד שרפים וחיות י"ל ענין עולה וזבח כי עולה כולה כליל בחי' כלה שארי ולבבי למס"ג באחד כליון כל הרצונות זרות, זהו ע"ד שרפים ש' מ"ב דסליק לעילא לעילא זח"ב תרומה קל"ב ב' וע"ד בהעלותך את הנרות, בני עלייה, וזבח ע"ד בכל נפשך ביטול היש, דאית רצון ואית רצון וכמו פ' שמע ופ' והא"ש, שאו לגולגלתם, ולכן העולה נק' קדה"ק כמו ותתפלל חנה על הוי', עד יעבור עמך הוי', וזהו ענין והקרבתם אשה עולה, ויחד לבבינו.

(ג) ועכ"ז להגביר רק יסוד האש האלקי, אין די, כ"א שצ"ל אח"כ המשכה ע"י מצות זהו הוקשה כל התורה לתפילין (ועמ"ש בלק"ת בשה"ש ע"פ הסכי עיניך מנגדי שהם הרהיבוגי), אשר עשה הוי' במצרים, וזהו ענין ארץ כנען, אך בבחי' זו נאמר רגליה יורדות היינו בהשוב צריך לזוהר שלא יפול

בד"ה ויצונו אל בניי : (דשנת תקס"ח. גרפס ב'אור התורה וארא ע' רא. בבחי' : בנוכחיי גרשמו איוה תיבות וגמחקו.

(ע' בד"ה ביום השמיני שלח בענין לפני קרתו מי יעמוד) והיינו ע"י לעולם ירגיז עמ"ש ע"פ וגם אתה תדין את ביתי כו', וזהו ענין הצרעה, להעיר מענין דבש צרעין עפ"ק דבכורות ד"ו ע"ב, מענין ר"ש בסש"ב פ"ג בד"ה כאשר השמים החדשי וע' סד"ה ועשית בגדי קדש.

הגה. ועיין מענין רצוא ושוב בד"ה וכל העם רואים את הקולות שהם בחי' אש ומים ובס"י ג' אותיות אמש הם כח"ב משמע בינה אש חכמה מים כתר אויר כו' ועיין בה"ז פ' תזריע דמ"ט ע"פ וכה תעשה להם לטהרם הזה עליהם מי חטאת מענין רצוא ושוב שהרצוא נמשך ממוחזן דאימא והשוב מבחי' מוחזן דאבא שהוא הביטול שלמעלה מאהבה ורשפי אש, וא"כ זהו כענין יראה עילאה שהיא למעלה גם מבחי' אהבה רבה עיין ביאור כי אתה גרי ועיין סד"ה וארא אל אברהם, ועמ"ש מענין ואחר האש קול דממה דקה תמן קאתי מלכא בד"ה אני הוי' אלקיכם דפ' ציצית, דרוש השני.

ומש"כ כי להמשיך דירה בתחתונים צ"ל מבחי' עליונה יותר מהרצוא ועליוני שמלמטה למעלה זהו ג"כ ע"ד בינה עד הוד אתפשטת ויס"א ארוך ומאיר ביסוד ז"א כמו כח הראי' שמתפשט גם בעשייה משא"כ כח השמיעה כו' ועמ"ש סד"ה והתהלכתי בתוכם וסד"ה כי ההרים ימוש, בענין אלקי כל הארץ יקרא.

ומ"ש אך בבחי' זו נאמר רגליה יורדות כו' היינו אפילו בעסק תשבע"פ כמ"ש בת"א פ' בראשית סד"ה ענין הברכות בענין לא זכה נעשית לו כו' ולכן צ"ל חותם בברוך כו' ע"ש, וכן ה"ג לעשותה כלי כו', מרגלים להיות בבחי' רגל שוב ואנכי תרגלתי, בד"ה מהלכים בין העומדים שלש רגלים, אך הם נמשכו בבחי' רגליה יורדות תדין בית בחי' שוב ציון שמקבלת כו' צ"ל תדין כו'.

בענין וגם את הצרעה, ע' רש"י פ' אין מעמידין דכ"ח סע"ב דהיינו זיבורא, ופ"ק דמגלה די"ד ע"ב, דבורה הנביאה נק' זיבורא, וא"כ זהו ע"ד

בד"ה ביום השמיני שלח : לקוטי תורה דרושים לשמ"ע פז, ד. ספר המאמרים תקס"ב ע' תקס. ע' תקסג.

ע"פ וגם אתה תדין את ביתי : תורה אור וישב ל, ה.

בד"ה כאשר השמים החדשי : לקוטי תורה שיר השירים מט, ג, ג, א. ספר המאמרים תקס"ד ס"ע קמו.

סד"ה ועשית בגדי קדש : ראה תורה אור תצוה פכ, ד. ספר המאמרים תקס"ה ע' שי.

בד"ה וכל העם רואים : תורה אור יתרו עג, ד. ספר המאמרים תקס"ה ע' חרל, ביאור כי אתה גרי : תורה אור מקץ מא, ג. ספר המאמרים תקס"ה ע' תרגט, בינה עד הוד . . ויס"א ארוך : נסמן לעיל ע' אתשטו.

שארזיל במד"ר ר"פ אלה הדברים מה דבורה זו דבושה מתוק ועוקצה מר. כד
 הן ד"ת כו'. ועזה"ג קט"ו א' ודף נ"ד א' נב"ב יט"ב ובפ' בשלח דני"ד סע"א
 דס"ו ע"א. גם י"ל הצרעה ע"ד להט הנמשך מבחי' חרב גוקמת נקם ברית
 בזהר ויקרא די"ט ע"ב וארא כז"ב ובמא"א למד סי"ח דהיינו בבינה ומ' דנוגה
 כו'. וע' רע"מ ר"פ שופטים בענין ד' מיתות שהם על הפוגם בשם הוי' אם
 פגמתי באות יוד ונתחייבתי סקילה, וא"כ בעבודה לעולם ירגיז אדם יצ"ט
 על יצה"ר ויחשוב איך שפגם בשם הוי' וחייב העונשים, וזהו וגם את הצרעה
 כו'. וכאן פי' שזהו ע"ד נהר דיגור יוצא מזיעתן כו' ויש נהר דיגור ג"כ באצ"י
 יוצא מזיעתן של חיוון עילאין דאצ"י שהם חג"ת ע' בסידור בד"ה הנותן שלג
 כצמר ומבואר במ"א נהר די גור זהו נוריאל * ובמא"א אות ד'
 סמ"ה ו' חיות אריה אבא שור אימא אדם ז"א נשר מ' עכ"ל
 וע"כ נהר דיגור יוצא מזיעתן של חיות אלו י"ל ע"ד עונש ד' מיתות
 ב"ד שנמשך מד' אותיות הוי' כמ"ש ברע"מ ר"פ שופטים. ומש"כ שהזיעה היא
 פסולת י"ל דוגמת אפילו במו"ס אמרו כחמר טב דשק"ט ושכיך על דוודייא.
 שהשמרים זהו בחי' הדין שנק' פסולת לגבי עצם מו"ס באור פני מלך חיים
 כו' להעיר ממ"ש באליהו קנא קנאתי, ועבר עליו רוח קנאה כו' אבא אליהו
 קפדנא הוה, וע' בבה"ז ויחי בענין גרן האטר, מי ימלל. מממא את עיניהם
 י"ל ע"ד בלעם עין רעה כו' כי ה' נביא כמו משה ע"כ נק' עין ואין עין אלא
 נבואה במד"ר תצוה פרשה ל"ח אך הוא עין רע, עפרן גימ' עין רע, גם עיניהם
 העיני תלויה של מיער, ומסרסם שלא יהא עביד פירין שלא יהא בהם הזווג כו'.

קיצור מההגה. ענין רצוא ושוב מוחיזן דאימא, ועבר הלוי הוא, ומוחיזן דאבא.
 יראה עילאה, ומ"מ בבחי' שוב צ"ל וגם אתה תדין, וגם את הצרעה,
 דוגמת נהר דיגור יוצא כן לעולם ירגיז כו'.

(ד) והנה מנחה כולה כליל והיא סולת כלולה בשמן, הנה דגנך תירושך ויצהרך
 דעת בינה חכמה נגלה נסתר ורזא דרזין, ע"ד גוף ונשמה ונשמה
 לנשמה זח"ג קנ"ב א', והנה יין בינה אה"ר אהבה בתענוגי' ושמן חכמה יראה
 עילאה שלמעלה מאה"ר א"כ סולת כלולה בשמן זהו עסק התורה באימה וידאה
 ורתת וזיע ונק' עוסק בתורה לשמה לשם התורה ע"ד רב יהודה וכו' וא"כ

לעולט ירגיז אדם : ברכות ה, א.
 נהר דיגור יוצא : ראה חגיגה יג, ב.
 ומבואר . . נוריאל : נרשם בצד ימין של העמוד ואולי שייך כאן.
 נהר די גור זהו נוריאל : ראה זהר בראשית כג, ב.
 כחמר טב דשק"ט ושכיך : ראה זהר חרש שיר השירים א, ב (סה, סע"ב)
 זהר גשא קכת, ב.
 זבא אליהו קפדנא הוה : סנהדרין קיג, סע"א.
 בלעם . . נביא כמו משה : במדבר רבא פ"ה, כ.

גם השוב כליל כמו הרצוא, והו עולה ומנחה היינו עולה בינה ומנחה יסוד אבא וזהו יחוד פנימי דאוי"א, ומנחה לשון מי מנחות ונהר יס"א יוצא מעדן כו', ונסכים יין מבינה המשמח אלקי' מי ע"ד שתו ושכרו דודי' לתתא א"כ זבח ונסכי' יחוד זו"ג, משא"כ המנחה זהו כענין אכלו ריעים לעילא שהם או"א, וע' מענין אכלו ריעים או"א בלק"ת בד"ה ששת ימים תאכל מצותה, דרוש השני שהוא כענין אבא יונק ממולא ולכן שייך עולה למנחה, וזהו כענין פי' שמע שנאמר בה בכל מאדך, ע"ד עולה, ואח"כ והיו הדברים וכו' ודברת בם בחי' מנחה, ואח"כ והי' אם שמוע שלא נאמר בה בכל מאדך, זהו כענין זבח קדק"ל שהרי לא נק' עושיין רצונו של מקום, מ"מ נק' זבח שזוהב את יצרו ע"י בכל לבבכם ובכל נפשכם, ואח"כ ההמשכה נסכים שתו ושכרו דודים ובי' המשכות אלו דמנחה ונסכים זהו ענין יחוד י"ה ויחוד ו"ה כי שיתין הם יסוד דנוק' וכמ"ש במ"א ע"פ בראשית ברא שית, וע' לק"ת סד"ה ענין הנסכים, וזהו ג"כ ענין תש"ר ותש"י, כי הנה ארו"ל פכ"ג דשבת ושמן אל ראשך אל יחסר זהו תש"ר, א"כ הוא כמו שמן המשכת מוחין דאבא, והיינו המשכת אור א"ס באצ"י וכמו ענין המנחה אכלו ריעים כו' כנ"ל, ועמ"ש ע"פ כשמן הטוב על הראש כו', ואח"כ תש"י זהו המשכת מז"א במ' זהו כענין הנסכים שתו ושכרו דודים כנ"ל ועמ"ש בלק"ת בד"ה שיר השירים בענין בי' בחי' חתן כו' היינו בי' פעמים חות דרגא וכן בד"ה לבבתיני בי' בחי' שבלב כו' זהו ענין מנחה ונסכים, מושבותיכם הנה תש"י מניחים מיושב ותש"ר מעומד, וע' בלק"ת בד"ה שימני כחתם בענין תש"י ותש"ר, וירשתם וישבתם בה, במ"א פי' ישיבה ע"ד קבע, ועמידה עראי, ובענין וישב יעקב ביקש לישב בשלוח וידוע ענין שלוח נמשך מעת"י בחי' נוה שאנן כו' וזהו ועת"י יתיב, ובאד"ר קכ"ח בי' מו"ס דשקית ושכיך באתריה כו' וענין השלוח והשקט בעבודה שיהי' היצה"ר כפוף ובטל ונכנע לנה"א ולא יבלבלו כלל ע"ד מ"ש במד"ר ע"פ וה' בירך את אברהם בכל שהשליטו ביצרו, מד"ר חיי פנ"ט, ועמ"ש באג"ה סי' י"ב סד"ה והיה מעשה צדקה שלום, בפירוש ועבודת הצדקה השקט ובטח ע"ד הנ"ל וכשתהיו בניי בבחי' זו נקרא ארץ מושבותיכם בחי' השקט ובטח כו', וכמ"ש הרמב"ם במ"ג ח"א פי"א בענין האמנם ישב אלקים את האדם על הארץ שהושאלה זאת המלה לכל עומד נח שלא ישתנה אמר ביעודי ירושלים וראמה וישבה תחתיה כו' ומוזה הענין נאמר עליו אתה ה' לעולם תשב כו' אשר לא ישתנה כו' אני הוי' לא שניתי עכ"ל, ולכן מבחי' זו דוקא נמשך במ' שתהי' אהל בל יצען הגקי' דירת קבע ועז"ג ושמתי מקום לעמי כו' כמ"ש מכ"ז ע"פ ויגש אליו יהודה, וזהו ענין ארץ מושבותיכם שתמשיכו בה וראמה וישבה תחתיה כו' והיינו שיהיו זו"ג כמו או"א ביום ההוא יהיה כו' וזהו ע"י ההמשכה מבחי' וע"י יתיב

ע"פ בראשית ברא שית : אור התורה בראשית תפו, א.
 ע"פ כספן הטוב על הראש : ראה אור התורה (יהל אור) תהלים ע' תקו.
 ע"פ ויגש אליו יהודה : אור התורה ויגש שג, א.

כו' אני הוי' לא שניתי כו' וכ"ו הוא ע"י המנחה ונסכים תש"ר ותש"י שהם המשכות אוא"ס למטה דוקא בבחי' דירה בתחתונים, ועמ"ש מענין אהל בל יצען בד"ה שובה ישראל עד דרוש השני. במ"א נת' תש"י ותש"ר כענין תפלה לעני ותפלה למשה והוא בוח"א וישלח קס"ח ע"ב.

(ה) ועמ"ש"ל ס"ב בענין עולה וזבח שי"ל ע"ד שרפים וחיות, וכמ"כ י"ל מנחה היינו ע"י מ"ן נמשך ממול השמיני ונוצר חסד להאיר בהא התאה או כענין ח' בגדי כה"ג מילה שניתנה בשמיני שיעבור עליו ש"ק א"כ בא ההמשכה מקדה"ק, ועמ"ש ע"פ ויהי בעלות המנחה ויגש אליה, ולכן המשכה זו בא ע"י העולה דוקא שהיא ג"כ קדש קדשים ועמ"ש מזה ע"פ וידבר משה אל ראשי המטות לכן בא עי"ז ההמשכה מבחי' גבוה מאד. והמשכה זו זהו ענין תש"ר המשכת הטפה והזלה מבחי' ונהר יוצא מעדן, א"נ טוטפת פירשו כעין ציץ בתוספת דמנחות דל"ד ע"ב ובציץ נאמר קדש לה' וארז"ל קדש למד מלמטה הוי' מלמעלה, הרי בא ההמשכה מלמעלה מבחי' קדש וע"י זבח שהוא קדק"ל ממשיך בחי' נסכים יין המשמח אלקים כו' ועמ"ש ע"פ חכלילי עיניים מיין י"ל ח' רבתי זהו ח"פ דתש"ר ותש"י כנגד ח"פ אמת, ומה נמשך לי לי, מגחה ונסכים כנ"ל ותש"ר מה כתיב בהן מי כעמך ישראל כו' וזהו לי כו' וכן בתש"י וזהו עוד לי, וגם כמ"ש בפ' ראשונה קדש, קדש לי כו' וכן בתש"י, חכלילי עיניים אהבה שבבחי' ראייה אהבה בתענוגי' וזהו ולטוטפת בין עיניך, מיין היינו ונסכים בחי' תש"י, והיינו יין המשמח אלקים נכנס יין יצא סוד כו' בחי' סוד הוי' שנמשך באלקים, אך השמן שצף ע"ג יין רוא דרוזין זהו ההמשכה מא"ס ב"ה בשם הוי' וזהו התש"ר ושמן על ראשך כו'.

ועיין בפנ"י פ' שלח ע"פ והקריב המקריב, שם רמו לענין זה ע"ד שנתבאר.

ע"פ ויהי בעלות המנחה : אור התורה מלכ"פ ע' עו.
 קדש למד מלמטה : שבת סג, ב.
 נכנס יין יצא סוד : ערובין סה, א.
 השמן שצף ע"ג יין : שבת ה, ב.

[נאמרה בק' ראהטשאוו הבירה שנת תקצ"ו לפ"ק]

ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו איש מקושש עצים ביום השבת, ופי' בזוהר דהוי דייק באילנא דעה"ח ועה"ד טו"ר כו'. הנה כתי' ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת וכו' וצ"ל דקדוק הלשון שאמרו לעשות מה זו שמירה לעשי', אך הענין יובן בהקדם כללות ענין שבת מהו דכתיב כי ששת ימים עשה ה' את השמים כו' היינו ע"י הע"מ כי הוא אמר ויהי יהי אור ויהי אור כו' תוצא הארץ כו' ויהי כן כו' וע"כ פי' וביום השביעי שבת לכאורה היינו שנח ופסק מלדבר ולהוציא אותיות אלו דע"מ, ולפי' קשה והלא מתקיימים העולמות וכל אשר בהם בשמים ממעל ועל הארץ מתחת מאותיות אלו דע"מ והמה חיות העולמות ממש וקיומן ומתלבשין בתוכן כמ"ש ע"פ לעולם ה' דברך נצב בשמים כו', ואילו היו האותיות מסתלקי' אפי' רגע א' מיד היו כלא היו כמו קודם שאמר יהי רקיע כו' בק"ו מקי"ס וא"כ בשבת ששבת ממלאכתו ונח מלדבר ומלהוציא מילין יהי אור יהי רקיע א"כ איך מתקיימים העולמות והנמצאים המחודשים מאין ליש ע"י אותן האותיות דע"מ כו' כידוע דאין ויש הן תרין רעין דלא מתפרשין, והענין דכתי' בשבת כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלקים לעשות לכאורה הוא כפל לשון ברא לעשות כו', אמנם הענין כי הוא עד"מ אדם העוסק באיזה מלאכת עבודה כמו המצייר איזה ציור או כותב איזה כתב בדעה והשכל שבשעת עסקו במלאכה זו הרי המח' מתלבשת בהעשי' ההיא ולעיין ולהשגיח בפרטות המלאכה ההיא להוציא אל הפועל ובתוך המח' מתלבש השכל שהוא חושב ע"פ עצת שכלו כו' ואחרי כלותו לעשות את המעשה בגמרו את המלאכה אוי תנוח מחשבתו ותחדל מעשות ואז יעיין ומסתכל בפ"ע בטיבות המלאכה איך שיפה עשה מאוד ואז יתענג מזה, ותענוג זה הוא המתגלה דווקא אחר גמר המלאכה בעת שנגמרת כולה שאז מתבונן בטובה ומתכשרת לפניו ונמשך בה תענוג משא"כ באמצע עסק המלאכה אין לו תענוג עדיין רק אדרבא כוחות הנפש מושפלין בעמל ויגיעה לפעול המלאכה ההיא כנ"ל, וכך עד"מ למעלה שבוי"ב הי' ירידת והמשכת אלקותו ית' להוות העולמות עם היות כי בדבר ה' לבד השמים נעשו הרי בתוך הדיבור מתלבשת המח' שהרי כלום מדברים אם לא מה שחושבים והמח' היא לפי השכל וכך כתיב בזכ' יסד ארץ כו' ואח"כ

ויהיו בני ישראל במדבר: נעתק מבוך 417 מא, א. [והבא בחצאי ריבוע נתוסף מבוך] 416 קג, ב. נמצא ג"כ בבוך 269 רסא, א (חסר התחלה), 606 צט, א. ושם: תורת אדמו"ר שליט"א שאמר בקי"ק פאריטש שנת תקצוא"ו. 700 יג, ב ושם תו' אדמו"ר שליט"א שדרש בבא[ב]ראי[ן]סק שנת תקצוא"ו.

הביאור (למאמר זה) גרפס באור התורה שלח ע' אחרג.

ופי' בזוהר: ראה זהר שלח קנו, א.

כמ"ש ע"פ לעולם ה' זברך נצב בשמים: ראה תניא ח"ב פ"א ובליקוט

פירושים שם.

ביום הששי ויכולו השמים והארץ וכל צבאם שנגמרה מלאכת התהוות העולמות אזי ויכל אלקים וכתרגומו כו' כי ויכל הוא כלתה נפשי כו' כלומר שהתענג ממלאכתו אשר עשה בשי"ב הנ"ל כי הוכשרו מאוד בעיניו כמ"ש וירא אלקים את אשר עשה והנה טוב מאוד וזה נק' שביתה ומנוחה כלומר שנה ממלאכת עבודה שבבחי' עמל ויגיעה רק או הוא עליית העולמות שמתעלים בבחי' תענוג העליון סתימא דכ"ס שהוא ית' מקבל נחת מזה שזה מקור התענוג העליון והוא ענין עליותו כו' ולכן שב"ת אותיו' תש"ב כי הוא בחי' תשו' עליונה כדכתי' תשב אנוש כו' שהוא צ"ל בשבת, וע"פ הקבלה הוא בחי' ומדריגת עולם הבריאה דאימא שהיא תשו"ע מקנא בכורסא כו' ולכן מתקיימים העולמות גם בשבת כי השביתה אינה ענין הסתלקות צירופי אותיות שנמשכו בשי"ב ממש רק שהוא בחי' שביתה וניחא דרוחא ממלאכת עבודה שבבחי' עמל ויגיעה ע"י התגלות התענוג עליון כו' וד"ל, וזהו ענין מ"ש כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא וכו' לעשות פי' שהשביתה לא הי' רק מבחי' לעשות דהיינו מה שזיה מקודם בחי' עסק עשי' גשמי' שהוא ענין מלאכת עבודה מזה שבת ביום השביעי ע"י עלי' בבחי' תענוג עליון וכו' אבל הצירופי אותיות באמת אין מטתלקין גם אפי' על רגע א' כנ"ל והנה כדי שימשיך האדם קדושת השבת ע"ע להאיר בו מקדושת היום שהוא ענין בחי' ומדריגות התענוג עליון הנ"ל לזה צריך הכנה בתחילה בששת ימי השבוע כמארז"ל מי שטרח בע"ש יאכל בשבת והוא בחי' התפילה של כל יום שהתפילה נק' כזוהר בשם סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה אשר בו וע"י מלאכי אלקים עולים ויורדים בו דהיינו שכל הטוב שאדם ערשה בכל יום בקיום התומ"צ הוא עולה למעלה באמצעות התפילה של אותו היום וכל התפילה של חול נכללת בשבת וכן בשבת נמשך אח"כ הארה לכל יום מימי החול ע"י אמצעות התפילה של אותו היום כו', וביאור הענין יובן בהקדם להבין תחילה ענין ירידת הנשמות להתלבש בגופות שהיא בחי' ירידה לצורך עלי' כידוע, והענין כי מקור הנשמות הוא מבחי' מח' העליונה כידוע מארז"ל ישראל עלו במחשבה כי המלאכים הן הן שגמשכים מאותיות הדבור כמ"ש רז"ל ועוף יעופף ועוף זה מיכאל כו' והיינו שנבראו בשי"ב שאז הוא שאמר צירופי אותיות אלו ולאחר שית אלפי שנים דהאי עלמא אתבטלא ויפרדו לפי שחיותם הוא מהדיבור וכתוב עת לחשות ועת לדבר שמקודם וי"ב הי' עת לחשות ובו"ב שאמר

שב"ת אותיו' תש"ב : ראה חזרת נתן למהר"ן שאפירא (ירושלים תשל"א גב, א) בסופו ד"ה גלעד"ן, אגרת התשובה ספ"י. (ובמהדו"ק — קה"ת תשמ"ב — שם ע' תקלא). זאיטא . . . מקנא בכורסא : תקוני זהר ת"ו (כג, א). עץ חיים שער סדר אבי"ע פ"ג, שער דרושי (כללות) אבי"ע פ"ג, תניא פל"ט. מי שטרח בע"ש : ע"ז ג, א.

שהתפילה . . . סולם : זח"א רסו, ב. ח"ג שו, ב. ת"ז תמ"ה סג, א. ישראל עלו במחשבה : בראשית רבא פ"א, ד. לקוטי תורה שיר השירים יט, ב. ועוף . . . מיכאל : זהר בראשית מו, ב. וראה אור התורה חנוכה תקקית, סעי"ב. שית אלפי שנים : ראה ר"ה לא, א. לקוטי שיחות — כא ע' 453.

העשרה מאמרות וגם עתה שדבריו חיים וקיימים ומלובשים בתוך כל הנבראים הוא עת לדבר ואחרי ככלות הכל אחר שית אלפי שנים דהוי עלמא ויסתלקו בחי' אותיות הנ"ל כי אז הוא עת לחשות אזי גם הנבראים שנתהוו מאותיות הדבור ובכללם המלאכים יופרדו משא"כ הנשמות שנלקחו מאותיות המח' הם נצחיים כשם שהמחשבה עצמה היא נצחיית כו', והנה תכלית ירידתם בגופות הוא צורך עלי' כי הנה גם המח' אע"פ שהיא נצחית מ"מ אינה נקראת רק לבוש כמ"ש אליהו ז"ל לברשין תקינת לון דמנייהו פרחין נשמתין לב"נ כמו עד"מ בנפש מו"ד הן הן בחי' לבושים שלה כי אע"פ דאחה"ע מהגרון ובומ"ף מהשפתיים כו' לא שבגרון הם מתהווים אלא שמתגלים דרך הגרון והשפתים ושאר הה' מוצאות הפה אבל עצמיות ומחותן הם קבועים בנפש והם בחי' לבושי הנפש ומשם הם נמשכים ומתגלות במו"ד האותיות שבדבור נק' לבושים חיצונים והאות' שבמח' נק' לבושים פנימיים עד"מ בגשמיות כשזורק אבן בידו פעמים יפול האבן בקירוב מקום ופעמים בריחוק וזה תלוי לפ"ע כח הנמשך ומתפשט מהיד על אותו האבן להוליכו אם הוא רב או מעט דהיינו אם מפנימיותו או מחיצוניותו וכך ענין האותיות דמו"ד הנ"ל שהאותיות דמח' נמשכים מפנימיות הנפש ונק' לבושים פנימיים ואותיות הדבור נמשכו מחיצוניות הנפש ונק' לבושים חיצונים כו' ואף כי המח' היא בחי' פנימיות לגבי הדבור מ"מ לגבי עצמיות הנפש שניהם כאחד נקראו לבושים בלבד להלביש אור הנפש שבהם היא מגלה פעולתן דהיינו שבהם מלבשת את ההשכלה שמשכלת או ההתפעלות שמתפעלת כו' ואין ערך אל הלבוש לגבי העצמיות כנ"ל ועד"ז הוא ענין מו"ד למעלה הגם כי לא מחשבותי מחשבותיכם כו' מ"מ גם מחשבה העליונה שהוא מקור מחצב הנשמות נק' בחי' לבוש בלבד לגבי עצמיות ית' אלא שהוא בחי' לבוש הפנימי ונעלית יותר מהדבור שהוא מקור מחצב המלאכים שהוא בחי' לבוש החיצון ולכן לא יוכלו המלאכים הנמשכים מהדבור להתלבש בגופות גשמיים אלא גיותיהם רוחניים מרוחניות היסודות דאש ומים כו' משא"כ הנשמות שנמשכים מבחי' המחשבה יכולים להתלבש גם בגופות גשמיים ומ"מ הם בחינות לבושים בלבד וזאת היא תכלית ירידתם כדי לאשתאבא בגופא דמלכא כמ"ש בזהר שיתהפכא מבחי' לבוש להיות בבחי' גופא דמלכא שהוא בחי' עצמיות אלקות כי ענין בחי' גופא דמלכא הן הם הע"ס חסד דרועא ימינא כו' ומי שעבודתו למטה בזה העולם בבחי' חסד [מבית ומבחוץ דהיינו לגמול חסד עם הבריות ובפנימי' לאהבה את הוי' אזי גשמתו בעוה"ז משתאבת בגופא דמלכא בבחי'

לבושין תקינת לון : תקוני זהר בהקדמה יו, א.

דאחה"ע מהגרון : ראה ספר יצירה (מנוסחה שכ"ב) פ"ב, מ"א. תשובות וביאורים (קה"ת השל"ד) סי"ג ע' 62 הערה 1.

המלאכים . . דאש ומים : ראה סיפור ערה, סע"ד. לקוטי שיחות — ט ע' 405 בהערה.

דאש ומים : לקמן אש ורוח.

לאשתאבא בגופא דמלכא : זהר ויחי ריו, ב.

חסד] שהוא דרועא ימינא מגופא דמלכא (וכו') [ובו] היא גבלעת ומתכללת וכן גבורה דרועא שמאלא כו' מי שעיקר עבודתו בזה העולם במדה זו דהיינו ע"ד מארו"ל איזהו גבור הכובש את יצרו שלא לתור אחר חמדת הלב ואחר ראיית העינים בכל פרטי האיסורים הן מד"ת והן מד"ס קלות וחמורות ולקדש א"ע במותר לו כו' אזי הוא נכלל אח"כ במדת הגבורה עליונה שהיא דרועא שמאלא דקדושה * , וכן ת"ת גופא מי שעבודתו בזה העולם בבחי' רחמנות להיות הונן דלים ומרחם על כל מעשיו של הקב"ה כו' הוא נכלל בבחי' ת"ת, ועד"ו בכל פרטי הע"ס כמו אפי' במוחי' חו"ב חכמה מוחא כו' שהן הן נקראים ג"כ גופא לגבי מהותו ועצמותו ית' הפשוט בתכלית הפשיטות ע"ד המוח הגשמי שבאדם שבו נושכן השכל נק' בשם גוף בלבד לגבי עצמות הנפש המופשטת ומושללת מגדר מקום (ומוח) [ושטח] גשמי ככה גם בחי' חכמה עליונה דלא בחכ' ידיעא כנ"ל נקראת בשם עשי' בלבד לגבי מהו"ע ית' כמו שהוא מצד עצמו פשוט בתכלית הפשיטות ונק' גופא, ומ"מ אף כי הגוף מצד עצמו אינו מערך הנפש אבל מאחר שעכ"פ מתלבשת בו הנפש הרי היתה לאחדים עמו ככה ויותר ע"ז למעלה א"ס ב"ה מיוחד בתכלית היחוד בע"ס עליונות הנמשכות ממנו אף שמצד עצמו אין ערוך אליו ית' אעפ"כ הוא וחכמתו וחסדו וגבורתו כו' הכל א' ביחוד עצום ונפלא ונקראים גופא דמלכא אלא שיש בהם מדרגות חלוקות כתבנית גוף האדם עד"מ שיש בו ראש וזרועות ורגלים כו' כך חכמה מוחא היא בחי' ראש כדכתיב ראשית חכמה ומי שעבודתו בזה העולם בעסק הת"ת שהוא חכמתו ית' אזי אח"כ הוא נכלל בחכ' עליונה שהוא בחי' מוחא שבגופא דמלכא ועד"ו בפרטיות שאר כל הי"ס והוא בחי' עליי' עצומה ונפלאה מקודם ירידתם בעוה"ז הי' בחי' לבושים דמכסיין על הגופא שהלבוש הוא בחי' נפרד ממש ואין לו ערוך לגבי העצמות עד שיכול להחליף מלבוש ללבוש כו' משא"כ הגוף שמיוחד ביחוד עצום ונפלא עם החיות שבתוכו חיבור ויחוד גוף האדם עם נפשו הוא ביתר שאת ויתר עז הרבה מאוד מחיבור הלבד עם המתלבש תוכו ורחוקים זה מזה כמטחוי קשת וד"ל וא"כ הרי ירידה זו צורך עלייה גדולה היא, אלא שעדיין צ"ל עוד כי היא גופא קשיא על מה ולמה נהייתה כזאת שלצורך עלייה זו דבחי' לאשתאבא בגופא דמלכא מוכרחים הנשמות לירד מתחילה בעוה"ז השפל ושעוסקים שם בכל פרטי המדריגות הנמשכים שם באותו השפל מגופא דמלכא דהיינו בחי' תורה ומצות שבעוה"ז שנשתלשלו בריבוא רבבות מדריגות לאין קץ מחב"ד ומדות עליונות דקב"ה כנ"ל ועי"ז דווקא * ולמה לא יפעלו כזה ע"י עסקם בעולמות הרוחני' בבחי' התו' דשם כידוע שגם למעלה לומדים התו' כמ"ש בגמ' קמיפלגי ברקיע קוב"ה

חסד . . דרועא ימינא : תקוני זהר בהקומה יו, א.

איזהו גבור : אבות פ"ה, מ"א.

דקדושה : בבון 416 דקודב"ה.

דווקא : כנראה חסר כאן, ובבון 416 הנה מתיבות ושעוסקים שם [כשו"ה הנשמות]

ע"כ ליחא.

כמ"ש בגמ' : ראה בבא מציעא פו, א.

אומר טהור כו' מאן נוכח נוכח רבה ב"נ כו' והוא בחי' פנימיות התורה [וקרובה יותר לח"ע] כו' [לכאורה] ולמה ע"י עסק הרוחני הנפלא שבפנימיות התורה דשם לא יוכלו להגיע למדרגת לאשתאבא [בגופא דמלכא] כ"א ע"י ירידתם בעוה"ז דוקא בעסקם בתומ"צ הגשמי' שלפנינו ויובן זה ע"פ הידוע שהאדם כלול מב' בחי' שונות שהנפש האלקית היא חלק אלוה ממעל דהיינו שבעודה למעלה היתה כלולה ומיוחדת בא"ס ב"ה ביחוד אמיתי ואינה בחי' יש בפ"ע כלל כמו המלאכים שעם היותם למעלה מ"מ הם בחי' יש שהרי יש להם גופות כמ"ש וגויתו כתרשיש אלא שהגוף הוא רוחני מרוחנית שני היסודות אש ורוח כו' ומ"מ הוא בחי' יש עכ"פ והיינו לפי שהתהוותם מהדבור שהוא לבוש חיצון שבפ"ע א"צ לדבר כ"א כשרוצה לגלות דבר לזולתו הנפרד כו' מה שא"כ הנשמות שבעודן למעלה הם מופשטים מחומר שנמשכים מן המחשבה שהוא לבוש הפנימי שתמיד חושב מחשבות גם כשהוא לעצמו וכך הם הנשמות כלולות ומיוחדות במאצילן הא"ס ב"ה אמנם בחי' גוף האדם הוא גשמי ורחוק מאוד מערך גופות הטהורים של המלאכים וכן גם אפי' הנפש השנית שבאדם היא הנפש הבהמית הנק' נפש החיונית שבאדם היא היורדת למטה להתאוות בתאוות גופניים כאכילה ושתי' וכיוצא. אך אמנם שרשן מאוד נעלה מבחי' האופנים כידוע בענין האופנים ומתנשאים ברעש גדול לעומת השרפים כי השרפים הם המלאכים היותר געלים שמשיגים אלקותו ית"ב והם בבחי' ביטול עם שהם בבחי' יש לגבי הנשמות, והנה גם במלאכים עצמן יש ב' בחי' א' הם הנק' שרפים שהם המלאכים עליונים במדריגה שמשיגים אלקותו ית' איך שהוא לבדו הוא קדוש ומובדל כו' ולכן הם בבחי' ביטול היש, ועש"ז נק' שרפים כלומר כדבר הנשרף שהוא דבר שהי' ממש ועכשיו כלה ממשו כך הם למטה מן הנשמות במה שיש להם ממש בפ"ע שהם בחי' יש ודבר אבל מ"מ המה מבטלים ישותם ושורפים ממשן כו' והב' הם הנק' אופנים שמחנשאים ברעש גדול לעומת השרפים והם למטה במדריגה ואינם משיגים אלקותו ית' כמו השרפים רק איך שהוא ית' קדוש ומובדל והי' צבאות אות הוא בצבא שלו כלומר שכל הצבא מעלה אלף אלפים ישמשוני' לגדוד אחד ולגדודיו אין מספר כו' וזהו הריבוי במלאכים ויותר מהמה הוא ריבוי הנשמות כדאי' במדרש ע"פ שמ"ע שם ע' שנשמות הם ע' פעמים כנגד מלאכים כו' וכולם מקבלים חיות מאות אחד והוא כמ"ש בהכרמם בה' בראם אשר אי לזאת הם צועקים ברעש גדול שאין יכולים להכיל ההתפעלות העצומה הזאת בקרבם ואומרים ברוך כו' ומבחי' זו נמשכת הנה"ב הנק' נפש החיונית שדם ולפי שנלקחה משמרי האופנים לכן יורדת למטה להתאוות בתענוגי

הנפש הבהמית . . מבחי' האופנים : עץ חיים שער קיצור אבי"ע פ"ט.

אות הוא בצבא שלו : נסמן לעיל ע' איתשיר.

אלף . . ולגדודיו אין מספר : חגיגה יג, ב.

כדאי' במדרש : ראה ספר המאמרים תקס"ב ע' רס. וראה ג"כ חוקוני ואתחנן ג, ד.

סידור רלו, ג. מאמרי אדה"ז — פרשיות ע' קנ.

בתבואת בה' בראם : ראה מנחות כט, ב.

הגוף באכילה ושתי' וכיוצא בהם אך מ"מ יש בה בהעלם הכח הזה שתעלה ותבא ותגיע למדרי' האה"ר כרעש גדול ועצום מצד שרשה באופנים המתנשאים ברעש כו' ע"י הנה"א המתלבשת בתוכה ומשכלת ומחבוננת בגדולי א"ס ב"ה בק"ש הוא יוצא לאור בגילוי מכח אל הפועל והיינו כאמרו שמע ישראל פי' שמע והתבונן אתה ישראל הוא הנה"א איך שה' הוא אלהינו שלנו והוא אחד שכל ז' רקיעים והארץ וד' רוחות העולם ומומ"ט הם מיוחדים בו ית' ובטלים כביטול אות א' כו' ואי לזאת ואהבת את ה' שיהי' אלקיך בגילוי בכל לבבך בשגיי יצריך שגם הנה"ב מתפעלת וחפיצה וחשיקה לדבקה בו ית' ואז היא האהבה ברעש גדול כו' [כענין ועמד לא חפצתי] כי רב תבואות בכח שור הוא בחי' פני שור מהשמאל שבאופנים שממנו נמשכה הנה"ב שבישראל אלא שצריך להוציא מכח אל הפועל ע"י ההתבוננות וכל מה שיאריך באחד בהתבוננות אזי תהי' גילוי האהבה ביתר שאת ויתר עז שלכן תיקנו חז"ל לומר ק"ש אחר פסודי' ושתיים לפני' אף שאין חיובם כ"כ כמו ק"ש שהיא דאורייתא והיא עיקר קמ"ש והוא עד"מ כמו הולד שע"י שהייתו ט"ח דוקא בבטן אמו געשה בן קיימא ואם ימהר לצאת בח' חדשים יהי' נפל ולא יתקיים בעולם ככה הוא ענין הולדת והמשכת האהבה מן ההתבוננות הנק' אם הבנים שכל מה שתהי' מהעכבת ונכללת תחי' בתוך ההתבוננות דהיינו בפסודי' ושתיים לפני' שהם סידור שבחי' של מקום ואיך שהמלאכים מקדישים ומעריצים כו' אוי בהתגלותה ויציאיתה לאור בגילוי בק"ש באהבתה תהי' חזקה ואמיתית ומתקיימת יותר להיות קבוע ביתד חזק כל תמוט גם על כל היום כולו משא"כ אם הי' מתחיל מק"ש ולהתפעל מיד בואהבת ההתבוננות זאת אזי לא הייתה אהבה אמיתית כ"א חולפת ועוברת כו' וכ"ז היא בחי' אהבה שבתפילת החול שהיא בבחי' רעש גדול ובבחי' צמאון ותשוקה עצומה לפי שעדיין לא השיג את מבקשתו המרוה תשוקתו ובשבת הוא שנאמר מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים שאהבה הוא בבחי' תענוג להתענג על הוי' המתגלה אז ע"י העבודה והרעש גדול שבימי חול שהוא מכין לשבת להיות ע"י זה בשבת גילוי א"ס ב"ה שהוא רבון עלמין ולא בחושבן כו' שאינו מערך וסוג הי' ספירות כלל וכעד"מ המה כל מעשה המצות שבימי החול שענינם הוא ביטול היש לאין ובפרט מצות הצדקה שהאדם הוא נותן מיגיע כפו ומיש שלו לעני המקבל שהוא בחי' אין נחשב לגבי הנותן כי לית לי' מגרמא כלום וכעד"ז גם בדברים המותרים ושהאדם אוכל ושותה ונהנה מהם לצרכי בריאת גופו כדי שיהי' לו כח לעמוד לפני הוי' ולהתפלל מכח ההוא לשפון נפשו לה' בתפילתו ולהמשיך אלקותו ית' בלימוד התורה ובקיום המצות כו' שנמצא הוא מהפך מיש לאין ובמדה שאדם מודד כך מודדין לו ונמשך ע"י זה גילוי א"ס ב"ה שהוא המחיה מאין ליש ומאיר על נפשו האלקית להאירה ולזככה וזהו הענין שאמר בריה דרבי יהושע ב"ל עולם הפוך ראיתי עליונים למטה ותחתונים למעלה כי לא כמו מחשבותינו הוא אצלו ית' שאלינו נדמה שלמטה הוא יש שנראה לעינינו שמים

וארץ שמש וירח ובני אדם הולכים בקומה וקופה כו' ומה שלמעלה הוא האין שאינו מושג אבל באמת כמו שהוא קמי' ית' בהפוך שהעולם ומלאה הוא בחי' אין כי במה נחשב הוא מאחר שכל חיותו וקיומו הוא מאות א' בה' בראם וכלא חשיב קמיה ית' כטיפה מן הים ולכן כשהאדם מבטל היש לאין כמו שהוא באמת קמיה ית' אוי מאתדל"ת אתדל"ע נמשך מלמעלה גילוי א"ס ב"ה דקמי' כלא חשיב כו' והגילוי הוא בשבת ולכן או מצוה להתענג כמ"ש וקראת לשבת עונג והנה ע"י גילוי זה נכללות הנשמות בא"ס ב"ה המתגלה עליהם והיה לעצם אחד עמו ית' והוא בחי' לאשתאבא בגופא דמלכא שכזוהר דהיינו קדושת חכמתו ובינתו ודעתו של א"ס ב"ה או בחסדו וגבורתו ותפארתו כו' כאו"א באיות בחינה שהיה עיקר עבודתו כנ"ל וזאת הוא תכלית ירידת הנשמות בעוה"ז שבעודה עומדת לפני הוי' טרם ירידתם הוה רק בחי' אותיות שהן בחי' לבושים בלבד וע"י ירידתם בגופות נכללות בגופא כו' וזה א"א להיות כ"א ע"י עבודתם בעוה"ז שע"י הרעש גדול שעל הנפש הבהמית וביטול היש של המצות להמשיך גילוי עצמות אא"ס ב"ה שהוא הנק' רבון עלמין ולא בחושבן שאינו מערך הלבושים והגוף דהיינו שאינו מהות מחשבה או חכמה כו' ומרומם מערך כולם כו' והוא הכל יכול להיות פועל ישועות בנפשיות ישראל שיתעלו בעילוי רב עד שיתהפכו מבחי' לבוש ודבר נפרד להיות מתכללים בבחי' גופא דמלכא ובעצמות מדות וי"ס מה שא"א להיות פעולה זו בשום פנים בהיותן למעלה טרם ירידתן בגופות ששם ההנהגה הכל כפי ההדרגה ע"י מידה ומשקל כי בי' נברא העולם [הבא] והנה עיקר הגילוי זה להתכללותם בגופא דמלכא הוא בשבת וז"ש לעשות את השבת לדורתם, פי' שיהיה השבת שהוא ענין גילוי אלקותו ית' דר בתוכם והיו לאחדים עמו ולכן המנהג לש(ב)נות מלבושי שבת כמו שאמרו רז"ל כבדיהו בכסות נקיה כו' משום שאז הוא זמן העליה כל הלבושים להיות בבחי' גופא דמלכא כו' אלא שא"א לעשות את השבת ולקבל גילוי הארה זו ע"י כ"א על ידי קדימת העבודה בששת ימי השבוע כי חול מכין לשבת ומי שטרח בע"ש כו' והיינו ע"י ביטול היש לאין בעבודת האדם בכל היום בתורתו ועבודתו ומשאו ומתנו כשנותן צדקה לעני וכולם מתעלים ע"י התפילה של אותו היום בבחי' רעש גדול ע"י נפש הבהמית שנתהוו מהדם שנולד מהאכילה עולה לה' כקרבן וכריח ניחוח וכל התפילות של הששה ימים נכללות בשבת ונמשך ע"י זה אז גילוי אלקותו ית' כנ"ל. אמנם מודעת זאת מאמר רז"ל אלמלא עוזרו כו' לכן גם בכדי שיוכל האדם להכין בימי החול דהיינו שיוכל להיות עובד את ה' ומבטל מיש לאין ושתתפעל נפשו הבהמית בק"ש ברעש גדול ואהבת בכל לבבך ע"י התבוננות נפש האלקית המשכלת ומתבוננת גם לזה צריך עזר וסיוע מלמעלה והעזר הזה הוא ענין כח אלקי הנמשך משבת ומאיר

כבדיהו בכסות נקי' : ראה שו"ע אדה"ז טרמ"ב, ס"א. טרס"ב, ס"ג.
ע"י : על נפשו.

אלמלא עוזרו : ראה סוכה זב, ב.

בכל יום מימי החול בשעת התפלה של אותו יום כשהאדם מתפלל שהוא עוזר לו שיבא לקיום ואהבת כו' [ונק' התפלה סולם שבו וע"י עולה ויורד ההארה מחול לשבת ומשבת לחול] והו' ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורתם פי' שישמרו שבת אחד כדי שע"י זה המה יכולים להמשיך עליהם גילוי א"ס ב"ה בשבת הבא ע"י שמירת השבת והמשכת א"ס ב"ה באותו היום ע"י זה נמשך כח אלקי ממנו בכל יום מיומי דחול להיות עוזר לו שיוכל לעבוד ה' ברעש גדול ולהפוך מיש לאין כו' ואז ע"י זה [הם עושים שבת שני ו]ממשיכים [כו] גילוי א"ס ב"ה כי מי שטרח בע"ש כו' וכן חוזר חלילה כל ימי היותו בעוה"ז וכ"כ ימים נוחנים לאדם בעוה"ז לפי השבתות שהוא שייך לשמור ולהמשיך גילוי א"ס ב"ה ע"י ביטול היש כו' ולהיות נפשם מתעלה לאשתאבא בגופא דמלכא ע"י זה יש שהוא צריך שבתות של ס' שנה ויש שנצרך של ע' או ע"ש שנה לפי תיקון נשמתו וכמ"ש ימי שנותינו בהם שבעים שנה [כו] בהם דייקא] כמ"ש במ"א וכך יומשך העולם עד יום שכולו שבת הוא אלף השביעי שהוא שבת הכללי מכל ששה ימים של הקב"ה שהם שיתא אלפי שנין דהאי עלמא כו' אלף ראשון חסד כו' שכולם הם יומין דחול והשבתות בהם הם פרטים ולכן יש בזהם עליות וירידות שבת וחול שבת וחול כו' לפי שכל השית אלפי שנין הן פרטיות הארות ממנו ית' ובהארות יש עליות וירידות כו' אבל אלף השביעי הוא זושבת הכללי שהוא גילוי עצמו א"ס ב"ה הנק' מאוד שאין עוד עליות וירידות ולכן נק' מנוחה לחיי העולמים והנה כתיב את שבתותי תשמרו כו' כי כל שבת יש בו ב' בחי' שבת דמעלי שבתא ושבתא דיומא כי במעלי שבתא הוא זמן העליו' כוחו' האלקית שנשפל בכחי' העשי' בשי"ב כנ"ל שחוויות למקורן ביום השביעי כשנשלם המלאכה ואח"כ בשבתא דיומא הוא זמן ומשכת התענוג ולהתענג מכל אשר עשה בו"ב ע"י שהוכשרו בעיניו כו' והוא עדי"מ באדם כשעושה איזה מלאכה שבתחילה הוא נח מן העמל ויגיעה ומתבונן ורואה בכל אשר עשה ואח"כ מתכשר לפניו התענוג וכן למע' בתחי' במעלי שבתא וירא אלקים אשר עשה ובבקר והנה טוב מאוד כו' וכן עדי"ז בעבודת האדם שבכל השבוע הוא מהפך מיש לאין וממרידו למיתקא וע"י התפילה הנק' סולם נכללת העבודה זו ועולת לשם בשבת וזמן עלי' בשבת דמעלי שבתא ואח"כ בשבתא דיומא הוא גילוי א"ס ב"ה הנמשך עי"ז למהוי אחד באחד פי' שבאחד שמלמטה למעלה דהיינו ביטול היש של הנבראים והתמללו' הניצוצי' באחד יתגלה אחד האמת א"ס ב"ה כנ"ל והוא ענין התחברות ב' העצים עה"ח ועה"ד טו"ר כי הרי כל הדברים שבעוה"ז הם מסוד העה"ד המעורב טו"ר וע"י עבודת האדם בביטול היש הוא להיות בירור הטוב ויוסרד הרע ועי"ז מתחבר בעה"ח שהוא מקור החיים שמא"ס ב"ה והיו לאחדים ודיל' והיינו בשבת כנ"ל וזהו ענין המקושש מלשון לקושש קש שהוא מחובר לקרקע והעוקר דבר מגידולו חייב ע"ז כי בשבת אסור לו לפי שאז זמן ביטול היש ועליתו והתכללותו במקורו ולכן אסור לעקור דבר מגידולו ולהפרידו

ממקורו להיות יש בפ"ע כו' אלא צריך להיות בטל וכלול במקורו כי כח הצומח שבארץ הוא בחי' הארה מא"ס ב"ה ומלוּבש בה ע"י דבר ה' תדשא הארץ כו' לכן כל הדברי' הצומחים ממנו צריך להיות מחוברים בו בשבת ובטלים במקורם ואסור להפרידם ממקורם להיות נעשים דבר בפ"ע כי שבת הוא זמן עליות העולמות למקורן למהוי אחד באחד.

[ועשו להם ציצית]

קיצור. ענין חוטין שזורים היינו לפי שכל א' כלול מחבירו ועמ"ש ע"פ שש משזר שהי' ביריעות המשכן, הכריכות הי' בחוט של תכלת כי התכלת מבחי' פני אדם שבמרכבה, שרשו מבחי' אדם שעל הכסא (וזהו ענין כן לב האדם אל האדם כמ"ש במ"א כמדומה בד"ה את שבתותי תשמרו שלא נדפס בלק"ת ומאחר שמפרש כאן בחי' אדם שבמרכבה אליו רימוז התכלת שבציצית אי"כ י"ל פי' לב האדם היינו ל"ב חוטי הציצית) ויש מרכבה עילאה היינו מרכבה דאצילות חג"ת דאצילות ופני אדם זהו מ' דאצי' שנא"ן וכיון פני האדם הוא אל האדם ע"כ בבחי' תכלת ממשיך מחכמה, ובמד"ר וחלק ליריאו תכלת שהוא מעין כבודו, וזהו אם אין יראה תתאה תכלת אין חכמה. כי מל' שרשה באבא, אם אין חכמה אין יראה עילאה. לכן לפעמים נק' יראה מפתחות החיצונית לגבי התורה שהיא מפתחות הפנימית ולפעמים נק' יראה דרתא והתורה נק' תרעא לדרתא. ומ"מ בתורה יש ב' מדרגות חיצוניות ופנימית ומה שהתורה היא רק תרעא לדרתא זהו חיצוניות התורה אבל פנימית

לבושים לנפש י"ל כדי שהנפש תשיג בסוכ"ע הוא ע"י לבוש ע' דרוש שארה כסותה, ובד"ה יפה שעה א'.

קיצור : געתק מבון 1056 קעג, א גוכי"ק.
ראה סיפור שער הציצית ה, א. אור התורה שלח ט"ע תקצב.
ע"פ טש משזר : דאה ספר המאמרים תקס"ד ע' טט.
בד"ה און טבתותי : ספר המאמרים תק"ע ע' פב.
ובמד"ר : גשא פירי, ג.
אם אין יראה : אבות ט"ג מ"ו.
יראה מפתחות החיצונית : שבת לא, רע"ב.
ובד"ה יפה שעה א' : ראה תורה אור ח"י שרה טו, א.

אור שלח התורה א'תתכג

התורה היא שוה ליראה עילאה, לדורתם ג"כ ל' דירה כן פי' בזהר, הוא דירה בתחתונים שיומשך ע"י התומצ'.

והי' לכם לציצית, זאת תורת האדם היינו אהוי"ר שהם חוטי תכלת ולבן ונמשכי' ע"י הטלית לברש הנעשי' ממעשה המצות וציציי' ל' גקבה כי ציץ ל' זכר אה"ר, וז"ש איככה אלבישנה כו', ולכן עי"ז וזכרתם את כל מצות כי אם מהחוטין נמשך אהוי"ר כמה גדול כח הלבוש עצמו. וב' זכירות כנגד מ"ע ומלית.

(וראיתם אותם)

ומעתה יש להבין ענין ברכת כהנים כי הנה מה שא' כה חברכו היינו ברכה לברכה והיינו שהם מברכים לנשי' שיוכלו לברך את ה' בברכות ולהמליכו מן העולם ועד העולם היינו מעדאת"כ לעדאת"ג כו', אך לכאו' למה צריך ברכה לברכה הלא בלא"ה כח נשי' הוא לברך את ה' מצד שנתקדשו בקדושת המצות בשעת קבלת התו' כנ"ל. אך הענין יובן בהקד' ענין מיכאל באחת וגבריאל בשתים, והנה יש מפרשי' שמיכאל להיותו לימין לזאת הוא מקור השפעת החסד ולכן בא השפע ממנו בלתי עיכוב, אך גבריאל שהוא לשמאל והוא המקור להשפיע גבורות לזאת בשתיים כי מתעכבת השפע מצד מדה"ד המעכבת למדה"ר כו', אך באמת גם גבריאל הוא מקור השפעת החסד ושמו מוכיח עליו שם אל שבסופו שהוא שם של חסד כידוע רק שהוא בחי' גבורות שבחסד המחלק שפע החסד לחלקי' שזוהו תכלית החסד כי בלא"ה לא יתקבל במקבל וכידוע מענין גבורות גשמים כו' וא"כ למה יתעכב

בזהר : זח"ג דלח, ב. וראה הנסמן באור התורה בהר ע' א'קנח.

והי' לכם לציצית : נעתק מבוך 1039 ג, א גוכייק.

ראה לקוטי תורה שלח מג, ג.

ומענתה יש להבין : נעתק מבוך 382 עד, א. — חסר התחלת המאמר.

מיכאל באחת : ברכות ד, סע"ב. וראה אור התורה בראשית תקנה א"ב.

אל . . חסד : ראה זהר אחרי סה, א. פרדס שער השמות (ס"א) מ"ה.

גבורות גשמים : תענית ב, א.

שפעו כו', אך פי' אמיתית הוא שמיכאל הוא בחי' כהנא רבא וידוע ששרש כה"ג הוא בחי' רב חסד שבעצמיו' המאציל שהוא למע' מן החכ' ולכן כאשר נמשך שפעו למטה אין מונע ומעכב כלל רק נמשך מריש כל דרגין עד סוכ"ד בשיטה אחת משא"כ גבריאל שרשו בחי' חסד עולם שנמשך ע"פ קו המדה דחכ', וידוע בענין המאמר אדם נידן בר"ה ומאמר השני אדם נידן בכל יום כו' שלכאו' הם סותרין זל"ה, אך מבואר במ"א התירוץ לזה שבר"ה נידן כללות איך יומשך חסד וטוב וכאשר נגמר שיומשך שפע החסד אזי נתעורר לבא מהעלמות ובא לידי גילוי אך אינו מתגלה רק למע' באצו' ושם הוא בחי' היולי להשפיע כל מיני חסד כמו השגות אלקו' או התפעלות או חסד גשמי לזאת נידן בכ"י בפרט אם יומשך החסד מאצו' לבריאה וכאשר נגזר שיומשך בבריאה יוכל לישאר בעולם הבריאה ולא יומשך ממנו רק השגות אלקות לזאת צ"ל עוד דין ומשפט אם יומשך בעולם היצו' להתלבש בלבוש בריבוי עיכובים עד שנמשכ' בעולם הגשמי דעשי' אך כ"ז כאשר נמשך השפע מבחי' חסד עולם ע"פ קו המדה דחכ' שזהו בחי' גבריאל בשתיים (ומשא"כ בשתיים היינו בד"כ שמתחלה יש דין ומשפט אם יתגלה החסד באצו' שהוא בחי' עדאת"כ ואח"כ יש דין ומשפט אם יומשך מאצו' לבי"ע ברי"כ שהוא בחי' עדאת"ג אבל בפרט יש כמה משפטי' מעולם לעולם וממדריג' למדריג' כו') אבל כאשר נמשך השפע מבחי' רב חסד שבעצמו' המאציל שהוא בחי' מיכאל כה"ר או נמשך באחת שתיכף שנתעורר החסד לבא לידי גילוי אין מונע ומעכב כלל ותיכף נמשך למטה מטה בעולם העשי' הגשמי כו' וזהו באחת כו' והיינו מפני שבחי' רב חסד שבעצמות המאציל הוא למע' מבחי' קו המדה דחכ' לזאת לא יוכל משפט החכ' לעכבו כלל כו' ועד"מ גזר קטן עושים בו גשרים לעכב השפע שלא ילך בשטף כ"כ משא"כ בנהר גדול מצד תגבורת גביעתו לא יוכלו לעשות עליו שום גשר לעכב מהירות מרוצתו כו', וזהו ג"כ מה שנא' באהרן הכהן הגדול והי' האיש אשר יבחר בו ה' מטהו יפרח כו' וכן נאמר ויגמול שקדים שהו"ע מהירות השפע בלי עיכוב שנמשך ע"י כה"ג דוקא וזהו האות וסימן הוא שנבחר לכה"ג כו', ובוזו יובן ענין ברכת כהנים שהוא ברכה לברכה להיות כי ע"י הברכה שמברכים ישראל הגם שבכחם לברך מהעולם ועד העולם אבל הם ממשיכים רק ההעלם דעדאת"כ שיתעורר לבא לידי גילוי מהעלמו ואח"כ יומשך בעדאת"ג שבכ"ז יוכל להיות עיכוב בהמשכה הנ"ל עד שתומשך בהתגלות בעדאת"ג עד למטה בעולם העשי', לזאת ממשיכי' הכהנים שפע יותר עליונה מבחי' רב חסד שבעצמו' המאציל שהוא למע' מעדאת"כ ועדאת"ג וממשיכי' שפע זאת בבחי'

שמיכאל . . כהנא רבא : ראה זהר לך פ, סע"א פא, רע"א, ועוד.

כה"ג . . רב חסד : נסמן לעיל ע' איתשמה הערה ובחי' אהרן.

אדם נידן : ר"ה טו, א.

מבואר במ"א : ראה ספר המאמרים תקס"ה ע' תרמח ואילך. דרך מצותין

מצות תגלחת מצורע קו, א ואילך. אור התורה ראה ע' תשכב ואילך. דרושים לראש

השנה ס"ע ביעת.

השפע בלי עיכוב כלל כנ"ל, והנה כמו שמבואר בבחי' שפע שנש"י ממשיכי' שיש בה שתי בחי' וזהו יברכך ה' בהמשכת הפנימי' וישמרך בהמשכת המקיפים בו'.

והנה בכל הנ"ל יבואר ענין הפסוק וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' דקאי על חוט התכלת ומתחלה אמר ולא תתורו שהוא טהרה בו' ואח"כ אמר והייתם קדושי' בו' שהוא בחי' קדושה הבאה ע"י טהרה שבתחלה כידוע, כי הנה בדרך כלל ענין גבריאל בשתיים שהוא עד רום המעלות בבחי' שפע הנמשך מבחי' גבו' דעתיק המלוכש בחכ' סתימאה לכן נמשך שפע זאת ע"פ קו המדה אשר שרשו בח"ס לכן יש דין ומשפט בכל עולם אם תומשך לעולם שלמטה הימנו בו', משא"כ מיכאל באחת שרשו עד רום המעלות מבחי' חסד דעתיק המלוכש בגלגלתא ובחי' זאת הוא למע' משרש קו המדה דח"ס כידוע שפרטא מפסיק בין ח"ס לגלגלתא והוא בחי' קרומא דאורא, ועל דרך ההסבר אין טעם לרצון אפי' לטעם הכמוס בו', לכן נמשך השפע משם במהירות בלי עיכוב כלל להיותם ממשיכים מבחי' חסד דעתיק שלמע' מבחי' קו המדה דחכ' בו', וזהו ההפרש ג"כ בין כהנים ללוים לכן הלוים טפלים לכהנים כידוע, וזהו ג"כ ההפרש בין חוטי התכלת לחוטי הלבנים כידוע דמצות ציצית כוללת כל המצות וחוט התכלת הוא הכולל כל המצות כמו שהוא בשרשם בבחי' חכ' סתימאה שוהו"ע טעמי המצות שלזה אמר חד מ"ד מצות צריכות כוונה בו' משא"כ חוטים הלבנים כוללי' כל המצות כמו שהם בבחי' ארחין דגלגלתא שוהו"ע רצון הפשוט שבמצות שלזה אמר חד מ"ד מצות אין צריכות כוונה, נמצא שחוט התכלת בשרשו הוא גבורי' דעתיק וחוטים הלבנים שרשם חסד דעתיק הכולל הארחין דגלגלתא כנ"ל, ולזה אמר מתחלה ולא תתורו היינו העלי' באה' עזה ברשפי אש לצאת מגדרי הכלי שזהו עבודת הלוים שבזה יבזיל ממנו כל רצון זר אפי' דק בתכלית הדקות וזהו בחי' טהרה בו', אך אח"כ יבא לבחי' הטוב שהוא בחי' בטל רצונך מפני רצון ה' להיות לו דירה בהתוגי' שמזה יבא לבחי' הראי' לראות אותו (ולא יצטרך לכלות הנפש בו' וזהו בחי' תכלית הקדושה וזהו מבחי' חסד דעתיק ונמשך ע"י חוטי הלבנים בו').

ע' לק"ת ריש יהושע דשני מרגלי' דנמתקו וכו' וע' ע"ח שמ"ח שהם חר"ב
 דז"א דקליפה באצ"י וכשנמתקו משמע בלק"ת דהם ממתיקי' גבו' דנוק'
 קליפה יעו"ש. ויש לקשר זה עם התורה ע"פ וישלח יהושע דלאזני מרגלי'
 לתור לבושי הנפש והם בחי' נשי' זוני' לבושי נה"ב ע"ד אשר אתם זוני'
 והיינו ע"י לעולם ירגיזו מיני' ובי' לק"א פכ"ז זהו המרגלי' דין קדוש לכן הלכו
 רק לתור החומ' והאנשי' שהם לבושי' ולא הארץ עצמה נה"א משא"כ מרע"ה
 שלח איש מבחי' אחד ז"א דקדושה לתור מהו' הארץ עצמ' מדות דנה"א וכו'
 והמ"י. אח"כ ראיתי במבוא שערי' שער הקליפות פ"ה משמע דיש ג"כ בי'
 מרגלי' הנ"ל בקדושה אלא דאעפ"כ שם נתפרש הפסוק על בי' מרגלי' דקליפ'
 שלחם יהושע לינק ממל' דקדושה כי הקליפו' צורך גבוה ורבינו ז"ל אפשר פי'
 הפסוק על בי' מרגלי' דקדושה וכדברי הגמ' שהי' כלב ופנחס ונשלחו לרגל
 לבושי נה"ב, ואלו ואלו דא"ח.

שייך למרגלי' חרש. ע' מבוא שערי' דיש מרגלי' הנ"ל בקדושה ויש ג"כ
 בקליפות אך הם קליפות דאצ"י. הנה חרש אינו שומע ואינו מדבר בחי'
 עטופי' אינו משפיע היינו אינו מדבר מחמת שאינו קושר וקולט השפע זהו
 אינו שומע דהא תלי' זו"ש בע"ח שמ"ח פ"ב חרש מענין חשאי ועשמ"ט
 מענין ח"ש מ"ל נחש, אך בימי יהושע נמתקו להיות מהם בחי' לאמר השפעה,
 וענין ההשפעה כי הם דין לעולם ירגיזו דהתביעה שהאדם תובע א"ע מדוע אינו
 ירא זהו בחי' יש כמ"ש בתורה דויקה המן את הסוס כו' שמיני' שבשמיני' זהו
 ממרגלי' הנ"ל כשנמתקו, ובקדוש' דוגמת חרש קול דממה דקה, וכאו בית אשה
 זונה לילי' והיא ירדה בנוק' דתהו"ר כמ"ש סוף המבוא שערי', ופי' כי נשתלחו
 לרגל לבושי הנפש לכן תרו לבוש המחשב' שזהו נגד בינה הנק' נוק' דתה"ד
 כנודע בינה דבריאה וזהו רחב כי בינה דקדוש' רחובות הנהר אך היא דקליפ'
 הזונה ע"ד אשר אתם זוני' מח"ז, וכשמיתקו אותה ביקשה אות אמת תורה
 המשכו' והשיבו לה את תקות חוט השני התעוררו' גבו' לעולם ירגיזו צ"ל תמיד
 ואז תוכל לקבל התורה משא"כ לרשע אמר מה לך כו' ולפי שהעיקר תלוי
 בהמח' ע"כ מיתקו אותה.

ע' לק"ת : געתק מבוך 1114 צב, ב גוכי"ק, נמצא ג"כ בבוך 744 שעת, ב.
 ע"פ וישלח יהושע דלאזני : לקוטי תורה שלח גב, א.
 לעולט ירגיז : ברכות ה, א.
 וכדברי הגמ' : ראה תנחומא ובמדבר רבא ר"ם שלח.
 חרש . . ואינו מדבר : תרומות פ"א, מ"ב.
 בחי' עטופי' : ראה מאמרי אדה"ז — ערשיות ע' קסט ואלך ובהנסמן לשם.
 בתורה דויקה ה"ן : תורה אור קיט, ג.

פ' קרח

הנחה

ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי פרש"י לקח אנשים והלבישן בטליתות שכולה תכלת והביאן אצל משרע"ה ושאל מאתו טלית שכולה תכלת חייב וביציאת או פטורה אמר לו חייב, שחקו עלי' ומה חוט א' של תכלת פוטר את הטלית כמ"ש הכנף פתיל תכלת ואיך טלית שכולה תכלת חייבת ביציאת. והנה במ"מ להב"י וז"ל איתא שם בשם מדרש ששאלו ממשו ג"כ בית שכולו מלא טפרים חייב במזוזה או לא ואמר חייב התחילו לשחוק אפשר שני פרשיות שבתורה פוטרים וספר כולו שיש בו ער"ה פרשיות אינו פוטר ופי' שם המגיד דבירושלמי איתא ששאל מאתו שאלה שלישית והיא על מה שמבואר בתורה לענין הנגעים אם כלו הפך לבן טהור הוא זהלא הנגע רק מקום אחד שהוא לבן והרי הוא טמא וכשהפך כולו לבן טהור כו' ולכאורה צ"ל הלא עיקר מחלוקת קרח הי' על כהונת אהרן שקנא את אהרן ע"ז שאהרן הי' לו שערות כמ"ש זקן אהרן שיורד על פי מדותיו ובלוים לא הי' שערות וכמ"ש והעבירן תער על כל בשרם כו' וא"כ מה שייך השאלות הנ"ל לאהרן כה"ג. ולהבין זה הנה יובן בהקדם תחלה ענין הציצית הנה כתיב ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת שיהי' ג' חוטי ציצית וחוט א' של תכלת ובחוט זה של תכלת היו כורכין החוטי צמר. והנה כתיב וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות הוי' ולכאורה צ"ל איך ממצות ציצית את * כל מצות הוי' ובגמ' אמרו ראה מצוה זו וזכור מצוה אחרת התלויה בה ואיזהו מצות ק"ש שתלוי במצות ציצית שזמן ק"ש משיכיר בין תכלת ללבן וא"כ לפ"ז עדיין צ"ל הלא ק"ש היא רק מצוה אחת ומהו וזכרתם את כל מצות הוי'. אך הענין הוא דהנה איתא בזוהר פ' בלק שאמר הינוקא ברי' דרב המנונא סבא לר"י ור"י חמינא בריחא דלבושיכו דלא קריתן ק"ש השיבו לו שהיו עוסקים במצות הכנסת כלה וכל העוסק במצוה פטור כו' לכן הי' פטורים מק"ש וא"כ צ"ל אף שהיו פטורים מק"ש אעפ"כ ניכר שלא קראו ק"ש שלא השלימו כ"כ במצוה אחרת שעשו כמו בק"ש ולהבין זה הנה כתיב זאת המצוה ואח"כ כתיב פרשה ק"ש ולכאורה

ויקח קרח : נעתק מבכ"ז 1208 קמה, א.

במ"ט להב"י : ראה שם ר"פ קרח.

בשם מדרש : כ"ה בהכתי". וראה במדב"ר פי"ח, ג. תנחומא קרח ב.

ופי' שם המגיד : כ"ה בהכתי".

דבירושלמי : ראה ירושלמי סנהדרין פי"א, ה"א.

ג' . . א' של תכלת : ראה ראב"ד הל' ציצית פי"א, ה"ב.

את : כצ"ל וזכרים את.

ובגמ' אמרו : ראה מנחות מג, ב.

בזוהר פ' בלק : קסו, א.

א'תתכז

משמע מלשון זאת המצוה שרצונו לחשוב כל המצות ולא קחשיב כ"א פ' ק"ש א"כ צ"ל שמצוה ק"ש היא כללות כל המצות וצ"ל הלא ק"ש היא פרט מצוה כו' אך הענין הוא דהנה ענין ק"ש היא למסור נפשו באחד ובא מחמת התבוננות בתיבת הוי' אלקינו הוי' אחד איך שאני הוי' לא שניתי ואתה הוא קודם שנברא העולם ואתה הוא אחר שנבה"ע, וכל המדות בטילים לך כמ"ש לך הוי' הגדולה והיינו מפני כי ב"ה הוי' צור העולמים בשני אותו נבראו כל הנבראים ומהו ענין תפיסת ב' אותיות נגד כל דיבור האדם וכ"ש לגבו ית' הלא אינם תופסים שום מקום כלל אי לזאת לא יחפוץ כלל בהבלי העולם כ"א כל חפצו ותשוקתו ומגמתו ליכלל וליבטל באוא"ס ב"ה ולכן הבין בריחא דלבושייהו דלא קראו ק"ש כי המס"ג בק"ש נק' בשם ריח שענין הריח הוא דבר שהנשמה נהנה ולא הגוף כי ממאכל ומשתה נהנה הגוף אבל מהריח אין הגוף נהנה כלל כ"א הנשמה והענין הוא ז'הנה אנו רואים שע"י המאכל ומשתה מתחבר הנפש עם הגוף אבל מן הריח אינו מתחבר הנפש עם הגוף כ"א פעולת הריח היא שע"י הריח מעוררים מן השינה או מן התעלפות, וכמו"כ יובן ענין זה למעלה דהנה איתא בפתח אליהו וכמה גופין תקינת לון שיש כמה שנק' בשם גופין לנשמתין וענין הגופין הם מדותי ית' שהם חו"ג כו' והיינו שע"י המצות ממשיכים אורות בכלים שע"י גמ"ח ממשיכים בבחי' מדת החסד וע"י גיבור הכובש את יצרו ממשיכים במדת הגבורה וכמו"כ עד"ן בכל המדות, אבל ע"י מס"ג בק"ש ממשיכים מבחי' עצמותו ית' שלמעלה מבחי' גופין ואף למעלה מבחי' חכ' (בחי' אורות) שזהו ענין דבר שהנשמה נהנה ממנו היינו ממה שממשיכים מעצמיות אוא"ס ב"ה, וזהו שנק' הק"ש בשם כללות כל המצות שהיא בכלל של כל המצות שהיא המשכת תוט' אורות מאתו ית' ואח"כ ע"י המצות ממשיכים האור בכלים מכלים שונים, וזהו שאמר הינוקא חמינא בריחא דלבושייכו דלא קריתן ק"ש ואף שהי' עוסקים במצוה אחרת והי' פטורים מן הק"ש אעפ"כ הנה הי' חוסר בחי' הריח שהי' מעלין בק"ש וזהו מה שכתוב אח"כ למען תזכרו שענין תזכרו היא בחי' הריח כמ"ש בקרבנות אזכרתה להוי' שה"ע הריח וכמ"ש ריח ניחוח להוי' וכמו שארו"ל נח"ר לפני שאמרתי ונעשה רצוני ורוח וריח הכל אחד כו', והנה זמן ק"ש משיכיר בין תכלת ללבן, ולהבין זה הנה כתיב וישכם לבן בבוקר והענין הוא דלכאורה צ"ל איך ע"י המס"ג בק"ש ממשיכים מבחי' אוא"ס ב"ה שלמעלה מן החכ' הלא מה תופס מקום האדם עם המס"ג שלו אך זהו מ"ש וישכם לבן בבוקר דהנה לבן למטה הי' לבן הארמי אבל יש לבן בקדושה הוא הלוּבן העליון, והנה התגלות בחי' לובן זה הוא בבוקר דהנה בוקר הוא בוקר דאברהם בחי'

הריח . . שהנשמה נהנה : ברכות מג, ב.

בפתח אליהו : תקוני זהר בהקדמה יו, א.

נח"ר לפני שאמרתי ונעשה רצוני : ספרי פינחס כח, ח.

לבן . . הלובן העליון : ראה עץ חיים שער העקודים פ"א. שער לאה ורחל פ"ג.

לקוטי תורה [להאריז"ל] ס"פ ויצא.

בוקר דאברהם : ראה זהר פינחס רמב, א.

חסד ובחי' לבן הוא בחי' רב חסד שהוא בחי' החסד מי"ג מדה"ר אכן התגלות בחי' חסד זה הוא בחי' חסד דאברהם שחסד זוטא הוא כלי לקבל בחי' רב חסד, ולכן גוון לבן הוא גוון העצם משא"כ כל הגוונים הם עשיות וכמשארז"ל תכלת עמרא היא וצביעא היא בדם חילזון והיינו כי גוון לבן מורה על בחי' שורש מדריגתו שנלקח מבחי' לובן העליון כו' וזהו בחי' לבן ובחי' תכלת הנה התכלת היא בחי' דין מבחי' גבורה, והנה ארז"ל בתחלה עלה במחשבה לברוא את העולם במדה"ד ראה שאין העולם מתקיים עמד ושיתף מדה"ר וצ"ל למה עלה במח' לברוא את כו' אך הענין הוא דהנה אם הי' נברא העולם רק במדת החסד הי' יניקה לחיצונים כי מחמת עוצם החסד יכולים הכל לקבל אפילו החיצונים אך מדת הדין היא מעכבת לבלי ליתן יניקה לחיצונים, וזהו ענין העונשין שמצינו בתורה שהם מלקיות ומיתת ב"ד וכריתות הלא המצות הם בחי' חסד אך זהו כנ"ל שאם הי' רק מבחי' חסד הי' יניקה לחיצונים וזהו העונשין שבתורה שהיא בחי' דין שלא הי' יניקה לחיצונים ובדרך כלל ענין התכלת הו"ע היראה דהנה מי הוא המכריח לעשות המצוה או המס"ג בק"ש זהו היראה מאתו ית' כו' וגם תכלת הוא מלשון כלה נפשי וגם תכלת הוא דאכיל ושצי שהוא מחמת בירור הרע כו' וזהו זמן ק"ש משיכיר בין תכלת ללבן, ולהבין ענין הציצית הנה כתיב ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם לדורתם פי' בגדיהם קאי על התורה שזהו מ"ש עוטה אור כשלמה וארז"ל מהיכן נתהווה האורה נתעטף הקב"ה בשלמה והבהיק זיו הדרי' והנה אור ושלמה היא בחי' התורה כמ"ש בד"ה ועשו להם ציצית באריכות והיינו בחי' סתים וגליא דתורה שיש בחי' סתים דתורה שהיא התורה כמו שהיא למעלה ויש בחי' גליא דתורה שהיא התורה כמו שנתלבשה למטה בדברים גשמיים שע"ז אמרז"ל נובלות חכי שלמעלה תורה וכדי שיהי' חיבור בחי' סתים וגליא דתורה זהו ע"י הציצית שדי' ציצית הם ד' חיות המרכבה ראצילות והם הנותנים כח להיות והחיות נושאות את הכסא כו' כמ"ש בד"ה ועשו להם ציצית הנ"ל וזהו לדרתם שכדי שיהי' דירה בתחתונים שזהו ע"י התורה דוקא שע"י התורה נמשך גילוי אלקות ית' למטה בנבראים שכמו שע"י התורה הנפש יכולה להתענג בג"ע שלכאורה הלא הנפש היא בע"ג ואיך הבע"ג יכול להנות מבחי' הלבוש הבע"ג, אך זהו ע"י לבושי התומ"צ וכמו"כ ע"י התורה נמשך גילוי אלקותו ית' בעולם כו' וזהו והי' לכם לציצית שכדי שיומשך לכם בבחי' או"פ זהו

תכלת עמרא היא : יבמות ד, ב.
 בתחלה עלה במחשבה : ראה רש"י בראשית א, א. אור התורה בראשית תקטז, א.
 לקוטי שיחות — כ ע' 31 הערה ז.
 מהיכן נתהווה האורה : ראה בראשית רבא פ"ג, ג. שמות רבא פ"ג.
 בדיה ועשו להם ציצית : סידור שער הציצית ג, ד.
 נובלות חכי שלמעלה תורה : בראשית רבא פ"ז, ה.
 לדרתם . . . דירה : ראה זח"ג רלה, ב. הנסמן באור התורה בהר ע' א'קנת.

ע"י הציצית דוקא והנה קרח הי' עיקר מחלקותו על אהרן שקינא על מה שאהרן הי' לו שערות והלויים לא הי' שערות ובאמת הנה באהרן הי' צ"ל שערות כי זהו כלל גדול שכדי שיומשך המשכה מבחי' שלמעלה מהשתל' זהו ע"י שערות דוקא ובלויים הוא בהיפוך שמחמת שהם מבחי' דין אם הי' להם שערות הי' מזה יניקת החיצונים ע"ד שער באשה ערוה כו' לכן אמר שאין צריכים לשערות כלל, שאפילו הכהנים אינם צריכים שערות שדי באור המקיף לבד וזהו שאמר טלית שכולו תכלת פטור מן הציצית כי פי' טלית שכולו תכלת היא תושבע"פ שרובה ככולה גדרים וסייגים וחומרות לכן היא טלית שכולה תכלת והנה באמת כל האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו כ"א שצ"ל גם בחי' אהוי"ר כי אורייתא בלא דחילו ורחימו לא פרחת לעילא וזה"ע הציצית דוקא כי הציצית הם כנגד חיות המרכבה כנ"ל פ"א פ"ש בחי' אהוי"ר וגם כי ע"י הציצית נמשך מאור מקיף לאו"פ והוא אמר שדי באו"מ לבד וכמו"כ השאלה של בית שכולו ספרים אם חייב במזוזה דהנה פי' בית שכולו ספרים אם חייב במזוזה דהנה איתא בפתח אליהו אנת הוא דאפיקת עשר תיקונין וקרינן להון עשר ספירן, וזהו בית שמלא ספרים והנה ע"י טפירן אלו ההמשכה היא למעלה באצילות אבל למטה אינו נמשך מזה וקרח אמר שאינו צריך למזוזה אבל משה השיבו שצריך למזוזה כי עיקר המכוון הוא שיומשך למטה דוקא וזהו הכוונה במה שעושיין מזוזה על פתח הבית כי הפתח משמש כניסה ויציאה והיינו כמ"ש זה השער להוי' צדיקים יבואו בו פתחי לי אחותי וע"י המזוזה נמשך למטה וכמ"כ יובן ענין השאלה הג' ששאל על הדין אם כולו הפך לבן טהור הוא דהנה אולע"ן עשה האלקים שכמו שבקדושה יש טלית וציצית טלית בחי' הלבוש והציצית או"פ ככה הוא בלעו"ן בקליפה שזה"ע הנגעים שהנגע היא בעור האדם כמ"ש אדם כי יהי בעור בשרו נגע צרעת והנה העור היא הלבוש האדם והנגע היא בהלבושים שזה"ע בגדים צואים והשער לבן שבתוך הנגע היא לפי שמעצם האור א"א לקבל כ"א מהשערה הצומח כו' אך אם כולו הפך לבן טהור הוא והיינו כי הנה נתבאר בר' יונה בברכות שהספק הקרבן שלו עולה יותר ביוקר מקרבן על הודאי שהחטאת שבאה על הודאי הי' בת דנקא שהיא מעה כסף שישית הדינר והאשם שהי' בא על הספק הי' בת שתי סלעים שהם מ"ח דנקי והעלה שם מפני שחטאת הי' בא על הודאי לכן בודאי עשה תשובה לכן הי' די בקרבן זול אבל האשם שהי' בא על הספק קרוב הדבר שלא עשה תשובה כי הספק הוא כמו ספק אכל חלב ספק לא אכל ומקיל בודאי לא אכלתי ואינו עושה תשובה לכן צ"ל הקרבן ביוקר יותר וכמו"כ הוא כאן שאם הנגע היא

שער באשה שווח : ברכות כה, א.
 כל האומר . . . תורה אין לו : יבמות קט, ב.
 אורייתא בלא דחילו ורחימו : תקוני זהר ת"י (כה, ב).
 בר' יונה בברכות : א, ב ד"ה והא דאמרינן.

רק במעט העור הנה ניכר הפגם ובודאי לא עשה תשובה אבל כשכולו הפך לבן הנה אז בודאי עשה תשובה לכן טהור והנה טעות קרח הי' כי מהמת שעבודת הלויים הי' במדרגה גבוה מאד שזוהו מ"ש ועבד הלוי הוא כו' כמ"ש במ"א גדול הוי' בעיר אלקינו אין שייך ירידה רק בבחי' עיר אלקינו שהוא ע"י צימצומים דאזותיות הדיבור אבל למעלה מבחי' עיר אלקינו אין שייך כלל לומר גדול כי ולגדולתו אין חקר והנה ע"י ציצית ממשיכים בחי' ה' אלקי גדלת מאוד שהוא בחי' ולגדולתו אין חקר. והנה גדילים היא שיהי' שזורין וכפולין כי כל מה שלמעלה יותר היא אחדות יותר כו'. והנה אח"כ כתיב וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות הוי' וכנ"ל שע"י ראיית הציצית יבואו לזכרתם על כל מצות הוי' ויש מפרשים שהי' לפי שציצית עולה ת"ר ועם ח' חוטין והי' קשרים עולה תרי"ג אך זהו שצריך לחשוב החושב ומשמעות הפסוקים אין מורה כן כ"א שע"י ראי' על הציצית יבואו לזכרתם אך הענין כי וראיתם אותו קאי על התכלת האמור מקודם הכנף פתיל תכלת וע"ז קאי וראיתם אותו וע"ז יבואו לזכרתם את כל מצות הוי' כמו תכלת דאכיל ושצי וכמו"כ באדם היא עומ"ש שצ"ל מקודם סומ"ר ואח"כ ועשה טוב כי מי שלא ראה מאורות מימיו ולא הכיר את החושך אינו יודע מה הוא חושך כמ"כ צריך כל אדם לקבל עליו עומ"ש וע"ז יבואו לזכרתם את כל מצות ה' ולא תתורו אחרי לבבכם כי האדם ידמה לינקות רק מרע גמור וזו"ז הוא ישר בעיניו אבל צריך לאכפייא גם בתאוות היתר קדש עצמך במותר לך זהו ע"י תכלת ועומ"ש עבדי אתם והנה יש חוט לבן וחוטי תכלת כי עבדו את ה' ביראה וכתוב עבדו את הוי' בשמחה שע"ז מורה חוט תכלת וחוטי לבן כי חוטי תכלת היא ע"ש עבדו את ה' ביראה כו' וחוטי לבן היא בחי' עבדו את ה' בשמחה והנה אח"כ כתיב למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי וצ"ל מהו עוד הפעם זכירה. אך הענין כי בכאן כתוב מצותי ומקודם כתוב מצות ה' כי מצוה לשון צוותא וחיבור והיא חיבור אצי' בכי"ע אבל באצילות הגילוי כי שם הוי' מורה יו"ד על חכמה ה"א בינה וא"ו ת"ת כו' אבל מצותי היא צוותא וחיבור בעצמיות אאסב"ה כי הנה כמו באדם יש נר"ן שמלובשים בכלים ויש חי' יחידה שלמעלה מהתלבשות בכלים וכ"כ למעלה הנה יש אורות וכלים ויש בחי' שלמעלה מאו"ב וזהו הנק' מצותי והיא ע"ד דכתיב אלה מועדי הוי' אלה הם מועדי כי מועד לשון יעוד וחיבור דעצמיות אאסב"ה ועד"ז היא מצות הוי' ומצותי וכ"ז הוא הולך בסדר מלמטלמ"ע צ"ל וראיתם אותו בבחי' עומ"ש ואח"כ יבואו לזכרתם את כל מצות הוי' ואח"כ יגיע למדרגה למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי יחוד וחיבור דעצמיות אוא"ס ב"ה וע"ז והייתם קדושים לאלקיכם שממשיכים להיות קדש כי קדש מובדל

שציצית . . . תרי"ג : רש"י ולקח טוב שלח סו. לפ. תנחומא קרח (הוספה) יב.
 וזו"ז : וזולת זה.
 וכ"כ : וכמו כן.

היא בחי' סוכ"ע אבל בעצמיות ית' שלמעלה מאו"כ אין שייך לומר גם אור מקיף דבחי' סוכ"ע וע"כ מבחי' זו צריך להמשיך שיהי' בחי' סוכ"ע וזהו נקדישך שממשיכים אותו בבחי' קדוש כו' והנה אח"כ כתיב אני ה' אלקיכם להיות לכם לאלקים והענין כי הוא הפי' שהוי' יהי' במדרגת אלקים כי הוא ע"ד דכתיב וירא כל העם כו' ויאמרו הוי' הוא האלקים ומהו ב"פ הוי' הוא האלקים אך הענין כי פעם א' הפי' שמהוי' נמשך בשם אלקים כי אלקים הוא צמצום והוי' הוא אור וממשיכים משם הוי' בשם אלקים, ופעם הב' הוי' הוא האלקים היינו שהיא עלייה במדריגה דשם גם הוי' כאלקים חשיב וזהו מה יקר חסדך אלקים ובני אדם בצל כנפיך יחסיון דאינו מובן פי' מה יקר חסדך אלקים איך יגיע אלקים לחסד הלא אלקים הוא מדת הדין, אך הענין דאלקים זה קאי על שם הוי' שהוא במדריגת אלקים, כי בבחי' גבוה הנה גם שם הוי' כאלקים חשיב וזהו ע"ד דכתיב אלקים ברוב חסדיך ענני באמת ישעך ואיך יגיע אלקים לבחי' זו אך הענין שהוא ע"י ברוב חסדיך דוקא כי ע"י עת רצון כמ"ש מקודם ואני תפילתי לך ה' עת רצון הנה אלקים ברוב חסדיך ענני באמת ישעך ה' זה קאי על בחי' גבוה שהוי' כאלקים נחשב ועד"ז אומר כאן ג"כ מה יקר חסדך אלקים וזהו ובצל כנפיך יחסיון כי הנה איתא כמה גדול כחן של צדיקים שאינם חסים לא בצל השמש כ"א בצל כנפיך והענין כי הוא ע"ד דכתיב וורחה לכם יראי שמי שמש וצדקה מרפה בכנפיה שכנפי השמש הם מאירינו זולת * ומלת כנפיים היינו האור הפרוש מן השמש והנה עד"מ הוא ובצל כנפיך יחסיון של הקב"ה והגם דכתיב לע"ל ולא יכנף עוד מוריך היינו שלא יהי' בבחי' כנפיהם פרודות ואפילו כויו השמש כ"א ובצל כנפיך יחסיון כו', וזהו ויקח קרח ששאל טלית שכולה תכלת חייבת בציצית או פטורה כי הנה טלית שכולו תכלת היא גדרים וסייגים דתושבע"פ ואמר א"כ למה צריך חוטין ומשה אמר להם שמ"מ חייב והיינו כל האומר אין לי אלא תורה כ"א צ"ל חוטין דוקא המשכה בפנימיות, וזה מה ששייך זה לענין הפלוגתא על אהרן כי הנה אהרן הי' מעלה בזקן אהרן ונק' דיקנא דכהנא רבה משא"כ בלויים הי' צ"ל והעבירו תער על בשרם וזהו הי' הקנאה שלהם על אהרן למה הם נאסרו בשערות ואהרן הי' דוקא מעלה זקן אהרן והענין כי אהרן לפי שהיא בחי' גבוה ע"כ א"א להיות המשכה כ"א ע"י שערות דוקא וכמו י"ג ת"ד שהגם שהיא המשכת י"ג מדה"ר הנה נקראים תיקוני דיקנא משא"כ לויים שהיא מבחי' גבורות דקו השמאל הנה אם הי' נמשך מהם בבחי' שערות וצמצומים הי' מזה יניקת החיצונים וע"כ שאל על טלית שכולה תכלת אם חייב בציצית כי להיות שהם חלקו על בחי' דיקנא דאהרן וע"כ אמרו שכמו שטלית שכולה תכלת א"צ לציצית שהם המשכה בפנימיות כי המקיף דטלית שכולה תכלת ג"כ דוחה חיצונים וכמו"כ א"צ לבחי' זקן

כמה גדול כחן של צדיקים : ראה רות רבא פ"ה (יב) ד.
זולת : כ"ה בהכתי"י.

אהרן כי ציצית היא ג"כ מלשון שערות כמ"ש ויקחני בציצית ראשי אך משה אמר שטלית שכולה תכלת חייב בציצית כי העיקר היא ההמשכה בפנימיות כו'.

קיצור (והגהות) לד"ה ויקח קרח שבלק"ת

ענין א"פ וא"מ הם בחי' עגולי' ויושר, ושרשן הקו והעיגול שלפני הקו, והנה א"פ מתיישב בהכלי בסדר והדרגה מעלה ומטה חב"ד חג"ת נה"י, ובחי' א"מ הוא מה שאינו נכנס בהכלי, וגם מקיף ראש ורגל כא', ושרשן מהעיגול שלפני הקו (אע"פ שעוברי' דרך הקו שרשן גבוה יותר א"כ צ"ל דהם עוברי' רק דרך מעבר ע"י הקו וכ"כ במ"א איך דשרש כל הכתרי' מכתר עליון דאע"ג דת"ת דנוק' כתר לז"א היינו שעובר דרך מעבר ע"י ת"ת וענין מעבר ע' בהרמ"ז פ' שלח ע"פ היש בה עץ כו'), וענין נ' אלפי' יובלות היינו עליות בהא"פ שיתגלו יותר אורות עליוני' בכלי' ע"ד מה שאצלינו קיבול שכר וג"ע הי' מדור אצל אדה"ר והג"ע שלו גבוה יותר כן אצי' דעכשיו יהי' לע"ל בחי' עשי' וממילא בחי' אצי' דלע"ל גבוה יותר מפני שיהי' גילוי אורו' גבוהי' יותר ועד"ז יש נ' אלפי' יובלות משא"כ לגבי המקיף אין שינוי כלל את השמי' ואת הארץ אני מלא אך לגבי הא"פ מכה"כ כבוד לבוש כו' (וע' מזה ע"פ אני לדודי שבסידור) והמשל מענין זה הוא מהמחשבה שישנה בכל האיברי' לכן נשמעי' תיומי' להמחשבה ומ"מ הוא רק מקיף אבל במוח היא בגילוי עד שבכאב הראש מתבלבלת המחשבה משא"כ בכאב היד.

ב והנה מכה"כ היינו תורה אין כבוד אלא תורה ל"ב נתי' החכמה ל"ב חוטי' דציציי' (וע"ש בתורה הנ"ל דע"י תורה גילוי ממכ"ע והיינו א"פ נ' אלפי' יובלו' וע"י מצות גלוי המקיף וב' בחי' אלו רומזי' הטליח והציציי' כמ"ש בתורת פ' שלח תקע"א) כי במ"ת הי' גילוי מעין מה שיהי' הגילוי ע"י נא"י לפי דאורי' מח"נ ואור א"ס מתלבש בחכמה (היינו בבחי' הגילוי דא"פ משא"כ א"מ בחי' כתר) חכמה דא"ק מלובש בחכמה דאצי' כו'

קיצור (והגהות) : נעתק סבוך 1122 קלא, א גוכי"ק.
 הכותרת קיצור . . שבלק"ת נרשמה בגוכי"ק כ"ק אדמור"ר מהורש"ב נ"צ.
 השוה אור התורה קרח ע' תרעז.
 בתורת פ' שלח תקע"א : ראה לקוטי תורה שלח מט, סע"ב.
 נא"י : נ' אלפים יובלות.

ובקבלת התורה הי' גילוי בחי' חכים ולא בחכמה ידיעא, וגילוי זה דוקא ע"י שערות, דכשצ"ל המשכה ממוחי' דאוי"א שלא ע"י דרך הוי"א א"א כ"א דרך שערות, פי' דבסדר השתלשלו' נה"י דאוי"א מוחי' לז"א * ונה"י דז"א מוחי' לנוק' הרי מתלבש עצם האיברי' דז"א להיות מוחי' לנוק' אבל כשצ"ל המשכה מ"א"א וממוחי' דאוי"א עצמן למוחי' דנוק' א"א להיות כ"א ע"י שערות, כי השערה יכול לגוזה חיצוני' ואעפ"כ מחוברת למוח ומשם ממש נמשכי' רק ע"י צמצום בחי' נפרדי' כן למעלה ושער רישי' כעמר נקא שצ"ל נא"י וכעד"ז ענין התלבשות התורה בגשמיו' נחש"מ כו' (אמ"מ) הנה לכאורה יפלא דלא מצינו שערות כלל באוי"א וכמ"ש להדיא אצלינו ע"פ הזהר ר"פ אמור תקס"ח. אך עכ"פ הענין נכון כמשנ"ת אצלינו ע"פ והנצח זו ירושלים דענין בחי' מוחי' הנמשכי' ממזלות דא"א שרשן גבוה מסדר השתלשלות וע"כ א"א להתמשך רק ע"י שערות וכן נה' אצלינו שבחי' דאוי"א יונקי' ממזלות הוא גבוה ממה שמלבישין לזרועות דא"א הגם ששם הלבשה בקירוב אך רק מחוי"ג דא"א ע"כ יכול להתלבש בקירוב אבל ממו"ס שגבוה מאד א"א להתמשך רק ע"י שערות ואע"פ שגמשך ע"י שערות הוא גבוה מהתלבשו' חו"ג כו' ועד"ז מובן ענין חוטי הציצי' שעם היותן בחי' שערות הן גבוהי' מהתלבשו' נה"י דז"א בנוק' לפי שהמשכה ממקום עליון כו' אך ל' שכתב שערות דאוי"א צריך בדיקה בפע"ח שער הציצי' ובס' נגיד ומצוה*.

ג) וזהנה זהו בחי' לבן שבציצי' שערות מבחי' שער רישי' כעמר נקא וענין חוטי תכלת, הנה תכלת דומה לים מל' מקיף האחרון מקיף הקשה מסמא עיני החיצוני' לכן ופרשו בגד כליל תכלת כו' מל' דבור במשפט יעמיד קשה, וחוטי תכלת המשכת יראה שום תשים עליך מלך ג"כ גילוי מבחי' המקיף מקיף מחי', וזהו שתי ציצי' לאחוריו שמאלו כו' וימינו כו' אהוי"ר וכן בכל המצות רק בכאן מבחי' עליונה שמשט נמשך רק דרך שערות (אוי"ר הגבוה י"ל טורי חשוכא) ושתי ציצי' לפניו אורות ללב דו"ר התבוננו' (ועיין בתורה והי' לכם לציצי' וראיתם אותו דלאזני מובן דאהוי"ר זו נמשכי' מלמעלה מבחי' אה"ר וזהו ציצי' מבחי' ציץ דכה"ג א"כ מובן שהם מבחי' מדוי' שבכתר מדת כה"ג לכן נמשך ע"י שערות*.

לז"א : אינו ברור בניכויק.
 נחש"מ : גובלות חכמה של מעלה.
 ע"פ הזהר ר"פ אמור וקס"ח : ספר המאמרים תקס"ח ע' רה.
 והנצח זו ירושלים : ראה ספר המאמרים תקס"ח ע' א"ט.
 וכן נה' אצלינו : ראה לקוטי תורה אמור לט, א. ספר המאמרים תקס"ח ע' רסג.
 הנחות הר"פ ע' קג.
 ומצוה : אוצ"ל ומצוה).
 והי' לכם לציצי' . . . דלאזני : לקוטי תורה שלח מג, ג.
 שערות : אוצ"ל שערות).

ד) וזהו ענין מחלוקת קרח, כי השערות הוא מבחי' אהרן דיקנא דכהנא רבא כמ"ש במ"א בענין ועשית בגדי קדש כו' דאה"ר זו א"א להתמשך למטה רק ע"י שערות, וקרח לוי גבורו' צריך להעביר תער שלא יהי' שערות כי מבחי' שערות אלו הי' יניקת החיצוני' כנו' אצלינו ע"פ הוהר תוריע דמ"ט ובביאורו' כי תצא תקס"ה, ומפני שלא הי' אצלו בחי' שערות חלק ע"ז ואמר טלית שכולה תכלת א"צ לציצי', כי רצה לעשות עיקר מהמקיף עצמו * ודוקא מתכלת גבו' מקיף קשה כי הלוי' ג"כ גבורו', ושא"צ להשערות הנמשכי' מפנו. והשיב לו מרבע"ה כי אפי' כולה תכלת ודומ' לים החכמ' אעפ"כ צריך לשערות להמשיך אורו' ללב דו"ר התבוננו' כי האומר אין לי אלא תורה כו' וצ"ל המשכת אהוי"ר ע"י השערות (ה' והנה י"ל כי המקיף גדול מהשערות ע"כ דימ' קרח דאע"פ שא"א להיות ממנו המשכה בבחי' שערות מ"מ די בהמקיף עצמו ע"ד את השמי' כו' אני מלא, ומרבע"ה השיב דמ"מ יש מעלה בהא"פ שע"י שערות משא"כ בהא"מ כי זהו גילוי פנימי משא"כ המקיף אין לו דרך גילוי רק לע"ל ועיין מזה בפורים תקע"ב מענין פעמי' תורה גבוה ממצות אך דא"כ צ"ע הלי' שאמר כל האומר אין לי אלא תורה והרי שערות הוא בחי' תורה, והנה אם נאמר כנ"ל א"ש תשו' מרבע"ה דהרי תלמוד גדול שמביא לידי מעשה אי"כ המקיפי' הנמשכי' ע"י המעשה אין להם דרך להתמשך רק ע"י הא"פ כי המקיפי' אף ששרשן מהעיגול שלפני הקו מ"מ נמשכי' ע"י ג"ר דיושר ועוד זאת דבמ"א נת' ענין קהת א"פ גבוה מיריעות דגרשון א"מ ע' נשא תקס"ג.*

דאע"ג דתכלת מקיף אחרון מ"מ הרי שרשן מהעיגול הגדול את השמי' כו' אני מלא כנ"ל.

הכנף מין כנף . . . כ מקיפי' הנמשכי' . . . א"פ והרי שרשן מהעיגול הגדול . . . ענין כתר מל' ולבוש מל'.

ועשית בגדי קדש : ראה תורה אור תצוה טב, ב. וספר המאמרים תקס"ה ע' שה ע"פ חוהר תוריע דמ"ט : ראה ביאורי הוהר סט, ג ואילך.
 ובביאורו' כי תצא תקס"ה : ראה לקוטי תורה תצא לה, ב. וספר המאמרים תקס"ה ס"ע תתלו, וראה שם ע' תתנג. תתקנא.
 עצמו : בגוכי"ק ישנו סימן עגול להנה — על שני צדדי העמוד באו הגהות הנדפסות בשולי עמוד זה ואולי הם שייכים כאן.
 בפורים תקע"ב : (ד"ה יביאו לבוש מל' וביאוריו) תורה אור מגלת אסתר צ, א. צא, ג. הנחות הר"פ ע' קמה.
 נשא תקס"ג : לקוטי תורה נשא כד, ד ואילך. ספר המאמרים תקס"ג ע' תקכב. ע' תקכו.
 תקס"ג : אוצ"ל תקס"ג.

הגהו' בנ"א. מצאתי לאות ב' השערו' בשרשן דבוקין ומיוחדין בהמוח וכן בחללן רק אה"כ מתפרדין.

לאות ג' ב' ציצי' שלפניו אהוי"ר בפנימי' ושלאחריו יש שהאוי"ר מאיך אצלו רק בבחי' מקיף. עוד לשם שערו' דאהרן דאי' מבחי' חסדי' משא"כ לוי' גבורו' דא"ת. תכלת התנשאו' דמל' עי"ז מחי' מבחי' מקיף, ודיבור חיו' דא"פ, ע' מ"ש בד"ה או תשמח בתולה משם יובן ענין ב' ציצי' שלאחריו ע"ד ירח לא ידע וכו' ע"ש.

לאות ד' א"צ להמשיך נתי' מחכמה רק ח"ע עצמה וא"ל מרבע"ה האומר אין לי אלא תורה ולא להמשיך ממנה נתי' ללב ולמעשה רק דבר החכמ' בעצמה אפי' תורה אין לו וכמ"ש והייתם קדושי' להיות לך כו' דוקא ולכאורה זה הפך ממש"ל בהג"ה דכאן משמע שקרח רצה החכמ' עצמ' בלי המשכה ללב ולמעשה, ולקשר זה עם הנ"ל בענין מקיפי' צ"ל דפנימי' היינו שערו' הנמשכי' מהחכמ' ללב וקרח רצה בהמקיף חכמ' עצמ' תכלת דומ' לים החכמה ועדיין צ"ע.

סמיכו' קרח ציצי' צלפחד עמק"מ ר"פ קרח דיש שייכו' פלוגתא דקרח להפריד בין חו"ג לצלפחד דג"כ דייק בין אילני הי מינייהו רב שמא הגבו' גבוהי' כו' לכן נסמך פ' ציצי' שערות בחי' חסדי' המשכו' אחר פ' מקושש להורות דהמשכה עיקר ואעפ"כ ויקח קרח כו'. ענין קרח בן יצה"ר שהוא בחי' שמן חסדי' היינו כמ"ש בפ' תולדות תקס"ט בענין אברהם הוליד את יצחק גם קהת יקתה אסיפה בחי' התכללות וכן לוי ילוה אישי אלי מחבר חו"ג ראובן שמעון לכן יצא ממנו כהני' ולוי' חו"ג ומובן דכוונת הש"י להיות התכללות חו"ג וע' מזה בענין מ"ב ע"ב דבפ' שמע והא"ש אור החסד בכלי הגבורה כו' והעיקר להיות אח"כ המשכה וגם מ"ד קודם המ"ן ע' קרח תקס"ו, וזהו ויקח קרח להפריד שלא יהי' התכללו' אור החסד בכלי הגבו' רק להיות גבורו' בפ"ע והיינו ואתפליג כו'.

הגהות בנ"א : לע"ע אינו תח"י.

בד"ה או תשמח בתולה : ספר המאמרים תקס"ה ע' ריח ואילך.

סמיכו' קרח : בגוכייק גרשם קו קצר ממעל לקטע זה. וראה לקמן ע'

איתתמד הערה סיחון.

דייק בין אילני : זהר שלח קנו, א.

בפ' תולדות תקס"ט : תורה אור תולדות יו, ד. ספר המאמרים תקס"ח ע' תקנה.

בענין מ"ב ע"ב : ראה לקוסי תורה ואתחנן יד, ב. הנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי במאמרי

אדה"ו — פרשיות ע' תשח. (גוכייק ?) כ"ק אדמו"ר הציצ' במאמרי אדה"ו שם ע'

תשכ. הנחת הר"מ בן כ"ק אדה"ו ? [ראה אור התורה ויקרא ע' תתקצא הערה כ"ה]

בספר המאמרים תקס"ו ע' יב.

קרח תקס"ו : ראה ספר המאמרים תקס"ו ע' רטב.

התולדו קלא אילן ע' בס' מצות שמורים דקלא גימ' ס"מ כו' וע' בסידור ליל ר"ה ד' מזמורים כמנין קלא גם אילן שקולו נשמע היינו שאינו עושה פירות כי אל אחר אסתרס כו' כי עיקר יניקתם מבחי' קלא דאשתמע גילוי החו"ג כו'. והנה תכלת דין קדוש העונש בשביל לתקן הנפש וכמו רפואה מרה להוציא המחלה משא"כ ס"מ תולה קלא אילן כו' דין גמור וקשה והענין כי תכלת הלזון דומ' ל"ם ויש בחי' מצולות י"ם היונקי' מב' אותיו' אחרוני' ים דאלהים והם דין גמור ואומר ע"ע שהוא קדוש כמו חזיר שאומר טהור אני, וכן בנפש האדם הממשיך ע"ע ירא' מן הרצועה לאלקא' ה"ז תולה קלא אילן בבגדו לבושי הנפש אלא צ"ל יראת חטא בחי' תכלת אך לפעמי' כשאין ברירה להמלט מחטא רק ע"י יראת הרצוע' ג"כ נכון רק העונש למה אומר שהוא תכלת כו'.

ציציי' שליש גדיל וב' שלישי ענף ע' ספר הנ"ל מזה ועמ"ש בתורת ראו קרא בשם בצלאל חורף תקס"ד מענין וידעת והשבות דבחי' וידעת הוא מקיף עדיין ושם המדו' כלולי' וכשנמשך בלב אוי עת לכל חפץ ומדה בפ"ע והיינו תחת השמי' דוקא יעו"ש ולכן ביריעו' שזורי' תכלת וארגמן כו' ובכלי' פנימי' מנורה בפ"ע שולחן בפ"ע כו'. וזהו בציציי' השליש עליון חב"ד גדיל שזורי' כל החוטי' יחד ואח"כ ב"ש גלוי המדות מהחזה ולמטה ענף ולפי שהעיקר להיות והשבות גילוי פנימי לכן ארז"ל אין ציציי' אלא ענף ובזה יובן שייכו' מחלוקת קרח על מזוזה וחוטי הציציי' כי המזוזה ג"כ סוף שליש העליון מהפנת גלוי חו"ג מיסוד אי' המסתיים בחזה כמ"ש מזה בואתחנן (דתקס"ד שביארתי) היינו אהוי"ר וזהו כענין גלוי ב' ציציי' שלפניו כו' לכן צ"ל הציציי' נגד החזה, וקרח ידע שכל המשכו' אלו בגילוי פנימי א"א להיות ממנו כי הוא אי"ח וא"א להיות' שערות, לכן חלק ע"ז ורצה רק בהמקיף וע"כ אמר בית מלא ספרי' למה צ"ל הגלוי מועט דמוזו' כי הגלוי בלב רק הארה וסגי במקיף דוידעת, ומרבע"ה אמר כל האומר אין לי אלא תורה בית מלא ספרי' צנא מלא ספרא ואין לו אהוי"ר מזוזה אפי' תורה אין לו וזהו ג"כ ענין טלית התורה לבוש עוטה אור כשלמה ע' פי' נדרים תק"ע בלא ציציי' אהוי"ר כו'. גדיל י"ל השערה שבמוח והיוצא לחוץ נק' ענף וגם מזוזה מימין ע' סידור גבי חנוכה המשב' אחד בגשמיו' והיפך דקרח רק העלא'.

בס' מצות שמורים : לרי' גתן שפירא הירושלמי' שער הציצית סד"ה וגם הראי' (חינוכיאה ת"כ כה, ג).

בסידור ליל ר"ה : בסידור אדה"ו (קה"ת תשכ"ה) תפלת יום כפור ע' רנג.
 אילן שקולו נשמע : ראה בראשית רבא פט"ו, ג.
 חזיר שאומר טהור אני : ראה בראשית רבא רפס"ה.
 ראו . . תקס"ד : ספר המאמרים תקט"ד ע' ע.
 אין ציציי' אלא ענף : מנחות מב, א.
 המזוזה ג"כ סוף שליש העליון : מנחות לג, א.
 פי' נדרים תק"ע : ספר המאמרים תק"ע ע' קכג.

י"ל מחלוקת קרח מעין מה שרצה יצחק לברך את עשו ונת' בתולדות תקס"ה שרצה שיתכרר שלא ע"י יעקב רק ע"י המקיף דקדושה שלו וכך רצה קרח לבלתי יצטרך לא"פ שער' רק לא"מ שלו תכלת ועי"ז ידחה הרע כו', וכמו שבלתי אפשר ה' להתברר ע"י המקיף בלא א"פ דיעקב אע"פ כי קטן יעקב הא"פ הלא מצער הוא ותחי נפשי יעו"ש ובפ' וישלח כן טעה קרח שצ"ל דוקא שער' א"פ, רק לע"ל יתגלה המקיף דעשו ויוכלל ביעקב אמנם הלויים יתעלו להיות כהנ"י כמ"ש בלק"ת ביחזקאל.

לדורותם דיצי' ע' ס' הנ"ל ב' תד"א לדור תם וע' זהר ח"ג קס"ג ב' ענין שייכו' תם לציצית. וע' מזה תורה פ' קרח. גם לדורותם שידור ביניהם כי ע"י ציצית המשכה למטה.

י"ל קרח טען שערות מותר' מוחין כמו בגשמיות העמקה יתירה לא לחכמי' לחם כמ"כ סגי המצוה עצמה וא"צ דקדוקי' שגם טלית שכולה תכלת תצטרך חוטי' והדקדוקי' רק ע"י צמצומי' שער' אך באמת מותר' מוחי' אלו בהם עיקר קדושה ובבחי' א' מצינו השער' די"ג ת"ד גבוהי' ממור"ס עצמה שלכך שם נושא עזן כו' הרי גבוהי' מתומ"צ עצמן ועוד הטלי' מקיף גדול ואעפ"כ אין בו קדושה כמו בהציצ' ודו"ק בשגם המקיף והעיגול מאיר ע"י הקו והא"פ.

קיצור והגהות ד"ה ויקח קרח בס' תקס"ב

ויקח קרח, למה נסמכה פ' ציצית כו', קנאה דקרח אזקן אהרן כשמן הטוב על הזקן ובלוי' והעבירו תער (ע' מדרש וע' זהר ח"ג מ"ט קרח קרחה) ומה ענין טלית שכולה תכלת לזה, כתי' מכה"כ וכתתי' את השמי' ואת הארץ אני מלא, העלם מלא אך בגילוי רק כבודו. וענין העלם וגלוי מן המח' ברגל

י"ל מחלוקת קרח : בגוכ"ק גרשם קו קצר לפני קטע זה.
בתולדות תקס"ה : תורה אור תולדות כו, ג, וספר המאמרים תקס"ה ע' כג.
ס' הנ"ל : שער הציצית שם ד"ה ואיכא למידק (כו, ד).
תד"א : רבא פכ"ו.
קיצור והגהות : נעתק מבוך 1122 קלב, ב גוכ"ק.
המאמר [הגחת כ"ק אדמו"ר האמצעי — מהנדפס בלקוטי תורה (גב, א) ד"ה זה]
נדפס בספר המאמרים תקס"ב ע' רכב.
הכותרת קיצור . . תקס"ב גרשמה בגוכ"ק כ"ק אדמו"ר מהורשי"ב נ"ע.

ובמוזו המוח מעין המח' ע"כ גילוי משא"כ ברגל כי הכאה במוח מתבלבל המח' אעפ"כ יש ברגל בהעלם (משא"כ בהריאה וכבד כמ"ש במ"א אזהר ר"פ תולדות תקס"ג), הנמשל מצד הגילוי והוא בחי' ממכ"ע יש חילוקי' עשיה הדום רגלי, ג"ע העליון מח' אימא מקננא בכורסיא וכמו בגוף התחלקר' ראי' שמינעה הילוך, משא"כ בחי' סוכ"ע שמים וארץ יהדיו יחידה שבנפש כוללת כל הכחות ראי' ושמינעה ולית אתר פנוי מיני' הוא מקומו של עולם ואני אסכול.

ב) והנה כתי' ויטע גן ויטע עשי' וכן פעלת לחוסים כו' כי יש עליו' אין קץ גם בבחי' הגילוי דממכ"ע נ' אלפים יובלות ויובל ז' שמיטות ושמטה היא אלף הו' והתחל' שמטה שאח"כ כשכר אלף הו' דעכשיו וכן קודם מה שעכשיו ג"ע הי' עשי' כו' וכן עליו' תח"ה עד אצי' עשי' כו' והעליו' אין קץ מחמת המשכ' הארה מבחי' טובב יחידה שבנפש בממלא.

קטעים אלו נכתבו סביבות העמוד, ולא נסמן מקומם בפנים. וכיון שבכ"מ קרוצ בגוכי"ק, לא נתברר לעי"ע סדרם.

אי' בגמ' הכנף מין כנף. צמר ופשתי' פוטרי' בין במינן כו' ענין מין כנף נתי' פ' שלת תקס"ח כי שער רישי' נמשכי' מהחיוורתי דארחין בתוך הש... יניקה מפנימי' — ויובן כי כבוד ממכ"ע יש בו ב' בחי' הא' חיו' עולמו' י' מאמרות ח"ת ב' ח"ע ל"ב נתי' כבוד עילא' ע"י תורה זה' היא ג' כבוד... לתופה זה' ח"ג רנ"א ובהיכלו כולו אומר כבוד ובפרדס כבוד ולב (וכן טובב חיצוני' כתר וע"י מצות פנימי' . . .). ע"י שעריו. וצמר ופשתי' כי שער רישי' . . . א. והש . . .

וע' פע"ח טלי' תיקנו יצי' י"ל היינו מין כנף כי יש כתר דאצי' וכתר דיצי' כו'. צמר ופשתי' שעריו' כתר אצי' לכן פוטרי' בכל המינין.

ותדע דלבוש מלכות מחי' גם לקליפו' וכנודע מענין המן שלקח הלבוש משא"כ הכתר מל' שהוא מה שנמשך מקיף שעטרה לו אמו וזהו ע"י הקו א"פ כו' גם א"ס ב"ה הי' יכול לברוא העולמו' ע"י סוכ"ע לבד בלי שימשוך הקו אלא שזהו כי שיהי' גלוי ובירור למטה הוא דוקא ע"י הקו והא"פ או יומשך גם הסוכ"ע בגלוי כו'.

מלוי' והעבירו תער ואיך חוטי' מתכלת אלא כי תכלת בעצם צמר לבן שעריו' דא"א רק שצבוע תכלת גבו' וג"ז גבו' דאבא משא"כ ליום עצמם גבו' וגנז מאימא.

אזהר ר"פ תולדות תקס"ג: ראה ביאורי הזהר [לאדה"א] תולדות י"ד, ד [ולאדה"צ] שנו ע' תרנ"ט. אור התורה תולדות קס"ז, ב. ספר המאמרים תקס"ג ע' מג. אימא מקננא בכורסיא: נסמן לעיל ע' איתתסו. ולית אחר פנוי מיני': תקוני זהר תניז (צא, ב). ת"ע (קכב, ב). וראה לקוטי תורה ויקרא הוספות גב' ג.

ג) והנה אין כבוד אלא תורה ל"ב נתי"ה ועז"א המלאכי' קדוש אבל מכה"כ פי' כי בשעת מ"ת י' הדברות מבחי' חכים ולא בחכמ' ידיעא בבחי' הסובב שאין הנ' אלפים יובלות מגיעי' לשם. נתגלה בבחי' זו אך הגילוי בבחי' שער'ו וזהו נתיבות הנתיב מעיר לשדה (ר"ל שדה היינו התלבשו' התורה בעניני' גשמיים דק"נ ועמ"ש בפ' משפטי' בתורה וכי ימכור בתו לאמה מענין שדה וכן בתורה אני לדודי דלאוני) וכן השערה נמשכ' ממוח להיות נפרד כו'.

ד) וזהו ענין ל"ב חוטי הציצי' כי ציצי' כלל' המצות שהן בכלל ל"ב נתי' מסכ"ע ומתחלקי' לתרי"ג, ומתעטפי' בטל' קודם התפלה כי הטל' כלל' והתפלה אח"כ פרטי' ר"ל הטלית רומז לסוכ"ע ול"ב חוטין נתיבו' הנמשכי' משם ובי' ציצי' לפניו בי' מוחי' דנוק' בי' לאחריו חו"ג וימינו תחבקני מרירות תכלת ואח"כ בתפלה מתחלקי' לפרטי' ב"ש יוצר כו' וכן מל"ב נתי' מתחלקי' ש"ס משנה זרעי' נתיב פי' (ע' בי"ז וישלח) וזהו כשמן יורד על הזקן כו' גילוי ח"ע ע"י שערות כו'.

ו) וזהו ענין מכה"כ ע"י התורה כי יש כבודו ויש מקום כבודו כנו' ע"פ ואולם חי אני והיינו ממכ"ע נק' כבודו אך ע"י התורה ממשיכי' הארת סובב בממלא ולכן בחי' זו מכה"כ ארץ דוקא משא"כ מלאכי' שואלי' איה כו' לכן אחר שאו' קדוש ומובדל רק ת"י נימין שער'ו להיות מכה"כ הארה מסובב שע"י שער'ו ע' באני לדודי שבסידור והוא בחי' ממוצע בין מקיף גמור דסוכ"ע לפנימי דאתה מחי' ומעין זה יש בתורה ע"פ זאת חנוכת המזבח ענין שמן המשחה הממוצע בין ריח שהוא מקיף לאוכל פנימי יע"ש).

ה) והנה אהרן כה"ג שודמ"ט דיקנא אהבה רבה מלמעלה התעוררו' כו' והיינו ענין חוטי הציצי' כנ"ל אות ד' וזהו ורבים השיב מעון בשלוי'

אין כבוד אלא תורה : אבות פ"ו, ג.
חכים ולא בחכמ' ידישא : זהר חדש יתרו לד, ז. תקוני זהר בהקדמה יו, ב.
ועמ"ש . . וכי ימכור : תורת חיים שמות עב, א (ע' 145). אור התורה משפטים ע' אקלב.

באור התורה שם ע' איכנו הנה הדרוש הנה מרבנו הגדול ני"ע שדרשו בלאוני בימים הראשונים והוא דרוש נכבד מאד. וראה מאמרי אדה"ז — הקצרים ע' תרכ הערה 116.

יש להוסיף מאמר זה ברשימת המאמרים בסוף ספר מאמרי אדה"ז — פרשיות ע' אילב לפי משפטים.

אני לדודי דלאוני : לקוטי תורה ראה לב, ב. וראה בהנסמן לשם.
ע"פ ואולם חי אני : ראה ספר המאמרים תקס"ט ע' קסד ואילך. מאמרי אדה"ז פרשיות ע' תרכו. ע' תרלב.

ע"פ זאת חנוכת המזבח : ראה לקוטי תורה נשא כט, ב.

ובמישור הלך אתי המשכ' מסכ"ע ועי"ז נדחה החושך (ע' בואתחנן מענין זרע ברך ה' הנר מאיר את החושך, והנה ר"ל אע"ג דאהרן דרועא ימינא עכ"ז ג"כ במישור הלך קו האמצעי המגיע בפנימי' הכתר, ואיך הוא נ"ל דאהרן יסוד אבא וידוע ביסוד יש ה"ח א"כ אהרן החסדי' שביסוד קו האמצעי ע"כ בשלו' ובמישור הלך כו').

(ו) והנה בציצוי' יש לבן ותכלת הלבן הוא בחי' שער רישי' כעמר נקא והוא בהי' רמ"ח מ"ע שהם מחסדי' וזהו וראיתם אותו וזכרתם המ"ע וכן והייתם קדושי' אקב"ו ואנשי קדש תהיון לי שתוכלו להשפיע חכמ' והיינו ע"י הלבן מקור הקדושה, אבל התכלת בחי' גבורות אשא תכלא דאכיל ושצי והוא כורסיי' דדינא (הנו' בוהר ח"ב קמ"ט ב' וקל"ט א' ושאר דוכתי) והוא שרש שס"ה ל"ת. ולהבין ענין אכיל ושצי הלא אין רע יורד מלמעלה ח"ו. והענין כי יש ארחות עקלקלות פי' דכמו שמבחי' שער רישי' כעמר נקא נמשך קדושה עליונה והם בחי' נתיבות וארחות ה' כך לעומת זה יש ארחות עקלקלות (שופטים ה') ונמשכים מבחי' שערות דנוק' שער באשה ערוה (ועמ"ש במ"א ע"פ מארז"ל גבי סנחריב בענין וגם את הזקן תספה כו') בשערהא אחידן ולכן נק' שערים ועשו אחי איש שעיר וזהו ודרך רשעי' כאפלה עומקא דתהומא רבא ובאים לשם עוברי רצונו בשס"ה ל"ת ולכן נק' שאול ואברון (כנ"ל הזקן תספה). (ובוה מובן מה שהלוי' הוכרחו לגלח שלא ינקו מהם אורחו' עקלקלו'). ומזה מובן ירא' עונש על העבירו' הדעונש רפוא' היא ויש להתירא מן העון עצמו שהוא המכה שגרוע יותר ויותר ממרירו' הרפוא' ע' בס' שבט מוסר, אב מכה בנו להסירו מרע, זהו גבו' התכלת דאכיל ושצי ויצוה להורידו לשאול כדי לנקותו משפט דאיהו רחמי, וזהו כורסי' דדינא ומ"מ חוטי תכלת מסוכב ומנגדי' לארחו' עקלקלו' וז"ש בתכלת ולא תתורו לא יראת עונש רק ירא' חטא החסד של העונש כו' ואח"כ והייתם קדושי' ע"י הלבן.

(ז) ואחכ"ז יובן מחלוקת קרח שנתקנא בדיקנא דאהרן שער רישי' כעמר נקא ממשוך אה"ר ורצה קרח לשמש בבחי' כהונה גדולה באופן אחר, בטענתו כי ענין כה"ג ממשוך האור להאיר את החשך כמ"ש בהעלותך

ע' בואתחנן : לקוטי תורה ואתחנן ב, א. ספר המאמרים תקס"ד ע' קצו.
 דאהרן יסוד אבא : ראה עץ חיים שער תיקון הנוקבא ספ"ה. לקוטי תורה [להאריו"ל]
 ויקרא ד"ה ונבאר ענין חטא גויא. טעמי המצות [להאריו"ל] פ' בהעלתך, שער הפסוקים
 פ' שמיני. מאורי אור מערכת אהרן סקל"ט.
 אין רע יורד מלמעלה : ראה שלי"ה סח, א. קו, ב. שעה, א. אגרת הקדש ס"א.
 בראשית רבא פנ"א, ג. מדרש שוחר טוב סקמ"ט.
 שער באשה ערוה : ברכות כד, א.
 מארז"ל גבי סנחריב : ראה אור התורה ישעי' ע' תשסז ואילן.
 בשערהא אחידן : ראה זתר אחרי ס, ב.
 משפט דאיהו רחמי : ראה תקוני זהר בהקדמה יו, ב.

את הנרות ועין בעין נרא' איך שעננך עומד ומסתיר כו' מעט אור דוחה כו', לזאת יש אופן אחר והיינו ע"י מקיף דתכלת שמפני היראה יברחו התיצוני ולא יצטרכו לחוטים והמשכו' מצומצמות מבחי' תכלת הנ"ל המאירי' בפנימית (מרירות וירא') כי המקיף גדול יותר וזהו טלית שכולה תכלת ובדרך זה גם הוא יכול להיות כה"ג. אך שגה ברואה כי דרך זה גלוי המקיף לא יהי' כ"א אחרי הבירורי' שיבוער רוח הטומאה או יוכל להיות גלוי המקיף ממש ואז הלויים יהיו כהנים וכמ"ש יצאו מ"ה מירושלי' משא"כ עתה שצ"ל בירורי' א"א כ"א ע"י א"פ (כמ"ש בביאור נשא תקס"ז ממשל הבירור באדם ע"י מוחא ליבא וכבדא וזהו ענין קהת משא"כ המקיף גרשון נשאו יריעות בגד תכלת נקי' גרשון מגרש הרע לגמרי ואף גם זאת דוקא גרשון להיות יד הגדולה חסד ימינד דוקא תרעץ אויב ע"י בגד תכלת ולא גבו' לבד ובפי' תולדו' תקס"ה נת' שאם הי' גלוי המקיף הי' עשו מתבטל לגמרי ולא בירור ואנו צריכי' שיתברר ולא שיבוטל מכל כו', או שהי' נדחה לגמרי וזה כענין גירושין הנ"ל) והיינו חוטי' דוקא ל"ב נת'.

(שוב ראיתי בביאור נשא תקס"ג נת' זה בטוב יותר היינו הטעם שהמקיף דוחה כי הוא כמו בחי' יחידה שאינו מתחלק בכלי' ואיברים ואינו נמשך בבחי' צמצומי' עד שיוכלו התיצוני' לינק כו' ע"כ דוחה כו' וע' מזה פ' שמות תקס"ה ענין אחוריהם אל המקיף בתורה דויאמר מלך מצרי' למיילדות העבריות כו', אמנם עוד מעלה בא"פ שהוא יכול לברר משא"כ המקיף דוחה לגמרי והעיקר שצ"ל בירור וזהו בשנותו את טעמו ובחי' ויגרשוהו ע"ש פנימי ומקיף, ומזה מובן מש"כ דעכשיו שצ"ל בירורי' א"א להיות ענין כה"ג ע"י המקיף כו' רק ע"י שערות וכהן משרת מקשר גלוי א"ס בעולמו).

ח) וע"פ הנ"ל יובן מ"ש מעוז לתום דרך ה', דאי' בזהר שלח קס"ג ב' תמים תהי' תם ים ת"ם ע"י ד"כ ים ע"י תכלת, כי כנס"י נקי' ת"ם ונקי' כן כשכולה מבחי' ד' תיקונין דשכינתא שהם ד' מדות אהוי"ר ורחמנות וקעמ"ש הנז' לקמן פ' תצא ע"פ גדילים תעשה שהם בחי' ד' כנפות ד' גוונים דשכינתא

... שרה ...

בביאור נשא תקס"ז : לקוטי תורה נשא כב, ג. ספר המאמרים תקס"ז ע' ר. ובפי' תולדו' תקס"ה : תורה אור כ, ג. ספר המאמרים תקס"ה ע' כד (נוסחא שני'). ע' כה.

בביאור נשא תקס"ג : ספר המאמרים תקס"ג ע' תקלו.
פ' שמות תקס"ה : אור התורה שמות ע' ביתצא. ביתצו. ביתתלט. ביתתמב.
ד"כ : ד' כנפות.
הנז' לקמן פ' תצא : אינו תחי'.

לכן נק' תם לשון התחברו' הוא תמימו' ושליו' וז"ש ביעקב הכלול מחורג איש תם יושב אוהלים וז"ש דהע"ה ומרת ימי ד' תם כו', אמנם תום בחולם הוא בחי' כתר הרצון עליון שלמעלה מהמדות וזהו הולך בתום ילך בטח כי קו האמצעי עולה עד הכתר ואין ממנו יניקה כו' וכנ"ל בענין בשלום ובמישור, ואמנם מעוז לתום הנ"ל שיתפשט במדו' הוא ע"י דרך ה' השערי' הנ"ל דציצי' הנמשכי' משם ואז נעשה תמים תם משלים י"ם חו"ב וגם י"ם תכל' שלא יאחו מצולות ים, וכשנמשך תום בתם נעשה תמים ולכן זהו ע"י הציצי' דוקא שהם והארחין כנ"ל (וע' לקמן דהציצית הם המשכות מבחי' מרכבתא עילאה לכן הנו ג"כ מעוז לתום שבהן ועל ידן יומשך ג"כ הרצון עליון מקור המדות כי ז"א בעתיקא אחיד ותליא).

בעה"ב צפון מעביר כל הצבעי' חוץ מקלא אילן הנה צבעי' י"ל לשון צבועים דסוטה כ"ב ב' במא' תולה קלא אילן י"ל מתלבש בגבורו' קשות כעס ומוזה גמשך משמי' קול, ואומר תכלת הוא שמכוין לש"ש קנאת ה' כו' (וע' בביאור לזהר אמור תרתין אחתין תקס"ה) ולהיותו דין קשה מרכבה לס"מ אינו נמתק ע"י צפון גבו' עליונו' וצריך כליון משא"כ שאר גבו' נמתקין ע"י צפון מיתוק הגבו' בשרשן (וע' בתורה בכ"ה בכסלו יומין דחנוכה ענין צפונה לפני ה' צפון ה' וע' ע"פ צפון וימין בצפון עיקר הישוב). עוי"ל צפון בורית וכתי' כי אם תרבי לך בורית נכתם עונך ועכצ"ל דהיינו לחטא גדול ע' זהר ס"פ גזו והיינו קלא אילן מרכבה לס"מ ואז לא מהני בורית צפון ה' תתא' תשו' תתא' אא"כ תשו"ע ואז ודונו' כוכיות.

בר"ב פנחס רכ"ז ב', טלית שהקטן מתכס' בו מט"ט, כי טלית ביצי', ומש"ל טלית סכ"ע את השמי' וא"ה אני מלא, ולפי הנ"ל קשה שהוא רק מקיף דיצי', מובן עפמש"ל בהביאור דשרש כל המקיפי' מהעיגול שלפני הקו, א"כ מקיף דיצי' שרשו ג"כ משם, ומ"מ השיעור שהקטן מתכסה כו', לפ"ז י"ל צמר ופשתי' פוטרי' בין במינן כו', טלית דצמר ופשתן לבן רומז לסוכ"ע הכללי לבן גוון עצמי, ומאן דמחייב שאר טליתו' אף שאינן לביני' י"ל אי מב' טעמי' או שלפי שהן ביצי' ע"כ אינן במדרגת לובן הנ"ל (או י"ל כי סכ"ע

ז"א בעתיקא אחיד ותליא : בספר המאמרים תקס"ה ע' תסו. וספר המאמרים תקס"ח ע' א באדר. ובלקוטי תורה צו יס, ב באדר"ז דרצב, [א]. וראה תורה אור יתרו עב, ג. ספר המאמרים תקס"ט ע' קסו. מאמרי אדה"ו פרשיות ע' שלב. ע' תקלב.

בעה"כ : (בערכי הכינויים — לבעל סדר הדורות) במערכת ספון.

בביאור לזהר אמור : ראה ספר המאמרים תקס"ה ע' תעה.

בתורה בכ"ה בכסלו : (חנוכה תקני"ט — לקוטי דיבורים כא, א) תורה אור

וישב כט, רע"ג.

ע"פ צפון וימין : ראה אור התורה (יהל אור) תהלים ע' קפג. וראה ג"כ מאמרי

אדה"ו — ענינים ע' שלא ובהנסמן לשם.

צפון בורית : ראה ערכי הכינויים שם.

גבוה מן הכל ע"כ אין שייך לתארו במדרגה לבן דוקא כי בחי' זו ג"כ מצד הנאצלי' ולכן צמר ופשתני פוטרי' אפי' שלא במינן כי זהו עיקר הציצי' בשרשו לבן שער רישי' כעמר נקא הנ"ל.

להבין מ"ש רז"ל מחלוק' לש"ש שמאי והלל כו' מהו שייכו' לקרח למה לא מצא מחלוק' אחר שלש"ש כמו יוסף בן יועזר או' לסמוך כו'. אך הענין כי מחלוק' שמאי והלל קאי אכיצד מרקדין לפני הכלה שודמ"ט כענין כה"ג שהיא מחלוק' דקרח כו' רק המחלוק' לש"ש להיו' יחוד ז"נ הנק' ש"ם מל' שמי' ז"א. ונחלקו איך יהי' היחוד שמאי אומר ההמשכ' לפי ערך ההעלא' וא"כ צ"ל העלא' תחלה כו' וכמ"ש במ"א אבל בב' בחי' היחוד כראוי העלא' והמשכה, משא"כ קרח חלק על חוטין והמשכו' לגמרי ורצה רק המקיף לבד או העלא' לבדו. וזהו שארז"ל גבי מחלוק' שמאי והלל סופה להתקיים ותמהו המפרשי' ע"ז, אך הפי' סופה להתקיים דלע"ל יהי' היחוד כדעת ב"ש ג"כ וכמ"ש במ"א בענין מדלג ומקפץ כו' וע"פ כדכד כדין וכדין כו' ודו"ק נמצא שני המחלוק' ענין חו"ג אך קרח פירוד הגבו' מן החסדי' משא"כ שמאי והלל התכללו רק מחלקותם איך יהי' ההתכללו', וע' זהו סוף ח"א מענין שלמה אין כסף נחשב כו' שזה הי' חטא כי צריך להיות ימין.

סיחון ועוג כ' לק"ת פ' דברים עור המילה ופריע' כי עיר המהלך אתר סיח' נאה דו"נ דקליפה ובברית הלשון ג"כ מלך האמורי דיבור שטות, גם י"ל סיחה זו הפך ממל' ח"ש מל חש שתיקה, וזמזומי' בירור דמו' עלק"ת שם, והג' אומי' שצוה לא להלחם עמהם פי' לק"ת ג"ר כי עיקר הבירור במדות רעות משא"כ בשכל צריך לסמוך על אמונה פשוט' ולא ליכנס בפלפולי' כו'. עוי"ל ענין עמון ומואב טיהרו בסיחון, כי ע"י בירור דסיחון מחשבה ודיבור ממילא הסוף יהי' שיתבררו ג"כ המדות וג"ר כמ"ש בפ' תצא ושבת שבין ואח"כ וחפצת כו' לכן קודם ארץ כנען לקחו ארץ סיחון לבושי הנפש ואח"כ מדות כו'.

מחלוק' לש"ש שמאי והלל : ראה אבות פ"ה, מ"ז.
 יוסף בן יועזר או' לסמוך : אוצ"ל יוסי . . . שלא לסמוך — תגינה פ"ב, מ"ב.
 אכיצד מרקדין לפני הכלה : כתובות טו, סע"ב.
 וכמ"ש במ"א : ראה לקוטי תורה שיר השירים מו, רע"ג. ספר המאמרים תקס"ז ע' קפו, הנחות הר"ם ע' מה.
 דלע"ל . . . כדעת ב"ש : ראה לקוטי תורה קרח גז, רע"ג.
 סיחון ועוג : בכ"מ בגוכי"ק גרשם לפעמים קי קצר בין ענין לענין וכן גרשם ג"כ כאן.
 לק"ת פ' דברים : להאריז"ל.
 פי' לק"ת : שם.

בנות צלפחד עלק"ת ס"פ פנחס. והנה י"ל ה' עליו' המל' ותרצה עלי' היותר גדולה עדמ"ש אצלינו בפ"י יפה את רעייתי כתרצה גלוי רצה"ע עטרת בעלה, מלכה כשמקבלת מחב"ד כד איהי שליח' מאו"א אקרי מלאך לכן מלכה הקטנ' הענין מלכו' יש, חג ל"ה כו' . . . נמשכו' אלי' ימין ושמאל תפרצתי, אך מקודמו בחי' מחלה שהשכינה בגלו' נק' חולה כמ"ש כי חולת אהבה אני, ואח"כ נוע ל' נוע תנוע וי"ל כשעול' מבי"ע להיו' נתי', ואח"כ כשנכלל' בין תרין דרועין נק' ח"ג ל"ה כו' עד תרצה.

ע' בכתר שם טוב הביא מדרש מה ראה קרח לחלוק על משה פרה אדומה ראה והוא תמוה וע"ש הפי', ולענ"ד י"ל דידוע ענין קרח שרצה שהגבוי יהיו למעלה מהחסדי', וא"כ מנין מלאו לבו לעשות כן, ותירצו פרה אדומה ראה, דמים חיים הם חסדי' והאפר הוא מה שנתברר מה"ג מנצפ"ך גימ' פר ה' ה"ג ונעשו אפר עלק"ת, והאפר ע"ג מים חיים הרי שהגבו' בשרשן גבוהי' וה"ע גבו' דע"י המתלבש במו"ס. וענין טעותו עמ"ש במ"א ע"פ כי כאשר השמי' החדשי' וכו'.

קיצור מן ויקח קרח

ויקח קרח בן יצהר, ויקח מה לקח, בן יצהר למה לא חס על כבוד אבותיו, ענין אומרו חמשים ומאתים איש, בחי' גר, מהו בקר וידוע ה', בזהר אורייתא חילא דימינא כו' מאן דעביד ימינא שמאלא ושמאלא ימינא, כענין דור הפלגה, ולכן התרגום ואתפליג קרח, וריה"ו פי' שלא היה כמו דור הפלגה רק שרצה שיהי' השמאל מדרגה בפ"ע (אפ"ל כענין שני המאורות הגדולים השולט' בשתי ידיו וצ"ל א"כ מהו החטא כ"כ וצ"ל דמ"מ גם בשולט בב' ידיו

עלק"ת ס"פ פנחס : לתאריז"ל.

בפי' יפה את רעייתי כתרצה : לקוטי תורה שיר השירים יג, ד.

ע' בכתר שם טוב : גם כאן נרשם בגוכי"ק קו קצר.

בכתר שם טוב : בהוצאת קה"ת תש"ג סשצ"ג גו, ד.

עלק"ת : [לתאריז"ל] טעמי המצות חקת.

ע"פ כי כאשר השמי' החדשי' : ראה אור התורה בראשית תרנ"א, א.

קיצור מן ויקח קרח : נעתק מבוך 1056 קצב, א גוכי"ק.

ראה ספר המאמרים תקס"ו ע' רסא. אור התורה קרת ע' תרפ"ה.

בזהר : ר"פ קרת.

מ"מ הימין יש לו מעלה יותר ועוד דעכשיו צ"ל השמאל טפל), יקדים ענין הצמצום ואח"כ נמשך הקו א"כ הגבורות קודמים לחסדים ברישא חשוכא והדר נהורא, אבל באמת טעה בזה כי באצילות שם נהפוך הוא, וע' בה"ז פ' בראשית בדרוש הראשון סד"ה דיתבין על חמש עלין תקיפין, שבעי' הגבורות קודמין לצאת כו' כי כמו הקו ולמעלה מהקו כן עד"ז החכמה לגבי הכתר כמ"ש בת"א פ' וירא בד"ה אתה הוא חד ולא בחושבן ובדרוש ל"ג בעומר בענין ברכה והודאה, וכל העבודה זהו ע"י האצילות יומשך אור א"ס בבי"ע, ואז אח"כ יתנוצץ גם בחי' שלמעלה מאצ"י ועמ"ש סד"ה שובה ישראל דרוש הראשון שגם בבחי' מצות תשובה שמגעת עד הוי' אלקיך שהוי' יהי' בבחי' אלקים לגבי עצמות אור א"ס עכ"ז זהו רק לפי שעה אבל בתמיד' צ"ל קחו עמכם דברים ושובו אל הוי', ועו"ל כי ודאי יש מצות שמגיעות למעלה מאצילות כמו מצות ל"ת עיין לק"ת סד"ה ולא אבה הוי' אלקיך לשמוע אל בלעם ויהפוך ד' לך את הקללה לברכה כי ענין האתכפיא מה שמבטל רצונו זהו צמצום שמצמצם א"ע עי"ז מגיע לעורר להמשיך מבחי' הצמצום שלמעלה מהאור, ודוגמא לדבר ממ"ש ע"פ שימני כחותם בענין חותם שוקע שמלמטה בחי' שמצמצם א"ע ומבטל רצונו זהו ממשך חותם בולט שהוא אורות שלמעלה מכלים, וכן מצות תשובה, ויראה עילאה, משא"כ עבודת הלויים זהו מגבורות דאבי"ע ועו"ל כי ודאי יש בחי' שלמעלה הרבה מע"ס דאצילות אבל א"א להגיע לזה אלא ע"י ההמשכה של אצילות שכך תיקן המאציל שע"י אצילות שהוא ג"כ הארה שלו יתברך עי"ז דוקא יהי' ההמשכה, שאצ"י הוא הממוצע המחבר המאציל א"ס ב"ה עם בי"ע, משא"כ לדלג בחי' אצילות א"א במכש"כ מחטא בני אהרן שדילגו רק המלי' דאצילות כו' ועיין בת"א בהביאור ע"פ וקבל היהודים בענין פירוש שהקדימו נעשה לנשמע נעשה היינו עשיית הכלים ועי"ז אח"כ ונשמע קבלת האור, וזהו מ"ש במ"א ע"פ אם בחקתי תלכו אין אם אלא לשון תחנונים שלא לחפש הליכות ועובדות אחרות, וכמו שאיתא במד"ר שצוות ה'וד דלא ירבה על שלמה שאמר אני ארבה ולא אסור שג"כ הי' לו כוונה בזה ולא בשביל תאוה כו' וכמו שמבואר בכהאריז"ל ואעפ"כ טעה בזה, ודרך כלל קו

הנחמדים מזהב חירו.

ברישא חשוכא וחדר נהורא : שבת עה, ב.
 ובדרוש ל"ג בעומר : סידור שער הליג בעומר שה, ד, ומאמרי אדה"ו — פרשיות
 ע' תקפו.
 ע"פ שימני כחותם : ראה לקוטי תורה שיר השירים מה, ג.
 ע"פ אם בחקתי תלכו : לקוטי תורה בחקתי מה, ג.
 שצוח ה'וד : ראה שמ"ר פ"ו, א.
 שמבואר בכהאריז"ל : לקוטי תורה [להאריז"ל] מלכים א ס"ו.

השמאל בחי' רצוא וקו הימין בחי' ושוב, והשוב הוא העיקר כמ"ש סד"ה ב'פ' נסכים ועמ"ש בת"א פ' בראשית בהביאור ע"פ כי כאשר השמים החדשים ושם בסופו, דבאבי"ע תחלה רצוא ואח"כ ושוב (ואזי השוב הוא העיקר) אבל למעלה מאצ"י בחי' מטי ולא מטי תחלה מטי ואח"כ לא מטי, והנה מטי זהו ענין המשכת הקו ובחי' ולא מטי כענין הצמצום כו'.

[ויקח קרח]

מש"ש בציצי' שער' מאו"א לנוק' אינו מובן הן אמת איתא דהציצי' ל"ב חוטי'ן ל"ב נתיבו', אכן מה ענין ל"ב נתיבות לשערות, וגם דיקנא לא מצינו באו"א כ"א בא"א וז"א עמ"ש על הוזהר ר"פ אמור, רק בע"ה דפ"ט ד' כ' שהשערות נכנסו בתוך זעיר או בתוך נוקבי' מאו"א כו'. וי"ל דהא מבואר שם בפע"ח פ"ד ופ"ה דהציצי' הם ממוחי' דאו"א שבו"א ובמ"ח נעשה בינה דאבא חכמה דאימא שהוא סוד הציצית כו' וע' פע"ח פ"ד שכי' וצ"ע לקשרו כו' ועמ"ש עוי"ל אע"ג דאבא אין בו שערות מ"מ הוא מקור שער' דז"א כמו דעתיק אין בו שער' ואע"פ דיקנא דא"א נקי' על שמו כמ"ש הרח"ו במבוא שער'ים, וכך פנימי' אבא הוא פנימי' ע"י לכן הוא למעלה מבחי' שער' כי פנימי' ע"י הוא למעלה מביורורי' שהם שער' וכו' ומ"מ אבא מלבין שער' דז"א וכו' ובע"ה שער יו"ד ספ"ט כ' באבא יש ח' ת"ד וצ"ע, ועמ"ש בביאור והי' לכם לציצי' בענין אש יוד דבאמת השער' הם מא"א רק שנמשכים לחכמה כו' ומחכמה לנוק' ואמנם עוד זאת נ' לתרץ דכי' המ"ח מס' ציצי' רפ"ג הם מתלבני' ע"י יסוד אבא כו' וכ"ה בע"ח ספ"ה בדרוש ההכריע ובפ"ג וגם כי שם יסוד אבא כו' א"כ אף שהם שער' דז"א זרי מה שהם מתלבני' זהו ע"י יסוד אבא מש"ה א"ש מש"ר דהציצי' הם המשכות מאו"א לנוק'.

סד"ה ב'פ' נסכים : לקוטי תורה שלח מא, ב. לעיל ע' איתת. מש"ש בציצי' : געתק מבין 1153 קכ, א גוכי"ק. לע"ע לא נתברר לאיזה דרוש נתכחן כאן כ"ק אדמו"ר הציצ' — וראה לקוטי תורה קרח נג, א. הנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי בספר המאמרים תקסי"ב ס"ע רכח. הנחת (הר"מ בן כ"ק אדה"ו ?) שם ע' תסג"ד. לעיל ע' איתתלד. אור התורה קרח ע' תרעו. דהציצי' . . ל"ב נתיבו' : ראה זח"ג שא, א. הנסמן במאמרי אדה"ו — פרשיות לע' תקטו.

על הוזהר ר"פ אמור : ספר המאמרים תקס"ח ע' רה. ובמ"ח : מסכת ציצית פ"ג, מ"ה. כמ"ש הרח"ו במבוא שער'ים : ש"ג ח"ד פ"ב. פנימי אבא . . ע"י : ראה סה"מ היש"ת ע' 49. סה"מ תקס"ה ע' תתסה. בביאור והי' לכת לציצית : ראה לקוטי תורה שלח מה, ד. בע"ח : בלקוטי תורה קרח נג, ב : בפע"ח שער הציצית.

מעלת בגדי בד על צמר כענין לבנוני דל"ת על מ"ע כביאור שחורה אני
מקו • הלבנוני.

ועד"ן ג"כ בציצית שערות ראשו דו"א הנמשכים אל הנוק' וכמבואר למעלה
שזה המשכה עליונה יותר ממה שמנה"י דז"א געשו מוחין לנוק', כי
שרש המשכה זו היא משערות דא"א ממש.

כל פטר רחם הזכרים להוי'.

קרח בעא למיעבד חלופא דימינא בשמאלא, ור"ל ז"א שהוא שם הוי' נק'
ימינא, ומל' נק' שמאלא, ורצה להגביר כח שמאלא, כי הלויים הם מקו
השמאל, ובטענה כי גטה ימינו וברא שמים, אבל הארץ מקבלת משמאל גטה
שמאלו וברא ארץ (וזהו כעין מ"ש בזח"ג חקת קפ"ג א' בפ' הפסוק מה יתרון
לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש, שמש הוא ז"א יחודא עילאה כביטול
זיו השמש בשמש, ותחת השמש הוא מל', ממנה נמשך יש וביטול, ושם כ'
ודא הוא חובא קדמאה דעלמא אפ"ל דור הפלגה שג"כ רצו עד"ז כמדומה שכ"כ
בבחי' ס"פ נח ועמ"ש מענין ימינא ושמאלא בלק"ת בשה"ש בד"ה צאינה
וראינה פ"ב, שכתב כי שני ידים הם ב' פסוקים שבק"ש שמע ישראל ובשכמל"ו
שהם יחו"ע ויחו"ת, וא"כ קרח לא רצה בהביטול דיחו"ע, וקרוב לזה ענין
צלפחד שהי' מקושש עצים ע"ח ועה"ד ורצה להגביר כח עה"ד, וטענת קרח
ע"ד הצמצום ומק"פ קדם להמשכת הקו"ח, והאור שנסתלק מאיר ע"ד מקיף
סוכ"ע והוא בחי' א"ס, ולמעלה מהקו"ח שעם היות שהוא מאיר בפנימי' אך
ממכ"ע ע"ד בחי' גבול, וכן פי' בלק"ת כאן פ' קרח פ"ד שקרח חלק על חוטי
ציצית בטלית שכולה תכלת מפני שאמר שהעיקר הוא המקיף, אבל באמת
זה אינו כמ"ש בת"א פ' וישלח בד"ה ויקח מן הבא בידו מנחה גבי יעקב
יו"ד עקב שנמשך בבחי' א"פ ע"י צמצום וזה טוב יותר מבחי' רם על, עוי"ל
בענין קרח ע"פ מ"ש אין כסף נחשב בימי שלמה, כי כסף חסד וזהב בינה ועוד
כי כסף ע"ד וימינו תחבקני בחי' מקיף אבל ההשפעה בפנימי' הוא כענין
ישיש כגבור לרוץ אורח, וע' בסש"ב פ"ן בענין כמעלת הזהב על הכסף וזה צ"ע.

בביאור שחורה אני : ראה לקוטי תורה שיר השירים יא, א.
מקו... : אות אחרונה אינה ברורה בגוכי"ק.
כל פטר רחם : נעתק מבוך 229 לה, א.
ראה אור התורה קרח ע' תשכב.

ב) אך באמת הוא הפך כי כל עלייה והסתלקות הוא רק בשביל ההמשכה אח"כ, ויובן מענין יום ליום יביע אמר, שע"י עליות מיום העבר נמשך ההמשכה ביום שאחריו, ויובן ע"ד מ"ש אלף שנים בעיניך כיום אתמול, שבכל יום נמשך צירוף חדש ע"י ההעלאה מיום הקדום וא"כ ההעלאה הוא בשביל ההמשכה (וצ"ע בדרוש או ישיר משה ובנ"י את השירה הזאת ויעו"ש מענין כהנים ולויים דבחי' כהנים זהו בא"י מן העולם ועד העולם, וזהו אתה כהן לעולם ר"ל הכהן ממשיך שיהי' בחי' אתה, וזהו ג"כ ענין יהודה אתה, משא"כ ליום ע"ד אתה הוא ה' לבדך שיוכלל בחי' אתה בבחי' הוא וה"ע אתה הוא ד' לבדך, אך קי"ס שהים שהוא עלמא דאתכסיא נעשה יבשה גבוה מב' הבחי' דכהנים ולויים שבחי' ים עלמא דאתכסיא בחי' הוא בא בגילוי ממש כמו בחי' יבשה כמ"ש הפך ים ליבשה ולא בבחי' ברכה והמשכה לבד, וזהו ענין על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמ"ח, וזהו ענין אל אלקים הוי', א"כ הלויים בחי' הוא, זהו כענין הצמצום ומק"פ, וכהנים בחי' אתה כהן זהו הקו, אך אוא"ס שלמעלה מהצמצום משם נמשך שיהי' גילוי סוכ"ע למטה מלמעלה מבחי' הקו, וזהו ואמר ביום התוא הנה אלקינו זה, שמבחי' הוא יהי' בחי' זה, ולכן זהו גבוה מבחי' הלויים כו', עו"ל הכהנים גבוהים מלויים כי יהודה אתה גבוה מבחי' לוי כמ"ש בד"ה יהודה אתה ההודאה והביטול לסוכ"ע משא"כ לוי בבחי' ממכ"ע, וא"כ הרי זהו בחי' אתה כהן, ימים יצרו להמשיך ולו אחד בהם, עוד יובן ההמשכה מבחי' ההעלאה ע"ד המחודש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית דפי' בטובו ב' טובו הא' טוב ה' לכל הב' טוב ה' לקויו ובחי' זו נמשך ע"י ההעלאה של יום החולף, גם ע"ד בכל יום אברכך וזהו בקר דוקא או ויודע ה' המשכת הדעת בבחי' את, ע"ד יראו את ה' קדושו שלמעלה ממדרגת יראו מד' כל הארץ, כמ"ש בלק"ת בדרושי שבועות בד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה, ובד"ה וירא ישראל את היד הגדולה.

ג) וזהו בבקר יאכל עד, שובה ישראל עד, וארו"ל עד כסה"כ.

בדרוש או ישיר : ראה תורה אור בשלח סב, ג תורת חיים בשלח רכה, א. ספר
 ומאמרים תקס"ג ע' קנט.
 בד"ה יהודה אתה : תורה אור ויחי מה, ג.
 ובד"ה וירא ישראל : ראה תורה אור בשלח סה, א. ספר המאמרים תקס"ו ע' קמו.
 עד כטה"כ : יומא סו, סע"א.

קיצור מד"ה כל פטר רחם

(א) קרח בעא למעבד חלופא דימינא שהוא ז"א בשמאלא שהיא מל'. כי הלויים מקו השמאלא ובטענה שבי"ע מקבלים מבחי' מל' נטה שמאלו וברא ארץ, וכענין צלפחד שהי' מקושש עצים, להגביר עה"ד. עוד משום שהגבורות קדמו, ע"ד הצמצום ומק"פ קדם להמשכת הקו וחוט, גם ע"ד אין כסף נחשב בימי שלמה, ע' בסש"ב פ"ן.

(ב) העלייה וההסתלקות היא בשביל ההמשכה אח"כ. אלף שנים בעיניך כיום אתמול, ימים יצרו להמשיך ולו אחד בהם. המחדש בטובו בכל יום, בטובו ב' בחי' טובו, בכל יום אברכך, בקר ויודע ה' את אשר לו.

(ג) בבקר יאכל בחי' עדי, בחי' לעדי עד ימלוח, בחי' עד כסה"כ, והיינו ע"י הקרבן שעיי"ז והחיות נושאות את הכסא, עד תאוות גבעות עולם. צדיק אוכל לשובע גפשו (היחוד נק' אכילה כמו קראן לו ויאכל לחם, אכלה ומחתה את פיה) ועמ"ש ע"פ וישכם לבן בבקר. וכמ"כ ק"ש ותפלה הם ג"כ בחי' יאכל עד, אכלתי יערי עם דבשי, ובק"ש בפסוק שמע ישראל הוא ע"ד רבתי, וע' בוח"ג בלק ר"ד ע"פ בקר אערוך לך ואצפה, וזהו צדיק אוכל לשובע גפשו, שהצדיק של עולם נק' ג"כ עד כנ"ל.

(ד) ולכן מצות ק"ש נקרא ברוך יחד כל כוכבי בקר הנש"י ואח"כ ויריעו כל בני אלקים שהם המלאכים, ומוזה נמשך שאברהם חסד עליון בחי' וישכם אברהם בבקר בא לנטוע אשל יסוד בבאר שבע מל', בריח התיכון, וכ"ז הוא ענין בבקר יאכל עד.

(ה) והנה * בענין ימין ושמאל, יש עוד בחי' גבוה היינו השולט בשני ידיו, כי ע"י התורה שמאלא אתכליל בימינא, אבל י"ל מ"מ עיקר הכח בימין וכ"ז בבחי' ז"א. אבל באו"א שהם שוין תרין ריעין ומלבישים לשתי זרועות דא"א אזי גם השמאל אימא עילאה יש לו כח כמו הימין אני בינה לי גבורה, כמו אבא המלביש חסד דא"א כי או"א הם שוין בקומתן, ואזי גם בזו"נ יאיר כן שני המאורות הגדולים והיה אור הלבנה כאור החמה ויומשך מזה שגם בבי"ע המקבלים ממל' יהי' הגלוי כמו באצילות, וזהו ימינך ד' נאדרי בכח ימינך ד' תרעץ אויב, ששני היות נקראו ימין.

קיצור מד"ה כל פטר רחם : נעתק מבוך 229 לו, א.

קיצורים לאור התורה קרח ע' תשכג, ד"ה שלסני"ז.

והחיות נושאות את הכסא : נסמן לעיל ע' איתשו.

ע"פ וישכם לבן בבקר : תורה אור ויצא כו, ב. ספר המאמרים תקס"ד ע' טו.

והנה : מכאן ואילך נדפס באור התורה קרח ע' תשכז.

(ו) והנה פטר רחם שכחו ע"י שפוטו רחם האם בכור לאם, א"כ נמשך מבחי' נוק' שמאל. והיינו מה שמאיר במל' הארה עליונה דוגמת יוסף שהי' בכור לרחל, עד שלא הוקט המשכן הי' העבודה בכורות י"ל אז הי' ההעלאה רק במל'. ומשהוקם המשכן חיבור ז"א ונוק' עבודה בכוזנים שיחוסם נמשך מהאב בחי' דכורא. וקרח שרצה להגביר צד השמאל רצוה שלא יהי' העבודה בכהנים כ"א בכורות ולכן אחר מפלת קרח ניתנו הבכורות לכהנים. ולע"ל יתעלו הבכורות י"ל ע"י לע"ל ביום ההוא יהיה שבחי' ו"ה יהיו כמו י"ה והי' אור הלבנה כאור החמה א"כ יהי' הכח בשמאל כמו בימין, שני הידים עשר אצבעות הם עשר ספירות, ומ"מ בשב"י היד הימנית חשובה יותר א"כ לפ"ז יהי' אהרן עיקר גם לע"ל. וע' בדרוש ועשית בגדי קדש לאהרן, וצ"ע מ"מ"ש בס"ש"ב פרק • ולע"ל שיתעלה העולם יהיו הלויים כהנים כו'. ואפ"ל שיהי' ע"ד ח"א שוהם וז"א ישפה אמר הקב"ה להוי כדין וכדין.

ועבד הלוי הוא. זח"א קנ"ו לכן ישכב עמך בלילה הוא הוא אהרן ומשח נר ימינא ושמאלא ובינייהו כלה, אליהו לא נענה אלא בתפילת המנחה, ע"פ שנים עדים יקום דבר, כהנים בעבודתם ולויים בדוכנם, ואגודתו, רמ"ז ר"פ צו.

עמה"מ ש"ו פס"ז דל"ז ע"ד ע"ד בפי' ובכל נפשיך שארו"ל אפילו הוא נוטל את נפשיך, במשנה פ"ט דברכות הוא דוקא לשון נסתר שהוא בינה עלמא דאתכסייא נק' הוא כאומרו בזהר פ' קרח דקע"ח ע"ב ע"פ ועבד הלוי הוא דהיינו בינה שנוטלת נשמתם דצדיקיא לעלות עמהם למחשבה העליונה (י"ל היינו מו"ם דעתיקא שזהו עיקר בחי' המ"ן הוא כמ"ש בזח"ג דר"צ ע"א) וז"ש למשה שתוק כך עלה במח' כו' וע"י העלאה זו ממשיכים שיהי' יחוד ו"ה יחודא שלים ואז הנהר בינה יוצא מערן להשקות את הגן דהיינו ת"ת ומשם דהיינו בינה יפרד והיה לד' ראשים דאתעבידו ד' מוחין דז"א והם ד' בתי

בשב"י: בשולס בשתי ידיו.
 בדרוש ועשית בגדי קדש לאהרן: תורה אור הצוה טב, א. ספר המאמרים
 תקס"ה ע' דש.
 פרק: ג.
 ועבד הלוי הוא: נעתק מבוך 1142 שי, א.
 שתוק כך עלה במח': מנחות ט, ב.

דתפילין עכ"ל ועיין מענין ד' בתי תפילין בזח"ג ואתחנן דרס"ב גבי וממשיכוהו דמוחא עילאה כו' ובסידור שער התפילין שכדי להיות ד' מוחין נמשך ע"י המשכה ממז"ס, ועכ"פ שזה למדנו פי' ועבד הלוי הוא ע"ד אפילו הוא נוטל את גפשיך ועי"ז ממשיך יחודא שלים דאו"א שיהי' ונהר יוצא מעדן כו'.

ב) **שער קרית ארבע פצ"ג דק"ב ע"ד וז"ש הוי' הוא האלקים פי' הוי' הוא עתיקא ומתלבש בזעיר שהוא אלקים (ע' זח"ג נשא דקמ"א ב' ע"פ וייצר ה' אלקי')** ע"י הוא שהוא בינה כמ"ש ועבד הלוי הוא עכ"ל וע"ש שהמשכה זו לתקן בחי' לא ידון רוחי באדם, עיין זח"א דל"ז סע"ב ודנ"ח ע"א, וא"כ פי' ועבד הלוי הוא י"ל לוי לשון חיבור שמחבר בחי' ש' הוי' דע"ק בשם אלקי ז"א ע"י הוא בינה, והתחברות זו זהו ג"ב עיני תפילין דמארי עלמא כנ"ל ססעי' א'.

ג) **שער הנ"ל פרק ק"ה דק"ה ע"ד בענין זוג ישראל ולא, וז"ל ונקראים הוא בלשון נסתר כי הם מעלמא דאתכסייא ועד שם אימא עילאה מכסה עד ראש רחל ועז"ג וישכב עמה בלילה הוא דהיינו ישראל עם לאה עכ"ל, ועיין זח"א ויצא קנז"ב כדין וישכב עמה בלילה הוא הוא דסתים מנטלא הוא דכל ברכאן וקדושיין נפקין מתמן יעקב לא כתיב אלא הוא עכ"ל וכ"כ שם דקניזו סע"ב ודקנ"ז ע"א, ויש לפרשו ע"ד מ"ש בזח"ב תרומה דקמ"ו סע"ב ישקני ההוא דסתים ובמה בההוא רתיכא עילאה דכל גווגין מתחזין ביה היינו ע"י ת"ת נמשך בה ההשפעה מהכתר ע"ד בריית התיכון המבריה מן הקצה כו', ועיין מענין זיווג ישראל ולא דהפי' המשכות מהמדו' שבשבל אל אותיות המחשבה בסידור ע"פ אין אומר ואין דברים בלי נשמע קולם, סד"ה וישב יעקב, בה"ז חיי קל"ג א', ועיין עוד בבה"ז ס"פ חיי על המאמר שם דקל"ג א' בענין יעקב משמש במרום והוא היחוד למעלה מן החזה והיינו כמ"ש במק"מ שפי' יעקב משמש במרום הוא זיווג יעקב עם לאה, ועד"ז יובן מ"ש בת"א סד"ה וישב יעקב בפי' בארץ מגורי אביו כו', וע' עוד מזה בת"א פ' אמור בד"ה ביאר ע"פ והניף הכהן אותם ספ"ד בפי' ענין לאה ורחל, ועמ"ש מזה בת"א פ' ויצא בד"ה וללכן שתי בנות שם הגדולה לאה, גדולה במתנותיה כהונה לעולם, ואיתא במדרש ר"פ קדושים ע"פ ואתה מרום לעולם ה', רוממות אתה נוהג בעולם נתת כהונה לאהרן לעולם כו' הרי בחי' זו דלעולם נמשך מבחי' ואתה מרום שהוא בחי' אני הוי' לא שניתי כמ"ש במא"א וכיון שבחי' זו נמשך ללאה דוקא היינו שם ה' גדולה לאה, להיות גדולה במתנותיה כהונה לעולם כו' הרי נמשך**

בת"א פ' אחור : הכוונה ללקוטי תורה שלפעמים נקרא כן, וראה אגרת הקדש של כ"ק אומ"ר (מהור"י"צ) נ"ע נדפסה בסוף תורה אור. לקוטי תורה (בהוספות ג, ב). אגרות קודש שלו—ד (קה"ת תשמ"ג) ע' תקס.
במא"א : כנצ"ל במ"א.

בה מבחי' ואתה מרום לעולם ומזה יובן עומק דברי הזוהר והאריז"ל שפירשו ענין יעקב משמש במרום שזהו זווג יעקב עם לאה, כי בזווג זה נמשך מבחי' ואתה מרום דוקא, ע' פרדס ערך רם כ' יש שפי' בכתר והוא פי' בבינה וכ"כ בערך ירום, והכל א' כמ"ש בת"א בביאור המזוזה בימין בסופו בענין שמו הגדול, והנה ה' גדולה היא ה' ראשונה דשם הוי' והיחוד זה זהו יחוד י"ה שנמשך בזה מהכתר כמ"ש בביאור ע"פ ונקודשתי ובביאור ע"פ אלה פקודי המשכן ומבחי' זו נמשך בזווג דיעקב ולאה, ומזה יש להעיר לפסוק כי יעקב בחר לו י"ה כו', וזהו ענין וישכב עמה בלילה הוא יש כ"ב וזהו ענין ועבד הלוי הוא, ונהו מ"ש בוח"ג שמות די"א סע"ב ע"פ וילך איש מבית לוי וילך איש דא קודב"ה דהיינו ז"א מבית לוי דא קוב"ה אתר דחכמה עילאה וההוא נהר (שהוא בינה) מהחבראן כחדא ולא מתפרשין לעלמין זרי בחי' לוי נק' יחוד חו"ב ואפ"ל יחוד זה זהו ע"י שער החמישים דבינה שהוא הממוצע בין אין ויש דחו"ב, וע' זח"א בראשית דל"א א' ע"פ לעזמת המסגרת.

עמה"מ קכ"א קכה"ב ככו"ד קכח"ב קמא"א קמג"ד, רבות רכ"ב, זח"ג גא"ב צט"ב ח"ג פא"ד פה"ג פח"א, בחיי לד"ד קלד"א רב"ד, שליה שעד"ב, זח"א קנד"ב, ע' סש"ב פ"ן בענין הלויים כמעלת הזוהב בינה על הכסף חסה, וזהו ענין בכל מאדך ובינה נק' הוא והחכמה נק' אתה ושם שלע"ל יהיו הלויים כהנים ע"ד קין הוא הבכור, ולכן ולא בכסף תגאלה, והנה נר חנוכה שמונה נרות א"כ הארה מבחי' כנור של שמונה גימין לכן הוא בשמאל גבו' לומר שאז יהיו הגבורות מווככים כמו זהב כו' מצפון זהב יאתה כו'.

ד **שער** הנ"ל ס"פ קמ"ה דק"כ ע"א נמצא שכל הארת אריך אנפין א"א לזעיר לקבל כ"א ע"י אימא המקשטו ומשמרו כסוד הקפתה אותו בשמותיה הקדושים שלא יאחזו ויינקו ממנו הקליפות שנאמר אני הוי' הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן עכ"ל, כוונתו דמ"ש הוא שמי, הוא היינו הבינה שנק' הוא ועמ"ש פ"ב בפני הוי' הוא האלקים ועיין בלק"ת בד"ה שובה ישראל בפני מ"ש ב"פ הוי' הוא האלקים כו', נמצא פי' ועבד הלוי הוא להמשיך בחי' אני הוי' הוא שמי ועי"ז וכבודי כו'.

ה **שער** רישא דז"א פ"ח דקכ"ה ע"ב גבי בלילה ההוא נדה שנת כו' ונהפוך הוא דהיינו ז"א ע"י אמא שנקראת הוא שנאמר ועבד הלוי הוא וע"י אריך שנקרא ג"כ הוא מתלבנים דינו וממתיקים אותו כו' ואז כל הדינים נהפנו אל צוארו הרע כו', וע' בלק"ת פ' תצא בד"ה ולא אבה בענין ויהפוך כו' את הקללה לברכה.

בביאור ע"פ ונקודשתי : ראה לקוטי תורה אמור לג, ג. ספר המאמרים תקס"ג ע' שסו, ע' שעד.
ובביאור ע"פ אלה פקודי המשכן : ראה לקוטי תורה פקודי ו, גיד.

ז) שער הנ"ל פ"ו דקכ"ו ע"ד כמש"ל ס"ב שער הנ"ל פרק הנ"ל דקכ"ח ע"ב ענין אל קנא הוא העיר ג"כ מענין ועבד הלוי הוא, שער הנ"ל ר"פ לב בענין הלויים והעבירו תער מפני שהשערות שלהם הם דינין ששרשם מאימא ועבד הלוי הוא ואימא אין לה שערות כו', וע' בלק"ת ע"פ ויקח קרח כו', וכ"כ עוד דקמ"ג ע"ד פל"ה והביא מהזהר פ' תזריע דמ"ח ע"ב ע"פ ואיש כי ימרט ראשו כו'.

ז) זח"ג פ' קרח דקע"ח ע"פ ועבד הלוי הוא שבחי' צד השמאל לא נשלם בבריאת העולם יעו"ש (ועמ"ש בלק"ת בד"ה עולם לאכסדרה הוא דומה) כיון דאתקדשו ישראל ואשתלימו בדרגיהן (ע' בזהר ר"פ במדבר דק"יז ע"א) ואשתכחי ליואי בסטר שמאלא כדין אשתלים ההוא פגימא דעלמא דמסטר שמאלא וע"ד בעאן לאתדכאה ליואי (ע' זהר בהעלותך דקנ"א ע"ב ע"פ קח את הלויים ובהרמ"ז שם שטהרת הלויים להעביר שערם כנ"ל סעיף ו' ואזי אהרן מניף אותם להעלותם לשרשם שהוא בינה כו') וכדין כולא אתכליל בימינא (ע' זהר ר"פ קרח דקע"ו א') ובג"כ כתיב ועבד הלוי הוא הוא אשלים לסטר שמאלא הוא אשלים לפגימו דעלמא, ואפילו ההוא סטרא דצפון דאשתאר חסר בעלמא, ליואה בארונא אשלים לכולא עכ"ל, ובמק"מ שם וו"ל ופי' שתחלה היו הקליפות יונקים מהגבורות לפי שלא גמתקו מדין הקשה שבהם וע"י הלויים שהיו בדוכנם ונכפפים לכהנים אזי שמאלא אתכליל בימינא כו' עכ"ל וע' בבה"ז שם ובבה"ז ס"פ אחרי על המאמר שם דע"ט ע"ב הביאו עלי כפרה הנועדים על ה', איך יניקת החיצונים מהגבורות זהו ע"ד בבני"ע לפי ששם הם מופרדים מהחסדים משא"כ באצ"י ששם הכל אחדות, ועד"ז כלאים אסור גדול ובציצית ובבגדי כהונה שרי והנה בו"נ דאצ"י ג"כ אין הגבורות מתאחדים כ"כ עם החסדים אבל בחו"ב אשר חכמה מקור קו הימין חו"ן ובינה מקור קו השמאל בג"ה שם הם מיוחדים בתכלית שהרי חו"ב נק' תרין ריעין דלא מתפרשין לעלמין, ע' זהר פ' חיי דקכ"ג א' בענין עשרים שנה ושבע שנים, וא"כ באו"א החו"ג מיוחדים בתכלית, ועוד שהרי הם מלבישים חו"ג דא"א ובא"א נאמר לית שמאלא בהאי ע"ק, ולפיכך ע"י ועבד הלוי הוא שמעורר בבחי' בינה וכנ"ל ס"ג והיינו יחוד חו"ג, ולכן ע"י המשכה מהבינה בו"א כנ"ל ס"ב וס"ד ע"יז פועל הלוי שיהי' שמאלא דו"א ג"כ אתכליל בימינא ולא יהי' שום יניקה מהשמאל ג"כ ולכן הוא אשלים לסטר שמאלא, ומכ"ז יש להעיר לענין מזוזה מימין ונר חנוכה משמאל, שע"י נר חנוכה משלים סט' דשמאלא ג"כ ע"ד ועבד הלוי הוא והיינו כי נר חנוכה הוא שמונה ימים, ע"ד למנצח על השמינית שהוא בינה, וכענין כנור של שמונה נימין, כנור כ"ו נ"ר כמ"ש במ"א, ובכח הבינה דוקא יוכל להשלים סט' דשמאלא ג"כ, אך היינו ע"י מזוזה מימין דכמו שטהרת הלויים הי' ע"י שאהרן הכהן הי' מניף אותם ומגביה

אותם לשרשם בחי' בינה ויובן ע"ד מ"ש בת"א פ' תולדות סד"ה אלה תולדות יצחק בן אברהם כו' ע"ש כמ"כ הכח להמשיך נר חנוכה בשמאל זהו ע"י המוזה מימין כו'.

ח) עמ"ש בבה"ז תזריע מח"ב בענין ואיש כי ימרט ראשו ובוח"א ויחי דרי"ז א' עד לא גליש דא רישא דמאריה כו' וה"ע וישב אותם אברם וארז"ל במדרש פ' לך פמ"ד וישב אותם ע"י התשובה כו', וזהו ענין הלויים, וע' במא"א אות ג' סי"ט גלח רישיה דמאריה כו', להעביר הדינים ע"י מעשים טובים כו'.

ט) ע"יין במא"א אות ה' סי"ג שהבינה נק' הוא ולא החכמה לפי שהיא כתר לז"א וזהו ע"ד בכל מאדך המאד שלך מעורר למעלה בחי' א"ס, משא"כ אצל מי שהוא או"פ אף שהוא גדול יותר והאהבה גדולה עד"מ או"פ של אדם גדול גדול מאהבה דמאדך של אדם קטן עכ"ז כיון שהוא או"פ אינו מעורר רק או"פ אבל אה"ר דמאדך אף שהוא רק מאד שלך מעורר בחי' א"ס, ולכן הבינה לפי שהיא כתר לז"א נק' הוא משא"כ החכמה, וא"כ ועבד הלוי הוא לבא לבחי' בכל מאדך ש' מ"ב פ' ראשונה דק"ש, ועמ"ש סד"ה אלה פקודי המשכן בענין עבודת הלויים ביד איתמר כו', והנה בכהנים כתיב אתה כמ"ש אתה כהן לעולם וכמ"ש בזח"ג בלק דקצ"ג ע"ב ובפ' עקב דף רע"א סע"א וכתוב וילוו עליך וישרתוך, וכתוב ויבדל אהרן להקדישו קד"ק בדה"א סי' כ"ג י"ג, והרי הוא גבוה מבחי' אתה אך כי הוא דגבי לויים היינו בינה שם שורש מדריגת הלוי ובחי' אתה דגבי כהן זהו חכמה שמלביש לחסד דאריך עיין מא"א אף אף סעיף קל"ז, וא"כ אתה דבחי' כהן גבוה יותר מבחי' הוא דגבי לוי וכמו שא"פ דאצילות גבוה יותר מהמקיף דבריאה כן באצילות עצמו בינה הוא בריאה שבאצ"י ונעשית כתר לז"א יצירה שבאצ"י ע"ד מי ברא אלה וזהו המקיף דז"א הכתר שלו נק' הוא ובחי' חכמה הוא א"פ ונק' אתה אבינו אבל הוא א"פ דאצ"י שבאצילות ולכן ויבדל אהרן מהלויים כמו שמבדילין בין קדושת שבת לקדושת יו"ט ובעבודת ה' י"ל הלויים הוא בכל מאדך רעותא דליבא הוא הכתר של המדות אהוי"ר וחכמה אור פנימי היינו שורש התורה דמחכמה נפקת שהיא גבוה הרבה גם מהכתר של המדות ואפ"ל שזהו מעלת רשב"י יותר מחסידים הראשונים שהם עסקו ט' שעות ביום ברעותא דליבא כתר דז"א ע"ד ועבד הלוי הוא, וזהו גבוה מחב"ד דז"א התורה כמו שנמשכה בז"א ולכן עז"נ ששים המה מלכות ששים מסכתות אחת היא יונתי רעו"ד זהו גבוה מעסק התשבע"פ כמ"ש בלק"ת בשה"ש ע"פ זה דששים המה כו' דרוש הראשון, אך רשב"י שעסק בנגלה וחיבר זה עם פנימית התורה חיבר גליא שבתורה עם הסתים עוטה אור כשלמה ע"י עסקו הרבה בפנימיות התורה ע"י הגיע לחכמה דאצילות שלמעלה מבחי' הבינה והכתר דז"א.

(י) ע"ל סעיף ז' דע"י הלויים נתקן זה קו השמאל, ואיתא במדרש פ' נח פל"ז חמשה הוא לטובה אברם הוא אברהם, הוא אהרן ומשה כו', וחמשה הוא לרעה, הוא היה גבור ציד הוא עשו כו', ואית לן חד הוא דטבא מן כולהו הוא ה' אלקינו בכל הארץ משפטיו וכ"ה במדרש באסתר ע"פ הוא אחשורוש וי"ל כי יש ה' חסדים וה' גבורות והם כנגד ה' אצבעות של יד ימין וה' אצבעות של יד שמאל, ובמא"א אות ה' סעיף יו"ד כ' ה"ח כתר חכמה חסד ת"ת נצח ה' גבורות בינה גבורה הוד יסוד מ' וע"ש אות ח' סכ"ז בענין ימין ושמאל, וע' פרדס ערך חמשה ושער א' בתחלתו בענין ע"ס במספר עשר אצבעות חמש כנגד חמש כו' ושם פ"ב פי' כמ"ש המא"א הנ"ל, ובפ"א פי' כי כתר חו"ב חו"ג הם ה' אצבעות של יד ימין ת"ת נה"י מ' הם ה' אצבעות של צד שמאל ולפי' זה א"ש משארז"ל נטה ימינו וברא שמים נטה שמאלו וברא ארץ, והנה ידוע שורש יניקות החיצונים הוא מקו השמאל דוקא כי מה"ג נמשך ומשתלשל השפע בק"ג כמ"ש בלק"ת פ' חקת בד"ה ויקחו אליך פרה אדומה איתא במשניות ושם פ"א ענין פרה פר ה', ה"ג מנצפ"ך מקור התחלקות האותיות הדבור כו', וזהו ג"כ ענין שעורה שעור ה' ושעורה מאכל בהמה בחי' פרה הנ"ל, וההתחלקות אותיות הדבור כדי שיהי' ריבוי הנבראים, וכמ"ש באג"ה סד"ה ויעש דוד שם ועי"ש סי' ו' בד"ה, אך למעלה הוא ביטול היש ח"ס עיר אלקינו ע' בת"א פ' וארא בד"ה וידבר אלקים וארא אבל אח"כ למטה נעשה יש ודבר נפרד ע"י כרחל לפני גוזזיה נאלמה שאין הדיבור מאיר בגילוי, נאלמתי דומיה החשתי ע"ד שנאמר ותהי להם הלבנה לאבן וכנו עיר ומגדל הפך הביטול דבחי' גדול הוי' ומהולל מאוד בעיר אלקינו, וז"ס חמשה הוא לרעה שהן נמשכים מסוף ה"ג הנ"ל וראשיתן נמרוד שהוא הי' ראש דור הפלגה שבנו העיר ומגדל, ומ"מ יניקתם מבחי' הוא היינו מבחי' כמה ארך אפים לפניו שבחי' זו נק' הוא כמ"ש והוא רחום יכפר עון כו', אלא שמשם נמשך להם החיות ע"י שבה"כ ע"ד שקליפה קדמה לפרי עיזי מסגן ברישא כו' וזהו ע"ד ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא וע"י הסתר זה שבבחינת ההוא נמשך להם יניקה משא"כ מבחי' זה ולכן אמר עשו למה לי זה ואפ"ל שז"ש בנמרוד גבור ציד לפני הוי' לפני ה' דייקא ע"ד אם תגביהי כנשר לינק מבחי' דקמיה כחשיכה כאורה בת"א בד"ה ויאבק איש עמו ובד"ה וארא אל אברהם בענין קוב"ה סליק לעילא לעילא כו', והיינו ענין הסתר אסתיר פני ביום ההוא כו' שבחי' ז"א הוא בבחי' עיבור בכינה, וע' זח"ג פ' אחרי ע"ד סע"ב ובפרדס ערך הוי' וערך אוי, ומש"ש בזהר דבבחי' אוי לא מהני תשובה כי תשובה רק תשוב ה' י"ל שזהו שארז"ל ותשובה ותפלה וצדקה מעבירין את

נסח ימינו : ראה הנסמן בתורה אור וארא גו, ב. ובתורת חיים שם (פו, ב) במדרש.
 וראה פרקי דר' אליעזר רפ"ה.
 סי' ו' בד"ה : זורע צדקה.
 עיז' מטגן ברישא : שבת עו, ב.
 ותשובה ותפלה וצדקה : בפיוט (לימים נוראים) ונתנה תוקף.

רוע הגזירה היינו ע"י ג' בחי' אלו יחד, ע' לקי'ט בש"ש בדי'ה מי יתנך, וזהו הוא מתחלתו ועד סופו ברשעו ע"ד רשע ורע לו והוא כי בק"נ יש טו"ר ע"כ נופלים בו הרהורי תשובה משא"כ בג"ק שלמטה מק"נ שאין בו טוב כלל, והנה חמשה הוא לטובה הן בחי' ה' חסדים וכענין ה"פ אור שבמעשה בראשית שענינו להמשיך מבחי' הוא מההעלם אל הגילוי וכמו כי הוי' הוא האלקים, הרי ע"י הוא נמשך חיבור ויחוד ש' הוי' בשם אלקים או י"ל ענין הוא לטובה שהוא ג"כ בחי' עלייה, אבל אין העלייה ע"ד הסתר פנים כ"א אדרבה ע"ד וישע ה' את ישראל ביום ההוא כו' וכענין ומשה עלה אל האלקים וכענין עולת שבת ועולת תמיד שהעליות הן עליות הכלים שיאיר בהן האור יותר, וזשארז"ל סנהדרין פ"ב דכ"א סע"ב בענין הוא עזרא עלה מבבל שהעלייה בבחי' תורה דוגמת ומשה עלה והוא עזרא זהו אחד מחמשה הוא כנ"ל, וא"כ הוא מתחלתו ועד סופו ע"ד שאור החסד אינו מתעבה כו'.

עו"ל פי' הוא שהמקיף והפנימי מחוברים יחד וזהו אברם הוא אברהם כו' ויש בחי' זו בקדושה ואז זהו תכלית הטוב וזלעו"ז בקליפה כו' והנה גבי אברם הוא אברהם היינו שהאיר בו מבחי' כתר הוא דא עתיקא כמ"ש בתו"א ר"פ לך, וזהו בחי' גבוה כמ"ש במ"א שמה שאמר ריב"ז איני יודע באיו דרך מוליכין אותי שנסתפק על בחי' כתר שבנשמתו אם האיר בו אף שהי' זה מגודל ענותנותו עכ"פ מבואר שזהו בחי' עליונה מאד וכנודע שהכתור הוא המחבר א"ס עם האצ"י כו', וחיבור זה של המקיף דאברהם עם הפנימי יובן ע"ד משה משה לא פסיק טעמי' בתו"א בביאור ואלה המשפטים דקכ"ז ע"ג כי משה שבאצ"י ושבבריאה שוין, וזהו הוא משה כו', והגם ששם פי' דאברהם אברהם פסיק טעמי' מ"מ י"ל הפסיק ג"כ מחבר ג"כ ב' בחי' אברהם, וע' ביאור כי תצא שגלוי המקיף של הנשמה בחי' מזלי' גבוה מגילוי אליהו.

יא) והנה אית לן חד הוא דעדיף מכולהו זהו אנת הוא חד ולא בחושבן שאינו בחשבון ע"ס, והוא כתר עליון דאצ"י המחבר א"ס עם האצ"י כו', וזהו ועבד הלוי הוא להמשיך בחי' הוא הוי' אלקינו, ועי"ז מונע התפשטות חמשה הוא לרעה שמבחי' השתלשלות הה"ג, כי אף שיניקתם מבחי' ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא כו', זהו עדיין מבחי' עורף דא"א, אבל מבחי' פנימיות הכתר נמשך יאר ה' פניו אליך ישא ה' פניו אליך, וזהו כי גבוה מעל גבוה שומר, גבוה זהו ענין יום ההוא, אך יש בחי' גבוה יותר ומשם נמשך הגילוי, וזהו אשירה להוי' כי גאה גאה ב"פ גאה ועי"ז סוס

שומר ריב"ז : ברכות כח, ב. לקוטי תורה ויקרא ג, סע"ד.
בתו"א . . דקכ"ז ע"ג : בהוצאת קאפסוט תקצ"ז. בהוצאת קה"ת עו, ג.
ביאור כי תצא : לקוטי תורה תצא לו, ד. ספר המאמרים תקס"ה ע' תתלב.

ורוכבו כו', ובחי' אשירה זהו בחי' הלויים שעבודתם השירה וזהו ועבד הלוי הוא כו', וי"ל ג"כ שבחי' זו זהו ענין יד רמה שלמעלה מבחי' ימין ושמאל כו' ע' בת"א בד"ה לבסומי בפוריא דרוש הראשון, והיינו כי ימין ושמאל שייך באצי' ושם הם ה"ח וה"ג עשר אצבעות, אבל בע"ק לית שמאלא בהאי עתיקא, וא"כ לא שייך משם יניקת הגבורות קשות, וזהו אית לן חד הוא דעדיף מכולהו כו', ולפמש"ל דפי' הוא משה ע"ד משה משה לא פסיק טעמי' א"כ עדיף? הוא הוי' אלקינו, זהו ג"כ התחברות ב' שמות הוי' מה שעכשיו הוי' הוי' ופסיק טעמא בנייהו יתחברו יחד ממש וז"ש ביום ההוא יהיה הוי' אחד כו' כולו הטוב והמטיב שיהי' ז"א במדרגת א"א דלית שמאלא כו', וזהו ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה כו' זה הוי' ה"ז ענין הוא הוי' אלקינו, והנה הוא פי' בשל"ה בהקדמה ר"ת הוא ושמו אחד, והיינו שמזה יומשך שיהי' השם נקרא כמו שנכתב וזהו אית לן חד הוא דעדיף מכולהו שבחי' הוא דמשה היינו התחברות אצי' בבי"ע אכן הוי' אלקינו שיאיר ע"ק ממש בוז"א והיי' נק' כמו שנכתב יומשך גלוי זה בבי"ע גם חד הוא זהו ע"ד ב"פ הוי' הוא האלקים בד"ה שובה שבחי' הא' זהו שנמשך ע"י משה כו' אבל בחי' הב' זהו הגילוי דלע"ל, וזהו אית לן חד הוא דעדיף מכולהו ואפ"ל לכן לע"ל יהי' הלויים כהנים כמ"ש בסש"ב פ"ג היינו ועבד הלוי הוא כו', ואפ"ל פי' אמת אתה הוא ראשון ואתה הוא אחרון היינו ב' הבחי' דהוי' הוא האלקים שנו' בד"ה שובה הנ"ל, ועמ"ש ע"פ הוא עבר לפניהם.

(יב) עוי"ל לענין ועבד הלוי הוא, להעיר מענין בעלי תשובה וצדיקים עיין בת"א בד"ה וישלח יעקב, ועמ"ש ע"פ מי יתנך כאח לי בלק"ת בשה"ש ועיין בזהר פ' ויקרא דף י"ו ע"ב שהבע"ת ממשיך בבינה ומבינה עד היסוד והצדיק ממשיך מיסוד למל', והענין ע"ד שכ' בת"א פ' בראשית בביאור כי כאשר השמים החדשים שבאצי' איהו וחיהו וגרמוהי חד וזהו כל הנקרא בשמי משא"כ בי"ע הוא עולם הפירוד ושיומשך בבי"ע שיהי' ג"כ היחוד כמו באצי' זהו ע"י תומ"צ רצוא ושוב, וע' מזה בלק"ת בשה"ש בד"ה ששים המה דרוש הראשון, וזהו בחי' הצדיקים כי ת"י כל הנקרא בשמי צדיקיא דאתקרי בשמי, ולכן ג"כ שם צבאות בצדיק, וזהו ענין ונתתי שלום בארץ כי שלום חיבור ב' הדיעות שמלמטלמ"ע ושמלמעלמ"ט, בן פורת יוסף אותיות תופר כו', אבל הבע"ת ממשיך תוספות אור מא"ס ב"ה באצילות והיינו כי באצי' ג"כ יש ב' בחי' ג"ר כח"ב וז"ת, ובינה שכינתא עילאה הנקרא תשובה משכנת ג"ר על ז"ת כו', והנה בינה נק' על הוי' כי בה התגלות עתיק

לית שמאלא בהאי עתיקא : נסמן לעיל ע' איתשלג.

בשל"ה בהקדמה : בית ה' ד, א.

בד"ה שובה : לקוטי תורה דרושים לשבת שובה סו, ג. ספר המאמרים תקס"ה

ע' תתקי.

ע"פ והוא עבר לפניהם : ראה אור התורה וישלח תתפד, ב.

והוא על הוי' ז"א, וזהו ענין יוהכ"פ לפני הוי' תטהרו והנה ונהר יוצא, יש בו ב' פירושים הא' כי יסוד אבא נק' ונהר יוצא מעדן חכמה ומו"ס להשקות את הגן בינה וז"ס ג"ע העליון, והב' ונהר יסוד ז"א יוצא מעדן להשקות את הגן מל', זהו ענין ב' המשכות הנ"ל, וא"כ הצדיק ממשיך מסוכ"ע ז"א דאצילות הנק' קודב"ה בממכ"ע מ' ובי"ע בחי' בן פורת ותופר כו', והבע"ת ממשיך מע"ק המאיר בבינה שלמעלה גם מבחי' סוכ"ע ואינו בגדר עלמין כלל שיאיו בז"א שהוא סוכ"ע כו', וא"כ אעפ"י שמעלת בע"ת גדולה יותר עכ"ז יש מעלה בצדיק שבו ועל ידו דוקא נמשך הגלוי בכי"ע וזהו ענין הדירה בתחתונים והטעם שהכח הזה בצדיק דוקא כי יסוד זהו כח ההשפעה למטה, ועמ"ש ע"פ אל יתהלל החכם כו' כ"א בואת יתהלל כו' וע' בד"ה לך לך והיינו כי בינה עד הוד אתפשטת ויסוד אבא ארוך א"כ ע"י בינה שהיא תשובה לא נמשך רק עד הוד, ויסוד מקבל מאבא וא"כ בבחי' זו צדיקים גבוהים יותר כו' או ע"ד משה ואהרן שמשה הי' כבוד פה כו' והורדת השפע למטה זהו ע"י אהרן וכמ"כ הוא ענין תושב"כ ותושבע"פ כו', ולדרך הראשון לכאורה קשה א"כ הצדיקים שרשן גבוה יותר, ואפ"ל הנה ענין תשובה זהו בכל מאדך וירוע הפירוש דר"ל מאד שלך שלפי ערר הכלי שלך הוא בלי גבול, וזהו בחי' מאדך ואף שלגבי מי שהוא גדול יותר במעלה ומדרגה אהבת מאדך של זה היא אצלו מוגבלת ואינו נק' אצלו כלל בכל מאדך וכמו תינוק כשמתאוה דבר הוא בתוקף גדול ויוכל רוחו לצאת מתוקף תשוקתו כמו בגעגותו לאמו כו' משא"כ בגדול שיכול לעצור התשוקה בלבו ולסבול העדר רצונו ואינו ניכר כלל כו', ועד"ז יובן ענין אהבה גדולה שאצל מי שאין כלי מוחו ולבו גדול כ"כ נק' בכל מאדך ממש ותשתפך נפשו אל חיק כו' ולגבי מי שמוחו ולבו גדול אהבה כזו וגדולה מזו מתיישבת עדיין בלבו ולא הגיע עדיין לבחי' מאד כו', ומ"מ כיון שלגבי זה התחתון היא בכל מאדך היא דוקא מעורר בחי' א"ס כו', משא"כ האהבה של העליון המוגבלת בכלי שלו לפי שהכלי גדולה יותר הוא אינו מעורר רק בבחי' אצ"י בחי' צדיק כו' והרי מ"מ כלי שלו גבוה יותר וזהו ענין צדיקים ובע"ת כו' אשר בע"ת שרשם מבינה הנק' בכל מאדך ונק' הוא וצדיקים שרשן מתכמה שאינו נק' הוא כ"א כי אתה אבינו, וז"ל המאור"א אות ה"א סעיף י"ג הוא כינוי לבינה וכ"ש לכתר ולא מפני ההעלם נקרא הבינה הוא שהרי חכמה נעלם יותר ונקרא אתה אלא כי ת"ת דבינו נעשה כתר לז"א וכל כתר נקרא הוא עכ"ל והוא מהע"ח של"ד פ"ב, ועיין מענין הוא באדר"ז דר"צ ע"א מבואר שהוא בע"ק ואתה בז"א, וא"כ אין התירוץ מובן כ"כ דכיון שהחכמה גבוה מהבינה וגם ת"ת דאבא הוא נשמות הכתר דז"א שמתפארת דבינה, א"כ אמאי הבינה נק' הוא ולא החכמה

ע"פ אל יתהלל : ראה אור התורה ירמי' ע' תתעה.
 בד"ה לך לך : ראה תורה אור ר"פ לך.
 בינה עד הוד אתפשטת : נסמן לעיל ע' איתסו.
 ויסוד אבא ארוך : נסמן לעיל ע' איתסו.

ולפמ"ש י"ל כי הבינה היא מקור המקיפים ר"ל לגבי ז"א שהוא א"פ ו' של שם והבינה היא אצלו כמו הכתר אל החכמה, ולכן היא בחי' אהבה רבה ובכל מאדך וכדמשמע בזהר פ' וארא דכ"ו ע"א גבי ובכל מאדך לאכללא לזן לעילא באתר דלית ליה שעורא כו', וע' בלק"ת פ' עקב בד"ה ולהבין שורש קישור בענין דחילו ורחימו רחימו ודחילו, אהבה זוטה האהבה שע"פ השכל זהו ו"ק דז"א ואה"ר שלמעלה מהשכל זהו בינה דהיינו הב' בחי' רחימו וא"כ לכן גק' הבינה הוא בחי' המקיף שלמעלה מהכלים דז"א וגק' כתר כו' משא"כ חכמה היא או"פ אלא שהיא או"פ מבחי' עליונה יותר מז"א ומבינה כו' המקיף שלו זהו א"א כתר הכללי כו' וכמו ערך פנימי דבריאה לגבי מקיף דיצירה כו' כמו כתר דיצ"ו וחכמה דבריאה כו', ומ"מ מצד שהבינה היא כתר ומקיף וגק' בכל מאדך ע"כ ע"ז מעורר התגלות עתיק שהוא הכתר הכללי, וזהו ענין בעל תשובה, שהבינה גק' תשובה, משא"כ החכמה היא א"פ וגק' אתה ולכן עליות יהכ"פ הוא ע"י אימא עילאה דוקא ומ"מ הרי החכמה היא או"פ הגדול גם מהמקיף והכתר דז"א, וזהו ענין הכהנים שהם בחי' אתה כמ"ש אתה כהן לעולם וכמ"ש בזה בזהר פ' בלק דקצ"ג ע"ב ובפ' עקב דף רע"א סע"א והרי הכהנים הם למעלה מהלויים שהכהנים הם מבחי' קדוש כמ"ש את הקדוש והקריב אליו והלויים נאמר בהם לטהרם שהם מבחי' טהור, ועמ"ש מזה בלק"ת פ' ראה בד"ה ושמתי כדכד ולכן נאמר ויבדל אהרן להקדישו וכמש"ל סעיף ט' אלא מטעם הנ"ל שהאתה דכהן הוא מחכמה הגבוה מבחי' בינה בחי' הוא דלויים כו' וכמו כן הצדיקים שרשן מחכמה ומחמת זה כחן גדול להמשיך האור בבי"ע שזה בא מהחכמה כי בינה רק עד הוד אתפשטת וביסוד מאיר החכמה כמו הראייה שמתפשטת למטה מהשמיעה כו', וזהו ענין אברהם שהי' צדיק ור' אלעזר בן דרודיאי שהיה בעל תשובה, ומבמ"א בענין יש קונה עולמו בשעה א' שע"ז הגיע למעלה עליונה גבוה מאד כו', ועמ"ש במ"א שעד"ז הוא הפרש בין חסידים הראשונים שהיו שוהין בתפלתן ט' שעות ביום מבחי' בכל מאדך א' היא יונתי יחידה שלמעלה מסמך מלכות ששים מסכתות שהן בו"ק דז"א הכלולים מיו"ד שיחא סדרי משנה שהרעו"ד גבוה מבחי' זו ובין רשב"י שהי' עסקו בתורה בפנימי' שהגיע לבחי' אתה אבינו דחכמה שלמעלה מבחי' הוא דבינה כו'.

אור קרח התורה א'תתסא

נאמרה שבת מברכין ר"ח תמוז תקבץ

(ביאורי הזהר פ' קרח דקע"ח ע"א)

ועבד הלוי הוא. הנה בזהר פ' קרח דקע"ח פי' פסוק זה בכמה אופנים, ומכללן איך שע"י הלויים גשלים הפגם שהי' בעולם ממה דלא אתבריא גופין דשדי' כו' יעו"ש. וצ"ל מה הי' זה פגם בעולם ממה שלא הי' שלימות לחיצוני' אדרבה כשאין שלימות בחיצוניו' יש יותר שלימות בקדושה וכמארז"ל ע"פ אמלאה החרבה לא נתמלא צור כו'. והנה להבין כ"ז צ"ל תחילה ענין מזריגות הלויים. והענין כי הנה ארז"ל על ג' דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמ"ח. עבודה הן הקרבנות שהי' יורד אש של מעלה ע"ג המזבח ארי' דאכיל קרבנין, ומשחרב בהמ"ק תיקנו תפילה כנגד הקרבנות. דזיינו למסור נפשו הבהמית שתוכלל באש של מעלה בחי' אה"ר הבאה מלמעלה ואתעדל"ע כו'. ולהבין כיצד הוא מרומז בתפילה איך שיורד בחי' אש של מעלה. אך הענין זהו אשר תקנו בש"ע לומר כל הברכות ברוך אתה כו', והוא ע"ד מ"ש ברוך ה' אלקי ישראל מן העולם ועד העולם, פי' מעלמא דאתכסיא לעלמא דאתגליא. דהיינו מבחי' סוכ"ע לממכ"ע. כי הוי' הוא האלקים. וכשמקשר נפשו הבהמי' לה' אחד אזי גם בחי' אש של מעלה מבחי' סוכ"ע שורה ומתגלה בנפשו. וזהו ברוך לשון המשכה מההעלם אל הגילוי להיות בבחי' אתה לנוכה. וביאור הענין כי הנה ארז"ל כל מה שיש ביבשה יש בים, ים הוא בחי' עלמא דאתכסיא ויבשה הוא בחי' עלמא דאתגליא. והנה ההפרש שבין יבשה לים בגשמיות שהברואים שבים אינם גוראים לחוץ כי הים מכסה עליהם, וגם חיותם וקיומם הוא בתוך הים דוקא וא"א להם ל[חיו' ביבשה שמיד מתים. משא"כ ברואים שביבשה הנה הארץ תוציא צמחה ועושה פרי למעלה, והגם שיניקתם ממנה הם נראין כאילו הן יש ודבר בפ"ע, ומכ"ש שאר הברואים אשר בהם נפש חיה למינה, ועד"ן יובן ההפרש ברוחניות למעלה ההפרש בין עלמא דאתכסיא לעלמא דאתגליא. כי הנה מבשרי אחזה שיש בנשמה שכל ומדות, והשכל נחלק לג' והמדות לז', ויש עליהם ג' לבושים מחדו"מ, וגם הם מתחלקים לפרטים רבים, ובכללן הם ה'

ועבד הלוי הוא : נעתק מבוך 292 צט, א. [והבא בפנים בתוך חצאי ריבוע גיתוסף טבוך 370 קמט, א. נמצא ג"כ בבוך 343 קמו, א. 462 קסו, א. 470 קפ, א. 581 סה, א. 869 קעב, ב.]

וכמארז"ל : רש"י תולדות כה, כג.
 על ג' דברים : אבות פ"א, מ"ב.
 ארי' דאכיל קרבנין : ראה יומא כח, ב. זהר בהקדמה ו, ב. זח"ב רעה, א. צו
 לב, ב. בלק ריא, א. ועוד.
 תפילה כנגד הקרבנות : ברכות כו, א"ב.
 כל מה שיש ביבשה : חולין קכו, א.

בחי' שכל ומדות ומחשבה דיבור ומעשה כגון נר"ג ח"י וכמה מיני מדריגות גבוה מעל גבוה וגבוהי' עליהן כולן הם בבחי' נר"ג ח"י כל א' יש לו בחינה בפ"ע מה שאין בחבירו, יש מי שעומד בבחי' ומדרגות כלות הנפש כו'. וכן הנשמה בפ"ע בג"ע יש כמה בחי' ומדרגות שונות. אך יש מהן בבחי' עלמא דאתגלייא שנראי' המדרגות מופרדי' בגילוי, ויש שהם עלמא דאתכסיא שהם בטלים במציאות במקורם שהוא בחי' סוכ"ע דכולא קמי' כלא חשיב. ומבחי' זו הי' מדרגות מרע"ה שנאמר עליו כי מן המים משייתהו מבחי' ים עלמא דאתכסייא, ולכן הי' כבד פה, שבחי' דיבור והתגלות נמנע ממנו לפי שהי' לו יתרון ומעלה בבחי' ומדריגות ביטול במציאות במאד כמ"ש ונחנו מה כו'. וזהו ענין הברכה ברוך אתה כו' מן העולם ועד העולם כו' שיהי' בחי' עלמא דאתכסיא ובחי' סוכ"ע שהוא בחי' ביטול דכולא קמי' כלא חשיב נמשך בגילוי גם בעלמא דאתגלייא וראו כל בשר כו'. אך כל בחי' ברכה והמשכה מלמעלה למטה זו היא (בחי' ומדרגות עבודת הכהן, אבל עבודת הלויים מדה אחרת היתה בהם) * ממטה למעלה דכתי' ועבד הלוי הוא, שבחי' עבודתו היא בבחי' עלמא דאתכסיא שלא יהי' בחי' ומדריגות עלמא דאתגלייא נראה לבחי' ומדריגה כלל ולא יהי' תופס מקום כלל כמ"ש אתה הוא ה' לבדך וגו', שאינו בגדר עלמין כלל לא בגדר ממלא וסובב. ולזה היתה עבודתם בשירה וזמרה בניגון, כי ענין הניגון הוא שאין בו רק התפעלות הנפש מפני גילוי התנועות, ולא מפני שיש בתנועות ההם מצד עצמם שום שכל והתחדשות אלא מפני גילוי התנועה מתעורר גילוי הלב, ולכן אפי' בניגון ישן יש התעוררות והתפעלות מפני גילוי התנועה שבה. כך הוא ענין עבודת הלויים בשירה להיו' בחי' התפעלות הנפש מצד עצמה ולא מצד עצם השגה להוליד מבינתו כו' מאחר שעבודתו בבחי' הוא בחי' אתה הוא לבדך וגו' דלמחת"ב כלל אלא התפעלות רעווא דליבא שיהי' נוגע עד הנפש נקודות הלב ולא להיות בחי' מקיף לבד. ועד"ז ניתקן פסוד"ז קודם ק"ש, ולכן קורין אותן פסוד"ז שהם כעין בחי' ניגון שהוא רק הרחבת הדיבור, וביאור הענין בתוספת ביאור לפרש הדבר הטיב כדי להלהיב לבו ונפשו שיתפעל מזה. משא"כ כשאומר הפסוקים ואינו נוגע לנקודת לבבו אין זה בחי' זמרה וניגון ואין זה עבודה תמה. וזהו ועבד הלוי הוא, פי' הוא היינו בחי' עלמא דאתכסייא. כי הוא הוא לשון נסתרה, משא"כ אתה לנוכח הוא בחי' גילוי, ועבודת הלוי הוא להיות עליי' מלמטה למעלה בעלמא דאתכסיא, וזהו בחי' פסוד"ז, ואח"כ בשמו"ע ברוך אתה כו' היינו להיות המשכה מלמעלה למטה זהו בחי' כהנים כו', והלויים היו כפופים לכהנים כמ"ש ונלוו עליך וישרתוך, כי תכלי' העליי' והרצוא הוא בשביל ההמשכה כמ"ש לשבת יצרה, וקרח רצה להפריד הלויים שלא יהי' בטלים

נר"ג ח"י : בראשית רבא פי"ד, ט. וראה קונטרס נר"ג בשערי זהר שם. בכמה דפוסים במדרש שם (וכן בפיוטים) הוא בשינוי הסדר, אבל בעץ חיים שער דרושי אבי"ע בתחלתו. ספר (ושער) הגלגולים פ"א (בתחלתו), ובדא"ח מובא ובדיוק בסדר זה. (בחי' . . . בט) : בבון 370 בחי' . . . בט.

לכהנים באמרו כי אדרבה מעלתם רמה ונפלאה שהוא בחי' הביטול להתכלל לגמרי בעלמא דאתכסייא, וטעה בזה כי העיקר הוא להיות דירה בתחתונים דייקא. וז"ש כי בחר ה' בציון אוה למושב לו, אוה היינו אותיות הוא רק בחי' הוא היינו העלאה בחי' וז"ה שהוא עלמא דאתגלייא בעלמא דאתכסייא הוא בחי' פלא עליון אות אלף כו'. ואוה הוא המשכה מבחי' פלא בעלמא דאתגלייא שזוהו בחי' כהנים כו', שעייז יהי' למושב לו לשבת יצרה דירה בתחתונים אלא שמ"מ מתחילה צ"ל בחי' לוי' להיות בחי' רצוא ואח"כ יהי' בחי' שוב כו'. וזהו בחי' שמאל וימין שהלוי' הם בבחי' קו השמאל שהוא בחי' העלאה וכהנים הם קו הימין בחי' המשכה, והלוי' הי' בטלים לכהני' כי שמאל צ"ל אתכליל בימין מטעם הנ"ל.

ב) והנה ע"י הלוי' שהוא בחי' תיקון קו השמאל שבקדושה עייז ניתקן הפגם שהי' בקו השמאל ממה דלא אתבריא גופיהו דשדי' כו'. וענין הפגם כי איתא בזוהר פ' משפטים ענין נפש הגר כו' שהוא לבוש הנשמה בגי'ע ומלבד אותו הלבוש מוכח בכמה דוכתי בזוהר שיש לנשמה בגי'ע גי'כ איהו גוף צח ומצוחצת. והחילוק בין לבוש לגוף, כי הלבוש אינו בבחי' עצמיות לנשמה כמו הגוף אלא שנראה תארו בו. גם שהלבוש ידוע הוא מן מאור העליון שלמעלה ממנו אלא שנתגשט ונשתלשל כ"כ למקום נמוך ע"י שיהא לבוש עב להיות מתכסה כדי שעל ידו יוכל לקבל הארת המשפיע ולא יתבטל, עד"מ כמו פרגוד מסך המבדיל מהשמש שלא יאיר כ"כ. אבל הגוף באמת הוא מגושם ונמוך מאד מהנשמה אלא שהוא מתאחד ויש ערך ושויות למובחר שבגוף עם הארת חיות רוחניות של הנפש, עד שחיות של הנפש נתפס ונקלט בבשר הגוף והי' לאחדי' ממש. ולהבין צורך בחי' גוף של הנשמה קודם שבאה לעולם כ"א לא הי' בחי' גוף לא הי' יכול להיות בחי' נשמה ג"כ ע"ד המבואר בע"ח שמרום המעלות עד מדרגות התחתונות הם בחי' אורות וכלים, אפי' כבי' בא"ק שאין שייך לומר שם בחי' כלי אבל כח הכלי יש בו (כמ"ש בע"ח בזה הלשון כי כן הא"ק שהוא בחי' העצמיות שבו יש לו גוף זך שבו מתלבש עצמותו כדי להתלבש אח"כ בגוף האמיתי שהוא אצי') והראי' שנקרא גולגלתא אח"פ כו'. וצורך הכלי' משני טעמי', א' שאם לא הי' בחי' כלים לא הי' יכול להיות הבריאה כסדר השתלשלות כי לא הי' שום ממוצע או שלא הי' מאיר כלום לעולם שלמטה ממנו כי אידי דטרירד למיבלע לא פליט או שהי' בא בשפע רב והכלי מגביל את האור בצמצום כפי המקבל, ועיקר הטעם שבאמת לא הי' יכול להיות

פלא . . אלף : ראה תקוני זהר ת"ע (קלה, א). הקדמת הראב"ד לספר יצירה נתיב הא' (ירושלים תשכ"ב — יא, א).
 בזוהר פ' משפטים : ראה שם צח, ב.
 כמ"ש בע"ח : שער ס"ד אצי' למהרח"ו פ"ג.
 אידי דטרירד למבלע : הובא בכ"מ ברא"ת. וראה חולין קת, ב.

שום אור בלי כלי, כי אור הוא התפשטות ובלוי כלי הי' חוזר לשרשו ולא הי' יכול להיות אפי' אצילות וג"ע העליון ועוד הגבה למעלה. ומבשרי אחזה שמהות המדה כגון אהבה וכו' וכשאינה פועלת בגילוי הדיבור אז היא כלולה בהעלם תוך כח השכל ולא נקרא בשם משפיע כלל עד שנמשכת ונתגלי' בלב שהוא כלי להמדה שתתפס ותגבלת בו אזי נק' אור להאיר בדיבור ולהוציא תמיד אל פועל הגילוי ממש. כן כבי' בכל אורות עליונים בין חסדים בין גבורה אין נקראים אורות משפיעים אלא כשנתפסים בכלי אז יאירו בהכלי' ומצד הכלי תהי' ההשפעה של האורות למטה בבחי' גבול ומדה. וזהו שמבואר במ"א ענין הסבי עיניך מנגדי שהם הרהבוני, כשהתגברו' רשפי אש בתפילה לצאת הנפש מגדר כלי הגוף הרי בא לכלל מהות אור הנשמה כמו שאינה בכלי שהוא בחי' הסתלקות לגמרי ויהי' כלא הי'. וזה היפוך ענין השתלשלות עולמות באו"כ שיהי' דוקא יש ודבר ע"כ א' הסבי עיניך וגו'. וא"כ כל בחי' מעלה ומטה שיתכן לומר בעולמות עליונים אינו מצד עצמיות הארת החו"ט שהוא אוא"ס ב"ה מקור כל האורות עליוני' שהרי עצמיות האורות בטילים בשוה במקורן והי' כלא הי', אלא מצד התפשטות האורות תוך הכלי' וכלי' מכלי' שוני' לפי התפשטו' וצמצום האור בו מצד זה יתכן שכלי האור העליון הוא אור ומקור לאור וכלי של התחתון, כללו של דבר שבכל עולם הם האורות וכלים אלא שבאצילות איהו וגרמוהי חד בהן וכל היותר למטה הכלי מתעבה עד שבעוה"ז הכלי' גשמי'. וזאת ידוע שמבחי' הוא נמשך בכל פרצוף חו"ג עד שנמשך בשימ"ב וששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ ב"ע. נמצא קו הימין נמשך מרום המעלות בבחי' או"כ עד שבא הנשמה של אדה"ר בגוף ממש, אלא שהי' בודאי צח ומצוחצח והראי' שהניחו בג"ע לעבדה ולשמרה מ"ע ול"ת רוחניות שיבער הקוצים ויעלה הרפ"ח ניצוצי'. וזהו ת"ח לא אתקיים עלמא ולא אשתלם עד ההוא שעתא דנפיק אדם כו' כו' כדין אשתלימו עילאי ותתאי ואשתכח חדוה בכולהו עלמין כו', כלומר כי תכלי' הבריאה הי' להיות דוקא עולם יש ודבר ושיהי' לו בחירה לאכפייא לסט"א שיהא ימינא שליט על שמאלא. נמצא כשנברא אדה"ר בהיכלות הג"ע הי' צריך להיות זלעו"ז לברא השדי' ג"כ בגופא דלהון, אלא בההוא שעתא דבעא יומא לאתקדשא הי' נפקי רוחיהון לאתברי גופא דלהון ואתקדש יומא ולא אתבריאו, כי בא שבת בא מנוחה שחזר הדבר למקורו להתכלל למעלה בעליות פנימיות עולמות ואשתאר עלמא כמה דאתפגים מעובדתא ואתחסיר כו', כלומר כיון שעלה ברצונו להמשיך האורות בכלי' (והכלי' התחתון לא נגמר נמצא לא יכול בכאן להאיר מכח העליון מחמת מניעת הכלי נמצא הוא נחשב כמו קצת פגם בקו השמאל כולה ע"ד משל

בראשית המשכת הקו השמאלי הכלי צח ומצוחצח דאיהו וגרמוהי [חד] והכלי עליונים נעשים פנימי' ותחתוני' בהדרגת והשתלשלות המדרגות. נמצא אם אין כלי למטה לקבל גם הכלי עליון שמאיר למדרגות דלמטה האור בא לה בצמצום כמ"ש [כי] אם אין מי שיקבל או גם השרש עליון אוסף חלקו כמ"ש נע"ה ולא ברצונו כי רצונו להשפיע רק בשביל חסרון התחתונים שאין יכולים לקבל ע"ש. כן מובן כאן [מחמת] שלא הי' שלימות הכלי למטה הי' קצת חסרון בקו השמאל רק מפני שראה המאציל כבי' שלא הי' להגופים דשדים שלימות בהמתקת גבורות דילהון בשרשן ממש לכן אתקדש יומא.

ג) כל זה הי' בשעת בריאת עולמות הי' שלימות לקו הימין ולא לשמאלא וכשחטא אדם לא הי' הוא גם כן כלי כי כלי נקרא מה שבטל לאור והחטא הוא ההיפוך. כיון דאתקדשו עלמין וישאל אשתלמו בדרגיהון זהו מ"ת שקנו קדושה כל העולמות, כי אורי' מחכ' נפקת וחכמה היא קו הימין חח"ג. ונשתלשלה ונתלבשה (ה)[ב]עולמות שהיא תורה דבריאה ודיציי' עד שירדה למטה להתלבש בגשמיות עוה"ז דהיינו בקלף וצמר שהם דברים גשמיים מבחי' נוגה וכדומה. וישאל קבלו אורי' כדין אתקדשו ואשתלמו בדרגיהון ואשתכחו ליואי בסטר שמאלא כלומר כי להם ג"כ ניתנה מצות שיר לשורר על הקרבן ודוכן שהוא בחי' גבור' רשפי אש כדין אשתלמו ההיא פגימא דעלמא מסטר שמאלא כו' ליואי בארונא אשלים לכולא מאי בארונא בהאי מטולא דהוי נטלא במשכונא אשתלי' כל האי פגימו על ידיהו. פי' מחמת שהם היו בחי' גבורות והוי בטילים לגבי ארונא דהוה נטלי' לי' ששם לוחות העדות אורי' שהוא ימינו אתכליל שמאלא בימינא ומה שאשתלי' דוקא בליואי ולא ביצחק שהי' ג"כ בחי' גבורות וכמדומה לי מפני שעדיין לא ניתנה התורה ואינו דומה המצוה ועושה לשאינו מצוה ועושה. כלומר כי באינו מצוה אעפ"י שמדבק בה' כענין חנוך שהי' תופר מנעלים והי' מייחד יחודי' מפני שהי' מופשט מהעוה"ז והי' בחי' מרכבה שהי' בטל בכל עשייתו לה' כבי' לא הי' עשיי' זו כלי לשרות בו רצון העליון. ונמצא שאף הכלי של האור נקרא אור שהוא ענין הסתלקות להבטל ולהכלל במקור החיים. משא"כ באשר קדשנו במצותיו שבכל מצוה ומצוה גשתלשלו כבי' רצון העליון וכשיעשה המצוה בדחילו ורחימו שכליי' מעלה רצה"ע עד עולם הבריאה ובדו"ר טבעיי' כו' ושם מאיר ומתגלה אא"ס בגילוי רב כי חיות המצוה הזה שהי' מלובש בה רצון העליון מחמת קדושת המצוה הוא שם ג"כ כלי שיכול להאיר בו אלא שמקודם הי' כלי גשמיות עד"מ טלית של צמר וציצית. ועכשיו נתעלה הכלי ונזדכך להאיר בה בגילוי רב משא"כ בלי שום כלי א"א להאיר כ"כ עד"מ להב אש שמאיר בעודו אחוז בהעץ או בפמילה וכשנפרד הלהב

חנוך שהי' תופר מנעלים : ראה עמק המלך שער קרית ארבע פציה (קג, ב) במדוש.

מהעץ השורף כו' * שלא נפרד מרחוק אזי מאיר מעט מפני שהאור זה שאצל האש נתחמם מעט מחום האש נמצא יש ללהב איזה כלי שהוא אור החם ויכול להאיר משא"כ כשיפרד מרחוק באור העולם אזי אין לו כלי להתלבש בו להאיר בעולם הגשם הזה כן עד"מ בעבוד' ה' כל זה שלא ניתנה התורה לא ה' עבודת שלהם כלי לרצון ה' ולא יכלו אלא לעשות בחי' מרכבה לבטל כל דבר לבורא כו' כנ"ל. וזה אשתלימו ליואי בדרגיהון כי להם ניתנה המצות שיר בפה ובכל זה לשיר על הדוכן וקרנן שהוא בחי' גבורות רשפי אש נמצא נעשו הם הכלים לסטר שמאלא ומחמת שעבודת הקודש עליהם בכתף ישאו אתכלילו שמאלא בימינא.

ד) ולהבין זה בתוספת ביאור כמ"ש בזהר פ' קרח (דקע"ח א') ועבר הלוי הוא (כ) [ב]ההיא שעתא דבעא יומא לאתקדשא כו' ואתקדש יומא ולא אתבריאו כו' עיין בהקדמה בראשית י"ד ע"א שהקשה הזוהר וכי לא ידעא כו' לאעכבא כו', ועיין מזה עוד בראשית דף מ"ז ופ' נשא דף קמ"ב סע"ב הוה ברי' רוחין אתית מטרוניתא כו' והובא בסה"מ סי' רכ"ג ועיין בביאורי זוהר כאן מ"ש ע"ז. ותוכן ענינו דהטעם שבריאחם ה' סוף יום השישי הוא לפי שאין התחלת יניקת החיצוני' אלא אחר כלות של כל שפע הקדושה וכמשל המוריק יין מחביות שאחר כלות כל היין יתחילו לצאת השמרים כו' והי' צ"ל בריאת גופים לבחי' אור ושפע זה (כי האור נמשך מבחי' ממכ"ע והגוף והכלי נמשך מבחי' סובב כל עלמין ע"י בחי' ממכ"ע) וע"י דאתקדש יומא ושבת אותיו' תשב שהוא בחי' או"ח ועליות העולמות וממילא נפסק ירידת השפע ולא נבראו [הגופים הנ"ל והי' זה בכוונה שאל"כ הי' יורד ההשפעות לחיצונים יותר מדאי כי שמאל] (ומ[דן]חה השפע למטה מטה גם לחיצוני' כמ"ש במ"א ולכן הי' בריאה זו שמטטרא דשמאלא ביהש"מ כדי שיבוא השבת ויפסיק ע"י עליי' העולמות. עמ"ש בזהר פ' פקודי ע"פ זהב התנופה כו' ואשתאר עלמא כמה דאתפגים. אע"ג שהאורות נבראו רק הכלי' חסרו אך אין בחי' שלימות כלל להאור אם אין לו כלי וכמשל האור הגשמי שאם אין לו פתילה יסתלק לשרשו והיו כלא ה' נמצא הכלי היא הגורמת גילוי האור (ועמ"ש לקמן שזהו ענין הקדימו נעשה לנשמע וגם מש"ל שהכלי' שרשן מבחי' סובב כל עלמין היא העיגול שלפני [ה]קו והאורות שרשם מבחי' ממלא כ"ע שהיא הקו). אך מ"ש ואשתאר עלמא כו' דלכאורה אין הפגם רק להחיצוני' וא"כ אדרבה באבוד רשעים רנה וכבר מבואר התירוץ למעלה. ותוכן הענין דהנה כתיב אשר ברא אלקים לעשות פי' לעשות לתקן. והתיקון הוא בירור הרפ"ח שנפלו בשבה"כ ועי"ן יהי' יתרון האור מהחושך, ולכוונה זו נברא אדה"ר בגוף שיקיים לעבדה וע"י זיכור ותיקון הכלי' דעשי' ע"י הגוף האדם

מד"י דעשי' שהם הכלים היותר תחתוני' עי"ז מאירים בהם הכלים העליוני' מהם וממילא גם הם מקבלי' מהיותר עליוני'. כי זהו הכלל שכצ"ל השפעה מעולם עליון לתחתון נמשך עי"ז אור הרבה (כ) [ב] העולם העליון המשפיע כו' וכמ"ש במ"א ע"פ בעמדם תרפינה כו' עד שנמשך אור חדש מא"ס ב"ה. אך אדה"ר הוא מסט' דימינא רק שהוא צריך לעשות ולתקן גם סט' דשמאלא כו' ולכן אילו גבראו הכלי' לסט' דשמאלא ג"כ והיו מזדככי' ומתב(ש)[ר]י' עי"י אדה"ר הי' זה שלימות כנ"ל דדוקא עי"י שיהיו בחי' כלי למטה ואו הי' השפע מלמעלה למטה ועי"ז יהי' גילוי אור החדש מא"ס בקו השמאל כו'. משא"כ בהעדר הכלי למטה ממילא נחסר האור בקו השמאל גם למעלה מעלה לפי שאין צריך להשפיע למטה כו', וכמשל גשמי הנזכר בפרד"ס מהרמ"ק מהמינקת שכשאינה (י') [מ]ניקה נחסר חלבה כו' א"כ הרי חסרון הנ"ל הי' חסרון בהעולם כו' אלא שלא הי' אפשר בענין אחר כי אם הי' נשלם הכלי בסט' דשמאלא היינו גם בקליפות כמו בקדושה לא הי' ביכולת לתקנם מה גם שאו לא ניתנה התורה שהיא בחי' שלימות כלים דקדושה כדלעיל החילוק בין יצחק ללויים כו', לכן הוכרח לישראל פגימו זו, וזהו ג"כ ענין רוח צפונית שלא גברא בשלימות כו'. משא"כ בקדושה הנמשך מסט' דימינא נשלמו הכלים. ולכן יש בקדושה בחי' זיווג גופני שהוא עי"י הכלים והוא למעלה מבחי' זיווג נשיקין שמבחי' האור, כי עי"י הכלים יומשך עצמות האור ולא זיוו והארה לבד כמו בנשיקין כמ"ש במ"א מענין הטפה שהוא גשמיות וגמשך עי"י הכלים ובה מלובש מעצמיות הושכל והנשמה שבו כו'. וע"כ עונתן של ת"ח בלילי שבת דוקא. כי בקדושה נשלמו הכלי' משא"כ בסט"א עי"י דאתקדש יומא דשבת חסרו הגופין והכלים ולפי שאו בלילי שבת חסרו כלים שלהם ע"כ או הזמן המוכשר בקדושה לזויות או זיווג גופני עי"י הכלים ואו דוקא אין לסט"א חלק בזה שהרי אין להם בחינת זו כו'. וזה מרומז בוהר [בראשית] ובאד"ר נשא קמ"ב כנ"ל).

כ"ן דאתקדשו ישראל ואשתכחו ליוואי בסטר שמאלא כדין אשתלים ההוא פגימו דעלמא כו'. כי הלויים הם מבחי' כלים דגבורה ולכן הי' עבודתם בשירה בפה ובכלים שהעליות הוא עי"י השיר כו', והם היו נושאים הארון שבו הלוחות שהם מבחי' ימין כמ"ש מימינו אש. הרי הלויים שמבחי' שמאל אוכללו בימינא. נמצא געשה תיקון לכלים שמבחי' קו השמאל. והוא כמו בשבת שהוא עליות הכלים כו'. משא"כ קודם הלויים עם שהי' ג"כ בחי' גבורות דקדושה כמו יצחק אבינו דכתיב ופחד יצחק הי' לי אין זה רק בחי' אורות כמ"ש באגה"ק בסופו דדו"ר הן בחי' אורות של האדם, אבל הלויים שעבודתם מצוה בתרי"ג היא בחי' כלים דגבורה לעבוד ולמשא וג"כ נשאו הכלים דוקא. וזהו ענין הקדמת געשה לגשמע, פי' נשמע היא קבלת האור והיינו עי"י געשה הוא בחי'

כלים. וזה משני טעמים הא' כנ"ל שבלתי הכלי מסתלק האור לשרשו והב' כי באמת שרש הכלי גבוהי' מהאורות כו' (ולכאורה צ"ל הלא החסרון הי' מצד העדר הכלי' בסט"א ואיך לויים שהם כלי' דגבורה דקדושה ישלימו זה הלא בקדושה הי' ודאי כלי' תחלה ג"כ גם בקו השמאל. אך הענין כנ"ל דאין החסרון מצד העדר כלי' דסט"א עצמן דאדרבה כו', אלא לפי שע"י חסרון שלימות הבירור בקו השמאל ממילא לא יהי' גילוי האור בכלי' למעלה בקו השמאל דקדוש דהא תלי', ולכן ע"י לויים שנעשו כלים דקדושה בקו השמאל בעשי' גשמיות עכ"פ עיי'ן יוכל להיות בירור קו השמאל בשלימות מטט"א משא"כ מקודם מ"ת שלא הי' גילוי ועשי' כלים דקדושה העליונה שמבחי' רמ"ח מ"ע בעשי' גשמיות לא הי' אפשר להיות בירור קו השמאל כו' ומקו הימין י"ל הי' יכול להיות הבירור גם ע"י האורות כי דוקא מבחי' קו השמאל הוא עיקר יניקת החיצוני' כי זהו פי' שמאל דוחה כנ"ל. משא"כ ימין מקרבת ולא נמשך מזה השפע כ"כ לחיצוני' כו' שמההשפעה שנמשך בבחי' קירוב ע"ד יאר ה' פניו הוא אליך דוקא. רק מבחי' שמאל דוחה מקבלי' הם שמבחי' זו נמשך למטה מטה עד שאול תחתית ולכן כדי לברר שפע זו ולהחזירה לשרשה לקדושה אין זה כ"א ע"י כלי' דגבורה דקדושה שבבחי' עשיי' גשמיות שעיי'ן יהי' הבירור להעלות מעשיי'. וזהו שנשארו הארון במדבר להכניע החיצוני' ולהעלות הניצוצי' לשרשן כו' וזהו ועבד הלוי הוא.

פ' חקת

פ' פרה דשנת חרכ"א

וידבר ה' אל משה זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר. וצ"ל מהו דכתיב כאן ב"פ ה' וידבר הוי' ואח"כ אשר ציוה הוי', גם צ"ל פ' חוקת התורה. והענין כי הנה זאת חוקת התורה הפי' הוא שמצות פרה נמשכת מחוקת התורה. והענין שהוא בהי' אותיות החקיקה. כי פ' חוקת לשון חקיקה. כי הנה כל התורה נק' תורה שבכתב. כי כמו כתב הוא דיו על קלף שיש בוה שני דברים דיו וקלף כמ"כ התורה ניתנה באש שחורה ע"ג אש לבנה. הרי יש כאן שני דברים. אבל הנה אותיות החקיקה הוא מיניה וביה. ואין כאן דבר נוסף. ועד"ז הוא עשרת הדברות חרות על הלוחות שהוא מבחי' אותיות החקיקה. והנה פרה אדומה היא גם כן מאותיות החקיקה. וע"כ נא' במצות פרה זאת חוקת התורה. ולהבין זה הנה צ"ל ענין פרה אדומה דכתיב ויקחו אליך פרה אדומה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול. מנה כאן ד' דברים. דוגמא לזה הוא כמ"ש ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ומשטן יפרד והי' לארבעה ראשים כי הנה נהר יוצא מעדן להשקות את הגן הוא ג'ן סדרים דאורייתא. והנה אח"כ ומשם יפרד, שמתחיל טורי דפרודא. אך אינו עדיין כ"א טורי דפרודא שרש ומקור הפירוד, כי הם בקדושה ד' מחנה שכינה, אבל כשנמשך אחר כך למטה הנה נעשה פירוד ממש. כמו ד' מחנה שכינה הם ד' נהרות מורה על ד' גליות, כי נהר פישון זו מצרים. והנה כמ"כ מרומז בפרה, כי פרה זו מצרים כמ"ש עגלה יפה פ' מצרים. אדומה זו מלכות בבל כמ"ש אתה הוא רישי די דהבא. תמימה זו מלכות מדי, פ' אשר לא עלה עליה עול מלכות יון. וע"כ מאחר שבפסוק זה כתיב והי' לארבעה ראשים שמורה על ד' גליות, וכן בפרה מרומז ג"כ ד' גליות. הרי יש

וידבר ה' אל משה : ועתק מבין 567 פג. א. ונמצא ג"כ בבין 485 קצה. א.

הנחה — הלשון בכ"מ צריך תיקון.

ראה אור התורה חקת ע' איתרכא.

התורה ניתנה . . אש לבנה : ראה רש"י שיר השירים ה, טז (ד"ה שחורות) זהר נשא קלב, א. רש"י ברכה לג, ב. תנחומא ר"ם בראשית. ירושלמי שקלים פ"ו, סה"א. ג'ן סדרים דאורייתא : זהר וירא קד, ב. תקוני זהר תי"ג (כט, רע"ב) ובהנסמן בניצוצי זהר שם. שערי זהר למגילה ל, ב ד"ה ובשאר.

ד' נהרות . . ד' גליות : ראה בראשית רבא פט"ו, ד. אור התורה בראשית תקס, ב.

לקוטי שיחות — טז וארא ע' 91.

נהר פישון זו מצרים : רש"י בראשית ב, יא.

פרה זו . . ד' גליות : ראה פסיקתא דרב כהנא פרשת טרה פס"ג (ט, ב).

פסיקתא רבתי פ"ה, טו. ילקוט שמעוני עה"פ. תנחומא (באבער) חקת כו. רבינו בחי' חקת יט, ב (ע' קלד) זהר פקודי רלו, סע"א. אור התורה חקת שם ע' איתרכב.

א'תתמט

שייכות לפרה לענין ומשם יפרד והי' לדי' ראשים דכתיב שם. ולהבין זה מהו השייכות הנה צ"ל מקודם ענין ג"ע. כי הנה כתיב ויניחהו בג"ע לעבדה ולשמרה וארז"ל לעבדה ברמ"ח מ"ע ולשמרה בשס"ה ל"ת, משמע שצריך לעבוד ולעשות הג"ע. וצ"ל מהו נצרך לעשות הג"ע הלא זה הג"ע הי' מקודם, כי מקודם כתיב ויטע הוי' אלקים גן בעדן ואח"כ כתיב ויניחהו בג"ע. וכתיב בג"ע ויטע הוי' אלקים שם מלא, משא"כ בכריאת העולם לא כתיב רק שם אלקים בלבד, וא"כ איך אומרים שע"י רמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת עובדים את הג"ע. ובזהר משמע ג"כ כי איתא ע"פ ואברהם זקן בא בימים באינון יומין אי חסרא יומא חסרא לבושא. אך הענין צ"ל שיש ב' בחי' גן עדן, כי יש ג"ע בעצם ויש מה שממשיכים בגן עדן. והענין כי הנה יש בסוד תוספות. והנה במד"ת איתא תוספתו של הקב"ה מרובה על העיקר, ובספרי הקבלה הוא מבואר עוד יותר על ענין ומעלת תוספות של כל ההמשכות הוא תוספות אורות. והנה עפ"ז יובן בענין ג"ע שמה שג"ע פי' מקודם זהו ענין בסוד תוספות. והענין כי הנה כתיב ויטע הוי' אלקים גן. והנה מאחר שקורא זה בשם נטיעה צ"ל התדמות לנטיע גשמיות. וזהו כמו שאין לך עשב שאין לו מזל מלמעלה המכה בו ואומר לו גדל, וכל עשב מקבל ממזל שלו, כי עדי"מ בפירות שיש תפוחים מתוקים ויש תפוחים חמוצים, שרשם הוא מחסד וגבו'. והגם שאין ערוך מתיקות גשמי דתפוח לגבי מידת חסד, או חמיצות לגבי בחי' גבורה מ"מ הוא כן שזה תפוח זה הוא מתוק הוא לפי שמקבל מחסד ומה שזה חמוץ לפי שמקבל מגבו'. והנה עדי"ז כתיב גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם, ופי' במדרש שגבוה מעל גבוה קאי על המרכבה עליונה, כי הם מקורים לכל הדברים שלמטה, כי הנה פני אר"י מקור לנפשות החיות ופני שור מקור לנפשות הבהמות ופני נשר מקור לנפשות העופות ופני אדם מקור לנפשות המדברים. ויש אז ירננו כל עצי היער שקאי על המלאכים, וזה גבוה מעל גבוה לפי פי' המדרש שקאי על המרכבה עליונה. ויש גבוהים עליהם הוא בחי' דבר ה' ממאמר תדשא הארץ דשא. והנה כמו כן הוא ויטע הוי' אלקים גן בעדן שיש נטיעות בג"ע וכמ"ש ישבעו עצי הוי'. והנה הנטיעות הם מקבלים ממזלות שהם הוי' ואלקים. כי הנה בכריאת הג"ע כתיב הוי' אלקים שם מלא כי בכריאת העולם נאמר רק שם אלקים כמה שכתוב בראשית ברא אלקים ויאמר אלקים, כי אלקים הוא מדת ההסתר וההעלם להיות עי"ז יש ודבר נפרד. והוי' הוא בחי' היה הוה ויהיה אני

לעבדה ברמ"ע מ"ע : לקמן בהמאמר בגמרא. וראה הנסמן לעיל ע' איתשה.

ובוהר : ראה זהר ויחי רכד, א. וירא צט, א. לקוטי תורה קרח נא, ג.

במד"ת : אוצ"ל במד"ר — בראשית רבא סס"א, ד.

שאינן לך עשב : ראה בראשית רבא פ"י, ו. זח"א רנא, א. מורה נבוכים ח"ב פ"י.

במדרש : ראה שמות רבא פכ"ג, יג.

עצי היער . . המלאכים : ראה אתהלך ע' לה. ספר המאמרים תקס"ה ע' תשנא.

מאמרי אדה"ז — פרשיות ע' יט.

והוי' . . ויהי : נסמן לעיל ע' איתשצו.

ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלקים כמ"ש, ולכן ב' שמות אלו הוי' ואלקים הם כמו מול לנטיעות דג"ע והם בבחי' ריחוק מהנטיעות כמו מול לגבי הועשב והיינו לפי כי הם בכריאה. אבל לגבי אצילות היא בערך המזל לגבי הועשב. והנה גם ע"ז יש לפרש הפסוק גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם, כי המדרש מדבר רק בצומח גשמי וקורא גבוה מעל גבוה המרכבה כנ"ל, וגבוהים עליהם דבר ה' ממאמר תדשא הארץ דשא. וכמ"כ יש בנטיעות דג"ע שהוי' אלקים הם בבחי' מזלות כנ"ל ויש גבוה מעל גבוה הוא בחינת או"א וגבוהים עליהם הוא ג"כ בחי' שנק' מקור והוא בחי' מל' דא"ט. אך הנה כ"ז הוא ג"ע בעצם. ועתה צ"ל מהו ויניחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה. והענין כי ממשיכים בחי' גבוה יותר והיינו כמ"ש אז תתענג על הוי' למעלה משם הוי', וכן גם באלקי' יש בהם אלקי' ויש אלקים חיים וזה ממשיכים ע"י לעבדה ולשמרה כי הנה בגמרא מפרש לעבדה ברמ"ח מ"ע ולשמרה בשס"ה ל"ת ובמדרש מפרש לעבדה אלו קרבנות ולשמרה קאי ג"כ על קרבנות כמ"ש בקרבנות תשמרו להקריב לי כו'. והנה לכן כמו הפי' לעבדה ולשמרה בקרבנות הרי קרבנות כתיב ריח ניחוח להוי' שריח הוא העלאה וניחוח הוא המשכה בשם הוי' כי הוי' הוא בחי' * כן גם בחי' שני כי יו"ד צמצום ה' התנוססות וע"י הקרבנות הוי' כמ"כ ממשיכים משם הוי' כמ"כ ע"י לעבדה ולשמרה כפי פי' הגמ' ברמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת הנה הוא גם כן ממשיכים בשם הוי', וזהו ע"י עבודה ממשיכים בג"ע בחי' שגבוה יותר מהג"ע איך שהוא בעצם הרי ויטע הוי' אלקים שהם בחי' מזלות להגן עדן כנ"ל והרי הוי' ואלקים הוא בבחי' ממלא כל עלמין כי גם ע"ס גק' ממלא כל עלמין אבל ע"י מצות ממשיכים בחי' סובב כל עלמין. וזהו וינחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה ובמדרש איתא וינחהו בגן עדן מצות שבת מסר לו. אך הנה כל זה הוא המשכה בבחינת ונהר יוצא מעדן אבל אח"כ כתיב ומשם יפרד והי' לדי' ראשים שרומזים על ד' גליות ועל זה הוא גם כן הרמז בפרה כנ"ל שרומזו על ד' מלכיות. כי הנה פרה מעשיה בחוץ, כי קרבנות היו בפנים אבל פרה מעשיה בחוץ ומורה על תשובה. כי הנה בזוהר איתא פרה דנקבלת משמאלא כמד"א ופני שור מהשמאל. והענין כי הנה יש ימין ויש שמאל. והנה השפעה שהולך מבחי' ימין הוא בבחי' התקרבות, כי ימין מקרבת וכתוב וימינו תחבקני. אבל שמאל הנה השפעה שהולך משם היא בבחי' שמאל דוחה מדחי אל דחי. והנה פרה דקבלת משמאלא פרה היא קליפות נוגה וע"כ צריך להפך זה. ויש בזה אפר ומחשבה * שהיא רצוא ושוב. כי

בגמרא : ראה לעיל הערה לעבודה.
ובמדרש : בראשית רבא סט"ז, ה.
בז"י : כ"ה בהכתי".
ובמדרש : בראשית רבא שם.
בזוהר : חקת קפ"ב.
ומחשבה : כנצ"ל ומים חיים.

איתא באגרת הקודש שיש תשובה מלמטה למעלה ויש תשובה מלמעלה למטה, וזהו אפר ומים חיים, כי שריפת הפרה לאפר היא בבחי' מלמטה למעלה, ולהבין מהו ענין בעבודה שריפת הפרה לאפר, כי יש ארמ"ע, והנה בדבר גשמי עיקר היסוד הוא העפר וג' יסודות אש רוח ומים הם מורכבים לכן ע"י האש שמפרר היסודות הנה המורכב יוצא ועצמיות העפר נשאר ועד"ז הנה בכל תאוה כמו בתאוות היתר יש עצם כח המתאוה שהיא העצמי ויש המורכב בו שהם ג' בחי' מחשבה דיבור ומעשה, ועיקר הרע היא מחשבה דיבור ומעשה ולא כח המתאוה, כי כח המתאוה בעצמו יכול להפך בעצמו לשרשה, וזהו ד' קליפות נוגה לפעמים נתחבר עם ג' קליפות הטמאות והיינו ע"י מחשבה דיבור ומעשה, אבל כח המתאוה בעצם הנה הגם שהוא מלוכש במחדו"מ מכ"מ יכולים לקחו משם ולהפכו לקדושה להיות נפשי איתך ולכן ואהבת בכל לבבך ארז"ל בשני יצריך ביצר טוב וביצר הרע, וצ"ל איך התו' עצמה מצוה ואהבת ביצר הרע איך יהי' אהבה מיצר הרע אחר שקורא אותה יצר הרע, ובזהר איתא ואהבת בכל לבבך בשני יצריך דא היא רוא, אך הענין כי יצר הרע קאי על כח המתאוה שזה יכול להפך וע"כ דא היא רוא משא"כ הלבושים שהם מחשבה דיבור ומעשה אי אפשר להפכם לקדושה כ"א צריך ביטול והעברה מן העולם, וזהו נושא עון ועובר על פשע כי הנה פשע * מעון כי פשע הוא מחדו"מ אבל עון הוא הכח המתאוה, וע"כ פשע צ"ל עובר על פשע שצריך לעבור התאוה שלא להניח במחדו"מ, אבל העון עצמו יכול להיות נושא עון שיכול להגביהו, וזהו נושא עון ועובר על פשע שע"י שעובר על פשע שידלג מחדו"מ ע"י נושא עון כח המתאוה בעצם כי יכול להפכו, וזהו ענין שריפת הפרה לאפר, וזהו ג"כ ענין שמע ישראל שמע שם ע', הנה יש שם בצירי ויש שם בקמץ כי שם בצירי מורה על אלקות אבל שם בקמץ הוא מדריגות הקליפות כי שם מורה על מקום ריחוק ועמוק, כי הנה בקדושה נק' זה כמ"ש זה אלי ואנוהו, כי בקדושה הוא גילוי כי מכה"כ את השמים ואת הארץ אני מלא, אבל שם מורה על קליפות וכמו שם ימותו שרש שבה"כ וכתוב ומשם יפרד וכתוב ג"כ קראו שם פרעה מלך מצרים שאון העביר המועד שהעביר בחי' מועדים לשמחה והוללות, והענין כי הנה שם הוא בחי' מל' דקדושה ושם הוא מל' דנוגה, והנה שמע שם ע' היינו שמבחי' ומד' שם יהי' געשה שם כי שם הוא בן ורפ"ח ניצוצים גימטריא שם ואח"כ נכללים בע' רבתי ז"ת דבינה כי שרש שבה"כ מז' מידות ועל ידי עלייתם בז"ת דבינה נתבררים וע"כ כתיב כאן בפ' שמע ג"כ ב"פ הוי' ע"ד דכתיב בפרה, אך הנה כ"ז שריפת הפרה לאפר

באגרת הקודש : אוצ"ל אגרת התשובה פ"י.

ארז"ל : ברכות רפ"ט.

ובזהר : נסמן לקמן ע' א'תתעח.

פשע : אוצ"ל פשע חמור.

שמע שם ע' : זהר פינתם רלו, ב.

בן ורפ"ח ניצוצים גימטריא שם : פרי עץ חיים שער הק"ש פ"ט.

היא רצוא. אך הנה כתיב אם רץ לבך שוב לאחד, כי הרצוא היא בינה ליבא ע"י התבוננות איך כי נשגב שמו לבדו הודו על ארץ ושמים, אבל אח"כ צ"ל שוב כי ע"י השוב ממשיך מבחי' ששוב שוה למטה כמו למעלה והשוב הוא מה שנתוב ונתן מים חיים אל כלי. כי הנה מים חיים הוא בחי' מעיין שהיא סמוך למקור, כי הנה נהר הוא רחוק ממקור, וע"כ הנהר נעשה בבחי' התרחבות כמו רחובות הנהר, אבל מעיין סמוך למקור, והיינו בחי' מקור חיים, שהקרבה נק' מקור חיים או מקור מים חיים. כי יש מקור מעין חפירה, והוא המשכות והחכמה מאין תמצא. והנה ע"י ומעיין יצא מבית ה' יצא והשקה גם את גחל השיטים כי גחל השיטים הוא מעיין של זנות כדאיתא במדרש. וזהו ונתן עליו מים חיים אל כלי רק שמ"מ המים חיים צריך להמשיך אל כלי שהוא מעשה המצות. וזהו העלי' שנעשה מים חיים גבוה גם בבחי' איך שהוא מקודם שהי' נהר יוצא מעדן, אבל ע"י הבירור נעשה בבחי' מים חיים כי מים חיים הם לטהר טומאות מת. ולכן קוראים פ' פרה קודם נסח, כי יציאת מצרים הוא לצאת ממצרים וגבולים, וצ"ל כח ע"ז והוא ע"י שקורים בתו' פ' פנחס • מקודם. והנה היוצא מזה שיש רו"ש בפרה אפר ומ"ח והוא כמו בכל התורה הוא רצוא ושוב, כי תורה גימט' רצוא ושוב רק שהוא רצוא ושוב שבמצות אבל פרה הוא רו"ש דתשובה. וזהו ונתנם אל אלעזר הכהן אל עוזר, וע"ד הקבלה ההפרש בין המשכה דתורה ומצות ובין המשכה שע"י הפרה בתשובה הוא ע"י מצות ממשיכים מבחי' בינה כי או תתענג על הוי' הוא בבחי' בינה וע"י תשובה ממשיך מבחי' כתר או שגם מצות הוא בכתר רק שיש בכתר ב' מד' א"א ועתיק יומין וע"י המצות ממשיכים מבחי' א"א וע"י תשובה ממשיכים מבחי' עתיק, וע"ד החסידות הוא כי הוי' ואלקים שרש הנטיעות שבג"ע הוא בחי' ממכ"ע, וע"י העבודה לעבדה ולשמרה ממשיך בחי' סוכ"ע וע"י תשובה ממשיך בחינה שלמעלה מכלים. וזהו וידבר הוי' אל משה זאת חוקת התורה אשר צוה הוי' כי הנה אותיות התורה הוא אותיות החקיקה כי הנה חקיקה הוא מיני' ובי' עצמות. והיינו כי תושב"כ הוא רק נובלות חשמ"ע תורה, אבל אותיות החקיקה הוא המשכה מעצמיות ח"ע בתושב"כ. וזהו חוקת התורה שנמשך בבחי' תורה שבכתב ומשם לתושבע"פ. וזהו שנו' כאן ב' פעמים הוי' כו' כי וידבר הוי' אל משה הנה הוי' הראשון הוא בבחי' ממכ"ע והוי' הב' הוא בבחי' סוכ"ע. וזהו אשר ציוה הוי' לאמר ציוה הוא בבחי' צוותא והתחברות שיחבר הוי' בבחי' לאמר שהוא חכ' כי בראשית גמי מאמר הוא והוא ע"ד אשר אנכי מצוך היום שבחי' מצוך כו' כמו"כ כן ציוה הוי' לאמר שהוא התחברות בבחי' הוי' זהו בבחי' חכמה שנק' לאמור כנ"ל.

אם רץ לבך : נסמן לעיל ע' א'תשד.

במדרש : במדבר רבא פ"ב, כב.

פנחס : כנצ"ל פרה.

תורה גימט' רצוא ושוב : ראה לקוסי תורה בחקתי מט, ג.

ויקחו אליך פרה ד' מלכיות, צ"ל כללות המצות, ונהר כו' ומשם יפרד לד"ר, צ"ל הג"ע נברא תהלה בשי"ב ויטע, והלא נעשה ע"י מע"ט כמ"ש בשל"ה ששכר טבעי וכ"א שכר מצוה מצוה, ודאי נמשך עונג בג"ע ממקורו כמו אין לך עשב שאין לו מזל אך ההמשכה במדה וקצבה וכדי שישפיע הג"ע לנשמו' הוא תוס' אור בו כמשל החכם כשמתרבה חכמתו א"א לעצור, והיינו ע"י מע"ט אמנם עיקר המצות מוסיף אור באצ"י הוא מזל של העשב כי אצ"י אין ערוך לא"ס וע"י המצוה ממשיך א"ס באצ"י אך בג"ע שבברי'א נמשך רק הארה מוגבלת עשב לכן אל תהיו כו' לקבל פרס, ומשם יפרד, הענין כי נמשך ג"כ תענוג בע' שרים וגשמיות, והוא ע"י אמצעו' נוגה וזהו ומשם טוב שבנוגה נמשך לד"ר וה"ע פרה שנמשך ממנה ד' מלכיות כי מהטוב שבנוגה מקבל הרע שבה ומהרע מקבלי' ג"ק כי טוב דנוג' בחי' יש גם השג' אלקות בביטול מוחא ובי"ש קליפה (ע' ביאור דשמאלו), וכדי להעביר יניק' זו ה"ע שריפת פרה אדומ' שמתברר הטוב דנוגה מהרע (והרע נמשך למטה דרך ד' נהרות הג"ל היינו שינקו כפי המצטרך לקיום ולא ביותר ג"ל), ולכן חוץ למחנה כי הברור ממקום רחוק, דמ' פנימי' החיות יוציאו, והבשר חיצוני' החיות מזה שפע לחיצוני' ישרפו שיתברר, יוציא חוץ למחנה ליתן שפע להיכלות הנפרדי' ואח"כ מים חיים ממקום גבוה לפי שהעלא' ממקום רחוק למטה מחוץ למחנה כן ההמשכ' ממקום גבוה והיא רחוקה ממני, ועי"ז הברור יומשך תוס' אור באצ"י ובג"ע וכעד"ו בשאר מצות מעשיות, ומה שקורין פ' זו קודם פסח והלא כל הרגלי' צריכין טהרה, אך פסח דילוג על ההרים ובתורה על הפתח, פסח כנגד אברהם אהבה ישקני מנשיקות פיהו אתדבקת רוחא והיינו ע"י התקשרו' מודו"מ בתורה ותפלה ומצות שע"ז נמשך בחי' סכ"ע למטה אך כדי שיהי' הגילוי למטה עולם השפל הוצרך להיות דילוג וקפיצה ואינו ממדרג' למדרג' כבעולמו' עליוני' רק ממקום גבוה יותר רק משם ההמשכ' ע"י דילוג כו', ועי"ז קומי לך מהתאו' גופנית ובקשת משם והיינו סה"ע ועתה אפי' קדה"פ, וכמו שלמעלה דילוג כך מלמטה אדם שרוצה לצאת ממצרים מוכרח להיות במס"ג והפקרות בלא חשבון ממדרג' . . . גה, בעל תשו' שצעקתו בלא טעם ולא שהמדה נמשך משכל כו', ולזה קורין פרה שמתמא טומא' מת כי יצ"מ הוא טהרת טמא מת, המת קר ויבש וכן בחי' מצרים גופני', וכשמתעורר נעשה חי גם ענין פרה ממשיך מים חיים שמתהרי' אפי' ג"ק אתהפכא

ויקחו אליך : נעתק מבוך 1052 סה, א גוכי"ק.

פרה ד' מלכיות : ראה ג"כ ד"ה שלפניו.

בשל"ה : בית אחרון יב, א.

שכר מצוה מצוה : אבות ס"ד, מ"ב.

אין לך עשב : נסמן לעיל ע' איתתע.

אל תהיו : אבות פ"א, מ"ג.

ביאור דשמאלו : ראה מאמרי אדה"ז — נ"ך (שה"ש עה"ט).

פסח כנגד אברהם : ראה סוד אורח חיים סתי"ז.

חשוכא כו' משא"כ שאר ק' ע' אגה"ק לכן קודם יצ"מ מנשיט שייך פרה בחי' הדילוג והיא רחוקה כו'.

במ"א בהביאור ע"פ וירא ישראל את הירד הגדולה דתקס"ד נתבאר בענין תרה"ד שבא לתקן מה שמקו השמאל נמשך גבורות קשות, זה נתקן ע"י תרה"ד שמבררים מהאפר שהוא הפסולת דקו השמאל. שהרי עבודת הקרבנות הוא בקו השמאל רשפי אש, וכן קה"ק שחיתתן בצפון, והאפר הוא הפסולת שנשאר מעיכול האברים ופודרים, וא"כ זהו ע"ד סיגי הגבורות שנמשכים מקו השמאל וכשעושים בהם ג"כ בירור עי"ז מתקנים שלא יהי' הסתעפות גבורות קשות מקו השמאל, ושם נתבאר בהג"ה שזהו כענין ויאבק איש, שהעלו אבק כמ"ש בת"א ס"פ וישלח, א"כ לכאורה יש לו שייכות לפרה אדומה שבא לתקן היניקה שמקו השמאל כמ"ש בזהר חקת פרה דקבילת משמאלא מבחי' פני שור מהשמאל ולכן כמו בתרה"ד כתי' ולבש הכהן מדרו בדי, כן הפרה בכלי לבן היתה נעשית, וע' בהרקנטי פ' צו, וכן אפר הפרה, ותה"ד ג"כ אפר, אך עכ"ז י"ל אפר הפרה שאני טובא מאפר דתרה"ד, כי הנה האפר דתה"ד הוא הנשאר מהקרבנות שבפנים, והו העלאת ק"ג, ומתחלה הקדישו הקרבן בפה ועי"ז המשיכו עליו אור מקיף כמ"ש בד"ה ראשי המטות שבלק"ת ובד"ה ראשי המטות שלא נדפס בלק"ת האריך בזה, שע"ז נפרד מהרע דק"ג ונתעלה ואזי אח"כ יוכל להיות קרב, ובלק"ת בשה"ש בד"ה לבבתיגני אחותי כלה נתבאר שעלייה זו ע"י ימין מקרבתי, ולכן הוא ע"י הכהן, וא"כ העשן והלהב דהקרבן זהו גבוה הרבה מהאפר, והוא ע"ד והר סיני עשן כולו עשן ר"ת עולם שנה ונפש שנתעלו או בביטול, והאפר הנשאר ע"ד

אגה"ק : סכ"ה.

ונשיט : כן הובא בכ"מ, וראה זהר חדש יתרו לא, א. ספר השיחות ה'תשי"ב ע' 94.
 גמ"א בהביאור ע"פ וירא ישראל : נעתק מבוך 1065 רפא, ב (הא') גוכי"ק.
 ע"פ וירא ישראל . . דתקס"ד : נדפס בתוסי' הגהות וכו' באור התורה בשלח ע' תנב.
 בזהר חקת : קט, ב.

בהרקנטי פ' צו : עה"פ ולבש הכהן מדרו בדי.

ובד"ה ראשי המטות שלא נדפס בלק"ת : ראה ספר המאמרים תקס"ז ס"ע רצא"ב.

ע' רצט.

עשן ר"ת : ראה הקדמת הראב"י לספר יצירה (ב, ג). פרדס שער הגתיכות פ"ה נתיב כג. שיעור קומה — להרמ"ק — מערכת אדם סט"ו כח, ב. אור התורה יתרו ע' תתנו, תתב.

וירא העם ויגועו ויעמדו מרחוק, דפי' בלק"ת פ' יתרו סד"ה וכל העם רואים דקאי על הערב רב שלא רצו ליכלל בביטול, וע"ד אבק דאשתאר מן נורא בזהר וישלח דף ק"ע. ואעפ"כ ע"י עבודה מדו בד עושים מזה בירור להעלות האפר כו'. אבל בשריפת הפרה נהפוך הוא עפמ"ש בלק"ת כאן, דהעשן זהו הרע הגמור שנפרד מהאפר שהוא הטוב שנשאר בהפרה שהיא ק"ב כו', ולכן עיקר קידוש מי חטאת הוא ע"י האפר. והענין צ"ל כמ"ש באג"ה סי' כ"ח ד"ה למה נסמכה שהקרבנות שבאות על השגגות לפי שהם בירור ק"ב. אבל ע"י ענין הפרה מטהרים טומאת מת שהוא למטה מטה מק"ב. ואף שהפרה ג"כ בק"ב צ"ל שזהו בהתדבקותה בג"ק הטמאות. ודוגמת זונה נפקת ברה שפי' במא"א אות ז' סכ"ג שהוא ק"ב כשנדבקה לג"ק הטמאות. ומוזה יובן המד"ר פ' תצוה פל"ח ע"פ דרושים לכל חפציהם לפעמים קורא אותה פר ולפעמים פרה. וזהו ענין כפרה סוררה, וא"כ האפר זהו הטוב הנשאר מהרע שכלה בעשן ע"ד והרשעה כולה בעשן תכלה. וזהו כענין הבירור שע"י התשובה שהבירורי' של הצדיקים זהו ע"ד הבירור שמלמעלה למטה, ואף דחה"ד זהו בירור שני זהו ע"ד שמה שנחשב פסולת לגבי יצירה מתברר שנית ונכלל בקדושת העשייה. אבל הפסולת דעשיי' אין לו בירור בצדיקי', אבל ע"י התשובה מבררים ג"כ הפסולת דעשיי' שיתעלה בקדושה ע"י הבירור כמ"ש הרמ"ז פ' נשא דקכ"ב בפ' לרחוק שנעשה קרוב, דהיינו שמעלה ג"כ הניצוצי' שנפלו בג"ק הטמאות יעו"ש. וזהו הבירור שמלמטה למעלה. ועד"ז הוא ענין מעשה הפרה להעלות ג"כ הניצוצי' שנפלו בג"ק שלמטה מנוגה שנק' אבי אבות הטמא, לכן נאמר עליה מי יתן טהור מטמא כהובא במד"ר ר"פ חקת, ולכן עז"נ אחכמה והיא רחוקה ממני לפי שזהו בחי' לרחוק שנעשה קרוב ממשיך מלמעלה ג"כ מבחי' אחכמה והיא רחוקה והיינו מים חיים שהם מבחי' והחכמה מאין תמצא ועמ"ש סד"ה כי ההרים ימוש, ובהביאור, בענין וברית שלומי לא תמוט שהמשכה מיסוד דא"א כמ"כ וזרקתי עליכם מים טהורים פירשו ההמשכה מיסוד דא"א במק"מ תזריע דף מ"ט ובלק"ת בד"ה ד' לי בעוזרי פ"ה, וכמ"ש ג"כ באג"ה סי' מ"ח*.

ועפ"ז יש לפרש ענין מ"ש בפרה וידבר הוי' כו' אשר צוה הוי' לאמר, ופי' בלק"ת אשר צוה הוי' היינו הוי' דע"ק, והענין דהנה בפ' וירא ישראל את ה' הגדולה אשר עשה הוי' במצרים פירש רבינו ז"ל שע"י שעבודם במצרים ע"ד אעא דלא סליק ביה נהורא מבטשין ליה וסליק ביה

בלק"ת פ' יתרו : הכונה לתורה אור, וראה ג"כ בהגסמן לעיל ע' איתתג הערה בח"א.
 ענין : כ"ה בגוכי"ק.
 סד"ה כי ההרים : ראה לקוטי תורה תצא מא, ב, ספר המאמרים תקס"ד ע' רט"ו.
 מ"ח : אוצ"ל כ"ח.
 ופי' בלק"ת : חקת נו, ג.
 פירוש רבינו ז"ל : ראה אור התורה שם ס"ע תנו.
 אעא דלא סליק : ראה זהר שלח קסה, א.

נהורא, ובאתעדלית' אתעדל'ע המשיכו גלוי ש' הוי' מה שבאבות נאמר ושמי הי לא נודעתי להם. וזהו אשר עשה הוי' במצרים שנעשה המשכת ש' הוי' ע"י מצרים ע"ד ועשיתם אתם כאלו עשאוני. והוא כמו ע"י תה"ד בבירור האפר ממשך לתת להם פאר תחת אפר, וכענין יריון מדשן ביתך כמ"ש בהגהות לד"ה וירא ישראל הנ"ל. אך כאן בפרה אשר רומז לכל הדמ"ל אדומה זו בכל, תמימה זו מדי כו', הנה עי"ז ממשיכים בחי' עליונה יותר מבחי' אשר עשה הוי' במצרים שהוא ש' הוי' דאצילות, אכן יש הוי' הוי' ופסיק טעמא ביניהו זהו יתגלה לע"ל אחר כלות הברור דבחי' פרה כנ"ל וזהו וידבר הוי' כו' אשר צוה הוי' לאמר שיהי צוותא והתחברות דש' הוי' דע"ק בז"א, ולא יהי פסיק טעמא כו'.

לביאור זאת חוקת הא'

וענין הפרה הנה מבחי' קו השמאל הוא יניקת החיצונים כי רישי דעשו בעיטפיה דיצחק ונק' עשו סוספיתא דדהבא (ע' זהר פקודי רכ"ד ב') ולכן ויאהב יצחק את עשו והיינו מצד שהגבורות דקדושה הם בבחי' הסתלקות והרצוא ממטה למעלה והגלוי למטה הוא בצמצום ומיעוט מאד לכך ברבוי ההשתלשלות יוכל להיות מזה יניקה לק"ג שהוא בחי' יש גמור כו' (משא"כ מקו הימין ועמ"ש הרמ"ו בפ' פקודי שם כי הימין כו' אבל השמאל כו') וזהו ענין הפרה אדומה דקבילת משמאלא מבחי' לפני שור מהשמאל כי הפרה הוא בחי' נוק' דנוגה (כמ"ש בלק"ת בטעמי מצות פ' חקת) וקבלתה הוא מבחי' פני שור שהוא מהשמאל, והיינו מטעם הנ"ל. והנה ק"ג היא כלולה מטורד שפנימיותה יורד ונמשך מבחי' טוב וההתלבשות היא בבחי' רע והיינו שהיא מחבר ע"ס דקדושה להיות נמשך מהם חיות לעשר כתרי מסבותא וג"ק הטמאות שמקבלת מפני שור מהשמאל ומשפעת לחיצונים. לכן הפרה אדומה נעשית מחוץ למחנה כי באצי' איהו וגרמוהי חד וגם חוץ מבריאה (כי אפילו בבריאה רובו טוב כו' ובאצי' לא יגורך רע כלל וגם הטוב נפרד מהרע, ע' במ"ח בסדר נזיקין) והיינו חוץ לפרגוד ומסך המבדיל בין הקדושה לחול כו' ושם נעשית לתקן ולהחזיר היניקה מהחיצונים, והיינו בתחלה השחיטה וההזאה

כאלו עשאוני : ראה זהר בחקתי קיג, סע"א.

בפרה . . הדמ"ל : ראה לעיל ע' א'תתסט. ע' א'תתעד.

הוי' הוי' ופסיק טעמא : זהר נשא קלת, א.

וענין הפרה : נעתק מבון 1102 רמז, א גוכי"ק.

הכותרת גרשמה בכתיי מעתיק.

נדפס בשינויים לקוטי תורה חקת נח, ג.

רישי דעשו בעיטפיה דיצחק : ראה מאמרי אדה"ו — פרשיות ע' תקצו ובהנמנן לשם.

הפרה אדומה דקבילת משמאלא : ראה זהר חקת קט, ב.

איהו וגרמוהי חז : הקדמת תקוני זהר ג, ב.

להוציא הטוב שירד מע"ס דאצי' והוא פנימי ק"ג להחזירו לשרשו שלכן
 הי' מזה כנגד בית קדש הקדשים כדאיתא בפ"ג דפרה מ"ט ובמס' מדות
 פ"ב ע"ד (ועמש"ל פ' מסעי בענין וירד הגבול הירדנה כו' שנוטל מזה
 ונותן לזה) ואח"כ ושרף את הפרה כו' שישאר האפר שהוא העצמיות
 הוא מעולם התהו ע"י שבה"כ וזהו העצמיות והוא גיצוצי' דקדושה
 רק ע"י השבירה נשתלשל וגמשך מהן הרע ע"ד הרכבה שהורכב ונתערב
 הטוב ברע ושריפת הפרה הוא שיופרד הרע שנתערב והורכב בהניצוצי'
 דתהו ויתפרדו כל פועלי און ואו ישארו הניצוצי' כמו שהן וזהו ענין אפר
 הפרה שמבחיני' פרה פר ה' נשאר אפר פר א' שהוא העצמיות * ושאר
 הג' יסודות אר"מ מתפרדים ממנו על ידי השריפה והיינו לשרוף ולכלות
 הדברים והכלי' שבהן מלוכשות המדות דנה"ב לבטל רצונו מפני רצונו ית'
 ולהסיח דעתו מהן לגמרי ואו עצם המדות דנה"ב יתעלו בקדושה וכמ"ש בכל
 לבבך בשני יצריך ואיתא בזהר ודא הוא רזא מפני שהוא פלא איך שהרי
 יהופך לטוב אבל מ"מ כן הוא (ועמ"ש במ"א בדרוש שבת שובה ע"פ מי אל
 כמוך נושא עון כו' חד אמר מגביה כו') וזהו בחי' האפר שהוא מה שנתברר
 מק"ג דהיינו הניצוצי' שנפלו בה מעולם התהו ונתפשטו בק"ג שמתבררי'
 ונפרדי' מהרע ועולי' בבחי' מ"ן לשרשם שהוא שם ס"ג והוא בחי' רצוא
 ואח"כ צ"ל בחי' שוב ונתן מים חיים אל כלי מים הוא בחי' חכמה אך מים
 חיים הם ההולכים וגובעי' מתחת לארץ והיינו המשכת החכמה שנמשך מבחי'
 כתר סתימא דכל סתימין שיהי' נמשך בבחי' חכמה ומים חיים צ"ל נמשכים אל
 כלי היינו אותיות התורה ותשבע"פ מס' שבת ברכות הם כלים לאור א"ס
 המלוכש שם. והאפר צ"ל ע"ג מ"ח שגם אחר בחי' השוב לא יתכבה הרצוא
 ויהי' רישומו ניכר וכענין בחי' בעל תשובה כמ"ש הרח"ו בשער תיקון
 עונות ספ"ב, ואחר שנשרפו הדינין ונעשו אפר מתמתקים ולכן הי' שורפים
 הפרה אדומה ונותנים אפר במצח כי שמה התחלת יסוד לעורר הזיווג כי
 הגבורות הם מ"ן עכ"ל. וזהו ענין אפר במקום הנחת תפילין, אלף הוא המתקה
 דה"ג הנק' פה, ומיתוק זה היינו ע"ד לאהפכא מרירו למיתקו שמהתאוה נהפך

בענין קשה כארו מדו' דתהו וכ"ה בעמק המלך קמ"ט ב"ג וברמ"ז
 תרומה קכ"ז אלין ארזי כו' ו"ק דתהו שנתקנו. י"ל התיקון ועפי"ז ארו ע"ד
 עקודי' או ע"ד שרשיו מרזכי' או עם אזוב שמשפיל א"ע כו'.

ארו גי' יצחק ומבחי' ארו אין יניקה או י"ל להעביר מה שינקו מצומח
 כו' ארו גאווה המן ע' ע"כ המן העץ וכו' עה"ד.

הוא מעולם התהו . . העצמיות : נכתב בצד ימין של העמוד וכנראה שייך כאן.
 ואיתא בזהר : ראה הנסמן במראי מקומות בלקוטי תורה (קה"ת תשד"מ) ואחתנן נה, ד.
 ברוש שבת שובה : לקוטי תורה דרושים ל"ה סא, ד — וראה מאמרי אה"י
 — הקצרים ע' קפג בהערה שהוא חשבת שובה תקני"ג.

אור חקת התורה א'תתעט

לרעותא דליבא לה' שזהו בחי' תשובה כו' (גם י"ל אפר ע"ג מ"ח הוא ע"ד לאתבא צדיקיא בתיובתא ועיין מ"ש לקמן פ' נשא בד"ה ה' יחתו מריבו כו' פי' וענין ויתן עוז למלכו עוז הוא בחי' גבורות ע"ד שמאלו תחת לראשי כו' ומזה יובן ג"כ ענין אפר הפרה. והנה ענין אפר ע"ג מ"ח הוא ע"ד במקום שבעלי תשובה עומדים כו' לכן הוא ע"ג מ"ח). וגם נודע דתשבע"פ היא בחי' גבורה שחורות כעורב וזהו כמו החסד שבגבורה כו' ועיקר השבע"פ להפריד הרע כו'. וא"ש הלשון כחו בפיו כי מל' פה תשבע"פ קרינן לה. ופי' אנא בכח גדולת ימינך תתיר צרורה, כי ימינך תרעץ אויב וכנ"ל שיניקת החיצונים הוא רק מקו השמאל. ולכן ארו"ל שכשהקול קול יעקב עי"ז אין הידים ידי עשו שולטות. וזהו דאב"ג יתץ גי' תולע תולעת יעקב מתי ישראל מה תולע אין כחו אלא בפיו ויכול להרקיב גם הארז כך הדבור בד"ת הוא מפריד יניקת החיצונים. והנה הכח הנה בדבור הוא כמכואר לעיל דהדבור נמשך מבחי' כתר שהוא מדבר כי נעוץ תחלתן בסופן (וכתר אותיות כרת כמ"ש במיכה (סי' ה' פסוק ח') תרום ידך על צריך וכל אויביך יכרתו. שלהיות כריתת הקליפות נמשך מבחי' תרום ידך יד הרמה וכמ"ש רמה ידך בל יחיוון כו' גיא על גיותניא כו' והיינו שמבחי' כתר שהוא יד הרמה נמשך להיות כריתת

י"ל התולע מונע היניקה שיונקי' מבחי' אם תגביהי וכו' ע"י תולע דקליפה ע"ש נגד ש"ע נהורין כו' ותולע דקדושה מונע זה לכן ארז גבהו' כמו המן עץ גבוה הפיל פור וכו' מ"מ על ידי יד רמה תורה מרדכי כו' תלו אותו על עץ הנ"ל עצמו לכן עד דלא ידעי כי יד רמה זהו עגין וגבה מאד ת"ת רדל"א י"ל מש"ר זהו כשאינו בבחי' גיאה היינו כי מא"א יוכל להיות' כן משא"כ גאה גאה ע"י שם אין יניקה כו'. והטעם כי מסב"ע שייך לומר משוה קטן וגדול אבל קדמונו ש"ע שאינו בגדר עלמין אינו נמשך רק בקדושה כו' כי משם אין נמשך רק ע"י התורה הנק' משל הקדמוני. גם ע"ד כי היניקה מכתר דוקא מחיצוני' לא מפנימי' וראי' מדצ"ל מילה לגלוי פנימי' א"ק. והנה נודע דפנימי' הכתר זהו ע"י וחיצוני' זהו א"א ולכן ע"י אינו במבין ע"ס. וזהו וברוב גאונך ע"ד גאה גאה או תהרוס קמיך וראיה מקי"ס.

לקמן פ' נשא : ועד"ן בעי' איתתפ הובא לקמן פ' נשא. לקוטי תורה נשא כה, סע"ה.
 ארז"ל : ראה בראשית רבא פס"ה, כ.
 דאב"ג יתץ גי' תולע : בספר המאמרים תקס"ה ע' תרפו מציינן בלק"ת [להאריו"ל] כפי' זו דפורה, וראה בהנסמן לשם.
 מה תולע אין כחו : ראה זהר וישלח קעז, א. תרומה קלט, א. מדרש שוחר טוב כב, ז.
 וכתר אותיות כרת : תורה אור יתרו קא, סע"א. ספר המאמרים תקס"ז ע' קנז.
 ע"ש נגד ש"ע נהורין : מאורי אור מערכת עש סמ"ה.
 התורה הנק' משל הקדמוני : נסמן לעיל ע' איתשטב.

להוציא הטוב שירד מע"ס דאצי' והוא פנימי' ק"נ להחזירו לשרשו שלכן
 הי' מזה כנגד בית קדש הקדשים כדאיחא בפ"ג דפרה מ"ט ובמס' מדות
 פ"ב מ"ד (ועמ"ש"ל פ' מסעי בענין וירד הגבול הירדגה כו' שנוטל מזה
 ונותן לזה) ואח"כ ושרף את הפרה כו' שישאר האפר שהוא העצמות
 הוא מעולם התהו ע"י שבה"כ וזהו העצמות והוא ניצוצי' דקדושה
 רק ע"י השבירה נשתלשל ונמשך מהן הרע ע"ד הרכבה שהורכב ונתערב
 הטוב ברע ושריפת הפרה הוא שיופרד הרע שנתערב והורכב בהניצוצי'
 דתהו ויתפרדו כל פועלי און ואז ישארו הניצוצי' כמו שהן והו ענין אפר
 הפרה שמבחי' פרה פר ה' נשאר אפר פר א' שהוא העצמות * ושאר
 הג' יסודות אר"מ מתפרדים ממנו על ידי השריפה והיינו לשרוף ולכלות
 הדברים והכלי' שבהן מלובשות המדות דנה"ב לבטל רצונו מפני רצונו ית'
 ולהסיח דעתו מהן לגמרי ואז עצם המדות דנה"ב יתעלו בקדושה וכמ"ש בכל
 לבבך בשני יצריך ואיתא בזהר ודא הוא רזא מפני שהוא פלא איך שהרי
 יהופך לטוב אבל מ"מ כן הוא (ועמ"ש במ"א בדרוש שבת שובה ע"פ מי אל
 כמוך נושא עון כו' חד אמר מגביה כו') וזהו בחי' האפר שהוא מה שנתברר
 מק"נ דהיינו הניצוצי' שנפלו בה מעולם התהו ונתפשטו בק"נ שמתבררי'
 ונפרדי' מהרע ועולי' בבחי' מ"ן לשרשם שהוא שם ס"ג והוא בחי' רצוא
 ואח"כ צ"ל בחי' שוב ונתן מים חיים אל כלי מים הוא בחי' חכמה אך מים
 חיים הם ההולכים ונובעי' מתחת לארץ והיינו המשכת החכמה שנמשך מבחי'
 כתר סתימא דכל סתימין שיהי' נמשך בבחי' חכמה ומים חיים צ"ל נמשכים אל
 כלי היינו אותיות התורה ותשבע"פ מס' שבת ברכות הם כלים לאור א"ס
 המלוכש שם. והאפר צ"ל ע"ג מ"ח שגם אחר בחי' השוב לא יתכבה הרצוא
 ויהי' רישומו ניכר וכענין בחי' בעל תשובה כמ"ש הרח"ו בשער תיקון
 עונות ספ"ב. ואחר שנשרפו הדינין ונעשו אפר מתמתקים ולכן הי' שורפים
 הפרה אדומה ונותנים אפר במצח כי שמה התחלת יסוד לעורר הזיווג כי
 הגבורות הם מ"ן עכ"ל. וזהו ענין אפר במקום הנחת תפילין, אלף הוא המתקה
 דה"ג הנק' פר, ומיתוק זה היינו ע"ד לאהפכא מרירו למיתקו שמהתאוה נהפך

בענין קשה כארו מדו' דתהו וכ"ה בעמק המלך קמ"ט ב"ג וברמ"ז
 תרומה קכ"ז אלין ארזי כו' ו"ק דתהו שנתקנו. י"ל התיקון ועפ"ז ארז ע"ד
 עקודי' או ע"ד שרשיו מרובי' או עם אנוב שמשפיל א"ע כו'.

ארז גי' יצחק ומבחי' ארז אין יניקה או י"ל להעביר מה שינקו מצומח
 כו' ארז גאווה המן ע' ע"כ המן העץ וכו' עה"ד.

הוא מעולם התהו . . . העצמות : נכתב בצד ימין של העמוד וכנראה שייך כאן.
 ואיתא בזהר : ראה הנסמן במראי מקומות בלקוטי תורה (קה"ת תשד"מ) ואתחנן נה, ד.
 בדרוש שבת שובה : לקוטי תורה דרושים לר"ה סא, ד — וראה מאמרי אדה"ו
 — הקצרים ע' קפג בהערה שהוא משבת שובה תקניו.

לרעותא דליבא לה' שזהו בחי' תשובה כו' (גם י"ל אפר ע"ג מ"ח הוא ע"ד לאתבא צדיקיא בתיובתא ועיין מ"ש לקמן פ' נשא בד"ה ה' יחתו מריבו כו' פי' וענין ויתן עוז למלכו עוז הוא בחי' גבורות ע"ד שמאלו תחת לראשי כו' ומוזה יובן ג"כ ענין אפר הפרה. והנה ענין אפר ע"ג מ"ח הוא ע"ד במקום שבעלי תשובה עומדים כו' לכן הוא ע"ג מ"ח). וגם נודע דתשבע"פ היא בחי' גבורה שחורות כעורב וזהו כמו החסד שבגבורה כו' ועיקר תשבע"פ להפריד הרע כו'. וא"ש הלשון כחו בפיו כי מל' פה תשבע"פ קרינו לה. ופי' אנא בכח גדולת ימינך תתיר צרורה, כי ימינך תרעץ אויב וכנ"ל שיניקת החיצונים הוא רק מקו השמאל. ולכן ארו"ל שכשהקול קול יעקב ע"ז אין הידים ידי עשו שולטות, וזהו דאב"ג יתץ גי' תולע תולעת יעקב מתי ישראל מה תולע אין כחו אלא בפיו ויכול להרקיב גם הארו כך הדבור בדית הוא מפריד יניקת החיצונים. והנה הכח הזה בדבור הוא כמבואר לעיל דהדבור נמשך מבחי' כתר שהוא מדבר כי נעוץ תחלתו בסופן (וכתר אותיות כרת כמ"ש במיכה (ס"י) ה' פסוק ח') תרום ידך על צריך וכל אויביך יכרתו. שלהיות כריתת הקליפות נמשך מבחי' תרום ידך יד הרמה וכמ"ש רמה ידך בל יחיון כו' גיא על גיותניא כו' והיינו שמבחי' כתר שהוא יד הרמה נמשך להיות כריתת

י"ל התולע מונע היניקה שיונקי מבחי' אם תגביהי וכו' ע"י תולע דקליפה ע"ש נגד ש"ע נהורין כו' ותולע דקדרשה מונע זה לכן ארו גבהו' כמו המן עץ גבוה הפיל פור וכו' מ"מ על ידי יד רמה תורה מרדכי כו' תלו אותו על עץ הנ"ל עצמו לכן עד דלא ידעי כי יד רמה זהו ענין וגבה מאד ת"ת רדל"א י"ל מש"ר זהו כשאינו בבחי' גיאה היינו כי מא"א יוכל להיות כן משא"כ גאה גאה ע"י שם אין יניקה כו'. והטעם כי מסכ"ע שייך לומר משה קטן וגדול אבל קדמונו ש"ע שאינו בגדר עלמין אינו נמשך רק בקדושה כו' כי משם אין נמשך רק ע"י התורה הנק' משל הקדמוני. גם ע"ד כי היניקה מכתר דוקא מחיצוני' לא מפנימי' וראי' מדצ"ל מילה לגלוי פנימי' א"ק. והנה נודע דפנימי' הכתר זהו ע"י וחיצוני' זהו א"א ולכן ע"י אינו במנין ע"ס. וזהו וברוב גאונך ע"ד גאה גאה או תהרוס קמין וראיה מקי"ס.

לקמן פ' נשא : ועד"ן בע' איתתפ הובא לקמן פ' נשא. לקוסי תורה נשא כה, סע"ד. ארו"ל : ראה בראשית רבא פס"ה, כ.
 דאב"ג יתץ גי' תולע : בספר המאמרים תקס"ה ע' תרפו מצוין בלק"ת [להארו"ל]
 כפי' זו דמרה. וראה בהנסמן לשם.
 מה תולע אין כחו : ראה ותר וישלח קעת, א. תרומה קלס, א. מורש שוחר טוב כה, ז.
 וכתר אותיות כרת : תורה אור יתרו קא, סע"א. ספר המאמרים תקס"ז ע' קנו.
 ע"ש נגד ש"ע נהורין : מאורי אור מערכת עש סמ"ו.
 התורה הנק' משל הקדמוני : נסמן לעיל ע' איתשסב.

ודחי' החיצונים. והגם דבחי' כתר נק' ארץ אפים וגדל חסד וארו"ל גבי עשרה דורות מאדם עד נח להודיע כמה ארץ אפים לפניו שכולם היו מכעיסי ובאים כו' נמצא שמבחי' ארץ אפים יוכל להיות נמשך חיות ויניקה לעוברי רצונו וכמש"ל ע"פ ויהי בשלח פרעה כו', והיינו משום דשם אין תופס מקום כלל, וזהו שממית בידים תתפש כו', ואיך אומר דמבחי' כתר נמשך וכל אויביך יכרתו. אך הענין דלזה אמר תרום ידך, תרום דוקא וכדפי' במ"א ענין כי יד על כס י"ה שהוא בחי' יד רמה שמבחי' זו אין שום יניקה לחיצונים כו', משא"כ מבחי' היד הגדולה כו' ע"ש בד"ה חייב אינש לבסומי בפוריא. וגם מבחי' יד הגדולה הרי נאמר ימינך ה' תרעץ אויב וכמ"ש לקמן פ' נשא בענין בני גרשון גושאי יריעות המשכן שהם המשכת בחי' יד הגדולה ועי"ז מגרשי' החיצונים כו', אלא דהיינו כשא"א מלבישים לזרועות דא"א כדלקמן והשפע נמשך דרך פנים אבל מבחי' אחורי' דמדה זו יוכל לימשך חיות ויניקה גם לעוברי רצונו וכמ"ש ג"כ במ"א בענין ההפרש בין גדולה לחסד כו' משא"כ בחי' יד רמה שהיא למעלה יותר מבחי' זו הנה ע"ז נאמר תרום ידך על צריך וכל אויביך יכרתו שמבחי' זו אין שום יניקה ואדרבה מזה נמשך להיות כריתת החיצונים, וגילוי בחי' זו הוא ע"י חיות האדם ג"כ בבחי' יד הרמה שהוא בחי' תשובה עילאה אליך ה' נפשי אשא כו'. והנה במ"א נתבאר ענין זה בלשון אחר קצת דהנה בקיי"ס * וזהו שהי' משליך לתוך שריפת הפרה שני תולעת כי שריפת הפרה היינו לברר ק"נ ולהעלות הניצוצי' שנפלו שם בבחי' מ"ן, ועי"ז לא יוכלו לינק הקליפות מבחי' נוגה כו'. אכן כדי שלא יגביהו א"ע לקבל יניקה מלמעלה לזה הי' השני תולעת. ונמצא זהו כענין ואשמיד פריו ממעל ושרשיו מתחת. בשגם כי יש לעומת זה תולע בקליפות כמ"ש ואם יאדימו כתולע כו' עיין בס' הגלגולים דמ"ג ובע"ח שער א"א פט"ו ובעפ"ח גבי פ' התמיד ולכן ע"י בחי' תולעת יעקב באותיות התורה ותפלה שבבחי' ביטול ע"ד ואנכי תולעת ולא איש עי"ז יש בכח למונע יניקת החיצונים וכנ"ל.

וזהו ענין זאת חקת התורה, חקת לשון חקיקה אשר צוה הוי' בחי' צוותא והתחברות משם הוי' דעתיק אשר שם הוא בחי' ומדרגת חקת התורה

ויש ראי' לדבריו מפסוק היחוד דק"ש שמע ישראל דמפרשי' שם הוי' הראשון באבא דאצי' ושם הוי' הב' מיהו ז"א ראי' דיחוד או"א שרש ההמשכת מעתיק כו' גם במ"א נת' דפי' אחד חד ולא בחושבן א"כ שם הב' בעתיק.

וארו"ל : ראה אבות פ"ה, מ"ב.

ע"פ ויהי בשלח פרעה : תורה אור בשלח סא, ג.

בד"ה חייב אינש לבסומי בפוריא : תורה אור צה, ד.

לקמן פ' נשא : לקו"ת נשא כא, סע"א, כג, ב.

בקיי"ס : חסר כאן. וראה לקוטי תורה כאן נט, סע"א.

לאמר שיומשך התורה משם לבחי' חכמה שאז נק' תורה שבכתב. שענין המשכה זו הוא ע"י מצות פרה אדומה שנק' חקת התורה. והענין הוא כמו שמעלת הלוחות שהן לוחות העדות הן גבוהי' מתשב"כ והן היו בחקיקה כמ"ש והמכתב מכתב אלקים הוא חרות על הלוחות נמצא שאותיות החקיקה הן גבוהי' יותר מאותי' הכתב, כך עד"ז הוא מצות פרה אדומה שנמשך מבחי' הנק' חקיקה, ובאמת היא למעלה יותר ממדרגת החקיקה שבלוחות שהי' החקיקה מעבר לעבר, נמצא אע"פ שהחקיקה מיני' ובי' מ"מ חסר מהאבן במקום האות, משא"כ בחי' חקת התורה כמו שהיא למעלה בשרשה אינו כן. והענין הוא דבחי' וענין חקיקה למעלה הוא כמ"ש בזהר פ' בראשית דט"ו בריש הורמנתא דמלכא גליף גליפו בטהירו עילאה, וגליף היינו חקיקה כי תרגום ופתחת עליו פתוחי חותם ותגלוף וכו'. והענין הוא כמו עד"מ החוקק באבן טוב המבטיק מאד איזה אותיות או רשימות אוי במקום החקיקה והרשימה אין האבן טוב בהיר ומבטיק כ"כ כמו המקום שלא נעשו בו חקיקות ורישומים שמבטיק במאד מאד משא"כ במקום הרושמים והחקיקות נחשך אורו מעט, ובוה עצמו ניכר החקק, אבל מ"מ הכל מהות האבן טוב עצמה, ואין מבלעדו שום דבר כלל, זולתי הוא לא בד רק שנחשך בהירתו מעט. כך עד"מ למעלה הגה טהירו עילאה הוא הארת אור א"ס ב"ה וכמבואר פי' אור א"ס במ"א דזיינו האור והזיו עד"מ הנמשך ממהותו ועצמותו שהאור הוא בבחי' א"ס ממש, וכשנאצלו מהאור בחי' פרצופי עתיק ואריץ שהוא בחי' אור הכתר נק' גליף גליפו שהוא בחי' אותיות החקיקה פי' שהם נק' עדיין בשם אין סוף ולמעלה מבחי' אצילות אעפ"כ לגבי האור א"ס ממש נק' בחי' חשך כמ"ש בזהר כתר אע"ג דאיהו אור צח אוכם הוא קדם עילת העילות וע"ז נאמר ישת חשך סתרו. אך כיון שמ"מ הם עדיין בחי' א"ס ממש (ע' בהרמ"ז פ' שלח בדף קנ"ט) לכך קראו התהוות זה בשם חקיקה בטהירו עילאה עד"מ כמ"ש הנ"ל שבחקיקת האותיות על האבן טוב הרי לא נחסר ממנו כלל גם לא נוסף עליו דבר שחוץ ממנו אלא הוא עצמו לבדו רק שנחשך בהירתו במקום הרושם והחקיקה, כך עד"מ בחי' עתיק וא"א הן בחי' א"ס ממש רק שלגבי עצמות האור ממש נק' בחי' חשך כו'. (ולפי המבואר בס' זהר הרקיע בבראשית שם מובן דזה קאי על התהוות כתר דא"ק ובמק"מ כ' ויש מפרשים גליף גליפו על חקיקת רל"א שערים כו' שבתוך הטהירו חקק חקיקת האותיות שבתוך הרל"א שערים עכ"ל, וא"כ הוא למעלה מעלה מבחי' כתר דא"ק אך מ"מ דרך כלל קאי זה על כל עולמות הא"ס שעד פרצופי עתיק וא"א דאצי' וגם באמת דרך כלל כולם נקראי' ע"ש כתר דאצילות) ולכן נק' בשם גליף גליפו. משא"כ אותיות הכתב הוא למטה בחי' דאצילות כמו עד"מ הכותב אותיות ותיבות ע"ג הספר בדיו שהדיו

ע' הישר בעיניו להמשיך מחקיקה לכת.

בזהר: בלקוטי תורה כאן ת"ז — ראה ת"ע קלה, ע"ב.

דבר זר ומהות אחר ממש רק שנתחבר על הקלף והיו לאחדים, כך עד"מ החכמה היא כעשי' גופנית לגבי אור א"ס ב"ה שהוא למעלה מעלה ממהות גדר חכמה, לכן התלבשות אור א"ס בחו"ב נמשל להתחברות הקלף הלבן עם הדיו עד"מ דמ"מ אינן דבר א' לגמרי ממש, וגם הדיו מסתיר לגמרי על לבנונית הקלף שתחתיו, משא"כ האות הנחקק אינו מסתיר על האבן טוב כי אני אני הוא, והגם שנאמר על כלל עולם האצ"י איהו וחיהו וגרמוהי חד זהו לגבי עולמות בי"ע שהן יש ודבר ונפרד ממש, והביטול הוא ביטול היש, לכן לגבי בי"ע נק' אצ"י איהו וגרמוהי חד ביטול דיחוי"ע, אבל לגבי עתיק וא"א נק' גם החכמה דאצ"י לבחי' עשיי' ויש וכמ"ש והחכמה מאין תמצא יש מאין, ונק' כלים שפעולת א"ס ב"ה על ידן כמו עד"מ האדם העושה דבר ע"י איזו כלי כגרזן ביד החוצב בו, ולכן התשב"כ הוא בחכמה דאצ"י המתלבשת בכינה שהם תרין ריעין דלא מתפרשין והתורה כמו שהיא שם נק' תורה שבכתב דכמו שהדיו מסתיר הקלף הלבן כך מה שנתפס אור א"ס ב"ה בבחי' השגה והבנה דבינה דאצ"י זהו הסתר והעלם ממש כי א"ס ב"ה אינו בגדר שיהי' מושג בחו"ב כו' ומה שמושג אינו רק הארה בעלמא (משא"כ בבחי' הכתר הוא גלוי אור א"ס ממש, והנה יש לבאר קצת יותר ענין בחי' חקיקה שהוא רק העצם הדבר אלא שנחשך קצת כו' משא"כ באותיות הכתב כו' ויש להקדים מ"ש במ"א בענין האותיות, דהנה אנו רואי' דכמו שיש כ"ב אותיות בדבור כך הן במחשבה, ואותיות המחשבה הן רוהניים והתהוותן הוא מתמצית וסוף בחי' השכל, שהרי אי אפשר לחשוב שום השכלה בלי אותיות, והנה במחשבה יש ג"כ ב' בחי' מחשבה עילאה ומחשבה תתאה, מחשבה עילאה היא הדבוקה בעצם השכל דהיינו מחשבת שכל שחושב השכל ולא האותיות ומ"מ ודאי יש בחי' אותיות במחשבה זו שהרי א"א להיות כלל גילוי השכל אפילו במוח האדם עצמו בלי אותיות רק שהאותיות כלול' בתוך השכל ממש ואינו מרגיש כלל האותיות בפני עצמן כי המוח מלא רק בטרדת עומק ההשכלה לבד והאותיות כלול' וטפלים ובטלים לגמרי לגבי השכל, והנה אח"כ כשחושב איך לדבר שכל זה זהו בחי' מחשבה תתאה, והוא ירידת המדרגה שאז נרגשי' האותיות המחשבה שנעשי' בחי' מהות אותיות ממש, ולא כמו שהיו קודם במחשבה עילאה שהי' רק מהות שכל, אבל עכשיו כשחושב איך לדבר הרי חושב איך לומר השכל באותיות, נמצא נגלמו מהות אותיות ממש במחשבה ואע"פ שהן דבר א' עם השכל כי התהוות אותיות המחשבה הוא מתמצית וסוף מהות השכל, וגם כשחושב איך לדבר הרי גם עצמות השכל ממש מלוכש ומתגלה בתוך האותיות שהרי מחשבה זו היא איך לדבר השכל ממש, מ"מ הנה לגבי גילוי השכל כמו שהי' במחשבה עילאה, נחשב זה לחושך וירידה גדולה כו'.

והנה כמו שהוא למטה באדם שיש אותיות הדבור ואותיות המחשבה, כך הוא ג"כ למעלה בכל עולם ועולם וכמ"ש וקרא זה אל זה ואמר קדוש כו', וכן הוא עד רום המעלות דהיינו שיש אותיות גם בלמעלה מהחכמה

כו' וזהו ג"כ ענין האותיות רל"א שערים הגו' בס"י והם בחי' אותיות שבטהירו עילאה והתהוות אותיות אלו הוא מסוף ובחי' תחתונה דהארץ האור א"ס כהדין קמצא דלבושא מיני' ובי', ועד"מ אותיות השכל שנמשכי' מסוף ובחי' אחרונה שבשכל עצמו. והנה פי' בריש הורמנתא דמלכא היינו התחלת ההמשכה להיות אצי' העולמות ע"ד כשעלה ברצונו ית' לברוא העולם כו' והוא עד"מ באדם כשחושב איך לדבר ולהשפיע השכל לזולתו ע"י הדבור, אשר לגבי עצמיות השכל שבאדם נק' זה בשם מחשבה תתאה שאו נחשך קצת אור השכל ונרגש האותיות כו', כך למעלה עד"מ להבדיל כו' נק' גליף גליפו בטהירו עילאה שהוא כביכול בחי' חקיקת האותיות הרל"א שערים שעם היות האותיות הם מבחי' האור דטהירו עילאה כנ"ל מ"מ לגבי אור הטהירו עילאה ממש כמו שהוא למעלה מבחי' אותיות נק' זה מה שנמשך בחי' אותיות בשם חשך ממש כו' דעם היות שהאותיות הן גלוי אור הטהירו ממש מ"מ נק' זה חשך לגבי בחי' האור כמו שהוא עדין למעלה מבחי' אותיות כו', אך מ"מ נק' בשם גליף גליפו אותיות החקיקה שהן מיני' וביה ממש וכמו שמהות אותיות המחשבה הן מבחי' אחרונה של השכל ממש, משא"כ התלבשות השכל באותיות הדבור ה"ז התלבשות בדבר שחוץ מהשכל שהרי מהות אותיות הדבור הן נמשכי' מהקול הנמשך מהבל הלב שהוא גשמי כו' ולא כמו אותיות המחשבה שהן מיני' וביה ממש. וכך התלבשות אור א"ס בחו"ב נמשל עד"מ לאותיות הדבור בראשית נמי מאמר הוא כו', והנה מה שאמרנו דאותיות החקיקה הוא כמו עד"מ שחושב איך לדבר שוהו מחשבה תתאה, הנה באמת זה אינו רק כדי להבין ענין מ"ש שע"י החקיקה נחשך האור קצת שזה מובן ומצוייר ע"פ משל זה דערך מחשבה תתאה לגבי מחשבה עילאה, אך באמת בחי' אותיות הנ"ל הן למעלה אפילו מהחכמ' עילאה עצמה כו' כנ"ל. ובמ"א נת' המשל לזה מבחי' ד"ב אותיות שיש בנפש עצמה כו' אלא דכלפי שנק' הח"ע בשם מאמר ואותיות הדבור או הכתב כנ"ל נק' בחי' אותיות אלו בשם אותיות המחשבה כו' וזהו הנק' חקת התורה. והנה משנ"ת לעיל דחקיקה זו היא למעלה מחקיקה שבלוחות הענין כי הלוחות מבואר בע"ח שהן נו"ה נמצא עם היות ששרשן מבחי' כתר ששם הוא בחי' גליף גליפו כו' אבל ירדו ונמשכו בנו"ה כדי שיומשכו למטה בעשיי' גשמיות שוהו ע"י נר"ה דייקא. ועמש"ל בביאור לפסוק צאינה

הלוחות נו"ה ע"כ מעל"ע חסרון וכע"י ברצועו' עצם הקלף מ"מ כו'.

בס"י : פ"ב, מ"ד.

כהדין קמצא : בראשית רבא פכ"א ה.

הלוחות . . נו"ה : עץ חיים שער הכללים ספ"א. שער לאה ורחל פ"ו.

בביאור לפסוק צאינה וראינה : לקוטי תורה שיר השירים כו. ד. כו. ג.

וראינה לכן אין זה כחיקה הנ"ל דגליף גליפו בטה"ע שנק' רשימה וחיקה שאין החיקה עושה שום חסרון כלל מגוף הדבר הנחקק שנמצא החיקה הוא גלוי האור כמו שהוא בלי חסרון ותוספות רק שנחשך מעט, וזהו בחי' אור הכתר כמו שהוא במקומו ממש, משא"כ כשנמשכו ונתלבשו אותיות אלו בנו"ה דאצי' אין שם גלוי האור כמו שהוא ממש לכן בחיקת האותיות בלוחות האבנים הרי במקום חלל האות לא הי' האבן עצמו בשלימות, וזה מורה על העלם האור עצמו, ומ"מ הן בחי' אותיות החיקה מיני' וביה ולמעלה מעלה מבחי' אותיות הכתב שהם מדיו כו'. וע' דוגמא לזה ממ"ש במ"א ע"פ שימני כחותם בענין הרצועות של תפילין כו', ע"כ הג"ה).

וזהו זאת חקת התורה, ששרש מצות פרה אדומה הוא למעלה באותיות החיקה דעתיק ואריך דאצי' ולזה אמר שלמה המלך ע"ה עליה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני שהיא למעלה רחוק מן החכמה דאצי' היינו בעתיק דאצי' וגם לזאת נק' חקת התורה שמוזה נמשך אח"כ להתלבש באותיות התשב"כ שהן בחו"ב דאצי' וזהו אשר צוה הוי' לאמר כנ"ל שיהי' נמשך ומאיר ש' הוי' דעתיק בח"ע כו' (וענין גלוי זה יובן ממ"ש לקמן פ' ראה ע"פ לעשות הישר בעיני ה' ע"ש דכמו שבחי' יחז"ת נק' הסתר לגבי יחז"ע כי יחז"ת הוא בחי' יש והיש בטל משא"כ יחז"ע שבע"ס דאצי' הוא ביטול אמיתי וזהו ענין שם אלקים ושם הוי' כך יחז"ע דע"ס דאצי' נק' הסתר והעלם לגבי בחי' ע"ק כמו ש' אלקי' לגבי שם הוי'. והנה ממ"ש כאן מובן זה קצת יותר כי הוא כמו עד"מ אותיות הכתב לגבי אותיות החיקה שאותיות הכתב הן מדיו שהוא מסתיר ומעלים הלבנונית הקלף כו' משא"כ באותיות החיקה כך לגבי עתיק וא"א נק' חו"ב בשם יש והסתר והעלם וכמו שיחז"ת נק' יש לגבי ביטול דיחז"ע כו' כך לגבי עתיק וא"א נק' ביטול דחו"ב בשם יחז"ת כו', כי מה שנמשך בחי' חו"ב זהו בחי' יש מאין משא"כ התהוות עתיק וא"א שהוא עדיין בחי' א"ס ממש אתה הוא הוי' לבדך כו'. אמנם יש בחי' הנק' לעשות הישר בעיני הוי' שיהי' הגלוי והביטול ביחז"ת כמו ביחז"ע ושיהי' הגלוי והביטול בחו"ב מבחי' כתר ועתיק ממש שזה נק' לעשות הישר להיות שוה שיהי' הביטול והגלוי למטה כמו למעלה כו' ע"ש. ועד"ו יש לפרש כאן אשר צוה הוי' לאמר שיהי' צוותא והתחברות ממש ש' הוי' דעתיק בבחי' חכמה וחקת התורה יומשך ויתגלה ממש בבחי' תשב"כ. וכ"ז נמשך ע"י מצות פרה אדומה ע"י האפר ומים חיים שהוא כללות בחי' הרצוא ושוב לשרוף ולכלות כל הרע של המדות רעות ולהפך המדות שתהיינה בבחי' רצוא לה' לבדו כמ"ש ועמך לא חפצתי בארץ והוא בחי' רעותא דליבא ואח"כ בעסקו בתורה שהיא בחי' מים חיים אל כלי נמשך ע"י מבחי' חקת התורה

ע"פ שימני כחותם : ראה לקוטי תורה שיר השירים מה, ג, מה, ד.
לקמן פ' ראה : ראה לקוטי תורה, ראה כג, ד ואלך.

כו' לאמר כנ"ל. ויובן זה ביותר עם מ"ש לעיל ע"פ אם בחקתי תלכו שבהנשמה יש ג"כ מב' מדרגות הנ"ל דבחי' חקיקה וכתב וזהו ענין נשמה שנתת בי טהורה היא דפי' טהורה היא ששרשה מבחי' גליף גליפו בטהירו עילאה כו' ואח"כ אתה בראתה יש מאין ע"ד והחכמה מאין תמצא כו'. והנה ענין בחי' תשובה עילאה הוא אליך ה' גפשי אשא כמו שהיתה כלולה בבחי' אין וטהורה היא כו' וכמ"ש בפ' האזינו השמים כו'. ומבואר למעלה דבחי' אפר הפרה זהו ענין בכל לבבך בשני יצריך ביצ"ט ויצה"ר שהיצה"ר יתהפך לטוב בהסיר הבגדי' הצואי' וזהו בחי' תשובה עילאה לבחי' טהורה היא כו' ולכן עי"ז דוקא נמשך ג"כ בחי' חקת התורה אל בחי' לאמר כו' ע"כ הג"ה).

בלק"ת פ' חקת דף סמך ע"א ויקחו אליך פרה, הכל כשרים לקדש מי חטאת אפילו אשה חוץ מחש"ו, פרה ענינה להעביר רוח הטומאה של ג"כ הטמאות שלמטה מק"נ, והיינו ע"י אפר הפרה ומים חיים, פרה פר ה', פר גימטריא מנצפ"ך ועיין מזה בת"א פ' תצוה בד"ה ועשית ציץ בענין ופתחת עליו פתוחי חותם, ה' הם ה"ג, וכך למעלה, התחלקות אותיות הדבור הוא ע"י ה"ג וכענין שעורה שעור ה', הנה בק"נ יש ג"כ ה"ג ושם בק"נ יש ג"כ ה"ג, ועד"מ ההפרש בין התחלקות האותיות של לה"ק ובין התחלקות האותיות של לשון תרגום, וזהו ענין שריפת הפרה פר ה', לעשותה אפר כי הנה ד"י ארמ"ע שהפרה כלולה מהם כששורפים אותה נשאר רק אפר וכך י"ל ע"י שריפת הפרה נשאר אפר והוא העצמיות שבה שיכולה ליכלל בהביטול.

ב) ועל עפר החטאת כתיב ונתן עליו מים חיים, והחכמה מאין תמצא, ועיין באדר"ב ס"פ ל"ד עשרה נקראו חיים הקב"ה שנאמר וה' אלקים אמת הוא אלקים חיים כו' עד מים נק' חיים שנאמר ביום ההוא יצאו מים חיים, והנה בענין מי חטאת יש קידוש מי חטאת והזיה, ובהזיה האשה פסולה כי

לעיל ע"פ אם בחקתי תלכו : לקוטי תורה בחקתי מה, א.
 בפ' האזינו השמים : ראה לקוטי תורה האזינו ע"א, ד.
 בלק"ת פ' חקת : נעתק מבוך 1056 שמא, א גוכי"ק.

קיצורים ללקוטי תורה חקת ד"ה ויקחו אליך.
 הכל כשרים לקדש : בלקוטי תורה כאן מציינן ס"ה דמסכת פרה ומייתי לה ביבמות (פרק ה' דע"ב, ב, וביומא ד' מ"ג).
 פרה . . מנצפ"ך : ראה טעמי ושער המצות וספר הליקוטים [להאריז'ל] ר"פ חקת.
 שעורה שעור ה' : זהו בלק קסח, ב.
 ובהזיה האשה פסולה : פרה מ"ב, מ"י.

רגליה יורדות, משא"כ קטן כשר אף שאין לו דעת מ"מ יוכל להעביר את רוח הטומאה שג"כ אין בו דעת ונק' סריס, וע' במד"ר פ' כי תשא פמ"ג דקנ"ח ע"ב מצא אשתו מגפפת כו' נראה דהיינו לסריס.

[זאת חקת התורה]

לבוך שמות ויקרא פ' חקת לד"ה זאת חקת התורה, ססעי' א', שטה דקאי על פרה דשבעתים היינו שבע פעמים שבע כו' *.

על המד"ר בא פי"ט פסח ופרה משל לשני מטרונות.

עמ"ש בוך שמות א' פ' בא דס"ז ע"א * ופסח הוי' שהדלוג הוא שיהי' גילוי שם הוי' כי מבחינת שם אלקים נמשך מיצרים וגבולים ע' בלק"ת פ' אמור בד"ה וספרתם לכם, ושם ג"כ פסח וענין או ידלג כאיל פסח כו' לצאת מבחי' עד מתי אתם פוסחים כו', וע' מענין גלוי ש' הוי' ע"י יצ"מ בד"ה ויצוום אל בניי, סעיף ז' בבוך שמות א' דמ"ז * , אך הגה יש ב' שמות הוי' כמ"ש בת"א בד"ה כי אתה נרי הוי', ובד"ה ועשית ציץ בענין קדש למד מלמטה והוי' מלמעלה, וגילוי זה של שם הוי' דלעילא יהי' לע"ל, ועז"נ ביום ההוא יהי' הוי' אחד ע' בלק"ת סד"ה למנצח על השמינית וסד"ה הבאים ישרש, ובענין ח"פ אמת בבוך שמות ויקרא, פ' וארא בענין ד' כוסות, שרומזי' על יצ"מ ועל לע"ל, וזהו ההפרש בין חקת הפסח ובין חקת פרה, וע' בלק"ת פ' חקת דס"א ע"ב בד"ה ויקחו אליך פרה, ובפ' תצא בד"ה ולא אבה הוי' כו' ויהפוך הוי' כו' וב' שמות הוי' זהו כענין ב' בחי' הנ"ל שע"י יצ"מ ושלע"ל כו', שע"י יצ"מ גלוי ש' הוי' דאצילות וביאור הענין מובן ע"ד מ"ש בד"ה ויצוום אל בניי ושם נתבאר ענין וארא אל אברהם כו' ושמי הוי' לא נודעתי להם וגילוי זה ע"י יצ"מ ומ"ת, וע"ז מרמו הפרה, אדומה זו בבבל, תמימה זו מדי, אשר לא עלה עלי' עול זה אדום, א"כ הגלוי יהי' לע"ל וזהו שם הוי' דלעילא וכמ"ש בלק"ת בד"ה וידבר הוי' אל משה כו' זאת חקת התורה אשר צוה הוי' הרי נאמר כאן ב' שמות הוי' ובמ"א נת' שע"י המצות שנמשכו משם הוי' כמ"ש בלק"ת בד"ה כי המצוה הזאת בפ' נצבים ע"י

לבוך . . זאת חקת : נעתק מבוך 1072 דש, א גוכי"ק.
 כו' : אולי הכתנה לאור התורה חקת ע' תשעז שויה מווקק.
 ע"א : נדפס באור התורה בא ע' רצו.
 דמ"ז : נדפס באור התורה וארא ע' קצג.

ממשיכים תוספת אור בג"ע לעבודה זו רמ"ח מ"ע ולשמרה זו שס"ה ל"ת וע"י חקת הפרה בחי' תשובה והיא לטהר טומאת מת עי"ז ממשיכים הגלוי שבתחיית המתים לגופים גשמיים ששרשו נמשך ממקום גבוה מהגלוי שבג"ע כמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה ענין האבות הן הן המרכבה ובלק"ת פ' שלח בד"ה אני הוי' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מאמ"צ דרוש הראשון ובאג"ה סי' י"ז ד"ה גודע דבאתעדל"ת.

[קח את המטה]

לדף רצ"א ע"ב.

שייך לקמן לד"ה קח את המטה י"ל כתיב שמאלו תחת לראשי שצ"ל תחלה שמאלו וי"ל כדי לעשות את המקבל כלי, כמו וראיתם אותו וזכרתם לפי' הזהר תרומה דקנ"ב סע"ב ופ' שלח דקע"ה ובר"ח תחלת שעה"ק קודם פ"א מיראת הרצועה, וזהו יראה תחאה, וע' זח"ג קרח דקע"ח ב' גבי ועבד הלוי הוא אלמלא דינא, וע' מד"ר ר"פ שמות ע"פ חושך שבטו שונא בנו ואהבו שחרו מוסר, וע' מד"ר ר"פ ואתה תצוה כמו הזית אינו נותן שמנו אלא אחר טחינה וכתיתה וביטושים רבים כך בצר לך כו' ושבת עד כו', ובד"ה וארא דתקע"ב פי' שלכן הי' גלות מצרים וימררו כדי שיבואו לבחי' מים תחתונים בוכים, ואז יומשך המ"ד, נמצא צ"ל שמאלו תחלה לעשותה כלי, אך זה הפסוק שמאלו תחת והיכפל ב"פ בשה"ש וע' מזה בסידור בד"ה אחרי הוי' אלקיכם תלכו, י"ל כי זהו ההפרש בין כשהנער קטן צ"ל השמאלו בבחי' הכאה ממש כענין בצר לך כו' אבל כשהנער גדול עשיית הכלי זהו ע"י דבור דברי תוכחות שע"ז ג"כ ישים הדברים על לבו, וע"כ ויגזול את החנית הוא מטה הנ"ל מיד המצרי שהוא משה כדפי' בוח"א ד"ו ע"ב, לפי שהוציאם ממצרים ויותר י"ל ע"ד שיש מיצר עליון דקדושה בחי' מן המיצר קראתי י"ה שהוא ענין מקום צר דלמת"ב שורש י"ג ת"ד ועז"נ וסכסכתי מצרים

לדף רצ"א ע"ב: נעתק מבוך 751 ה, ב גוכי"ק.

ע"ב: כנראה הכוונה לבוך חרט"ב — נסמן בספריית כ"ק אדמו"ר במספר 1065.

ושם חסירים דפים אלו.

המאמר נדפס באור התורה חקת ע' תתיט. ע' תתכד.

ובד"ה וארא דתקע"ב: נדפס בתוס' הערות וכו' באור התורה וארא ע' ביתקנה.

דקליפה במצרים דקדושה הנ"ל ועד"ז נק' משה איש מצרי, ולע"ל וכתתו כו' וחנניהם למזמרות כו' זהו ויגזול את החנית, ובזמ"ג דף קי"ד ב' שלע"ל יחזיר לו הגזילה כמש"ל סעיף ד', ואפ"ל כיון לע"ל כי הולך לפניכם ד', לא יצטרך לחנית ומטה הנ"ל ע' מדרש תלים סי' ע"פ באורך נראה אור.

[ביאור נחש נחשת]

להבין שרש הדברים הנ"ל, הנה עוד י"ל מהו שאמר הנחשים השרפים, אם היו שני מינים הל"ל והשרפים, וגם למה אמרו ויסר מעלינו את הנחש ולא אמרו את השרף, וגם למה הוא ית' אמר עשה לך שרף ולא הזכיר נחש, וגם שמרבע"ה עשה נחש דוקא ולא נזכר שרף*, כמו שכבר מבואר קושיות אלו בספרים ונדחקו הרבה בזה, אך הענין הוא דבאמת הנושך הי' נחש ממש, ולכן אמרו ויסר מעלינו את הנחש, אך מ"ש הנחשים השרפים, היינו דשרש המשכת החיות לבחי' הנחשים אלו שהם שלוחי הדין, נמשך מבחי' השרפים עליונים, ואין זה תימה איך מבחי' שרפים עליונים שהם מלאכים דקדושה יומשך חיות לשלוחי הדין הקשה, דהא בהדיא ארז"ל נהר דינור יוצא מזיעתן של חיות, ועל ראש רשעים יחול, והרי נה"ד שעל ראש רשעים יחול זהו בחי' דין קשה, ואעפ"כ נמשך מחיות הקדש ממש, דהיינו מזיעתן של חיות שהוא בחי' פסולת, דהיינו שעם היות החיות בקדושה, אך להיותן בחי' גבורות דקדושה ע"כ יתכן שמבחי' פסולת שלהן יומשכו גבורות קשות ממש ע"ד רישא דעשו בעטפי' דיצחק, וכך הוא בענין השרפים שהם גבורות דקדושה, אעפ"כ מבחי' פסולת שלהן נמשכו הנחשים שהן גבורות קשות ממש ולזה נק' הנחשים השרפים, כלומר הנחשים שנמשכים ויונקים מבחי' השרפים, ולפי שעיקר מיתוק הגבורות הוא בשרשן ע"כ אמר הוא ית' עשה לך שרף כו', ולא הזכיר נחש, כי בחי' נחש הנושך זהו הדין הקשה, אך שרשו הוא השרף דקדושה ומרע"ה שעשה נחש דוקא היינו לפי שעשאו מנחשת שהוא ענין שרש הדין, והכל דבר א'.

כמש"ל סעיף ד' : אור התורה חקת ע' תתכה.
 מדרש תלים סי' : ל"ו.
 להבין שרש הדברים הנ"ל : נעתק מבוך 551 מו, א.
 שרף : אוצ"ל רק שרף.
 ארז"ל : דאה חגיגה יג, סע"ב.
 רישא דעשו בעטפי' דיצחק : נסמן לעיל ע' איתתעו.

וביאור הדברים, הנה תחלה יש לבאר זה עפ"י מה שמ"כ מתלמידי רבינו
 ג"ע שכתבו בשמו ביאור דבר זה, ואח"כ אי"ה אכתוב מה שיש
 למצוא עוד ביאור לזה ממ"ש רבינו ז"ל ג"ע במ"א. וזהו תוכן הדברים שמ"כ
 ע"פ יתגדל ויתקדש שמי' רבא, והענין דהנה יש נחש דקדושה למעלה כמ"ש
 בזהר נחשא דפרח באוירא כו' (ע' בזהר הרקיע בסבא דמשפטים וצ"ע) והוא
 ענין רשפי אש התשוקה בהתלהבות הלב והוא בחי' מלאכים הנק' שרפים,
 ועם היות הם בבחי' קדושה ממש אך עכ"ז הוא בחי' קטנות (נ' לבאר זה
 דהקטנות הוא מה שהן תמיד רק בתנועה אחד ליפרד מהכלי ואין בהם בחי'
 השוב שנמשך ע"י מוחין דגדלות דוקא כמושנ"ת ע"פ וידעת היום, דהאבה
 והצמאון נמשך מצד ההתבוננות איך הוא בבחי' ריחוק מאלקות, כמשל מי
 שהוא רחוק מבית אביו מתאוה ומשתוקק לראות פניו, וזהו צמאה לך נפשי
 בארץ צי' כו', אבל היראה היא באה מחמת הקירוב היינו כשיתבונן בקרבת
 ה' הסוכ"ע כי אמת הוא שרחוק הוא מאד מאור פניו ית', והיינו בבחי' זיו
 וגילוי אוא"ס ב"ה להיות ארץ ושמים רוחני' וגשמיים כו', אבל אוא"ס ב"ה
 הסוכ"ע אינו בגדר ההשתלשלות כלל כי הוא השוה ומשוה כו' המגביה
 לשבת המשפילי לראות כו', וכמו שהוא נמצא בעליונים כך הוא נמצא
 בתחתונים, למטה כמו למעלה סובב ומקיף, וכאשר יתבונן האדם כי ה' הסוכ"ע
 נצב עליו ממש שהוא למטה כמו למעלה אזי תפול עליו אימה ופחד ה' יראה
 בושת, שהיא יראה עילאה או יר"ת שלא למרות עיני כבודו ח"ו, וע"ש בחי'
 שלום לחבר ב' הפכים אהויר' כו' שהוא ע"י בחי' והנורא כו' יעו"ש, ועכ"פ
 מזה למדנו איך האהבה והצימאון נמשך ע"י ההתבוננות בבחי' הריחוק שלו
 מאלקות, וריחוק עולמות תחתונים מאלקות וקירוב עולמות עליונים זה רק
 הכל בבחי' הזיו וההארה כנ"ל, א"כ בבחי' זו שייך הצימאון, משא"כ היראה
 והשוב נמשך ממקום עליון יותר מבחי' סוכ"ע כנ"ל, וכיון שכן השרפים שנק'
 כן ע"ש היותם בוערים תמיד בבחי' רצוא ה"ז בחי' קטנות ולא בחי' מוחין
 דגדלות בא"ס ב"ה הסוכ"ע שמוזה הי' נמשך השוב, וכיון שכן שהם מבחי'
 מוחין דקטנות, לכן מזה יומשך ג"כ הדין והכעס על עוברי רצונו שאינו
 יכול לסבול היפוכו בשם אופן, אלא אדרבה מתכעס ומתקצף מאד וחמתו בערה
 בו כשוראה דבר שנגד עבודת ה'. כי הנה אין רע יורד מלמעלה, דהיינו רצועא
 לאלקאה כו' כ"א רק חסדים טובים כמ"ש באור פני מלך חיים, אך מבחי'

יתגדל ויתקדש : נמצא בבוך 1161 לא, א גוכ"ק כ"ק אדמו"ר האמצעי. ונתק
 מפנים בהוספות, ובהשמות.

דיה זה גרסם בשינויים באתהלך לאוניא ע' טו (ושם הדי"ה וישימהו על גס).
 הסעם להשינויים — לכאו' הוא ע"פ מ"ש באתהלך ע' רסג, דרושים דלאוניא כ"י מו"ח
 והוגהו מרי ליב מאהליחערי.

נחשא דפרח באוירא : זהר משפטים צה, רע"א.

ע"פ וידעת היום : לקוטי תורה ואתחנן ז, סע"ד ואילך.

אין רע יורד מלמעלה : נסמן לעיל ע' איתמא.

רצועא לאלקאה : ראה זהר בהקדמה יא, ב.

זו נמשך מדה"ד ופעולת הרע לרעים ונק' נה"ד זיעתן של חיות שעל ראש רשעים יחול, דהיינו מפסולת רשפי אש התשוקה לידבק בה' נמשך להתכעס על רשעים שהם ההפך, אך כ"ז מבחי' קטנות המוחין כנראה בחוש עד"מ למטה שלפי שכלו יהולל איש שהקטן שמוחו קטן לא יוכל לסבול בשום אופן דבר שנגד רצונו ומוחו ומיד מתכעס ובוכה בדמעות, אבל כל שדעתו יותר רחבה יוכל יותר לשמוע ולקבל במוחו דבר שהוא תכלית ההיפך ממנו, להיות כי בהרחבת כלי השכל יתפסו מקום אף שני דברים הפכיים ממש, דהיינו אף שהדבר ההפכי הוא מאד נגד רצונו, עכ"ז יסבול וישמע ויוכל להעמיק בו אולי יהי' לרצון לפניו, מפני שלרוב הרחבת מוחו אין דבר ההפך תופס מקום כ"כ (וכמ"ש במ"א מ"ש כי על אפי ועל חמתי היתה לי העיר הזאת מיום הוסדה, ואעפ"כ הי' גילוי אלקות בבנין בהמ"ק, וזהו מבחי' כלים דתיקון שהן רחבים ויכולים לסבול ב' הפכים חו"ג משא"כ כלים דתוהו היו קטנים ולא סבלו ב' הפכיים, וידוע דהשרפים שרשן מתהו ע"כ ג"כ הכלים קטנים רק בבחי' א' רצוא לבד, ולכן מזה נמשך ג"כ הכעס על המנגד, משא"כ ממוחי' דגדלות (חסד).

ומעתה אכתוב מה שלקטתי עוד מדברי רבינו ז"ל נ"ע ביאור להנ"ל. הנה שרש ענין הנחשים השרפים, יובן עפמ"ש בזהר ס"פ אחרי (דע"ט ע"ב) אמר רבי שמעון אמר קב"ה הביאו עלי כפרה בגין דיתעבד ההוא חויא. עלי כמה דכתיב שרפים עומדים ממעל לו, וע"ד כתיב בקרח הנועדים על ה', דבגיניהון אתער מאן דאתער דאתי מסטרייהו כו' עכ"ל לענינינו, הרי מבואר איך מבחי' השרפים נמשך יניקה לבחי' הנחשים כמו שאמר אתער כו' דאתי מסטרייהו דהיינו גבורות קשות הנמשכים מפסולת גבו' דקדושה וקאי עמש"ל ההוא חויא כו', עד שמחמת זה פי' ענין שרפים עומדים ממעל לו שהוא בדקות ע"ד הנועדים על כו', ואין זה מצד עצמו ח"ו שהן עדיין גבו' דקדושה ממש רק מפני שמוזיעתן נמשך יניקה לגבו' קשות ממש וכנ"ל באריכות (וזהו ממש על ה' דהיינו לנגד בחי' שם הוי' כעין שפי' בזהר ר"פ בא דל"ב ב' פסוק ויבואו בני האלקים להתיצב על הוי' ע"ש), וביאור מאמר הזהר הנ"ל מבואר באריכות כביאורי הזהר פ' אחרי, אך הקיצור ממנו הוא, דהנה שם הוי' הוא בחי' אור ישר, ופי' או"י שהאור העליון נמשך ביושר מלמעלה למטה וכל המשכה הוא ע"י שם הוי', וזהו ענין י"ה שהוא בחי' צמצום והתפשטות, שכדי להיות המשכה מא"ס ב"ה צ"ל ע"י צמצום תחלה כדי שיוכלו לקבל, ואין זה צמצום והעלם גמור אלא ע"ד לעולם ישנה אדם לתלמידו בדרך קצרה כו' ואח"כ ה' התפשטות ע"ד דקאים אינש אדעתי' דרבי' כו', ואח"כ ו"ה הוא ג"כ כמו בחי' י"ה כי הוי"ו ראשו ג"כ כמו יו"ד והולך ונמשך למטה כו', והיינו

אור חקת התורה א'תתצא

י"ה ההמשכה באו"א ו"ה בזו"ג, ודרך כלל הן ד' בחי' אבי"ע, וכ"ז ההמשכה מלמעלה למטה ונק' או"י, אך יש עוד בחי' או"ח להיות מתעלה מלמטה למעלה, כמ"ש למען יזמך כבוד ולא ידום כו' היא העולה על מוקדה כו', וע"ז נאמר הסבי עיניך מנגדי כי אין רצון א"ס ב"ה להיות בחי' זו לבד, וכמ"ש לא תהו בראה, שבעולם תהו הוא שגבר בחי' זו עד שנפרדו האורות מהכלים כו' כ"א לשבת יצרה להיות דירה בתחתונים ע"י בחי' אור ישר, ולכן ארז"ל כאלו הקריב עולה בלא מנחה שתכלית ההעלאה דעולה להיות אח"כ המשכה שזהו המנחה כמ"ש במ"א, והנה בחי' או"י ואו"ח היו ג"כ לפני האצ"י ונק' מטי ולא מטי, כי באמת צ"ל ג"כ או"ח כדי שיהי' אח"כ או"י, וכמו רוח החיים שבנשימת האדם הוא בבחי' זו כנודע מענין הדפיקו דליבא וכו', אך שם מתאחדים ב' בחי' אלו, וכן ג"כ באצ"י הן בחי' חו"ג ונק' רו"ש וג"כ הן בייחוד גמור והוא ענין שמאלא אתכליל בימינא להיות הרצוא בשביל השוב כמו שהי' ג"כ למטה הלויים טפלים לכהנים כמ"ש במ"א וייחוד זה בחו"ג דאצ"י הגם שהן ב' הפכיים היינו משום דבאצ"י איהו וגרמוהי חד וע"י גילוי א"ס ב"ה מתחברים ב' ההפכיים כנודע בענין והנורא עושה שלום כו' משא"כ בכי"ע כיון שיש פרסא מפסקת בין אצ"י לבי"ע ונק' משם יפרד אזי אין יחוד כ"כ בין א"ח שהוא הרצוא עם או"י שהוא השוב והם ב' הפכיים, וזהו ענין שרפים עומדים ממעל לו, דפי' הזהר כמו לנגד, דהא א"א לפרש ממעל לו ממש ח"ו וענין הנגד הוא כי להיות השרפים הן בבחי' רצוא, וכיון שבבי"ע אין הרצוא מתייחד ממש עם השוב להיות שמאלא אתכליל בימינא כמו באצ"י א"כ ה"ז נגד שם הוי' שהוא בחי' או"י דוקא, ועם היות שם יש ג"כ מטולמ"ט, אך הם ביחוד גמור כנ"ל ויותר מזה נתגלה הנגד בעדת קרח שרצה להפריד לגמרי האו"ח מן או"י להיות הלויים ענין בפ"ע ולא יהיו כפופים לכהנים דהיינו שלא להיות שמאלא אתכליל בימינא כמ"ש בזהר ר"פ קרח, ולכן אמר עליהם שהם הנועדים על שם הוי' ממש שעיקרו או"י והאו"ח הוא בטל לבחי' האו"י כנ"ל, אך בשרפים הענין בדקות מאד ע"כ אמר לשון ממעל לו ולא על כו' ח"ו, ואעפ"כ מזה שאין הרצוא מיוחד ובטל להשוב, אתער מאן דאתער דאתי מסטרייהו היינו שנמשך יניקה לגבורות קשות שזהו בחי' החויא נחש כו', ולכן נאמר בלויים הוזה עליהם מי חטאת כו' וזהו הביאו עלי כפרה (ובבה"ז זה קודם לדיבור וזהו ענין שרפים, אך כמ"ש הסדר יובן יותר) פי' אבחי' עלי היינו מה שהוא נגד ש' הוי' בחי' א"ח דבי"ע שיתייחד עם הא"י ע"י הקרבן והיינו להיות יחוד זו"ג בר"ח שהן א"י וא"ח וכעין מ"ש במ"א להיות יחוד חו"כ הוא ע"י חופה ומקיף כו' וזה שייך לר"ח, כי הנה מתחלת החדש עד אמצע החדש הלבנה שהיא מל' הולכת ומתגדלת שזהו בחי' א"י להיות הולך ואור מלמעלה למטה אבל מאמצע החדש נ"ד סופו שהיא מתחשכת והולכת לבלתי האיר למטה היינו בחי' א"ח ובר"ח שמקבלת מהשמש היינו ייחוד האו"ח עם האו"י יחוד זו"ג שהם שמשא וטיהרא.

וכדי להיות התחברות ב' הפכיים הוא ע"י הקרבן יחוד ההו ותיקון שהו מקור א"ח וא"י, עכת"ד הנאמרים בכה"ז שם. והנה כבר נת' שענין בחי' זו דשרפים נמשך מבחי' קטנות כי ע"י מוחי' דגדלות הי' גמשך היראה בבחי' שוב, והנה ענין בחי' זו בנפש הוא כי הגם שהאה' יסוד התורה, אך היא יסוד לקיום מ"ע והיראה היא יסוד לקיום מל"ת וד"ס ולכן כשהוא בבחי' רצוא לבד בלא בחי' שוב הנמשך מהיראה שהוא ע"י התבוננות בבחי' סוכ"ע שנמצא למטה כמו למעלה כו' יוכל ליפול וליכשל באיזה איסור או עכ"פ בתאוות היתר כו', וכמו ע"ד שנת' בענין הנגעים שנמשכים מצד הסתלקות מוחי' דאבא שמהן נמשך בחי' השוב ובחי' יראה רק נשאר מוחי' דאימא שמהן נמשך בחי' הרצוא ואהבה ברשפי אש אוי' יוכלו להסתעף מזה הנגעים שהם המדות רעות כמו כעס וגסות כו' שיוכלו להסתעף אחר הסתלקות אור השכל וההתבוננות אבל מבחי' מוחי' דאבא שהוא בחי' שוב ביראה ומזה נמשך עסק התורה לקשר מודו"מ שלו במו"ד של הקב"ה ה"ז דוחה כל הנגעים ומדות רעות כו' ועיין בזה בביאורי הזהר פ' תזריע כו', והנה עם היות שנת' בענין הנחשים השרפים דר"ל שהנחש יונק מבחי' השרפים דקדושה ע"ד גהר דיגור יוצא מזיעתן של חיות, היינו רק שמקבלים תוספת יניקה מבחי' פסולת שלהן, וכמאמר הזהר פ' אחרי הג"ל, אמנם לא שעיקר התהוותן הוא מהן כ"א השתלשלות הקליפות הוא ענין בפ"ע כמ"ש בע"ח שמ"ט שיש ג"כ קליפות דאצי' היינו ז"נ דגוגה דאצי' ומהן נמשכים קליפות דבי"ע ע"י השתלשלות, וביאור הדבר הוא כמו שמ"כ מאמר ע"ז וז"ל להבין מאדו"ל*.

אך הנה באמת שני הענינים עולים בקנה א' והוא עפמשנת' במ"א ע"פ אלה תולדות נת', ענין עה"ח ועה"ד שבאצי', דהיינו מהחזה דו"א ולמעלה ששם החסדים מכוסים ביסוד אימא ומאיר בהן אור אבא הוא בחי' עה"ח בחי' ביטול בתכלית ואין שם שרש ליניקת הקליפות, ומהחזה ולמטה ששם נפסק כיסוי יסוד אימא והחסדים מגולים נק' עה"ד שיש שם שרש ליניקת הקליפות דאצי', והפי' דחסדים מגולים בחי' רשפי אש האהבה בגילוי כו' מזה יוכל להיות הסתעפות ויניקת הקליפות דאצי' ההרגשה וקצת יש ולתקן זה צריך להמשיך בהרשפי אש גם בחי' הביטול דאור אבא שזהו הדוחה הקליפות יעו"ש שזהו ענין שמו"ע קול דממה דקה ביטול והשתחוואה אחר ק"ש רצוא כו', והרי לפ"ז מובן איך אמת נכון הדבר שהשתלשלות והתהוות הקליפות וגבורות קשות דעשי' שרשן מקליפות דאצי' וכש"ל, אך מש"ל ששרשן ג"כ מהשרפים דקדושה, היינו דשרש יניקת הקליפות דאצי' עצמן נמשך מבחי' עה"ד דאצי' שהוא חו"ג המגולים רשפי אש שזהו שרש השרפים דקדושה ממש, והדוחה לכ"ז הוא בחי' אור אבא דהיינו בחי' ביטול שהוא בחי' יראה שמוה נמשך השוב.

מאדו"ל : חסר בהבון, וראה בהנסמן לקמן ע' איתתצד הערה שטו לש"ש.
 ע"פ אלה תולדות נח : ספר המאמרים תקס"ג ע' ד.

שכאשר יגבר בחי' זו על הרצוא כמאמר אם רץ לבך שוב לאחד אזי לא יהי' יניקת החיצונים מבחי' הרצוא, וא"כ מובן מזה שהבירור צ"ל ע"י ב' הבחי' גם יחד ר"ל, כי ע"י הרצוא יהי' הבירור הראשון דהיינו כי הנה"ב שבאדם הרי היא כלולה מטו"ר דנוגה דבי"ע, וזהו כענין הנחשים דעשיי' ממש הנושכים כו', וכמאמר הוזהר מאן דקטיל לחויה יהבין לי' ברתא דמלכא וידוע הפי' דחויה קאי אנה"ב והגוף נק' משכא דחויה, והתלבשות הנה"א בנה"ב הוא כשושנה בין החוחים שהחוחים עוקצים השושנה, ולזה ע"י הרצוא ורשפי אש הוא בירור הראשון להפריד הרע הגמור מנה"ב כמו שבאש יתבררו הסיגים מהכסף, וזהו ענין דמהפך מרירו למיתקו הנוכר למעלה, והיינו ע"י התבוננות בגזולת ה' רוממות אל בגרונם ומזה נמשך חרב פיפיות בגוים הן הנה"ב והגוף להפריד הרע כו', אך מ"מ יש בזה ג"כ כמה בחי' בירור אחר בירור היינו חיצוני' הלב ואח"כ פנימי' הלב שזהו בחי' קטרת, ולכן הקטרת דוחה הגוף שהוא מבחי' הפסולת כו' כמ"ש במ"ח כי ע"י פנימי' הלב הוא בירור יותר עמ"ש במ"א בביאור לפסוק ואת חנוכת המזבח כו' ועמ"ש ע"פ יתן כעפר חרבו שדי עפרא כו', אך כ"ז הוא בחי' הרצוא, אבל אח"כ צ"ל בחי' השוב שהוא בחי' אור אבא מבחי' עה"ח, וזהו ענין ומשעבדים את לבם לאביהם שבשמים דארז"ל שקי"ז היו מתרפאים בחי' ומשעבדין הוא בחי' השוב שזהו בחי' עול תו"מ כמו ענין שנאמר ביששכר ויט שכמו לסבול כו' וגם כדפי' ע"פ ממעמקים קראתיך ב' בחי' עומק אהבה מפנימי' הלב ואח"כ יראה פנימי' כו' בחי' ר"ש ועי"ז הי' נדחה כל הסיגים ויניקת החיצונים שהן הנחשים הנושכים כו' ולכן עי"ז היו מתרפאים, והענין כמש"ש פי' אלה תולדות נח הנ"ל דבחי' הקו הוא שרש כל א"פ ושם שייך בחי' מעלה ומטה קירוב וריחוק אבל מצד בחי' העיגול שלפני הקו בחי' הא"ס ב"ה הסוכ"ע למטה כמו למעלה, ולכן בחי' עה"ד דאצי' רשפי אש שהוא רוצה לעלות וליכלל כו' הוא רק ליבטל ולהתכלל בהא"פ דבבחי' זו שייך ריחוק וקירוב אבל בחי' עה"ח ביטול במציאות היינו ליבטל ולהכלל בהמקיף שאין שייך כלל עלי' כי הוא למטה כמו למעלה וזהו בחי' שמ"ע ע"ש באריכות, וכיון שכן שע"י הביטול דמוחי' דאבא הוא בחי' התעוררות המקיף סוכ"ע שם אין החטא תופס מקום כמשל נשיכת הזכוב באדם שאינו תופס מקום להתכעס עליו וכמ"ש במ"א ע"פ הוזהר שלח קס"א

אם רץ לבך: ראה ספר יצירה פ"א, מ"ח. אור התורה יתרו ע' תקקעה. ע' תוקפא. הערה בספר המאמרים תרנ"ט ע' ריא.
מאן דקטיל לחויה: ראה תקוני זהר סתי"ג (כט, ב). תכ"א (מג, א). תקוני זהר חדש (צט, ד).
והגוף נקי משכא דחויה: ראה תניא פל"א בזהר [ראה זהר בראשית לו, ב]. בעץ חיים שער קליפת נוגה פ"ד בתיקונים לו, ובשער קיצור אבי"ע פ"ב בתיקונים. שער החשמל ספ"א. תרגום יונתן בן עוזיאל בראשית ג, כא. פרקי דר' אליעזר פ"ב. מדרש שוחר טוב צב, א. ספר התקירה (ואור התורה בראשית) סח, ב (תלו, ב).
דארז"ל: ראש השנה כט, א.
ע"פ הוזהר שלח קס"א: ביאורי הוזהר [לכ"ק אדמו"ר הצי"צ] ויגש ע' קנה.

בענין ועתה יגדל נא כו' שמרע"ה המשיך מוחי' דגדלות שלא יהי' החטא תופס מקום כו', ואמיתי' מוחי' דגדלות היינו מוחי' דאבא שהוא מצד בחי' סכ"ע דקמי' כחשיכה כאורה, וע' במאמר והגדת לבנך הנוכר אצלינו כמה פעמים, וכבר נת' דענין מוחין דגדלות למטה הוא ג"כ עדי"ו ההתבוננות מצד עצמות סכ"ע שהוא למטה כמו למעלה, ומחמת זה ממילא כלים הרצונות זרות (ע' ע"פ שה"ש), וגם מזה נמשך בחי' השוב כנ"ל, אמנם צ"ל ענין המתקת הדינין ע"י לקבולי בשמחה ע"ד נחום איש גם זו לטובה, דלכאורה זה ענין אחר, שהרי אם הענין מצד המשכת מוחין דגדלות עי"ו אין החטא תופס מקום כנ"ל וא"כ א"צ כלל ליסורים, ולמה צריך אדרבה לקבלם מאהבה דוקא אך י"ל כי אדרבא ענין לקבולי בשמחה זהו אמיתי' מוחי' דגדלות שיסבול מה שנגד רצונו ויסורים בשמחה כו', שזהו דוקא מצד מוחין דגדלות שהקטן אינו סובל מה שנגד רצונו ומתכעס כו', משא"כ מי שדעתו רחבה כו', ולרן עם היות קודם היסורים יוכלו לדחותם ע"י מוחי' דגדלות דהתבוננות וביטול בסוכ"ע, אך אם ח"ו באו אזי צ"ל המוחין דגדלות בענין זה מיני' ובי' לקבולי בשמחה כו', ועיקר הענין הוא כמו שמ"כ שיש חילוק בין קודם ביאת היסורים יכולים לדחותם ע"י שמחה של מצוה שהשמחה דוחה מוחי' דקטנות ועי"ו לא יחולו עליו הדינין אכן אם כבר נמשכו הדינין אזי צ"ל מיתוק הגבורות והדינין בשרשן והוא ע"י מיני' ובי', כי הנה באמת שרש הדין והיסורים הוא כדי לנקות הנפש עד"מ אב הרוחץ צואת בנו וא"כ עי"ו יעורר אדרבה אהבה כמים הפנים ועי"ו נמתקו הדינין בשרשן כו' ושם האריך בזה וכעת לא מצאתי זה הכתב ומרומז ג"כ באגה"ק ד"ה לכו נא ונוכחה ע"ש, וזהו פי' גם זו לטובה, וע' אגה"ק ד"ה להשכילך בינה, והיינו הענין הנ"ל דפעולת הרע נמשך מקליפות דעשי' ויצירה שלוחי הדין ושרשם ק"נ דאצי' הוא ענין שטן לש"ש נחכיון, וכמו דלש"ש נתכוון במעשה דאיוב, כך בענין שאר היסורי' כו' ועמ"ש אזהר קרח דקע"ח תו הוא דא עתיקא אלמלא דינא לא ישתכח בעלמא כו' כנדפס בבה"ז פ' קרח, וע"ש דע"י הגבוי' ויסורי' יהי' עלי' יותר מע"י ימין מקרבת דחסדים הוא כמו שמס"ג עקד"ה גבוה יותר מעסק התו"מ אפי' חמישים שנה, שהרי המגיד הבטיח להרב"י שישרף עק"ה מכלל דזה

במאמר והגדת לבנך : ראה הערה באור התורה ויקרא— ד ע' תתקצא.
 ע' ע"פ שה"ש : לקוטי תורה שיר השירים א, א. הנחות הר"פ ע' קלט.
 נחום איש גז זו : תענית כא, א.
 באגה"ק ד"ה לכו נא ונוכחה : סכ"ב (תניא קלה, ב). וראה מאמרי אדה"ו הקצרים
 ע' ששה"ז. אור התורה יום הכפורים ע' בקלח. וראו ע' קכו.
 אגה"ק ד"ה להשכילך בינה : סי"א (תניא קטו, א).
 שטן לש"ש נתכוין : ראה בבא בתרא סו, א. אתהלך — לאוניא ע' קנה. אור
 התורה ויצא תתמה, א.
 המגיד הבטיח להרב"י : ראה מגיד משרים ר"פ בראשית (ירושלים תש"ך — ה, ד).
 לקוטי שיחות— כא ע' 176 ובהנסמן שם.

גבוה יותר מעסק התו"מ, כי הגבורו' בשרשן גבוה יותר, א"כ מה שע"י מוחי' דגולות דוחה הדינין לגמרי ה"ו בחי' ימין מקרבת אבל מה שח"ו אם באו היטורין וע"י לקבולי בשמחה ממתיק הדין בשרשו זהו עלי' גבוה יותר ע"ד הוא עשנו הוא דא עתיקא שלמעלה אפי' ממוחי' דאבא, וז"ש בגמ' לא הן ולא שכתן מכלל דהשבח גדול לאין קץ, וידוע דדרך מיתוק הדין בשרשו היינו להעלות הטוב שבהרע דשלוחי' הדיו לשרשן והוא ממש ענין לקבולי בשמחה וכנ"ש במ"א ע"פ ובקשתם משם משם דייקא שהוא מקום הקליפות כמו קראו שנו פרעה כו', וזהו גם זו לטובה דמבואר במ"א ע"פ הטוב כי לא כלו, שטוב נק' אור הגנוז כמו מה רב טובך אשר צפנת טובי' גניז בגוים והיינו שגנוז ביסורי' אלו וע"י שאומר גם זו לטובה מעלה לשרשו לבחי' הטוב ועי"ז נמתקין הדינין ונמשך הטוב הגנוז בגילוי ממש.

ובזה יובן ענין נחש הנחשת שעשה משה, והביט אל הנחש וחי כו', ומה שעשאו מנחשת איתא במ"ר פ' נח והביאו רש"י כאן משום דלשון נופל על לשון נחש נחשת, ולכאורה אין לזה פירוש, כמו שהקשו המפרשים דהא הש"י אמר לו עשה לך שרף, וכי משום דלשון נופל על לשון שינה הכונה לעשות נחש ולא שרף, אמנם הענין יובן בהקדים מ"ש בביאור הזהר פ' פקודי דרל"ג א' ע"פ והנה איש מראהו כמראה הנחשת, שהוא גבריאל שנתלבש בבחי' נחוישת למדוד המקדש כו', והקיצור הוא כי גבריאל גבר אל בחי' גבורה הכלולה מחסד כמו גבורות גשמים שיורדין בגבורה וצמצום טפין טפין שהצמצום בשביל חסד כדי שיוכל לקבל משא"כ אם הי' מבול שוטף כו' ומקור ושרש גבו' זו הוא בחי' גבו' דע"י שהיא בחי' קו המדה להיות אור"כ דאצ"י ע"פ מדה זו, ונק' מתקלא בזהר והוא ג"כ חסד כדי להיות קיום שהרי בתהו שהי' האורות מרובין יותר מכדי המדה הי' שבה"כ ומיתת המלכי' והנה בחי' קו המדה וגבו' הנ"ל יש בה השתלשלות היינו ה"ג דע"י ומהן נמשך ה"ג דאימא ובהן הי' מזידת אור"כ דזו"ג וכן יש ה"ג דז"א כו', וכל מה שהגבו' משתלשלי' ונמשכים נעשי' קצת קשות יותר משא"כ אור החסד אינו מתעבה, ולכן בחי' נחשת הוא גבו' שלמטה במדרגה שהן יותר קשות, ולכן הזהב שהוא ג"כ גבו' עכ"ז אינו קשה כנחשת וגם אינו אדום רק ירוק כידוע, משא"כ נחשת קשה ביותר כמ"ש ומצחך נחושה, וכתוב ונחת קשת נחושה זרועותי, וגם אדום, כי הזהב הוא בשרש ומקור הגבורות, ולכן כמעלת הזהב על הכסף שבשרש הגבו' הן גבוהים מהחסדים משא"כ הנחשת הוא גבו' שנשתלשלו למטה במדרגה ע"כ הם קשים וגם אדום כו', ולכן בו נתלבש גבריאל להיות בבחי' קנה המדידה למדוד

לא הן ולא שכין : ברכות ה, ב.
 ע"פ ובקשתם משט : לקוטי תורה חקת נו, ד.
 במ"ד פ' נח : פל"א, ת.
 בביאור הזהר פ' פקודי דרל"ג א' : דאה גם ביאורי הזהר לכ"ק אדה"צ ע' רצב.
 גבורות נשמים : תענית ב, א.
 מתקלא בזהר : זהר תרומה קעו, ב. ועוד, וראה ספר המאמרים תקס"ה ע' ב.

בחי' הנוגה איך ומה שתתברר להיות נעשה ממנה המקדש, שהרי דצ"ח שבמקדש הן מבחי' נוגה רק שמתברר, ומדה זו דנוגה נעשה ע"י נחשת וקנה המדה, אבל בחי' קו המדה הוא גבו' דע"י המודד או"כ דאצי' ולא בחי' נוגה, עכת"ד הנאמרים בבה"ז, אמנם לא נת' שם דרך פרט מהו נחשת ובמק"מ שם פי' מדברי הרח"ו שנחשת הוא בחי' זו"נ דנוגה דאצי', וגבריאל שנתלבש בהן צ"ל כדי למדוד בירור הדצ"ח הנמשכים מבחי' נוגה הנ"ל כמבואר בביאור הזהר שם, וע' במק"מ בפ' תרומה דקל"ט באריכות מזה, ודף רכ"ט ע"א דפי' ג"כ דנחשת הוא בת"ת, וע' בעה"ק ע"פ ונוצצים כעין נחשת קלל, וע' בזהר ר"פ וז"ל ומק"מ שם דנחשת קלל הוא ת"ת, וגם מבואר במק"א פ' תבוא בפ' התוכחה (שקילל לס"מ כמ"ש בת"ז) והיו שמיך אשר על ראשך נחשת, דהיינו שהמקיפים הנק' שמים יהי' כנחשת שהוא חם ויבש וגם קשה (וצ"ע בפרש"י דנחשת מויע אך זהו לגבי ברזל נוק' דקליפה הקשה יותר כנודע) הרי דנחשת הוא נוגה דאצי' (והקללה שהרי שמים הוא ז"א דקדושה דאצי' א"כ לא יקבל מז"א דקדושה כלל רק מז"א דנוגה) וכ"ה בע"ח שמ"ט פ"ג דפי' נחשת נ' ח"ש ת' ח"ש דכורא דנוגה ת' נוק' והגוי' היינו המל' דקדושה המתלבשת בהן וביאור הדבר פי' חש היינו שהוא בחי' שתיקה ואין מהן השפעה, כנודע בענין והיו העטופים ללבן כו', והיינו ענין שמיך אשר על ראשך נחשת ולא יהי' מהן השפעה הפך שמים שם מים כו' (ומ"ש במק"א בענין ח"ש מ"ל חשות ממללות ע' פנים לתורה).

אך כיון שהוא עכ"פ בבחי' אצי' אף שהוא בחי' נוגה הוא למעלה מעלה לאין שיעור מנוגה דבי"ע, וכנ"ל בענין שטן לש"ש נתכוין, וכן במשל הזונה עם בן המלך, שרצונה דוקא שלא יתפתה הבן כו', ולכן מה שעשה נחש נחשת היז העלאת הרע לשרשו באצי' שבשרשו אין רע כלל, וז"ש ופילגשו ושמה ראו מה ילדה לו כו' ואת תח"ש שהוא כעין בחי' נחשת כמ"ש בע"ח שם ונמשך מראו מ"ה נוגה דאצי' הרגשת הביטול, ונהי שהוא הרגשת הביטול

פ' תבוא : (דשנת תקס"ו — ראה רשימת המאמרים שבדיש ספר המאמרים תקס"ו ע' XI) נדפס באור התורה תבוא ע' תתצו.
 בפרש"י : בחוקותי כו', יט. תבוא כת, כג.
 שמים הוא ז"א : זהר בשלח ס, ב.
 בענין והיו העטופים ללבן : ספר המאמרים תקס"ה ע' מה. מאמרי אדה"ז — פרשיות ע' קע.
 שמים שם מים : חגיגה יב, סע"א.
 במשל הזונה : זהר תרומה קסג, א.
 ופגשו ושמה ראו מה : ראה כתר שם טוב (קה"ת תשל"ג) סל"א. סשט"ו. ביאורי הזהר פקודי נו, ד. לקוטי תורה תוריע כב, ג. בהר מא, א. אתהלך — לאונזא ע' ת.
 ע' רמט. ספר המאמרים תקס"ב ע' עה. ספר המאמרים תקס"ה ע' תקא. ע' תרה. מאמרי אדה"ז — פרשיות ע' קסב.

ענינו אינו עדיין רע בפועל ח"ו, וכן בעבודת ה' למטה כדי ליפטר מרע הגמור טוב אפי' יראת עונש או מרה שחורה אף שהיא מק"נ כו', וא"כ נחש נחשת היינו עכ"פ העלאת הרע דשלוחי הדין של נחשים דעשי' לשרשן באצ"י, והיינו כמו בענין היסורין שייבין האדם שהן לטובתו כו', וכעין זה הי' גבי י' מכות דמצרים שקודם הי' מכות הראו לו הנס שנתהפך המטה לתנין ומתנין למטה ויבלע מטה אהרן את מטותם, כי ענין המכות הי' לשבר קליפת מצרים בכדי להוציא הטוב הגנוז בתוך הקליפה כמו באגוז שא"א להוציא הפרי כ"א ע"י שבירת הקליפה, ושבירתם הי' ע"י עשרה מכות כו', וזה הי' ממש ענין שנתהפך מתנין שהוא קליפת מצרים התנין הגדול וכו' למטה שהוא המשכות האור עליון דקדושה כו', ומתחלה נהפך המטה לתנין היינו שהראו לו איך שאיננו נפרד ע"ד לי יאורי כו' כ"א מקבל תמיד חיות מהקדושה, וברצות ה' ית' משפיע לו חיות ממטה לתנין וברצונו שוברו ונהפך התנין למטה כמ"ש במ"א באריכות, וזגה כמו שזה הי' כענין המכות דמצרים כך הוא בכל אדם היסורים הבאים עליו ה' ישמרנו הן להכות בחי' פרעה שבו כמ"ש במ"א ע"פ כי ישאלך בנך כו' וע"פ וכל העם רואים את הקולות ונמצא מה שע"י היסורין נשבר הגוף ויוצא האור דקדושה לגלוי כנ"ל בענין הוא דא עתיקא אלמלא דינא כו' הי"ז מעין בחי' שנתהפך התנין למטה במכות דמצרים, ועד"ז ממש הי' ענין נחש הנחשת דמשה שנתהפך מן הנחש דעשי' לנחש נחושת דהיינו בבחי' אצ"י והו' עליי' הטוב מהרע.

ועפ"ז יונעם מארו"ל וכי נחש ממית או נחש מחי', ר"ל מהו ענין עליי' זו הרי אין זה שלימות כלל, דעדיין הוא נוגה ובחי' נחש ולא דמי כלל למה שנתהפך התנין למטה דקדושה ממש, משא"כ הכא ענין נחש הנחשת שהוא עדיין בחי' נוגה ולזה נאמר במלכים גבי חוקי' ויקרא לו נחושתן בתוספת להקטין הענין שכל המוסיף גורע כמו בענין עשתי עשר כו' כמ"ש בזהר, א"כ וכי נחש מחי', וגם וכי נחש ממית שהרי הוא עדיין נוגה דאצ"י ואין זה ממש נחש הממית שהוא בחי' שלוחי הדין דעשי', ולכן תירצו אלא בזמן שישראל מסתכלים כלפי מעלה כלומר ע"ד התעוררות אהבה הנ"ל דכמים הפנים שע"ז מעוררים במקור הגבורות הקדושות הוא בחי' גבורה דע"י המלוכש במו"ס ומשם מקור המתקת הדינין כמ"ש בענין תקיעת שופר ובענין אד' שפתי תפתח ובענין הנותן שלג כצמר ע"ש, אך זה ההסתכלות נמשך ע"י נחש הנחשת שהוא מקור פועל הדין דלמטה וע"ז שהתחילו להביט ענין השתלשלות הדין ששרשו ומקורו מלמעלה וכענין שטן לש"ש נתכוון, ואין רע יורד מלמעלה א"כ

ע"פ כי ישאלך בנך : מאמרי אדה"ז פרשיות ע' תשע"א, ע' תשע"ב.
וע"פ וכל העם רואים : ראה תורה אור ע"ב, ב. ספר המאמרים תקס"ה ע' תרמ"א
אלמלא דינא : זרז משפטים קכ"ב, א.
כמ"ש בזהר : מקווי רלג, ב.

זה הביאם להסתכל כלפי מעלה יותר וכענין הנ"ל בשם הזהר פ' קרח ע"פ הוא דא עתיקא, וזהו ענין שארז"ל שעשאו מנחשת משום דלשון נופל על לשון כי הבריאה הי' ע"י לה"ק ומע"מ נמשכו כמה צירופי חיות לכל נברא כו' וחיות הנחש נמשך מבחי' נחשת דהיינו מזו"נ דנוגה דאצי' נמשך חיות לנחשים דלמטה וכיון שהצטרך להעלות הגבו' קשות לשרשן ע"כ עשה נחש נחשת שהנחשת הוא שרש ומקור הנחש כו', ואין זה שינוי ממ"ש עשה לך שרף כי הנה שרף לשון שריפת אש וכולל ב' בחי' הא' גבו' דקדושה כמ"ש שרפים עומדים הב' גבו' קשות כמ"ש נחש שרף ועקרב (וי"ל ששניהם נכללו בזה משום דשרש יניקת החיצוני' מעה"ד דאצי' שזה שרש השרפים) וע"כ עשה נחש נחשת שהוא התחלת השתלשלו' ק"נ, ולא עשה שרף משרפים דקדושה שהרי הן עדיין קדושה ורק מזיעתן נמשך כו', וכאן צריך לרמוז להן התחלת הדין ממש שע"ז יסתכלו כלפי מעלה כו', ויש מי שכי' (ע' ציוני) שמפני ששינה משה אעפ"י שהי' בכוונה טובה מזה נמשך שאח"כ היו מקטרים לו בנ"י, ולדבריו י"ל כנ"ל דאילו עשאו שרף ע"ד שרפים דקדושה לא הי' מסתעף שיהי' נעבד, משא"כ כשעשאו נחש נחשת שהוא בחי' נוגה נסתעף כו'.

ובכל הנ"ל יובן הפסוק במשלי סימן ל' שלשה הם נפלאו ממני כו' דרך נחש עלי צור, כי הנה כבר נת' למעלה שלהיות הדינין נמשכין ממוחין דקטנו' ולכן לדחות הדינין הוא ע"י ב' אופנים הא' ע"י האהבה והשמחה בה' ע"י התבוננו' בגדולת ה' בבחי' מוחין דגדלות שע"ז יש גילוי מוחין דגדלות מלמעלה וממילא אין שום השראת הדינין ח"ו, וזהו ענין הנאמר ביוסף בגביע הכסף כי נחש ינחש בו כי כסף היינו בחי' אהבה וכשנעשה כלי לבחי' היין שהוא המשמח בחי' התבוננות כו' והוא בחי' חמר חיורין עתיק להתענג על ה' ועי"ז נחש ינחש בו, פי' שדוהה בחי' ערמומית הנחש כמשנ"ת כ"ז במ"א באריכות, אך כ"ז כשלא הי' עדיין השראת הדינין ח"ו או הדרך כנ"ל ע"י גביע הכסף בחי' חסד דע"י ורב חסד כו', אבל אם ח"ו נמצא השראת הדין או דרך המיתוק דינין אלו הוא דוקא ע"י שרשן, ושרש ומקור הגבור' נק' צור כמו עד"מ (הקרעמיון) הוא מקור האש שממנו מוציאים אש, וזהו הוראה על מקור ושרש כל הגבו' שהן הנק' אש, וכמ"ש בזהר בשלח ס"ד אית צור לעילא והיינו גבורה דע"י, ומשם יוכל להיות המתקת הדינין, והראי' שנאמר ושמתוך בנקרת הצור כו' ואח"כ הראה לו י"ג מדה"ר כו', כי גבורה דע"י היא תכלית אמיתית החסד וזהו הצור תמים פעלו, והדרך להגיע לבחי' זו אינו ע"י חדה ושמחה לבד שזהו בחי' גביע הכסף חסד דע"י כו' כ"א ע"י בחי' גבורות שבנפש כמו מס"נ או תשובה מעומקא דליבא, ובכלל זה הוא בחי' לקבולי בשמחה ע"ד כמים הפנים הגז"ל, ובחי' זו גבוה מבחי' גביע הכסף כמעלת הזהב על הכסף כנ"ל בשם המגיד להרב"י, והנה מרע"ה כיון להגיע לבחי' זו ע"י נחש הנחשת שע"ז יסתכלו למעלה למקור הגבורות דקדושה, ולכן לא עשה כמו יוסף שתיקן בחי' הנחש ע"י גביע הכסף כי זה אינו רק קודם השראת הדינין משא"כ גבי משה שכבר נאמר וישלח ה' בעם כו' הוצרך להיות

המיתוק בשרשן ע"י בחי' צור, ואמנם מה שיגיע לבחי' זו דצור שהוא מקור ותכלית אמיתי' גבו' דקדושה הגבוה מבחי' חסד כמעלת הוהב כו', ע"י נחש הנחשת שהוא בחי' נוגה, זה פליאה גדולה והוא ע"ד טוב זה יציט מאד זה יצה"ר, וכן כתבו ג"כ הפשטנים שזה שיביטו אל הנחשים הוא נס בתוך נס שיוסר הנוק במזיק ויוסר החולי במחליא כמו שהזכירו רז"ל בפסוק ויורהו ה' עץ וכן במלח אלישע, וכן ידוע ברפואות שכל נשיכת בעלי ארס יסתכנו בראותם דמותם כו' רק כי כאן צוה האל ית' שיתרפא הנוק במזיק כו' להודיע לבה"א גבורותיו ממת ומחי' ומרפא חולאים שלא בטבע העולם והרופאים, והיינו הענין הנ"ל כי מיתוק הגבורות אינו ע"י נחש נחשת ח"ו רק ע"י מקור הגבו' דקדושה הנק' צור שמשם נמשכו י"ג מדה"ר כו', ולהיות דרך נחש הנחשת עלי צור שע"י הסתכלות בנחש כו' וחי הוא נפלא מכל אדם רק נס בתוך נס כו' והיינו ע"י הוא דא עתיקא הנ"ל בשם הזהר.

ע"כ יאמרו המושלי', על כן נצח עמ"ש בפי' המגלה על כן על כל המושלי' בפרד' ת"ת יסוד לפ"ז בואו חשבון מל' כי פעמי' מקבלת ע"י ת"ת פעמי' ע"י יסוד כנו' בתורת זש"פ שבסידור, חשבון גבו' דאבא כי הבירור ע"י גבו' כנו' בענין הנותן שלג כצמר לכן תוקף הלוהב ועמ"ש ע"פ אל יתהלל החכם בחכמתו העצמי' כ"א בזאת יתהלל מה שהחכמ' מתפשט' לברר ע"י המל' זאת כו' וע"ש, ע' ביאורי הזהר פנחס ענין כי אין חשבון ודעת בשאול ועמ"ש בפי' כל פרוטה מצטרפת לחשבון גדול המל' נק' חשבון, מ"ש בהביאור שהבירור ע"י תוס' אור מובן מענין מכה"כ ע"י תורה ח"ע הנו' פ' קרח, עיר

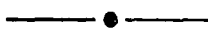
טוב . . . זה יצה"ר : ילקוט שמעוני בראשית רמז טז, קהלת רבא פ"ג יא, ג. שהזכירו רז"ל : מכילתא בשלח טו, כה.
 ע"כ יאמרו המושלי' : נעתק מבוך 1114 קלו, א גוכי"ק.
 על כן על כל : תורה אור מגלת אסתר קכג, סעי'ד ואילך, ספר המאמרים תקס"ח ע' פט.
 בתורת זש"פ שבסידור : שער חג המצות ד"ה ששת ימים רפט, א, נדסס ג"כ — מגוכי"ק כ"ק אדמו"ר האמצעי — בספר המאמרים תקס"ו ע' קיח ושם הכותרת אחרון של פסח, וראה שם ע' קיז (הגתת הר"מ בן כ"ק אדה"ז ?) שביעי של פסח.
 ע"פ אל יתהלל : ראה ספר המאמרים תקס"ח ע' מג, ע' תשכו, ע' תשכח, הנחות הר"ם ע' עט.
 ביאורי הזהר פנחס : קי, ג ואילך.
 בפי' כל פרוטה : לקוטי תורה חקת טו, ד.
 מ"ש בהביאור : ראה לקוטי תורה חקת טו, ד. ספר המאמרים תקס"ו ע' רסה.
 פ' קרח : לקוטי תורה קרח גב, ד ואילך.

א'תתק אור חקת התורה

סיחון יהי רצון כו' ע' בזה בפ' בשלח תקס"ח בחתונה. סיחון בסמ"ך ושיחה ע' מענין שעורה בשמאל ושער בימין.

עיר סיחון קרית סיחון ההפרש בין עיר לקרי' שדרים בה אנשי' ע' עיר במשנה ספ"ה דעירובין שאין בה דיריין כו' תורה אדם מתחבר להעיר כשהוא בעיר לא אבא בעיר ע' פרדס בין תמידי' ליחוד.

המושלי' • לי משל כפשוטו היינו תורה משל הקדמוני בתורת חייב אינש לבסומי פורים תקע"א ויאמרו בואי חשבון כי האומר אין לי אלא תורה כו' וחשבון היינו תפלה.

חשבונו של עולם, העונה איש"ר בכל כחו, ענין ירידת הנשמה צורך עלי', להקדים ענין ממכ"ע וסכ"ע יש עש"נ וכמו שיש חילוק מדרגות בגוף העולמות מתחתון לעליון כו' כמ"כ בנפש כו' והולך ומשתלשל עד אין לך עשב שאין לו מזל כו', והנה מחדש בכל יום מע"ב כי והחיות רוי"ש כמו דופק.

(ב) (ומעתה י"ל ענין ממכ"ע) והנה החיות שבכל עולם נק' נפש והעולם מעלים כמו נפש בגוף (וזהו ענין עש"ן ושנה היינו בחי' התחלקו')

עולם זמן מקום כי זמן ג"כ בריא' מאין ליש א"כ העלם חדע דתשו' קדמה לעולם זמן עלם נער שר העולם חנוך לנער אנפי זוטרי לכן ביהונתן לדוד ג"כ ע"י עלם, עלם ועלמה מט"ט סנדל ב' כרובי' וז"ש באיש"ר לעלם ולעלמי פי' לנער הנ"ל ולעולמו' התלוי' בו א"י זמן ומקום הם עלמי עלמי' (ולכן קורעי' גז"ד דע' שנה זמן נק' עולם).

בפ' בשלח תקס"ח בחתונה : ספר המאמרים תקס"ח ע' מה. הנחות הר"פ ע' פו.
תקס"ח בחתונה : ראה הוספות להנחות הר"פ ע' רג (לע" עב) רשימת המאמרים
בספר המאמרים תקס"ח ע' תתקל הערה 23, ועי' תתקלא"ב ובהערה 29.
המושלי' : קטע זה נמצא בדף קלה, א ואולי שייך לכאן.
בתורת . . תקע"א : תורה אור מגלת אסתר צה, ב.
חשבונו של עולם : נעתק מבוך 1114 קלו, ב גוכייק.
קיצורים ללקוטי תורה חקת סו, ד, ספר המאמרים תקס"ז ע' רנט.
חלוקת הפרקים שונה כאן מבלקוטי תורה וספר המאמרים תקס"ו.

החיות הנפש ברו"ש דופק מחדש כו' ולכך נק' עולמות, אך העלם זה לפי ערך המדרגות בג"ע וכן וצבא השמי' לך משתחוי' אבל הארץ חומריי' עבים ולע"ל כי שמי' כעשן נמלחו כו' וכ"ז נק' ממכ"ע חיו' המלוכש בעלמין.

ג) אבל סוכ"ע הקדוש בשמים ובארץ שוה ומשוה כחשכה כאורה בשמי' ממעל כו' אם אסק שמי' כו' גדול ומהולל מאד ממכ"ע חי העולמי' כלך כו' שמו הגדול וזהו ירידת הנשמ' להמשיך גלוי סוכ"ע שאינו בגדר עלמין שיהי' שוכן תוך עלמין (רוחו ונשמתו דהמאציל אליו יאסוף היינו סוכ"ע ונשבע ה' בנפשו היינו בחי' ממכ"ע, וביאור נפשו נת' במ"א *.

ד) והיינו מצות ב' בחי' רמ"ח מ"ע המשכת הקדושה וע"י ל"ת להפריד הרע כד אתכפי' כו' עלמין העלם ויש ג"כ היכלי' הטומא' שמשם נשפעו מ"ז וכד אתכפי' העלם אחרון (כמו בית שמגביהי' קורה תחתונה) אסתלק גלוי סוכ"ע (ונק' אסתלק כמ"ש במ"א ע"פ אכלו רעיי') שלא יהי' העלם תוך עלמין (וצ"ע העלם ממלא * כי יעקב חבל נחלתו. וזהו עונה איש"ר שמו הגדול סכ"ע הי' הוא ושמו לבד מברך בבי"ע (עי"ז קורעי' גז"ד של ע' שנה ז' מדו' הרעו' ונקי' שנה ל' שינויים וע' לעיל בענין עש"ן נפש מתחלק בשנה כו') ממכ"ע מזה יניקת חיצוני' מלכין קדמאין מבחי' שנה סדר זמני' בונה עולמו' אבל סובב מנוח' לחי העולמי' לא רו"ש.

ה) וזהו ע"כ יאמרו המושלי' (מושל ברוחו אתכפי' מעורר מאד למעלה גם מאתהפכא) בשבירת תאוה סו"מ במודו"מ וראי' ושמיע' ולא תתורו אחרי לבבכם עוצם עיניו קדש עצמך במותר לך וזהו בואו ונחשב כו'.

ו) ע"ר סיחון, סיחה נאה תפלה ישפוך שיחו ובפ"ק דע"ז ז' ב' אין שיח' אלא תפלה (כמו מגיד לאדם מה שחו שיחה קלה כו') בשמאל והוא ל' דבוי, וגם הוא מענין הסחה והזזה כמו כאשר יפרש השחה לשחות (דר"ל לשוט והשיט' הוא שניונו ממקום למקום כו') היסח הדעת, כי יה"ר והמשכת הרצון הוא העתקה מבחי' שלמעלה מהרצון להיות יה"ר שיח' מלמעלה למטה והיינו ע"י אתעדל"ת בצר לו כו' (ועוד יש בשיח שני פי' א' ל' הכנעה ושח רום אנשי' ול' השתחוא' שחי ונעבורה וג"כ שייך כי אין עומדי' להתפלל אלא

וע"כ נכתב בסמך סיחון ולא שיחה כי ההפרש בין סערה לשערה כמ"ש במ"א.

בחי' א : אוצ"ל במ"א.
 סמלא : בנוכ"ק מקום פנוי כמו ארבע תיבות, כמו"כ לא נסמן בנוכ"ק
 סיום החצעי"ג.

א'תתקכ אור חקת התורה

מתוך כובד ראש שהוא הכנעני וגם תפלי י"ח ברכו' השתחואו' המשכה למטה).
וענין תבנה ותכונן כי הוא ע"י צירופי אותיו' ועמ"ש במ"א בענין סנדל קושר
כתרי' כו'. (עיר סיחון ג"כ בקליפה כי סיח ג"כ ל' בור שיח כרו לי זדים
שיחות יסוד דבוק' דקליפה ועיר פרא אדם הנז' ע"פ אסרי לגפן עירה
אחר סיח' גאה הנז"ל).

ועמ"ש במ"א בענין סנדל קושר כהר"י : ראה ספר המאמרים תקס"ח ע' מד.
הנחות הר"ם ע' פו.
ע"פ אסרי לגפן ע"דה : תורה אור ויחי מו, ד.

פ' בלק

ענין התפלה שהיא בחי' חוט השדרה — ביאור לא הביט און

א) הנה ענין התפלה שהיא בחינת חוט השדרה וכמארז"ל ששמונה עשרה ברכות הם כנגד ח"י חוליות השדרה. והענין כי מבואר בפרדס בסופו בשער הנשמה פ"ח ששני זרועות והגוף הם חג"ת וחוט השדרה הוא הדעת הנמשך מהחכמה ונעשה נשמה לתפארת שהוא בחי' גופא. ובערכי הכינויים בערך חוט כתב שהוא משפיע ג"כ שפע לכל הצדדין כגודע, וכ"כ בספר מאורי אור. ובוהר תצוה דקפ"ו ע"ב גבי לולב שהוא כחוטא דשדרא דקיימא בגופא. ואיתא במק"מ שם והוא מהפע"ח בשער הלולב דלכן שדרה של לולב צריך שיצא מן ההיס טפח כי כן הדעת הוא טפח למעלה מחג"ת. ועיין עוד מענין חוט השדרה בהשמטות שבסוף הזהר חלק א' סי' לב. ועיין בפע"ח בשער הלולב פ"ג ב"ה להר"ר יוסף מערבי שהאריך שם בענין הדעת והלולב כו' ושם ספ"ג זוא חוט של חסד כו' חוט השדרה כו', ובוהר ס"פ ויקרא דכ"ה ע"ב גבי דא חוטא דאברהם כו' דכתיב אם מחוט כו' פי' המק"מ בשם הרח"ו חוט היורד דרך השדרה מחסד שבמות. והיינו ע"י הדעת כמ"ש בפע"ח שם באריכות וכמ"ש ג"כ הפרדס כנ"ל. ולכאורה נראה שוהו בחי' דעת תחתון דהיינו דעת הנמשך ומתפשט במדות שנק' ג"כ דעת דבין כתפין שממנו נמשכים החסדי' בגופא כו'. והנה זהו ג"כ ענין ח"י ברכאן דצלותא וכמ"ש בפע"ח שער העמידה פרק ד' גבי מודים דרבנן חיוב הכריעה במודים שהוא להוריד טפת החסדים דרך חוט השדרה היורדת מן המוח דז"א כו'. ופי' כמו עד"מ הטפה נמשך בה ממהות הנפש ועצמותה ממש המלובשת במוחין ולכן מולידה בדומה לו ממש והיא נמשכת ע"י חוט השדרה והיינו ע"י הדעת כמ"ש והאדם ידע. ולהיות זמלאה הארץ דעה. כך כוונת התפלה הוא להמשיך אורות ונשמות לכנס"י מה שלמעלה מבחי' כלים וחיות העולמות אלא המשכת אור א"ס ממש בלי גבול וכמ"ש אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסוף. והמשכה זו הוא ע"י הדעת שהוא בחי' נשמה ואור וכדלקמן בשם הע"ח וכמ"ש במ"א בביאור ע"פ ואלה המשפטים גבי משה משה לא פסיק טעמא. שמשה הוא דעת פנימית המדות כו' עד והוא בחינת קו וחוט האור א"ס כו' יעו"ש. והוא ג"כ ענין המשכת הדעת לנש"י שבגופים שיהי' בחי' דעת והרגשה באלקות כאילו

ענין התפלה: נעתק מכוך 1153 עו, א גוכי"ק.

וזכורת נרשמה במפתח הבוך.

המאמר בלקוסי תורה בלק ע, ג.

ונחארז"ל: ראה ברכות כח, ב.

בביאור ע"פ ואלה המשפטים: תורה אור משפטים עו, ג.

טשת משה לא פסיק טעמא: זהר גשא קלת, א. בלק קפו, ב.

א'תתקנ

רואה, והראי' הוא בחי' חכמה ומהחכמה נמשך בדעת אתה הראת לדעת, וע"ש באריכות. ולכן ראשית והתחלת הבקשות די"ב ברכות אמצעיות שבשמו"ע הוא ברכת חונן הדעת. ועמ"ש עוד מענין זה דחי' ברכאן דצלוחא שהן בבחינת ח"י חוליות השדרה ומענין הכריעות באבות ובהודאה ע"פ יביאו לבוש מלכות כו' ועמ"ש בפ' יתרו בד"ה אלפי שנאן.

קיצור (א) חוה"ש הדעת הנמשך מהחכמה ונעשה נשמה לתפארת, שדרה של לולב דעת צריך שיצא מן הדס חג"ת טפח אם מחוט. כריעה במודים להוריד טפת החסדים דרך החוט, והאדם ידע, המשכת הדעת לבג"י, וידעת היום.

(ב) והנה רמ"ח מ"ע הם רמ"ח איברים דז"א שהם בחי' כלים דז"א, עמ"ש בביאור ע"פ משה ידבר ובד"ה וקבל היהודים ובשאר דוכתי, וקיי"ל מצות צריכות כוונה, והיינו שע"י הכוונה ממשיכים האור כמ"ש בע"ח הובא בתניא פל"ח בהג"ה. ומ"ד מצות א"צ כוונה י"ל דס"ל שע"י עשיית הכלי ממילא יומשך האור עמ"ש עמ"ש בכיבור ע"פ וקבל היהודים הנ"ל. אבל עכ"פ המצות הן בחי' כלים, וכמ"ש במ"א ע"פ ונתן עליו מים חיים אל כלי כו', ועיין מ"ש בפ' שלח בביאור ע"פ אני ה' אלקיכם דפ' ציצית בענין חסדי ה' לשון רבים וכן תורת ה' ובתורתו שהם בחי' הכלי ובחי' האור ע"ש. והנה הכוונה הכללית למצות שבכל יום היא התפלה שהיא המשכת האור, היינו המשכת אור א"ס בא"י ברוך הוא המשכה כו' והמשכה זו היא ע"י הדעת, ועמ"ש מענין פי' כוונה בד"ה צוארך בחרוזים ועמ"ש בפ' וזכרתם את כל מצות ה' לעשותם זכרים ומשפיעים שיומשך הטפה על ידן מהמוח בד"ה והיה לכם לציצית, דרוש השני, ואפ"ל שבחי' זו דזכרתם היינו ע"י הדעת שבו ועל ידו נמשך הטפה מהמוח לרמ"ח איברים והוא התפלה. ולכן ארו"ל ע"פ וראיתם אותו וזכרתם ראה מצוה זו וזכור מצוה אחרת שהיא ק"ש. כי בק"ש יש ח"י אזכרות שכנגדם תקנו ח"י ברכאן דצלוחא נמצא ח"י אזכרות דק"ש הוא ג"כ המשכה ממוח הדעת בחי' חוליות ועי"ז וזכרתם את כל מצות לעשותם

ע"פ יביאו לבוש מלכות : תורה אור מגלת אסתר זא, א. הנחות הר"פ ע' קנ
 בפ' יתרו בד"ה אלפי שנאן : תורה אור עב, א.
 בביאור ע"פ משה ידבר : תורה אור יתרו סז, ג. ספר המאמרים תקס"ו ע' רטו.
 ובד"ה וקבל היהודים : תורה אור מגלת אסתר זו, ג. ספר המאמרים תקס"ו ע' קכב.
 מצות צריכות כוונה : שו"ע אדמו"ר הוקן הלי קריאת שמע ס"ס, ס"ה.
 כמ"ש בע"ח : שער פנימיות וחצוניות דרוש ב, שער קליפת גונה פ"ה .
 ע"פ ונתן עליו מים חיים : לקוטי תורה חקת נו, א. ספר המאמרים תקס"ה ע' תרעו.
 בפ' שלח : לקוטי תורה שם ג, א.
 בד"ה צוארך בחרוזים : לקוטי תורה שיר השירים יג, ב. ספר המאמרים תקס"ד ע' י.
 בד"ה והי' לכם לציצית : לקוטי תורה שלח מה, סע"א.
 ארו"ל : ראה מנחות מג, ב.
 בק"ש יש ח"י אזכרות : ברכות כח, ב.

זכרים ומשפיעים כו'. ולכן אינה בחשבון ומנין המצות דאורייתא שהם בחי' אברים וכלים והתפלה היא הכוונה והאור של הכלים. וע"כ אינה נמנית בפני עצמה. אבל היא הגבה מאד נעלה וזהו ע"ד מ"ש בע"ח שכ"ב פ"א אות ד' בענין מנין הע"ס שהם כלים דו"א שהם המצות כנ"ל וז"ל אם אנו מונין בחי' הכתר ובחי' הדעת גראה שהם י"א ובט"י אמר עשר ולא אחד עשר עשר ולא תשע. והטעם הוא כי הדעת הוא בחי' נשמה דו"א ואין אנו מונין אלא מה שיש בו כלי אבל הדעת בחי' נשמה בלי כלי (וע' מזה בפע"ח שער הלולב פ"ג הנזכר לעיל) וכן בכל כללות האצילות עתיק יומין הוא בחי' נשמה לכל האצילות ואין שם בחי' כלי כלל עכ"ל. נמצא כמו שהדעת אינו נמנה במנין הע"ס לפי שהיא בחי' הנשמה כך התפלה אינה נמנה במנין המצות. לפי שהיא בחי' הכוונה דהיינו נשמה, וכמ"ש בדברי רז"ל שהכוונה להמצוה היא כנשמה לגוף כו' כמ"ש בתניא שם. ועיין בפרדס בסופו בשער הכוונה וזהו משנ"ז לעיל בענין משה משה לא פסיק טעמא כו' דעת פנימית כו' והוא בחי' הקו וחוט כו' והיינו כמ"ש בע"ח כי הדעת הוא בחי' נשמה כו' וכן בכל כללות המצו' עתיק יומין הוא בחי' נשמה כו' ועיין בזהר פ' בהעלותך דקנ"ב א', שהוא בחי' נשמתא ובחי' נשמתא לנשמתא. ובספר עמק המלך כ' כי עתיק יומין הוא בחי' החוט והקו מא"ס. וע' בזהר בהעלותך דקנ"ב שעתיק יומין נק' נשמתא לנשמתא ודעת הוא נשמתא וע' בסה"מ סי' קנ"ו.

קיצור. ורמ"ח מ"ע רמ"ח אברים שהם כלים דע"ס והדעת הנשמה והאור וכמו עת"י נשמה לכל האצילות ולכן אינו בחשבון ע"ס כמ"כ מצות תפלה שהיא המשכת הדעת אינו בחשבון רמ"ח מ"ע.

ג) **והנה** כ"ז הוא בחי' תפלה דחול והוא בחי' יעקב שהוא מבחי' דעת החתון. אבל תפלה דשבת היא בחי' ישראל שיר אל, וזהו שאומרים בשבת השמים מספרים כבוד אל. והענין הוא כמ"ש במ"א ע"פ ויקהל משה שבשבת נמשך ומתגלה בחי' דעת עליון וכמ"ש כי אל דיעות הוי' שיש ב' בחי' דעת כו' וכמ"ש בזהר פ' בראשית דף ח' ע"א ע"פ השמים מספרים כבוד אל ובפני' הרמ"ז שם בשם האוצ"ח שבשבת נמשך לנוק' דעת יותר פנימי והוא שם ס"ג העליון דאימא עילאה, ובלק"ת פ' שמות ובפע"ח בכונת השופר פ"א מבואר שדעת עליון הוא בחי' שמות ס"ג הנמשכים מתיקון ואמת דא"א בבינה עילאה כו', ועיין בפני' הרמ"ז ר"פ ויקרא, ועיין בע"ח שער כ"ה בכללים של חו"ג סוף אות י"ז וז"ל ודע שגם לפעמים אפשר להמשיך

בע"ח שכ"ב פ"א : בדפוס שקלאו תק"ס. ובדפוס"א שער (כג) מוחין דצלם פ"ה.
 בדברי רז"ל . . בתניא שם : ראה הנסמן שם ב(תניא) ליקוט פירושים ע' תשעה.
 ישראל שיר אל : תקוני זהר בהקדמה ג, א. ת"י כה, א.
 ע"פ ויקהל משה : ראה תורה אור ויקהל סו, א. ספר המאמרים תקס"ה ע' שמא.

הגבורות שבדעת העליון ג"כ בנוקבא, וזה זכה משה לעשות עכ"ל, ועיין מזה בלק"ת פ' שמות, ואפשר שזהו הבחי' הדעת הנמשך בשבת לנוקבא, כי בחול הוא בחי' יעקב שממשיך מדעת תחתון כמ"ש הרמ"ז פ' ואתחנן אבל בשבת שהוא בחי' ישראל זהו בחי' משה וכמ"ש בע"ח שע"י תיקון הנוק' פ"ב אות יט שכנסת ישראל וכלת משה הוא בחי' א' כי ז"א נק' משה וישראל ודעת אך יעקב נק' ת"ת כו'.

וביאור ענין המשכת דעת עליון, יש להקדים מ"ש במ"א עוד בענין התפלה ע"פ השמים כסאי כו' אי זה בית אשר תבנו לי כו' כי השמים כסאי והארץ הדום רגלי זהו המשכות שע"י תורה ומצות שנק' שמים וארץ, ונק' כסאי והדום רגלי, אך בית הוא בכל מאדך שהוא בבחי' מקיף כמו עדי"מ בית שהוא מקיף את האדם בגו ובקירותיו, ובית זה הוא בית תפלה שע"י התפלה ח"י פעמים ברוך אתה כו' היא המשכת מקיפים מבחי' סוכ"ע כו' שהמשכה זו אי אפשר להשיג ע"י תורה * ומצות שהם פנימיים רק ע"י ביטול בתפלה וכריעות והשתחוואות כו' אזי ממילא נמשך אליו בחינה זו וזהו ברוך אתה כלומר מעצמך ומאיליך, ע"ש. והענין הוא כי בכל מאדך גבוה ממעשה המצות אשר ע"ז ארו"ל בזמן שישראל עושין רצונו של מקום, דלכך בפ' והי' אם שמוע תשמעו נק' בגמ' רפ"ו דברכות אין עושין רצונו של מקום, והתוס' שם הקשו שהרי נאמר והי' אם שמוע תשמעו אל מצותי, אלא הענין מפני שבפ' זו נו' רק בכל לבבכם ובכל נפשכם ולא נו' בכל מאדיכם, כמ"ש בפ' שמע, נק' עדיין אין עושין רצונו של מקום, והיינו כי פי' עושין רצונו של מקום היינו כי רצון הוא בחי' כתר, והנה בכתר יש ב' מדרגות כמבואר במ"א ע"פ מזמור שיר חנוכת הבית בענין ג' בחינות מזון לבוש בית, מזון הוא א"פ בחי' ממכ"ע, ולבוש הוא בחי' מקיף והוא הנמשך ע"י המצות שמהם נעשים לבושים לנפש, אך הלבוש הוא מקיף הקרוב ושייך להא"פ והכלי, שלפי הגוף כך מדת הלבוש, וזהו בחי' סוכ"ע ששייך לבחי' עלמין והוא בחי' א"א שהוא שרש הנאצלים, אבל הבית זהו מקיף עליון שאין לו שייכות עם הא"פ והכלי, והוא בחי' העליונה שבכתר שהיא בחי' תחתונה שבמאציל עצמו וזהו הנק' עתיק, וזהו פי' עושין רצונו של מקום שעושים וממשיכים בחי' העליונה שבכתר היינו שיומשך מבחי' אחרונה שבמאציל מל' דא"ס להיות נעשה כתר ועתיק לאצילות כו', וע"כ ע"י המצות אף שממשיכי' בחי' הכתר נק' עדיין אין * רצונו של מקום בתכלית בשלימות, אלא המשכה זו הוא ע"י בכל מאדך, וזהו ענין ההמשכה שע"י התפלה, ולכן נק' בית תפלה בחי' בית שהוא מקיף

ע"פ השמים כסאי : תורה אור בראשית א, ג.

תורה : בתורה אור שם התורה.

ע"פ מזמור שיר חנוכת הבית : לקוטי תורה ברכה צט, א. הנחות הר"פ ע' עט.

אין : אוצ"ל אין עושין.

עליון הנ"ל. ואותיות התפלה הם בחי' אבנים שמהם נבנה בית הנ"ל. ועמ"ש ע"פ תבנה ותכונן עיר סיחון. והנה עפ"ז יובן עוד טעם בעומק יותר בענין שהתפלה אינה במנין המצות דאורייתא, כי מבואר במ"א בפ"י מארז"ל כי קדוש אני קדושתו למעלה מקדושתכם, דלכאורה תמוה מאי קמ"ל. אלא דקדושתכם היא האתעדל"ע הנמשך ע"י מעשה המצות, ולמאמר אשר קדשנו במצותיו והוא מבחי' סוכ"ע א"א דאצי' כנ"ל. אך פ"י קדושתו ר"ל המשכה הנמשך באתעדל"ע מצד עצמה מה שלמעלה מאתעדל"ע שע"י אתעדל"ת, ואתעדל"ע זו העליונה נמשכת ג"כ לישראל, וע"ז אמרו קדושתו למעלה מקדושתכם. וזהו המשכת בחי' עתיק שהוא למעלה מאתעדל"ע שע"י קיום המצות, והמשכה זו הוא נמשך ע"י התפלה, וכמ"ש סד"ה השמים כסאי הנ"ל בפ"י ברוך אתה, כלומר ברוך מעצמך ומאליך וכנ"ל. וזהו אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו, כי אע"פ שהאדם בונה בית תפלה ע"י הביטול בכריעות והשתחוואות מ"מ לא שכח הביטול הוא כדאי לעורר אתעדל"ע העליונה מאחר שהיא בעצם למעלה מכל האתעדל"ת, אלא שע"י הביטול נמשך ממילא אתעדל"ע הנ"ל, וע"כ נק' הבנין ע"ש הקב"ה. וזהו והכית בהבנתו כו' שנבנה ממילא ומעצמו * שאין כוננת האדם כדאי מצד עצמה לעורר אתעדל"ע העליונה ההיא שנמשך ע"י התפלה. אלא ע"ד מ"ש ואתחנן אל ה' מתנת חנם, כי היא המשכה מבחינה שלמעלה מאתעדל"ת כו', וכענין חנם בלא מצות, ולכן התפלה אינה במנין המצות דאורייתא, והיינו ע"ד קדושתו למעלה מקדושתכם, וכנודע דבחי' עתיק אינו בחשבון ע"ס, וע"ז איתא אנת הוא חד ולא בחושבן כו', וענין זה הוא קרוב למ"ש במ"א בענין מצות דרבנן שארז"ל ערבים עלי דברי סופרים יותר מיינה של תורה, ששרשן מבחי' סופר שהוא למעלה מתשב"כ שנק' ספר, וע"כ לא באו במצות דאורייתא בבחי' ספר כו'. ועד"ז נתבאר ג"כ במ"א ע"פ מאמר הוהר פ' חיי שרה דקל"ג ע"א בענין הטעם דתפלת ערבית דתיקן יעקב בחיר שבאבות הוא רשות ולא חובה גם מדרבנן. דאדרבה היא הנותנת שלפי שהיא המשכה אתעדל"ע עליונה מאד שלמעלה מאתעדל"ת ע"כ האתעדל"ת היא רשות כו' ע"ש.

ע"פ תבנה ותכונן עיר סיחון : לקוטי תורה חקת טו, א. ספר המאמרים תקס"ז ע' רסג
 מארז"ל : ויקרא רבא סכ"ד, ט.
 ומעצמו : בגוכ"ק נחתך הגליון.
 חנט בלא מצות : ספרי בהעלחך יא, ה.
 אנת הוא חד : תקוני זהר בהקדמה יז, א.
 ערבים עלי דברי סופרים : עבודה זרה לה א וברש"י. וראה תורה אור שמות נג, ב.
 ספר המאמרים תקס"ה ע' רד. לקוטי תורה דרושים לשמ"ע ט, ב.
 ע"פ מאמר הוהר : ביאור הוהר חיי שרה יז, ב.
 דתפלת ערבית דתיקן יעקב : ברכות כו, ב.
 יעקב בחיר שבאבות : שער הפסוקים תולדות כו, כה. וראה ג"כ בראשית רבא
 פע"ו, א. זהר וירא קיט, ב. ויצא קמו, ב.

והנה משנ"ת כאן שהתפלה היא המשכת מקיף עליון אין זה סתירה למ"ש לעיל שהיא המשכת הדעת כו' כי המשכת הדעת שהוא בחי' נשמה שרשו באמת מבחי' עתיק שהוא נשמה לכל האצילות כנ"ל, וזהו ענין הנז' בד"ה השמים כסאי הנ"ל שהמשכה זו שע"י התפלה היא בחי' רוחו ונשמתו אליו יאסוף כו'. אך עכ"ז עיקר גילוי בחי' עתיק זהו בשבת, והתפלה דחול היא רק הארה מבחי' שבת. והענין כי זהו הפי' שבחול ההמשכה מבחי' דעת תחתון, אבל בשבת היא גילוי דעת עליון, כי דעת עליון הוא התגלות בחי' עתיק ממש, שמשם ממש לוקח הדעת עליון, שזהו בחי' תיקון ואמת כו'. ועמ"ש בענין ד"ע וד"ת בביאור ע"פ לבבתיני. וביאור הענין דהנה מבואר לעיל שהתפלה שהיא בחי' דעת היא הכוונה והנשמה של המצות, ומבואר בתניא פל"ח שיש ב' בחי' במעשה שהוא הגוף וזהו ענין מצות ותורה וב' בחי' בכוונה שהיא הנשמה כנגד בחי' חי ומדבר ע"ש. והיינו ב' בחי' דעת הנ"ל שהא' בחי' חי כי והחכמה תחי', והב' מדבר בחי' כתר נשמה לנשמה כו'. וענין ב' בחי' אלו הוא כנודע בענין מ"ש כי אל דיעות שיש ב' דיעות, שדעת תחתון היינו שהבריאה היא יש מאין, שלמטה היש אלא שהיש מתהווה בכל רגע מאין כו'. אבל ד"ע היינו שלמעלה היש ולמטה אין כמו שהוא קמי' ית' וזהו בחי' ואמת ה' לעולב' שמשם שרש הד"ע כמו שהוא באמת קמי' ית'. ומב' דיעות אלו נמשך ב' בחי' מס"ג שבאחד ובכל נפשך וכמ"ש ע"פ שיר השירים כו'. וזהו ענין ב' בחי' כוונה הנ"ל, וזהו ענין ההפרש בין תפלה דחול לתפלה דשבת, כי בחול הוא בחי' יעקב יחו"ת יש מאין ומוזה נמשך בחי' ביטול היש בכל נפשך, אבל בשבת התגלות יחו"ע ביטול בעצם. וזהו כלת משה שכינתא עילאה כו'. ומוזה יובן מ"ש בזהר בראשית ד"ח בכל יומי דשתא אקרי אל והשתא אקרי כבוד אל, כי אל דיעות שהשם אל כולל ב' בחי' דיעות הנ"ל שהם בחי' ממכ"ע וסוכ"ע, וביומין דחול שמקבלת מד"ת גק' אל, אך כשמקבלת מד"ע גק' כבוד אל כבוד הוא מקיף שזהו ד"ע כו'. וזהו ג"כ פי' ישראל שיר אל, ששם אל משורר בבחי' שיר, והיינו התגלות כבוד אל כו'. וגם כבוד הוא איך שלמעלה היש וכולא קמיה כלא חשיב, וזהו כבוד אל גימטריא ס"ג כי גאה גאה.

ואפשר דמה"ט א"צ בשבת ח"י ברכות כ"א ז' ברכות. כי הנה מבואר לעיל דח"י ברכות הם נגד ח"י חוליות שבהם נמשך החוט השדרה וגם על ידו נמשך הטפה מהמות, והמשכה זו היא בבחי' אחר ועורף ע"ד כי עם קשה עורף הוא שהוא הקשיות להיות מוח שליט על הלב כמבואר במ"א

בביאור ע"פ לבבתיני: לקוטי תורה שיר השירים ל, א.
 ע"פ שיר השירים: לקוטי תורה שיר השירים א, א. הנחות הר"ם ע' קלט.
 כבוד אל גימטריא ס"ג: סידור (ר"ש רשקוב. קול יעקב) האריוויל חפלת שבח
 עה"ם (תהלים יט, ב).

ע"פ זכור דעמלק, והיינו מה שהדעת מתחלק לחו"ג אהוי"ר כו', והוא מבחי' דעת התחונן אשר שם הוא היש תופס מקום וצריך התגברות יתירה לבטל היש כו'. אבל תפלה דשבת גלוי הדעת עליון כמו דכולא קמיה כלא חשיב אוי ממילא בטלו כל הרצונות זרות ואז הוא גילוי התענוג עליון אז תתענג על ה' הוא המשכת בחי' עתיק שהיא בחינת פנים ואין בו אחוריים כלל, וכמ"ש במ"א בענין אחור וקדם צרתני שהרצון גק' אחור לגבי התענוג שנק' פנים, ועד"ז נאמר במ"ח פנים בפנים דבר ה', וכמ"ש בד"ה ואהי' אצלו אמון כו'. וזהו בחי' דעת עליון ששרשו מפנים דעתיקא דהיינו תיקון ואמת. משא"כ ד"ת נק' דעת דבין כתפין בחי' אחור וכן חוט השדרה נמשך באחור. וזהו ענין זיווג נשיקין שהוא נמשך מדעת עליון והוא רוחני והוא בחי' פכ"פ כמ"ש ישקני מנשיקת פיהו, משא"כ זיווג גופני שהטפה נמשך דרך חוה"ש בחי' אחור והוא נמשך מדעת תחונן כמ"ש בע"ח כו' אלא שמ"מ הזיווג הוא פכ"פ, אבל זיווג נשיקין שהוא רוחני לא שייך בו בחי' אחוריים כלל. והנה בנשיקין הוא בחי' הבל ויש ז' הבלים שהם מז' שמות ס"ג דתיקון ואמת ונגד זה ז' תיבות בפסוק ישקני ועיין בפע"ח שער השופר פ"א ובע"ח שער מ"ן ומ"ד דרוש ט', והבל הוא למעלה מהדבור כי הבל הלב כתר דנוק' כמ"ש במ"א. ולכן הנשיקין תוקף האהבה מה שא"א לפרש בדבור כו'. והנה בשבת שהוא בחי' ישראל וכנס"י היא נוק' דז"א שמקבלת מישראל דלעילא ועיקר זיווגו עמו הוא זיווג הנשיקין שהוא רוחני ולכן א"צ ח"י ברכות שזהו ח"י חוליות המורה על זיווג גופני שדרך שם נמשך הטפה כ"א ז' ברכות נגד ז' הבלים הנ"ל די שקני מנשיקת פיהו. ואף שבגמרא איתא דמדינא הי' צריך בשבת ג"כ ח"י ברכות אלא שמפני כבוד שבת לא אטרחהו רבנן. הענין הוא דהא בשבת שייך ג"כ זיווג גופני דייקא ג"כ אלא שהוא מבחי' העליונה יותר הרבה, וכמבואר במ"א דאע"פ שזיווג נשיקין הוא רוחני מ"מ יש מעלה יתירה בזיווג גופני שבהטפה מלובשת המהות והעצמיות משא"כ בזיווג נשיקין שאינו אלא האריה כו' ואפשר דלהיות מלובש בהטפה מהעצמיות ע"כ נמשך דרך אחוריים דייקא. ולכן גם בשבת דייקא הוא בחי' זיווג גופני דישראל ורחל. ולכן ארז"ל דמדינא צריך בשבת ג"כ ח"י ברכות שהטפה נמשך דרך ח"י חוליות, ועכ"ז נק' שבת בחי' פנים כי פעולת זיווג הנשיקין הרוחני נמשך גם בזיווג הגופני ע"ד מ"ש הרמ"ז בפ' וארא דכ"ז ע"א וז"ל שכשהוא פכ"פ או יש מציאות לזווג דנשיקין פה אל פה דדעת גניז בפומא דמלכא זווג הפנימי הוא מסוד הדעת בחי' משה ואז אפילו הזווג התחונן נק' פנימי מפני שאור הדעת

ע"פ זכור עמלק : תורה אור תציה פה, א. ספר המאמרים תקס"ה ע' שפה.
 בד"ה ואהי' אצלו אמון : לקוטי תורה במדבר יח, ב.
 כמ"ש במ"א : ראה ביאורי זוהר — לאדהצ"צ — תוריע ע' תתפב. אור התורה
 דרושים לר"ה ע' אשעה. שלח ע' תריא.
 שבגמרא איתא : ברכות כא, א.
 וכמבואר במ"א : ספר המאמרים תקס"ח ע' תעג. וראה בהנמקן לשם (נדפס
 ג"כ בביאורי זוהר ה, ג.) שם ע' תרטו ואילך.

מתפשט בפנימיות עד היסוד בהם עכ"ל. ולכן מ"מ מפני כבוד שבת די בו ברכות דנשיקין, והם מתפשטי ג"כ בזיווג גופני כו', ועמ"ש מענין זה ע"פ ישקני כו'. וכיון דתפלה דשבת הוא התגלות תענוג עליון לכן ע"ז נאמר ולא ראה עמל בישראל. דהנה לעיל נתבאר הפי' כי בתפלה דחול שהוא בחי' יעקב נאמר לא הביט און היינו איש און מחשבותיו מחשבות זרות שהוא לבושי הנפש מלעומת זה מק"נ שהם נדחים מפני י' עקב, שכיון שצעק לבו אל הוי' בחי' יו"ד ממילא נופלים המחשבות זרות, כי ויאבק איש עמו ויגע בכף יריכו, משא"כ מבחי' יו"ד כו' אז לא הביט און, אבל עכ"ז יש ביעקב עמל גדול יגיעת נפש ויגיעת בשר וכמ"ש בזהר שעת צלותא שעת קרבא, אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי ות"א בצלותי ובבעותי, וכ"ז בחול שכ"כ גברו ועצמו הצמצומים עד שמלך אלקים על גוים התלבשות בשרים של עובדי כוכבים כו', משא"כ בשבת התגלות שם הוי', וזהו הודו לאלקי האלקים פי' שם הוי' הוא המושל על שם אלקים וכמ"ש כי גדול הוי' ואדונינו מכל אלקים כו' וע"כ נק' אלקי האלקים [ועו"ל בפני' לאלקי האלקים ע"פ מ"ש ע"פ אתם נצבים כו' להיות לכם לאלקים כו' ע"ש אשר בחי' זו נק' אלקי האלקים, א"כ ע"פ מ"ש בפני' אני הוי' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מאמ"צ להיות לכם לאלקים שבחי' ש' הוי' יהי' במדרגת ש' אלקי' מחמת הגלוי שלמעלה משם הוי', ובחי' ש' הוי' אף שנק' בשם אלקים מ"מ נק' אלקי האלקים כו'] אז ע"כ נאמר ולא ראה עמל בישראל. ועכ"ז יש לגמגם קצת על פי' זה. דהנה לפ"ז האי עמל אינו דומיא דאון, כי איש און מחשבותיו הוא דקליפה ועמל זה הוא דקדושה יגיעת נפש ויגיעת בשר שבעבודת ה', וכנודע שיש עמל דקדושה וכמ"ש נפש עמל עמלה לו, וארו"ל ע"פ אדם לעמל יולד לעמל תורה, ועיין בזהר פ' ויחי דרכ"ג א' ב', ויש ג"כ עמל דקליפה וכמ"ש מה יתרון לאדם בכל עמלו, וכמ"ש בזהר בסבא דמשפטים דקיי"ב ע"א ובמק"מ שם, וברע"מ פ' תצא דרפ"א ב', וא"כ לפי פי' דלעיל שביעקב נמצא בחי' עמל עכצ"ל דמיירי הפסוק בעמל דקדושה, ואינו מיושב לפי לשון הפסוק דמשמע עמל דומיא דאון, וע"ד מ"ש הרה עמל וילד און, וכתתי תחת לשונו עמל ואון, וא"כ היינו ודאי עמל דקליפה לא עמל דקדושה.

שהטפה נמשכה ממקום עליון יותר ע"ד זווגא שלים הנוכר בוח"ג ס"א סע"ב דפי' בע"ח שי"ד שהוא מחכמה דאבא והיינו אצילות שבחכמה, עיין בהרמ"ז פ' פקודי דף ר"ך ע"פ מה רב טובך כו' ובשבת טוב להודות.

ע"פ ישקני : לקוטי תורה שיר השירים א, ד. הנחות הר"פ ע' קמב.
 וכמ"ש בזהר : וכי' בלקוטי תורה כאן עב, א בשם הזהר. וראה הגסמך
 במאמרי אה"ז — פרשיות לעי' תשמט.
 ע"פ אתם נצבים : לקוטי תורה מו, סע"ד.
 מ"ש בפני' אני הוי' אלקים : לקוטי תורה שלח מח, סע"א.
 וארו"ל : סנהדרין צט, ב.

ועוד אי מיירי בעמל דקדושה איך שייך לומר דבישראל לא שייך עמל זה כלל דהא ודאי עמלא דאורייתא שייך ג"כ בבחי' ישראל. וכן פי' בהדיא בזהר פ' בלק דרי"א ע"א דעמל דכאן היינו עמל דקליפה דאיהו קטיר בקסום כו' ע"ש. וא"כ הרי גם ביעקב לא שייך בחי' עמל זה ח"ו כי עמל דקדושה דיעקב הוא תכלית המנגד לעמל דקליפה. אך הענין כי כאן מיירי ודאי בעמל דקליפה, ומה שנאמר לא ראה עמל בישראל דייקא, אף שגם ביעקב לא שייך בחינה זו ח"ו. אך הענין יובן עפ"מ"ש ברע"מ פ' תצא הנ"ל עמל רשים בעמלק וכמ"ש במ"א דבחי' ראשית דעמלק היינו עמל ואחריתו היינו עמל לקה ובחי' עמל הוא המסתיר אלקותו ית' ומפריד שאין השם שלם כו' עיין מזה בד"ה חייב אינש לבסומיא בפוריא, ומובן עפ"מ"ש ברע"מ שם. והנה מבואר במ"א בד"ה זכור את - עשה לך עמלק בדרך כו', דבקדושה ג"כ יש בחי' פנים ואחור, פנים היינו פנימית נקודת הלב ואהבה בתענוגים ובחי' אחור הוא ענין לעשותה לאהבה בחי' אתכפיא ע"י המוח השליט על הלב. וזהו ענין קשה עורף דקדושה, וזהו ענין חוט השדרה שנמשך ממוח הדעת דרך אחוריים אל הגוף, וכענין הגוף שם בענין התחלקות הדעת לחו"ג ע"י קוצי דשערי דא"א שיורד ומכה בכתפין דו"א מאחוריו כו', ועמלק הוא הקליפה שכנגד הדעת דבין כתפין, וזהו לשון מלק שמליקה מן העורף שמעכב ומונע התפשטות והמשכת הדעת מהמוח אל הלב שע"י חוט השדרה. והיינו דוקא כשההילוך וההמשכה הוא בבחי' אחוריים דקדושה לבד ע"ד אתכפיא לבד אז שייך מלחמת עמלק, משא"כ כשמתגלה בחי' פניג דקדושה אין שייך כלל שיעמוד עמלק לנגד כו' ע"ש באריכות. והנה המשכיל יבין שב' בחי' אלו דקדושה פנים ואחור זהו בחי' ישראל ובחי' יעקב, וזהו ענין תפלה דשבת ותפלה דחול, אשר תפלה דחול הוא בבחי' מלחמה שעת צלותא שעת קרבא, יגיעת נפש ויגיעת בשר וכמ"ש ששת ימים תעבוד כו' והיא עמל דקדושה, והעמל והמלחמה הוא עם עמלק שראשיתו הוא עמל דקליפה להתגבר נגד חיוב השכל לאהבה את ה', והוא יודע רבונו ומכוון למרוד בו בעמל וחוצפא כו'. וע"כ ביעקב לא שייך לומר ולא ראה עמל, כי העמל דעמלק נלחם עמו, ואדרבה ע"ז נאמר מלחמה לה' בעמלק, שלא לאדם המלחמה אלא שה' נלחם כו'. משא"כ בחי' ישראל שהוא בחי' שבת התגלות פנימי' הלב ואהבה בתענוגים הוא ע"ד מ"ש והי' בהניח כו' בארץ כו', דהיינו אהבה בתענוגים ונק' כנסת ישראל וארץ ישראל ארץ לשון רצוא מבחי' ישראל כו' אוי תמחה מעצמך כו', ולכן שבת הוא נק'

בד"ה חייב אינש לבסומי בפוריא : תורה אור מגלת אסתר צה, א.

את : אוצ"ל את אשר.

יודע רבונו : ראה תורת כהנים בחקתי כו, יד, הובא בילקוט שמעוני ורשי' שם, רשי' נח י, ט, לך יג, יג, זהר בשלח טה, א. — אבל בכמה מקומות בוא"ח מובא על עמלק.

ארץ לשון רצוא : ראה בראשית רבא פ"ה, ת.

ג"כ יום מנוחה כו', וזהו ולא ראה עמל בישראל דייקא, שהעמל דקליפה אינו יכול ללחום עמו כלל מפני שאין שייך בו עמל בעבודה כי הוא אהבה בתענוגים כו', ואע"פ ששייך בו עמלא דאורייתא מ"מ העמל דקליפה אין לו שום שייכות לבחי' זו, כי אין לו שייכות אלא כשעדיין לא נהפכו המדות דנה"ב כו' וכנ"ל משא"כ בבחי' ישראל.

והנה במ"א נת' ענין תורה ותפלה באופן אחר, והוא כי ביום חתונתו זו מ"ת, שהתורה גק' חתן וכנסיי גק' כלה שמקבלת הטפה היא התורה דמחכמה נפקת כו' וכמ"ש מזה ג"כ בד"ה שחורה אני, אך כמו עד"מ באדם אף שהטפה נמשכת מהמוח מבחי' חכמה מ"מ א"א שיהי' המשכה זו כ"א ע"י הכלי לזה והאדם ידע והוא בחי' דעת התקשרות כו', כך התפלה והעמקת הדעת בגדולת ה' וההתקשרות ממש בבחי' ביטול הוא הגורם שכשעוסק אח"כ בתורה ממשיך בחי' הטפה מבחי' חכמה עילאה כו', ולכן גק' התורה או יחויק במעווי יעשה שלום לי כו', המשכה מהמשפיע בהמקבל. אלא שהמשכה זו הוא ע"י הדעת והיא התפלה חוט השדרה כו'. ועד"ו הוא ג"כ מצות נטילת לולב בו' ימי החג שהוא המשכת הדעת בכנסיי הוא ההכנה לשמיני עצרת ושמחת תורה שהיא בחי' המשכת וקליטת הטפה דאורייתא מחכמה נפקת שתהי' נקלטת ונתפסת בנשיי בקרב איש ולב עמוק. ולכאורה סתרי אהדדי הדרושי', אך באמת יש תפלה ויש תפלה, שיש תפלה שהיא בבחי' בכל מאדך ורעותא דליבא היא למעלה מהתורה כנו' במ"א בענין חסידי' הראשוני', ועמ"ש בד"ה מה יפו פעמיך מענין יש קונה עולמו בשעה א', וכמ"ש בספר חרידים במצות התשובה ספ"ג ב' האריז"ל שהתבודדות כשעה א' . . . מהלימוד אמנם כשאין התפלה בבחי' רעותא דלכא או עסק התורה גבוה יותר, ומ"מ התפלה היא כלי התקשרות ודעת כו', וכן מצד עסק התורה יש ב' מדרגות שמי שעסק תורתו הוא בבחי' ביטול ע"ד ודברי אשר שמתו בפיו הרי מי שתורתו אומנתו הוא פטור מהתפלה, א"כ תורה בבחי' זו הוא למעלה מהתפלה כו', לכן גם בכל אדם יש מצות ידיעת התורה ומצות הגיון כו'. ומ"ש האריז"ל דהדביקות גדול היינו רק

ביום חתונתו זו מ"ת : ראה תענית כו', ב. רש"י ומצודת דוד שיר השירים ג. יא. ספר הערכים חב"ד כרך ב ע' תי הערה 104.
 התורה דמחכמה נפקת : נטמן לעיל ע' איתשכו.
 בד"ה שחורה אני : ראה לקוטי תורה שיר השירים ה. ג.
 דעת התקשרות : ראה תניא פ"ג. פמ"ב. תורה אור משפטים עה, ד. ספר המאמרים תקס"ו ע' קמו, ועוד.
 בענין חסידי' הראשוני' : לקוטי תורה שיר השירים מ, סע"א. ספר המאמרים תקס"ח ע' תרכא.

בד"ה מה יפו פעמיך : לקוטי תורה שיר השירים מג, ג.
 מי שתורתו אומנתו הוא פטור מהתפלה : שבת יא, א.
 ומ"ש האריז"ל : השוה הלי' ת"ת — לאדה"ו — פ"ד, ה"ו.

אור בלק התורה א'תתקיג

לגבי מצות והגית בו אם כבר יודע כל התורה או במי שאין דעתו יפה להגיע לידיעת התורה. אבל ודאי לא יפטר ח"ו ע"י הדביקות ממצות ידיעת התורה, וא"כ ידיעת כל התורה לשמה גבוה מהדביקות והתפלה כו'.

(ואפשר לומר דלא סתרי אהרדי הדרוש ההוא לדרוש דכאן כי יש בתפלה ב' מדרגות כי יש תפלה ויש תפלה, וכנ"ל מענין בכל מאדך שזהו בחי' עושין רצונו של מקום, משא"כ בכל גפשך, ולכן כשהתפלה היא בבחי' רעו"ד ובכל מאדך היא למעלה מהתורה דמחכמה נפקת. וע"ז מבואר כאן שעיקר המשכת הטפה הוא ע"י התפלה שממשיך מבחי' כתר. ולכן התורה שהיא בחכמה היא רק כלי להמשכה זו. וע"ד מ"ש סד"ה ששים המה כו' כו' בענין חסידים הראשוני' שמתוך כו'. משא"כ כשאין לו רעו"ד או התורה גבוה יותר, כי אז הוא בזוי' דעת תחתון שהוא רק בחי' כלי להמשכת הטפה הנמשך מהמוח מבחי' חכמה שהיא התורה. ועוד י"ל כי גם בתורה יש ב' מדרגות ארוסין ונישואין אשר עיקר המשכת הטפה זהו כשעסק התורה ע"ד בחי' נישואין דממשיך ממו"ם ואז התפלה שהיא הדעת היא רק כלי להמשכה זו. ולכן מי שתורתו אימתו פטור מהתפלה, משא"כ כשעסק התורה רק ע"ד בחי' אירוסין אין בזה המשכת הטפה ואז עיקר ההמשכה ע"י התפלה *.

לא הביט און בינקב

ענין יעקב וישראל (מבואר זח"א ס"פ וישלח דף קע"ד א' דכמו שלמעלה כביכול יש ב' שמות שם אלקים ושם הוי' וכו' ע"ש וע' זח"ג פ' אחרי זע"ג ע"א), יעקב עבדי (עובר אלקים) תחת אשר לא עבדת, ובפ' משפטים ועברתם את ה' אלקיכם, והנה עבודה היינו תיקון, וצ"ל הא כתיב אם צדקת

סד"ה ששים המה : נסמן לעיל בהערה בענין חסידים.

התפלה : בגוכייק : נחתך הגליון.

לא הביט און בינקב : געתק מבוך 1056 רו, א גוכייק.

קיצור והגהות לדיה זה בלקוטי תורה בלק ע, ג והשוה אור חורה בלק ע' אשו.

א'תתקיד אור בלק התורה

מה תתן לו. אך כי העבודה עניגה להמשיך דירה בתחתונים (הגה • בלקית בדרושי עשיית בד"ה להבין פי' הפסוק מי אל כמוך ושם פ"ב פי' לשיקביו שיהי' הגלוי למטה כמו למעלה א"כ י"ל זה נק' דירה, שהרי ארז"ל ע"פ תשבו כעין תדורו, מה דירה כו' וישראל נק' אשתו כמ"ש במד"ר ע"פ והביא האיש את אשתו אל הכהן, וזהו ענין העבודה להמשיך יחוד העליון.

ב) ויש עוד עבודה, עבודה שבלב זו תפלה, ושמור"ע ברכות כנגד ח"י חוליות שבשדרה, ועל ידו נמשך ההתקשרות מהמוזין לכל האיברים, וכך בגמשל המצות שהם רמ"ח איברים דמלכא צריכים כוונה, והכוונה היא התפלה שהמכוין שיהי' ברוך אתה הוי' שיומשך שם הוי' מבחי' אתה (ע"ד ממעמקים קראתיך הוי' דפי' בזה"ב בשלח דס"ג ב' ממעמקים הוא כתר וחכמה משם יומשך שם הוי' וכמו שאומרים בעשיית מזמור דמעמקים א"כ לפ"ו אתה הוא כפשוטו עצמות אור א"ס ובמק"א פי' תלת דוכתיך אקרי אתה חכמה חסד מלי') וח"י ברכות דשמור"ע י"ב אמצעיות הם כלי לברכה זו רופא חולים כו' גואל ישראל כו' כמ"ש בסידור סד"ה הקול קול יעקב.

ג) והנה ח"י חוליות הם כלים פנימיים ומהם מתפשט ברמ"ח איברים ונדעת חדרים ימלאו (ר"ל חוט השדרה הנמשך ממוח הדעת על ידי חסד דין רחמים הגק' חדר ימלאו משפע הדעת) ותורה כלים הפנימיים (חסד דין רחמים י"ל הן ע"ד ג' דברים שהעולם עומד תורה ועבודה וגמ"ח שהן חג"ת).

ד) וכל סדר התפלה שעד שמור"ע הוא הכנה לשמור"ע מהתבוננות שהמלאכים שהם בחי' רגל עומדים ברום עולם וכנס"י נק' ראש, וע"כ צ"ל כובד

(הגה : בגוכי"ק לא נסמן סיום החצו"ג.)

בדרושי עשיית : בלקוטי תורה ר"ה נג, ד הכותרת בראש המאמר דרושים לר"ה ועשיית ויוהכ"פ. ולהלן שם סד, ג בא כותרת בראש המאמר דרושים לשבת שובה, ובדף סח, א נרשם בריש המאמר דרושים ליוה"כ.

הכותרת שבראשי העמודים הוא דרושים — לר"ה. לשבת שובה, ליוהכ"פ.

בד"ה להבין פי' הפסוק : כן הובא בכ"מ ולדוגמא ראה לקוטי תורה חקת נו, ד. ובלקוטי תורה דרושים לר"ה ס, ד להבין ענין הפסוק, וראה הנסמן במראי מקומות ללקוטי תורה (קה"ת תשר"מ) האוינו עת, א.

מה דירה : ערכין ג, ב.

במד"ר : נשא פ"ט, מד (מה).

עבודה שבלב זו תפלה : ספרי דברים יא, יג. תענית ב, א.

והשמור"ע ברכות . . חוליות : ברכות כח, ב.

המצות . . איברים דמלכא : נסמן לעיל ע' איתשן.

המצות . . כוונה : שו"ע אדמו"ר הזקן הלי' קריאת שמע ס"ט, ס"ה.

וכמו שאומרים בעשיית מזמור דמעמקים : ראה הנסמן במאמרי אדה"ו פרשיות

לע' תתמא (ושם בתחלתו צ"ל מגי"א הלי' ברכות ס"ד טק"ב בשם כתבים).

תלת דוכתיך אקרי אתה : זהר בלק קצג, ב ובמקדש מלך שם. סידור שחרית לט, ג.

ג' דברים שהעולם עומד : אבות פ"א, מ"ב.

ראש מהריחוק כו'. וכ"ז הוא עבודה שבלב ואח"כ צ"ל כלים להאור לעבדה
 זו רמ"ח מ"ע יפה שעה א' בתומע"ט ועי"ו דירה, וזהו יעקב עבדי שממשיך
 חיוד בבחי' יעקב ולכן לא הביט און ביעקב.

ה) וזהו העבודה דחול שהוא בחי' יעקב עבדי ששת ימים תעבוד דאע"ג
 שלא הביט און ביעקב אכן שייך בו עמל, אבל שבת בחי' ישראל
 כי שרית עם אלקים שכבר נצח (ויעקב עדיין בחי' מדרגת אתכפיא, ובמ"א פי'
 יעקב בחי' רגל וישראל לי ראש בדרושי עשי"ת ד"ה) ולכן ולא ראה עמל
 בישראל, אלא וקראת לשבת ענג, ר"ת עדן נהר גן, ה' אלקיו עמו, ותרועת מלך
 בו לשון תרועה ולשון ריעות וחבה.

קיצור מדיה לא הביט און

ענין יעקב וישראל (ה' ועיין זח"א וישלח קע"ד שהן נגד ב' שמות שם אלקים
 ושם הוי' ע') ונק' ג"כ יעקב עבדי ובחי' בני בכורי ישראל, תחת אשר
 לא עבדת, ועבודה הוא תיקון, והא כתי' ואם צדקת מה תתן לו, אך הוא להמשיך
 דירתו ית' בתחתונים (ה' כמ"ש בד"ה ששים המה דרוש הראשון בענין ומשם
 יפרד, עד שיכולים לומר מפלגך ולתחא כו' ועיין עוד בד"ה עלי באר דתקס"ד
 שנצד השפע אשר רק מבחי' מל' נמשך למטה בחי' מספר כו' אבל ע"י ההמשכה
 מבחי' ולתבונתו אין מספר נמשך היש מספר כו', ומה יובן פי' וענין תחתונים,
 ושהדירה בתחתונים היינו שיהי' הגלוי למטה כמו למעלה, ובמ"א נת' ענין
 חביב כל מה שלמטן יותר מלמעלן כמ"ש במד"ר תרומה פל"ג אפ"ל משום
 שהעשייה התהוותה מבחי' סכ"ע, ע') בענין שע"י המצות ממשיכים דירה
 בתחתונים בד"ה עלי באר דתקס"ד.

לעבדה זו רמ"ח מ"ע : נסמן לעיל ע' איתשה.
 יפה שעה א' בתומע"ט : אבות פ"ד, מ"ז.
 בדרושי עשי"ת ד"ה : שיר המעלות ממעמקים קראתיך ה' [לקוטי תורה דרושים
 לריה סב, ג].

ענג, ר"ת עדן נהר גן : תקוני זהר תני"ה סת, ב.
 קיצור מדיה לא הביט און : נעתק מבין 1056 רה, א גוכי"ק.
 קיצור לריה זה שבלקוטי תורה בלק ע, ג.
 בד"ה ששים המה : לקוטי תורה שיר השירים לת, ג.
 מפלגך ולתחא : סנהדרין לט, א.
 בד"ה עלי באר דתקס"ד : ספר המאמרים תקס"ד ע' קסה.

(ביאור ע"פ לא הביט און)

ג) ה' אלקיו עמו בחי' ארי' דאצי' שהם עמו ממש שמתלבשי' בו בבחי' א"פ ואינם חופפי' עליו בבחי' אר"מ כמו שבחול שהזיווג בחי' יעקב ורחל שאז הם חופפי' רק בבחי' אר"מ לבד, אבל בשבת אינו כן, כי מבחי' המקיפי' דחול נעשה בשבת בחי' א"פ וזוכים להשיג מקיפי' געלים יותר וזהו ענין עליות העולמות שהמקיפי' הקודמי' נעשי' פנימי' ונמשך מקיפי' עליוני' יותר כו' וז"ש על בחי' ישראל שהוא בחי' שבת כנ"ל ה' אלקיו עמו שבחי' אורו' דארי' א שהיו מקיפי' על בחי' יעקב מתלבשי' בו בבחי' א"פ להיות עמו ממש וכנודע שבחול הוא יחוד הוי' אלקי' ובשבת הוא יחוד הוי' אהי' שהוא מבחי' הכתר.

ותרועת מלך בו בפי' תרועת יש ב' פירושי' כמש"ל בהתורה, והענין דמבואר בזהר כד מלכא יתיב בין עבדוהי או מלכא תתאה אקרי, וכד יתיב באתרי' או מלכא עילאה אקרי כו' והיינו כי בחול הוא ירידת המל' בבי"ע לברר בירורי' ותתן טרף כו' וזהו יתיב בין עבדוהי ואז כתי' מלך במשפט יעמיד ארץ דינא דמלכותא דינא להנהיג עולמו' בי"ע בדין ומשפט וה"ע בנין המל' מהגבורות, ואז מלכא תתא' אקרי, ראש לשועלים, אבל בשבת שהוא עליוי' המל' באצי' או גמחקי' הגבורות שלה וזהו ותרועת מלך ל' תרועם בשבת כי המתקת הגבורו' הוא ע"י פירור ושבירת שמתפרדי' הגבו' וכמ"ש אחא פוררת בעוז ים (פי' ים הוא ב' אותיו' אחרוני' דש' אלקי' שהם ב' גבו' התחתוני' מן ה"ג דש' אלקי' שהם מגולי' ולפיכך צריכי' פירור יותר מג' גבו' הראשוני' וכמבואר בענין ע"ב ומ"ח צירופי' דש' אלקים כו') וכנודע ג"כ מענין כוונת התרועה בשופר דר"ה, והפי' השני בתרועת מלך ל' ריעות וחיבה כמ"ש בפרש"י הוא ענין התגלות שע"ה נהורין מא"א שנמשכים בשבת במל' (והיינו בסעודה שלישי' במנחה שהוא עת רצון התגלות רעוא דרעוין כנודע) וה"ע יאר ה' פניו אליך בחי' הארת פנים וע"י התגלו' זה הוא ג"כ עיקר מיתוק הגבורות ונמצא ב' הפירושים עולי' בקנה אחד.

ה' אלקיו עמו : נצחק מבוך 1114 סד, א גוכי"ק.
 (המאמר ו) התחלת הביאור חסר בהבוך. השווה לקוטי תורה בלק עב, ה.
 ונמשך מקיפי' עליוני' יותר : ראה פרי עץ חיים שער השבת ס"ו.
 כמש"ל בהתורה : לקוטי תורה בלק עב, ב.
 דמבואר בזהר : ראה זהר ויחי רלט, א.

אור בלק התורה א'תתקיו

בלק כה. א

וישב ישראל. סנהדרין ק"ו א' ר"א אומר שטים שמה ר' יהושע אומר
שנתעסקו בדברי שטות. וכ"ה בפ"ק דבכורות ה' ב'. רבות וירא ס"פ
נא. כי תשא ס"פ מא קנו ב. ויקהל פ"ן קסב ד. ויקרא ר"פ ד קסט א. בפ' בלק
במקומו רעט ד באריכות. שה"ש ח ג בפסוק שחזרה אני ונאווה. לב ב ס"פ
הסבי עיניך. ברות רבה ע"פ ותרד הגורן מז ג. קהלת צג ג ע"פ מקום
המשפט שמה הרשע. זח"ב ג ב. ח"ג פנחס רלו ב.

— ● —

וישב ישראל : נעתק מבוך 1082 קכט, א גוכייק.

פ' פינחס

ע"פ הגורל ע' ד"ה מה טוב חלקנו בת"א ע"פ חבל נחלתו ערב אחסנת' מפרש ג"כ ל' גורל. הארץ עוה"ב כנו' בד"ה וזאת המצוה כו' בארץ ולפרש"י לרב תרבה כו' א"כ ההתחלקו' ע"פ חכמה אעפ"כ צ"ל ג"כ גורל ע"ד בני כו' במזלא תליא דפי' שע"ב סנהדרין שולחי' פסקם למעלה לבחי' כתר ומשם נמשך הקיום גם ע"ד בפורים גורל דלא ידעי בין כו' ומ"מ נמשך שיהי' ברוך מרדכי. עד"ז ג"כ אשה הנק' ארץ ב"ק יוצא' בת פ' לפ' כענין גורל במזלא. אכן הרמב"ן חולק על רש"י. בזהר פנחס רלט"ב מענין אך ע"פ הגורל מל' וכ"כ במא"א סכ"ד.

ברבות דרפ"א ב' זש"ה מדינים ישבית הגורל משלי י"ח י"ח, פייסות בבהמ"ק. לאלה תחלק ברבות בקהלת ע"פ כי לאדם שטוב לפניו. סנהדרין מ"ג ב' לך והפיל גורלות, אל תוציא לעז על הגורלות. זחיג ק' ב' ס"ג א'. ונתן אהרן על שני השעירים גורלות תולדות קמב"ב, קמה"ב. וישלח קעד"ב, תצוה קפ"ה א' ע"ש, א"כ י"ל גורל הב' קץ הימים שידחו כו' גורלות רע"מ פ' צו כ"ח. רבות נשא פי"ד רנ"ח ב' אצלינו נא"ב. לך לך לקץ כו' הפך עשות ספרי' הרבה אין קץ. כענין עומק טוב ועומק (מדרשי' ע"פ תומיד גורלי) רע. כי מל' כתר באר מ"ח. זח"א נ"ה סע"א ס"ג א'.

גורל נעשה לנשמע ואם כה יאמר לא כו'. שחלק מחכמתו כי חלק ה' עמו. והו' אך בגורל תחלק. עין כו' יעשה בחי' אלקי' למחכה לו. אתה תומיד גו' ע"ד

וצ"ל מהו ענין מה טוב חלקנו. גורלינו ירושתינו מהו ענין ג' בחי' אלו ועמ"ש מזה ע"פ טוב לחסות בד' מבטוח בנדיבים.

ע"פ הגורל : נעתק מבוך 82 קכו, ב גוכי"ק.
ד"ה מה טוב חלקנו : אגרת הקדש ס"ו (תניא קיא, א).
בד"ה וזאת המצוה : לקוטי תורה ואתהנן ט, א. ספר המאמרים תקס"ח ע' שפ.
בני כו' במזלא : מועד קטן כח, א.
שע"ב סנהדרין : ראה זכחים פ"א, מ"ג. מגילה ט, א. זהר שומטים עה, ב. תקוני
זהר ת"ע קכו, סע"ב. סדור שער החנוכה רעג, סע"ב.
דלא ידעי בין : מגילה ז, ב.
אשה הנק' ארץ : ערכי הכינויים [לבסה"ד] מערכת ארץ.
ב"ק יוצא' : מועד קטן יח, ב.
ע"פ טוב לחסות בד' : ראה אור התורה (יהל אור) תהלים ע' תנא.

א'תתק"ח

פתחי לי ואני אפתח לך ומשביע לכל חי רצון רצון יראיו יעשה. גם פ' תחלק הארץ הרצוא או הרצון הנמשך לאדם מלמעלה כמ"ש בד"ה כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם. ורצון זה נמשך ע"י גורל למעלה מהדעת כמולא תליא וע"כ לרב תרבה וכו' ע"י העסק בתומ"צ וזהו ושקל בפלס הרים וכו'. שם קכ"ה ג' כי לא כו' על גורל הצדיקים. גורל דלעו"ז משלי א' י"ד גורלך תפיל כו' כיס אחד נוק' דסט"א. וכן ישע"י ג"ז ו' הם הם גורלך. זה גורלך ירמי' י"ג כ"ה. חבלי נפלו תלים י"ו ו' ת"י עדבין בחי' כי חלק כו' הנ"ל. ע' ד"ה צאינה ימין יחז"ע ע' ד"ה בהעלותך הנגבה קץ הימין או"א שהלבישו כו'.

באחר"ת הימים נכון היינו קץ דשמאלא נק' אחרי' הימים לפ"ד רבות וע' זח"ב ק"צ א' ואו יתהפך הקץ דשמאלא כמו טוב מאד זה מה"מ ואוי נכון יהי כו' גלוי קץ הימין וזהו פורים ע"ש הפור ע"י מס"נ טוב מאד וכו' נעשה פורים ב"פ פור היינו שנתברר מקץ דשמאלא ונכלל בקץ הימין ע"ד ויהפוך את כו' כי אה'.

לד"ה צו כו' את קרבני, הראשון

וידבר ה' אל משה לאמר צו את בני ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאישי ריח ניחוחי תשמרו כו' ואמרת להם זה האשה כו'. וצ"ל דלכאורה קשה ל"ל לכתוב ב"פ ואמרת. והענין כך הוא ואמרת הראשון מוסב על מחשבה ודבור ואמרת השני מוסב על המעשה כי בכל מצוה יש מודו"מ כמו כן הענין בקרבנות, שבתפלה הוא מחשבת הקרבן ודבור הוא מה שעוסק בהלכו' קרבנות שלומד מסכת זבחים וכמו שדרשו רז"ל ע"פ זאת תורת העולה כל העוסק בתורת עולה כאלו הקריב עולה. וגם צ"ל מ"ש אצל קרבנות ריח ניחוח מהו ענין ריח.

בד"ה כי תבואו אל הארץ : לקוטי תורה בהר מ, ד.

ד"ה צאינה : לקוטי תורה שיר השירים כא, ג.

ד"ה בהעלותך : לקוטי תורה בהעלותך כט, ג. ספר המאמרים חקס"ב ע' ריו. ע' חנה.

טוב טאד זה מה"מ : בראשית רבא פ"ט, י.

וידבר ה' אל משה : געתק מבוך 1102 רט, א גוכ"ק.

הכותרת גרשמה בכתיי מעתיק.

השוה לקוטי תורה פינחס עה, א.

שדרשו רז"ל : ראה מנחות קי, א. שריע אדה"ז הלכות הנהגות אדם בבקר ס"א, ס"א.

א'תתקכ אור פינתם התורה

להבין זה וגם מ"ש רז"ל ניהוח נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני, והלא ג"כ בכל המצות כן. וגם צ"ל למה כל המצות נוהגות אף בזה"ו ומצות קרבנות אין נוהגות אלא בזמן הבית דוקא. ולהבין כ"ז כי הנה כתי' היום לעשותם ודרשו רז"ל היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם כי דווקא בעה"ז לעשות ולשוב בתשובה ולא לעוה"ב. וצ"ל למה הוא כך כי אדרבה נראה בהפך שעוה"ב הוא עלמא דקשוט כמ"ש וצבא השמים לך משתחויים שהוא בחי' ביטול שרואים ומשיגים הביטול איך שבאמת הכל בטל קמי' ב"ה, ואפילו כל הקליפות קורין לו אלהא דאלהא, ולמה אין יכול לעשות מצוה ולשוב בתשובה בעה"ב. (נת' מהו ב"פ ואמרת ומהו ריח ניהוח נח"ר בקרבנות דוקא ומהו שאין נהגו' רק בזמן הבית, ענין שתשו' בעה"ז דוקא)). אך הענין כי בעה"ב הרע נבדל מהטוב רע לעצמו וטוב לעצמו ולכן אינו יכול להפך מהרע אל הטוב משא"כ בעה"ז.

הגהות ע"פ צו את בניי כו' השני שבלק"ת פ' פנחס

הנה ארז"ל כ"מ שנא' צו מיד ולדורות כו', וי"ל איך שייך קרבנות התמידין לדורות שאין בהמ"ק קיים כו'. הנה במד"ר איכה ע"פ והמה כאדם עברו ברית כו' אמר הקדב"ה הכנסתי לאדה"ר בג"ע וציויתיו שנא' ויצו ה' אלקי' על האדם כו' ועבר על ציוי כו' ודנתיו בגירושין שנא' ויגרש את האדם כו' אף בניו הכנסתי אותם לא"י כו' וציויתים שנא' צו את בניי כו' ועברו על ציוי שנא' וכל ישראל עזבו את תורתך כו' ודנתי אותם בגירושין שנא' מביתי אגרשם כו' יכול אין תקנה ח"ו ע"ז ארז"ל כל מקום שנא' צו מיד ולדורות פי' לדורות גם בזמן שאין בהמ"ק קיים תקנו תפילות כנגד תמידין כו' פי' צו הוא ציוי המלך וגם צו ל' צוותא וחיבור ושני הפי' א' כי ע"י ציוי המלך אל העם יש התחברות העם אל המלך שבטלים אליו ומקיימים ציוי

- נחת רוח לפני : ספרי פינתם כה, ה.
- היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם : ראה ערובין כב, א.
- קורין לו אלהא דאלהא : מנחות ק, א.
- הגהות ע"פ צו את בניי : געתיק מבוכ 40 רת, א.
- ארז"ל : ראה תורת כהנים צו ה, ב.
- במד"ר איכה : בפתיחתא ד.
- תקנו תפילות כנגד תמידין : ברכות כו, ב.

זפקודתו כמ"כ יובן למעלה המצות הן מצות המלך שרשם בבחי' מל' וע"י קיום המצות וביטול היש דעולמות ב"ע לאלקות יש התחברות לעולמות ב"ע לבחי' עולם האצ"י שהוא אלקות איהו וחיהו וגרמוהי חד כו' וגם מצות שרשם בכתר עליון כמ"ש אשר אנכי מצוך כו', והו"ע צוותא וחיבור מבחי' עצמות אור א"ס לבחי' עולם האצ"י כנודע שבחי' כתר ממוצע בין מאציל לנאצלים כו' והכל כוונה אי' שע"י ביטול היש לאין ממשיכים גילוי אור א"ס כנודע שבחי' מל' גק' אין שם והארה מאור א"ס ב"ה, וגם בחי' כתר עליון נק' אין כמ"ש והחכ' מאין תמצא כו' וכמ"ש במ"א ע"פ יראו את הוי' קדושו כי אין מחסור ליראיו כו' שע"י בחי' יראו את הוי' כו' שהוא בחי' מל' יראה תתאה עי"ז ממשיכים כי אין מחסור כו' בחי' כתר עליון, שמשם ממלא כל המחסורים ואין מחסור ליראיו כו' שבחי' כתר עליון נק' עומקא דכולא ממעמקי קראתיך הוי' כו' לאמשכא ברכאן לעילא ותתא כו' אך כשעברו על ציוי בחי' צו כו' מזה נמשך הגלות שהוא בחסר כל כו', וע"ז ארז"ל שיש תקנה צו מיד ולדרות שהתפילות נגד תמידין תקנו, והו"ע קוטב הדרוש בלק"ת ע"פ צו את בניי כו' השני בפ' פנחס איך שבתפילה יש ג"כ כל הבחי' והמדריגות שהי' בתמידין ביטול היש לאין כו', ועפ"ז יובן ג"כ המד"ר בשה"ש עד שאתה מצוה אותי על בניי אתה צווה בניי עלי כו' כי הבחי' שאתה מצווה אותי על בניי הר"ע צוותא וחיבור דעצמיות אור א"ס להאיר בע"ס דאצ"י שהוא ע"י בחי' כתר עליון ממוצע בין מאציל לנאצלים, אתה צווה בניי עלי הוא צו את בניי כו' מצות המלך בחי' מל' שע"י קיום המצות ששרשם בבחי' מל' יש התחברות לעם בבחי' עולמות ב"ע לעולם האצ"י והכל אי' וכמ"ש בפ"י יראו את הוי' כו' בחי' מל' עי"ז כי אין מחסור ליראיו כו' בחי' כתר עליון שממלא כל המחסורים כו'.

בילקוט פ' פנחס ע"פ כבשים בני שנה ב"ש וב"ה ב"ש אומרים כבשים שהם כובשים עוונותיהם של ישראל כמד"א ישוב ירחמינו יכבוש עוונותינו

מצות המלך : ראה תוספתא ננעים פ"ג, ז. בבא בתרא קנט, א גזירת המלך.
 איהו וחיהו : ראה תקוני זהר בהקדמה ג. ב.
 כתר ממוצע : ראה עץ חיים שער דרושי אבי"ע פ"א.
 המד"ר בשה"ש : פ"א, ספ"י.
 בילקוט פ' פנחס : נעתק מבוך 40 רת, א.
 נמצא אחר מאמר דלעיל — וראה אור התורה פינחס ע' א"קב.

כו' וביה • כל דבר שהוא נכבש סופו לצוף אלא כבשים שהם מכבסים עוונותיהם של ישראל כמד"א אם יהי' חטאיכם כשנים כו' תכבסני ומשלג אלבין כו' וי"ל למה לא אמר ב"ה כב"ש הלא יכבוש עוונותינו הוא ביגמדה"ר בפסוק מי אל כמוך נושא עון כו' אך הענין הוא יגמדה"ר נק' בזהר י"ג תיקונין דיקנא, ושרשם מבחי' גבורה דעתיק שמתלבש במו"ס כו', ולכן צומחין שערות הדיקנא בן כ' שנה כשיש לו שלימות המוחין כו' וצמר נמשל בפסוק לבחי' ושער רישי כעמר נקא כו' ושערות הגולגלתא הן מבחי' חסד דעתיק כו' והוא כמ"ש בזהר ששערות הדיקנא תקיפין וקשין אינון ושערות הראש שעיעין ורכיכין אינון, והטעם לזה כי יגמדה"ר י"ג ת"ד באים לאכפיא דינין להיות נושא עון כו' ולהמתיק הגבורות לכן שרשם מבחי' גבורה עילאה דעתי", והמשכת והארת יגמדה"ר באים ג"כ בבחי' קו המדה כו' ולפ"ע התשובה כמארו"ל עבר על מ"ע ושב אינו זו משם כו' עבר על מל"ת תשובה תולה ויוכ"פ מכפר כו' עבר על כריתות ומיתת ב"ד כו', הרי יש ד' חלוקי כפרה כו' הכל לפ"ע המדה והתשובה, ולכן נאמר בהם יכבוש עוונותינו פי' מטמינים תחת כסה"כ לא שנמחק העון לגמרי כמארו"ל קדה"ק מכוון נגד כסה"כ שזהו למעלה משרש המצות שהן בחי' קדש כמאמר אשר קדשנו במצותיו כו' וגדולה תשובה שמגעת עד כסה"כ הוא בחי' קדה"ק שלמעלה מבחי' קדוש וכמ"ש והבדילה הפרוכת לכם בין קדש ובין קדה"ק והוא בחי' כתר עליון וסוכ"ע ושם אין העון חופס מקום, אבל עכ"ז לא נהפכו לזכיות ולטוב ממש רק שמטמינים כו' וזהו דעת ב"ש ששרשם ג"כ מבחי' גבורה ל' ושם דרך כו' כל השם אורחותיו כו' לכן ס"ל שהתמיד הוא עולה קדה"ק כבשים כמו יכבוש עוונותינו שביגמדה"ר, אבל ב"ה שרשם מדת החסד אומרים כבשים שהם מכבסים עוונותיהם כו' מפני שיש בכבש צמר שרומז לבחי' ושער רישי כעמר נקי כו' שערות הגולגלתא הן רבים • שבהן מלובש חסד דעתיק וע"ז נאמר שראשי נמלא טל כו' בחי' טל הוא אתעדל"ע שלמעלה מעלה מאתעדל"ת כמארו"ל כנס"י שאלה שלא כהוגן

שלג כצמר, כמו קרח רקיע פרסא ואח"כ יוצא מים ושלג, כן צמר נמשך מהעור שהוא רקיע.

וביה : כנצ"ל וכה"א.
 נק' בזהר : נשא קלא, א.
 כמ"ש בזהר : נשא קלא, ב.
 עבר על מ"ע . . ד' חלוקי כפרה : יומא פו, א. וראה לקוטי שיחות— יז ע'
 194 ואילך וש"ג.
 קדה"ק מכוון נגד כסה"כ : ראה רש"י בשלח טו, יז, מכילתא שם, אור התורה (יהל אור) תהלים ע' תרמד.
 וגדולה תשובה : יומא פו, סע"א.
 רבים : אינו ברור בהכתי"י.
 כנס"י שאלה שלא כהוגן : העניית ד, א.

כו' ויבא כגשם כו' והקב"ה השיבה כהוגן אהי' כטל לישראל כו' שמשם נמשך כיבוס העונות כמו שמכבסים דבר שאין עוד שום כתם ורשם כלל וכמ"ש תכבסני ומשגל אלבין כו' כי שלג הוא בחי' יגמדה"ר י"ג ת"ד כמ"ש לבושי' כתלג חיוור כו' אבל ושער רישי' כעמר גקי כו' הוא למעלה מבחי' יגמדה"ר ולכן אלבין משגל כו' וי"ל שזהו למעלה מבחי' קדה"ק וכמארו"ל קדושתי למעלה מקדושתכם כו' קדושתכם הוא בחי' קה"ק אבל קדושתי הוא בחי' אור א"ס ב"ה שלמעלה מבחי' כתר שרש ומקור לנאצלים כו' ומשם מכבסים עונותיהם של ישראל וב"ה שמדתן מדת החסד אומרים כבשים שמכבסים כמ"ש ושער רישי' כעמר גקי כו' בחי' חסד דעתיק שמלובש בגלגלתא כו' ולכן אם יאדימו כתולע כצמר יהיו כו'.

את הכבש. ראשי' הגז כשמפרידין השעריו האותיו' המחוי' דצ"ח ממקורן צ"ל לכהן להיות בחי' בגדי קדש לאהרן לבושי' לאה"ר, וז"ש כדי לעשו' ממנו בגד קטן, וגז צאנו של ע"א פטור כי הם גוזזי' נאלמה, ע' והבדילה הפרוכת וכו', והענין כי שעריו לבושי' להשפעה וכו', אך יש לבושי' דקדושה כמו בגדי כה"ג, ושער רישי' כעמר גקא ע' בדרוש ציצי'.

ענין הכבשי' הפריד יעקב, וענין מ' • משה כו' רחל מלי' שרשה מכתר כב"ש וכו', גם כבשי דרחמנא.

האותיו' מו"ד א"י להקריב לאישי' כמו הבשר כו' שהמדו' שייך בהן אתהפכא האהבה עצמה מתהפכ' משא"כ האותיו', רק ליתן לכהן המשכה ע' אכילת כהן ואכילת מזבח.

קדושתו למעלה מקדושתכם : ויקרא רבא ספכ"ד.
 את הכבש : געתק מבון 1135 מ, ב גוכי"ק.
 ראה ג"כ ד"ה צו את בני' לקוטי תורה פינתם ע"ג, ג.
 כדי לעשו' ממנו בגד קטן : חולין קלה, א.
 וגז צאנו . . פטור : חולין שם.
 ע' והבדילה הפרוכת : תורה אור לך יב, ג ואל"ך.
 בדרוש ציצי' : ראה לקוטי תורה שלח מה, א. סיוור שער הק"ש סא, ב.
 מ' : אינו ברור בגוכי"ק.
 כבשי דרחמנא : ברכות י, טע"א.
 ע' אכילת כהן ואכילת מזבח : ראה ספר המאמרים תקס"ה ע' קסג.

לויתן חיבור או"א אין ליש ממעלמ"ט כנו' בברכת הוימון וכן יש בחי' זו ממטלמ"ע ביטול היש לאין שלא יהי' היש נפרד גזווי' מקושש וזהו לוי ועבד הלוי הוא שט בים עלמא דאתכסיא ע' ואכלתם אכול וביאור נשא, לשחק בו וכן לויים בדיחי דמלכא, ולע"ל יהיו הלויים כהני'.

שמו' גי' רצון והנה יש תענוג שהוא פנימי' הרצון לכן ע"י ביטול היש נמשך שחוק והענוג זהו פנימי' הרצון י"ל שמו הגדול וכמו אצלינו תענוג מהתחדשו' כך למעלה יש מאין זהו אצלו ית' טבע אבל ביטול היש חידוש ביטול היש ע"י שמחה כי עוז וחדוה במקומו ע"כ שמחה מבחי' אין וכו' ועי"ז תעשה הכבש מלמעלמ"ט מבחי' תענוג נמשך יהי רצון שלא יכתיר החכמ' וזהו קושר כתר' כ' ב' בחי' חכמה וגמשך לשין ז"א חג"ת וזהו צמר כי שער רישי' כעמר משם נמשכי' הכתר' לאו"א וזו"ב כו'.

(היפ"ה • בנשי' בחי' רחל יפ"ת וזהו ענין התמיד כבש וכו' גם כבש ל' הצנע לכת וכן רחל צניעות אך אם לא תדעי כו' כי רחמנו' דכבש נמשך מהדעת, אזי גדויתך עזי' שער' ארוכי' זהו מותר' מוחין הגלו' טרדת פרנסה משא"כ ברחל ג"ז לכהן, לבושים, אך באמת שערך כו' שגלשו וכמו ל"ת, וכן ע"י גלות בירור מע"ז, ועד"ז תלמוד בבלי במחשכים עיין לעיל מעל"ד סד"ה ביו"ד וזהו שערך כעדר כו' ברישא חשוכא, ועי"ז ממשיכי' מבחי' ישת חשך סתרו, שחורה ונאוה יותר ע"י השחרו' ל"ת כו', גם פסוק זה תשו' עמ"ש הגידה לי כו'.

שייך להכבש עפ"ז י"ל שופר של איל כי אהבה נק' בשר ומקבל מחב"ד עצמו' רק ע"י גידי' אבל יש עומקא דליבא הרים הגבוהי' טורי חשוכא שהם אינן נמשכי' מחב"ד ע"י גידי' כ"א אדרבה וזהו קרן האיל עצם ממש (ולא גיד) ויוצא מהמוח בבחי' מקיף ע"ד קרני החיות כנגד כולן וכו' שגבוה

כנו' בברכת הוימון : סיפור קל, ה.
 ע' ואכלתם : ראה לקוטי תורה צו ה, ג ואילך.
 וביאור נשא : ראה לקוטי תורה נשא כב, א.
 לויים בדיחי דמלכא : זהו ויצא קמח, ב.
 ולע"ל יהיו הלויים כהני' : לקוטי תורה [להאריז"ל] יחזקאל ד"ה ענין יחזקאל.
 שמו גי' רצון : נסמן לקמן ע' איתקלב.
 (היפ"ה : בגוכייק לא נסמן סיומ החצעי"ג.
 תלמוד בבלי במחשכים : סנהדרין כו, א.
 לעיל מעל"ד סד"ה ביו"ד : אור התורה דברים כרך ו בדיה ציון.
 ברישא חשוכא : שבת עז, ב.
 קרני החיות כנגד כולן : חגיגה יג, א.

מבשר גידי' ועצמו' וכידוע מענין שור הבר בקרנו, ואז עי'ז נמשכו ממעמקי' עומקי' גידי' לחבי"ד כו' ואח"כ ג"כ כצמר ילבינו י"ג מדה"ר.

בעז"ה, פ' פנחס שנת תרכ"א

עולת תמיד העשויה בהר סיני. וצ"ל והלא כל המצות נאמרו מהר סיני, ואיחא במדרש ע"פ וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות, משל למלך שהי' לו ב' מגרישים שמתקנים המאכלים האחד תיקן לו מאכל וערבה לו והשני תיקן ג"כ מאכל וערבה לו ואיני יודע איזה מהם ערבה לו יותר ממה שמצוה להשני כמאכל שלך תעשה לי תמיד הוי אומר הב' ערבה לו יותר. וע"פ משל זה יובן שכקרבנות שהקריב נח כמ"ש (וירח ה' את ריח הניחוח וערבה לו) ויבן נח מזבח ויקח מכל הבהמה הטהורה ומכל העוף הטהור ויעל עולות במזבח וירח ה' את ריח הניחוח [וערבה לו] ובהר סיני כתיב וישלח את נערי בני ישראל ויעלו עולות וערבה לו ג"כ ואיני יודע איזה מהם ערבה לו יותר, כשהוא אומר צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאישי ריח ניחוחי תשמרו להקריב לי במועדו הוי אומר שקרבנות שהקריבו על הר סיני ערבה לו יותר שמצוה לעשות תמיד, זהו שנאמר עולת תמיד העשויה בהר סיני, ועי'ז נאמר וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים כימי עולם כו'. וצ"ל הלא גם הקרבנות שקודם מ"ת ערבה לו ג"כ כמ"ש בנח וירח ה' את ריח הניחוח ויאמר לא אוסיף עוד לקלל את האדמה כו' ולא אוסיף להכות עוד כו'. אך מתחלה צ"ל כללות הענין דקרבנות, הנה ארו"ל בראשית בשביל התורה שנק' ראשית ובשביל ישראל שנקרא ראשית ברא כו'. ויובן בהקדים עפמ"ש פרקי דר"א עד שלא נבה"ע הי' הוא ושמו בלבד, ויש להבין הלא השם אין

עולת תמיד : נעתק מבוך 343 רה, א. ומצא ג"כ בבוך 754 ס, א [הבא בפנים מוקף בחצאי ריבוע ניתוסף משם. והמוקף בחצאי עיגול ליתא שם].
השוה אור התורה פינחס ע' איקבה, ע' איקלו, ע' איקמ.
במדרש : ראה ויקרא רבא פ"ז, ד.
בשביל התורה שנק' ראשית : ראה רש"י בראשית א, א. הנסמן לקוטי שיחות—ג ע' 755.
ובשביל ישראל שנקרא ראשית : ראה רש"י בראשית א, א. הנסמן בלקוטי שיחות—ג ע' 820.
עפמ"ש פרקי דר"א : ראה שם פ"ג. הנסמן באור התורה ויקרא—ד ע' תתקצ.

שייך וא"צ רק לזולתו שאתרים יקראוהו בשמו, אבל לעצמו אין השם שייך, ועד שלא נבה"ע מי קראו בשמו. אך ידוע דהשמות והאורות הם ענין א', רק בלשון המקובלים נק' אור ובלשון הפסוק נק' שם, וענין אור ידוע שהשמש נקרא מאור שני המאורות כו', וזיו הנמשך מהשמש נק' אור. וידוע דזיו ואור השמש אין פועל שום שינוי בעצם השמש שאין גרעון בשמש כשיתפשט זיו ואורו לארץ ולדרים ולא יתוסף בשמש כשלא יאיר למטה, כי כל הפעולות הזיו והאור שמצמיח כמ"ש ממגד תבואות שמש אין פועל שינוי בהמאור שהוא עצם השמש שהוא בטל בעצם השמש כביטול זיו ואור הנר במאור, כך למעלה בענין שמש ומגן הוי' אלקים שהאור דשם הוי' שמאיר ומהווה ומחי' הוא הארה בעלמא כמ"ש אני הוי' לא שניתי ואתה הוא עד שלא נבה"ע ואתה משנבה"ע בלי שינוי בעצמותו ומהותו כי עצמותו ומהותו קדוש ומובדל מגדר עולמות ומקור התהוות הוא רק מאור וזיו של א"ס ב"ה רק שהאור הוא ג"כ א"ס ובלתי בעל גבול ותכלית ועל האור נופל לשון אין סוף כי על עצמותו ית' אין לו תחלה ואין לו תכלה ונק' קדמון לכל הקדמונים. אך האור שמאיר ממנו ית' אין סוף להתפשטותו ואעפ"כ הוא בטל בעצם במציאות כזיו השמש בשמש וזהו שגם עד שלא נבה"ע הוי' הוא ושמו בלבד, פי' כי מה שנק' בלשון המקובלים אור הוא נק' בפסוק שם והוא ושמו בלבד הוא בחי' אוא"ס שהוא בלתי בעל גבול ונק' שמו הגדול שלגדולתו אין חקר. כידוע שיש ז' שמות שאין נמחקים, שם אל ושם אלקים כו' שהן התלבשות אוא"ס בז' מדות שהם מקור להשתל' העולמות כי אמרתי עולם חסד יבנה חסד אל כל היום, ושם אלקים מדה"ד לשון דין שהמדות הם מקור העולמות שאם אין עולם אין שייך [על מי] לומר מדה"ד ומדה"ר, אבל שם הוי' שהוא שמו הגדול הוא מורה על עצמותו שקדוש ומובדל מגדר עולמות ונבראים דלאו מכל אינון מדות איהו כלל. אך באמת עיקר ומקור התהוות וחיות העולמות כולם הוא דוקא משמו הגדול וכמו שארז"ל במקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו, פי' כי [להוות] עולמות ונבראים בכלל הוא למעלה ירידה והשפלה שאין ערוך בע"ג לגבי בלתי בע"ג, ובפרט שיהי' התהוות עולמות ושמים דעולם העשיה ירידה והשפלה זו הוא כמ"ש מי כה' אלקינו המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ, וזהו במקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו וכמ"ש משובח ומפואר עדי עד שמו הגדול.

דשם הוי' שמאיר ומהווה : ראה סה"מ תרס"ו ע' תעו.
 ז' שמות שאין נמחקים : שבועות לה, סע"א. דאה רמב"ם רפ"ו מהל' יסוה"ת.
 אה"ת שמות ע' קג.
 ושם אלקים מדה"ד : דאה בראשית רבא פל"ג, ב. וזה שמיני לט, ב. אחרי סה, א.
 וזה חדש שיר השירים סג, ב. רש"י בראשית א, א. פי' הר"מ בוטריל לספר יצירה פ"א, מ"ב (ירושלים תשכ"ב כ, א).
 דלאו מכל אינון מדות : דאה תקוני זהר בהקדמה יז, ב.
 במקום גדולתו : דאה מגילה לא, א. הנסמן בתניא ליקוט פירושים לאגרת הקדש
 ס"ח (קה"ת תשנ"מ) ע' קצ.

כי כל העולמות ועליות דג"ע העליון והתחתון ותה"מ ועולם הבא אין ערוך לגבי אוא"ס ב"ה בעצמותו כי ע"ז נאמר ונק' א"ס ואין סוף להתפשטותו למעלה מעלה עד אין קץ ולמטה מטה עד אין תכלית, והוא משובח לשון שבה וכל שבה הוא לפי ערך השכל וההשגה, וכל ההשגות אינם אלא בשמו הגדול, אבל עצמותו ומהותו לית מחשבה תפיסא ביה כלל, והוא שנאמר נורא תהילות דלא ידע בר איהו. אך עיקר ומקור כל העולמות ועליות העולמות בהשגות הוא בשמו הגדול וכמ"ש לך הגדולה (והגבורה) [כו' לך הוי' הממלכה לך הוי' הגדולה] הוא למעלה ענווה ושפלות שיהי' גדול הוי' ומהולל מאד כמו באצ"י שנק' יחודא עילאה לך הוי' הגדולה (והגבורה) שהגדולה בטל וטפל לך ואינו נחשב ולך הוי' הממלכה הוא מל' כל עולמים דבי"ע בראתיו יצרתיו אף עשיתיו בבחי' ריבוי והתחלקות בהשחל' המדריגות ראשית התחלקות לר' חיות שבמרכבה ואח"כ לי"ב בקר דבריהא כמו ד' דגלים דישאל נחלקים לי"ב שבטים ואח"כ לששים רבוא, כך למעלה בששים רבוא והתחלקות עד שאין עשב מלמטה שאין לו מול מלמעלה והמולות מקבלים משמרי האופנים וחיות כי גבוה מעל גבוה עד שיוכל להיות ריבוא התחלקות בדצח"מ הגשמי, ומה שאמר הממלכה בב' ממין היינו כי מלכותו בכל משלה דהיינו גם בע' שרים שהם נפרדים ולמטה בע' אומות ששרשם משם כמ"ש ואתה מחי' את כולם ואתה מושל בכל, והוא שלע"ל כתיב והיתה לה' המלוכה כי אז אהפוך אל עמים כו' והבו לה' משפחות עמים והי' למלך על כל הארץ אבל עכשיו שפעמים הם נפרדים מאלקות כי כל אלקי העמים כו' וכחשו בו' כו' כתיב ממלכה היינו עולמות דבי"ע בקדושה מלכותו ברצון קבלו עליהם, כמ"ש וכולם מקבלים עליהם עומ"ש אבל על עולמות הנפרדים הוא בחי' ממשלה כמ"ש מלכותך מכ"ע וכמ"ש מלכותו בכל משלה, והוא במקום גזולתו שם אתה מוצא ענותנותו. אך ע"י מי הוא ההשפלה והירידה כזו דשמו הגדול להיות התפשטות אוא"ס למטה מטה עד שאין תכלית הוא ע"י גוי גדול כמ"ש באברהם ואעשך לגוי גדול שנאמר בו כי מי גוי גדול אני מעמיד ממך, ולכך נק' ישראל גוי גדול שמקבלים משמו הגדול וכמ"ש וקרבתנו מלכינו לשמך הגדול וע"י ההמשכה לכל העולמות כולם וכמ"ש ברוך אתה כו' ואח"כ מלך העולם והם מעריצים ומקדישים וממליכים את המלך הגדול ולכך נק' ישראל לי ראש, וע"ז אמר לא יעקב כו' כי אם ישראל כי יעקב הוא בריח התיכון המבריח מן הקצה אל הקצה יו"ד עקב שממשיכים מיוחד דשם הוי' דשמו הגדול לבחי' עקביים היינו למטה ע"י שישראל שמך לי ראש. וכמו עד"מ הנשמה המחיה

לית מחשבה תפיסא ביה כלל : תקוני זהר בהקדמה יו, א.

דלא ידע בר איהו : ראה זהר נשא קכט, ב. קמ, ב.

שארין עשב מלמטה : נסמן לעיל ע' איתתע.

ישראל לי ראש : נסמן לעיל ע' איתתר.

יעקב . . יו"ד עקב : עץ חיים שער סדר אצ"י פ"ב, וראה פרסם שער ערכי הכינויים

בערכו, תורה אור ר"פ ויצא ובכי"מ.

את הגוף שממלא את כל הגוף בכל אופני ריבוי התחלקות החיות דרמ"ח אברים אך המשכת כללות גילוי בחי' חיות הנפש הוא במוח ומשם מקבלים כל רמ"ח אברים כל אחד לפי מזגו ותכונתו ולכך המוח מרגיש בכל האיברים כי בו כללות חיות כולם ובכלל הם ג' אברים כללים לבא ומוחא וכבדא והם כלים לנר"ג משכן הנשמה במוח ומשכן רוח חיים הוא בלב והנפש בדם הנפש שמכבד שהוא שולח הדמים והחיות לכל האיברים, ועיקר השראת הנשמה הוא במוח כך למעלה תלת שליטין אינון לעילא מוחא ולבא וכבדא, וזהו שאמר לכבודי בראתיו עולם הנשמות יצרתיו עולם המלאכים עשי' עולם המעשה ובכלל שרבווא רבבות עולמות נחלקים בדרך כלל לג' [עלמין דבריאה יצי' עשי' ישראל עלו במח' דבראתי' בכלל שהם] בחי' ראש ומוחין שהם בחי' הנשמה [ויצרת' הוא בחי' רוח כו' ישראל לי ראש כבי' שהם הראש] ומקור לכל ההמשכות משם הוי', וזהו הוי' אלקינו ועי"ז נעשה מלך העולם, וזהו בראשית בשביל ישראל שנק' ראשית.

אך מ"ש עוד בשביל התורה שנק' ראשית הוא כמ"ש בזהר תלת קשרין מתקשרין ישראל באורייתא ואורייתא בקוב"ה שהוא שמו הגדול כמ"ש ישראל עם קרובו ע"י כי קרוב אליך הדבר בפיו כו' זהו הדיבור דתורה ועי"ז וקרבתנו מלכינו לשמך הגדול וכמ"ש על התורה ואהי' אצלו אמון ואהי' שעשועי' יום יום שהשעשועים ותענוג הפשוט דשמו הגדול הוא ביום יום דתורה שהוא תושב"כ דמח"ע נפקת ותושבע"פ בחי' בינה כי יומו של הקב"ה הוא אלף שנה וב' אלפים הוא אאלפך חכמה אאלפך בינה דהתורה שנק' חכים ולא בחכ' ידיעא מבין ולא בכינה ידיעא ובחכמה ובינה דתורה הם השעשועים ותענוגי הפשוט הנ"ל כמ"ש חכמת אדם תאיר פניו וכמו ר' אבנה שמצא תוספתא חזתא צהבו פניו שגילוי התענוג הוא במוחין שבראש, כך יובן דישאל נק' ראש לגבי העולמות וגבראים והם הכלי דתלת חללין דגולגלתא שבראש, אך עיקר [המוחין] הוא החבי"ד דתורה כנ"ל בענין יום יום ועי"ז מתגלה השעשועים ותענוג הפשוט דשמו הגדול כי ישראל מתקשראן באורייתא ותורה בהקב"ה כידוע דאורייתא וקוב"ה כולא חד וזהו בראשית ב' ראשית דישאל שנק' קדש לה' ראשית תבואתה וראשית דתורה שה' קנני ראשית כו' קדם מפעליו מאז, ובזה יובן מארז"ל ויתר הקב"ה על עי"ז וג"ע וש"ד ולא ויתר על ביטול תורה כמ"ש על מה אבדה

משכן הנשמה במוח : ראה ת"ז תכ"א (מט, א, נג, א), אכן עורא משפטים כג, כה, ע"ח שער העקודים ספ"ה מ"ק, תניא פ"ט, תלת שליטין אינון : זהר תרומה קנ"ג א, ישראל עלו במח' : בראשית רבא פ"א, ז, לקוטי תורה שיר השירים יט, ב, תלת קשרין : ראה זהר אחרי עג, א, ר' אבנה שמצא תוספתא חזתא : ראה ירושלמי שבת פ"ה, ה"א, דאורייתא וקוב"ה כולא חד : ראה כתר שם טוב (קהית) סרפ"ד, תניא (בהקדמה) פ"ד, פכ"ג, לקוטי תורה נצבים מו, א, זהר בראשית כה, א, בשלח ט, סע"א, תקוני זהר ת"ו (כא, ב), תכ"ב (סד, א), ויתר הקב"ה . . תורה : ראה ירושלמי חגיגה פ"א, ה"ז, פתיחתא דאיכה רבה ב.

הארץ ויאמר ה' על עוזבם את תורתִי כו' על שמאסו בתורה. ולכאורה אינו מובן איך שייך לומר על א' שעבר עבירות חמורות כמו ע"ז וג"ע וש"ד שהוא רשע גמור איך מועיל לו עסק התורה הרי נאמר ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי ולמשמאלים בה סמא דמותא. אך באמת המכוון על כללות הדור שאם ישראל בכלל עוסקים בתורה דמחכמה נפקת הגם שבפרט יש בהם פושעים בעוונות חמורות כנ"ל ויתר להם גם על ע"ז וג"ע וש"ד, כי על התורה קיום העולם והארץ ולא ויתר על ביטול תורה בכלל שהיא המקור לכללות החיים העליונים דנשמות ישראל בכלל שהם הראש ומוחין ע"י התורה ע"כ ע"ז אבדה הארץ שהוא הגלות ע"י ביטול תורה היינו על מאסם בתורה.

ויוֹבֵן בתוס' ביאור מה שייך הגלות דוקא לביטול תורה כידוע שהגלות נק' בשם שינה כמ"ש אני ישנה בגלותא וכי יש שינה לפני המקום הלא נאמר הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל. אך עיקר השינה הוא הסתלקות המוחין וכמו באדם כשהוא נייעור המוחין והשכל והדעת בגילוי בראש וכל דבריו הם בהשכל ונק' אדם א' ד' מ"ם מחשבה דיבור ומעשה שכל מה שעושה ומדבר ומחשב הוא הכל על נכון. אך בעת שינה השכל והמוחין מסתלקין ממנו להעלם הנפש ולא נשאר כ"א כח המדמה אעפ"י שהוא חי אבל החיות הוא בתכלית הקטנות עד שיוכל לקבל ב' הפכים בנושא א' כמו בחלום מה שלא הי' ולא יהי' כלל ומזה יובן למעלה קוב"ה בגלותא סליק לעילא לעילא כמ"ש ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא דלא ידע היינו עד"מ הסתלקות המוחין דישראל לי ראש והתורה והיינו ע"י ביטול ומאסם את התורה דמח"ע נפקת שהוא הכלי לשמו הגדול לכן נשארים הנהגות העולמות בקטנות. וכידוע שיש ב' מיני הנהגות העולמות למעלה. א' כשהנהגה ע"י מוחין וחכמה דתורה כידוע דבאורייתא ברא הקב"ה את העולם ובאורייתא אתקיים עלמא היינו שבהמדות חסד דין רחמים (הוא כ) [ם] בדעת וחכמה כמ"ש ובדעת חזירים ימלאון חדר ר"ת חסד דין רחמים והן ע"פ חכמה ודעת דתורה והעיקר ע"י שישראל עוסקים בתורה ועושים רצונו ש"מ אז ישראל הם לי ראש והם העיקר וכל העולמות מקבלים מהם ועל ידם כנ"ל באריכות וגם הע' שרים ואומות העולם מקבלים מהם ועל ידם התמצית יוקא. וכמו הע' פרים שמקריבים בו' ימי החג כנגד הע' שרים כי מלכותו

ולמשמאלים בה סמא דמותא : שבת פה, ב.
 אני ישנה בגלותא : זהר אמור צה, א.
 וכי יש שינה לפני המקום : סוטה מה, א.
 קוב"ה בגלותא סליק לעילא : זהר בשלח נוה, ב. וראה ויגש רי, א. ויקרא כ, ב.
 דבאורייתא ברא הקב"ה את העולם : זהר בהקדמה ה, א. כה, ב. בראשית מז, א.
 ובאורייתא אתקיים עלמא : דאה זהר לך עז, א. וישב קפה, א.
 חדר ר"ת : ראה יאיר גמ"ח למאורי אור מערכת חזרים ס"ו.
 הע' פרים . . כנגד הע' שרים : ראה סוכה נוה, ב. זהר תצוה קמו, רע"א.
 אמור קה, ב.

בכל משלה כנ"ל. אבל כשאין ישראל עוסקים בתומ"צ או הסתלקות המוחין ופנימיות רצה"ע ומתנהגים] העולמות מחיצוניות המדות והמוחין כמשל האדם שמתנהג ע"פ מדות וטבע כמו שהוא בטבע חסדן או פורן או להיפך בטבע קמצנות ואכזריות נק' פרא אדם, היינו שהפורנות הוא שלא במדה ונותן גם לשאינו ראויים כלל וכמו שאמר אברהם לו ישמעאל יחיה לפניך מפני שהוא רק חסדן בטבע אבל הקב"ה השיבו כי ביצחק יקרא לך זרע וכו' וכמ"ש כל מי שאין בו דיעה אסור לרחם עליו והוא אינו מבחין ונותן לכל. או מדת הקמצנות בלי שיעור שאינו נותן כלל והכעס הוא בלי שיעור או הנדיבות בלי שיעור ומטיב לרעים ולטובים מפני שמתגלה שמתנהג לא בהשכל. אבל המתנהג מדות שלו ע"פ שכל ודעת ע"ז נאמר כלכל דבריו במשפט, וכשעושה טוב וחסד הוא דוקא לראויים כמו בני תורה וכמארז"ל ע"פ אם כסף תלוה את עמי את העני עמך וזהו עיקר האדם שמתנהג ע"פ חכמה ודעת. כך יובן למעלה שבגלות הנק' שינה הוא בחי' הסתלקות המוחין דהכמה דתורה שנק' מוחין דגדלות ע"י ישראל שנק' גוי גדול, וכשישראל מואסים בתורה אז הם בגלות שנק' שינה וההתנהגות הוא ע"י מדות ומוחין דקטנות למעלה כו' וע"פ מדות לבד הגם שהם גבוהין בשרשן מהמוחין למעלה מעלה מהחכמה שנק' בשרשם טורי חשוכא ששם כחשוכא כאורה ואם צדקת כו' ומשם מקבלים גם החיצונים המגביהים כנשר וזהו מ"ש הקול קול יעקב כו'. וארז"ל כשאין קול יעקב אז הידים כו' כי שממית בידיים תתפש והוא בהיכלי מלך אבל כשהקול קול יעקב דתורה אז ואוהב את יעקב ואת עשו שנאתי ואין הידים ידי עשו. וזהו שעיקר הגלות והשינה שהוא הסתלקות המוחין למעלה הוא מביטול תורה דכללות ישראל שמתקשראן בהתורה והתורה בקוב"ה. וזהו ויתר הקב"ה על ע"ז וג"ע וש"ד ולא ויתר על ביטול תורה כי כמו במשל באדם כשהמוחין שבראש הם בשלימות בריאות או יוכל לחיות הגם שיש לו כמה קלקולים בהאברים וגם אם חסר איזה אבר לגמרי כי עיקר החיות הוא בכלל בראש ומוחין שלו ומשם יחיה אבל אם יש קלקול בראש ומוחין אינו יכול לחיות כלל ולזה הוא נקיבת המוח במשהו, ש[יצא] עיקר ומקור החיות שלו הגם שהאברים הם בשלימות או כמו שעיקר השינה הוא מחלישות המוחין ובשינה אינו מקפיד כלל אם זבובים ופרעושים הולכים עליו ושותק כך בגלות כתי' כרחל לפני גוזויה נאלמה ומי כמוך באלים כאלמים כו' גוים מרקדים בהיכלו והוא שותק. וזהו על מה אבדה הארץ שהוא בחי' גלות ושינה כבי' ע"י עזבם את תורתי ומאס(תי)ם בתורה. כי בראשית ב' ראשית ישראל ותורה וכמ"ש הבוחר בתורה והבוחר בעמו ישראל

כל מי שאין בו דיעה : ברכות לג, א.

כשאין קול יעקב : ראה בראשית רבא פס"ה, כ.

באליס באלמים : גיטין נו, ב.

גוים מרקדים בהיכלו : כ"ה גם בסיוור סדר הגדה רצד, ד. ספר המאמרים תקס"ה

ע' תרז, וראה יומא סט, ב. שוחר טוב פ"ט.

בראשית ב' ראשית : תקוני זהר ת"א יח, א. ת"ה יט, א. ועוד. וראה ג"כ

זהר בהקדמה ז, ב. ועוד.

שעי"ז הוא התגלות והמשכת דשמו הגדול, לכן כשישראל הם בגלות כתי' ומה תעשה לשמך הגדול.

ועתה יובן ענין עולת תמיד העשויה בהר סיני כמארז"ל יוחנן כה"ג ביטל המעוררים שהי' אומרים עורה למה תישן הוי' ואמר וכי יש שינה לפני המקום והקושיא הלא יש בחי' שינה כמ"ש אני ישינה בגלותא. אך הענין הוא דיוחנן כה"ג הי' בומן בהמ"ק ואז היו מקריבין קרבנות תמידים כסודן והקרבנות הם ריח כמ"ש ריח ניחות להוי' והריח מבטל השינה כמו באדם כשחטפו שינה ונותנין להריח ריח חזק ונעשה חיזק בהמוחין מחדש כידוע שהריח הוא דבר שהנשמה נהנה ממנו ולא הגוף כמו המאכל שמחבר חיות הנפש המלוכב בגוף עם האברים הכללים והפרטים, אבל הריח מעורר חיות ממקור החיים של עצם הנפש המאיר בבחי' מקיף שיתגלה בפנימיות וזהו שעיקר הריח הוא בחוטם שהוא הנשמה שהוא העלם ומקיף הנפש ששורה בחוטם ואף וכמ"ש ויפח באפיו נשמת חיים שהארת * חותם שהוא ענין א' עם החוטם כי (שין) [טית] וזתי מתחלפים בדטלנ"ת וזהו ענין דתפלה שנק' ג"כ ריח כמו ריח דקטורת וריח דקרבנות כמ"ש ישימו קטורה באפיך מנחת ערב וכמו לבעל החוטם אני מתפלל וכמ"ש למען שמי אאריך אפי ותהלתי אחטם לך שהוא חוט[מ]א דא"א שמשם במתקין כל הדינים וקטרוגים שעל ישראל ע"י התפילה שנק' ריח וכמו"כ ע"י הקרבן, וזהו שקרבן גימט' אך אפים וזהו דוקא ע"י הריח דאתכפייא כמארז"ל ע"פ ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עובד אלקים לאשר לא עבדו וארז"ל אינה דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה פעמים וא', ומבואר בתניא לפי שבימיהם הי' הרגילות לחזור פ"א מאה פעמים והרגל נעשה טבע לכן נק' עדיין לא עבדו אעפ"י שהוא צדיק אבל כששונה מאה פעמים וא' זהו יותר מהטבע רגילותו והוא מהפך הטבע נק' עובד אלקים, כי אלקים הוא שורש ההעלם וההסתר ואלקים בגימט' הטבע ששורש ההסתר וההעלם הוא משם אלקים כמ"ש אכן אתה אל מסתתר ועובד אלקים הוא כמ"ש אשר ברא אלקי' לעשות לתקן שיהי' יחוד הוי' באלקים גילוי הוי' גם למטה כמ"ש ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר כו', וזהו דייקא

כמארז"ל : ראה סוטה מת, א.

שהריח הוא דבר שהנשמה נהנה : ברכות מג, ב.

שהארת : בבב"ב 754 שהוא ר"ת, כנצ"ל סוסי תיבות.

לבעל החוטם אני מתפלל : זהר נשא קל, ב.

שקרבן גימט' אך אפים : מאורי אור מערכת קרבן סכ"א.

כמארז"ל : תגיגה ט, ב.

וטבואר בתניא : פס"ו.

והרגל נעשה טבע : ראה שבילי אמונה [לר' מאיר אלדבין] גתיב הרביעי השביל

השני (חארשא 1874 לג, ב), וראה שו"ת הרמ"ע מפאנו סליו, תניא ספ"ד.

ואלקים בגימט' הטבע : סודם שייב, פ"ב, של"ה פט, א (דאיתא בזהר), קסט, א

(דמרמוז בזהר), הגסמן (במראי מקומות) לקוטי תורה (קה"ת חשד"מ) ראה כו, ב.

א'תתקלב אור פִּינַחִם התורה

ע"י היפוך הטבע, וזהו עיקר עבודת האדם בעוה"ז השפל לתקן בעבודה דמ"ע ומל"ת בסוד מרע ועשה טוב באתכפייא יותר מכפי הטבע וע"ז אמר כד אתכפייא סטרא אחרא אסתלק יקרא דקוב"ה כו'. וזהו ענין הק"ש ותפילה למסור נפשו באחד בביטול הרצון מכל וכל ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך בשני יצ(ה) "ריך גם ביצה"ר. וזהו הריח העולה למעלה מעלה לעורר עצמיות אוא"ס דשמו הגדול וזהו שנאמר באתי לגני זהו כנסיי אריתי מורי עם בשמי שהוא ב' מיני ריח דאתכפייא דמ"ע שנק' בשמי ואח"כ דמל"ת שנק' מורי כידוע שהמור הוא מדם חיה טמאה ששמה ידוע ומוזה נעשה ריח חזק מאד המשיב את הנפש ממש כך הריח דקרבנות ותפילה שכנגד תמידין תקנו יכן קיום כללות המצות דאתכפייא דהיפך הטבע הוא ריח ניתוח להוי' שיומשך גילוי דשמו הגדול ע"י ישראל העוסקים בתורה ובעבודה דקרבנות ותפילה וכנודע. דאלמלא מעמדות דהקרבנות לא נתקיימו שמים וארץ, ולכן ביטל המעוררים.

אך ההפרש שבין ריח דקרבנות (לא ג"ת) דבני נח ובין קרבנות [בה"ס] שהוא מ"ת היינו שבשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע בהר סיני שהם ב' בחי' ביטול [ביטול רצון בטל רצונך מפני רצונו שזהו נשמע והקדמת נעשה לנשמע שהוא ביטול מ] (ב) עצם הנשמה לבעל הרצון ועי"ז קשרו להם ב' כתרים וכתר הוא בחי' מקיף וסוכ"ע כמו כתרו את בנימין וכמו כצנה רצון תעטרנו דכתר עליון איהו כתר מלכות הם בחי' מלכותך ומלכות כל עולמים שהם ב' מיני שלום התחברות כמ"ש או יחזיק במעווי שלום לי שלום יעשה לי ב' מיני שלום שלום בפמשמ"ט] [ע] ושלום בפמש"מ] [ט] שהוא ב' מיני מלכיות התחברות דשמו בגימט' רצון שהוא כתר עליון והתחברות עצמיות המאציל עם הנאצלים כמו ישראל בתורה והקב"ה שהוא עצמיות א"ס ושלום הב' (סו) [מ] כ"ע עד חיות שבמרכבה פני שור ומשם הוא שורש (הקב"ה) [הנה"ב] שבאדם שגם שם יאיר אור אלקי שיהי' ביטול הרצון דנה"ב הפך הטבע שיהי' רוח הבתמה היורדת למטה עולת

כד אתכפייא : נסמן לעיל ע' איתשעב.

שהמור . . ידוע : ראה תורה אור מגלת אסתר צט, א ובהנסמן לשם במראי מקומות.

דאלמלא מעמדות : ראה תענית כו, ב.

שבשעה שהקדימו : שבת פה, א.

דכתר עליון . . מלכות : תקוני זהר בהקדמה יז, א.

שלום בפמש"מ] [ט] : סנהדרין צט, ב.

דשמו בגימט' רצון : פרי עץ חיים שער הק"ש סומכ"ה. פלח הרמון [לרמ"ע מטאון] שער ד פ"ג. של"ה ד, א. לקוסי תורה פקודי ז, רע"ד. ובס' קבלה הראשונים, בהר מג, א. במדבר יח, א. מסעי צא, ד. מאמרי אדה"ז — הקצרים ע' תקמג. אור התורה פינחס ע' א'פד.

[בד"ה להבין מאמר הידוע אנת הוא חד [שגופס חסר החחלה] בספר המאמרים תקס"ה ע' תרצט שמו . . ובג"י רצון. אבל בסידור ערב שבת קסב, ג שמו . . ובגילוי רצון.]

אור פִּינְחָם הַתּוֹרָה אֲתַתְקִלָּנָה

תמיד שתהא עולה כמו רוח האדם העולה למעלה. וזהו עולת תמיד העשויה בהר סיני כמו נעשה שעל כל דיבור פרחא נשמתן ואנכי ולא יהי' לך מפי הגבורה שמענום ששם נתן להם הכח הזה שיהי' אתכפייא ובטול הרצון דהגוף ונה"ב וריח כזה מעורר בחי' עצמות ואו"ס דשמו הגדול וזהו ההפרש שבין ריח דקרבנות נח שהי' איש צדיק תמים ערבה לו ג"כ וירח ה' את ריח הניחוח והי' תיקון גדול לעולם ואמר ולא אוסיף עוד להכות כל חי עוד כל זרע וקציר וקור וחום ויום ולילה לא ישבתו. אבל זהו בחיצוניות אבל בהר סיני שהקדימו נעשה לנשמע בביטול פנימיות דנה"א ונה"ב הי' להם הכח לעורר למעלה מעלה בבחי' שמו הגדול כמ"ש ומי גוי גדול ערבה לו יותר וזהו שאמר צו את בניי את קרבני כו' תשמרו להקריב לי במועדו עולת תמיד העשויה בהר סיני וזהו וערבה לה' מנחת יהודה וירושלי' כימי עולם וכשנים קדמוניות. וזהו המשל המובא במד' שהשני ערבה לו יותר ממה שמצוה להשני לעשות כמו מאכל זה דזוקא תמיד.

קיצור מהדרוש עולת תמיד

(א) וקשה מהו ענין העשויה בהר סיני (הג"ה עיין מזה פ"ק דחגיגה ד"ו א"ב דב"ה ורע"ק ס"ל דהעולה שהקריבו נערי בניי שהם הבכורות קודם מ"ת יום אחד עולת תמיד הואי, וא"כ זהו ענין העשויה בהר סיני, וכן איתא בילקוט במקומו פ' פנחס ע"פ עולת תמיד העשויה מקיש עולת הר סיני לעולת התמיד כו' שנאמר וישם באגנות כו'. ע"ש רמז תש"פ דף רמ"ט סע"ב ועמוד ג', והבחי' פירש העשויה בהר סיני כאותה שנעשית בימי המלואים קודם שנעתק הכבוד מהר סיני אל המשכן כו' עכ"ה) וגם מהו ענין לריח ניחוח. (הג"ה נ"ב עיין במד"ר פ' צו, הקריב נח כו' ריח הניחוח כו' הקריבו ישראל כו' ששל ישראל הוא ערב יותר ממ"ש תשמרו להקריב לי כו' משל למלך כו' ע"ש ועמ"ש מזה בבזך דברים פ' פנחס דף שי"ט ע"א ודף שכ"ב ע"א עכ"ה). יש להקדים ענין עד שלא נברא העולם היה הוא ושמו בלבד.

שעל כל דיבור פרחא נשמתן : ראה שבת פח, ב.
 ואנכי ולא יהי' לך : מכות כה, רע"א.
 קיצור מהדרוש עולת תמיד : נעתק מבזך 229 גז, ב.
 המאמר בשינויים נדפס בספר המאמרים תקס"ט ע' רה, וראה אור התורה פינחס ע' איקבה, ע' איקלו, ע' איקמ, ד"ה שלפניו.
 סיום אות ב' נדפס לעיל ע' איקלט בכותרת קיצור, אות ג' ד' וקטע מאות ה' נדפס מגוכי"ק לעיל ע' איתרעט.
 בבזך דברים פ' פנחס : אינו תח"י, וראה ג"כ ד"ה שלפניו בתחלתו ובסופו.
 עד שלא נברא העולם : נסמן לעיל ע' איתתקבה הערה עפמ"ש.

ועמ"ש מזה בלק"ת בד"ה שיר השירים ובד"ה את שבחתי תשמרו פ' בהר, ובד"ה אני הוי' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מאמצ"ב בפ' שלח דרוש השני שע"ז הפסוק, דשם הוא בחי' הארה וזיו, וע' מזה ג"כ בלק"ת בשה"ש בד"ה קול דודי ספ"א. וזהו ענין משובח ומפואר עדי עד שמו הגדול, ע' בתו"א בד"ה ואלה שמות בני". והנה במקום גדולתו (הג"ה י"ל שמו הגדול זהו פי' במקום גדולתו ועמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה ששים המה מלכות דרוש השני ספ"ב מענין במקום גדולתו כו' עכ"ה) שם אתה מוצא ענותנותו שירד וצמצם אורו הגדול להיות מהוה עולמות ותחתונים וז"ש לך ה' הגדולה והגבורה כו' (עמ"ש בד"ה ושננתם לבניך) עד לך ה' הממלכה. וזהו ענין מלכותך מלכות כל עולמים, והיינו ע"י שמבחי' מל' כל עולמים מתחלק תחלה השפע לדי' חיות המרכבה ואח"כ מתחלק עוד (ע' בסידור שער חג המצות בד"ה ששת ימים תאכל מצות דרוש השני) לפרטיים עד שנמשך אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל כו'. (ובמקום אחד פי' בזהר מ"ש הממלכה בשני ממין ולעתידי כתיב והי' להוי' המלוכה במם אחד אלא משום כי לע"ל יתברר העולם ובתי' או אהפוך כו', משא"כ עכשיו שמשפעת גם לסט"א נק' הממלכה בשני ממין, וזהו ומלכותו בכל משלה).

(ב) והנה ארז"ל בראשית בשביל הצדיקים שנקראו ראשית שנאמר ראשית תבואתה ובשביל התורה שנק' ראשית (להמשיך בבחי' בראתיו זהו ע"י מחודומ"ע) והיינו שכדי להמשיך משמו הגדול עד למטה מטה היינו ע"י יעקב בריח התיכון שממשיך היוד גם בבחי' עקב, ע' ד"ה בן פורת יוסף, וזהו לא יעקב יאמר עוד שמך כ"א ישראל דהיינו לי ראש, היינו כמו נשמת האדם היא ממלאה כל רמ"ח איברי הגוף מראשו ועד רגלו ואעפ"כ עיקר משכנה והשראתו היא במוחו ומהמוח מתפשטת לכל האברים כו', כמ"כ הארת אור א"ס ב"ה הממכ"ע ששרש המשכה זו היא נמשכה משמו הגדול נמשך ומזלכש תחלה במוחין חב"ד כו' ומשם נמשך לכל אחד חיות פרטי כמ"ש בסש"ב פנ"א ור"פ נ"ב, וכיון שנש"י נק' בני בכורי ישראל אשר הבן נמשך ממוח האב א"כ נמשכו מהמוחין חב"ד, וזהו ישראל עלה במחשבה כמ"ש בסש"ב פ"ב, ע"כ נקראו לי ראש, היינו שבהם נמשך האור משמו הגדול כמו בהראש עיקר גלוי כללות החיות מהנפש כנ"ל. והנה בהנשמה יש ג"כ ג' בחי' גר"ג, משכן הנשמה במוח ומשכן הרוח בלב, והנפש הוא בכבוד ע"ד כי הדם

במקום גדולתו : נסמן לעיל ע' אתתקכו.
 בד"ה ושננתם לבניך : ספר המאמרים תקס"ז ע' שה.
 אין לך עשב : נסמן לעיל ע' אתתע.
 בראשית בשביל הצדיקים : ראה רש"י ר"פ בראשית.
 ד"ה בן פורת יוסף : ספר המאמרים תקס"ח ע' תרעז ואילך.
 ישראל דהיינו לי ראש : נסמן לעיל ע' איתתה.
 משכן הנשמה במוח : נסמן לעיל ע' איתתקכז.

הוא הנפש והם כחות כלליים. ועכ"ז גם בהם עצמן הכח היותר עליון כולל כל מה שתחתיו היינו המוחין שבהם משכן הנשמה כולל כולם. ועד"מ יובן ענין ג' בחי' אלו למעלה דנר"ג היינו מ"ש ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, עמ"ש מזה בלק"ת בד"ה מי מנה עפר יעקב ובד"ה כי ביום הזה יכפר, דרוש הראשון. והם ג"כ ג' בחי' מחודומ"ע, וישראל עלו במחשבה כנ"ל. ועיין בלק"ת בשה"ש בד"ה אני ישנה ולבי ער בפירוש עלו במחשבה. וגם ג' בחי' אלו מקבלים החיות מבחי' כמראה אדם שעל הכסא, כי אדם אלף זהו מחשבה כמו אאלפך, ד' דבור, מם מעשה, וכתוב אדם אתם, כמ"ש במ"א דבחי' כמראה אדם שעל הכסא זהו הבחי' מה שישראל עלו במחשבה וכתוב כי לא מחשבותי מחשבותיכם שע"י מחשבה זו ממש נתהוו כו', וכמ"ש בלק"ת בשה"ש בכיבוד הראשון ע"פ יונתי בחגוי הסלע כו', וזהו ואעשך לגוי גדול וארז"ל ומנח לא העמדת כו' אלא אותה אומה שכתוב בה כי מי גוי גדול ר"ל שמאיר בהם בחי' שמו הגדול כו'. נמצא ע"י ישראל נמשך האור והחיות בג' בחי' ביע"ע, והיינו ע"י מחודומ"מ של התפלה והתומצ"צ כמ"ש בד"ה כי ביום הזה יכפר הנ"ל שזהו ג"כ פי' על שלשה דברים העולם עומד כו' ע"ש. ועמ"ש מזה בהקיצור ע"פ הדרוש עלי באר תקס"ד והוא לקמן דף ע"ג ע"ב. ודרך כלל ג' בחי' נר"ג זהו אדה"ר נק' נשמה ומוחין האבות נק' חג"ת בחי' רוח, וכללות נש"י הגמשכים מבחי' ע' נפש זהו נפש. והיינו כי גם באצ"י יש ג' בחי' ביע"ע נר"ג כנ"ל, וכן גם בכל דור יש בנשמות ג' בחי' ע"ד הנ"ל.

(ג) והנה • בוח"ג פ' אחרי דע"ג א' ג' דרגין מתקשראן דא כדא קודב"ה ואורייתא וישראל, נמצא אעפ"י שישראל נק' לי ראש כנ"ל, זהו ע"י התורה שהתורה היא בחי' ממוצע שבה ועל ידה מאיר שמו הגדול בבחי' לי ראש, (הג"ה וכמ"ש בת"א בד"ה ואלה שמות בני' ושם בד"ה אך הנה הנשמה שבחי' הארת תענוג העליון מבחי' שמו הגדול א"א להנשמה לקבל כ"א ע"י שמתלבש בתורה שזהו ענין עוטה עור כשלמה, וכן נת' בלק"ת בד"ה שיר השירים פ"ב שהתלבשות הארת שמו הגדול בהתורה זהו ענין רננא דאורייתא, וע' עוד מענין זה דהתורה נק' עוטה אור כשלמה שהיא הממוצע בסידור בתחלתו בד"ה ועשו להם ציצית, ובהביאור שם בסופו גבי ושורש ענין התורה בפנימיות וחיצוניות כו', ועיין עוד מזה בלק"ת סד"ה ביום השמע"צ כנישין תהא לכון עכ"ה) וזהו ברוך ה' אלקי ישראל מן העולם ועד העולם וברכה זו הוא ע"י התורה (הג"ה בפ"י מן העולם ועד העולם עיין זח"א פ' ויצא דקנ"ח ע"ב שהם ב' שמות הוי' ולכן חיבור זה הוא ע"י התורה. ואפ"ל

ומנח לא העמדת : בראשית רבא פל"ט, י"א.
בהקיצור . . ע"ג ע"ב : אור התורה חקת ע' איתרנו.
דרך כלל ג' בחי' : מכאן עד סיום אות ב' נדפס לעיל ע' אקלט. בכותרת קיצור.
והנה : מכאן נדפס לעיל ע' איתרעט.

ששרש ישראל נק' כמראה ארם והתורה נק' אדם שגבוה מבחי' כמראה אדם, עיין
 זח"ב פ' משפטים דקכ"א סע"א ובמק"מ שם וע' בת"א פ' יתרו בד"ה להבין
 ענין האבות, שיש ב' בחי' אדם, מה שמו זהו חכמה עילאה, ומה שם בנו
 ישראל תפארת כו' עכ"ה) וזהו ואהיה אצלו אמון ואהיה שעשועים יום יום
 שעשועים תענוג העליון מאיר בבחי' חו"ב הנק' יום יום תשב"כ ותשבעי"ט
 וזהו אורייתא מתקשרא בקודב"ה ומשם נמשכים נש"י ע' בלקית בשה"ש בהביאור
 ע"פ צאינה וראינה דרוש השני ד"ה ביאור הדברים ושם פ"א. (הג"ה ועיין
 מ"ש ע"פ באתי לגני, ושם פ"א בענין החכמה המתלבשת במדות ושאינ
 ערוך חכמה זו לבחי' עצמות החכמה עילאה בחי' מאד עמקו מחשבותיך
 כמ"כ ההפרש בין בחי' לי ראש ישראל מוחין דו"א לגבי התורה שהיא עצמיות
 חו"ב, עכ"ה) וזהו בשביל התורה שנק' ראשית ובשביל ישראל שנקראו ראשית
 (הג"ה ואפ"ל שזהו בראשית ב' ראשית).

(ד) ולכן ארו"ל וייתר הקב"ה על עכו"מ וג"ע ושפ"ד ולא וייתר על מאסה
 של תורה שנאמר על מה אבדה הארץ על עזבם את תורת, בירמי'
 סי' ט' ועיין מזה בגמרא גדרים דפ"א א' ובב"מ דף פ"ה ע"ב. (אפ"ל כי בחכמה
 יסד ארץ ע' אג"ה סי' ה' ד"ה ויעש דוד שם ובסי' י"ד ע"פ ארץ כו' עיני
 ד' כו' מרשית השנה ולכן בעזבם התורה שהיא החכמה אבדה הארץ וגם י"ל
 פי' אבדה הארץ ר"ל שהיא אבדה את הצדיק יסוד עולם שאינו מאירה
 כן משמע הפי' בוזח"ב פ' ואתחנן דרס"ו ע"ב ע"פ ובאו האובדים וכן בזהר
 פ' ויקרא די"ו ע"ב. כי פי' יסוד י' סוד יוד הוא חכמה שע"י התורה והחכמה
 נמשך להיות יסד ארץ) והיינו שגלות השכינה כנס"י הגורם לזה יותר הוא ביטול
 תורה, כי רמ"ח מ"ע הם רמ"ח אברים דמלכא והפגום בהם פוגם באבר אחד, אבל
 ביטול התורה היא הפגם בחכמה עילאה, וגורם הסתלקות המוחין. וזהו ענין
 השינה שה"ע הגלות כמ"ש עורה למה תישן ה' ויקץ כישן ה', וזהו ענין קוב"ה
 סליק לעילא לעילא שנתבאר בת"א בד"ה וארא אל אברהם, ובד"ה כי עמך
 מקור חיים ובוזח"א ויגש דף ר"י ע"א ובפ' ויקרא דף עשרים ע"ב, וזהו ענין
 הצדיק אבד ומוזה נמשך בחי' אבדה הארץ, וע"י שופר גדול ובאו האובדים
 כו', כי השינה הוא הסתלקות המוחין וא"כ למעלה זהו הסתלקות האור מבחי'
 ישראל לי ראש, וא"כ כנס"י דהפירוש שכונסת ואוספת מהשפע מבחי' ישראל
 דלעילא מחמת הנ"ל אינה מקבלת שפע זה, ונק' ונהר יחרב ויבש בוזח"ב
 תרומה קס"ו ב'. וזהו ענין השליך משמים ארץ, ומוזה נמשך עזי מסגן ברישא,
 וע' זח"ג ר"פ במדבר דקיי"ט ע"ב ע"פ קולה כנחש ילך כו' רישא שכיבת לעפרא
 וע' זחר פ' אחרי דס"ט, וכמו עד"מ האדם כשהוא ישן זבובים הולכים על פניו

ואינו מתעורר. והנה המאכל מביא את השינה, ע' ביכעל מו"ח דף ע"ז א', במשנה פ"ק דיומא מפני האידים העולים מהמאכל והם כמו ענין שמפסיק ומכסה על אור השכל מלהאיר במוחין, והיינו המחודומ"ע אשר לא לה' המה עד"מ הם אידים הגורמים הסתלקות המוחין מבחי' לי ראש.

(ה) אך הרי ארו"ל יוחנן כה"ג ביטל את המעוררין. והיינו כי בומן בהמ"ק ע"י הקרבנות שהיו לריח ניחות לא היה שייך בחי' שינה, עד"מ הריח החזק מעורר מהשינה, שע"ז מסתלקים האידים המכסים הנ"ל. אך איך הקטרת החלב נק' ריח ניחות הוא כי החלב נמשך מבחי' תענוג וכשמהפך התענוג לבחי' או תתענג על ד' זהו ריח. וענין דם התמיד זהו אהבה אליו ית' ברתחת הדמים בד"ה בכסלו.

ופי' העשויה בהר סיני, י"ל העשויה ע"י שהקדימו נעשה לנשמע ועי"ז קשרו להם שני כתרנים, ופי' אדמ"ו ז"ל בהביאור ע"פ בחדש השלישי דשרשם מבחי' כתר דאצי' המחבר המאציל א"ס ב"ה עם האצילות והכתר הב' ממל' דאצי' שנעשה כתר לבריאה, ומה נמשך ענין ד' עזו לעמו יתן עזו היינו תורו ועי"ז ד' יברך את עמו בשלום ב' בחי' שלום, דהיינו ענין שלום בפמשמ"ע ושלום בפמשמ"ט. וכדפי' בת"א בד"ה בחדש השלישי הנ"ל דשלום בפמשמ"ע היינו בחי' גילוי אור א"ס ב"ה ממש בנפש האלקית להיות קשורה ומיוחדת בבחי' ביטול ממש, והוה ע"י הכתר דאצי' שהנה"א שרשה מאצי' אדם אתם כי חלק הוי' עמו, א"כ ע"י כתר זה נמשך בה הארת אור א"ס המחלבש בבחי' יחידה שבנה"א, ושלום בפמשמ"ט שמ' דאצי' מחברת אור האצי' בבי"ע ומאיר בחיות המרכבה שמשם שורש נה"ב שנמשכה מפני שור ועי"ז מתבטלת נה"ב לגבי נה"א, לכן מזה נמשך שתהי' כנס"י בבחי' עולת תמיד לריח, דהיינו עשה רצונו כרצונך ובטל רצונך מפני רצונו, ועי"ן מזה בלק"ת ר"פ במדבר בענין שאו את ראש כו' לגולגלתם.

אך פי' עולת תמיד, בחי' תמיד דוקא, ולכן ארו"ל כל התדיר מחבירו קודם את חבירו התמידין קודמין למוספין. אפ"ל ע"ד שביאר אדמ"ו ז"ל בלק"ת בשה"ש בד"ה אני ישנה ולבי ער, ושם רפ"ב בענין אחותי רעייתי דאחותי היא האהבה הטבעית המסותרת כו', מחמת מקור חוצבה של הנה"א כו' שהיא כאהבת אח ואחות שאהבתם הוא בטבע. והב' בחי' רעייתי דהיינו ע"ד תאהבה

ע' ביכעל מו"ח דף ע"ז א' : אינו תחי' וראה ספר המאמרים תקס"ט הגטמן כריש המאמר.

יוחנן כה"ג ביטל את המעוררין : סוטה מו, טע"א.
 בכסלו : צ"ל בכ"ה בכסלו — תורה אור וישב כס ג. ע"כ גופס באור התורה שם.
 עשה רצונו כרצונך : אבות פ"ב, מ"ד.
 כל התדיר מחבירו : זבחים רפ"י.

שבין איש לאשתו שאשתו נקראת רעייתי לשון חברה ובאשה כתיב הלא היא חברתך, וכל שה"ש נק' כלה רעייתי הנך יפה רעייתי יפה את רעייתי כתרצה, והוא לשון ריעות וחובה וכמ"ש במד"ר בשה"ש ע"פ כי עזה כמות אהבה אהבה שהאיש אוהב את אשתו כו', וגם רעייתי לשון מרעה דהיינו פרנסתי ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים בשני תמידין, וגם זה שייך לאשה כמשארז"ל אין נותנין לאדם פרנסה אלא בשביל אשתו, וגם נק' לחם כמו כ"א הלחם אשר הוא אוכל, והנה הפרנסה משני תמידין זהו מה שהנה"ב נתברר ע"י נה"א ומה שהנה"ב נתברר אינו ע"י אהבה הטבעית כ"א ע"י אהבה שכלית ועיין מזה ג"כ בד"ה לבבתיני פ"ד בענין בחי' אחותי ובחי' כלה, ועיין בהביאור ע"פ אני ישנה, שגם כשמתעורר בבחי' אהבה הטבעית ע"כ צ"ל שגם גפש הבהמית מסכמת לזה, ועיין מענין ב' אהבות אלו בת"א פ' ויגש בד"ה וילקט יוסף, ועפ"ז י"ל דוהו ההפרש בין עולת תמיד ובין המוספין, דבחי' עולת תמיד עיקרה מצד האהבה שיש בטבע תולדת הנפש האלקית מצד מקור חוצבה שעל כן נקרא אחותי, שאהבתם קבוע תמיד ואין לה הפסק כך הוא אהבה טבעית הנ"ל, וע"כ נקראת תמיד ועיין מזה בלק"ת ר"פ בהר בד"ה ושבתה הארץ ושם פ"א, ואעפ"כ נק' עולת תמיד שבא מהכבשים כי צ"ל פתחי לי אחותי דהיינו לפתוח מכסה ולבוש נה"ב המסתרת על אהבה זו, וזהו ע"י הקרבן שהוא בירור נה"ב ליכלל באש שלמעלה, ולכן בא מן הכבשים כמ"ש בלק"ת פ' אמור בענין והכבשים הפריד יעקב, וזהו ענין עולת תמיד והיא העשויה בהר סיני ע"י שני כתרים הנ"ל שע"ז נמשך הכח בנה"א וגם שנה"ב תתבטל לנה"א, ועיקרה עשויה ע"י דבור אנכי ולא יהי' לך ששמעו מפי הגבורה כו', וגם י"ל העשויה בהר סיני ע"י והרי סיני עשן ר"ת עולם שנה גפש כו' שנכללו בבחי' ביטול דוגמת עשן, וע' עוד מענין תמיד בת"א פ' תצוה סד"ה ועשית ציץ בענין והיה על מצחו תמיד, ומ"ש בענין לחם הפנים לפני תמיד, גם להעיר מפסוק דרשו ה' ועוזו בקשו פניו תמיד, משא"כ המוספין י"ל עיקרם בא ע"י אהבה השכלית דבירור נה"ב כו' שבחי' זו אינה כ"כ בתמידיות כמו האהבה הטבעית כו', וא"כ אפ"ל עולת תמיד זהו ע"ד שנתבאר בזו"ב פ' ויקרא דף ז' ע"ב בענין ואיש דא קודב"ה כי יקח את אחותו דא כנס"י חסד הוא, הרי שייך יחוד בבחי' זו וע' בבה"ז פ' וירא ע"פ וגם אמנה אחותי בת אבי היא כו' שהזכיר אברהם בחי' זו ג"כ לפי שבחי' זו נמשך מיחוד או"א שהוא יחוד תדירי,

במד"ר בשה"ש : פ"ח, ו.

ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים : ראה זהר ויקרא ז, ב.

אין נותנין לאדם פרנסה : ראה בבא מציעא נט, א.

לאשה . . לחם : ראה רש"י וישב לט, ו. שמות כ. שמות רבא פ"א, לב, תנומא

שמות יא, וראה בראשית רבא פ"ו, ו.

בד"ה לבבתיני פ"ד : לקוטי תורה שיר השירים כט, ג.

בהביאור ע"פ אני ישנה : לקוטי תורה שיר השירים לה, א.

עשן ר"ת : נסמן לעיל ע' איתתעה.

וזהו מי יתנך כאח לי, מה טוב ומה נעים שבת אחים, והמוספין י"ל ע"י בחי' אהבה גדולה מאהבת אח ואחות אלא ע"ד שהגוף אוהב את הנשמה ע' ד"ה והקרבתם עולה אשה, או כמו יוגתי תמתי גבוה מאחותי רעייתי או כמו ע"ד שקראה אמי כו' אך בחי' זו אינה תמיד ועמ"ש בכרך תרי"ט ב' בהגהות לד"ה ויקהל משה בענין עולת שבת על עולת התמיד, ועמ"ש מענין העשוי' בה"ס בכרך במדבר פ' פנחס כמה שיטות, ובביכעל של מו"ח העתק פערטיל דכ"ו ודף ע"ו, ומאחר שהכח לעולת תמיד הוא העשוי' בהר סיני ע"כ צריך כל אחד לעסוק בתורה בכל יום אפילו פרק אחד שחרית ופ"א ערבית שע"ז דוקא נותן כח בהנשמה להיות נר ה' נשמת אדם, עיין סש"ב פי"ט שזה נמשך לאדם ע"י עסק התורה כיון ישראל מתקשראן באורייתא ואורייתא בקודבי"ה.

עו"ל פ"י העשויה בהר סיני, ע"ד מ"ש במד"ר פ' צו כי נח איש צדיק וערבה קרבנו לחבר מ' עם צדיק יסוד עולם אבל ישראל בריח התיכון מחבר מ' עם ת"ת ואז שרש המשכה בא ממקום עליון יותר כיון שמברית מהקצה אל הקצה דהיינו מעת"י עד המ', ועיין בסידור בד"ה ששת ימים תאכל מצות דרוש השני ושם בד"ה וזהו ביאור ענין היחוד, ועיין ברע"מ ר"פ כי תשא בענין העשיר לא ירבה דא עמודא דאמצעיתא, והדל לא ימעט דא צדיק, וזהו העשוי' בה"ס שתהי' העולה ע"ד שהקריבו ישראל ודא"צ שלמעלה מבחי' עולה דנח כו'.

ללק"ת פ' פנחס ד"ה קדש ישראל לה', המכוון כי המלאכי' נקראי' בני אלהים או בני אלים, אבל הנשמות ממשיכים גלוי שם הוי', וזהו הוי' אלקינו, וע' בד"ה ואתחנן בענין נר הוי' נשמת אדם ובד"ה רני ושמחי הראשון ג"כ פ"י נר הוי' נשמת אדם ובלק"ת בשה"ש בד"ה מי יתנך כאח, ענין ושמרו דרך הוי', עוד פ"י כאן דענין המשכת ש' הוי' ממשיכים ע"י התפלה ומאה ברכות, אך ע"י התומ"צ ממשיכים עוד בחי' גבוה יותר היינו

ד"ה והקרבתם עולה אשה : ראה לקוטי תורה דרושים לשמ"ע צג, א.
 בכרך תרי"ט ב' : נדפס באור התורה ויקהל ע' ב'קלג.
 בכרך במדבר : נדפס באור התורה פינחס ע' אקנא.
 במד"ר פ' צו : פ"ה, ד.

עדא"צ : עמודא דאמצעיתא.
 ללק"ת פ' פנחס : נעתק מבוך 1065 שכב, ב גוכי"ק, נמצא ג"כ בכרך 62 רכב, ב.
 בד"ה ואתחנן : לקוטי תורה ואתחנן ב, א, ספר המאמרים תקס"ד ס"ע קצו.
 ובד"ה רני ושמחי : תורה אור מקץ לו, א.

מ"ש ואנכי תרגלתי לאפרים, בחי אשר אנכי מצוך כו', ואפ"ל ע"ד מ"ש בלק"ת פ' תצא בד"ה ולא אבה הוי' אלקיך שיש ש' הוי' המאיר בנפש האלקית, ויש עוד ש' הוי' שלמעלה מבחי' זה ואפ"ל שזהו הנמשך ע"י המצות, וכן פי' בלק"ת בשה"ש בהביאור ע"פ שחורה אני ונאווה פ"ו וז"ל כי הנה מ"ע ומל"ת נמשכים משם הוי' כו' ואין הפירוש שהם משם הוי' שמלוכש בע"ס דאצילות כו' אלא הפירוש שהם נמשכים מש' הוי' דעת"י כו' וכן נתבאר בתו"א פי' בשלח בד"ה וירא ישראל את היד הגדולה כו', ג' הווי' דברכת כהנים י"ל א' ש' הוי' שבנפש, הב' ע"י התומ"צ, הג' בחי' תשובה, וע' בד"ה ועשית ציץ בענין קדש למד מלמטה הוי' מלמעלה, והפי' קדש ישראל לה' היינו שהם ממשיכים גלוי ש' הוי' כנ"ל ראשית תבואתה תבואת ה' היינו ע"ד שעורה שעור ה' בד"ה וספרתם לכם, והת"י שפירש קודש ישראל כתרומה היינו ע"ד מ"ש בביאור כי אתה נרי בענין ארוממך אלקי המלך מלמטלמ"ע ע"י התפלה ומלמעלמ"ט ע"י התורה כו' וזהו כי אתה נרי הוי', לכן הם כמו תרומה וגם תרומה תרי ממאה, ופי' בזהר ויקהל דף ריש סע"א שהם ב' שמות הוי' אד' כו', וכן משמע בזהר תרומה דף קל"ד ע"ב בענין ויקחו לי תרומה, לי ת"ת תרומה מ' כ"ה במק"מ שם וכן איתא בסש"ב, וע' מד"ר ויקהל פמ"ט מענין קדש ישראל כו' תרומה כו', וענין ראשית תבואת ה', היינו כיון שממשיכים גלוי ש' הוי' א"כ גם באור וחיות הנמשך בעולמות שהוא מבחי' שעור ה' הם ג"כ גורמים תוספת אור ולכן הם ראשית ועיין בענין בהמ"ז פי' וברכת את, וגם י"ל ע"ד מהלכים בין העומדים שגם בבחי' המלאכים הנק' שרפים עומדים נמשך על ידם ההילוך כו' וזהו הבו לד' בני אלים.

בס"ד

הגהות על הדרוש קודש ישראל לה' הנ"ל

שורה יו"ד אחר תיבת יתירה * (עוד צ"ל מה שאנו אומרי' בסדר קדושה קדוש ברוך ימלוך, והמלאכים אין אומרי' רק קדוש וברוך כנו' בישעי')

- בדיה ועשית ציץ : תורה אור תצוה פג, ג. פד, א.
 בדיה וספרתם לכם : לקוטי תורה אמור לה, ד. הגהות הרי"פ ע' מב.
 בביאור כי אתה נרי : ראה תורה אור מקץ מ, סע"א.
 בענין בהמ"ז : לקוטי תורה עקב יד, ג.
 הגהות על הדרוש קודש ישראל : נעתק מבוך 292 קכב, א. נמצא ג"כ בבוך 794 לה, ב.
 המאמר נדפס באור התורה פינחס ע' א"ג.
 יתירה : אור התורה פינחס ע' א"ד בשורה המתחלת לישראל.

אור פינתם התורה א'תחקמא

ויחזקאל. אבל ימלוך לא נז' גבי מלאכי, שלכך י"א שאין להפסיק באמצע המרק רק לומר קדוש וברוך ולא ימלוך לפי שאין המלאכי' אומר' ימלוך. אך אנן קיי"ל דמפסיקין ג"כ לימלוך, והנה צ"ל עוד דכיון שהמלאכי' א"א להתחיל לומר קדוש עד שיתחילו ישראל תחלה, א"כ איך אמרו קדוש מבריא את העולם עד מ"ת, שעדיין לא אמרו ישראל קדוש למטה, ואפילו את"ל דכיון דזמפלות אבות תקנום בכלל זה ג"כ קדושה מ"מ הרי קודם האבות ג"כ אמרו המלאכי' קדוש בודאי, אך הענין דהנה) הטעם שא"א.

ע"ורה ט"ו לנשמע, אחר תיבת בדברו כו' * (ולכך קודם מ"ת יכלו מלאכי' לומר קדוש בפ"ע כיון שיש בהם בחי' עשייה ג"כ רק אחר מ"ת דישאל נטלו עשייה ממלאכי השרת א"א למלאכי' להתחיל ולומר קדוש עד שיתחילו ישראל תחלה).

אבודרהם הקשה למה או' ימלוך דתלים וע' פע"ח שער הקדושה ימלוך מלמטלמ"ע כעין שילוב א' בה' וע' יהיד מלך ומלך יהיד א"י וא"ח תרגום.

את זהר ח"א ה' ב' ח"ב קל"ה ב' ואתחנן בעת א"ת עומדים ממעל כו'. מט"ט ס' פולסין יראה כדבעי. מענין ברכו בר"מ עקב פע"ח שער הברכות בינה ברכו בבינה ע' בנברך ביאור דברה"ז.

וע' בהקדמה לשע"ק מלאכים דעשי' מעורבים.

קדוש וברוך ע' בבהרת, מוחי' דאי' השתל' ומוחי' דאבא למעלה מהשתל' ע' בהגדת לבנך, ברכה גלוי העולם מהעולם מעלמא דאתכטיא (וכברכה דמנש"ה שלא שייך שינוי כו'), וקדוש גלוי מבחי' שלמעלה מהעולם וגלוי דהשתלשלות וכמ"ש בענין כי טובי' דודיך מיין, היינו מה דקדש ח"ס נמשך

שלכך י"א שאין להפסיק : נסמן לקמן בפנים בתחלת הביאור.
שהמלאכי' א"א . . ישראל תחלה : ראה חולין צא, סע"ב. וראה זהר בלק קצ, ב.
דתפלות אבות תקנום : ברכות כו, ב.
כו' : שם בשו"ה נעשה.
אבודרהם : נסמן לקמן ע' איתתקמה העדה ע' רד"א.
פע"ח שער הקדושה : כנראה הכוונה לשער חזרת העמדה ס"ג (ענין הקדושה).
מט"ט ס' פולסין : חגיגה טו, א.
בנברך ביאור ברהמ"ז : סידור שער בהמ"ז קו, ב.
ע' בבהרת : לקוטי תורה תודיע כב, ג.
ע' בהגדת לבנך : ראה לעיל ע' איתצד וש"נ.
וכברכה דמנש"ה : ראה ספר המאמרים תקס"ח ע' תשח.

ע"י ו' מזל ונוצר וויז וכענין מכה"כ הכנף מין כנף והייתם קדושי' דציצית, אבל ככה"מ ממכ"ע מלבישי' זרועות כו', וברכה מענין בריכה יש חסירה רברבא, אבל ו' צמצום מעין.

ראשי' תבואת ה' תתאה ממכ"ע מקבל מבחי' ברכה מן העולם כו' וישראל קדש ראשי' לבחי' זו שרית עם אנשי' מלאכי' (ברכתי בכורתי י"ל קדוש וברוך), יאשמו קרן וחומש הקרן פשוט מל' נשבע בחיי הקרן בהריב"ש וחומש וחמישי' לפרעה ע"י הוא חומש דישראל שנלקח מאבא ד' פרצופי' והחומש ע"י כו' וע' בענין רובע ישראל רובע דבחי' ישראל כמ"כ י"ל חומש ודו"ק, הנה ישכיל עבדי וגבה מאד ה' עליות המל' לע"ל אחותי רעייתי יונתי תמתי, שראשי נמלא טל בחי' ה' כמ"ש והי' שארית יעקב כטל כו' בקרב עמי רבים מה שאכלו ישראל יוסיף ה' ד' ידות יוצאי' ביד רמה בחי' ה', נרנח"י יחידה משיח, לאתבא צדיקיא בתיובתא, ד' גליות אכילה רובע ישראל מצרים ובבל ג"ר כו' עד דמטו רגלין, ושלמו חומש ניצוצי' דחלקם ממש כענין הקטרת בשל"ה ספ"פ חשים חושים משיח חומש, רש"י שה"ש ומאתים החומש שתו' י"ל כתר נחלק לב' פרצופים שתות ע"י על ה"פ חומש כללו' כתר על או"א זו"נ, וז"ש בגמ' חמישיותיו חמישיות הרבה כי יש הרבה כתרי' אכן לגאול ולבר י"ל פנימי ומקיף קו עיגול, החומש י"ל יב"ק קרן קדושה הוספה יחוד יחיד ויחידה אחת היא כו' ע' מי יתנך תקס"ה ביטול בצדיקי' ג"כ רצון שבחכמה למעלה מהטעם אך בע"ת מצד החידוש כו' רצון למעלה מהטעם דנה"ב, אך בצדיקי' ג"כ בנה"ב י"ל שט זה טפל א"נ בירור חכמ' דתהו וזהו בירור כתר דתהו דם וחלב ב' מדת רעות כעס גבורה ותענוג חסד ויתהפכו שניהם [להיות] לעולם ירגיז ותענוג דקדושה.

גם צפור מצאה בית י"ל בגלות יניקו' תרין ציפרין ממל'.

בכל הנ"ל יובן שובה ישראל עד בחי' הוי' יהי' רק במדרגת אלקי' כי ד' אותיות הוי' זהו רובע ישראל ובחי' כתר זהו החמישי מקור ד"י היולי, ועיקר התשו' יוהכ"פ ונעילה היא תוס' החומש תפלה חמישי' או אומרי' הוי' הוא האלקי' כנ"ל, וזהו פ' והתודו חטאתם בפ' נשא דלכאורה ק' דוהי מ"ע דתשו' אמאי כתיבא רק גבי בין אדם לחבירו כדכתי' וחמישיתו יוסיף אבל לפי הנ"ל א"ש דחמישיתו יוסיף קאי ג"כ אכל העבירות וכמ"ש בשל"ה ס"פ נשא בהג"ה שוהו רמו לתשו' כי תשובה תשוב ה' היינו חומש כמ"ש ר"מ ס"פ ויקרא חומש דא ה' גם בגמ' אי' דה' רומז לתשובה כמ"ש של"ה שם,

וז"ש בגמ': בבא קמא קח, א.

מי יתנך תקס"ה: ראה סה"מ תקס"ה ע' תצד, ע' תקב.

דף קע"ו ע"ב בשולי הגליון * ולא קדש חכמה דוקא ע"י עשי' דומם בחכמה
 יסד ארץ ע' ל"ג בעומר קדוש דמלאכי' חכ' שבכינה כמו מקרא קדש דיר"ט
 (חסר).

דף קע"ט ע"ב שורה כ"ד, אחר תיבת הבהמית * (שהם מכחות כי לכל אומה
 יש איזה מדה רעה השולטת בה ביותר וזו היא חיותה כי כל יניקתם
 מאחוריים וקדושה כמ"ש יצב גבולות עמים למספר בני ישראל בשבעים נפש
 ירדו לכן נתחלקו הגוים ג"כ לשבעים אומות וכל יניקתם מפסולת המדות
 רעות שבישראל לכן בודאי יש בישראל בכח ג"כ כל המדות רעות) ויכול.

[קיצורים — לדה קדש ישראל לה']

[אחרי אות ג']

(אות ב' ג', נת' כדי להבין מהו דישראל נטלו עשי' ממלאכים יקדים איך
 עיקר המשכת תוספות אור בג"ע מעיין גנים הוא דוקא ע"י התורה
 ומצות מעשיות, והטעם כמשל לב מלכים אין חקר וכדי להמשיכו הוא רק ע"י
 התחדשות כמו צפור המדברת וכך הוא כולא קמי' כלא חשיבא רק ע"י אתכפי'
 חשובא לנהורא זהו חידוש והעלאות מ"ן. זהו שיש יתרון לחכמה מן הסכלות
 ממש, אל יאמר אדם אי אפשר כו' כי העיקר אתכפי', וכן למעלה המ"ן דוקא
 מכירורי רפ"ה, לכן ל"ת מי"ה מ"ע מו"ה וכולם בירורים תפילין ציצית כו').

וזהו שנא' ביכ"פ וכפר על הקדש מטומאת בני' דתמוה וכי הקדש חטא אלא
 כיון קדש ישראל כו' לכן ע"י כל אוכליו צריכו' לכפר על הקדש, ההתעוררות
 לתשו' משיתבונן איך הוא ישראל וקדש, ישראל למעלה ממלאכי' ועכשיו
 מושפל וכו' כובד ראש ובאמת כ"ז שלא נתגלה בחי' איתן נקודת הלב ה"ז
 אוכליו כו' אך אורי' יהבית עיטא יאשמו לשלם חומש וכו'.

הגליון : שם ע' רה — גרשם באמצע סעיף ב.
 הבהמית : שם ע' ריב בשו"ה לישראל [אחרי תיבת רעות צ"ל שבנמש הבהמי].
 קיצורים — לדה קדש ישראל לה' : נעתק מבין 292 קכא, א, נמצא ג"כ בכרך 294

לה, ב.

המאמר נדפס באור התורה פינחס ע' אירג.

[אחרי אות ד']

(נת' דכמ"כ במלאכי' הענין כך כי יש להם גוף רוחות אש לוחט מהלך ת"ק שנה וכשאומר קדוש וברוך כופה ומהפך גופו. והיינו עושי דברו ותיקנו לעשות לתקן בחי' דבר ה' המלוכש בגופו המסתיר וזהו דמלאכי השרת הוא שלמי בחי' עשייה קודם מ"ת ובהג"ה נת' תירוץ עמ"ש דהמלאכים הן לאחר הברור שזה בחי' ע"ש * אשר משרתיו בחי' * יוצר משרת' ועו"ל מענין לפקוד על צבא מרום בדין, וענין היכלות עלמין).

[אחרי אות ה']

(נת' דבמ"ת נטלי עשייה כי גוף האדם חושך גמור לכן כשנתהפך לנהורא הוא חידוש יותר מהתהפכות דמלאכים וע"כ העשי' והמשכה דמלאכים בטילה לגבי זה כשרגא בטיהרא וענין כל המועדים בטילים ובהתכללות הדיבור במחשבה לכן חבירי' מקשיבים לקולך כו').

[אחרי אות ו']

(נת' הטעם שנש"י נתלבשו בגופים גשמיות משא"כ נשמת המלאכים כי בחכ' יסד ארץ כונן שמים בתבונה, תבונה שכל גלוי המתלבש באותיות מזה שרש המלאכים ע"כ הם עומדים, ונש"י ששרשן מחכ' עילא' שכל הנעלם וכיון שבחכ' יסד ארץ גשמיות לכן אין * מתלבשים בגופים גשמיים ותבונה רק בשמים רוחניים וכענין מ"ש במ"א ענין ראי' ושמיעה, לכן מלאכים לשמוע קול דברו וישראל עשי' הנמשך מחכ' עמ"ש בזהר בהר ק"ט עשי' לעילא, וע"כ בירורים שלהם גבוהים יותר בחכמה אתברירו).

להבין שרשי הדברי' ע"פ קדש ישראל כו', הגה צ"ל כיון שמלאכי' אין אומרים קדוש עד שיתחילו ישראל א"כ איך אמרו קודם מ"ת שעדיין לא אמרו ישראל קדוש, ואפי' את"ל דכיון דתפילות אבות תקנום גם הקדושה בכלל (הגם שאינו מוכרח דכתי' ונקדשתי בתוך כו' ע' דרשות המל"מ) מ"מ בודאי קודם האבות אמרו המלאכי' קדוש כמ"ש בתד"א, עוי"ל ענין קדושה דיוצר שמיושב וקדושה מעומד וקדושה ובא לציון ומפני מה אין אומרי' בקדושה דשמו"ע הפסוק ה' ימלוך שבתו' ואומרי' ימלוך ה' שבתהלי' (ע' רד"א), עוי"ל שמלאכי' אין אומרי' ימלוך כמ"ש בש"ע רבינו ז"ל סי' ס"ו ב' הל"ח ולכן י"א שאין מפסיקין לימלוך ואנן קיי"ל דמפסיקין, ד' י"ל מ"ש שהמלאכי' שרשן מבינה ונשמות מחכ', הלא מבואר בע"ח של"ט דמלאכי' גמשכי' מזיווג נשיקין דאו"א וגש"י גמשכי' מזיווג גופני, וכיון שבחי' זיווג נשיקין וזיווג גופני הכל הוא עכ"פ יחוד דכר ונק' שהם או"א או ז"ג, א"כ בהכרח יש בשניהם מבי' הבחי' ר"ל המלאכי' יש בהם ג"כ מבחי' אבא וכן בנשמות מבחי' אימא וכמו הולד שאביו ואמו נותנין כל א' חלק כו', ה' כמ"כ י"ל מ"ש בפנים אות ז' דברוך הוא המשכה מבחי' בינה הלא בכל מקום משמע דברוך הוא בחי' חכ' כמאמר איהו ברוך ואיהי ברכה וכמ"ש בזהר ואתחנן דרס"ד ע"ב להדיא, וכיון דברוך ג"כ בחי' חכ' מה בין ברוך לקדוש.

ומתחלה יש לבאר תירוץ קושי' האחרונה. דהנה מבואר בפע"ח שער הברכות פ"א ד"ה כוונה שלישי' וז"ל כי כל בחי' זיווג או"א דברכת הנהנין והמצות הוא זיווג חיצוני' העולמות כו' ע"ש, ואיתא בע"ח שי"ד פ"א דזיווג חיצוני' דאו"א הנ"ל הוא בינה דאבא מזווג עם בינה ונק' זיווג בינה עם בינה, ולכן ארו"ל לא אבא בעיר כו' כי אין גילוי אמיתי מח"ע, ונמצא אע"ג דבברכות גמשך ג"כ גילוי מחכ' מ"מ נק' הכל ע"ש בינה כיון שאין גילוי אמיתי מח"ע דק מבחי' בינה שבו, משא"כ קדוש י"ל גילוי מעצם הח"ע, והגם שנת' בע"ח שם

לזבין שרשי הדברי': נעתק מבוך 292 קכג, א. נמצא ג"כ בבוך 794 מג, ב. ביאור לאור התורה פינחס ע' א"ר. שמלאכי' אין אומרים קדוש: נסמן לעיל ע' א'תתקמה. דתפילות אבות תקנום: ברכות כו, ב. ע' דרשות המל"מ: ראה פרשת דרכים דרך האתרים זרוש ראשון. בתד"א: ראה שם פ"ו. ע' רד"א: אבזורהם סדר שחרית של חול, קדושה (ירושלים תשכ"ג ע' קטו). מ"ש שהמלאכי' אור התורה פינחס ע' א"ר. בע"ח של"ט: בדפוס שקלאב תק"כ, בדפ"א שער מ זרוש י. מ"ש בפנים אות ז': אור התורה פינחס ע' א"ר. בע"ח שי"ד: בדפוס שקלאב תק"ס. בדפ"א שער ס"ו. ארז"ל: תענית ה, א.

דאחרי התורבן אין גילוי בחי' עצם ח"ע וכמאמר לא אבא בעיר אך יש כמה זדריגות בתו"ב, אבל החילוק בין ברוך לקדוש הוא ע"ד הנ"ל בין בינה לחכ' שבחכ' עצמה כו', והענין כי יש אבי"ע גם באצ"י חכ' היא אצ"י בינה בריאה וכמו"כ בחכ' דאצ"י עצמו חכ' שבחכ' היא אצ"י שבאצ"י שבאצ"י ששם עיקר גילוי אור איס אבל בינה שבחכ' היא בריאה שבאצ"י שבאצ"י שאין הגילוי שם רק ע"י לבוש החכ' כו', והנה ביאור ענין בינה שבחכ' וחכ' שבבינה מבואר בביאור הוהר פ' וארא ע"פ הכן בחכ' כו' ע"ש היטיב ותבין דהגילוי מבחי' חכ' הכללי' בבינה הכללי' שוהו"ע חכם בבינה, הנה בחי' חכ' זו המתלבשת בבינה יכולה להתמשך מבינה שבחכ' או מחכ' שבחכ', וזהו"ע ב' זיווגים הנ"ל, או ע"ד ישסו"ת הם ה' ואו"א יו"ד או ע"ד ונהר יוצא ויש ומעין מבית ה' יצא מים חיים כו' או ע"ד בחכ' יש אור ומים בסידור ע"פ הללוהו ברקיע עוזו, מעתה יובן ג"כ התירוץ לקושי' ד' דזיווג נשיקין אעפ"י שיש בזה ג"כ השפעת התכ' הוא מבחי' חיצוני' שבחכ' כנז' בבה"ז בלק ק"ץ ע"פ ברכו הנ"ל משא"כ זיהג גופני וכמו הטפה שהיא מהמוח עצמו ומוליד ולד בדומה לו משא"כ הנשיקין, לכך נא' שזהו בחי' בינה כי שרשו חיצוני' דחכ' ע"ד הנ"ל בענין ברכות, וע' ע"ח שלי"ח פ"ט הבל הנשיקין עיקרו מבינה רק מבחי' חכ' הוא מה שנמשך מהחיד והרי החיד אינו ערוך לעצם המוח ממש, דאעפ"י דנתי' בבה"ז פ' שמיני שהחיד הוא פנימי' לגבי העינים אבל לגבי המוח עצמו הדבר פשוט שהוא חיצוני'.

והנה לפי שהמלאכי' שרשן רק מבינה לכך הכירוני ניצוצות שהם מבררי' ע"י אתכפי' ואתהפכא של גופם הוא ג"כ רק ניצוצי' מבחי' בינה דתהו שבסבירה משא"כ נש"י ששרשן מחכ' מבררי' ג"כ ניצוצו' דחכ' דתהו ואפי' דכתר כי החכ' מאין תמצא ואא"ס שבכתר מלובש בח"ע כו' וזהו"ע דנטלי עשי' ממ"ה שבירורי' שלהם בטלי' לגבי בירורי' של ישראל וממילא ההמשכה ג"כ גבוה לאין ערוך מאורות כתר וחכ' דתהו וזהו מעין גנים באר מ"ח, מעין גנים מצד שרשן חכ' דתיקון באר מ"ח כתר חכ' דתהו ע"י בירורי' כמ"ש במ"א בפ' חקת ע"פ עלי באר אמנם ידוע דבחכ' דוקא אתברירו' וא"כ המלאכי' ששרשן מבינה איך הם מבררי' אך הענין כנ"ל בענין זיווג נשיקין דיש בזה הארה מחיצוני' ח"ע כו'.

ועתה יובן ג"כ הקושיא א' איך המלאכי' אמרו קדוש קודם מ"ת כו', ויובן עפ"י ש (בתורת שבועות תקס"ז ע"פ צאינה וראינה, וע"פ אטרי לגפן

ע"ח שלי"ח פ"ט : בדפוס שקלאב תק"ס. בדפוס ע"פ ע"פ דרוש פ.
בתורת שבועות תקס"ז : לקוטי תורה שיר השירים כו, א. ספ"י המאמרים תקס"ז
ע' קצו.
וע"פ אטרי לגפן ע"ה : ראה תורה אור ויחי מו, ב.

עירה) בפ"י וישמחו בך ישראל מקדשי שמך, מהו לשון מקדשי שמך, ותוכן הענין הדנה יש ב' בחי' קדוש היינו אתה קדוש ובחי' שמך קדוש, וקדושי הם המלאכי יוצר משרתים שמתהיים בכי"ו אומרי' וממשיכי' בחי' שמך קדוש אבל ישראל ממשיכי' מבחי' אתה קדוש לבחי' שמך קדוש כו' ע"ש ובביאור שם נת' דשמך קדוש בחי' ש' ב"ן ואתה קדוש בחי' ש' מ"ה ע"ש. אך לבאר זה לפמ"ש כאן, הנה מתחלה צריך לבאר ההפרש בין קדוש לברוך ברוך הוא המשכה מההעלם אל הגילוי אבל גם ההעלם מבחי' השתל' משא"כ קדוש מבחי' שלמעלה מהשתל' כו' ועי' ענין זה ע"פ כי טובים דודיך מיין גפסוק שה"ש חורף תקס"ח, ושני בחי' אלו הם בחי' מוחי' דאי' שהם מקור והשתל' עו"ע וזהו הברכה בריכה נה"י דאי' שיהי' מוחי' לז"א ומלשון ברכים כנוז' בפע"ה, אבל מוחי' דאבא גלוי בחי' שלמעלה מהשתל' ועו"ג כי טובים דודיך מיין והו"ע שבת ויו"ט כמשנ"ת אצלינו באריכות ע"פ והגדה לבנך משם תדרשנו ולכן ביו"ט מוחי' דאי' מצוה לשתות יין ושמחה משא"כ בשבת עונג, אמנם ידוע דיו"ט נק' ג"כ מקרא קדש כמ"ש שנה"י דאבא מתלבשי' באי' וזהו"ע קדושה דמלאכי' שיוכלו לומר ג"כ קודם מ"ת דהא בהם שייך ג"כ עשי', ועמ"ש בענין על מקדש הקדש דפי' אחרי שהיא בינה המקבלת מחכ' ונק' ג"כ מקדש לשון קדושה והיינו ענין שמך קדוש, רק דישראל נטלי עשי' לכן קדושה שלהם להמשיך מבחי' אתה קדוש, אכן לענין ברכו שזהו המשכת מוחי' דאי' ע"כ מלאכי' קרובי' יותר לבחי' זו כי גוף שלהם אינו מסתיר וג"כ שרשן מבינה לכן אומרי' ברכו ה' ישראל אומרי' את כי מל' מקנא בעשי', ובה י"ל ג"כ טעם שמלאכי' אין אומרי' ימלוך, משום דמל' מקנא בעשי' והמלאכי' הם בריאה ויצי', אבל אנן מפסיקין לימלוך (ובתורת חנוכת בהמ"ד דלאדי ע"פ מזמור שיר חנוכת ראיתי כ' דמלאכי' אומרי' ימלוך, גם צ"ל דמלאכי' אין אומרי' את א"כ מהו וכולם מקבלי' עליהם עול מל'). וענין קדושה דמיושב עמ"ש ע"פ ממושבותיכם תביאו דק"ש מיושב באשזו קראו מושב עלמא דנוק' בי"ע ועיקר המ"ן דוקא מבי"ע כמשל צפור המדברת כו' וכן ענין הקדושה שהיא ג"כ המשכה שלמעלה מהשתל'. ומ"ש בש"ע ימלוך ובכא לציון ה' ימלוך, הענין עפמ"ש במ"א בפ"י מלך יחיד הוא עליי' המל' להתכלל בא"ס ב"ה הנק' יחיד, אבל יחיד מלך הוא המשכה מא"ס בבחי' מל', כמו"כ בש"ע עליי' המל' זהו ימלוך הוי' שהמל' עולה לבחי' הוי', וזהו אלהיך ציון לדור

ע"פ כי טובים . . . תקס"ח : לא נזכר ברשימת המאמרים שבסוף ספר המאמרים תקס"ח.

ע"פ והגדת לבנך : ראה לעיל ע' איתצד וש"ג.

ובתורת חנוכת בהמ"ד דלאדי : לקוטי תורה ברכה צה, א. ספר המאמרים תקס"ו ע' ק.

סידור שער חנוכה רעו, א.

דמלאכי' אין אומרי' את : זהר בלק קצ, סע"ב.

ע"פ ממושבותיכם תביאו : ראה לקוטי תורה במדבר יו, ד, כ, א.

באשה קראו מושב : פסחים ג, א.

דאחר החורבן אין גילוי בחי' עצם ח"ע וכמאמר לא אבא בעיר אך יש כמה מדריגות בחו"ב, אבל החילוק בין ברוך לקדוש הוא ע"ד הנ"ל בין בינה לחכ' שבחכ' עצמה כו', והענין כי יש אבי"ע גם באצו' חכ' היא אצו' בינה בריאה וכמו"כ בחכ' דאצו' עצמו חכ' שבחכ' היא אצו' שבאצו' שבאצו' ששם עיקר גילוי אור א"ס אבל בינה שבחכ' היא בריאה שבאצו' שבאצו' שאין הגילוי שם רק ע"י לבוש החכ' כו', והנה ביאור ענין בינה שבחכ' וחכ' שבבינה מבואר בביאור הוהר פ' וארא ע"פ הבן בחכ' כו' ע"ש היטיב ותבין דהגילוי מבחי' חכ' הכללי בבינה הכללי שזוה"ע חכם בבינה, הנה בחי' חכ' זו המתלבשת בבינה יכולה להתמשך מבינה שבחכ' או מחכ' שבחכ', וזהו"ע ב' זיווגים הנ"ל, או ע"ד ישסו"ת הם ה' ואו"א יו"ד או ע"ד ונהר יוצא ויש ומעין מבית ה' יצא מים חיים כו' או ע"ד בחכ' יש אור ומים בסידור ע"פ הללוהו ברקיע עוזה, מעתה יובן ג"כ התירוף לקושי' ד' דזיווג נשיקין אעפ"י שיש בזה ג"כ השפעת החכ' הוא מבחי' חיצוני' שבחכ' כנו' בבה"ז בלק ק"ץ ע"פ ברכו הנ"ל משא"כ זיווג גופני וכמו הטפה שהיא מהמות עצמו ומוליד ולד בדומה לו משא"כ הנשיקין, לכך נא' שזהו בחי' בינה כי שרשו חיצוני' דחכ' ע"ד הנ"ל בענין ברכות, וע' ע"ח של"ח פ"ט הבל הנשיקין עיקרו מבינה רק מבחי' חכ' הוא מה שנמשך מההיד והדי החיך אינו ערוך לעצם המוח ממש, דאעפ"י דנת' בבה"ז פ' שמיני שהחיד הוא פנימי' לגבי העינים אבל לגבי המוח עצמו הדבר פשוט שהוא חיצוני'.

והנה לפי שהמלאכי' שרשן רק מבינה לכך הברירי ניצוצות שהם מבררי' ע"י אתכפי' ואתהפכא של גופם הוא ג"כ רק ניצוצי' מבחי' בינה דתהו שבשבירה משא"כ נש"י ששרשן מחכ' מבררי' ג"כ ניצוצו' דחכ' דתהו ואפי' דכתר כי החכ' מאין תמצא ואא"ס שבכתר מלוכש בח"ע כו' וזהו"ע דנטלי עשי' ממ"ה שבירורי' שלהם בטלי' לגבי בירורי' של ישראל וממילא ההמשכה ג"כ גבוה לאין ערוך מאורות כתר וחכ' דתהו וזהו מעין גנים באר מ"ה, מעין גנים מצד שרשן חכ' דתיקון באר מ"ה כתר חכ' דתהו ע"י בירורי' כמ"ש במ"א בפ' חקת ע"פ עלי באר אמנם ידוע דבחכ' דוקא אתברירו וא"כ המלאכי' ששרשן מבינה איך הם מבררי' אך הענין כנ"ל בענין זיווג נשיקין דיש בזה הארה מחיצוני' ח"ע כו'.

ועתה יובן ג"כ הקושיא א' איך המלאכי' אמרו קדוש קודם מ"ת כו', ויובן עפמ"ש (בתורת שבועות תקס"ז ע"פ צאינה וראינה, וע"פ אסרי לגפן

ע"ח של"ח פ"ט : בנפוס שקלאב תק"ס. בדפו"א שער ל"ט דרוש ט.
בתורת שבועות תקס"ז : לקוטי תורה שיר השירים כו, א. ספר המאמרים תקס"ז
ע' קעד.
וע"פ אסרי לגפן עירח : ראה תורה אור ויחי מו, ב.

עירה) בפּי' וישמחו בך ישראל מקדשי שמך, מהו לשון מקדשי שמך, ותוכן הענין דהנה יש ב' בחי' קדוש היינו אתה קדוש ובחי' שמך קדוש, וקדושי' הם המלאכי' יוצר משרתים שמתהוים בכי"ו אומרי' וממשיכי' בחי' שמך קדוש אבל ישראל ממשיכי' מבחי' אתה קדוש לבחי' שמך קדוש כו' ע"ש ובביאור שם נת' דשמך קדוש בחי' ש' ב"ן ואתה קדוש בחי' ש' מ"ה ע"ש. אך לבאר זה לפמ"ש כאן, הנה מתחלה צריך לבאר ההפרש בין קדוש לברוך ברוך הוא המשכה מהעולם אל הגילוי אבל גם ההעלם מבחי' השתל' משא"כ קדוש מבחי' שלמעלה מהשתל' כו' וע' ענין זה ע"פ כי טובים דודיך מיין בפסוק שה"ש חורף תקס"ח, ושני בחי' אלו הם בחי' מוחי' דאי' שהם מקור ההשתל' עו"ע וזהו הברכה בריכה נה"י דאי' שיהי' מוחי' לז"א ומלשון ברכים כנו' בפע"ה, אבל מוחי' דאבא גלוי בחי' שלמעלה מהשתל' ועו"ג כי טובים דודיך מיין זהו"ע שבת ויו"ט כמשנ"ת אצלנו באריכות ע"פ והגדת לבנך משם חדרשנו ולכן ביו"ט מוחי' דאי' מצוה לשחזר יין ושמחה משא"כ בשבת עונג, אמנם ידוע דיו"ט נק' ג"כ מקרא קדש כמ"ש שנה"י דאבא מתלבשי' גאי' וזהו"ע קדושה דמלאכי' שיוכלו לומר ג"כ קודם מ"ת דהא בהם שייך ג"כ עשי', ועמ"ש בענין על מקדש הקדש דפ' אחרי שהיא בינה המקבלת מחכ' ונק' ג"כ מקדש לשון קדושה והיינו ענין שמך קדוש, רק דישראל נטלי עשי' לכן קדושה שלהם להמשיך מבחי' אתה קדוש, אכן לענין ברכו שזהו המשכת מוחי' דאי' ע"כ מלאכי' קרובי' יותר לבחי' זו כי גוף שלהם אינו מסתיר וג"כ שרשן מבינה לכן אומרי' ברכו ה' וישראל אומרי' את כי מל' מקננא בעשי', וזוה י"ל ג"כ טעם שמלאכי' אין אומרי' ימלוך, משום דמל' מקננא בעשי' והמלאכי' הם בריאה ויצי', אבל אנן מפסיקין לימלוך (ובתורת חנוכת בהמ"ד דלאדי ע"פ מזמור שיר חנוכת ראיתי כ' דמלאכי' אומרי' ימלוך, גם צ"ל דמלאכי' אין אומרי' את א"כ מהו וכולם מקבלי' עליהם עול מל'), וענין קדושה דמיושב עמ"ש ע"פ ממושבותיכם תביאו דק"ש מיושב באשה קראו מושב עלמא דנוק' ביי"ע ועיקר המין דוקא מכי"ע כמשל צפור המדברת כו' וכן ענין הקדושה שהיא ג"כ המשכה שלמעלה מהשתל', ומ"ש בש"ע ימלוך ובבא לציון ה' ימלוך, הענין עפמ"ש במ"א בפּי' מלך יחיד הוא עליי' המלי' להתכלל בא"ס ב"ה הנק' יחיד, אבל יחיד מלך הוא המשכה מא"ס בבחי' מל', כמו"כ בש"ע עליי' המלי' זהו ימלוך הוי' שהמלי' עולה לבחי' הוי', וזהו אלהיך ציון לדור

ע"פ כי טובים . . . תקס"ח : לא נזכר ברשימת המאמרים שבסוף ספר המאמרים תקס"ח.
 ע"פ והגדת לבנך : ראה לעיל ע' א'תתצד וש"ג.
 ובתורת חנוכת בהמ"ד דלאדי : לקוטי תורה ברכה צח, א. ספר המאמרים תקס"ו ע' ק.
 סידור שער חנוכה רעו, א.
 דמלאכי' אין אומרי' את : זהו בלק קצו, כ"ע"ב.
 ע"פ ממושבותיכם תביאו : ראה לקוטי תורה במדבר יו, ה, כו, א.
 באשה קראו מושב : פסחים ג, א.

א'תתקמח אור פינחס התורה

ודור ר"ת אצלו שעולה לאצוי שהוא מלשון אצלו וסמוך כו', ובבא לציון הוא ירידת השפע לבי"ע לכן אומרי' ה' ימלוך לע"ו כלומר המשכה מא"ס למל' וממנה לבי"ע וכמ"ש במק"מ ס"פ וילך ענין ומדבר מתנה מהמל' הנק' מדבר לברי'א' הנק' מתנה (ע"ש מתנה יש לה הפסק עלמא דפרודא) כו'.

וענין כל אוכליו יובן עפמ"ש האריו"ל שהאדם יש לו מקיף על נשמה שבגוף וע"י זה המקיף נמשך לו השפע מלמעלה משא"כ ברשע נכנס המקיף בגופו ונשמה הפנימי שלו נבלעת בקליפו' כו', וי"ל הלא בעליו' העולמו' נעשו ממקיפי' פנימי' וזהו מעלה אך הענין כי אז נמשכו מקיפי' גבוהי' יותר, והמקיף הקודם נעשה פנימי היינו שמתגלה ממש, משא"כ ברשע כשהמקיף נעשה פנימי אינו מתגלה רק להחיותו ע"ד נשמה של אדם בגלגול בבהמה כו', וגם אין נמשך לו מקיפי' אחרי' ועי"ז נכרת נשמתו משרשה כי כל עיקר קבלת השפע ע"י המקיף וכמ"ש בבה"ז פנחס ר"ך ע"פ כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך כו', וזהו"ע אוכליו שאוכל בחי' ישראל שלו שהוא המקיף כי הפנימי נק' יעקב יוד עקב ובאמת אוכל שניהם כנ"ל והתקנה הוא ע"י תשובה להקריב חלבו כו' ולא הפכא חשוכא לנהורא.

ר"ת אצלו : שער הכתנות ענין כונת חורת העמידה דרוש ד. פרי עץ חיים שער חורת העמידה ס"ג.
מתנה יש לה הפסק : ראה בבא בתרא קכט, ע"ב. קלג, סע"א.
יעקב יוד עקב : נסמן לעיל ע' א'תתקכו.

פ' מטות

וידבר משה אל ראשי המטות לאמר זה הדבר כו' איש כי ידור גדר כו'. וידוע הקושי' במפרשים למה נא' כאן במצוה זו אל ראשי המטות דוקא מה שאין בכל המצות שנא' דבר אל בניי. והתירוץ מבואר באור החיים שזה רמז על היתר גדרים פורחים באוויר ואין להם על מה שיסמכו וניתלו רק ברמז שחכם מתיר את הנדר ודווקא יחיד מומחה. לכן נא' לראשי המטות דוקא. ועוד מהו הלשון מטות ולא שבטים כבכל התורה והנה ידוע מארז"ל איש כי ידור גדר עד שידור בדבר הנדור ולא בדבר האסור, והטעם הוא כיון שדבר זה מותר * בעצם איך יכול לתפוס בו איסור רק בדבר הנדור כמו כעולה כחטאת שהי' תחילה חולין ואח"כ נתפס בו קדושה ע"י הדיבור, כן גם דבר זה של היתר נתפס בו קדושה ע"י דיבור בלבד דקונם כבר זה עלי כעולה. ובאמת זה גופא יש להבין איך יוכל האדם ע"י דיבור בלבד להקדיש דבר של חולין והיתר שיהי' הקדש ואיסור עליון בדיבורו שנא' לא יחל דברו. יש להבין תחילה ענין הקרבנות שהאדם החוטא מביא קרבן בהמה ומתכפר בזה, הלא על חטא הי' נצרך בעצמו סיגופים ותעניות ואיך יתכפר בקרבן בהמה ויתכפר בזה. אך הנה כתיו' אהור וקדם צרתי אהור למע"ב שאפי' יתוש קדמך, שבתחילה נברא הדומם כמ"ש בראשית שמים וארץ ואח"כ צומח כמ"ש תדשא הארץ דשא ואח"כ תוציא הארץ נפש חיי' ואח"כ ביום הו' נברא האדם מדבר. נמצא שהאדם אהור למע"ב וקדם למע"ב, שתכלית הבריאה בשבילה, כי הבהמה של היתר נבראת שיאכל ממנה האדם, ובהמה טמאה כמו סוס לרכוב עליו וכן צומח ודומם כמו לחם ומים הכל שייך לאכילת אדם, וכל העולם לא נבראת אלא לצוות לזה, כי זה כל האדם. ומה שהחי והצומח אינו צריך לאדם והאדם צריך להם שכל חיותו מהם הוא כי יש בשורש דצ"ח בחי' גבוה מאדם כמ"ש כי לא על הלחם לבדו יחי' האדם כי על כל מוציא פי הוי' יחי' האדם. כידוע שכל המאכלים גשמיים יש בהם טעם ותענוג והוא מצד שנפלו

וידבר משה : נעתק מבין 452 ז, א.
השוה אור התורה מטות ע' אירנה.
היתר נדרים פורחים באוויר : חגיגה י, א.
עד שידור בדבר הנדור : נדרים יג, א.
מותר : אוצ"ל אסור.
אהור למע"ב : ברכות סא, א.
יתוש קדמך : סנהדרין לח, א.
וכל העולם . . לצוות לזה : ברכות ו, סע"ב.
בשורש דצ"ח בחי' גבוה מאדם : ראה לעיל ע' איתשסט.

א'תתקמט

בשבה"כ מעולם התווה שלמעלה מאדם התיקון לכן מחי' את האדם למטה. אך האדם מעלה את האדם * מפילתם כמ"ש ואכלת ושבעת וברכת את הוי' אלקיך כו', כי האדם נברא בצלם אלקים כמ"ש חביב אדם שנברא בצלם אלקים, כמ"ש נעשה אדם בצלמנו כדמותנו והוא כמאמר כל הנביאים נתנבאו בכה ומשה נתנבא בזה, בחי' זה אספקלרי' המאירה שיוכל לראות מהות הדבר, וכה הוא אספקלריא שאינה מאירה. כך נבואת משה הי' פנים בפנים בהשגות גילוי המהות ונק' זה כמ"ש זה אלי ואנוהו בקי"ס, לכן ניתנה התורה ע"י כמ"ש זכרו תורת משה עבדי, ונחנו מה דיוח"ע זהו בצלמנו. וכל הנביאים נתנבאו בכה רק בדמיון כמו הדמות מהדבר ולא הדבר עצמו כמ"ש והי' זרעך והיא כדמותינו, ולמעלה הוא צלמינו בחי' יחוד כדמותינו היא יחודית. כך כל הנשמה ונשמה יש בה כצלמינו ביטל דיוח"ע זה פסוק ראשון בק"ש שמע ישראל שית תיבין דיוח"ע למסור נפשו באחד ביטל במציאות, וכדמותינו בפסוק ברוך שם כבוד מלכותו ביטל היש. והוא ענין ברכה והודאה. ברכה הוא התגלות דיוח"ע ברוך אתה הוי' וחייב אדם לברך בכל יום * מאה ברכות בכל יום, והוא בחי' ראי' דחכ' גילוי המהות ואיזהו הכם הרואה חכמים נק' עיני העדה. והודאה מרחוק כמו הודו לה' ביטל היש, כמו וצבא השמים לך משתחווים מהילוכו למערב כי שכינה במערב. והודאה והשתחוואה זו היא ביטל חיצוני' ביטל היש ומאן דלא כרע במודים שדדתי נעשה נחש שהוא יש גפרד מאלקות לגמרי, וברכת המזון ברכת הזן הוא ברכה דיוח"ע וברכת הארץ היא יחודית גודה לך מה שהאדם נעשה בצלמינו כדמותנו כי בצלם אלקים עשה את האדם, וכן כתי' ומוראכם וחיתכם יהי' על כל חיות הארץ ומושל על כולם כמ"ש ורדו בדגת הים כו' וכל העולם לא נברא אלא לצוות לזה האדם. אך כשהאדם חוטא אז פוגם בנפשו ובצלם אלקים שעל פניו והוא גרוע מבהמה שאין לה בחירה והוא משנה רצון העליון בבחירה ורצונו. ועו"ג אדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות גדמו, ואין אדם חוטא אלא א"כ נכנס בו רוח שטות כמ"ש איש איש כי תשטא אשתו, ואין חיה רעה מושלת על אדם אא"כ נדמה לה כבהמה וראי'

האדם : אוצ"ל הדצי"ת.

חביב אדם : ראה אבות פ"ג, מי"ד.

כל הנביאים נתנבאו בכה : ספרי ר"פ מטות.

וחייב אדם לברך : מנחות פ"ג, ב.

בכל יום : כנראה מיותר.

ואיזהו חכם הרואה : תמיד לב, א.

חכמים נק' עיני העדה : ראה ספר המאמרים תרני"ז ע' רפח. הנסמן במאמרי אדה"ז

— פרשיות לעי' רסד.

משתחווים . . במערב : ראה אור התורה מסעי ע' אישצו.

ומאן דלא כרע במודים : ראה בבא קמא טז, סע"א.

ואין אדם חוטא : ראה שלי"ה שער האותיות אות יו"ד (סו, א). שם הלי' תשובה —

דרך חיים תוכחת מוסר (רלח, ב). תניא סייט. סוטה ג' א.

ואין חיה רעה מושלת : שבת קנא, ב.

מדניאל בגוב אריות. וכן לתיקון הפגם שפגם בנפשו ובצלם אלקים צריך לתשובה ולקרבה, כי ע"י הקרבת הבהמה ע"ג המזבח באש שלמטה ואש של מעלה מעלה הבהמה לשרשה בחיות הקודש בפני שור, ואז להיות נושאות את הכסא ועל הכסא כמראה אדם בבחי' כי לא אדם הוא, ומשם תיקון פגם האדם שפגם, כי העולה והחטאת נק' קודש הקדשים ומכפר על הפגם דקודש דתומ"צ אשר קדבמ"צ, כמו ע"י תשובה שע"י יתכפר. אך עיקר הקרבת הקרבן הוא כשמקדיש תחילה הבהמה בפה דוקא בדיבור הרי עלי עולה הרי זו עולה, ובלא זה אינו כלום כמביא חולין לעזרה. והענין הוא דהדיבור דהאדם שנק' מדבר שרשו למעלה מדצ"ח כמ"ש ויהי האדם לגפש חי לרוח ממללא, דצ"ח עפר מים אש נגד ביי"ע ורוח מדבר הוא כנגד אצ"י בחי' חכ' כמ"ש בחכ' יסד ארץ, ולכן בדבור דרוח האדם מעלה האש דבעל חי שנפל למטה ושרשו בחיות המרכבה שנק' אש כמ"ש ומראיהן כנחלי אש ומשם למעלה מעלה, כי כדי שיוגבה הגשמיות צריך להמשיך מבחי' מוקיפים הרי עלי כמו ותתפלל חנה אל ד' ואח"כ יוכל להיות אתהפכ' בפנימי' ע"י אש המזבח. וכך יובן בתפילה שכנגד תמידין תקנו שמקריב את נה"ב ששרשו ג"כ מפני שור לפני אדם שבפני שור לירד למטה להיות כח המתאוה לתאות גשמיים ברשפי אש זר וע"י ק"ש ותפילה עולה למעלה למסור נפשו באחד בפנימי' הרצון ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך בשני יצריך נאהבת עולם ואהבה רבה שנק' אש שלמטה ואש למעלה רשפי אש שלהבת י"ה, וגדולה תפילה יותר מהקרבות להיות רוח האדם עצמו עולה למעלה כעולה וכקרבה, אך כמו הקרבן שצריך תחילה להקדיש בפה ודיבור כך קודם ק"ש תיקנו פסוקי דז' וברכת ק"ש, שע"י הסיפור והדיבור בהתבוננות שכל העולמות והמלאכים בטלים למקורם מקור חיים או א"ס ב"ה עי"ז מעלה נפשו הבהמיות ששרשה מהמלאכים דפני שור להיות עולה בק"ש ותפי' לדי' כעולה וזבה, וכמארז"ל כל הקורא ק"ש בלא תפילין כאילו מקריב עולה בלא מנחה זבה בלא נסכים, לכן תפילין • כנגד תמידין וקרבות תקנון. ועתה י"ל ענין הנדרים שאחר פרשת הקרבות שכמו שע"י הקרבן מעלה גפש הבהמה גשמיות מחולין לקדושה כן ע"י הנדר עושה המאכל מחולין לקודש ומעלה אותו, כי עיקר כוונת אכילה להעלות שיהי' חיות שבמאכל עולה ונכלל בקדושה האלקות בתורה ותפילה, לכן אסור לאכול קודם התפילה

דצ"ח . . כנגד אצ"י : ראה אור התורה זכרי' ע' תקו.

בתפילה שכנגד תמידין : ברכות כו, ב.

בכל לבבך בשני יצריך : ברכות נו, א.

וגדולה תפילה יותר מהקרבות : ברכות לב, ב.

כל הקורא ק"ש : ברכות יד, סע"ב.

תפילין : אוצ"ל תפלה.

אסור לאכול קודם התפלה : ראה שו"ע אדה"ז ה"י תפלה ספ"ט, ס"ה.

במ"ש לא תאכלו על הדם חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו עדיין קודם התפילה ואין לו כח להעלות המאכל. אך התפילה וברכות המזון או מעלה את המאכל. אך אם ירא לגפול ופן אם יאכל לתאוות נפשו יתגשם מהמאכל כמו וישמן ישראל ויבעט שמנת עבית כסית, או פורש מן המאכל כמא' נדרים סייג לפרישות ומעלה את המאכל ע"י שגובר שגברר זה יהי' כהקדש. אך עליות הקרבן הוא ע"י כהן איש החסד ימין מקרבת, ועז"נ אתהפכא מחשוכא לנהורא, אך הגודר הוא רק שמאל דוחה בבחי' אתכפי', וכד אתכפי' ס"א לתתא כו'. לכן נדרים שייך ליוהכ"פ שאומרים כל נדרי שאסור באכילה ושתייה ע"י תשובה ותעניות. אך היתר נדרים ע"י החכם המתיר את הנדר הוא בבחי' אתהפכא, כמו הקרבן כידוע דנדרים הוא בבחי' בירור דאתכפי' והיתר נדרים בחכ' אתברירו בחי' אתהפכא מחשוכא לנהורא והוא כמו אכילת שבת שהוא כקרבן, וכמארז"ל פתח במזבח וטיים בשולחן במ"ש וידבר אלי זה השולחן, כי בזמן שבהמ"ק קיים מזבח מכפר ועכשיו שולחן של אדם מכפר, ובפי' רש"י שמאריך בשולחנו ביותר להיות מאכיל לעניים ועי"ז מעלה אכילתו כקרבן ויותר למעלה כמ"ש כי חסד חפצתי ולא זבת, וכמבואר במד"ר על ריב"ז כו' וכמ"ש ואם האכל יאכל בשתי אכילות הכתוב מדבר א' אכילת מזבח וא' אכילת אדם, וגם מבואר בספרי הקבלה שיש ג"כ כוונת אכילה ככוונת הקרבן, ועפ"י פשוט עליות המאכל הוא ע"י מאריך בשולחנו לזכות לעניים זהו בירור דחכ' וחסד, לכן היתר נדרים דוקא ע"י חכם דוקא, וזהו וידבר משה אל ראשי המטות דוקא זה הדבר איש כי ידור נדר לרמוז בו להתר נדרים, אך מהו הלשון מטות ולא שבטים יובן עד"מ גשמי שבטים נק' ענפי האילן פשהן מחוברין להאילן והשבט גידולו ראשו למעלה, והמטה כשהוא נפרד מן האילן ראשו למטה, כך למעלה כתי' כי האדם עץ השדה הוא מקור נשמות ישראל והאבות הן הן המרכבה ונק' גופא דאילנא, לכן אמרו השבטים ליעקב כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבנו אלא כו', כי האבות הן בחי' יחו"ע בצלמנו בחי' זה, והשבטים הן בחי' כה כה יהי' זרעך כדמותינו יחו"ת וכגוונא דאינון מתיחדין לעילא באחד אתיחדת

נדרים סייג לפרישות : אבות פ"ג, מ"ג.
 וכד אתכפי' ס"א : נסמן לעיל ע' אתשעב.
 זנדרים . . אתהפכא : ספר המאמרים תקס"ז ע' רצג.
 בחכ' אתברירו : באגרת הקדש סכ"ח בווה"ק. וראה זהר פקווי רנז, ב. הוסמן בלקוטי הגהות לאגה"ק שפ.
 פתח במזבח וטיים בשולחן : ראה ברכות נה, א.
 ובפי' רש"י : ראה רש"י שם נד, סע"ב ד"ה והמאריך.
 בשתי אכילות הכתוב מדבר : זבחים יג, ב.
 והאבות הן הן המרכבה : בראשית רבא פמ"ז, ו. פס"ב, ב.
 כשם שאין בלבך : פסחים נו, א.
 וכגוונא דאינון מתיחדין : ראה זהר תרומה קלה סע"א.

לתתא ברזא דאחד כמו ועד בחילופי אתוון דא' זהו ענין שבטים שהנשמות כשהן מחוברין בשרשן וראשם למעלה כנ"ל להיות גבלים ובטלים במקורן ושרשן, אך המטות הוא ענין ירידות נשמות למטה בגופם בחומרן הגשמי אף עשיתי אף הפסיק הענין וראשם למטה בתכלית הירידה. אך כי ירידה זו לצורך עליה הוא שע"י ירידת הנשמה למטה יעלה למעלה יותר משרשה וכמ"ש במד"ר ע"פ חותמך ופתילך ומטך חותמך זו מל' פתילך זה סנהדרין ומטך זו משיח שנק' מטה עוזך כמ"ש עוד במד"ר ע"פ הנה מטתו שלשלמה א"ת מטתו אלא מטות שלשלמה מלך שהשלוש שלו דהקב"ה שלום הוא המחבר שני הפכים כמו עושה שלום במרומיו במכאל שר של מים כו'. אך יש שלום בפמלי' של מעלה ושלום בפמשמ"ט הוא ענין התחברות הנשמות בגופם גשמיים שהם ההפוכים מן הקצה אל הקצה והתחברות הוא ע"י מלך שהשלוש שלו שמחבר כל מיני הפכים זהו מטתו שלשלמה. ועז"נ או יחזק במעווי יעשה שלום לי שלום יעשה לי, והוא ע"י עוז דתו' ד' עוז לעמו יתן דוקא במטות שהוא לנשמות שבגופין, לכן המטה חזק יותר מן השבט, גם מטה לשון נטיעה ורב חסד מטה בלפי חסד שע"י הנטי' דנפש הבה"מ ששרשם מפני שור ומשמאל שנכלל בימין דנפש האלקית ע"י התו' שמימינו אש דת' למו עי"ז מאיר ע"ב חסד כמו אלקי' ברב חסדיך ענני, לכן בראשי המטות נאמר זה הדבר כמו המשיח שנק' מטה עוזך יהי' התגלות זה כמו יבא זה לקבל זאת מזה. והנה אלקינו זה קוינו לו זה הוי' קוינו לו ויושיענו לזה הוא וידבר משה שבחי' זה אל ראשי המטות דוקא לאמר זה הדבר אשר ציוה ה' איש כי ידור נדר להיות חכם מתיר את הנדר.

שייך ללקי' סד"ה וידבר משה אל ראשי המטות

והנה איתא במד"ר פ' ויצא פ"ע ע"פ וידר יעקב נדר א"ר אבהו כתיב נדר לדי' נשבע לאביר יעקב תלים סי' קל"ב לאביר אברהם ולאביר יצחק אין כתיב כאן אלא לאביר יעקב תלה את הנדר במי שפתח בו תחלה.

ועד בחילופי אתוון דא': ראה זהר תרומה קלד, א ובאר החמה (ורמ"ז הובא בניצוצי אורות שם). תשובות וביאורים (קה"ת תשל"ד) סי"ג ע' 62.
 וכמ"ש במד"ר: בראשית רבא פפ"ה, ט.
 כמ"ש עוד במד"ר: במדבר רבא נשא פי"א, ג.
 עושה שלום במרומיו: ראה הגטמן במאמרי אדה"ז — פרשיות לעי' תרמה.
 שלום . . בפשטי"ט: סנהדרין צט, ג.
 יבא זה לקבל זאת מזה: מגחות נג, ב.
 שייך ללקי' סד"ה וידבר משה: נעתק מבוך 1056 רטו, א גוכי"ק.

והענין כי הגה ידוע ענין במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד כמבואר הענין בלק"ת פ' תצא בד"ה ולא אבה ובהביאור יע"ש. ושם דימה מעלת בע"ת על צדיג מענין ל"ת שתלויין ב"ה על מ"ע שתלויין בו"ה ועיין בענין מ"ע ומל"ת בלק"ת ד"ה אלה פקודי המשכן והנה מקום שצדיקים גמורים עומדי' זהו יחוד ז"נ אבל בע"ת מגיעים לבינה וממשיכים יחוד דא"א. וע"ש ביאור ההפרש בין יחוד א"א יחוד ז"נ שם, ושם ובד"ה לבבתיני, וזהו שלום שלום לרחוק ולקרוב, אך כדי שיגיע הצדיק ג"כ לבחינה זו כענין לאתבא צדיקיא בתיובתא עיין בלק"ת סד"ה להבין ענין יו"ט שני, ובשה"ש סד"ה מי יתנך, זהו ע"י הנדר שהוא בבינה מקום שבע"ת עומדים, והיינו ענין הפרישות גם מהמותר לו שעם היות שזהו מותר לו היינו לגבי ז"נ שהן הנק' ימי עולם שהם מקור להתהוות העולמות. אבל לגבי א"א גם זה מסתיר, וכמו יוהכ"פ שהוא בבינה אין בו אכילה ושתייה, וכמו העוה"ב אין בו לא אכילה ולא שתיה כו'. וזהו וידר יעקב נדר כו' והיה הוי' לי לאלקים, שע"ז יגיע לבחינה שגם הוי' נחשב רק בבחי' אלקים דהיינו לגבי עצמות אור א"ס ב"ה, וזהו מקום שבע"ת עומדים, עיין מזה סד"ה שובה ישראל הראשון. ולכן יעקב דוקא התחיל בנדר כי להגיע לבחי' מקום זה זהו דוקא ע"י יעקב בריח התיכון.

ע'ד שידור בדבר הנדור, וגם להבין למה נאמרה פרשה זו אל ראשי המטות דוקא. (ה לקמן ססע"י ד' פ"י מטות כענין מטה כלפי חסד ע"ש ובהביאור ססע"י ג' בענין אבל אלו חזקים כמטה). נדרים סייג לפרישות פרישות מביאה לידי קדושה כו' עד לידי יראת חטא והלא כתיב ראשית חכמה יראת ד', עיקר הקדושה הוא כמאמר אקב"ו, ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם, ונרמז בלשון הברכה בא"י אמ"ה, כי חיות כל העולמות הוא רק מבחי' מלכותו ית' שעלה ברצונו ית' אנא אמלוך משא"כ קודם שנברא העולם היה הוא ושמו בלבד (ה ופי' שמו בד"ה ואולם חי אני דהיינו כח המחשבה, אבל בד"ה אלה מסעי דרוש השלישי פ"ג פ"י דהמחשבה וכח המחשבה הם ממכ"ע א"כ שמו ודאי בחי' עליונה יותר, וע' מענין שמו בד"ה עולת תמיד שע"י התורה והנשמות מאיר שמו הגדול בכל העולם ע). והנה כתי' אני ד' לא שנית, אתה הוא קודם שנברא העולם ואתה הוא לאחר כו', אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי כו' פ"י ואני אחרון לאחר שיכלו ימוה"מ וחיי העוה"ב שאז יהיה הוא ושמו בלבד (ה וצ"ע דהא הנשמות משמע שהם נצחיים וע' בספר יונת אלם בתחלתו ד"ה בענין הא"ס כ' שהשכליים הנבדלים הם נצחיים ברצון ית')

עד שידור בדבר הנדור : מכאן קיצור והגהות ללקוטי תורה מטות בתחלתו.
 בד"ה ואולם חי אני : ראה ספר המאמרים תקס"ט ע' קפג ואילך.
 בד"ה עולת תמיד : ראה ספר המאמרים תקס"ט ע' רח ואילך.

אבל אינם קדמונים עכ"ל, כשי"כ לדעת הרמב"ם במ"נ ח"ב פרק י, שאע"פ שהידוש העולם הוא מעקרי האמונה, אבל הפסידו אינו מוכרה, ואע"פ שזה אינו מ"מ הנשמות י"ל שהם נצחיים כמ"ש בלק"ת ד"ה את שבתותי תשמרו ספ"א. א"כ פי' ואני אחרון צ"ל בע"א ממש"כ, ור"ל שאז יהי גלוי הביטול ולא כמו עכשיו כו' ויאיר שלא ע"י מסכים וגם אפשר לא ע"י מלאכים ע). ומבלעדי היינו באמצעיתא ואין זה אלא זיו והארה ממדת מלכותו ית'. וזהו ד' מלך גאות לבש כו', וזיו נמשך מבחי' מחשבה אנא אמלוך, אבל מהו"ע ית' נק' ישת חשך סתרו פי' חשך ר"ל שאינו מתגלה ממנו אפילו זיו כו'.

(ב) אך עכ"ז אל ה' ויאיר לנו הארה רבה ועצומה מקדושה העליונה הוואת (ה ע' בד"ה תקעו בחדש שופר דרוש הראשון פי' כי הרצון עליון יש לו שני בחי' הא' המלוּבש בחו"ב וזהו שורש המצות הב' הרצון שלמעלה מהחכמה ושם שורש התשובה, וע' בד"ה כי כארץ תוציא צמחה שורש המצות בא"א והתשובה בע"י וזהו ענין קדושתו למעלה מקדושתכם, אפ"ל שזהו ענין הנדירים, כי שאוסר עליו דבר המותר זהו שייך לתשובה כדלקמן, ואפ"ל לכן הנדר חל על המצוה ע) המצות כי הנה בתומ"צ נאמר לכו לחמו בלחמי ופי' לחמי היינו דכמו שהאדם מקבל חיות מהלחם לפי ששרשו ממוצא פי' ה' מוצא היינו מקור כמו מוצא מים ובשרש הע"מ הדצ"ח געלים יותר, (ה וע' מזה לעיל בד"ה ביאור הדברים ע"פ זאת חקת ושם ספ"ב).

(ג) כן בחי' ממכ"ע הנק' אדם נמשך לבחינה זו חיות מבחי' רצון העליון הסוכ"ע, והיינו ע"י תומ"צ שנתלבשו בעשייה שבהן ועל ידן נמשך רצה"ע וזה י.

מ"ש בתחלת הדרוש דעיקר הקדושה של ופרישות מביאה לידי קדושה היא המצות צע"ג דהא כ"י מקיימים המצות ועכ"ז רק רבי נק' רבינו הקדוש ומנחם בר"י נק' בנן של קדושים, אך י"ל כמ"ש בד"ה והתהלכתי בתוכם בענין שפ' והא"ש נק' אין עושין רש"מ אע"פ שנאמר בה והא"ש

אפ"ל חוקים כמטה נמשך ע"י מ"ת לכן אחר מ"ת דוקא נק' מטות ע' מדרש תהלים ע"פ גר לרגלי דבריך ובד"ה בחדש השלישי שהתורה נק' עוז ותושי'.

פרק : כז.
 בד"ה כי כארץ : לקוטי תורה נצבים נב, ג. ספר המאמרים תקס"ו ע' שנה.
 וע' מזה לעיל : בלקוטי תורה.
 וזה : בגוכ"ק מקום סגוי כשתי שורות.
 בד"ה והתהלכתי בתוכם : ספר המאמרים תקס"ט ע' קלו. הנחות ה"פ ע' קנו.

א'תתקנו אור ממות התורה

תשמעו אל מצותי לפי שלא נאמר בה בכל מאדכם. ונת' כי ערש"מ זהו היחוד דהיינו שיומשך אוא"ס בגלוי בבחי' פנימי' במל' משא"כ כשהמצות הם רק בבחי' מקיף ולא נמשך היחוד נקי אין ערש"מ. וקדושה זהו היחוד קדוש היינו המשכת מקדש ע"י הזאו שהוא ת"ת וכשנמשך במ' שהיא ה' אחרונה נקי קדושה כן מבואר בזח"ג דצ"ג סע"א.

[וידבר משה אל ראשי המטות]

הנה במ"א נתבאר שהקרבת ממשך היחוד שענינו המשכת הדעת אלקות ומלאה הארץ דעה, וזהו קרבן ל' קירוב הפך למה ה' תעמוד ברחוק. וא"כ להבין ענין הנדר מהו. אך ע' לעיל ססעי"ף א' כמו ע"י ל"ת ממשיך יחוד י"ה שלמעלה מיחוד ו"ה כמ"כ ע"י הנדר שאוטר על עצמו אפילו דבר המותר. גם י"ל ע"ז ממשיך שיהי' עלמא תתאה מל' כמו עלמא עילאה בינה. וזה נ' דר, הנ' בינה שער החמשים נמשך להיות דר שהוא מ', וכמו בנידר קדוש יהיה ע"ד ביום ההוא יהיה, שגם ו"ה יהי' כמו י"ה. וזהו ענין שהל"ת הם בי"ה. אך יחוד זה י"ל רוחני שהרי יוהכ"פ שאומרים בו כל נדרי אסור בתשמיש המטה לפי שאז אין זיווג גופני אלא רוחני, אך בזהר אמור ד"ק ע"ב ויוהכ"פ אוכח כו', משמע כשהיא בת אבי ויש זיווג הוא בחי' עליונה יותר, ואפ"ל זהו ענין שהחכם מתיר הנדר, שתהי' בבחי' בת אבי כו', כמ"ש מזה בלק"ת סד"ה ואשה כי תדור נדר ספ"ד, וסד"ה ושמע אביה את נדרה יעו"ש. וא"כ י"ל זהו ע"ד בינה יתירה ניתנה באשה שהיא תשבע"פ שגם מה שהוא כמו ל"ת דהיינו * יומשך בכלי כמו מ"ע. ובמ"א נת' שזהו ג"כ ענין מצות כבוד או"א שהוא בחי' המשכת י"ה בכלי, עד"ז ענין הפרת הנדר ע"י דאתהפכא חשוכא לנהורא.

הנה במ"א נתבאר : נעתק מבוך 1065 קנו, ב גוכי"ק.
בא אחרי [המאמר שנדפס בשינויים באור התורה מטות ע' ארנה. ואחרין הקיצור (שם ע' ארצא) במקום ד"ה הבחי (ואילך).
שהקרבן ממשיך היחוד : ראה אור התורה פינחס ע' אפ"ה.
קרבן ל' קירוב : ראה של"ה ריא, ב. פרי עץ חיים שער התטלה פ"ה.
בינה יתירה ניתנה באשה : ראה נדה מה, ב.
דהיינו : כ"ה בגוכי"ק.

עו"ל בענין הנדר ע"ד מ"ש במד"ר פ' ויצא פ"ע ע"פ וידר יעקב נדר כו' אשר נדר לאביר יעקב כו' שע"י הנדר נמשך והיה הוי' לי לאלקים והאבן הזאת כו' תהי' בית אלקים, ופי' בת"א ר"פ ויצא כו', וע' בד"ה שובה ישראל עד דרוש הראשון שזהו ע"ד הוי' ז"א בעלותו לגבי ע"ק כאלקים חשוב, וזהו ענין יוהכ"פ. וע' בד"ה ביום השמע"צ כנישין שזהו ענין צור לבבי וחלקי אלקים לעולם דקאי על שם הוי' כשכלול בע"ק, ולכן נק' הנדר חיי המלך שממשיך אור ע"ק בז"א הנק' מלך, ובענין בית יעקב לנו ונלכה באור ה', דהיינו באור המאיר מע"ק בשם הוי'. ולכן נאמר פ' זו לראשי המטות, כי כשנק' י"ב שבטים הם י"ב בקר דבריאה וכשנק' מטות הם י"ב גבולי אלכסון דז"א. והנה היש בה עץ אילנא דחיי ז"א אם אין ע"ק, אבל היינו שע"ק מאיר בז"א וע"ד ועץ השדה יתן פריה, והיינו שע"י שהם בבחי' מטות עי"ז יומשך בהם מבחי' איהן, והיינו ע"י הנדר דאתכפיא סט"א. ושם נת' שזה שנקראו מטות היינו ע"י ירידתם בגוף כו', שירידה צורך עלי', לאשתאבא בגופא דמלכא.

אך ענין הפרת הנדר י"ל כמו אחר יוהכ"פ נמשך סוכות ואח"כ שמע"צ שאו בת אבי היא כנ"ל וה"ס המשכת הדעת ע"י הלולב כל ז' ימי הסוכות והסוכה א"מ נמשך מבחי' אין בבחי' פנימי' ע' בד"ה ביום השמע"צ כנישין פ"ג. ובד"ה ביום השמע"צ דתקע"ב, וע' ביאור תורה צוה שבלק"ת שבשמע"צ יחוד עליון. וא"כ י"ל ע"ד שלע"ל יהי' גישואין ועכשיו רק אירוסין. ע' ביאור כי על כל כבוד חופה וא"כ י"ל זה גבוה מיוהכ"פ שנק' בת אמי, והיינו אתהפכא חשוכא לנהורא ואו יהי' גלוי זה. וע' בבה"ז פ' בראשית בד"ה אעשה לו עזר ענין ג' מדריגות התורה כמו שנמשכה בגשמיות זוג גופני ב' הארה מהפנימי' המאור בג"ע ג' עצם פנימי' התורה שיתגלה לע"ל וזהו הגישואין כו', ודוגמא לזה יובן בעינין נדר והפרת נדריים.

החלצו. והחליצנו, התכללו, אלה הדברי' כו' אל כל ישראל, חזרות, בכל קראנו, כאן לצבור, אמרו אליו כל, י' חכמה עצמו' מוח חווק, אך

בר"ה ביום השמע"צ: ראה לקוטי תורה דרושים לשמ"ע פה, א. ספר המאמרים תקס"ה ע' תתקסו (גו"ש).
 ובד"ה ביום השמע"צ דתקע"ב: נדפס בחוסי' הערות וכו' אור התורה דרושים לשמ"ע ס"ע איתשפו.
 ביאור כי על כל כבוד: לקוטי תורה שיר השירים מה, א. הנחות הר"פ ע' נא.
 סידור דרושים לחתונה קלא, ג.
 החלצו: נעתק כבוד 1135 מא' א גוי"ק.

א'תתקנח אור ממות התורה

קר ולח. ה' בינה אם הבני' בינה ליבא אש דם ובשר. חכמה עצמו' ביטול רצון עומדי', המחבר קשי' כתר. ע' דיה ולא אבה. השלו' בפשמ'ט מדוי' אהוי'ר דיה וידעת היום או מדוי' דנה'א ימינא בת כהן אבל מדוי' גה'ב שמאלא וצ'ל שמאלא אתכליל בימינא. התכללו' מדוי' שלמעלה מהשכל נק' רעי' האהובי' רבקות. עוד שלו' כי במוח ענוה ובלב ויגבה לבו והשלו' להיו' רק שמיני' שבשמיני' ואיסור כנגד לבו גם ענין מוח שליט להיו' שוב יותר מרצוא. וכמו שמצינו לזים כפופים לכהנים וילוו עליך. פורת תופר מחבר האותיו' חלום. ע' אגה'ק והי' מעשה הצ' כו'. וזהו ג"כ מצות עירוב לערב הרשויו' המחולקי' שיהיו א'. דאל"כ אף שכ"א רה"י מ"מ מצד הפירוד דומ' לרה"ר כמו מדין מקור לשבה"כ. עב רי"ז כולל חו"ג עצמות תאמרנה. לבי ובשרי ירננו. והסירותי כל מחלה הגורם החולי כמו מדין וכו' זה דבר גדול.

דיה ולא אבה : ראה לקוסי תורה תצא לח, ג. לט, ב.
דיה וידעת היום : ראה לקוסי תורה ואתתנן ה, א.

פ' מסעי

אלה מסעי בניי.

ענין ויכתוב משה את מוצאיהם מה צ"ל ויכתוב משה הלא כל התורה משה
כותב כמארז"ל פ"ק דב"ב הקב"ה אומר ומשה אומר וכותב ומהו ענין
מוצאיהם למסעיהם ואח"כ נאמר ואלה מסעיהם למוצאיהם גם ענין מ"ב
מסעות ביצ"מ (בד"ה לכן אמור לבנ"י) אך הנה בכל דור ודור חייב אדם
ליראות א"ע בכל יום בבקר ובערב כאלו הוא עת יצ"מ (ע"כ) אי"כ יש ג"כ
הארת מ"ב מסעות בכל יום והוא ענין מ"ב תיבין בפ' שמע מן ואהבת עד
ובשעריך והענין כי מצרים הוא מצר ים, ים הוא הפך אתון מבחי' מי והנה
בחי' מי הוא כמ"ש שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה (הג"ה מי אלה הוא
שם אלקים כמ"ש בזח"א דף ב' ועמ"ש מזה בד"ה והיה מספר בניי ובהביאור
בפ"י הפסוק פלג אלקים מלא מים עכ"ה) ברא אלה יש מאין וצ"ל למה נק'
מאין והלא ממך הכל (ה' בת"א פ' בשלח ד"ה וירא ישראל מבואר התירוץ
לפי שבראות העולם ע"י ש' הוי' יו"ד צמצום ובלק"ת פ' ראה ד"ה אחרי פ"א
פ"י שהוא נברא מבחי' שהוא כאין ואפס לגבי עצמותו ית' שהוא רק אור וזו
כח' ובמ"א נת' פ"י מאין ר"ל שהיא דבר חדש מה שלא היה בכח המקור המוצאו
ולא ע"ד השתלשלות עילה ועלול וכן פ"י בלק"ת ד"ה ואתחנן פ"ב וכ"מ באגה"ק
ס"י כ' גבי בלי שום סיבה אחרת ליש הזה וכאן פ"י שני הפירושים ע').

קיצור ויכתוב משה, מסעיהם למוצאיהם מ"ב מסעות ממצרים מצר ים ים
אותיות מי מי ברא אלה פ"י יש מאין הלא ממך הכל.

נתיב גדול ה' ומהולל מאד בעיר אלקינו תלים מ"ח ב' וארז"ל אימתי הוא גדול
כשהוא בעיר אלקינו האותיות נק' אבנים וע"ז אמר בס"י שתי אבנים בונות
שתי בתים וכללות עולם הדבור נק' עיר אלקינו ומה נמשך רבוי ההתחלקות

אלה מסעי : נעתק מבוך 1120 רו, א. נמצא ג"כ בבוך 1255 בטוסה.

השוה אור התורה מסעי ע' אישנב.

פ"ק דב"ב : טו, א.

בד"ה לכן אמור : תורה אור וארא נל, ב.

מצרים הוא מצר ים : פרי עץ חיים שער חג המצות פ"ו.

בד"ה והי' מספר בניי : לקוטי תורה במדבר ה' ד, ו, ד.

אימתי הוא גדול : כ"ה בכ"מ. וראה זהר פקודי רלה, א. ויקרא ה, א. זהר חרש

תשא מו, א. חוקת נא, רע"ד.

בס"י : פ"ד, מ"ב.

א'תתקנפ

א'תתקנח אור ממות התורה

קר ולח, ה' בינה אם הבני' בינה ליכא אש דם ובשר, חכמה עצמו' ביטול רצון עומדי', המחבר קש'י כתר, ע' ד"ה ולא אבה. השלו' בפשמ"ט מדו' אהוי"ר ד"ה וידעת היום או מדו' דנה"א ימינא בת כהן אבל מדו' נה"ב שמאלא וצ"ל שמאלא אתכליל בימינא, התכללו' מדו' שלמעלה מהשכל נקי רעי' האהובי' רבקות, עוד שלו' כי במוח ענוה ובלב ויגבה לבו והשלו' להיו' רק שמיגי' שבשמיגי' ואיסור כנגד לבו גם ענין מוח שליט להיו' שוב יותר מרצוא, וכמו שמצינו לוי' כפופים לכהנים זילוו עליך, פורת תופר מחבר האותיו' חלום, ע' אגה"ק והי' מעשה הצ' כו', וזהו ג"כ מצות עירוב לערב הרשויו' המחולקי' שיהיו א', דאל"כ אף שכ"א רה"י מ"מ מצד הפירוד דומ' לרה"ר כמו מדין מקור לשבה"כ, עב רי"ו כולל חוי"ג עצמות תאמרנה, לבי ובשרי ירננו, והסירותי כל מחלה הגורם החולי כמו מדין וכי' זה דבר גדול.

ד"ה ונא אבה : ראה לקוטי תורה תצא לה, ג, לט, ב.
ד"ה וידעת היום : ראה לקוטי תורה ואתחנן ה, א.

פ' מסעי

אלה מסעי בניי.

ענין ויכתוב משה את מוצאיהם מה צ"ל ויכתוב משה הלא כל התורה משה כותב כמארז"ל פ"ק דב"ב הקב"ה אומר ומשה אומר וכותב ומהו ענין מוצאיהם למסעיהם ואח"כ נאמר ואלה מסעיהם למוצאיהם גם ענין מ"ב מסעות ביצי"מ (בד"ה לכן אמור לבניי) אך הנה בכל דור ודור חייב אדם לויאות א"ע בכל יום בבקר ובערב כאלו הוא עת יצ"מ (ע"כ) א"כ יש ג"כ הארת מ"ב מסעות בכל יום והוא ענין מ"ב תיבין בפ' שמע מן ואהבת עד ונשעריך והענין כי מצרים הוא מצר ים, ים הוא הפך אתון מבחי' מי והנה בחי' מי הוא כמ"ש שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה (הג"ה מי אלה הוא שם אלקים כמ"ש בזח"א דף ב' ועמ"ש מזה בד"ה והיה מספר בניי ובהביאור בפ' הפסוק פלג אלקים מלא מים עכ"ה) ברא אלה יש מאין וצ"ל למה נק' מאין והלא ממך הכל (ה' בת"א פ' בשלח ד"ה וירא ישראל מבואר התירוץ לפי שבריאית העולם ע"י ש' הוי' יו"ד צמצום ובלק"ת פ' ראה ד"ה אחרי פ"א פי' שהוא נברא מבחי' שהוא כאין ואפס לגבי עצמותו ית' שהוא רק אור וזיו כו', ובמ"א נת' פי' מאין ר"ל שהיא דבר חדש מה שלא היה בכח המקור המוצאו ולא ע"ד השתלשלות עילה ועלול וכן פי' בלק"ת ד"ה ואתחנן פ"ב וכ"מ באגה"ק סי' כ' גבי בלי שום סיבה אחרת ליש הזה וכאן פי' שני הפירושים (ע').

קניצור ויכתוב משה, מסעיהם למוצאיהם מ"ב מסעות ממצרים מצר ים ים אותיות מי מי ברא אלה פי' יש מאין הלא ממך הכל.

כתיב גדול ה' ומהולל מאד בעיר אלקינו תלים מ"ח ב' וארז"ל אימתי הוא גדול כשהוא בעיר אלקינו האותיות נק' אבנים וע"ז אמר בס"י שתי אבנים בונות שתי בתים וכללות עולם הדבור נק' עיר אלקינו ומזה נמשך רבוי ההתחלקות

אלה מסעי : נעתק מבוך 1120 רו, א. נמצא ג"כ בבוך 1255 בסופה.

השוה אור התורה מסעי ע' אישנב.

פ"ק דב"ב : טו, א.

בד"ה לכן אמור : תורה אור וארא נו, ב.

מצרים הוא מצר ים : פרי עץ חיים שער חג המצות פ"ו.

בד"ה והי' מספר בניי : לקוטי תורה במדבר ה, ד. ה, ד.

אימתי הוא גדול : כ"ה בכ"מ, וראה זהר פקודי ולה, א. ויקרא ה, א. זהר חדש

תשא מד, א. חוקת בא, רע"ד.

בס"י : פ"ד, מ"ב.

א'תתקנמ

בנבראים בדצח"מ מה רבו מעשיך ד', וכן בעולמות עליונים ולגודויו אין מספר לכל צדיק ש"י עולמות, אלקים קדושים, ומ"מ המשכות האור והחיות בהדבור הוא מהחכמה עד"מ וזהו גדול הוי' בעיר אלקינו ועי"ז הוא מהולל מאד כי השבח והשיר הוא לפי ערך ההשגה ונק' עיר אלקינו כי ראשית הגלוי בנשמות אך הנה כתיב לך ה' הגדולה שהגדולה בטל במציאות וכלא חשיב"י שהיא דק הארה בעלמא, וזהו ע"ד פי' במקום גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו שהגדולה הנ"ל שהוא גדול בעיר אלקינו הוא הענוה והשפלה אצלו ית' כי ולגדולתו העצמית אין חקר, וכן ביאר בקצרה בת"א פ' ויצא בד"ה וישכם לבן כי גדולה הוא לשון נקבה היינו כי גדולה הנ"ל זהו השפלה וכן אתה הוא ד' לבדך ואח"כ את עשית את השמים כתיב את בלא ה' שזהו לשון נקבה, וזהו שנק' הבריאה יש מאין היינו שהתהוות כל העולמות הוא מהארה בעלמא הנק' אין והיא בחי' מל', ונק' ג"כ כי עמך מק"ח ולא נאמר כי אתה אלא כי עמך מה שהוא טפל ובטל לך, ועוד פי' יש מאין כי הוא דבר חדש ולא כמו השתלשלות שגם מתחלה היה העלול כלול בהעילה כמו המדות בהשכל והדבור במחשבו' ונק' יש מיש, אבל העולמות מא"ס ב"ה זהו התהוות דבר חדש לגמרי שלא הי' כלול תחלה בו ית' ונק' בלשון המחקרים הראשונים דבר מלא דבר.

קיצור. גדול ד' בעיר אלקינו, שתי אבנים בונות שני בתים, וכללות הדבור נק' עיר ומוזה נמשך רבוי ההתחלקות בנבראים וזהו אימתי גדול כשהוא בעיר כי באמת לך ה' הגדולה שהגדולה בטל במציאו' במקום גדולתו כו' כי זהו השפלה וזהו שנק' הבריאה יש מאין שנמשכה מכחי' אין, ועוד פי' יש מאין דבר חדש ממש.

(ב) וזהו פי' מי ברא אלה, מי הוא למעלה מהשגה כמו מי שאמר והיה העולם, אלה הוא ששה מדות עליונות ששה פעמים ששה גימט' אלה כמ"ש בלק"ת בד"ה אלה פקודי המשכן והם נבראו מבחי' מי וענין שאו מרום עיניכם וראו ההתבוננות בבחי' ראייה ועי"ז ממשיכים התחברות בחי' מי שהוא סוכ"ע בבחי' אלה שהוא ממכ"ע אך מצרים מצר ים הוא להפך, אותיות ים ב' אותיות אחרונות דשם אלקים שמהם נמשך מ"ח צירופים אחרונים דשם אלקים אדמת בני חם כו' המעלימים ומסתירי' ביותר, משא"כ ע"ב צירופים הראשונים דשם אלקים הם ע"ב סנהדרין העליונים כמ"ש במ"א בפ' תולדות ע"פ ויגדלו הנערים, ועוד יש בחי' נפש מצרים מצר מי בחי' מיצר הגרון המפסיק בין המוחין שהוא בחי' מי לבין המדות שנק' אלה שאעפ"י שמתבונן במוחו בכל

לכל צדיק ש"י עולמות : עוקצים בסופה.

במקום גדולתו : נסמן לעיל ע' א'תתקכו.

בפי' תולדות : אור התורה תולדות קמ, א ואילך.

מצרים מצר מי : פרי עץ חיים שער חג המצות פ"ו, סידור האריז"ל סדר והגדה

(פסקא עבדים היינו).

הנ"ל אין נמשך התפעלות בלב, וכמ"ש מזה בתו"א פ' וארא בהביאור ע"פ לכן אמור, והנה כדי לבוא מבחי' מיצר מי לבחי' ארץ טובה ורחבה צ"ל מ"ב מסעי' ז' מדות הכלולים מוא"ו, וצ"ל מה שבספה"ע סופרים מ"ט ימים ז' פעמים ז' וכאן הוא ז' פעמים וא"ו, אך הענין יובן מההפרש שבין השרפים לאופנים שבשרפים נאמר שש כנפים לאחד, ובחיות נאמר וארבע כנפים ישעי' שראה המרכבה בשרפים נק' כבן כרך כו', בן כרך ע"ד עיר אלקינו אשר גדול הוי' בעיר אלקינו, אבל מפני שמשיגים שמקור ההתהוות העולמות הוא רק מהארה בעלמא ביו"ד נברא העוה"ב כנו"ל סעיף א' בפ"י הראשון בענין יש מאין שמקור ההתהוות נמשך רק מהארה בעלמא, לכן כל חפצם ותשוקתם ליכלל בביטול בעצמות אור א"ס שהוא קדוש ומובדל והארה הנק' אין המהות היש אין ערוך אליו, וזהו עומדים ממעל לו ר"ל מלמעלה מבחי' הוא"ו שהוא בחי' אלה ו' פעמים ו' בחי' ממכ"ע אלא תשוקתם לבחי' מי אבל החיות ואופנים שהם בחי' בן כפר ששם אין מאיר בגילוי בחי' גדול הוי' כשהוא בעיר אלקינו לכן אומרים בכי"מ פ"י בקשתם שיהי' גלוי כבוד הוי' והמשכות גילוי אלקות למטה.

קיצור. וזהו מי ברא אלה, מי הוא למעלה מהשגה ברא אלה ו"ק, חיבור סוכ"ע הנק' מי בבחי' ממכ"ע ו"ק הנק' אלה.

אך מצרים מצר ים הוא להפך מ"ח צירופים אחרונים דשם אלקים המעלימים ומסתירים ועוד יש בחי' בנפש מיצר מי מיצר הגרון ויצ"מ מבחי' מיצר מי צ"ל ע"י מ"ב מסעות, ההפרש בין ספה"ע ז' פעמים ז' ובין מ"ב מסעות ז' פעמים ו' שרפים בעלי שש כנפים כי ישעי' בן כרך בחי' גדול ד' בעיר אלקינו, אבל מפני שמשיגים שמקור התהוות היש הוא רק מאין מן הארה בעלמא לכן חפצם ליבטל וליכלל בעצמות אור א"ס קדוש, אבל החיות ואופנים ע"ד בן כפר אומרים בכי"מ שיהי' הגלוי ע"ד גדול ה' בעיר אלקינו ולכן בשרפים שש כנפים ע"ד ש' מ"ב ז' פעמים ו' ואין חושבים מדה האחרונה שהיא מ' שהיא גלוי המדה והם אדרבה בבחי' ביטול והתכללות למעלה והמל' היא המשכה כמו מ' דאצי' נעשה כתר לכריאה כו' ולכן מרבע"ה היה כבוד פה שלא יכול להיות נמשך בגלוי למטה אלא ע"ד ש' מ"ב רוח האדם הוא העולה, וזהו מ"ב מסעות עד ירדן יריחו בחי' ריח ואו"מ משא"כ ספה"ע שהוא המשכה צ"ל • בחי' מל' שעורה שעור ה"א בחי' מל' ה"א תתאה שנמשך בשיעורים וגבולים לנשמות ומלאכים נק' בהמה וכל השפעה למטה הוא ע"י מל' דוקא ע"כ הספה"ע הוא מ"ט ימים ועד"ו ההפרש בין שרפים לבין החיות שהשרפים שהן מלמטלמ"ע ואומרים קדוש קדש ו'

הם בעלי שש כנפים ואין חושבין מל' של המדות משא"כ החיות שעבודתם להמשיך מלמעלמ"ט באומרם ברוך וכו' ע"כ הם בעלי ד' כנפים כי ההמשכה למטה הוא ע"י ד' מחנות שכינה ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים ומהם נמשך אח"כ לרובות מדרגות ועבודתם להמשיך ברוך כו' שלא יהי' ומשם יפרד לגמרי כ"א יש וביטול.

קיצור. לכן בשרפים שש כנפים ואין חושבין מדה אחרונה שהיא גלוי מרבע"ה כבד פה וכן מ"ב מסעות משא"כ ספה"ע שהיא המשכה היא מ"ט ימים, והחיות שאומרים ברוך וממשיכים מלמעלמ"ט הם בעלי ד' כנפים כי ההמשכה למטה נמשך ע"י ד' מחנות שכינה וכן גם יחוד דו"נ שהוא תוספות אור וגלוי נמשך אח"כ מהמל' ע"י ד' מחנות שכינה כמ"ש בסידור ד"ה ששת ימים תאכל מצות דרוש השני שע"ז הפסוק.

ג) **ועתה** יובן ג"כ ענין יצי"מ ומ"ב מסעות שבכל יום בק"ש כי הכוונה וההתבוננות בפסוק ראשון דק"ש הוי' אלקינו הוא יחוד חו"ב הוא בחי' סוכ"ע כמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה לבבתי אחותי ספ"ב, הוי' אחד הוא יחוד זו"נ והוא בחי' ממכ"ע (ה' ר"ל כשבא ונמשך מבחי' סוכ"ע ע"ש בד"ה לבבתי ע') ושני בחי' אלו הם זהו בחי' מי ובחי' אלה וז"ש רש"י בחומש מה שעכשו הוי' אלקינו יהי' לע"ל הוי' אחד, ע"י גילוי סוכ"ע בממכ"ע, חיבור מי עם אלה כמו יצי"מ בחי' מצר ים, להיות מי ברא אלה כנ"ל תחילת סעיף ב', אך א"א להגיע ולהמשיך הגלוי מסוכ"ע בממכ"ע כ"א ע"י דוגמת מ"ב מסעות והוא מ"ב תיבין מן ואהבת עד ובשעריך, ז' מדות כל א' כלול משה, ויש ג"כ ז' מדות דקליפה ז' פרות הרעות, וכן יש מי אלה בקליפה כמ"ש בזהר ויחי דרכ"ו ע"ב בענין יעקב שאמר ליוסף על בניו מי אלה מפני שראה ירבעם • שיצא מאפרים כמ"ש בפרדס ערך אלה (ה') ואפשר מי בקליפה הוא ע"ד המקיף שיש להם בחי' לבונה שבי"א סממני הקטורת ע') וצריך לאכפייא לסט"א ולהפכם לקדושה והיפוך מדת האהבה מה שנמשך אחר תאוות העולם ותענוגי' גשמי' להפכה בביטול לאלקות הוא ע"י אהבה דקדושה לאהבה את הוי' אלקיך כי הוא חייך ובחרת בהיים חיים נצחיים ולא לימשך אחר תענוגי' גשמיים ההוים ונפסדים, וכמ"כ יראה רעה דקליפה פן יחסר לחמו וכה"ג להפכה ע"י יראת ד' אשר מכה"כ ממילא יתבטלו יראות רעות וכן מדת תפארת ע"י התבוננות לאסתכלא ביקרא דמלכא תפארת גדולתו ית' בביטול כל עולמות עליונים ותחתונים ממילא יתבטל ויפול תפארת דקליפה הוא הגסות והיש, וכן נצח בקדושה ע"ד מארז"ל במשנה פ"ג דאבות הוא היה אומר כל שמעשיו מרובין מחכמתו חכמתו דפי' מעשיו מרובין מחכמתו היינו ענין נצח ועי"ו

חכמתו מתקיימת כי נצח הוא ג"כ לשון נצחית ע"ד מארז"ל כל מקום שנאמר נצח סלה ועד אין לו הפסק, וגם כתיב ש"א ט"ו כ"ט וגם נצח ישראל לא ישקר כו' כי לא אדם הרי הנצח מגיע בבחי' כי לא אדם הוא והיינו ע"י נצח להיות סו"מ ועשה טוב במעשה בקיום מ"ע ובשמירת ל"ת שהוא בחי' שוקין וירכין בחי' רגל בנפש ומבואר בת"א ר"פ בראשית ד"ה השמים כסאי גבי והארץ הדום רגלי שע"י המעשה נעשה מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה כו' ע"ש כי המעשה מגיע בבחי' כי לא אדם הוא בחי' כתר ומשם נמשך תוספות וריבוי האור בבחי' חכמה כו', וזהו ענין בשתים יכסה פניו ובשתים יכסה רגליו כו' פי' בשתים יכסה פניו כמ"ש ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלקים כי א"א לקבל ולהכיל כ"א ע"י לבוש התורה, וכמ"ש עוטה אור כשלמה שע"י לבוש התורה יוכל לקבל גלוי אור א"ס וכמ"ש במ"א על מארז"ל שאמר ר' יוסי לר' ישמעאל בנו אם אתה מבקש לראות פני השכינה עסוק בתורה בארץ כו' ארץ בחי' רצוא ואח"כ עסוק בתורה וענין בשתים יכסה פניו היינו תשב"כ ותשב"ע"פ, ובשתים יכסה רגליו הוא מעשה המצות שנק' רגליו, ובשתים יעופף הוא בחי' אהוי"ר כמאמר אורייתא בלא דחילו ורחימו לא פרחא לעילא והעפופה לעלות בעליות באור א"ס ב"ה הוא ע"י הגדפין אהוי"ר, ובכללות הן ג' קוין דתורה ועבודה וגמ"ח, בחי' עבודה קרבנות ותפלה במקום תמידין הוא בחי' בשתים יעופף, ותורה הוא בחי' בשתים יכסה פניו וגמ"ח מעשה המצות הוא בחי' ובשתים יכסה רגליו ועי"ז ממשיכים ג' פעמים קדוש הוא המשכת וגלוי אור א"ס בג' קוין דתורה ועבודה וגמ"ח, וכן פי' המק"מ פ' האזינו דרצ"ז ע"א דג' פעמים הם המשכות בג' קוין חג"ת וכשהם עולים לבינה נקראו קדש עכ"ל עכ"פ המשכה בג' קוין חג"ת זהו תורה ועבודה וגמ"ח.

קיצור. ענין יצ"מ ומ"ב מסעות שבכל יום בק"ש, כי בפסוק ראשון הוי' אלקינו הוא סוכ"ע הוי' אחד זהו הארת סוכ"ע בממכ"ע, חיבור מי עם אלה, כמו ביצי"מ מבחי' מיצר ים, אך כדי להמשיך גלוי סוכ"ע בממכ"ע צ"ל מ"ב מסעות מ"ב תיבין ז' מדות כל א' כלול משהו ויש כמ"כ לעומת זה בסט"א מי אלה (מי לבונה) וצריך לאהפכא לון כמו ע"י האהבה לד' מתבטלים תאוות גשמיים וכן ע"י יראת ד' מתבטלים יראות רעות וכן ע"י תפארת לאסתכלא ביקרא דמלכא מתבטלים התפארות גסות הרוח וכן נצח בקדושה כל שמעשיו מרובין מחכמתו חכמתו מתקיימת כי נצח ג"כ לשון נצחית ומעורר ג"כ בחי' וגם נצח ישראל לא ישקר כו' כי לא אדם הוא, וזהו ענין בשתים יכסה פניו לבוש דתורה בשתים יכסה תושב"כ ותושבע"פ, ובשתים יכסה רגליו מצות, ובשתים יעופף הוא אהוי"ר וזהו ג' קוין תורה ועבודה וגמ"ח ועי"ז ממשיכים ג"פ קדוש.

מארז"ל : ערובין גז, א.

שאמר ד' יוסי : ראה שוחר טוב רסק"ה.

אורייתא בלא דחילו ורחימו : תקוני זהר ת"י כה, ב.

ותפלה במקום תמידין : ברכות כה, ב.

ד) וזהו שוקיו עמודי שש, שוקיו לשון תשוקה של השרפים וכן כנסיי שאומרים קדוש הוא עמודי שש הן ששה מדות עליונו' לך ה' הגדולה והגבורה כו' לכן הוא שש כנפים ובמדרש בשה"ש דף למ"ד ע"ד ע"פ שוקיו זה העולם ופי' שוקיו לשון תשוקה שנשתוקק הקב"ה לבראתו שכן הוא בפי' נשא פ' יו"ד מיוסדים על אדני פז אלו פרשיותיה של תורה, והענין כי בפי' לך ה' הגדולה יש שני פירושים הא' שהגדולה בטל במציאות אצלו ית' כנ"ל סעיף א' הב' ע"ד מאמר המדרש בפי' לך ה' הגדולה שיש לי תלוי ראש על כל באי עולם והוא בפ' במדבר פ' א' דף ר"ט ע"א והיינו כשאור א"ס מאיר במדותיו לאפוקי מבחי' וכד אנת תסתלק מינייהו לבהינת מהותו ועצמותו בחי' יחיד כמ"ש בתו"א ד"ה וארא אל אברהם דצ"ב ע"א ולעיל מיניה ולכן כל העבודה להמשיך אור א"ס ב"ה מבחי' יחיד במדותיו ואזי נק' הוי' אחד, וכמ"ש ג"כ בספר חרדים בתחלתו ע"ש, וזהו לך הוי' הגדולה והגבורה כפי' המדרש הנ"ל במדבר פ"א, וזהו שוקיו עמודי שש לשון תשוקה שנשתוקק הקב"ה שיאיר במדותיו להיות עי"ז דירה בתחתונים, ולפ"ז יתפרש אימתי גדול הוי' בעיר אלקינו אימתי גדול הוי' כשהוא בעיר אלקינו כפשוטו לאפוקי מבחי' דסליק לעילא לעילא, וכן פי' הזח"ג פ' ויקרא דף ה' כפשוטו, אך המשכה זו היינו ע"י ההעלאה תחלה דוגמת השרפים כנ"ל סעיף ב', וזהו ג"כ עמודי שש לשון ביטול הששה מדות דוגמת ששה כנפים של השרפים כו'.

קיצור. שוקיו עמודי שש מלמטלמ"ע שש כנפים של השרפים ועי"ז נמשך כמ"כ מלמעלמ"ט כפי' המדרש.

והמסעות היו עד ירדן יריחו בחי' מקיף מאוא"ס ובמ"א פי' שהוא לשון ירידה והמשכה ממל' דא"ק בחוטמא בלקי"ז ס"פ שלח ד"ה וישלח יהושע סעיף ב' לכן נק' המסעות ע"ש יצי"מ מצרים וגבולים עיין ת"א בפ' יתרו ד"ה ולתוספת ביאור מ"ש אשר הוצאתיך מאמ"צ, והמסעות היו ע"י משה ואהרן שוד"מ ושודמ"ט כמ"ש בלק"ת דצ"א סע"ד, וזהו ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם, מוצאיהם מקור ושורש דשם מ"ב והוא עשה"ד ועשרה מאמרות וכ"ב אותיות הן שם מ"ב כי על כ"ב אותיות התורה נאמר נגילה ונשמחה בך ויש כ"ב אותיות בע"מ, בחי' מי ברא אלה ובעשה"ד אלה מועדי הוי', שלש פעמים בשנה כו' פני הוי' כו' התחברות מי באלה בחי' מי היינו מי יתן טהור מטמא כו', ויכתוב משה את מוצאיהם כו' שהמשיך ש' מ"ב ע"י כ"ב אותיות התורה למסעיהם שע"ז יש כח להתעלות, ואהרן המשיך גם למסעיהם להיות עלי' ממטלמ"ע ע"י בחי' כ"ב אותיות דע"מ בחי' תפלה כו' מי אלה כעב העופינה התחברות ממכ"ע בסוכ"ע.

בלקית דף צ"א ע"א

אלה מסעי בני, מהו ויכתוב משה, נסיעת בני במדבר מ"ב מסעות כנגד שם מ"ב, להכניע המדבר, המדבר הוא לעומת בחי' ירושלים כי זה שער השמים, ואת זלעז"ו בחי' מדבר, אשר לא יעשה פרי, כי בקדושה ואתה מחיה את כולם, הפך בחי' הב הב ולכן עפר מדבר פסול לכסוי הדם, לפי שאינו מצמיח, וע"י שנסעו בו בני הכניעו אותם (עיין לעיל בד"ה לבאר ענין המסעות פ"א דפ"ט ג' בענין קומה ד' ויפוצו אויבך) ועי"ן יש ביכולת האדם להכניע הגוף שלו שהוא ממשכא דחויא, ע"י שכבר נכנע המקור.

ב) אך עדיין צ"ל כו', מה ה' אלקיך שואל מעמך כו' א"ת מה אלא מאה הברכה יש בה נוכח וגסתר, ברוך אתה היינו נוכח ואתה מחיה את כולם ע"י אותיות שמאלף את * תיו (שהן כח המחשבה כדלקמן), ובמחשבה אחת ברא את כל העולם שבו רבוא רבבות ברואים כו' ות"ח אין להם מנוחה, והכל נמשך ממחשבה אחת כו' (ובמד"ר פ' בראשית אמרו שנבראו בשני אותיות כו') ומחשבה אחת הוא כלא חשיב אף כנגד כח המחשבה כו' וזהו ענין הבקשה ביוזם אתה כו' היינו כ"ב אותיות עצמן שהן כח המחשבה כו' בחי' ממכ"ע (ואפ"ל כי תלת דוכתי נק' אתה ועיין בד"ה ראשי המטות ספ"ב בפירוש מוצא פי הוי'), ואח"כ אשר קדשנו בלשון נסתר הוא בחי' סוכ"ע שגם הכ"ב אותיות שבנפש בטלים לגבי בחי' סוכ"ע וע"י המצות שהם רצון העליון ממשיכים גלוי אור א"ס ב"ה דהיינו המשכת בעל הרצון בעל המחשבה (עיין בד"ה את שבתותי תשמרו ספ"ד מענין פי' בעל הרצון ובד"ה וישלח יהושע מן השטים פ"ב מענין לבעל החוטם).

ג) והכח הזה במצות הוא לפי שנשפלו במעשה וסוף מעשה במחשבה תחלה וכמ"ש צחוק עשה לי אלקים, היינו מבחי' ביטול היש, ליתן זה

בלקית דף צ"א ע"א : געתק מבוך 1056 רכו, א. גוכי"ק.
קיצור וכו' ללקי"ת.

עפר מדבר פסול לכסוי הדם : ראה תולין פת, ב.
הגוף . . . ממשכא דחויא : גסמן לעיל ע' איתחצג.
א"ת מה אלא מאה : ראה רש"י ותוס' מנחות מג סע"ב, פי' הר"מ בוטריל
לספר יצירה פ"א, מ"א (ירושלים תשכ"ב טו, א), ובהנמנן (כמראי מקומות) בלקוטי
תורה מסעי (קה"ת תשד"מ) צא ב.
את : בלקוטי תורה שם : ועד.
ובמחשבה אחת ברא : זהר שמות כ, א.
ות"ח אין להם מנוחה : ברכות סה, א.
ובמד"ר פ' בראשית : פי"ב, י.
תלת דוכתי נק' אחת : גסמן לעיל ע' איתתקיד.

יצרת לשחק בו, אל תהי ברכת הדיוט קלה (הברכה של המצות כנ"ל סעיף ב' נקרא ברכת הדיוט) בכל מאדך בכל ממונך, ובאמת בכל מאדך אהבה בלי גבול, אך כי צדקה תרומם שע"ז יוכל לבא לבחי' אהבה בלי גבול, מרוצת המים כשמעכבין אותו, וכל המצות הם ביטול היש.

ביאור אלה מסעי הג'

ענין המסעות הראשונות שמרעמסס עד מתן תורה שהיו קודם שנעשה הארון והמסעות שאח"כ שהיו עם הארון והלוחות וכתוב ויהי בנסוע הארון ויאמר משה קומה כו'. הענין הוא כי המסעות הראשונות הם במדבר הקרוב עדיין לישוב ולכן היו יכולי' להכניע הקליפות אשר בו גם שלא הי' עדיין הארון, אבל המסעות שאח"כ שהם בתוכיות המדבר הרחוק משוב הי' צריך כדי להכניעם גם לארון דייקא וזהו ויהי בנסוע הארון כו', וכן הענין ג"כ למעלה כי הנה נוגה היא הממוצע בין הטוב לרע כי היא כלולה מטוב ורע, והיינו שאחר ק"ג מתחילים השתלשלות שלש קליפות הטמאות והוא מ"ש במרכבת יחזקאל רוח סערה ענן גדול ואש מתלקחת ונוגה לו סביב, שע"י ק"ג נמשך להם יניקה מהקדושה, ולכן לא כולם שוים שהקריב קרוב יותר לנוגה אין הרע בו בריבוי כ"כ כמו בהרחוק יותר מנוגה (וע' במ"ש בד"ה חייב איניש לבסומי בפוריא בפ"י ואחריתו עדי אובד שיש בבחי' עמלק בחי' ראשית ובחי' אחרית, כמו שיש בקדושה בחי' ראשית ובחי' אחרית, ובחי' אחרית עמלק הוא ענין סוף מדרגת הקליפות ותמציתן שהוא ענין התגברות כח הרע כו' ע"ש וכיוצא בזה נת' במ"א דלפעמי' אמרו נתן עיניו במקדש ראשון והחריבו ולפעמי' אמרו שטן ופנינה לש"ש נתכוונו כו' כי הקליפות בראשית והתחלת השתלשלותן

אל תהי ברכת הדיוט קלה : מגילה טו, א.

בכל מאדך בכל ממונך : ברכות נו, א.

ענין המסעות : נעתק מבוך 1102 שו, א גוכי"ק.

הכתרת גרשמה בכתיי מעתיק.

נדפס בשינויים בלקוטי תורה מסעי צב, א. המצויין בפנים ועמש"ל פ' . . וכי"ב.

הכונה להדושים שבתורה אור ולקוטי תורה.

בד"ה חייב איניש לבסומי : תורה אור מגלת אסתר צה, א.

נת' במ"א : ראה אהלהך לאוניא ע' קנה.

נתן עיניו במקדש ראשון : סוכה נב, א.

שטן ופנינה : בבא בתרא טו, א.

אין בהם רע כ"כ כמו בסופן ואחריתן לפי ששם הם רחוקים יותר מהקדושה. שק"ג הוא הממוצע כנ"ל וכל מה שמתרחקים מק"ג נעשו רעים יותר) ולכן איתן המסעות שנסעו קודם מתן תורה לפי שהוא במדבר הסמוך לישוב דהיינו התחלת השתלשלות הקליפות הטמאות הקרובים לנוגה עדיין ע"כ היו יכולים ס"ד נש"י ומשה ואהרן להכניעם גם בלא התורה רק ע"י ז' מצות שנצטוו במרה שמירת שבת וכבוד אב ואם כמ"ש בדברות האחרונות גבי שמירת שבת וכבוד אב ואם כאשר צוך ה' אלקיך ופרש"י קודם מתן תורה במרה, וגם על כבוד אב ואם נצטוו במרה כמ"ש שם שם לו חק ומשפט וגם המן ירד קודם מתן תורה ועי"ז יכלו להכניע הקליפות הקרובי' לק"ג, אבל המסעות שנסעו אח"כ בתוך המדבר הרחוק מהישוב שהם כנגד הקליפות הרחוקים מנוגה שהם התגברות הרע לא ה' אפשר להכניעם עי"ז בלבד כי אם גם ע"י התורה ובנסוע הארון נו' וכל עיקר הכוונה בענין המסעות שבמדבר להכניע אותו לפי שהוא מקור הקליפות לעומת בחי' ירושלים בקדושה (עיין בזהר חצוה דקפ"ד ע"ב ובע"ח שער הארת המוחין זו"נ פ"ה וע' בזהר שם דף הנ"ל ע"א) והוא סימן לדורות שע"ז יוכל כל או"א מישראל לעבוד את ה' ולהכניע גופו באתכפיא או אתהפכא שזהו עיקר העבודה והיינו ע"י שכבר נכנע המקור כו'.

והנה מה שהיו המסעות במספר מ"ב היינו שהוא כנגד שם מ"ב דאנא בכח גדולת כו' שהוא ז' פסוקים וכל א' יש בו ששה תיבות כנגד שבעה מדות חג"ת נה"י מלכות וכל א' מהן כלולה משהה בחינות חג"ת נה"י והבחינה השביעית שבכל מדה מל' דחסד מל' דגבורה כו' אינן נמנין כאן כלל, כמו בחדש יש רק ששה בחי' חסד שבחסד עד יסוד שבחסד, וכן בגבורה ששה בחינות וכן גם במדת מלכות שהיא המדה השביעית יש בה ר' תיבות נגד בחי' חג"ת נה"י שבמל', ומל' שבמלכות אינה כלל בחשבון ש' מ"ב והטעם כי הנה בחי' מלכות היא הממוצע מלכות דאצילות עתיק לבריאה ומל' דבריאה עתיק ליצירה כו' ומלכות דא"ס עתיק לאצילות שבחינת מלכות שב"עליון היא בלבד שיורדת להיות עתיק ומקור לתחתון משא"כ הבחינת שלמעלה מן מדת מל' אינן יכולים לירד ולהתגלות למטה רק מדת מל' לבד נתגלה והנה ענין המסעות הם הפך מבחי' זו שהם בחינות עליות מלמטה למעלה וכן שם מ"ב הוא בחי' עליות מלמטה למעלה שלכן גם פרשה ראשונה דק"ש יש בה מ"ב תיבות מואהבת עד ובשעריך כנגד שם מ"ב ובפ' שני' והי' אם שמוע הוא ש' ע"ב, ולכאורה קשה הא פ' שמע היא חסד ואהבת וש' מ"ב הוא בגבורה, אך הענין מפני שבחי' אהבת חסד שבפ' ראשונה היא בבחי' ביטול ותשוקה ממטה למעלה ליכלל ולהבטל באור ה' וזהו ענין בכל מאדך ולכן הוא בחי' שם מ"ב שכל ההעלאות הם ע"י שם מ"ב כידוע, ולכן הוא במספר מ"ב דוקא שבכל מדה נמנה רק ששה בחי' שהם עצמיים והם המתעלים משא"כ הבחי' השביעית שבכל מדה שהיא גלוי והמשכת המדה כו' והיינו לפי שהעליות הוא באור א"ס ב"ה שהוא סתימו דכל סתימין להיות המדות בטלים בו ית' דלאו מכל אילין

מדות איהו כלל לך ה' הגדולה כו' והוא היפך מבחי' גלוי המדה בבחי' יש ודבר מה (ועיין מ"ש במ"א ע"פ הים ראה ויגוס ההרים רקדו כו' הרים וגבעות הן ו"ק רקדו שנכללו ונתעלו באור הסכ"ע שנתגלה משא"כ הים סופא דכל דרגין שהוא המעלים להיות בחי' יש בחינה זו לא יכול להתכלל ולהתעלות באור הסובב ע"ד עליית ה"ק שהם ההרים והגבעות שהרי הוא המעלים אלא ויגוס פי' העברת וביטול ההעלים המעלים ובענין החילוק בין מדות לדיבור שהמדות שייך לומר שמתעלין ונכללין באור השכל שכשנופל לאדם שכל רב במוחו גם מדותיו עולין ומזדככין אבל הדיבור נפסק לגמרי שמחמת שטרוד בשכלו ועומק השגתו לא יוכל לדבר וכענין מ"ש במרב"ע כבד פה וכע"ד"ו הוא ענין צלוחא בהשאי כו' ועד"ו בקי"ס קמו המים כמו נד ע"ד חכם אינו מדבר בפני מי שגדול ממנו כו' כמ"ש במ"א, וה"ו ממש כענין הנדרש כאן שבבחי' ש' מ"ב שהוא עליות למעלה מעלה הנה הששה מדות העצמיים שבכל מדה הם מתעלים למעלה ג"כ כמשל עליי' המדות בהגלות נגלות רבוי אור החכמה ההרים רקדו כו' אבל בחי' הגלוי שבכל מדה הוא כמשל הדיבור שלא שייך בו לומר כן כ"א ראה ויגוס כבד פה חכם אינו מדבר בפני מי שגדול ממנו כנ"ל), משא"כ בספירת העומר הם מ"ט ימים שבכל מדה יש ז' בחי' לפי שספירת העומר הוא בחי' המשכות היום יום אחד כו' יום ל' גילוי שנמשך מאצילות לבריאה ומבריאה ליצירה ומיצירה לעשייה עד שנמשך בנפש האדם, ולכן גם בחי' השביעית שבכל מדה משבעה מדות אלו הם במספר שהרי העיקר הוא להיות גלוי והמשכה למטה שזהו ע"י בחינה זו כנ"ל, ומהיכן מתחילים לספור מיום ראשון של פסח והוא עצמו אינו במספר כי הוא מקור שממנו סופרים וממשיכים כי ביום ראשון דפסח כתי' ובני ישראל יוצאים ביד רמה פי' שהיא בחי' רוממות למעלה מהחכמה (ועמ"ש במ"א ע"פ אדומך ה' כי דלתני כו') ולכן נאמר וספרתם לכם ממחרת השבת פי' מבחינה שלמעלה מהשבת ששבת מוחין דאבא ויד רמה הוא בחי' שלמעלה מזה כנ"ל ומבחינה זו תמשיכו ותספרו מ"ט יום להיות בכל מדה ז' בחי' דייקא אבל במסעות היו רק מ"ב דוקא מטעם הנ"ל (וזהו ענין ראשו כתם פז, פז הוא ש' מ"ב ושם מ"ה כי שם מ"ב דהיינו בחי' העלאה וביטול זהו בחי' מ"ה משא"כ בחי' בין כו' וכמו במשה ונחנו מ"ה ה' כבד פה למעלה מבחי' הדיבור כו' וצריך עיון ענין שביוהכ"פ קורין בתורה ששה אם שייך לבחי' זו כמו בשם מ"ב ששה בחינות כו' או לא ועמ"ש"ל פי' אחרי, והנה המסעות שהיו להכניע החיצונים ע"כ היו ע"י ש' מ"ב דוקא כי מבחי' שביעית שבכל מדה שהיא הגלוי יוכל להיות יניקה לחיצונים רגליה יורדות כו' וכמבואר במ"א (לעיל פ' חקת) גבי הטעם דאשה פסולה להזות מי חטאת כו' מהאי טעמא ואע"ג דספירת

ע"פ הים ראה ויגוס: לקוטי תורה צו טו, ד.
 חכם אינו מדבר: אבות פ"ה, מ"ו.
 ע"פ ארומחך: ראה ספר המאמרים תקס"ה ע' גה.

העומר הוא ג"כ בירור נה"ב יש לומר דזהו רק בירור ק"נ משא"כ המסעות להכניע המדבר שהוא ג"ק הטמאות כו' והנה המסעות הי' בכל א' מהם ג"כ חנייה אח"כ כי העלייה היא צורך ירידה והמשכה מלמעלה למטה להכניע הקליפות וכן בבחי' ש' מ"ב שש כנפים כו' ובשמים יעופף ב' כנפים דייקא העלאה והמשכה וזהו ענין לזים וכהנים לזים מלמטה למעלה וכהנים מלמעלה למטה.

והנה מבואר לעיל דענין מ"ש במסעות מוצאיהם למסעיהם ומסעיהם למוצאיהם, כ"ז יש להבין מענין ברכת המצות. והענין כמו שבמסעות הי' נסיעה וחנייה העלאה והמשכה, כך במעשה המצוה ג"כ יש העלאה והמשכה. כי הנה הגם שהמצות הן זמשכות כמו הטלית והציצית שהציצית הם המשכות בחי' ל"ב נתיבות ח"ע כו' והטלית הוא המקיף כו' ותפילין ד' מוחין כו', אך המשכה זו היא דייקא ע"י ההעלאה של הטלית וציצית הגשמי' וכן תפילין בקלף ודיו שנקלחו מק"ג וכשעושיין בהן המצוה מעלין הניצוצין לשרשן למעלה ועי"ז דוקא הוא המשכה כו', אך כדי שיהי' העלאה זו צ"ל תחלה המשכה מלמעלה כי אלמלא עוורו כו' והוא בחי' מ"ד המעורר מ"ן וזהו ענין ברכת המצות שהוא בחי' המשכת המקיף שהוא הארת הסובב שהוא הנותן כח ועוז לאדם ולמעשה הגשמיית של המצוה להתעלות בבחי' מ"ן עד שימשיך מ"ד ולכן הברכות שמברכים על המצות הם מדרבנן שהם המשכת מקיפי' וכמארו"ל עריבים עלי דברי סופרים עלי דוקא שהוא בחי' מקיף כו' כמ"ש במ"א (בפ' שמות בד"ה להבין מארו"ל ע"פ כי טובים דודיך מין) וזהו שארו"ל כל המצות מברך עליהן עובר לעשייתן מאי משמע דהאי עובר לישנא דאקדומי הוא דאמר קרא כו', ואינו מובן אמאי לא אמר כפשוטו קודם לעשייתן ולמה אמר לשון עובר שנצרך אח"כ להוכיח דהוא לישנא דאקדומי, אך הענין כי רמזו בזה שהברכה היא עובר ומקיף לעשייתן שהיא מעשה המצוה וכענין פי' עובר לסוחר הגז' באדר"ר דקכ"ח ע"ב וכנז' בס' קול ברמה שם דתרגום סביב סחור, וזהו עובר לסוחר שהוא בחי' מקיפים עליונים (וכענין ויעבור ה' על פניו ויקרא כו' וכענין נחלה עבר על נפשינו עמ"ש מזה בד"ה להבין ענין הפסוק מי אל כמוך, גבי עשיית) וע"י המשכת מקיף זה לעשייתן יוכל להתעלות המעשה בבחי' העלאת מ"ן (שהמקיף מגביה ומעלה כמ"ש במ"א ע"פ המגביהי לשבת כו'), והנה ע"י המ"ן נמשך מ"ד אח"כ והוא המאיר ומחגלה בפנימית, וזהו הפרש שבין המ"ל שנמשך אחר המ"ן לבחי' ההמשכה שקודם המ"ן, שההמשכה שבתחלה מאיר רק בבחי' מקיף וחיצוניות בלבד ואינו נמשך

עריבים עלי דברי סופרים : ראה עבודה זרה לה, א וברשיי שם.
 כל המצות מברך עליהן עובר לעשייתן : מסתים ז, ב.
 גבי עשיית : נסמן לעיל ע' איתתקיג.
 ע"פ המגביהי לשבת : ראה תורה אור מקץ לה, ג.

בפנימיות וכענין וימינו תחבקני עד"מ האישי שמחבק אשתו שהוא בחיצוניותה ועי"ז מתפעלת ומעלת מ"ן ואז אח"כ נמשך מ"ד טפת זכר שזהו המשכה בפנימיותה להיות מזה הולדה וגם אשה מזרעת תחלה יולדת זכר שהמשכה שע"י העלאת מ"ן הוא מבחינה גבוה יותר עד שיולדת זכר כו', והנה נמצא שבמצות יש ג' בחי' הברכה עובר לעשייתן הוא אתעדל"ע וימינו תחבקני לעורר העלאת מ"ן והעשייה של המצוה זהו העלאת רפ"ח ניצוצי' בבחי' מ"ן, ועי"ז נמשך מ"ד מלמעלה ע"י המצוה ונעשה יחוד זו"ג וכמ"ש בלק"ת פ' בראשית בטעמי מצות בסוף ההקדמה, וג' בחי' אלה מבוארים ג"כ בהברכה בא"י לשון נוכח זהו ההמשכה הא' לעורר העלאת מ"ן, אח"כ אשר קדשנו במצותיו ל' נסתר והוא עיקר הברכה עמ"ש ע"פ עלי באר כו' והיינו ענין העשיי' של המצוה שהוא העלאת מ"ן ואח"כ וצונו על ד"ת או וצונו להניח תפילין וצונו על נט"י הוא ענין המשכת המ"ד כי וצונו לשון צוותא והתחברות שנמשך המ"ד בפנימית כו', וכמו"כ הוא ג"כ בענין הקרבנות שהקרבנות עצמן הן בחי' העלאת מ"ן מנפש הבהמית שבנוגה אל שרשן ומקורן הן בחי' ד' חיות שבמרכבה כו' ועי"ז נמשכים ויורדים מ"ד מבחי' אדם לשעל הכסא אך גם כדי שיתעלה נפש הבהמית בבחי' מ"ן הוא ע"י הכהן המקריב שהוא חסד עליון הנמשך תחלה להעלות המ"ן כו' וכנ"ל, וענין ההפרש בין תורה למצות שהתורה היא בחי' איברים הפנימיים וגם נק' מזון לנפש והמצות הן בחי' איברים החיצוניים וגם נק' לבושים הענין הוא כי למעלה יש אורות וכלים והנה התורה שהיא בחי' שכל וחכמה היינו שנמשכת מבחינת אורות (כי יהוד אור א"ס בחכמה נק' איהו וחיוהי חד חיוהי הן אורות וגרמוהי הן כלים) והמצות שהן בחי' עשייה היינו שנמשכים מבחי' כלים אך לפי שמ"מ שרש הכלים למעלה מן האורות לכן פעמים משמע שהמצות למעלה מן התורה, וזהו שאמרו וכל הלומד שלא לעשות נוח לו שנתהפכה שלייתו על פניו כו' כי המצות שהן מבחי' כלים הנה הכלים לגבי האורות הן כמשל השליא שמקפת את הולד ונולד בשליא וגם השליא נוצרה תחלה מהטפה כו' (וכמ"ש מזה באגה"ק ד"ה איהו וחיוהי חד) וכך שרש התהוות הכלים קדמו לאורות וזהו ענין זיהי ערב זיהי בקר ככרייתו של עולם ברישא חשוכא והדר נהורא, והענין כי התורה היא בחי' פנימית והמצות הן הם בחי' חיצונית אך שהוא בחי' חיצונית מבחינה עליונה יותר שלהיותה עליונה ביותר לא יוכל להתגלות רק בחי' החיצונית (ועמ"ש כיוצא בזה בענין שבעה רועים ושמונה נסיכי אדם, בפ' מקץ) לכן פעמים נז' שהתורה למעלה מהמצות (כהובא לעיל בפ' אחרי ע"פ כי ביום הזה יכפר, וע"פ וידבר אלקים כו' גבי שבועות) ופעמים

אשה מזרעת תחלה : ברכות ס, א.
 ע"פ עלי באר : ראה לקוטי תורה חקת סד, רע"ב.
 וכל הלומד שלא לעשות : ראה ויקרא רבא פליה, ז, ירושלמי ברכות פ"א, ה"ב.
 ככרייתו של עולם : שבת עז, ב.
 גבי שבועות : בלקוטי תורה נכללו דרושי שבועות בפ' במדבר, בלי כותרת מיוחדת

נז' שהמצות למעלה מהתורה (כהובא לעיל ע"פ יביאו לבוש מלכות ושאר דוכתי) ושניהם אמת, כי התורה היא בחי' פנימית והמצות הן חיצונית אך שהן חיצונית של בחי' עליונה מאד למעלה מבחי' פנימית של התורה והיינו בחי' גלגלתא ובחי' מוהא שהמצות נמשכים מבחי' גלגלתא תרי"ג ארצין והיא למעלה מן המוח ומקפת אותו ומ"מ המוח הוא בחי' פנימיות, ולכן התורה היא בחי' מזון לנפש שהתגלותה בג"ע בבחי' פנימית בטעם ושכל משא"כ מהמצות געשים לבושים שאינם יכולים להאיר רק בדרך לבוש שהוא בחי' חיצונית כו'.

ומעתה נחזור לענינינו לענין המסעות, שהי' בהם נסיעה וחנייה שהם העלאה ואח"כ המשכה, כמו ההעלאה של עשיית המצוה שעי"ז נמשך המשכה מלמעלה כנ"ל, וכמו שכדי להיות העלאת העשיי' צ"ל המשכה בתחלה והוא ענין שכל המצות מברך עליהן עובר לעשייתן כנ"ל, כמו כן ג"כ בענין המסעות זהו ענין ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם שהוא המשכת אור עליון מבחי' מוצאיהם מלמעלה למטה כדי להיות ההעלאה שזהו ענין מסעיהם, ופי' ענין ויכתוב משה זהו ענין חותמו של הקב"ה אמת (וכמו במשנה סוף גיטין כתב סופר ועד אמר רבי ירמיה חתם סופר שנינו גם וכתב דקרא גבי ספר כריתות לר' מאיר פירושו כן) שהחכמה נק' אמת (ועיין בתניא פרק ל"ה בהג"ה) והענין כי יש ב' בחי' חכמה א' הוא חכמה דאצילות דאתפשט ונפיק לל"ב נתיבות ושבילין כמ"ש ונהר יוצא מעדן כו' והב' הוא חכמה סתימאה, ולא שכיח ולא אתפתח כנז' באדרא דקב"ח ע"ב והיינו שהוא בחינה שלמעלה מהשכל והשגה וזהו שהשיב הקב"ה על ששאלוהו על ר"ע שראה מרבע"ה ששוקלין בשרו במקולין (מנחות כ"ט ב') זו תורה וזו שכרה, א"ל שתוק כך עלה במחשבה לנני, שאין הפי' שאין בזה טעם כלל רק כך עלה כו' ח"ו רק הפי' שהטעם הוא למעלה מהחכמה והשגה כי הוא מבחי' חכמה סתימאה (ונק' עלה במחשבה שהוא בחי' ח"ס כמבואר בזהר פ' נח דס"ה ע"א וע"ש, ועמ"ש מזה ג"כ לעיל בביאור ע"פ אם בחקתי) שהיא בחי' א"ס שכל העולמות דאבי"ע אינן ערוך אליו ית' ולא יוכל להתגלות הטעם למטה כלל ולכן נראה למטה כאילו אין טעם לרצון, כי השגת מרבע"ה שקיבל התורה שהיא נמשכת מחכמה דאצי' אורייתא מחכמה נסקה שהיא בחי' גלוי לל"ב נתיבות ואבא יונק ממולא בחי' שערות בלבד כו', לכן לא יוכל להשיג כלל בחי' ח"ס ממש, והנה י"ג מדות הרחמים הם בחי' י"ג תקוני דיקנא שהם בחי' שערות והמשכתם הוא ממו"ס שמשם נמשכים ועד"מ זקן האדם שהשערות נמשכים מן המוח, וגם שהשנים

לשבעות, אבל שם יא, ב גרשם ביאור על הדרוש וספרתם לכם זחג השבועות, ובדף יז, ד על המאמר ואהי אצלו אמון גרשם דרוש לשבועות.
 וראה ג"כ מכתב כ"ק אדה"צ מג' שבט תקצ"ז. נדפס בהוספות לתורה אור.
 לקוטי תורה, ובאגרות קודש שלו ע' שלה.
 חותמו של הקב"ה אמת: שבת נה, א.

שראוי להתמלאות זקנו זהו דוקא אחר עשרים שנה כמבואר בש"ע א"ח סי' נ"ג ס"ח והיינו לפי שאו דייקא יש לו גדלות המוחין דמהאי טעמא איתא בגמרא (ב"ב קנ"ו א') ולמכור בנכסי אביו עד שיהי' בן עשרים שנה ופי' הרמב"ם שאו מתישבת דעתו, והיינו כדפי' בע"ח סוף שער כ"ד שאו נכנסי' בו מקיפי' דאבא וע"כ אז דייקא יכול למכור בנכסי אביו כו' והיינו כי מקיפי' דאבא הם מח"ס כי המקיפי' הם מה שלא נמשך בהשגה בבחי' פנימי' רק שהוא בבחי' מקיף ולכן אז יכול למכור בנכסי אביו כו' וע"כ אז דייקא הוא הזמן שראוי להיות נתמלא זקנו ששערות דיי"ג ת"ד הם נמשכים מח"ס, וזהו למעלה ענין י"ג מדה"ר שנמשכים מח"ס ונק' אב הרחמים כו', אך מ"מ המשכתן ממו"ס הוא רק בבחי' שערות, והענין כי הנה באמת להיות התהוות בחי' מדות אלו הוא באמת צמצום גדול לגבי אור א"ס ב"ה דלאו מכל אילין מדות איהו כלל, כי הרי אף שמדת הרחמים הוא מדה עליונה מאד מ"מ הרי לא שייך מדות אלו אא"כ יש עולם ובריות שעליהם שייך הרחמנות וכמאמר ברוך מרחם על הארץ ברוך מרחם על הבריות, ומאחר שבאמת כולא קמיה כלא חשיב והוא לבדו הוא ואין זולתו ואין עוד וכל הנבראים בטלים במציאות לגבי מקורם כביטול זיו השמש כשהוא תוך גוף השמש ואין נופל עליהם שם יש כלל כמבואר כ"ז בתניא ח"ב פ"ג וח"א פ"ד, א"כ בבחי' זו כמו שהוא קמיה ממש לא שייך כלל מדות אלו שאינן שייכים כ"א כשהעולם תופס מקום כו' (ובפרט כי מדת רחמים הוא התפעלות כמ"ש כי נכמרו רחמיו שהוא לשון חמימות כמו מכמר בשרא שחם לבו ומתפעל כו' ולא שייך כלל בחי' זו בעצמותו ית' כמ"ש אני ה' לא שניתני שאין שום שינוי והתפעלות כו'), ולכן כדי להיות המשכת י"ג מדות הרחמים מבחי' חכמה סתימאה שהיא נק' בחי' קדש מלה בגרמיה בזהר פי' אמור דף צ"ד, פי' שאינו כמו המדות חסד ורחמים שאין להם שייכות אא"כ יש עולם וכמ"ש באוצ"ח בתחלתו כי אם אין בעולם מי שיקבל רחמים ממנו איך יקרא רחום כו' ובהג"ה שם שהם תוארים פעול מאחרים, משא"כ בחי' חכים ולא בחכמה ידיעא הוא כמו שהוא ית' לבדו הוא גם אלו לא ברא העולמות וזהו שנק' קדש מלה בגרמיה שאינו שייך לעולמות, והיינו בחי' חכמה סתימאה שהיא בחי' קדש העליון, והוא כמו שהוא ית' לבדו הוא אחד האמת ואין זולתו ומ"ש בתניא פל"ה בהגה בשם שמעתי ממורי שזו היא מדרגת החכמה כו' ע"ש, וכדי להיות מבחי' זו המשכת והתהוות המדות מדת רב חסד ורחמים כו' הוא רק בבחי' שערות בלבד שהוא המשכה שבצמצום עצום שהן רק מותרי מוחין שהרי יכול לגוזם ולא ירגיש שום כאב כאילו הם דבר שאינו נוגע להעצמיות כלל ואף שבאמת יש בהם יניקה מהמוח כנ"ל אך שהוא רק בחי' מותרי מוחין שאינו נוגע להעצמיות כלל, כך הוא מה שנמשך מחכמה סתימאה להיות התהוות מדת רחום וחנון ולהיות התהוות בחי' יש ודבר ששייך עליו רחמי' ושיהי' ביטול היש לך

משתחויי' כו' הוא רק ע"י צמצום עצום. והוא ענין סוד הדיקנא לצמצום האור עד שאז דייקא שייך בחי' מדות הקדושים האילו (ועיין בתניא ח"ב פ"ט בהג"ה משא"כ בעצמיות חכמה סתימאה אין שייך לומר אף גם י"ג מדה"ר כו' כי הוא למעלה מבחי' מדות קדש מלה בגרמיה זמ"מ ממנו דוקא מקור הטוב והשפעת אור וחיים רק שאינו ע"ד בחי' מדות כו' וכמשי"ת לקמן וזהו זכור רחמיך וחסדיך כו' והיינו כי מעולם המה שהם מקור לבחי' עולם וזהו הטוב כי לא כלו רחמיך. והמרחם כו' דלכאורה איפכא הל"ל הטוב כי לא תמו חסדיך והמרחם כי לא כלו רחמיך. אך הענין כי יש בחי' רחמים שבסדר השתלשלות בחי' תפארת דאצילות שיש כנגדה מדת הדין כו' ויש רחמים רבים שלפני האצילות שהוא רהמנות שאין לה שיעור וגבול וע"ז נאמר כי לא כלו רחמיך והן י"ג מדה"ר י"ג ת"ד הנמשכים ממנו"ס כנ"ל וכמ"ש במ"א כפ' בשלח ע"פ אשירה לה'. אך מ"מ גם כדי להיות התהוות י"ג מדה"ר שהרי באמת בחי' ח"ס עצמה הוא בחי' קדש מלה בגרמיה כנ"ל ע"ז אמרו הטוב כי לא כלו רחמיך. שטטבע הטוב להטיב שעי"ז נמשך תענוג ורצון להיות התענוג מביטול היש כו' עמ"ש בביאור ע"פ אני ה' אלקיכם דפ' ציצית. ואוי נמשך בחי' מדות הרחמים ממש. וזהו הטוב כי לא כלו רחמיך שע"י טובו הגדול נתהוו ונמשכו אצילות י"ג מדה"ר שהן רחמים גדולים שבלי גבול. והנה מי"ג מדה"ר נמשך ג"כ המשכה ואור במדת הרחמים שבאצילות וזהו ענין יעקב שנק' בריח התיכון המכריח מהקצה אל הקצה דהיינו מרום המעלות שממשיך מבחי' י"ג מדה"ר למטה מטה עיין בווהר ח"ב קע"ה ב' ובאגה"ק ע"פ וזרע צדקה שכר אמת. וזהו והמרחם כי לא תמו חסדיך פי' שנמשך ההארה במדת הרחמי' דאצילות שזהו ענין והמרחם להיות לא תמו חסדיך והיינו ע"י שיתמתקו הגבורות שהם נגד מדת החסד ויתמתקו בחסדים והיינו ע"י קו האמצעי מדת הרחמים כו' שהוא קו המכריע ומטה כלפי חסד והיינו ע"י שנמשך בו הארה מבחי' רחמים רבים כו' ועיין באגה"ק ע"פ והיה מעשה צדקה שלום ועמ"ש במ"א ע"פ הזהר ר"פ ויקרא ע"פ ונתתם לי אות אמת וזהו מה גדלו מעשיך מאד עמקו מחשבותיך פי' מה גדלו מעשיך היינו השתלשלו' עולמות אבי"ע והנה מקורן ושרשן מיג"מ הרחמי' שהן מקור האצילות והרי יג"מ הם רק בחי' שערות לבד הנמשכי' ממרו"ס שהיא בחי' מחשבה עילאה א"כ מזה מובן איך מאד עמקו מחשבותיך שאין שיעור להעומק כיון שאפילו בחי' השערות שהן מותרו מוחינן שאינן ערוך לעומק המחשבה הן מקור האצילות כו').

והנה תיקון השביעי מי"ג ת"ד הוא תיקון ואמת ולכאורה יש להקשות כאן ע"ד שהקשה בזהר ר"פ ויקרא זאי תימא שאר אתות לאו אינון אמת כו' ע"ש וכך צ"ל כאן בענין הי"ג ת"ד למה תיקון השביעי דייקא נק' ואמת. והענין שהטעם שזה התיקון נק' ואמת הוא להיות כי בו מתגלה הארת ח"ס שלא ע"י צמצום דבחי' שערות וכמ"ש באדרא קל"א א' תקונא שביעאה פסיק שערא ואתחזון תרין תפוחין כו' הה"ד באור פני מלך חיים וכ"ה שם

דקל"ג ב' ופי' פסיק שערא היינו עד"מ כמו שבפנים אין שום צמיחת שערות והיינו כי השערות הוא המשכה בצמצום משא"כ בפנים מאיר שלא ע"י צמצום כו' וע"כ בחי' זו הוא גלוי האמת שהיא בחי' חכמה סתימאה שא"ס ב"ה הוא אחד האמת והוא לבדו הוא ואין זולתו וזו היא מדרגת התכמה כמ"ש בתניא פל"ה בהג"ה שמעתי ממורי כו', משא"כ בשאר ת"ד שהם בחי' המשכת השערות להיות התהוות העולמות עד ששייך בחי' מדות אף שהן מדות היותר עליוני' ורב חסד כו' מ"מ אין שם גילוי עצמיות ח"ס ממש שהיא בחי' האמת דכולא קמיה כלא חשיב ממש והכל אין ואפס והוא לבדו הוא ממש רק ההמשכה ח"ס במדות אלו הוא ע"י שערות לבד, אבל בשני לחיים שהם אור פני מלך חיים הוא תיקון ואמת כי בהם נמשך ומתגלה הארת עצמיות ח"ס ממש, וענין התגלות החכמה בפנים הוא עד"מ שאמרו רז"ל צהבו פניו של רבי אבוהו ע"י שמצא תוספתא חדתא (וכ"ה בנדרים דמ"ט ב' גבי רבי יהודה חכמת אדם תאיר פניו ולכן הי' פניו צהובין) הרי ע"י השכלת שכל חדש נמשך הארת פנים שניכר הארה בהפנים ממש, והרי המשכה והארה זו מהחכמה בפנים אינו כענין המשכה שבבחי' שערות שהוא רק מותרי מוחין מה שאינו נוגע לעצמיות החכמה משא"כ הארת הפנים באה דוקא מחמת עצמיות החכמה ע"י שמשכיל שכל חדש כו', ועד"מ זה יובן שזהו ענין באור פני מלך חיים שהיא התארה הנמשכת מחכמה סתימאה שלא בבחי' שערות כו' ולכן נק' תיקון זה ואמת (ובזה מתורץ מה שיש להקשות דהא תיקון ג' ג"כ פנוי משערות וא"כ מדוע דייקא תיקון השביעי נק' ואמת אלא לפי שתיקון השביעי שהוא פנוי משערות וגם בו נמשך ומתגלה הארת ח"ס ממש כמשל שצהבו פניו מחמת השכל החדש הרי שחכמת אדם תאיר פניו דייקא ע"כ נק' תיקון זה ואמת והו' ענין תרין תפוחין דכתיב כתפוח בעצי היער דפי' הרח"ו ז"ל הובא בספר גשמת דוד על שיר השירים, דעצי היער הם שערות דדיקנא, והתפוח הוא תיקון הו' ובו מתגלים הארה כל ז' תיקונין דגלגלתא, הרי תפוח בעצי היער, ע"כ, והיינו כי שערות הדיקנא הם לגבי ח"ס עצמו כמו השערות באדם שהם בחי' צומח לבד שבמדבר, ולכן נק' עצי היער בחי' צומח, ואמנם תיקון הו' נק' תפוח שיש בו טעם וריח וכך בתיקון הו' מתגלה הארת ח"ס ממש

עד"ה השומר אמת וזהו ראש דברך וכו' ע' שימני כחותם וענין חותם דר"ה ויוכ"פ.

זרע אמת ח"א צ"ו ב' ק"י א' ח"ב פ"ט ב' ח"ג י"ד ב' ע"ג ב' וע"ש (שורק רז א' ח"א רלט ב') רצח ב'.

וזהו ענין טוב טעם כו', וזהו • ענין תפארת שיבה שהוא בחי' הדרת פנים כמ"ש במ"א בד"ה בכ"ה בכסלו וע"ש בפ"י עטרת תפארת שיבה שהוא בחי' כובע ישועה מקור הדרת פנים וכ"ז בדרך צדקה תמצא שהיא ממשיך בחי' עטרת תפארת וכנו' בזהר ח"ג מ"ב וע"ש דל"ו סע"א וע' באגה"ק סד"ה וילבש צדקה כו'. והנה בס' קול ברמה פי' ענין ואמת לפי שאינו משתנה כלל וכבר נודע שכל אמת תליא בעתיקא עכ"ל, פי' ע"ד מוצא מים אשר לא יכזבו מימיו. הרי כזוב שהוא היפוך האמת נופל על הפסק השפע וכמו המים המכזבים במסכת פרה פ"ח, וזהו שאומרה השוגמית לאלישע אל תכזב בשפתחך שימשיך נשמת בנה מעלמא דזכורא שיש קיום להמשכתו כו' משא"כ מאן דאתא מסטרא דנוקבא כו' כמבואר בזהר ר"פ בשלח דמ"ד ע"ב. ולכן נק' ע"ק אמת, כי למטה בו"א יש ימינא ושמאלא לכן לפעמי' מדת הדין מונע השפע כו' משא"כ בע"ק דלית שמאלא בהאי עתיקא. ע"כ אין שום הפסק להשפעתו. וע"ז ארז"ל כל מקום שנאמר לי אין לו הפסק לעולם וכמ"ש במ"א בענין וארשתוך לי לעולם כו' וזהו אהבת עולם אהבתנו כו'. גם פי' שאינו משתנה לעולם היינו כמ"ש אני ה' לא שניתי, וקרוב לזה פי' הרמב"ם וז"ל הוא שהנביא אומר וה' אלקים אמת כו' כלומר אין שם מצוי אמת מלבדו כמותו, שכל הנמצאים צריכים לו והוא ברוך הוא א"צ להם כו' לפיכך אין אמיתתו כאמתת אחד מהם עכ"ל, ומזה יובן עוד כמה שנת"ל דפי' אמת היינו שהוא כמו שהוא לבדו דלאו מכל אילין מדות איהו כלל ואין שייך לומר שם רחום וחנון כו', אין הכוונה שמבחינת אמת לא נמשך ח"ו הפעולות והטובות הנמשכות ממדות רחום וחנון, לפי דכולא קמיה כלא חשיב, דחלילה לחשוב כן, וכמבואר בזהר שם דקל"א א' ודקל"ג ב' שע"ז דייקא נאמר באור פני מלך חיים, שמבחי' זו נמשך חיים וברכה וחדוה לעולם וכל טיבו לא פסק כו' והוא ענין בחי' המשכת שיע' נהורין ע"ד וישע ה' אל הבל כו' ואהי' שעשועים כו' ושעשוע בני אדם כו', גם בהרמב"ם כ' וכל הנמצאים לא נמצאו אלא מאמתת המצאו מבחי' אמת, רק המכוון שהשפעת אור פני מלך אינו ע"ד ההשפעה הנמשכת מבחי' מדות רחום וחנון שההשפעה הבאה ע"י המדות היא עד"מ בחי' התפעלות ע"ד נכמרו רחמיו לפי ששייך בחי' עולם ויש כו' ודלא כמ"ש בספרי הפלסופי שאין שייך כלל מדות למעלה, כי הגם שהוא ית' בעצמותו ומהותו לאו מכל אילין מדות איהו כלל מ"מ ע"י צמצומי' רבים נאצלו ונתהוו בחי' מדות והמשכותם הוא רק בבחי' שערות כו' הגם שבאמת המדות עליונות אפי' מדות דאצילות גבהו דרכיהן למעלה מעלה מסוג ומהות המדות שבנבראים והן למעלה מהשכל והשגת הנבראים דאיהו וגרמוהי חד דהיינו מדותיו של

וזהו . . צדקה כו' : נכתב בצד ימין של העמוד ולא נסמן מקומו בפנים ולכאוי שייך כאן.
 דלית שמאלא בהאי עתיקא : נסמן לעיל ע' איתשלג.
 כל מקום שנאמר לי : ראה ספרי בהעלתך יא, טו.
 פי' הרמב"ם : הלכות יסודי התורה פ"א, ה"ז. ה"ג.

הקב"ה עם מהותו ועצמותו המרומם לבדו הם חד ממש, וא"כ המדות עליונות ג"כ אינן בבחי' התפעלות כמ"ש לא שנית, ועיין מ"ש בפ' יתרו בד"ה זכור את יום השבת, וז"ש אברהם על מדתו מדת החסד המאיר בגשמתו שהיתה מרכבה עליונה ואנכי עפר ואפר שלגבי חסד דאצי' אין לזה דמיון כלל אלא בערך מהות האפר שנשאר משריפת העץ לגבי העץ עצמו כשהי' נחמד למראה וטוב למאכל ויותר מזה אין ערוך כו' וכמ"ש כ"ז בחניא ח"ב פ"ט ובאגה"ק ד"ה להבין משל ומליצה, וכ"ש וק"ו י"ג מדה"ר שהן לפני האצי' ולמעלה מהחכמה דאצי' כו' שגבהו דרכיהן למעלה גם מחכמה דאצי' אך אעפ"כ לגבי בחי' חכמה סתימאה קדש מלה בגרמיה, נקראי' בשם מדות רחום וחנון כו' שההשפעה הבאה מהן אינה ערוך לבחי' ההשפעה הנמשכת מבחי' שלמעלה מהצמצומי' הוא בחי' לא שניתי ממש שאין שום שינוי והתפעלות כו' ולא מכל אילין מדות איהו כלל, אפילו ממדות עליונות וכולא קמי' כלא חשיביה, אין ואפס ממש, עד שאין שייך כלל אפילו מדות עליונות אלו, אלא דאורבה לכן הוא מקור הטוב למעלה מבחי' מדה וגבול ואפילו מי"ג מדה"ר שהגם שלגבי אבי"ע הן נקראי' בלי גבול אעפ"כ אצלו ית' נקראים בשם מדות ומכילין, וזהו ענין באור פני מלך חיים, רק שא"א להעולמות לקבל ההמשכה כ"א שיומשך ע"י בחי' מדות ונק' י"ג מכילין דרחמי, ומקורן ושרשן הוא בחי' הטוב כי לא כלו רחמיך, וזהו ענין ישוב ירחמנו תיקון השביעי, והיינו בחי' אמת, בחי' מוצא מים אשר לא יזבו מימיה, וכדכתי' אותי עזבו מקור מים חיים, וזהו ג"כ ענין חסד של אמת וכמ"ש באדרא שם חסד דקשוט, חסד ואמת נפגשו ע' ש"ר פ"ה, והיינו לפי כי תיקון ואמת מאיר בכל הי"ג ת"ד כתפוח בעצי היער עד שלכך החסד נק' ג"כ חסד של אמת ממש, והיינו ג"כ כי החסד הוא להיות גילוי אמת ה' לעולם היינו שגם בהעולם יהי' גלוי בחי' אמת כמו שהוא קמי' ית' שלמעלה היש ולמטה אין דכולא קמיה כלא חשיב, וזהו קרוב ה' לכל קוראיו אשר יקראוהו באמת, כי בחי' אמת היינו כמו שהוא לבדו הוא, אשר הוא למעלה מגדר ההשתלשלות ואצי' ועשייה שוין אצלו ית' א"כ הוא קרוב למטה כמו למעלה ממש, כמ"ש את השמים ואת הארץ אני מלא, משא"כ בשאר המדות שהן מקור השתלשלות העולמות, הרי מצד ההשתלשלות שייך מעלה ומטה ראש ורגל כו', וזהו קרוב ה' לכל קוראיו אשר יקראוהו באמת דייקא והיינו ע"ד כה' אלקינו בכל קראינו אליו וארז"ל

אמת מארץ ע"י השפלות כמו ואנכי עפר כו' כמו באמת קמי' כ"ח נמצא ע"י שמאמין איך באמת כ"ח ממשיך אמת, וזהו תצמח שיומשך ב"ג ת"ד כו', או כמו שזרע גרעין נצמח פרי כך ע"י אמת שלמטה ממישיכי' אמת העליון כו' ומזה אמת היינו שלא יתפעל לשום תאוות עה"ז דכלא חשיבי' רק ועמך לא חפצתי גם שיהי' קבוע בהעבודה ולא יהיו שינויים כו'.

אליו ולא למדותיו כו' וז"ש רב המנונא סבא לבעל החוטם אני מתפלל הוא בחי מקור אור פני מלך כו' כי החוטם הוא בין תרין תפוחין כו', ובוהר הרקיע בס' הספרא דצניעותא לאחד מתלמידי הארז"ל פ"ב פי' דאשר יקראהו באמת היינו בחדש תשרי בעשיית שאז מאיר תיקון ואמת כי הוא תיקון השביעי וע"כ מאיר בחדש השביעי, ואז קרוב ה' לכל קוראיו אפילו ליחיד וכמארז"ל ויחיד אימתי כו' ע"ש. והנה שם בתיקון הו' שם דייקא שייך לקרות ואמת, כי חכמה כתימאה עצמה היא נעלמת ולא שכיח ולא אתפתח ועיקר בחי' אמת היינו כשמשגיג החכמה ויודע שכן הוא משא"כ כשהיא עדיין בבחי' העלם ועין לא ראתה הרי אין ידוע האמת, ולכן בתרין תפוחין דבהם הוא התגלות הארת ח"ס נק' ואמת, וזהו ענין חותמו של הקב"ה אמת שנק' האמת חותמו של הקב"ה, והיינו לפי שהגלוי הוא בבחי' הארת פנים ונק' אור פני מלך אשר הוא בחי' עשייה לגבי עצמיות ח"ס כמשל מה שצהבו פניו של רבי אבהו מהשכלת תוספתא חדתא, הרי הארת פנים הוא בחי' עשייה לגבי עצם ההשכלה, ולכן נק' חותם, ומ"מ כיון שהארה זו נמשך מעצמיות החכמה שע"ז נמשך אור פני מלך, לכך נק' חותם כמו שהחותם אע"פ שהוא בחי' עשייה הרי הוא קיום על כל דבר כו' שכל מה שיחתום ע"ז לא ישונה עוד כו', וזהו ענין וחתמנו בספר חיים כי באור פני מלך חיים כו' (ועמ"ש במ"א ע"פ שימני כחותם כו').

והנה כתי' תתן אמת ליעקב פי' יעקב הוא ז"א ושם הוא עיקר בחי' אמת אף שהאמת הוא למעלה בעתיקא ואדרבה שם מקור האמת כנ"ל אך אינו בגלוי עדיין לנאצלים אבל כשנמשך ביעקב שם הוא נודע בעולם האצי' (וגם מקור להתגלות בבי"ע ע"י המל' כדלקמן), והענין כי הארת פנים דא"א נמשך לז"א שבאסתכלות דז"א בפני א"א מקבל ק"ג ור"כ נהורין ש"ע נהורין כו' (ע' באדרא קל"א א' מתרי תפוחין כו' נהירין אנפוי דז"א וכ"ה דקל"ג ב' ודקל"ו ב' נהירין אנפוהי דע"י באנפוהי דז"א וע' דקל"ה סע"ב אתפשטו אנפוי ואריכין כו' בגין דאשגח באנפוי דעתיקא דעתיקין כו' היינו שז"א נמשך לו תמיד ק"ג אורות מהש"ע נהורין דא"א וע"כ נק' זעיר לפי שנשאר אר"ך אורות מהש"ע נהורין שלא נמשכו בו אכן בגין דאשגח באנפוי דעתיקא אזי אתפשטו אנפוי ואריכין היינו אז משפיע לו א"א כל הש"ע נהורין, וע' בע"ח שער א"א ספט"ו דהיינו כשמסתכל במצחא דא"א כו' וע' באדר"ו רפ"ח ב') והוא הארת תיקון ואמת שהוא הארת פנים דא"א כנ"ל. ועוד יש דברים בגו והוא כי מז"א נמשך אח"כ ג"כ למל' הארת פנים שקיבל מא"א וע"ז כתיב עיניך יונים כמו היונים זכר ונקבה שמסתכלים זה על זה והוה עיקר תענוג

אליו ולא למדותיו : ספרי הובא בפרדס שער הכוונה פ"ב. ובספר המאמרים תקס"ז ע' רמו בשם הספרא. וראה בחי' ואתחנן ה' ז. עקב יא. ג. סידור שער הק"ש טוה. ב. ספר המאמרים תקס"ו ע' כא.
לבעל החוטם אני מתפלל : זהר נשא קל. ב.
ויחיד אימתי : ראש השנה ית. א.

שלהם וכך המל' מקבלת מהארץ פנים דו"א שמאיר בו הארץ פנים דא"א להיות גלוי זה גם במל' שהיא מקור דבי"ע כו' (וזהו ענין יאר ה' פניו אילך כדפי' באדרא קל"ג ב' וע' בזהר ואתחנן דרס"א א' גבי פנים בפנים דבר ה' עמכם ופי' הרמ"ז שהפנים דא"א נתלבשו בפנים דו"א לדבר עם ישראל כו' ובמק"מ פי' ו"א נתלבש במל' כו' והכל א' דעכ"פ הוא הארץ פנים דא"א שנמשך למטה ע"י זו"נ כו' וזהו יאר ה' פניו אילך כו'), ושם במל' הוא עיקר החותם וזהו שבנעילה דיוהכ"פ אומרים וחתמנו בספר החיים כו' כי מלכות דאצי' היא מקור הנבראים ועלייתה בנעילה הוא למעלה עד דיקנא דא"א ומבחי' תיקון ואמת מקבלת הארץ פנים ונק' חותם כנ"ל שזהו ענין חתמו של הקב"ה אמת, שהוא קיום כל דבר הגם שהחותם נחשב בחי' עשייה אצל עצמותו מ"מ לא ישונה כשחותם נאום אברהם עד"מ, וכך הוא הנמשל למעלה וכנ"ל (ועיין בפע"ח שער תפלת ר"ה פרק ד' בברכת אבות וז"ל כי יש לה עתה אור כל הש"ע רבוי נהודין שבפנים דא"א כנודע ועתה הזיא אין לו רק ק"נ רבוא באנפוי נמצא כי עתה גדול אור המלכות מן הזיא כו' והטבא ג"כ בקצרה בע"ח שער א"א ספט"ו וע' בסידור האריו"ל גבי יוהכ"פ שכ' צ"ע אם הכוונות דיוהכ"פ שוין לר"ה וע' בפע"ח שער יוהכ"פ פ"ה ולכן היא כו' ע"ש).

ומעתה יובן ענין ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם כי משה הוא שושבינא דמלכא שמגהיג המשכת אור א"ס, והמשיך הארה מבחי' מוצאיהם שהוא מקור נשמות ישראל מלשון מוצא מים, כי הנה הנשמות עצמן עלו במחשבה, אבל מקורן הוא בעצמות א"ס בעל המחשבה בעל הרצון, ומשם המשיך הארה והמשכה מלמעלה למטה כדי להיות למסעיהם שיהי' עי"ז בחי' עלייתם מלמטה למעלה בבחי' אתכפיא ואתהפכא כו' בכל מאדך שגם היצה"ר ישוב לאהבת ה' ואז האהבה בלי גבול כו' והכח לזה ע"י שהמשיך תחלה מבחי' מוצאיהם כו' וכמ"ש אנכי תרגלתי לאפרים קחם על זרועותי שכשהאב רוצה לעלות בנו הקטן משפיל א"ע תחלה אליו ואז מגביהו על זרועותיו כו' (ועמ"ש ע"פ כי תקנה עבד עברי ג"כ מענין זה איך שמרבע"ה משפיע הדעת בנשי' ע"י שממשיך להן ממקורן ושרשן מבחי' בעבר הנהר כו' וזהו ענין מוצאיהם היינו בחי' בעבר הנהר ישבו אבותיכם כו' ע"ש והדעת שרשו מתיקון ואמת. והנה לעיל נתבאר דענין ויכתוב משה, היינו המשכת חותמו של הקב"ה אמת, והכל א' כי שרש ומקור נשי' שהוא בחי' מוצאיהם היינו בחינת אמת וכמ"ש תתן אמת ליעקב כי כח היחוד דו"ג שמשם המשכת והולדת נשי' נמשך ע"י הסתכלות בא"א כו' ומשם שרש המשכת זרע אמת וזהו ואנכי איש חלק וע' במב"ש שבע"י אין שערות כו' כי השערות רק מבידורי זמ"ל כו' וע' בזהר שלח קס"ג ב' פי' תתן אמת ליעקב כלל דבר ונוק' כחדא כו' ומשם יובן ג"כ מ"ש בזהר ח"ב נ"ז ב' פ"ט א' צ' סע"א בענין תתן אמת ליעקב וע' עוד בזהר ח"א צ"ו א' ח"ג י"ב ב' ע"ג ב' קליא ב'.

קל"ד א' רצ"ז א' רס"ז א', וכמ"ש ג"כ עוד בזהר ע"פ ואנכי נטעתוך שורק
 כלה זרע אמת בחלק א' צ"ו ב' ק"י א' רל"ט ב' ח"ב פ"ט ב' ח"ג י"ד ב' ע"ג
 ב' ר"ז א' רצ"ח ב' ובוהר ר"פ ויקרא ע"פ ונתתם לי אות אמת (אמת ניתן

וע' בזהר ח"ב קס"ח ב' ע"פ ובטובו חיינו כו' טוב איהו כד כליל כולא
 בגויה ולא אתפשט לנחתא לתתא חסד כד נחתא לתתא, ובמק"מ שם ב' הפע"ח
 דטוב הוא אור הגנוז, ובהרמ"ז ר"פ בהעלותך דאור הגנוז הוא פנימי אבא
 כו' ע"ש, ועד"ז יובן גם כאן בענין הטוב כי לא כלו רחמיך דהטוב הוא אור
 הגנוז מה שלמעלה מי"ג מדה"ר והוא מקור להן ולכן ע"י טובו הגדול נמשך
 כי לא כלו רחמיך כו', ע' מענין שיתאדמו פני התוקע במק"מ ר"פ בהעלותך.

הרמב"ם כ' שאין שייך כלל רחמי' וחסד רק ע"ש הפעולות ובאמת שייך
 רק שאינו כרחמי' וחסד שלנו כענין ואנכי עפר כו' ואינם התפעלות, ומ"מ
 הם מקור למדו' שלנו ע"ד מתיקות המזל לגבי התפוח, ואפילו יג"מ הן מקור
 דמקור כו' כמו גבוה מעל גבוה שומר, וא"כ לגבי עצמותו אין שייך לומר
 מדו' אלו כמו שאין שייך התפעלו' אף שבאמת אינן התפעלו' מ"מ כיון שהם
 מקור דמקור כו' וכמו גבי שכל וחכמה כו' ע' ת"א וירא ולכן נאצלו המדו'
 רק ע"י שעריו, משא"כ מח"ס עצמה באי' הטובו' שלא דרך התפעלו' המדו' כו'.

רק הכוונה שההשפעה הנמשכת מבחי' אמת אינו ע"ד ההשפעה הנמשכת

ואעפ"י שנק' בשם מדות ממש חג"ת כו' שהן מקור ושרש למדות שבאדם
 אך שהוא עד"מ ממה שארז"ל ונ"א וירא עד רב ביניהם ודילוג עם ותכונתו.

שארז"ל ת"א וירא עד רב ביניהם ודילוג עם ותכונתו: כנראה הכוונה בזה
 להמציא שיעתיק כאן מתיבת שארז"ל בתורה אור וירא יג, ד בשורה המתחלת חכים
 עד התיבות רב ביניהם (בתורה אור) שם יד, א בשורה המתחלת ממש וידלוג מתיבת עם
 (שבתורה אור יד, א) בשורה המתחלת מדרגה עד תיבת ותכונתו שבשורה המתחלת שאין,
 לשלימות המאמר מועתק בזה [בדילוג כנ"ל] לשון התורה אור:
 שארז"ל אין לך כל עשב כו' וגבוה מעל גבוה כו', והרי התפוח הגשמי יש בו
 מתיקות וחיך אוכל יטעם האם נאמר שיש בכח הצומח אשר בארץ טעם ומתיקות ג"כ
 ופשיטא במזל שאינו מערך ומהות זה כלל, אלא הענין הוא שהמתיקות נמשך מחסד
 ומיררו מגבורה והרי הם ענינים רוחניים רק שבהשתלשלות וסדר ירידת המדרגות מדרגה
 אחר מדרגה נתגשמו עד שנמשך מבחי' חסד מתיקות כו', כמו שרואים כמה מיני עריבות
 ומתיקות ברוחניות כמו תענוג של דבר חכמה הוא ג"כ מתיקות וכן תענוג של יגיון שהוא
 מן הקול היוצא מן הלב בחי' המדות, ולכן בכמה ירידות והשתלשלות נעשה מתיקות
 גשמי ממש הגם שהפרש וההבדל רב ביניהם.

לכתוב שהמראה מקומות בזהר על כמה פסוקים שנזכרו בחיבור זה נלקח מספר בית אהרן שמראה על כל פסוק מקום שנזכר בזהר בדף פלוני עמוד פלוני כו' עיין עליו). והנה עפ"י יובן דענין המשכת מוצאייהם זהו ממש ענין חותמו של הקב"ה אמת וזהו ענין מוצא מים אשר לא יכזבו מימיו ועמ"ש בפ' בראשית ד"ה להבין ענין הברכות בענין ברכה דאשר יצר את האדם בצלמו פותח בברוך וחותם בברוך כו', ועמ"ש בפ' ויחי ע"פ ולשורקה כו', ועמ"ש בפ' מקץ בד"ה רני ושמחי בת מענין תתן אמת ליצקב כו' שה' יתן אמת ע"י סיוע מלמעלה כו' מימי קדם כו' והיינו כנ"ל ב' הפע"ח שלפעמי' מאיר במל'

מהמדות רחום וחנון וביאור הענין יובן בהקדים כי הגה הרמב"ם כ' בענין י"ג מדות רחום וחנון לא שהוא יתעלה יתפעל ויהמו ויחמיהו שהרי ההתפעלות אפילו המיית רחמים, הוא שינוי, אלא הענין שיבואו ממנו ית' הפעולות והטובות הבאות מבני אדם עד"מ ע"י המיית רחמים וחמלה וחגיגה כו' ולא ששייך מדות אלו למעלה כלל, וכמ"ש ג"ב ספ"א מה' יסודי התורה, הרי הוא אומר אני לא שניתי כו' ועוד מטעם שני הרחיקו הפלסופי' המדות למעלה מאחר שאין לך דבר שחוף ממנו וממך הכל וכולא קמיה כלא חשיב ממי יתפעל בשמחה או בכעס כמו שלא יתפעל האדם מן הזובב כו' והוכרחו להוציא הכתובים מפשוטן לומר שדברה תורה דרך משל, אמנם באמת ע"פ הקבלה האמיתית אינו כן והכתובים הם כפשוטן ממש כי אע"פ שהוא ית' בעצמותו לאו מכל אילין מדות איהו כלל מ"מ זהו ענין אצילת ע"ס שהן הן המדות כו' ואיהו וגרמוהי חד ואצילות הוא מענין ויאצל דגבי משה שלפי שמשא אמר מאין לי בשר שלא הי' יכול להשפיל א"ע כ"כ ע"כ נאצל ונמשך הפרשת הארה מרוחו של משה על הזקנים שהם במדרגה הפחותה ממנו ויוכלו לישא כו' כך עד"מ הוא ענין עולם האצילות שהוא ממוצע בין המאציל א"ס ב"ה לבי"ע, דהיינו שהע"ס הם בחי' חב"ד ומדות חו"ג ורחמים כו' שע"י התגלות הארת אור א"ס בהן נמשך לבי"ע וזהו אמת הוא דאפיקת עשר תיקונין לאנהגא בהון עלמין כו' ונמצא שיש ממש מציאות ומהות מדות רחום וחנון למעלה וגם מדת גבורה ושאר המדות ומקור האצ"י הן יג"מ שהם רחמים גדולים כו', ומה שהקשו שהרי המדות הוא התפעלות שזהו שינוי לק"מ, כי המדות דאצ"י גבהו דרכיהן למעלה מעלה אין קץ אפילו מסוג המדות שבמלאכים ונשמות העליונים וכמשנ"ת באגה"ק ד"ה להבין משל מליצה שזהו ענין שאמר אברהם ואנכי עפר ואפר שאמר זה על חסד המאיר בנשמתו שאין לו דמיון כלל לגבי מדת החסד דאצילות אלא בערך מהות האפר שנשאר משריפת העץ לגבי העץ עצמו כו' עד אין ערוך כו', וכ"ש וק"ו שאינן מערך וסוג המדות שבגוף האדם.

שהמראה מקומות בזהר : השוה אה"ת מסעי ע' אישעה.
 הרמב"ם כ' : ראה מורה נבוכים ח"א פניד.
 וכמאמר אליהו : תקוני זהר בהקדמה יו, א.

ש"ע נהורין וגדול אורה מז"א הנק' ישראל כו' והנה המשכה ואתעדל"ע זו דבחי' ויכתוב משה הוא נמשך עכשיו ע"י עסק התורה שהיא תורת אמת באור פניך גתת לנו תורת חיים וזהו כתבם על לוח לבך כו' והיינו כמ"ש חתום תורה בלמודי שפי' בלמודי להיות למודי ה' דהיינו שיהא לימוד הלכה זו מפני שהוא דבר ה' ועי"ז ממשיך חתום תורה חותמו של הקב"ה אמת, וזהו כתבם על לוח לבך דהיינו כענין ויכתוב משה דפי' המשכת חותמו של הקב"ה, ועי"ז נמשך הכח שיוכל להתעלות כו' וזהו מ"ש אח"כ ואלה מסעיהם למוצאיהם היינו איך שהוא ההעלאה בפועל והיינו ע"י כח ההמשכה שמקודם כו'.

וביאור הענין יובן בהקדים עוד בענין פי' המדות למעלה, כי הנה הרמב"ם כ' בענין י"ג מדות הרחמים לא שהוא יתעלה יתפעל ויהמו רחמיו שהרי ההתפעלות הוא שינוי, והרי הוא אומר אני ה' לא שניתי, אלא הענין שיבוא ממנו ית' הטובות והפעולות הבאות ונמשכות מהמיית רחמים וחמלה וחינה כו' ודברה תורה כלשון בני אדם וכמו שגו' מזה ג"כ בקצרה ספ"א מה' יסודי התורה, אמנם באמת ע"פ הקבלה האמיתית הכתובים הם כפשוטן וכאמר אליהו אתה הוא דאפיקת עשר תיקונין כו' לאנהגא בהון עלמין כו' וזהו ענין ע"ס דאצילות כי אצילות הוא מלשון ואצלתי מן הרוח דגבי משה ושמתי עליהם שהם במדרגה הפחותה ממנו ויוכלו לישא במשא העם מה שהוא השפלה בערך משה עצמו כמו שאמר מאין לי בשר שאינו לפי מדרגתו כו' וכך עד"מ ע"ס דאצילות הם ממוצעים בין בחי' המאציל איס ב"ה לבחי' הנבראים בי"ע, היינו שע"י התלבשות במדותיו ית' שבבחי' אצילות יומשך הנהגת וחיות עולמות הנבראים וזהו לאנהגא בהון עלמין כו' (וע' במ"ש בד"ה כי אברהם לא ידענו גבי פורים ובפ' וירא בד"ה פתח אליהו), אך המדות דאצי' הרי איהו וגרמוהי חד בהון וכמ"ש בתניא ח"ב פ"ט שמדותיו של הקב"ה עם מהותו ועצמותו המרומם לבדו הם חד ממש, והן למעלה מעלה אפילו מהכמה דבריא,ה, וכ"ש מחסד דבריא,ה וכמשנ"ת באגה"ק ד"ה להבין משל ומליצה בענין מה שאמר אברהם ואנכי עפר ואפר כו' ע"ש, והענין הוא שהתהוות המדות שבנפש ממדות העליונות היינו מע"ס דור"ג דעשיי' והם מע"ס דיצי' כו' עד ע"ס דאצילות, הוא עד"מ ממה שארז"ל (ב"ר פ"י) אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה המכה בו ואומר לו גדל, וא"כ המזל המגדל התפוחים מתוקים מוכרח להיות ששרשו מבחינת המתיקות שלמעלה, והיינו ששרשו מבחי' חסדים, והמזל המגדל חמוצים שרשו מבחי' גבורה, ועתה הנאמר שבהמזל יהי' מתיקות מעין המתיקות שבתפוח הגשמי, הרי אינו מערך זה כלל, אלא שהמתיקות שבהמזל הוא רוחני, וכמו עד"מ המתיקות שנמצא בשכל שכשישכיל האדם איזה השכלה חדשה ימצא בה תענוג ומתיקות ועריבות, וכן יש תענוג מתיקות ועריבות במדות כמו תענוג של ניגון שהוא מן הקול המעורר המדות חדות או מרירות כו' דהיינו מתיקות ועריבות שבמדות הנפש ואינו מערך המתיקות ועריבות גשמי שבתפוח, ועד"ז הוא ענין המתיקות

או החמיצות שבמזלות היינו ענינים רוחניים ושרשם מחו"ג כו' אלא שמ"מ בכמה ירידות והשתלשלות נעשה מתיקות גשמי ממש, וכך עד"מ זה הוא השתלשלות והתהוות הע"ס שבנפש שכל ומדות מע"ס העליונים דהנה בנפש הרחמנות הוא כשרואה את חבריו המדוכא ביסורין יהמו ויכמרו רחמיו דהיינו שתתפעל נפשו ויחם לבבו, ולא יתכן כלל בחי' התפעלות זאת במדת הרחמי' שלמעלה דאיהו וגרמוהי חד, שהרי זה שינוי ח"ו, וענין מהות הרחמי' דאצי' הוא למעלה מהשגתינו, רק לשכך האזן יש לומר כמו שאין מתיקות התפוח ממהות המתיקות שבמזל, כך יותר מזה אין ערוך למהות המדות שבנשמה לגבי ע"ס דעשיי' וע"ס דעשיי' לגבי ע"ס דיצירה כו' עד לגבי ע"ס דאצילות, ותדע עוד שהרי המדות שבנפש מהחסד שבלב לא יומשך שום התהוות שהוא אינו אלא גורם ההשפעה שיתן לעני כו' משא"כ למעלה במדותיו ית' החסד עצמו הוא המהוה כמ"ש עולם חסד יבנה ולכן שפיר שיך המדות ממש למעלה ואעפ"כ אינן התפעלות ושינוי ח"ו. אך מ"מ אע"פ שהמדות עליונות דאצי' אינן כלל מערך וסוג המדות דבי"ע מ"מ הן מקור ושרש להיות מהן התהוות מדות דבי"ע ע"י רבוי השתלשלות כו' וכמו עד"מ שהמול עם היות שאין בו מתיקות הגשמי אעפ"כ הוא מקור לזה כו' ואע"פ שיש השתלשלות מדרגו' אין קץ מהמדות דאצילות עד העשיי' מ"מ הן מקור דמקור כו', ולכן נאמר ע"ז כי מעולם המה שהם בגדר עלמין כו', אבל להיות התהוות מדות דאצילות מא"ס ב"ה הוא ע"י צמצומי' עצומים שלא כסדר ודרך השתלשלות מדות דעשיי' ממדות דאצילות עד שלגבי עצמותו ית' מדות דאצי' ומדות דעשיי' שניהן שוין, אף שהמרחק בין עשיי' לאצי' עצום ורב מאד מ"מ כיון שיש להן איזה יחס וערך כו' הרי אינן ערוך לגבי א"ס ב"ה וזהו ענין אנת הוא חד ולא בחושבן כו'. ומעתה יובן ענין פי' ואמת, שהוא מה שלמעלה מבחי' מדות וגם למעלה מיג"מ ורב חסד כו' ומ"מ הוא מקור הטוב והשפעת החיים רק שאין התשפעה ע"ד בחי' המדות כו', היינו שלא אפילו ממהות מדות העליונות, וע"ד שכ' הרמב"ם בפירוש המדות שנוכר בתורה שאין בהם כלל ממהות המדות שבאדם אלא רק שיבואו מהן הפעולות הנמשכי' מהמיית רחמים כו' כך עד"ז הוא בחי' ואמת לגבי המדות העליונות שעם היות שנתבאר שמדות העליונות אינן כלל וכלל מסוג המדות שלמטה וכ"ש יג"מ שהן למעלה מהאצילות, אעפ"כ לגבי אמתת אור א"ס ב"ה בעצמו לא שיך כלל גם מהות מדות היותר עליונו' אלא שיבוא ממנו הטובות והפעולות הנמשכי' ממדות העליונות כו' ביתר שאת ויתר עון, שלא ע"י בחי' מהות מדות כלל, וזהו בחי' ואמת, אלא שאעפ"כ כדי שיוכלו העולמות לקבל נמשך ומתלבש בהמדות וזהו הטוב כי לא כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך, דאיפכא הל"ל, אך שהוא ע"ד מ"ש בזהר תרומה דקס"ח ב' גבי ובטובו חיינו טוב איהו כד כליל כולא בגויה ולא אתפשט לנחתא לתתא חסד כד נחתא לתתא וע' בפרדס ערך טוב וע' בפע"ה ש"ט פי"ד דטוב הוא אור הגנוז וע' בהרמ"ז ר"פ בהעלותך שאור הגנוז הוא פנימיות יסוד אבא דכתיב ביה לפני לא יראו כו' ועד"ו יובן

כאן הדנה פ"י כי לא כלו רחמיך הן י"ג מדות הרחמים שלפני האצילות שהן רחמי' שבלי שיעור וגבול, והן בחי' המשכות שזוהו ענין י"ג ת"ד, ומקורן ושרשן הוא מבחי' הטוב הוא בחי' ח"ס שהיא בחי' סתימאה ולא אחפשט כו' קדש מלה בגרמיה שמשם נמשך י"ג ת"ד כנ"ל וכמ"ש במ"א שלהיות המשכת הרצון ותענוג בביטול היש הוא ע"י שמתכע הטוב להטיב, וגם י"ל דבחי' אור פני מלך זהו נק' הטוב וכמ"ש בזהר ע"ז דכל טיבו לא פטיק וע' באדרא דקל"ג סע"ב שע"ז נאמר ישוב ירחמנו שממנו מקור המשכת הרחמים למטה גם בז"א וע' מזה בזהר ויקרא די"ו ע"א ובהרמ"ז שם גם לפמ"ש בע"ח שער א"א פ"א בתיקון הו' מאיר יסוד דח"ס בבחי' א"פ והמקיף שלו חסד דח"ס וזהו שנק' הטוב, ועמ"ש ע"פ ואתחנן בפ"י ובטובו מחדש כו', והנה מיג"מ הרחמים דא"א נמשך ג"כ במדת הרחמים שבאצילות, וכנ"ל בענין תתן אמת ליעקב ועיין בזהר ס"פ תרומה דקע"ה ב' ובאגה"ק ע"פ וזרע צדקה שכר אמת, וזהו כי לא כלו רחמיך והמרחם ואזי ע"ז כי לא תמו חסדיך דאצילות שע"ז ג"כ הגבורות שהם כנגד מדת החסד דאצילות מתמתקים בחסדים ע"י קו האמצעי מדת הרחמים כו' שהוא קו המכריע ומטה כלפי חסד וכמ"ש באגה"ק ע"פ והי' מעשה הצדקה שלום כו' ועמ"ש במ"א ע"פ הוהר ר"פ ויקרא ע"פ ונתתם לי אות אמת, ואז לא תמו חסדיך כי החסד מצד עצמו הוא בלי גבול דאיהו וגרמוהי חד אלא שהגבלת החסד נמשך ע"י שיש כנגדו מדת הדין המעכב אכן ע"י המתקת הגבורות או נמשך כי לא תמו חסדיך כו' ועוד שע"ז מאירי' יג"מ דא"א בז"א ואזי הוא בבחי' כי לא תמו חסדיך כו'. והנה מכ"ז יש להבין ג"ש בזהר (ח"ג קל"ג ב') דחסד דעתיק הוא חסד דקשוט, שהוא כענין חסד של אמת, והיינו כי מלבד שהטעם משום שאין לו הפסק מוצא מים אשר לא יכזבו מימיו, עוד זאת כי בחי' תיקון ואמת מאיר בכל התיקונים ע"ד חסד ואמת נפגשו שהחסד הוא להיות גלוי אמת ה' לעולם, ומוה יובן ג"כ ענין חדש תשרי, דכתיב קראוהו בהיותו קרוב וארז"ל אלו עשי"ת ופ"י תלמיד הארז"ל בזהר הרקיע בפ"י הספרא דצניעותא פ"ב שהוא ע"ד מ"ש קרוב ה' לכל קוראיו אשר יקראוהו באמת, כי בחדש תשרי שהוא החדש השביעי מאיר תיקון השביעי מ"ג ת"ד שהוא תיקון ואמת כו' והיינו לפי שהוא בחינה שלמעלה מגדר כל ההשתלשלות א"כ הוא קרוב למטה כמו למעלה וכנודע מענין את השמים ואת הארץ אני מלא וזהו ע"ד בכל קראינו אליו, אליו דייקא ולא למדותיו כו', אך איך יקראוהו באמת היינו ע"י החשובה כמ"ש בזהר ויקרא די"ו ע"א בההוא זמנא דמתכשרן עוברין לתתא כו' מאן ישוב כו', והיינו כי עיקר החשובה היא להיות אליך ה' נפשי אשא ועמך לא חפצתי, וזהו בחי' אמת דכולא קמיה כלא השיב וע"כ למי יחפוץ זולתו ית' מאחר שאין עוד כו', וגם פ"י באמת שיהי' קבוע בעבודה ולא יהיו שינויים בין שעת התפלה לכל היום שזוהו כמ"ש שפת אמת תכון לעד כו', וגם זהו הטעם לענין הוידוים שאומרי' בעשי"ת שמשפילים א"ע עד לעפר אשמנו כו' כזבנו כו' עוינו כו' והיינו לפי שאז מאיר בחי' ואמת אשר בבחי' זו כולא

קמיה כלא ממש חשיביה, וגם שמים לא יזכו בעיניו כו' ולכן ע"י שמשפילים
א"ע לומר באמת אשמנו כו' כזבנו כו' עי"ז ממשיכים אור פני מלך זהו אמת
מארץ תצמח ארץ הוא בחי' שפלות וביטול ועי"ז נמשך צמיחת האמת בחי'
כתפוח בעצי היער כן דודי כו'. וגם הנה אין אמת אלא תורה זהו אשר
יקראוהו באמת ב' אמת היינו מלמטה למעלה ע"י תשובה אליך ה' נפשי אשא
ונק' באר מים חיים, שהוא בחי' אמת שלא יכזבו מימיו, ומלמעלה למטה ע"י
תורה בחי' מעין גנים ג"ן סדרי' דאורייתא שנמשכי' מבחי' מעין הנובע ממקור
מים חיים כו' וכמארו"ל הלואי ואת תורתי שמרו כו' המאור שבה כו' שהוא
ממקור מים חיים.

וירד הגבול. בפרדס שהמל' נק' גבול מצד קבלתה מחויב. י"ל היינו מקו
המדה שמשם שרש הגבול. אך א"כ איך יתפרש כאן ומח' כו' ים כנרת
דהוא ג"כ מל' כמ"ש המק"מ ס"פ שלח קע"ה ב'. וע' פרדס ערך כנור, ובסידור
בפי' בנבל וכנור. עוי"ל גבול י"ב גבולי אלכסון.

מ"ש הפר' מצד המאציל היא בלי גבול ע' בצדקת פרונון פרוות תשב כו'.

ענין חול גבול לים ירמי' ה' כ"ב. השם גבולך שלוי. וכל גבולך לאבני חפץ.
ואם ירחיב וכו' גבולך בפי' שופטים. כתף כתפו' האפור שמות כ"ח י"ב.
ובין כתפו' דברים ל"ג י"ב. בפי' גבולך לאבני וכו' פי' רבינו ל"ב ג"ה
שהתורה נמשכו בגבולי' וכו'.

גבול כענין תחום וחותם וחומה ולע"ל פרוות תשב כו' ועתידה איי
שתתפשט כו'.

בסידור גבי תוף וכנור מתיקו' דכנור וכנרת חסדי' י"ל אהבה בתענוגי' ותוף
וכנור ע"ד ירדן וכנרת.

בפי' עלי עשור שיהי' הכנור י' נימין זהו ומחה אכנרת, או י"ל ומחה אכנרת
כענין רוח צפוני' שהי' מעורר כנור דוד, וה"ג הגבול יורד מצפון
ומכה אכנרת והוא מזרחי' צפוני', ע"ש עוד בפי' עלי וכו' בכנור, חיצוניו' וכו'.

ח'צ פ"ט א' גידון ירדן. וירד הגבול כענין מיתקלא. ביחזקאל י"ג גבוליי
נגד י"ג מדה"ר. כנור סוף תיקון כ'. ברש"י פ' מסעי תפול לכם ע"ש
שנחלקה בגורל כמו הפיל פור וכו' נשמע שהגבוליי נמשכי מבחי' גבוה מאד
כנודע מענין הגורל.

כאן י"ל יותר גבול ענין י"ב גבוליי אלכסון דכך נז' ביחזקאל י"ב גבול
ל"יב שבטי' ומ"מ שרשן י"ל מ"ג מדה"ר שכן י"ב שבטי' ושבת לוי
ע' ויאכילך מן. וגם ענין חול גבול לים י"ל כן כי חול היינו י"ב בקר ע'
ביאור מי מנה. וי"ל עכשיו הי"ב גבוליי מבריאי' ולע"ל יהי' הגבוליי האלו
מ"ג ת"ד כמו בענין מדי חדש בחדשו.

בפרדס שער הנתיבו' פ"ג נתיב א' ולא שזפתו עין איה י"ל זהו מקדם לעין
ועמ"ש במ"א ע"פ עין לא ראהה.

ע' ברמ"ז ח"ד ד"ח ב' מענין עיני' הי"ח וה"ג דו"ר. ושם די"ב ב' כ' גבול
הוא מצד הנוק'. י"ב ג"א הג"ל.

ענין שנמשך מזה כח לעבודה יובן עפמ"ש בר"ה מחר חדרש ענין שבכל חדרש
מקבל כני"א מא' מי"ב בחי' הנ"ל י"ב צירופי' שבשם.

כתף כנרת. כנרת אהבה בתענוגי' לכן מא"י ארץ חלב ודבש אמנס תחלה
בחי' כתף אחורי' אתכפיא ושם צ"ל ומחה כנ"ל. ומחה על וכו' י"ל
קוצי דשערי המכה ומחלק הדעת דבין כתפין לחו"ג וע' פע"ח שער התפילין
פ"ח ארץ אשר וכו' עיני וכו' ע' באגה"ק וקדם לעין י"ל תמתי גבוה מיונתו.
עוד ע"ד הסבי עיניך וכו' ושררך כעדר וכו' תומ"צ גבוה יותר. עו"ל ומחה
אכתף ע"ד הנז' באז תשמח בתולה במחול ירח לא ידע וכו' אה"ר שלא ע"פ
הדעת כמי שהכוהו בכתפו וכו' עמ"ש גבי תשרק שצ"ל תחלה.

ע' ויאכילך מן : לקוטי תורה עקב יז. א.
ע' ביאור מי מנה : לקוטי תורה בלק סח. ג.
בר"ה מחר חזש : ספר המאמרים תקס"ו ע' מט.
ע' באגה"ק : ס"ד.
באז תשמח בתולה במחול : ספר המאמרים הקס"ה ע' ר"ט.
גבי תשרק : ראה ד"ה לה"ע תשרק באור התורה ס"דו.

מפתח הענינים

א

א'תשנה־ט (מעלתו על אברהם).
 א'תשסב־ג (כשמן הטוב וגו').
 א'תתלב (זקן אהרן).
 אוה: א'תתסג (אוה והוא — העלאה והמשכה).
 אומות העולם: א'תשכח־ל (אין ביכלתם לקבל מאור המקיף).
 אור: א'תשלב־ג (ממאמר יהי' אור טמח הקב"ה). א'תשלג־ד (אור שנברא ביום הראשון). א'תתקכו (בחי' שם. אין לו סוף).
 אור ישראל, אור חזור: א'תתצי־א (המשכה והעלאה, באצי' הם ביחוד משא"כ בבי"ע).
 אורות וכלים: א'תשפ־א (מהתעבות האור נעשה הכלי. בקיעת האור ע"י הזדככות הכלי). א'תתסג־ד (סיבת הכלים). א'תתסו (הכלים סיבה להאורות). א'תתקע (תורה ומצות. שרש הכלים קדמו להאורות).
 אותיות: א'תשיג (למע' מהשכל). א'התטז (קבועים בנפש). א'תתפא־ד (החקיקה והכתב).
 איש, אשה: א'תשלג (בחי' איש, שמחה לאיש).
 אכילה: א'תשכח (מקשר הנשמה עם הגוף). א'תשמה"ו (פעולת האכילה באדם). א'תשעא (מכרר דצ"ח). א'תתקמט ואילך (ענינה).
 אלקים (שם): א'תשיו (ע"ב צירופים הראשונים וממ"ח צירופים האחרונים). א'תתקנט"ט (בחי' מי גדול גו' בעיר אלקינו).
 אמת: א'תתקעג ואילך (תיקון השביעי. אין לו הפסק. חותם

אבות: א'תשר (אילן, מרכבה).
 אברהם: א'תשר"ה (איו"ע). א'תתקל (אמר לו ישמעאל וגו' והקב"ה השיבו כי ביצחק וגו').
 אדם: א'תשיו (כמראה אדם, לא אדם הוא). א'תשכ (אדם ומלאך). אדם ובהמה). א'תשמה"ו (אדם ובהמה). א'תשע (חיותו מדצ"ח). א'תשצג־ד (נשמתו מורכבת מד"י). א'תתקמח (אחור וקדם, חיותו מדצ"ח). א'תתקנ (בצלמנו כדמותנו). א'תתקני־א (כשחטא, כפרתו ע"י הקרבן, צריך שיקדיש את הבהמה תחלה).
 אדם קדמון: א'תתסג (יש בו כח לכלי).
 אד' (שם): א'תשצא (ועתה יגדל נא כח אד').
 אהבה: א'תשה (ואהבת — ב' פירושים). א'תשנו (אה"ע ואה"ר הדרך להגיע אליהם). א'תתקל"ח (ב' בחי' אהבת — אחותי ורעייתי). אהבה בכל לבבך נפשך ומאורך: א'תשפט (בכל נפשך — ממכ"ע בכל מארך — סוכ"ע). א'תתנט"ס (בכל מאורך). א'תתעא (בכל לבבך — בשני יצרך).
 אהבה ויראה: א'תתפט (אהבה — י' רצוא (מהריחוק), יראה — שוב (מהקירוב)).
 אהרן: א'תשרמ (נתקנא בקרבנות הנשאים). א'תשמו"ח (כנ"ל). א'תשנדי"ה (מדליק ז' גרות המנורה).

א'תתקפז

ג

הקב"ה). א'תתקפח (ההפרש בין אמת לשאר המדות).
 אספקלריא המאירה ואסש"מ: א'תשלא"ב (בחינתם ומדרגתם).
 אפר: א'תתעח (א' פר).
 אצילות: א'תתפא"ב (בחי' אותיות שבכתב). א'תתצב (עד החזה דו"א נק' עה"ח ומהחזה ולמטה נק' עה"ד).
 ארץ ישראל: א'תשע (רוב המצות שייכים בה). א'תשעה (כנ"ל). זבת חלב ודבש). א'תשפג"ד (כנ"ל). א'תת (שייכותה למצות מעשיות).
 אתכפיא ואתהפכא: א'תשעד (כד אתכפיא סט"א אסתלק יקרא דקוב"ה). א'תשפ"ב (כנ"ל).

גדול, גדולה: א'תתקכ"ו (במקום גדולתו שם אתה מוצא ענותנות).
 א'תתקנט"ס (גדול ה' גו' בעיר אלקינו).
 גוונים: א'תתכט (לבן ותכלת). א'תתלו (קלא אילן). א'תתמג (כנ"ל).
 גוף: א'תתסג (ולבוש).
 גלגלתא: א'תרצו (שאו את ראש גו' לגולגלתם).
 גלות: א'תתעא (פרה אדומה רומז לך גליות). א'תתקלו (בחי' שינה).
 גן עדן: א'תתע"א (לעבדה ולשמרה).
 גשמיות: א'תשעג (התהוותה ע"י העלם ההיכלות).

ב

ד

ביטול: א'תשטו (הנמשך ע"י הגילוי).
 א'תשכד"ה (מה שיותר בטל יותר קרוב).
 בינה: א'תשנו (ת"ת דאימא נעשה כתר לז"א). א'תתנא"ב (נק' הוא).
 א'תתנה (כנ"ל).
 בירור: א'תתצג (ע"י רו"ש).
 בעל תשובה: א'תתנח (בע"ת וצדיקים — ההפרש בהמשכתם).
 א'תתקנד (וצדיקים).
 בריאת העולם: א'תתכט (במדה"ד ובמדה"ר).
 ברכה, ברכות: א'תתקנ (ברכה הודאה). א'תתקסד"ה (ברכת המצות).
 א'תתקסט"ע (כנ"ל).
 ברכת כהנים: א'תשמב (המשכה מבחי' רב חסד). א'תשמג (שלום).
 א'תתכד"ה (ממשיכים מרב חסד).
 א'תתקעח (יאר ה' פניו אליך).
 בשר: א'תשמה"ו (נותנת כח באדם. לע"ה אסור לאכול בשר).

דבש: א'תשפד (גבורות ממותקות).
 דגלים: א'תשי (התכללות כמה שבטים).
 דוד: א'תשכח (זמירות קרית להו').
 דצח"ם (דומם צומח חי מדבר): א'תשדמ"ז (מעלתם זה על זה).
 א'תשע"א (מעלת דצ"ח). א'תשצג"ד (ההפרש בין דצ"ח למדבר).
 דור המדבר: א'תשמט"ג (מעלתם).
 דור הפלגה: א'תשי"א (חטאם, תיקונם ע"י שעבוד מצרים).
 דין: א'תתצד"ה (מיתוק הדינים בשרשון). א'תתצח (ע"י מוחין גדלות חסד דע"י) לא נמשך דינין. המתקת הדינים ע"י מס"ג או תשובה מעומקא דליבא (גבו' דע"י).
 דעת: א'תתקג (בחי' חוט השדרה).
 א'תתקה (בחי' נשמה). א'תתקה"ו (ד"ע וד"ת). א'תתקה"ט (ד"ע וד"ת).

מפתח הענינים

א'תתקפט

שרשו מהמות. מתחיל אחר עשרים שנה).

זרובכל : א'תשנד (ישראל נק' בגלות בכל זרובכל).

ה

חדשים, פרטי החדשים : א'תשזיט (ניסן אייר סיון).

הודש, ר"ה : א'תתצא"ב (הקרבן חטאת מחבר או"י ואו"ח).

זוט השדרה : א'תתקג (בחי' דעת).
חיות (בהמות) : א'תשז"ח (כחם רב, שרשם, למטה מבחי' אדם).

חיות הקודש : א'תשז"ט (והחיות נשאות את הכסא, שרשם, ביטולם).
א'תשז"ט (רצוא ושוב). א'תשמו (נשאות את הכסא).

חכמה : א'תשיג (התהוותה ע"י הצמצום). א'תשמח (שמן). א'תשנ"א (כנ"ל). א'תשנג (פעולתה בהמדות).
א'תתצב"ג (פעולת הביטול דאור אבא). א'תתקעא (חכמה דאצי' וחכמה סתימאה). א'תתקעד (תיקון השביעי בחי' אמת). א'תתקעז (כנ"ל).

חכמה ובינה : א'תשמח (ההפרש ביניהם). א'תתנח"ס. א'תתקמה"ו (זווג חיצוני, זווג דבינה, חכמה שבבינה ובינה שבחכמה).

חלב : א'תשעה (מגדיל הולד). א'תשפג (כנ"ל, מבחי' בינה).
חנוכה : א'תתגד"ה (גר חנוכה משמאל).

חסד, חו"ג : א'תתכד (חסד עולם ורב חסד). א'תתצה (גבו' מה שלמטה יותר מתעבה יותר, חסד אינו מתעבה). א'תתקעו (חסד ואמת). א'תתקפג (כנ"ל).

ה

הבל : א'תתקט (ו' הבלים).
הוא : א'תתנא"ב (בחי' בינה). א'תתנה (כנ"ל). א'תתגו"ח (חמשה הוא לטובה וה' לרעה). א'תתסג (העלאה).

היכל, היכלות : א'תשעב"ג (כולל הפרטים, מעלים על או"ס).
א'תשעז"פ (בחי' עגולים, התיווך ממה שכתוב בע"ח שהעזיגולים השראתם על היכלות).

הליכה : א'תשלז"ח (הליכה בקומה זקופה).

המשכה : א'תשד (ע"י התלבשות בהמדות).

השפעה : א'תשעז"ט (ע"י עגולים ויושר).

התכללות : א'תשט (ע"י נמשך אור עליון). א'תתב (דעולם התיקון ודעקודים).

ז

זהב : א'תתצה (מבחי' גבורות, דהפרש מנחושת).

זווג : א'תתסז (ז, גופני למעלה מזו, גשיקין). א'תתקט (גשיקין וגופני — ד"ע וד"ת). א'תתקמה"ו (גופני וגשיקין).

זכות : א'תרחצ (ומזל).
זכרי' : א'תשנדי"ה (נביאותו : ראיתי והנה מגורת זהב וגו').

ז"א ומלכות : א'תשלד (ד"ע וד"ת).
א'תתקעז"ח (ז"א מבחי' אמת וממנו נמשך למל').

זקיפה : א'תשלז"ח (זקיפת קומה).
זקן : א'תתקכב (שער הזקן קשין, ההפרש משער הראש). א'תתקעא"ב

יעקב: א'תתנבג (זיווג יעקב ולאה).
א'תתקנגד (התחיל בנדר). א'תתקעז
(תחן אמת ליעקב).
יש, יש ואין: א'תתקנטס (הבריאה
היא יש מאין).

ישראל: א'תתרו (לי ראש). א'תשכחל
(מקבלים מהמקיף משא"כ אוה"ע).
א'תשסדה (ישראל מאירים ע"י
העלאת הנרות למי שמאיר לכל
העולם). א'תתקכז (ממשיכים משמו
הגדול). א'תתקכחט (ע"י התורה
מתקשרין בהקב"ה). א'תתקלדה
(עלו במחשבה). א'תתקלהו (ישראל
מתקשרין בהקב"ה ע"י התורה).
א'תתקמוז (מפסיקין לימלך).

פ

כבוד: א'תתמ (מכה"כ).
כבשים: א'תתקכג (מחלוקת ב"ה
וב"ש).
כהנים, כהונה: א'תשסח (אינו נפסל
בשנים). א'תתמט (כהנים ולוים
ולמע' מהם). א'תתנה (בח"י אתה
ההפרש מלוים). א'תתס (ולוים).
א'תתסב (ולוים).
כתר: א'תשיגד (ב' פירושים לי
סובב ומקיף ולי שתיקה). א'תשטז
(נמשך בשבועות). א'תשפא (כשהגילוי
מכתר היא נק' בלי "אסתלק").
א'תשפז (מתגלה במל').

ל

לאה ורחל: א'תתנבג (זיווג (ישראל)
יעקב ולאה).
לבושים: א'תתסג (וגוף).
לוחות: א'תתפא (אותיות החקיקה).
לוים: א'תשלהז (נשיאת ראש דבני

חסיד: א'תתרו (חסידים הראשונים
היו שוהים ט' שעות בתפלתם).
חקיקה: א'תתפא (בחינתה. נק' בשם
חשך).

ט

טהור, טהירו: א'תתפא"ד (גליף
גליפו בטה"ע).

י

הוי' (שם): א'תשמ"א (הוי' יחתו
מריביו. ה"וי"ו דשם הוי'. הוי'
שלמע' מהשתלשלות). א'תתצ (בח"י
או"י). א'תתקי (אלקי האלקים).
א'תתקכוח (שמו הגדול ממנו
התהוות הנבראים).

יוהנן, ר' יוחנן בן זכאי: א'תתרו
(איני יודע באיזו דרך מוליכין אותי).
יום: א'תתמט (ע"י העלאה מיום
שעבר נמשך ההמשכה חדשה).
יום הכפורים: א'תתקסח (קורין
לתורה ששה). א'תתקעה (בנעילה —
וחתמינו).

יחוד: א'תתז (בהמשכה ובהעלאה).
יין: א'תתצט (המשומר בענביו
משי"ב).

ים: א'תתסא (ים ויבשה חיות
הברואים שבהם).

ימין, ימין ושמאל: א'תתסדה
(בשעת בריאת העולם לא הי'
שלימות לקו השמאל). א'תתסו"ז
(כנ"ל). א'תתעא (השפע דימין
ושמאל). א'תתפז (בח"י שמאל עושה
הכלי).

יסוד: א'תשסה"ו (יחום מאמו).
יסורים: א'תתצדה (ע"י מוחין
דגדלות א"צ ליסורים. ואם באו
יסורים יכול ע"י למתקן).

קהת ובני גרשון). א'תשסח (עבודתם — מכן כ"ה עד ג' שנה). א'תתלב (והעבירו תער על בשרם). א'תתנא (ועבד הלוי הוא). א'תתס (וכהנים). א'תתסבג (ועבד הלוי הוא. צ"ל בטלים לכהנים. טעות קרח). א'תתסה (ע"י גשם קו השמאל. הטעם שלא גשם ע"י יצחק). א'תתסדח (כנ"ל). לערניד לבוא: א'תשלב (הגילוי ע"י אספה"מ). א'תשלבג (השמחה דלע"ל). א'תשלד (יאמרן ב"פ זה). א'תשלוזח (ילכו בקומה זקופה). א'תתנח (הלויים יהיו כהנים).

מלכות: א'תתקסא (כל השפעה היא על ידה). א'תתקסו (רק היא יכולה להתגלות למטה).

מלאכים: א'תשצביג (אינם מורכבים). א'תתכג"ה (מיכאל וגבריאל). א'תתפח (מהם יוצאים גבו' קשות). א'תתצ (משרפים נמשך יניקה לנחשים). א'תתצא (שרפים עומדים ממעל לו). א'תתצה"ו (ענין גבריאל שנתלבש בבחי' נחשת למדוד המקדש). א'תתקמה"ו (אמרו קדוש לפני מ"ת א"א ימלוד). א'תתקסא (שרפים ואופנים).

מלאכים ונשמות: א'תשצד"ה (שרשם). א'תתטו"ו (דבור ומחשבה). א'תתקמה"ו (שרשן ובירורן). ממכ"ע. סוכ"ע: א'תתקס (אלה ומי). מגורה: א'תשמח"ט (ההעלאה — ע"י גבורות דא"א. ההפרש מקרבנות). א'תשנב (ז' הנרות — ז' מדות). א'תשנד (העלאת הנרות ע"י אהרן). א'תשסד (מול פני המגורה).

מסעות: א'תרצו (כוונתן). א'תתקסו"ו (להכניע הקליפות. עד מ"ת בלי הארון מ"ת עם הארץ). א'תתקנט

קהת ובני גרשון). א'תשסח (עבודתם — מכן כ"ה עד ג' שנה). א'תתלב (והעבירו תער על בשרם). א'תתנא (ועבד הלוי הוא). א'תתס (וכהנים). א'תתסבג (ועבד הלוי הוא. צ"ל בטלים לכהנים. טעות קרח). א'תתסה (ע"י גשם קו השמאל. הטעם שלא גשם ע"י יצחק). א'תתסדח (כנ"ל). לערניד לבוא: א'תשלב (הגילוי ע"י אספה"מ). א'תשלבג (השמחה דלע"ל). א'תשלד (יאמרן ב"פ זה). א'תשלוזח (ילכו בקומה זקופה). א'תתנח (הלויים יהיו כהנים).

מ

מ"ב (שם): א'תרצו (בלי גבול). א'תתקסו"ח (אין בו בחי' מל' ענין העליות).

סדר: א'תשא (ב' בחי').

מדות: א'תשו (ההמשכה מהם — ע"י ג' כלים פנימיים אמצעיים וחיצוניים). א'תשמ (בשביל השפעה). א'תתקעה"ו (יחס המדות למעלה). א'תתקעט"פא (יחס המדות למעלה עפ"י הרמב"ם וע"פ הקבלה).

מורה, מוחין: א'תתצ (ממוחין דקטנות נמשך גבו' קשות). א'תתצד"ה (ע"י מוחין דגדלות ממתיקין הדינים או דוחים את היסורים).

מוחין סתימאה: א'תתקעא"ד (בחי' קדש. שרש י"ג מדה"ר). א'תתקעו"ו (כנ"ל. יחס המדות אליו).

מזווה: א'תתט (בית שכולה ספרים חייב במזווה).

מזל: א'תרחצ (וזכות).

מחלוקת: א'תתמד (הלל ושמאי. קרח ועדתו).

- החיצונים עתה גילוי המקיף ע"י הפנימי). א'תתקו (מזון לבוש בית). - מרגלים: א'תשעה (היו מעלמא דאתכסיא לכן לא רצו ליכנס לא"י). א'תשפ"ו (כנ"ל). א'תת"א (כנ"ל). כוונת משה ששלחם לתור). א'תתכו (מרגלים דיהושע).
- מרירות: א'תשס"ב (ע"י נמשך רחמים. בתיקון חצות ובתפילה). מרכבה: א'תשו (י"ב בקר והים עליהם).
- משה: א'תשכב (אמר מאין לי בשר). א'תשלא (ראה באספה"מ דוקא). א'תשלא"ב (ונביאים). א'תשדמ (טענתו: שש מאות אלף רגלי וגו'). א'תשמט"נ (כנ"ל. תשובת הקב"ה). א'תשנא (בזכותו ירדו המן והשלון). א'תשפ"ו (רצה ליכנס לא"י). א'תשצא"ב (משה אין שלום בעירך). א'תתקע"פג (ויכתוב משה מוצאיהם למסעיהם).
- מתן תורה: א'תשטז (הקדמת נעשה לנשמע). א'תתלג"ד (הגילוי). א'תתסז (הקדמת נעשה לנשמע).
- מצרים: א'תשי (שעבוד מצרים). א'תשיז"ט (שייכות חדשים ניסן אייר סיון ליציאת מצרים). א'תשיו שייכותה לערלה). א'תשפ"ח (מעלת קיום מצות מעשיות (בא"י)). א'תתצז (מכות מצרים. ענין המטה שנהפך לתנין ומתנין למטה). א'תתקס (מיצר ים). א'תתקס"א (מיצר מי). מקיף ופנימי: א'תשכז"ח (במקיף כל מה שהוא במעלת המדריגות געלה יותר בפנימי כל הפנימי יותר רוחני יותר). א'תתלג (הגילויים הם מהפנימי). א'תתמב (מקיף דחה
- (הארט מ"ב מסעות בכל יום). א'תתקסא (כדי לבוא לארץ טובה צ"ל מ"ב מסעות). א'תתקסד (עד ירדן וגו'. ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם). א'תתקסו (מ"ב מסעות). א'תתקסט (ענין החגיה). א'תתקעא (כנ"ל).
- וצות: א'תשיב (נק' פירות). א'תשכג (העונג שבהם). א'תשלא (ע"י ממשיכים אספקלריא המאירה. נק' יום. צלם ודמות במצות). א'תשעד (ממשיכים גילוי שם הוי"). א'תשעז (מ"ע לברר הטוב מק"ג מל"ת לדחות הרע). א'תשפב"ג (כנ"ל. מזככים הכלים לגילוי אוא"ס). א'תשפג"ד (מ"ע ומל"ת — חלב ודבש. הביורור והויכוח שע"י). א'תשצ (ב' בחי' במצות). א'תתקד (בחי' כלים. צריכות כוונה או לא). א'תתקו מצות ותפילה — ההפרש בהמשכתם). א'תתקכא (מצות המלך. צוותא וחיבור). א'תתקסה (ע"י ממשיכים רצון העליון). א'תתקסט (העלאה והמשכה). א'תתקע (ג' בחי' בעשייתן. תורה ומצות).
- נביאים: א'תשלא"ב (ראו באש"א"מ — ההפרש ממה). נגעים: א'תתלא"א (כולו הפך לבן טהור). א'תתצב (כשיש רצוא בלי שוב). נדרים: א'תתקנא"ב (עליית המאכל ע"י השמאל. היתר נדרים ע"י חכם). א'תתקנ"ז (המשכתו והתירו). חש: א'תתפו (נחש נחושת שרשו מבחי' השרפים). א'תתפט (בקדושה). א'תתצב (עיקר התהוותו מהשתלשלות

מפתח הענינים

א'תתקצנ

ע

עגולים ויושר: א'תשעזח (עגולים
נפש יושר רוח. עגולים קודם ליושר).
ע"ע מקיף ופנימי.
עולם, עולמות: א'תשד (התהוותן ע"י
התלבשות במדות תחלה). א'תתקכט-ל
(כ' מיני הנהגות בעולם). א'תתקנטס-
(נברא מבחי' אין).
עולם הזה ועולם הבא: א'תתקכ
(העבודה בעוה"ז דוקא).
עולם שנה נפש: א'תשסט (מדריגתם).
עלמא דאתגליא, עלמא דאתכסיא:
א'תתסב (נשמות הנמשכים מהם).
עמל: א'תתקיב (לא הביט און ביעקב
ולא ראה עמל בישראל).
עמלק: א'תתקיא (קליפה נגד הדעת).
עין הדעת עין החיים: א'תתצבג
(רו"ש).
עקודים נקודים ברודים: א'תתב
(ההפרש בהתכללותם).
ערלה: א'תשיו (שייכותה למצרים).
עשרת הדברות: א'תרצד (על כל
דו"ד פרוחה נשמתו).
עתיק: א'תתקה (כחי' נשמתא
לנשמתא).

פ

פנים ואחור: א'תתקיא (בקדושה).
פרה אדומה: א'תתסטע (מאותיות
החקיקה. שייכותה ל"והי' לדי'
ראשים" — ד' גליות). א'תתעב
(שריפתה, בחי' תשובה מלמטלמ"ע).
א'תתעג (ונתן מים חיים אל כלי).
א'תתעד (ענינה). א'תתעה"ו (אפר
דפרה אדומה ותרומת הדשן —
ההפרש בבירור). א'תתעז ואילך
(ענינה).

הקליפות יונק מהשרפים). א'תתצג
(נחש הנחושת). א'תתצה"ט (כנ"ל).
נחשת: א'תתצה"ו (כחינתה).
נפש האלקית, נפש הבהמית:
א'תשצה"ו (הכח שיש בנפח"א
להתגבר על נפח"ב).
נפש הבהמית: א'תתיח (שרשה
מהאופנים).
נצוח: א'תתקסבג (ל' ניצחיות. מגיע
עד בחי' כי לא אדם).
נקודות, פרטי הנקודות: א'תשלב
(קמץ סגול).
נר: א'תשגב (ז"א — נר. תומ"צ נקי
נר).
נשמות, נשמות ישראל: א'תשא
(ירידתן למטה והעליה שעי"ז).
א'תשה"ו (המשכת האהבה).
א'תשיד"טו (בחי' כתר שבהם).
א'תשעא (עלייתה לאחרי בירור
נפח"ב). א'תשפט (לפני ירידתן
למטה — בחי' עומדים בירידתן
למטה — בחי' מהלכים). א'תתג
(שרשם). א'תתטז (יהיו קיימין אחר
שית אלפי שנים. ירידתן למטה
לאתהפך מבחי' לבוש לבחי' גוף).
א'תתיז"כ (פעולתם דווקא ע"י ירידתן
למטה).

ס

ספירת העומר: א'תרצט (המשכת
המוחין במדות. המשכת מוחין דאבא).
א'תשיח (עיקר הספירה בחודש
אייר). א'תשכבג (ימי יניקה).
א'תתקסא (מ"ט יום ההפרש ממ"ב
מסעות). א'תתקסה (כנ"ל. ממחרת
השבת).

פשע: א'תשנט.

א'תתעז (ק"ג). א'תתעט"ם (מקבלים חיותן מבחי' א"א. כריתתם ודחי' מבחי' «תרום»). א'תתקטב (מי ואלה בקליפות). א'תתקס"ו (ע"י ג"ך נמשך יניקה לג"ק).

קרבנות: א'תשמו (פעולתם). א'תתט (עולה זבח). א'תתי"ג (עולה ומנחה. זבח ונסכים). א'תתל (ספק קרבן). א'תתקכ"ה (ערבה לו יותר הקרבן שהקריבו בהר סיני מקרבן נח). א'תתקלא"ב (ריח ניחוח לה'). א'תתקלבי"ג (ההפרש בין קרבן נח לקרבן שהקריבו בה"ס). א'תתקלד"ט (קרבן תמיד וקרבן מוספין). א'תתקנ"א (כפרת האדם החוטא ע"י הקרבן).

קרח: א'תתלי"א (מחלקתו). א'תתלה"ח (כנ"ל). א'תתמא"ב (כנ"ל). א'תתמה (כנ"ל). א'תתמה (כנ"ל). א'תתמצא (הגודעים על הוי').

קריאת שמע: א'תשצו (הטעם שאומרים פעמיים בכל יום. כוונת ק"ש). א'תשצו (ק"ש צ"ל בתפילין). א'תשצט (פ' שני של ק"ש). א'תתא (כל הקורא ק"ש בלא תפילין וכו'). א'תתט (עולה זבח). א'תתיט (ההתפעלות צ"ל מלפני ק"ש). א'תתכז"ח (ביאור מאמר הינוקא חמינא בריחא דלבושייכו דלא קריתן ק"ש. ענין הריח בק"ש). א'תתכט (זמן ק"ש משיכיר בין תכלת ללבן). א'תתקנט (שמע שם ע'). א'תתקנט (פ' שמע מ"ב תיבין כנגד מ"ב מסעות). א'תתקטב (חיבור סוכ"ע וממכ"ע (מי ואלה). ע"י מ"ב מסעות — מ"ב תיבין דפ' ראשונה). א'תתקסו (פ' ראשונה שם מ"ב פ' שני שם ע"ב).

צ

צדיקים: א'תשלג (מעשיהן של צדיקים ומעשיהן של רשעים). א'תתנגח (צדיקים ובע"ת — ההפרש בהמשכתם). א'תתקנד (לאתבא צדקיא בתיובתא).

צו: א'תתקכ"א (ב' פירושים). ציצית: א'תתכב (תכלת). א'תתכה (חוטי לבן וחוטי תכלת). א'תתכט (מחבר גליא וסתיים דתורה). א'תתל (טלית שכולה תכלת חייבת בציצית). א'תתלא (וזכרתם את כל מצותי. ועשיתם את כל מצותי). א'תתלב"ג (טלית שכולה תכלת חייבת בציצית). א'תתלז (שליש גדיל בשלישים ענף). א'תתמ (ל"ב חוטי הציצית). א'תתמא (לבן ותכלת).

צרעה: א'תשצט (פעולתה בכניסת ישראל לא"י).

ק

קדוש, קדושה: א'תשסג (קדש וקדוש). א'תתקו (קדושתו למע' מקדושתכם). א'תתקמו (אתה קדוש ושמך קדוש. קדוש וברוך). קו, קו הסדה: א'תתצה (שרשו מגבו דע"י).

קוין, ג' קוין: א'תתקטג (ג' קוין שהעולם עומד).

קליפות: א'תשיו (יניקתם ממ"ח צירופים האחרונים דשם אלקים). א'תשיח (ב' בחי' בבירור הקליפות). א'תשיט (כנ"ל). א'תשפ"ב (כד אתכפי' סט"א אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין). א'תתעא"ב (נק' שם).

מפתח הענינים

א'תתקצה

שבת : א'תרצה (שבת שבתון). א'תרצו (ב' פירושים). א'תתיד'טו (השביטה בשבת. התענוג נתגלה אחרי שגמר מלאכתו). א'תתיט'כא (העבודה בימות החול והתענוג בשבת). א'תתכא'ב (דמעלי שבתא ושבתא דיומא. ענין המקושש עצים). א'תתקה'ו (ההמשכה שבתפלת שבת. זווג נשיקין וגופני דשבת). א'תתקח'יא (כנ"ל). א'תתקטו. (שבת וחול).

שינה : א'תתקכט (בשעת השינה נשאר רק כח המדמה).

שלום : א'תתקלה (ב' בחי' שלום). א'תתקלו כנ"ל.

שם. שמות : א'תתקכה'ו (אור).

שמן : א'תשמח (בחי' חכמה). א'תשנא (כנ"ל. ההפרש משמן דשלו).

א'תשסג'ד (שמן משחת קדש).

שמעון. רבי שמעון בר יוחאי : א'תתנה (מעלתו על חסידים הראשונים).

שערות : א'תשסב. א'תתלד (ההמשכה שע"י). א'תתמא (ארחות ה' וארחות עקלקלות). א'תתקכב (שער הראש והזקן).

שקדים : א'תשמא (מורה על הכהונה).

ת

תהו ותיקון : א'תשצד (תהו תקיפות תיקון רכות).

תולעים : א'תתעט (בחי' בקדושה).

תורה : א'תשיא (קדמה לעולם אלפיים שנה). א'תשיב'ג (ד"ת — דבר ה' קול מעל לרקיע). א'תשכב (בחי' לחם). א'תשכו (ניתנה בה' קולות). א'תשלו (יקרה היא מפנינים).

קריעת ים סוף : א'תתקסח (הים ראה וגו').

ך

ראש : א'תרצג (נשיאת ראש). א'תרצט (שאו שערים ראשיכם).

רחמים. י"ג מדה"ר : א'תתקכב (שרשם מגבו' דע"י). א'תתקעא'ג (שרשם ממו"ס). א'תתקפב'ג הטוב כי לא כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך).

ריח : א'תתקלא'ב (עולה עד המקור). רצוא ושוב : א'תתצא'ב (צ"ל התכללות רצו"ש). א'תתצג (הכירור צ"ל ע"י שניהם).

רצון : א'תרצג'ד (ב' בחי' רצון).

א'תרצה'ו (רצון עליון). א'תרצו (בטל רצונך). א'תשגו (פנימיות המדות. ב' בחי' רצון). א'תתקו (עושין רצונו של מקום).

רקיע : א'תשיג (פרסא).

רשעים : א'תתקמח (מקיף נע' פנימי).

ש

שבועות : א'תשיב (הטעם שקורין פ' במדבר לפני שבועות). א'תשטז (נמשך בחי' כתר). א'תשיט (גילוי הכתר). א'תשכב'ג (הקריבו שתי הלחם — בחי' דעת).

שכמו. שבטים : א'תשד (ענפים).

א'תשו (ע"י נמשך האהבה לנש"י.

י"ב שבטים). א'תשי (המשכתם והתכללותם). א'תשיב (על ידי התכללותם זכו להמשיך מ"ת ומצות בגשמיות). א'תתלו (לוי — חו"ג). א'תתקנב'ג (נק' מטות).

א'תתקד"ה (המשכת האור, ע"י הדעת. אינה ממנין המצות).
 א'תתקד"ו (דחול ודשבת). א'תתקו
 (בחי' בכל מאודך). א'תתקו (אינה
 במנין המצות). א'תתקח"יא (דחול
 ודשבת — ד"ת וד"צ). א'תתקיב
 (ותורה). א'תתקכ"א (כנגד קרבנות).
 א'תתקל"ב (נקי ריח). א'תתקנא
 (כנגד קרבנות, ולמע' מהן).
 תפילין: א'תשצו (הוקשה כל התורה
 לתפילין). א'תתנא"ב (ד' בתי
 תפילין).
 תקון חצות: א'תשס"א (צ"ל
 במרירות).
 תשובה: א'תתקפ"ד (ממשיכים אמת).
 עי"ע בעל תשובה.
 תרומת הדשן: א'תתעה"ו (מתקן קו
 השמאל, ההפרש מאפר דפרה
 אדומה).

א'תתכט (לבוש למצות). א'תתסה"ו
 (ע"י נמשך אור הבבצ"ג). א'תתטה"ו
 (ע"י נשלם קו השמאל). א'תתעג
 (וההמשכה שע"י תומ"צ ותשובה.
 אותיות החקיקה). א'תתפב (בחי'
 תושב"כ). א'תתפג (חקת התורה).
 א'תתקיב"ג (ותפילה). א'תתקכ"ח
 (מקשר הקב"ה עם ישראל. ויתר
 הקב"ה על זכו' ולא ויתר על ביטול
 תורה). א'תתקלו (בחי' חכמה. לא
 ויתר על ביטול תורה). א'תתקסג
 (לבוש לאוא"ס). א'תתקע"א (ומצות).
 תמים: א'תתמב"ט (ת"ם י"ם. תום).
 תענוג: א'תתיד (בגמר העשי' דווקא).
 תפילה: א'תשלו (אין עומדין להתפלל
 אלא מתוך כובד ראש). א'תתטו
 (תפלת החול הכנה לשבת). א'תתכ"א
 (התפילה דימות החול). א'תתסא (כנגד
 קרבנות). א'תתקג (חוט השדרה).

מפתח כללי

ל(ששת כרכי) אור התורה במדבר

תורה

במדבר

דיח	כרך	ד'	דיח	כרך	ד'
וידבר במדב"ס	א	א	במדבר סיני באהל מועד	ה	א'תקנב
וידבר . . שאו . . לגגולתם	א	ד	במדב"ס למשפחותם	ה	א'תקנא
וידבר . . שאו . . למשפחותם	א	ה	[שאו את ראש	א	ג]
קיצור הענין	א	ט	שאו . . אשר יעמדו אתכם	א	כט
קיצור מד"ה במדבר סיני	ד	א'תכא	במספר שמות	ה	א'תקנד
[הגהות . . במדב"ס באוה"מ]	ו	א'תשא	איש על דגלו	א	לד
תורה במדבר	א	יד		א	לה
לד"ה במדבר סיני	א	פז	ונסע אוהל מועד	א	לז
שיך לתורה במדב"ס הנ"ל	א	ה	ולא יבואו לראות כבלע	א	נד
	א	א		א	נה
	א	א		א	נו

דרושים לחג השבועות

והי' אמונת עתיך	א	סו	קשרו להם שני כתרים	א	קע
הנה כתיב כי לא מחשבותי	א	עט	חביבין ישראל	א	קעא
מחשבותיכם	א	צה	ענין חמשה קנינים	א	קעד
חוברות אשה אל אחותה	א	קב	חמשה קנינים	א	קעז
ביאורי על תורה הנ"ל	א	קד	להבין המשנה . . חמשה קנינים	א	קפא
כמראה הקשת	א	קז	וידבר . . לאמר	ה	א'תקנט
תורת ד' תמימה	א	קט	ויהי קול מעל לרקיע	ד	א'תכח
יהי כבוד ד' לעולם	א	קלא	[ביאור]	ו	א'תשכז
ואהי' אצלו אמן	ה	א'תקסא	ענין ספירה	ד	א'תל
בשעה שהקדימו	ו	א'תשל	ועשית חג שבועות	ה	א'תקס
להבין שרשי הדברים	א	א	ענין מקרא ומשנה ותלמוד	ה	א'תקסב
ד"ה בשעה שהקדימו	א	א	ענין מנחה חדשה	ה	א'תקע
	א	א	להבין מה ששבעו' יום א'	ה	א'תקעג
	ה	א	בבוכ . . דברי חכמים כדרבנות	ה	א'תקעד
	ה	א'תקסב	מארו"ל בפסח על התבואה	ו	א'תשד
	ו	א'תשיב	שבעה שבועות תספר לך	ו	א'תשכ

א'תתקצו

א'תתקצח

מפתח כללי

נשא

די"ה	כרך	ד'	די"ה	כרך	ד'
וידבר . . . נשא . . . בני גרשון	א	רמא	דבר . . . כי יפליא לגדור גדר	א	רסג
נשא את ראש בני גרשון	א	רכה	כה תברכו	א	רסד
[הגהות . . . לק"ת]	ד	א'תלה	לבאר הדברים	א	ער
נשא	א	רלח		א	רעו
ביאור לפי נשא	ה	א'תקעה	כה תברכו	ד	א'תנא
גרשון הי' בכור	ו	א'תשלה	[עוי"ל ענין וישם לך שלום]	ד	א'תלה
איש איש כי תשטה אשתו	א	רנא	ושמו את שמי	ו	א'תשמב
והביא כו' לא יצוק עלי' שמן	ד	א'תלו	להבין ענין ברכת כהנים	א	רעז
ולקח הכהן מים קדושים	א	רנח	גשיא אחד ליום	ד	א'תמט
והשקה את	א	רסא	ביום השני הקריב	ו	א'תשמ
ואם לא נטמאה ונקתה ונזרעה	א	רסב		א	רעט
	א	רסב		ה	א'תקעו
				א	[רפ]

בהעלותך

וידבר . . . בהעלותך את הנרות	ו	א'תשדמ	להבין ענין פסח שני	ב	שסז
בהעלתך את הנרות	ב	שכא	עשה לך שתי חצוצרות כסף	ב	שסח
	ב	שכז	וכי תבואו כו' והרעותם בחצוצרות	ב	שע
	ב	שלב	ויסעו מהר לתור להם מנוחה	ב	שעא
	ב	שנב	ויהי בנסוע הארון	ב	שעא
	ד	א'תעו	[בנסוע הארון]	ב	שפ
לבאר . . . ע"פ בהעלתך	ב	שלט		ה	א'תקפח
בהעלתך את הנרות	ב	שלו	ענין ויפוצו אויבך	ה	א'תקצב
	ה	א'תקפב	ובנחה יאמר שובה	ב	שפב
	ב	שנב	וישמע משה	ב	שפד
	ב	שנג	ויאמר . . . אספה לי שבעים איש	ב	שפז
[עוד בהרמב"ן]	ו	א'תשסח	אספה לי שבעים איש	ד	א'תפט
בהעלתך את הנרות	ה	א'תקפה	ותדבר מרים ואהרן במשה	ב	שצג
	ו	א'תשנב	לא כן עברי משה כו'	ב	ת
להבין . . . למה האהבה דאברהם	ד	א'תפ	ומראה ולא בחידות	ד	א'תצ
וזה מעשה המנורה	ב	שנד	ויצעק משה	ד	א'תצה
	ב	שנה		ב	א'תצד
	ב	שנו		ב	תא
הניף אהרן את הליויים	ב	שסה		ב	תג
הניף אותם אהרן	ו	א'תשסח	ואביה ירק ירק	ה	א'תג

שלח

שלח לך	ב	תלט	תנה	ב
שלח לך אנשים	ב	תלט	א'תרא	ה
	ב	תמג	תסה	ב
			אלה שמות האנשים	

מפתח כללי

א'תתקצט

ד	כרך	ד"ח	ד	כרך	ד"ח
תקלד	ב	בבואכם	תסו	ב	זהימים ימי ביכורי ענבים
תקלד	ב	והי' באכלכם מלחם הארץ וגו'	א'תקא	ד	ויהס כלב
תקמ	ב	קיצור ממש ע"פ והי' באכלכם	א'תרב	ה	
תקלח	ב	[ראשית עריסותכם]	א'תשסט	ו	
תקמג	ב	כי דבר ה' בזה	תסו	ב	לדיה ויהס כלב
א'תתיד	ו	ויהיו בני ישראל במדבר	תסו	ב	ותשא כל העדה . . קולם
א'תרג	ה	ביאור . . מקושש עצים	א'תשע	ו	טובה הארץ מאד מאד
תקמד	ב	דבר . . ועשו להם ציצית	א'תשעו	ו	להבין שרשי הדברים
תקעו	ב	ועשו להם ציצית	תסח	ב	ועתה יגדל נא
[ה' א'תריד]			תעה	ב	
א'תרו	ה	קיצור	תעט	ב	
תקצ	ב	להבין שרשי הדברים	תפו	ב	
א'תתכב	ו	[ועשו להם ציצית]	תצג	ב	ביאור ע"פ ועתה יגדל
תקסו	ב	ונתנו על ציצית הכנף	תקט	ב	ועתה יגדל נא
א'תריא	ה	ענין התכלת	א'תשפט	ו	
תרג	ב	והי' לכם לציצית	תקי	ב	ואולם חי אני כו'
א'תקז	ד		תקי	ב	
תרכא	ב	ביאור	תקכו	ב	
תרט	ב		א'תרג	ה	ואולם חי אני
א'תתכג	ו	והי' לכם לציצית	א'תקב	ד	גהות . . ואולם חי אני שבדרמ"צ
א'תריד	ה	וראיכם אותו	תקכט	ב	במדבר הזה יתמו
[ב' תקעו]			א'תק	ד	ענין פ' מרגלים
א'תתכג	ו				ענין סמיכת פ' נסכים לפ'
תרכו	ב	למען תזכרו	א'תקה	ד	מרגלים
תרמד	ב	אני ד' אלקיכם	א'תשצב	ו	כי תבואו אל ארץ מושבותיכם
תרמו	ב	ביאור . . אני בפ' ציצית	א'תתב	ו	
					לדיה כי תבואו אל ארץ
			א'תתח	ו	מושבותיכם

קרח

תשה	ב	וישמע משה	תרנט	ב	ויקח קרח
תשו	ב	ענין וישמע משה	תרסד	ב	
תשו	ב	וידבר אל קרח	תרסח	ב	[ביאור]
תשטו	ב	בוקר ויודע	[ב' תרפג]		
תשית	ב	וילוו אליך וישרתוך וגו'	תרסז	ב	ויקח קרח
תשכג	ב	בפ' קרח . . כל פטר רחם	תרפה	ב	
א'תתמח	ו	כל פטר רחם	א'תתמה	ו	קיצור מן ויקח קרח
א'תתנ	ו	קיצור מד"ה כל פטר רחם	תרצו	ב	[שייך לפסוק ויקח קרח]
תשכו	ב	ועבד הלוי הוא	תרחצ	ב	לענין ויקח קרח
א'תתנא	ו		א'תתכו	ו	ויקח קרח
[ו' א'תתסא]			א'תתלח	ו	קיצור . . ויקח קרח
			א'תתמו	ו	[ויקח קרח]

חוקת

ד'י	כרן	ד'יה	ד'י	כרן	ד'יה
ג	תחכט	לענין קח את המטה	ה	א'תרכא	וידבר . . זאת חוקת התורה
ג	תחלב	ויקהלו משה כו'	ו	א'תחסט	
ג	תחלח	וישמע הכנעני	[ו	א'תחעה]	
ו	א'תחפח	[ביאור נחש נחשת]	ג	תשסא	[ביאור זאת חקת
ג	תחלט	או ישיר ישראל	ג	תשסח]	
ג	תחמד		ג	תשעג	זאת חקת התורה
ג	תחמח	ביאור ע"פ עלי באר	ו	א'תתפו	
ג	תחנה	או ישיר ישראל	ה	א'תרטז	
ג	תחט		ג	תשעז	ויקחו עליך פרה אדומה
ג	תחעב		ה	א'תריז	
ה	א'תחרא	קיצור . . או ישיר	ג	תתיב	ונתתם אותה אל אלעזר הכהן
ה	א'תחנו		ה	א'תרל	
ה	א'תחנה		ג	תתטז	זאת התורה אדם כי ימות באהל
ג	תחפא	וממדבר מתנה	ג	תשפג	להבין . . מצות פרה
ג	תחפב	ע"כ יאמרו המושלים	ג	תשצז	ענין פרה
ג	תחפג	[הגהות וביאורים]	ה	א'תריט	
ג	תחצ	[ביאור]	ג	תתיט	קח את המטה
ו	א'תחצט		ג	תתכד	לר"ה קח את המטה
			ו	א'תתפז	

בלק

ג	תחקצ		ג	תחקא	וירא בלק
ג	תחקצו		ג	תחצט	בגמרא . . בלעם בלא עם
ג	א'ד		ג	תחקג	בפסוק ויקר אלקים אל בלעם
ה	א'תדע		ג	תחקיא	כי מראש צורים
ג	א'יד	קיצור מד"ה לא הביט	ג	תחקטו	
ג	א'טו		ג	תחקיז	לבדד ישכון
ו	א'תתיג	לא הביט און ביעקב	ג	תחקיז	מי מנה עפר יעקב
ג	א'יט	ביאור . . לא הביט	ג	תחקיז	
ו	א'תתקג		ג	תחקנו	
ו	א'תתקטו	קיצור מד"ה לא הביט	[ג	תתקכד]	
ו	א'תתקטז	[ביאור ע"פ לא הביט]	ג	תתקכה	
ה	א'תדעא	אל מוציאם ממצרים	ג	תחקלו	שיך . . מי מנה
ג	א'ל	כי לא נחש	ג	תתקלא	מי מנה עפר יעקב
ג	א'לא	נאם שומע אמרי אל	ג	תתקלט	
ג	א'לג	ביאור . . מה טובו	ה	א'תרסה	ביאור על הנ"ל
ג	א'מג		ג	תתקנא	מי מנה עפר יעקב
ג	א'מה	שיך למה טובו	ג	תתקסא	
ג	א'מה	כרע שכב כארי	ה	א'תרגט	
ג	א'נא	ועתה ברח לך	ג	תתקסב	ביאור על תורה מי מנה
ג	א'נב	אראנו ולא עתה			[הנה הטעם שאצי' דוקא נקי
ג	א'נג	וירא את עמלק	ג	תתקפד]	אדם
ו	א'תתקיז	וישב ישראל	ג	תתקפט	לא הביט און ביעקב

מפתח כללי

ב'א

פינחס

ד"ה	כרך	ד'	ד"ה	כרך	ד'
אך בגורל יחלק הארץ	ג	א'נח		ג	א'קלו
ע"פ הגורל	ג	א'סד		ג	א'קמ
ויאמר . . . וסמכת את ירך עליו	ג	א'תתקיה	להבין שרשי הדברים	ג	א'קמו
ויסמוך את ידיו	ג	א'סז	קיצור מהביאור	ה	א'תרעז
וידבר . . . צו את בניי	ג	א'סז		ו	א'תתקכה
צו את בניי	ו	א'תתקיט	עולת תמיד	ג	א'קנא
שייך לפסוק צו את בניי	ג	א'סח	דרוש שני	ג	א'קנד
להבין . . . ע"פ צו	ג	א'פב	קיצור עולת תמיד	ה	א'תרעט
את קרבני לחמי	ג	א'פח		ו	א'תתקלג
ואמרת להם זה האשה	ה	א'תרעד	ונסכו רביעית	ג	א'קס
כבשים בני שנה	ג	א'צז	וביום השבת שני כבשים	ג	א'קסא
את הכבש	ג	א'קיג	ובראשי חדשיכם	ג	א'קסד
עולת תמיד	ו	א'תתקכג	ושעיר עזים אחד לחטאת	ג	א'קסה
	ג	א'קטז	וביום הבכורים	ג	א'קסח
	ג	א'קה		ה	א'תרפ
	ד	א'תקטז	ביום השמע"צ	ג	א'קצ

מטות

וידבר משה אל ראשי המטות	ד	א'רנה		ד	א'רצד
קיצור מהדרוש	ד	א'רצא		ד	א'רשכא
[וידבר משה אל ראשי המטות]	ו	א'תתקנו	ואשה כי תדור	ה	א'תרפב
ביאור על ראשי המטות	ד	א'דש	החלצו	ד	א'שכז
וידבר משה אל ראשי המטות	ו	א'תתקמט	ומקנה רב	ו	א'תתקנו
	ד	א'רצב		ד	א'שלט

מפעי

אלה מסעי	ד	א'שמט		ו	א'תתקסה
	ד	א'שנב	קיצור מד"ה אלה מסעי	ד	א'שסה
	ד	א'שנב	ויסעו ממרה ויבאו אלימה	ד	א'שעח
	ו	א'תתקנט	וירד הגבול	ו	א'תתקפד
	ד	א'שנט	והקריתם לכם ערים	ד	א'תיד

דברים

שבעה שבועות תספר	ראה	ו	איתשכ	ועשית חג שבועות	הא, uds
------------------	-----	---	-------	-----------------	---------

מפתח כללי

ב'ג

ד"ח	כרך	ד	ד"ה	כרך	ד
			אבות		
			בבא בתרא		
חשבוננו של עולם	ו	א'תתק	חביבין ישראל	א	קעא
פנהדרין			ענין חמשה קנינים	א	קעד
בגמרא . . בלעם בלא עם	ג	תתצט	חמשה קנינים	א	קעז
			להבין המשנה . . חמשה קנינים	א	קפא
			להבין . . כל מחלוקת	ב	תרצט

מדרש — זדר

			ילקוט		
במדבר רבא	ב	תרח	בילקוט . . כבשים בני שנה	ו	א'תתקכא
רבות ס"פ שלח וראיתם אותו במדבר ר"פ קרח טלית שכולה תכלת	ב	הרס	ועבד הלוי הוא	ו	א'תתסא
במדבר פ' חוקת משל לבן שפחה	ג	תתי	בפ' בלק . . כי מראש צורים מי מנה עפר יעקב	ג	תתקד
				ג	תתקכד

שונות

			בחי		
בחי ר"פ מטות	ד	א'שלז	הגהות על הדרוש במדב"ס	א	טז
מגן דוד לרדב"ז	ה	א'תקטב]	באוה"מ שבלקו"ת	ו	א'תשג
[במגיד אות מ			מ"ס ואה"מ	א	רי
לקוטי תורה להאר"ז	ו	א'תתכו	הגהות לד"ה וספרתם לכם	א	ריב
ע' לק"ת . . דשני מרגלי'			הגהות לביאור דוספרתם	א	א'תשכ
עין חיים	ג	תתקסב	לתורת שבועות תקס"ד וספרתם	א	נח
להבין . . שיש ג' בחי' אדם	ד	א'תכה	הגהות לד"ה והי' מספר בניי	א	ריט
פרי עין חיים			הגהות ללקו"ת ד"ה וידבר אלקים	ד	א'תלד
עין בפע"ח שער יז פ"ב	ב	תקעז	שייך לסד"ה וידבר דעשה"ד	א	רפא
פירור	ה	א'תרו	הגהות על ואהי' אצלו אמון	א	רכא
ועשו להם ציצית	ב	תקצ	הגהות לד"ה נשא הראשון	א	א'תשכב
[קיצור]	ה	א'תרו	הגהות על נשא	א	רלז
להבין שרשי הדברים	ב	תקצ	הוספות הגהות לד"ה נשא	א	רמא
בסידור . . ועשו להם ציצית	ב	תר	לד"ה נשא	ו	א'תשלט
לקוטי תורה			בלק"ת ד"ה נשא . . דרוש השני	א	רמט
הגהות לד"ה במדבר סיני	ו	א'תרצג	הגהות לדרוש זאת תנוכת	ד	א'תסב
. . הראשון			שייך לבהעלותך תקס"ב	ב	שמח
איזה הערות . . במדבר סיני	א	כו	לד"ה בהעלותך הראשון	ב	שנ
(השגי')	ד	א'תכד	לד"ה בהעלותך שבלקו"ת	ד	א'תעח
קיצורים מהביאור שבלקו"ת	ה	א'תקנג	בהעלותך את הנרות	ו	א'תשסו
הגהות במדבר סיני השני	ז	א'תכא	הגהות לד"ה והנה מנורת זהב	ב	תטז
שבלקו"ת			ביאור ע"פ . . מנורת זהב	ב	תכ

מפתח כללי

ב"ד

ד	כרך	ד"ה	ד	כרך	ד"ה
א'שעא	ד	הגהות לד"ה אחת שאלתי	תנט	ב	בלק"ת ר"פ שלח לך
א'שעה	ד	בלק"ת . . אלה מסעי	תסח	ב	הגהות לד"ה טובה הארץ מאד
א'תתקסו	ו	ביאור אלה מסעי הג'	א'תתג	ו	מאד
א'תטז	ד	הגהות לד"ה אחת שאלתי	א'תתו	ו	קיצור ד"ה . . כי תבואו
		דרך מצותיך	תקל	ב	קיצור מדרוש כי תבואו
		הגהות . . ואולם חי אני	תקלג	ב	הגהות לד"ה ענין הנסכים
א'תקב	ד	שבדמ"צ	תרט	ב	ענין הנסכים
		דרוש המתחיל	תרנו	ב	[ביאור . . והי' לכם לציצית]
תסו	ב	לד"ה ויהס כלב	תרעד	ב	הגהות לד"ה ויקח קרח
א'תקסב	ה	ד"ה בשעה שהקדימו	א'תתלג	ו	קיצור והגהות
א'שע	ד	ד"ה אלה מסעי דתקס"ג	תרפג	ב	הגהות
		ענינים	[תריסח]	ב	
		להבין . . למה האהבה דאברהם	תשנט	ג	וידבר . . זאת חקת התורה
א'תפ	ד	להבין הפרש שבין אותיות	תשס	ג	
		סיפורי מעשיות שבתו' . .	תשסא	ג	ביאור זאת חקת
		מעשיות מילי דעלמא	תשסח	ג	
א'תשכז	ו	הנה הטעם שאצי' דוקא נק'	א'תתעז	ו	
		אדם	א'תתפה	ו	בלק"ת . . ויקחו אליך
תתקפד	ג	ענין אקב"ו	תתס	ג	הגהות . . אז ישיר ישראל
א'תרכא	ה	להבין ענין ברכת כהנים	תתעב	ג	ביאור . . אז ישיר ישראל
א'תשמ	ו	ענין ויפוצו אויביך	תתפג	ג	הגהות וביאורים לד"ה ע"כ
א'תקצב	ה	ענין וישמע משה	תתצ	ג	יאמרו
תשו	ב	ענין חמשה קנינים	א'תתק	ו	ביאור על הנ"ל
קעד	א	[הלוי' מבן כ"ה]	תתקפו	ג	חשבונו של עולם
א'תשסח	ו	ענין מנחה חדשה	א'יג	ג	הגהות לד"ה מי מנה
א'תקע	ה	ענין המסעות	א'יד	ג	הגהות לד"ה לא הביט
א'תתקסו	ו	ענין מקרא ומשנה ותלמוד	א'טו	ג	קיצור
א'תקסב	ה	ענין פ' מרגלים	א'תתקיג	ו	לא הביט
א'תק	ד	מהו נהר ומעיין ובאר	א'תתקנ	ו	ביאור לא הביט
תתעט	ג	ענין סמיכת פ' נסכים לפ'	א'לב	ג	הגהות לד"ה מה טובו
א'תקה	ד	מרגלים	א'לג	ג	ביאור . . מה טובו
א'תל	ד	ענין ספירה	א'מג	ג	
שסז	ב	להבין ענין פסח שני	א'תתקיט	ו	לד"ה צו . . הראשון
תשפג	ג	להבין כללות ענין מצות פרה	א'עט	ג	בלק"ת . . צו את בניי
תשצז	ג	ענין פרה	א'פג	ג	הגהות לד"ה צו את בניי
א'תריט	ה	בענין שמו גימטריא רצון	א'תתקכ	ו	הגהות ע"פ צו . . השני
א'פד	ג	הנה . . ענין תהו ותיקון	א'תתקלט	ו	ללק"ת . . קדש ישראל לה'
רפג	א	ענין התכלת	א'תתקנג	ו	שייך . . וידבר . . מטות
א'תריא	ה	ענין התפלה	א'שכז	ד	הגהות . . ואשה כי תדור
א'תתקג	ו	במ"א . . נתבאר בענין תרה"ד	א'שלז	ד	הנה לד"ה החלצו
א'תתעה	ו		א'תתקסה	ו	אלה מסעי בניי